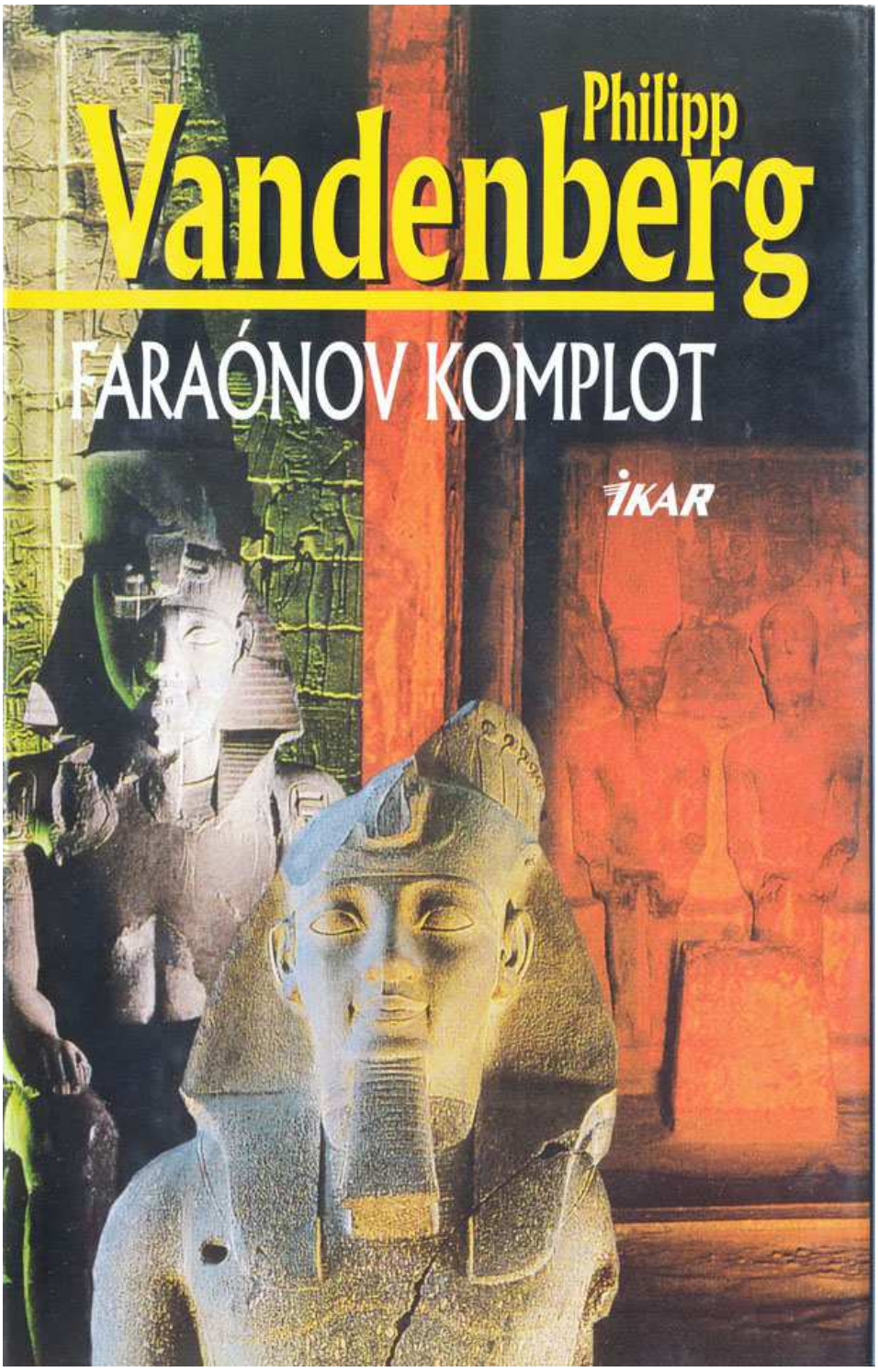
Philipp

Vandenberg

FARAÓNOV KOMPLOT

IKAR

Philipp

Vandenberg

FARAÓNOV KOMPLOT

IKAR

Philipp Vandenberg
DAS PHARAOKOMPLOTT

Copyright © 1990 by Verlagsgruppe Lubbe GmbH & Co.KG, Bergisch Gladbach
Translation © 2000 by Zuzana Guldanová
Jacket design © 2000 by Michal Houba
Slovak edition © 2000 by Ikar
Digitalizácia: MimoI

Z nemeckého originálu Das Pharaokomplott
(Gustáv Lubbe Verlag GmbH, Bergisch Gladbach 1990)
preložila Zuzana Guldanová.
Redigovala Júlia Szolnokiová.
Citáty z Koránu preložil Ján Pauliny.
Obálku navrhol Michal Houba.
Technická redaktorka Elena Benkova.
Vydalo vydavateľstvo Ikar, a. s., Bratislava v roku 2000
ako svoju 870. publikáciu.
Zalomenie do strán ITEM, spol. s r. o., Bratislava.
Vytlačili Tlačiarne BB, spol. s r. o., Banská Bystrica.

ISBN 80-7118-884-0

Egyptskú bohyňu lásky a radosti Bastet oddávna zobrazovali ako sediacu mačku. Pre mníchovský inštitút Hermes, medzinárodne uznávané expertízne pracovisko na overovanie pravosti a datovanie umeleckých diel, bola objednávka s číslom 1723 celkom bežná záležitosť. Istý súkromný zberateľ si dal overiť pravosť sošky staroegyptskej bohyne Bastet metódou termoluminiscenčnej analýzy. Pri tomto postupe bolo potrebné veľmi citlivo zoškrabať zo skúmaného predmetu asi tri gramy materiálu. Aby poškodenie bolo čo najnenápadnejšie, laborantka ako zvyčajne odobrala vzorku zo spodnej strany podstavca, v tomto prípade z vnútornej strany dutiny dlhej asi päť centimetrov a širokej ako prst.

V otvore objavila skrútený papierik s nápisom „VRAH č. 73", ktorému sprvu nevenovala pozornosť a neskôr ho odovzdala do Kabinetu kuriozít ústavu, kde uchovávali falzifikáty a iné rarity.

Vedecká analýza sošky bohyne Bastet potvrdila, že o jej pravosti nemôže byť pochýb, a s presnosťou na plus-mínus sto rokov datovala jej pôvod do tretej dynastie. Predmet bol spolu so znaleckým posudkom s dátumom 7. júla 1978 a faktúrou vrátený zberateľovi a zapísaný do knihy objednávok, zväzok 24/78.

Vseptembri 1986 som si chcel dať overiť pravosť jedného z exemplárov mojej malej zbierky egyptských starožitností a navštívil som inštitút Hermes na mníchovskej Meisterstrasse. Pri tejto príležitosti sa mi dostala do rúk ceduľka s nápisom „VRAH č.73" s uvedeným vysvetlením. Na moju námietku, že majiteľ umeleckého predmetu predsa musel o záhadnej ceduľke niečo vedieť, kompetentný pracovník odvetil, že majiteľa o náleze ceduľky informovali. No ten sa vraj len zasmial a vyjadril sa v tom zmysle, že zrejme ide o žart niektorého z predchádzajúcich

majiteľov sošky; on sám sa zaujíma výhradne o to, či je exemplár pravý.

Nato som požiadal, aby mi poskytli meno a adresu majiteľa sošky, to však z principiálnych dôvodov odmietli. Lenže ja som sa už medzitým do prípadu zahryzol, totiž, vtedy som ešte netušil, či z toho vôbec nejaký prípad bude, a tak som sa nedal odbiť a navrhol som, aby teda majiteľovi egyptskej mačky sami oznámili môj záujem; možno bude ochotný pozhovárať sa so mnou. S tým súhlasili.

Nebol som si istý, ako budem postupovať, ak sa majiteľ sošky neozve, dokonca som uvažoval, že v ústave niekoho podplatím, aby som sa dostal k menu a adrese majiteľa mačky so záhadnou ceduľkou; lebo čím dlhšie som nad tým rozmýšľal, tým väčšmi som bol presvedčený, že ceduľka s nápisom „VRAH č. 73" je všetko iné než nevinný žartík. Môj pokus vymámiť od riaditeľa ústavu meno majiteľa sa skončil aspoň prísľubom, že ceduľku (istotne už dávno prekliali chvíľu, keď ju našli) podrobia odbornej analýze.

Na moje veľké prekvapenie mi po troch týždňoch prostredníctvom ústavu doručili list, v ktorom sa mi ako právoplatný majiteľ egyptskej sošky predstavil istý Dr. Andras B., komerčný právnik z Berlína, a napísal, že môj záujem berie na vedomie, ale, žiaľ, musí ma sklamať, lebo zmienený objekt je dedičstvo a nie je na predaj.

Hneď som zavolal doktorovi B. do Berlína a ubezpečil som ho, že mi nejde o mačku, ale výhradne o záhadnú ceduľku s nápisom „VRAH č. 73". Zrejme tomu veľmi neveril, lebo som musel použiť všetok svoj rozprávačský talent, kým som ho presvedčil, aby sa so mnou stretol v hoteli Schweizer Hof v Berlíne.

Odletel som do Berlína a pri večeri v spomínanom hoteli, na ktorú doktor B. ako svedka priviedol akéhosi známeho - moje

podozrenie tým ešte vzrástlo -, som sa dozvedel, aspoň môj partner to tvrdil, že mačaciu plastiku zdedil po svojom otcovi, známom zberateľovi egyptských starožitností Ferencovi B. Ferenc B. mal zomrieť pred troma rokmi vo veku sedemdesiatšesť rokov. O pôvode objektu doktor B. nevedel nič, ale informoval ma, že jeho otec Ferenc B. nakupoval umelecké diela u obchodníkov so starožitnosťami a na aukciách po celom svete.

Na moju otázku, či nemá k soške doklady o nákupe, ako býva u zberateľov zvykom, doktor B. odpovedal vyhýbavo, že všetky dokumenty opatruje jeho matka, ktorá sa teší železnému zdraviu, býva v Ascone pri Lago Maggiore a vlastní väčšinu egyptskej zbierky. Náš rozhovor trval celé štyri hodiny a keď som oboch pánov ubezpečil, že predmetom môjho záujmu v žiadnom prípade nie je daňové hľadisko tejto témy, diskusia ďalej prebiehala veľmi priateľsky.

Dozvedel som sa, že matka doktora B. sa medzičasom znova vydala a volá sa pani E. Pán E. bol trocha podozrivá existencia, nikto poriadne nevedel, ako sa mu podarilo zbohatnúť, lenže to v tých končinách nie je nič neobvyklé. Obával som sa, že pani E. by rozhovor so mnou rozhodne odmietla, preto sa mi videlo, že bude najlepšie, ak ju prekvapím bez ohlásenia. Nemárnil som čas a bezodkladne som odcestoval do Ascony. Pani E. som zastihol osamote, v miernej depresii a trocha pripitú, to mi však prišlo veľmi vhod, lebo bola mimoriadne zhovorčivá. Pani E. mi síce odmietla ukázať doklady o kúpe egyptskej mačky a vyhlásila, že už ani žiadne nejestvujú, no predsa mi nevedomky poskytla dôležitú informáciu o pôvode objektu môjho záujmu - vraj sa na to veľmi dobre pamätá: V máji 1974 záhadným spôsobom zišla zo sveta manželova mačka, a keď nešťastný Ferenc B. v akomsi aukčnom katalógu objavil túto egyptskú sošku, vyhlásil, že ju musí

získať ako pamiatku na svojho miláčika, a naozaj sa mu to podarilo.

Náš rozhovor sa, žiaľ, predčasne skončil, lebo sa zrazu zjavil manžel pani E., ktorý sa ku mne a k mojej žiadosti postavil veľmi skepticky, a nie nezdvorilo, ale predsa len veľmi rozhodne ma vypoklonkoval.

Lenže ja som už medzitým pokročil tak ďaleko, že veci dostali vlastný spád. Všetkým popredným aukčným spoločnostiam som teda rozposlal listy rovnakého znenia s jedinou otázkou: či ich ctená firma v máji 1974 usporiadala aukciu egyptského umenia. Výsledkom boli tri záporné odpovede, dve aukčné spoločnosti sa vôbec neozvali, a jedna odpoveď bola pozitívna. Spoločnosť Christies v Londýne usporiadala 11. júla 1974 dražbu egyptského umenia. Vybral som sa do Londýna.

Riaditeľstvo aukčnej spoločnosti Christies na King Street v štvrti St. James vyzeralo veľmi noblesné, aspoň miestnosti určené pre verejnosť (ladené do elegantnej červenej), kým interné priestory, najmä archív s katalógmi a výsledkovými listinami zo všetkých dražieb, pôsobili skôr ošumelým dojmom. Predstavil som sa ako zberateľ a bez ťažkostí som dostal povolenie na vstup do zaprášenej miestnosti so starými katalógmi. Sprevádzala ma slečna Claytonová, veľmi elegantná dáma v okuliaroch, ktorá s očarujúcim úsmevom vzdorovala svojmu veku a veľmi ochotne mi pomohla zorientovať sa.

Katalóg *Egyptská plastika* z 11. júla 1974 prezrádzal, že veľká časť ponúkaných exponátov pochádzala z pozostalosti istého newyorského zberateľa, medzi inými býk Apis zo VI. dynastie a soška boha Horusa z Memfisu. Pod číslom 122 som napokon narazil na hľadanú mačaciu plastiku z III. dynastie, pravdepodobne pôvodom zo Sakkáry. Predstieral som, že tento umelecký predmet vlastním a chcem si doplniť zoznam predchádzajúcich majiteľov;

spýtal som sa teda slečny Claytonovej, či by mi nemohla povedať, kto mačku ponúkol na dražbu a kto ju kúpil.

Slečna Claytonová moju prosbu rozhodne odmietla, katalóg zavrela, vrátila na miesto a namrzene sa ma spýtala, či pre mňa môže ešte niečo urobiť. Pochopil som, že takto sa ďalej nedostanem, preto som odpovedal záporne a poďakoval som sa jej za pomoc. Pri odchode som slečnu Claytonovú zatiahol do rozhovoru o záhadách a tajomstvách londýnskej gastronómie, a veru som mal úspech. Každý Angličan vášnivo obhajuje anglosaskú kuchyňu a slečna Claytonová nebola výnimkou. Podstatné je, vyhlásila a oči spoza okuliarov sa jej len tak blýskali, aby človek poznal správne lokály. Dohovorili sme sa teda, že sa stretneme pri večeri v reštaurácii *Four Seasons* v Južnom Kensingtone.

Úprimne povedané, večera nestála za veľa, no medzi jednotlivými chodmi sa rozprúdila mimoriadne zaujímavá konverzácia, pri ktorej som niekoľkokrát musel oceniť hlboké znalosti slečny Claytonovej o medzinárodnej aukčnej scéne. Ďalšími komplimentmi vychádzajúcimi za rámec jej profesionálnej činnosti som získal dôveru slečny Claytonovej a vymámil od nej prísľub, že mi v rozpore s predpismi firmy a pod prísahou mlčanlivosti prezradí mená predávajúceho i kupujúceho umeleckého objektu označeného číslom 122.

Keď som na druhý deň navštívil slečnu Claytonovú v kancelárii, pôsobila veľmi nervózne a podstrčila mi lístok s dvoma menami a adresami, z ktorých jednu som už poznal: Ferenc B. Vzápätí však dodala, aby som zabudol, o čom sme sa včera večer zhovárali; vynikajúce víno jej vraj rozviazalo jazyk a vytárala viac, než je dovolené, a teraz jej to je veľmi ľúto. Môj návrh, či by sme sa nemohli stretnúť ešte raz, slečna Claytonová rozhodne odmietla a požiadala ma, aby som ju ospravedlnil.

V bare hotela *Gloucester*, kde sa v Londýne zvyčajne ubytúvam, som rozmýšľal, čo také mi slečna Claytonová mohla vytárať, a hoci som si večernú debatu niekoľkokrát premietol do všetkých detailov, na nič som neprišiel. Poznal som už aspoň meno predávajúceho - Gemal Gadalla, zrejme Egypťan, bytom Brighton, Sussex, Abbey Road 34; bolo leto, a tak som sa rozhodol, že sa vyberiem do Brightonu. Ubytoval som sa v hoteli *Metropol* na Kings Road. Na moju otázku, ako sa dostanem na Abbey Road, recepčný - sivovlasý, vľúdny starší pán, ktorého som si nevedel predstaviť v inom odeve než v akurátnom anglickom saku - pohoršene zodvihol obočie a veľmi zdĺhavo a noblesné, ako sa patrilo na starosvetsky hotel zo začiatku storočia, mi s poľutovaním oznámil, že ulica toho ani podobného mena sa v Brightone nenachádza a, žiaľ, ani roku 1974 ulica takého mena v meste celkom iste nebola. Hneď som zatelefonoval slečne Claytonovej do Londýna, či náhodou nemohlo dôjsť k omylu, no slečna Claytonová ma veľmi podráždene ubezpečila, že omyl je vylúčený, a zaprisahala ma, aby som pátranie v spomínanej veci ukončil. Na moju naliehavú otázku, či mi niečo nezatajuje, ostalo ticho a potom zložila.

Tým pre mňa tento príbeh dospel do bodu, z ktorého niet návratu, a ak som dosiaľ - to musím priznať - len čosi šípu alebo priveľmi popustil uzdu fantázii, teraz sa moje tušenie zmenilo na istotu: za nenápadnou ceduľkou s textom „VRAH č. 73" sa skrýva nejaké tajomstvo.

Čosi ma hnalo späť do Londýna. Na Fleet Street som navštívil redakciu denníka *Daily Express*, ktorý má vynikajúci archív. Vedel som, že správy z dražieb sa v Londýne vždy tešili veľkej obľube, preto som si dal predložiť zväzok z júla 1974 a dúfal som, že nájdem nejakú stopu. Nenašiel som nič, aspoň v článku z 13. júla 1974 nebolo nič, čo by prekračovalo rámec suchého

konštatovania; nevzdal som sa však a vybral som sa do ďalších londýnskych novín, kde mi prišla na pomoc náhoda. *The Sun* pred mnohými rokmi priniesli veľký článok o mojej prvej knihe. V redakcii som si vyžiadal zväzok z júla 1974 a, hľa, niečo som našiel.

The Sun pod titulkom *Mŕtvola v dražobnej sieni* uverejnili 12. júla 1974 nasledujúci text (dal som si z neho urobiť fotokópiu): „Na dražbe egyptskej plastiky v aukčnej sieni spoločnosti Christies, St. James, včera došlo k tragickej udalosti. Zberateľ s dražobným číslom 135 počas dražby podľahol srdcovému záchvatu. Počas aukcie si nikto nič nevšimol. Zamestnanci dražobnej spoločnosti Christies našli muža až po skončení aukcie o dvadsiatej prvej hodine bezvládne sedieť na stoličke v predposlednom rade a mysleli si, že zaspal. Po bezvýsledných pokusoch zobudiť ho privolali lekára, ktorý konštatoval smrť v dôsledku zlyhania srdca. Mŕtvy muž s dražobným číslom 135 je nemecký obchodník so starožitnosťami egyptského pôvodu Omar Músá z Dusseldorfu."

Samozrejme, musel som si položiť otázku, či Músa zomrel prirodzenou smrťou. Napokon, nepatrná ceduľka s nápisom „vrah" neodškriepiteľné jestvovala. Je náhoda, že ceduľka bola ukrytá práve v umeleckom predmete z aukcie, kde našli mŕtveho?

Opäť som sa teda spojil s inštitútom Hermes v Mníchove, kde medzičasom podrobili analýze papier ceduľky a prišli k záveru, že bol vyrobený na začiatku sedemdesiatych rokov s najväčšou pravdepodobnosťou mimo Európy.

Ak naozaj šlo o vraždu, mal vrah dražobné číslo 73? Kto sa skrýva pod číslom 73? Za účelom vyjasnenia týchto otázok som opäť navštívil aukčnú spoločnosť Christies a s úžasom som zistil, že slečna Claytonová náhle odišla; ako príčinu uviedla rodinné

problémy. Nedal som sa odbiť a vyhľadal som zástupcu riaditeľa Christophera Thimblebyho.

Slovutný Christopher Thimbleby ma prijal v tmavej stiesnenej kancelárii a s neskrývanou nevôľou si vypočul moje podozrenie, že v posvätných sálach jeho preslávneho aukčného domu, ktorého pôvod siaha až do roku 1766, možno došlo k vražde. Namietal predovšetkým, že si nevie predstaviť, aký motív by bol mohol mať vrah, a ja som mu na to nemal čo povedať. Thimbleby mi pohoršene odmietol prezradiť meno dražiteľa s číslom 73; nič iné som ani neočakával. Ubezpečil som ho, že ma to neodradí od ďalšieho pátrania, naopak, aby rátal s tým, že svoje poznatky budem publikovať, i keby sa ukázalo, že to bola iba novinárska kačica. Thimbleby sa zamyslel.

Dobre, súhlasil napokon, vzhľadom na mimoriadnu situáciu je ochotný podporiť moje pátranie. Dal mi však podmienku, že ho budem priebežne informovať a prípad nezverejním, kým sa nepotvrdí alebo aspoň s veľkou pravdepodobnosťou nepreukáže, že bol naozaj spáchaný zločin.

Neprezradil som mu svoje predchádzajúce kontakty so slečnou Claytonovou a pri návšteve archívu som predstieral, že som tam po prvý raz, čo vôbec nebolo ľahké, lebo Thimbleby hľadal spisy, ktoré som už videl, veľmi nešikovne a na nesprávnom mieste. Ospravedlňoval sa, že kompetentná dáma momentálne nie je k dispozícii, no po nervóznom hľadaní však naostatok predsa len natrafil na správny priečinok - a na medzeru v archíve. Neveril som vlastným očiam. Spis, ktorý som pred niekoľkými dňami videl, bol preč.

Na môj vkus už bola záležitosť príliš priehľadná. V aukčnej spoločnosti som nechal svoju adresu pre prípad, že by hľadaný spis predsa len našli, a pomerne nahnevaný, to musím priznať, som sa rozlúčil. Všade, kde som hľadal, sa mi stavali do cesty prekážky.

V podobných prípadoch, keď si neviem rady a nepoznám východisko zo situácie, zvyčajne si zájdem do múzea a v duchu sa zhováram s exponátmi. Navštívil som teda Britské múzeum a za objekt svojho záujmu som si vybral takzvanú Rosettskú dosku: Kamennú platňu z čierneho čadiča s textom v troch rečiach - štrnásť riadkov egyptských hieroglyfov, tridsaťjeden riadkov demotického písma a päťdesiatštyri riadkov v gréčtine - našiel akýsi napoleonský vojak pri rovnomennom egyptskom meste a roku 1822 poslúžila francúzskemu učencovi Jeanovi Francoisovi Champollionovi ako predloha pri lúštení hieroglyfov.

Úvahy pred Rosettskou doskou ma priviedli k rozhodnutiu, že celé pátranie absolvujem ešte raz od začiatku; keď to pomohlo Champollionovi, možno to pomôže aj mne. Nasledujúci deň som sa chystal odcestovať, ale zišlo mi na um, že by som sa mohol pokúsiť nájsť slečnu Juliet Claytonovú. Adresu som si vyhľadal v telefónnom zozname: *Queensgate Place Mews, Kensington* - úzke, jednoposchodové domy s bielou omietkou a zvyčajne s malou autodielňou alebo skladom v prízemí, ulica vydláždená mačacími hlavami.

Akéhosi automechanika, ktorý sa v pravidelných intervaloch vynáral spod chladiča starého auta, som sa spýtal, či pozná slečnu Claytonovú.

Samozrejme, prikývol, lenže slečna Claytonová práve odcestovala do Egypta a on, žiaľ, nemá tušenia, kedy sa vráti, sorry, sir. Vydával som sa za starého priateľa slečny Claytonovej a zaujímal som sa, či vie, kde v Egypte by sa mohla nachádzať. Automechanik pokrčil plecami. Ale možno by to vedela jej matka, staručká dáma na severe Londýna, v Hanwelli, Uxbridge Road; najlepšie bude, ak na Victoria Station sadnem na vlak, cesta trvá hodinu. Bol som si istý, že tam slečnu Claytonovú nájdem, a okamžite som sa pobral na stanicu.

Cestou do Hanwellu sa rozpršalo a bezútešné londýnske predmestia pôsobili v daždi ešte depresívnejšie. V Hanwelli okrem mňa nikto nevystúpil - stará opustená stanica, smerom do ulice zasklená búdka s nápisom *Taxislužba*.

Uxbridge Road.

Jedenapol libry.

Pani Claytonová, drobná bielovlasá dáma, ktorej z vráskavej tváre neschádzal úsmev, sa neočakávanej návšteve zjavne potešila a hneď postavila vodu na čaj. Predstieral som, že som priateľ jej dcéry, a pani Claytonová sa ochotne rozhovorila o Juliet. Oveľa dôležitejšia však bola informácia, že sa slečna Claytonová, ako obvykle, ubytovala v Káhire v hoteli Sheraton.

Ako obvykle?

Nuž áno, raz či dva razy do roka ta chodieva, veď azda viem, ako miluje Egypt, alebo vari nie?

Ale pravdaže, ubezpečil som ju. Neskôr som sa ešte dozvedel, že Juliet Claytonová niekoľko rokov žila v Egypte, hovorí plynulé po arabsky a kedysi mala aj blízky vzťah s akýmsi Egypťanom, ktorého pani Claytonová volala Ibrahim. Keď sa téma zvrtla na londýnske počasie, radšej som sa zdvorilo rozlúčil.

Po návrate ma v hoteli čakalo prekvapenie. Recepčný mi odovzdal správu od Christophera Thimblebyho: Dražobné číslo 73 mal muž menom Gemal Gadalla, bytom Brighton, Sussex, Abbey Road 34 - fantóm, ktorého som už v súvislosti s mačacou soškou márne hľadal. Opäť teda nastala situácia, ktorá si vyžadovala návštevu múzea, alebo intenzívnejší pobyt v krčme. Vzhľadom na pokročilú dennú dobu som sa rozhodol pre piváreň *Magpie and Stump* v Old Bailey a našiel som si miesto pri okne, aké kedysi pri verejných popravách draho prenajímali divákom. Pil som ležiak a tmavý *stout*, akoby som svoju bezradnosť chcel utopiť v pive, a neviem, neviem, ako by sa to celé bolo skončilo, keby si akýsi

ryšavý Angličan s pehavými rukami, čo sedel oproti, demonštratívne nevzdychol, neotočil sa ku mne a nezahrešil: Prekliate ženské, nech ich čert vezme!

Zdvorilo som sa ho spýtal, čo tým chce povedať, ale chlapík len opovržlivo mávol rukou, aby som sa nehanbil, veď aj v tejto pošmúrnej krčme na mne celkom jasne vidieť, že mám problémy so ženskými - áno, presne tak sa vyjadril, a s rukou na ústach, aby to nikto nepočul, mi pošepol, že najlepšie baby sú vo Walese - trocha staromódne, ale šikovné a verné. Potom na mňa žmurkol, podal mi pehavú ruku a povedal, že sa volá Nigel.

Keď som Nigelovi oznámil, že po prvé nie som Brit a po druhé nemám ani najmenšie problémy s nešťastnou láskou, veľmi ho to prekvapilo a vzápätí, nevedno prečo, pocítil potrebu rozhovoriť sa o vojne. Neviem, či bolo na príčine pivo alebo moja averzia voči podobným historkám, naozaj neviem, v každom prípade som však Nigela prerušil otázkou, či ho naozaj zaujíma môj problém, a keď prikývol a hlavu si podoprel rukami, začal som mu rozprávať svoj príbeh. Nigel mlčal, občas neveriacky pokrútil hlavou a ešte dlho potom, čo som skončil, bez slova sedel. Napokon vyhlásil, že som istotne spisovateľ, lebo ten príbeh je naozaj dobre vymyslený - ťažko uveriť, že by mohol byť pravdivý.

Musel som použiť všetok svoj rečnícky talent a naliať do neho najmenej pol tucta ďalších *stoutov*, aby som ho presvedčil o pravdivosti svojho rozprávania, až naostatok pripustil; no dobre, možno také nezvyčajné okolnosti naozaj jestvujú, ale čo mienim robiť ďalej. Keby som to vedel, odvetil som, asi by som mu to všetko nebol rozprával.

Nigel chvíľu premýšľal, dlaňou pritom klopkal o čiernu stolovú dosku a mrmlal čosi o zamotanej záležitosti, aspoň myslím, že anglické slovo *entanglement* má tento význam.

Spomínané stretnutie v *Magpie and Stump* by vôbec nestálo za zmienku, keby Nigel naraz nezodvihol zrak a nevyhlásil, že ak nejestvuje záhadný Gemal Gadalla, potom je možno aj obchodník so starožitnosťami Omar Músá len prízrak.

Odpoveď na jeho otázku som sa pokúsil nájsť o dva dni neskôr v Düsseldorfe a sprvu sa zdalo, že sa všetko bude vyvíjať k mojej spokojnosti, lebo v telefónnom zozname som našiel Omara Músu aj s upresnením: Obchod so starožitnosťami, Königsallee - najprepychovejšia adresa.

Prirodzene, očakával som, že Músá bude synom Omara Músu, zavraždeného na dražbe v Londýne, ale keď som vkročil do elegantného obchodu s vyberanými starožitnosťami a prezradil kultivovanému staršiemu pánovi, prečo som prišiel, dostalo sa mi prekvapujúceho poučenia: Ó, nie, on sám je Omar Músá, ktorého našli mŕtveho v Londýne, pokojne to môže aj odprisahať, a pritom pokrčil plecami a zachichotal sa. Neostalo mi nič iné, len sa rozpačito uškrnúť, lebo som si ešte stále myslel, že starký si zo mňa robí žarty. Potom však zvážnel a zavrčal, že s tou záležitosťou už nechce mať nič spoločného, lenže asi zbadal môj zúfalý pohľad, a preto sa napokon zľutoval a rozhovoril sa.

Dozvedel som sa, že muž, ktorý vtedy na dražbe odišiel do večnosti, bol jeho dvojník, možno tajný agent, vybavený osobnými dokladmi, ktoré sa líšili len fotografiou v pase. Ten chlap vraj mal pri sebe pas, vodičský preukaz, dokonca aj kreditné karty na jeho meno. Omar Músá mi hneď aj povedal, ako k tomu mohlo dôjsť: Dávnejšie sa mu v centre Düsseldorfu vlámali do auta a ukradli autorádio, kým peňaženku nechali v priečinku. To ho tak potešilo, že tomu viac nevenoval pozornosť. Až neskôr pochopil, že vlámanie bol len maskovací manéver, ako sa dostať k jeho dokladom a odkopírovať ich, aby ich neskôr mohli sfalšovať. Lenže to sa dozvedel až oveľa neskôr. Najskôr nemal žiadne

problémy - až kým sa so svojím dvojníkom osobne nestretol; na dražbe v Londýne totiž sedeli v sále dvaja muži menom Omar Músá - jeden pravý, a druhý falošný - vskutku nezvyčajná situácia.

Prerušil som ho otázkou, či bola náhoda, že navštívil práve tú dražbu.

Náhoda? Músá otrčil dlane k nebu. V živote nie je nič náhoda; akýsi zákazník ho požiadal, aby pre neho vydražil niekoľko objektov, to je všetko. Potom zmĺkol a mne sa videlo, že obaja rozmýšľame nad tým istým; keď však Músá stále mlčal, priamo som sa ho spýtal, kto podľa neho mal byť obeťou zločinu, ak by sa ukázalo, že naozaj šlo o vraždu -pravý, alebo falošný Músá?

Starec sa zhlboka nadýchol, ruky si založil za chrbtom a dlhými krokmi sa prechádzal po veľkom hodvábnom koberci, ktorý zdobil stred obchodu. Veľmi zoširoka mi rozpovedal, že lekár u toho muža konštatoval zlyhanie srdca a že on, pravý Músá sa o vlastnej smrti dozvedel vlastne až pri návrate z Anglicka, čo už je samo osebe dosť morbídne. Prípad vzápätí prevzal Scotland Yard, Músu zavolali späť do Londýna a on ich želaniu ochotne vyhovel, napokon, bolo v jeho záujme, aby sa prípad objasnil. V sídle Scotland Yardu na Victoria Embankment presedel dlhé hodiny a odpovedal na tisíce otázok, až sa sám cítil vinný, že nie je tým mŕtvym Mušom. Mimochodom, o vražde nepadlo ani slovo, veď zlyhanie srdca konštatoval lekár. Ani totožnosť mŕtveho sa nikdy nevyjasnila. Scotland Yard odložil vec ad acta s poznámkou, že dvojník bol zrejme agentom niektorej tajnej služby a zomrel pri práci na nejakom prípade.

Náš rozhovor prerušil zákazník s otázkou, či tie čínske balustrové vázy pochádzajú z dynastie Wukaj. Kým sa zasvätene zhovárali o detailoch, mal som možnosť pozorovať Músu. Bol to orientálny zjav so svetlou pokožkou, štíhlej, najmenej meter osemdesiat vysokej postavy; v prísnom dvojradovom saku pôsobil

noblesné, skoro ako nejaký Šľachtic - prototyp seriózneho obchodníka so starožitnosťami a videlo sa mi veľmi nepravdepodobné, že by mohol byť zapletený do nejakej špionážnej záležitosti. Lenže, úprimne povedané, historka, ktorú mi najskôr s úsmevom a potom s trocha trpiteľským výrazom rozpovedal, sa mi zdala nanajvýš podozrivá, ba čo viac, vyzeralo to, akoby Músá chcel stoj čo stoj dokázať, že s prípadom nemá nič spoločného.

Keď zákazník odišiel, priamo som sa Músu spýtal, či pozná meno Gemal Gadalla. Nie, odvetil neochotne, mimochodom, tá záležitosť je už veľmi vzdialená - chvalabohu, dodal. Zdvorilo, ale rozhodne ma však požiadal, aby som to nechal tak, napokon, on si už vytrpel dosť, a rozlúčil sa so mnou.

Chcel som sa ešte spýtať, či mu niečo hovorí meno Juliet Claytonová, ale nedostal som sa k tomu, lebo Músá mi bez slova otvoril dvere.

Bola to situácia ako v pokeri, keď má človek zlé karty, a predsa sa usiluje vyhrať, a, priznám sa, ja som v tejto chvíli mal mimoriadne zlé karty; lenže už som sa do prípadu zahryzol a čím ďalej tým väčšmi som bol presvedčený, že naozaj ide o kriminálny prípad.

Zhrňme si teda, čo sa dosiaľ stalo - mená a miesta teraz nie sú podstatné; Dôjde k náhodnému objavu, ktorý naznačuje, že bola spáchaná vražda. Pripúšťam, je to také absurdné, že sprvu tomu nikto nevenuje pozornosť. Lenže už po prvých sondách sa záležitosť ukazuje v celkom inom svetle. Akýsi muž zomrel počas dražby umeleckých predmetov. Oficiálne zdroje potvrdili, že šlo o zlyhanie srdca. Zatiaľ nič mimoriadne. Po oznámení mena nebohého sa však ukáže, že bolo falošné a jeho pravý nositeľ sa v rovnakom čase nachádzal v tej istej miestnosti. Keby sme mali veriť textu na záhadnej ceduľke, muselo by ísť o mimoriadne

zákernú vraždu, možno otravu jedom alebo vpichom smrtiacej látky, vyvolávajúcej zlyhanie srdca. Lenže muž, ktorého z činu obvinia, je fantóm, nejestvuje, aspoň nie pod uvedeným menom a na uvedenej adrese. Pátranie veľmi komplikuje aj skutočnosť, že všetci, ktorí s prípadom nejako súvisia, sa ho usilujú bagatelizovať a tvária sa, akoby šlo o niečo celkom iné.

Takto zoradené indície však nedávali žiaden zmysel a ja som dospel k názoru, že ak chcem niečo zistiť, musím opustiť vychodený chodníček logiky, napokon, keď sa zamyslím, všetko, čo sa doteraz v súvislosti s týmto prípadom odohralo, bolo mimo akejkoľvek logiky.

Chcel som sa o Músovi dozvedieť viac a navštívil som ďalších starožitníkov. Vydával som sa za zákazníka, ktorý sa nevyzná v problematike, a rád by investoval väčšiu, nezdanenú sumu. Takto som aj bez veľkých znalostí o antických kobercoch, barokovom nábytku a orientálnej keramike pôsobil dôveryhodne. V rozhovore som sa vždy akoby mimochodom zmienil, že som u Músu videl dve balustrové vázy z dynastie Wukaj a spýtal som sa, či je Músá seriózny obchodník.

V prvých dvoch prípadoch som narazil na veľmi odmeranú reakciu, obaja dokonca moju otázku ignorovali a aj keď som ju zopakoval, odpoveďou mi bol len zdvorilý úsmev; presne v štýle: vrana vrane oko nevykole. Tretí, trocha menej honosný obchodník, ako prezrádzala už poloha jeho obchodu v bočnej uličke pri Königsallee, bol zhovorčivejší a svoju nevôľu vôbec neskrýval. Všetky noviny predsa písali, že Músá predal dva stredoveké refektárové stoly za päťmiestnu sumu, lenže v skutočnosti nemali ani desať rokov, istý znalec a zberateľ dokonca našiel broky, ktorými do „starého" dreva nastreľovali diery po „červotočoch".

Okamžite som sa toho chytil a spomenul som mysteriózne okolnosti úmrtia Músovho dvojníka v Londýne, ale starožitník len

pohŕdavo mávol rukou a na Músovu adresu vyslovil opovržlivé, ba až urážlivé hodnotenie, ktoré by som nechcel opakovať, no mňa utvrdilo v poznaní, že tento človek celkom iste nie je priateľom Omara Músu.

Nenávisť rozväzuje jazyk. V tomto ohľade bol spomínaný starožitník hoden zlata a ja som sa v krátkom čase dozvedel veci, ktoré ma síce neposunuli dopredu v mojom pátraní, ale umožnili mi vytvoriť si plastický obraz o Músovi ako o človeku. Ukázalo sa, že dnešní úhlavní nepriatelia boli kedysi dávno priateľmi a dokonca sa neúspešne pokúsili vybudovať spoločný obchod. Kasar, tak sa volal sklamaný starožitník, bol presvedčený, že za prípadom so záhadným londýnskym dvojníkom sa skrýva nejaké obrovské svinstvo, na ktorom sa Músá zúčastnil. Na moju otázku, či to môže bližšie vysvetliť, Kasar odvetil, že si ani neviem predstaviť, čo sa deje na medzinárodnom trhu so starožitnosťami, a že tam vládnu zákony džungle.

Videlo sa mi, že nastal čas vyrukovať s pravým dôvodom mojej návštevy. Podrobne som mu vysvetlil svoje podozrenie, že Músovho dvojníka zavraždili, a vyrozprával som mu, čo som doteraz o veci zistil. Kasar bol nadšený a okamžite mi prisľúbil, že mi pomôže v ďalšom pátraní. Získal som dobrého spojenca.

Oproti závodisku sa nachádza lokál nenápadného zovňajšku, zvaný *U tvrdohlavca*. Tam sme sa s Kasarom stretli na večeri a ja som sa dozvedel kompletný Músov životopis do najmenších detailov, z ktorých podľa mňa bolo najzaujímavejšie, že jeho manželka bola Egypťanka. Podľa toho, ako ju Kasar opisoval, som usúdil, že bol do nej tajne zaľúbený. Všetky jeho informácie o Músovi som teda bral s rezervou, Músá však nepochybne žil nad svoje pomery. Vlastnil dom na Ibize, byt na ostrove Sylt a apartmán a jachtu kotviacu pri bulvári Las Olas v americkom Fort Lauderdale - a to boli len statky, o ktorých Kasar vedel, no podľa

neho všetky dohromady boli pre seriózneho starožitníka nedosažiteľné.

Ilegálne kšefty? Kasar pokrčil plecami. Músovi sa nedá nič dokázať, hoci ho sleduje už roky. Kasar odmietol aj moje podozrenie, že si starožitníctvo drží len naoko, a v skutočnosti sa venuje celkom iným obchodom. Podľa neho je Músá vo svojom odbore expert, žije svojou profesiou a má mimoriadne hlboké znalosti; hoci nikdy neštudoval, mnohí ho dokonca považujú za jednotku medzi odborníkmi na egyptské umenie v Európe. Trpký tón v Kasarovom hlase prezrádzal, že on sa na rozdiel od Músu štúdiom pochváliť môže.

Keď sme odchádzali z reštaurácie, vedel som o Músovi pomerne veľa a bol som presvedčený, že hrá v prípade kľúčovú úlohu, lenže bližšie k rozuzleniu som sa nedostal ani o krôčik.

V nádeji, že sa stretnem so slečnou Claytonovou, odletel som do Káhiry, ale bol to omyl. Slečna Claytonová krátko predtým odcestovala a v hoteli nikto nevedel, či ostala v Egypte, alebo sa vrátila do Londýna. Keď som už bol v Egypte, pokúsil som sa vypátrať niečo o Músovi. U starožitníkov a archeológov v Káhire som nemal úspech; dokonca sa tvárili tak nedôverčivo, že som sa po niekoľkých dňoch zbalil a odcestoval do Minjá v Strednom Egypte, kde som sa pred niekoľkými rokmi zoznámil s istou rodinou, v ktorej sa otec, matka i traja synovia živili vykrádaním hrobiek v lokalite Telí el-Amarna. Lenže ani oni Omara Músu nepoznali a ja som sa bez akéhokoľvek výsledku vrátil domov.

Hoci som už prípadu venoval veľa času, nepohol som sa ani o kúsok dopredu, a keď sa priblížil termín dokončenia mojej novej knihy, na nejaký čas som ho musel odložiť nabok, hoci v myšlienkach som sa od neho nevedel celkom odpútať.

Prešiel skoro rok, keď som dostal list od Kasara, že Músá zomrel - tentoraz naozaj, napísal doslova Kasar - a v jeho pozostalosti

našli niečo, čo by ma mohlo zaujímať. Okamžite som odcestoval do Düsseldorfu. Aké bolo moje prekvapenie, keď som našiel Kasara v harmonickom súznení s Músovou vdovou. O nebožtíkovi nepadlo ani slovo. Kasar mi odovzdal zväzok zhnednutých papierov popísaných arabským písmom, ufúľaných a obchytaných, produkt dlhoročnej práce. Povedal, že to našli v priečinku, ktorý Músá držal pod zámkou.

Spýtavo som sa na Kasara pozrel, no on len povedal, že keď si to prečítam, všetko pochopím, a veľavravne sa uškrnul. Neviem po arabsky, a preto som poznamenal, že by som najskôr potreboval tlmočníka. Áno, súhlasil Kasar, to bude asi potrebné.

Spýtal som sa ho teda, či vie, čo je v tých listoch napísané. Samozrejme, povedal Kasar, nečítal síce všetko, ale vie už aspoň toľko, že teraz sa mu Músá a udalosti okolo neho nezdajú až také tajuplné. Nevedel som sa dočkať, kedy sa dozviem, čo v tých papieroch je, ale Kasar tvrdošijne, priam sadisticky odmietal čo i len naznačiť ich obsah. Pokojne si ich môžem nechať, povedal, veď aj tak som asi jediný, kto ich môže v celej šírke pochopiť, a vyslovil presvedčenie, že o tom napíšem knihu.

Kasar mal pravdu. S pani Širín, Egypťankou žijúcou v Mníchove, som sa dohodol, že mi bude tri hodiny denne tlmočiť z arabského textu - priamo a bezprostredne, ako to písal neznámy autor - a ja som si robil poznámky. Občas mi to, čo čítala, prichodilo také vzrušujúce, že som si zabudol robiť poznámky a neskôr som si to musel v pamäti namáhavo rekonštruovať. Mnohé som síce kvôli lepšiemu pochopeniu musel formulovať inak, no podľa možnosti som sa usiloval zachovať štýl pisateľa denníka - bol to totiž denník -, ale niektoré veci som predsa len doplnil podľa objektívnych zdrojov, ku ktorým som sa pri práci dostal.

Toto je teda príbeh Omara Músu - muža, ktorý sa priblížil k neuchopiteľnému ako azda nikto pred ním.

MENA HOUSE A WINTER PALACE

Každému sme upevnili na krk vtáka osudu. V deň zmŕtvychvstania položíme pred neho otvorenú knihu jeho skutkov a povieme mu: „Čítaj! Teraz sa sám porátaš so svojou minulosťou!"

KORÁN 17:13,14

„V mene Alaha milostivého, milosrdného", začínajú sa zápisky Omara Músu. „Toto sú slová zostarnutého hriešnika, ktorému je možno súdených už len niekoľko týždňov, možno niekoľko mesiacov, a výčitky svedomia mu za bezsenných nocí rozožierajú útroby. Toto sú slová Omara Músu, ktoré dosiaľ nikomu nezveril, veď jednak načo kričať z plného hrdla, keď Alah pozná aj najskrytejšie tajomstvá, a potom, mojim slovám by aj tak nikto neveril. Isto som v živote zhrešil, ale môj osud bol predznačený vôľou Najvyššieho, ktorý, ako sám hovorí, odpúšťa všetky viny až na tú, ak človek okrem neho uctieva aj iného Boha. Takého hriechu som sa nikdy nedopustil. Nikdy som neporušil pôstne predpisy deviateho mesiaca a vždy som si uctil Noc osudu, v ktorej Korán zostúpil na Zem. Podstúpil som veľkú púť do Mekky, každodenné modlitby a očista boli mojím zákonom, a keď som sa zmohol, dobrovoľne som platil žobrácku daň. Víno, mäso z brava, krv a zdochliny vo mne vyvolávali hnus. Ženy, s ktorými som sa stýkal, nikdy nemali dôvod ponosovať sa, a tá, s ktorou som sa oženil, ma celkom isto prežije."

Omar Músá by bol mohol byť spokojný so svojím osudom, lebo na jeho počiatku stál bez mena ako Mojžiš a bol by mohol jedným okom hľadieť v ústrety Alahovej záhrade večnosti, v ktorej budú za odmenu prebývať zbožní, keby nebolo ťarchy, ktorú mu naložili na plecia pred takmer polstoročím, keď uvidel veci, ktoré pred ním

ešte nikto nevidel, a keď sa jeho úbohý život z noci na ráno úplne zmenil.

Ak máme pochopiť, ako sa to všetko prihodilo, musíme sa podrobne zoznámiť s jeho životom tak, ako si ho sám pamätal, alebo ako mu o ňom rozprávali iní: Okolnosti jeho narodenia boli temné ako piesočná búrka, nepoznal otca ani matku; novorodená v koženom vreci ktosi priviazal na kľučku karavanserailu oproti hotelu *Mena House*. Starý Músá, čo mal sedem tiav a presne toľko detí, povedal, že pri toľkých hladných krkoch sa nasýti aj ďalší, a dieťa si vzal za svoje. Niekoľkokrát do roka potom nachádzali na kľučke vrecko s peniazmi, ktorých pôvod nikto nepoznal, ale všetci vedeli, na čo sú určené.

Jeho prvá spomienka siaha do čias, keď mal sotva viac než tri roky a ledva udržal obrovský *nabbút*, čo mu starý tatko Músá, kostnatý, vráskavý muž s čiernymi fúzami a čiernym obočím nad hlbokými očami, vtisol do drobných rúčok. Músá povedal, že drevený kyjak obitý klincami symbolizuje silu muža - vtedy Omar jeho slovám nerozumel; zato sa však veľmi dobre naučil s kyjakom zaobchádzať: z celej sily ho pritískal o kolená ťavám, ako to vídaval u Músu, aby vysoké koráby púšte najskôr kľakli na predné a potom aj na zadné nohy. Jazdci dodnes takto nasadajú na ťavy.

Cudzincom, ktorých Músá vozil na ťavách spred hotela *Mena House* k veľkým pyramídam, sa chlapcovo počínanie videlo rozkošné a keď im pomáhal nasadať a zosadať, nešetrili bakšišom. Jeden-dva piastre boli pre chlapca z púšte veľký peniaz, ale nezriedka sa stávalo, že priniesol domov aj päť či šesť piastrov. Nevlastní bratia mu záviděli, lebo bol najmladší, ale zarábal viac než ostatní. Preto si za latrínou vyhrabal skrýšu, kde bol hrozný smrad, no mohol si byť istý, že tam nikto nepríde.

Zvláštne, hoci Omar žil takmer v tieni pyramíd, neuvedomoval si ich. Pre neho to boli kopce, ktorých vrcholy siahali až do oblakov. Nevidel v nich stavby vytvorené ľudskou rukou. Preto ani nechápal rešpekt, s ktorým pred pyramídy predstupovali cudzinci.

Do púšte obdivovať pyramídy prichádzali väčšinou Angličania - čisto a elegantne oblečení páni, občas aj v sprievode bledých, nalíčených dám. Ubytúvali sa v luxusnom hoteli *Mena House,* do ktorého mali felahovia vstup zakázaný, nesmel tam vkročiť ani taký vážený človek ako Músá, o ktorom šiel chýr, že sprevádzal na vrchol Veľkej pyramídy samého lorda Cromera. Niektorí domorodci síce boli v zakázanom hoteli riadne zamestnaní, ale pod hrozbou trestu sa nesmeli ani zmieniť o tom, čo sa dialo za jeho okrovými múrmi.

Starí sa o zakázaný hotel pre cudzincov veľmi nezaujímali - všetci dospelí si vedeli predstaviť, ako žijú bohatí cudzinci -, zato pre mládež z okolia bol hotel objektom neukojiteľnej zvedavosti a už tvrdenie, že niekto ako nosič kufrov alebo pod zámienkou, že musí odovzdať správu, prenikol čo i len k portiérovej búdke, vyvolávalo všeobecný obdiv. Ani Omar o ničom nesníval väčšmi, než raz vkročiť do zakázaného hotela *Mena House.* Neraz sa vydriapal cez zarastené múry, poza chrbty záhradníkov a strážcov prekĺzol až k vchodu a dúfal, že sa mu podarí aspoň hodiť očkom do trinástej komnaty; lenže dverníci v dlhých bielych rúchach ho vždy objavili skôr, než mohol zočiť aspoň záblesk tajomstva, a bičom ho odohnali.

Preto sa deň, keď mu po prvý raz dovolili vkročiť do hotelovej haly, natrvalo vryl do Omarovej pamäti. Toho dňa, ani neskôr však nevedel identifikovať presný dátum, sa na čiernom koči priviezol sultán Fuád, syn chedíva Ismáíla, vnuk Ibrahima Pašu a pravnuk veľkého Muhammada Alího, aby na Veľkej pyramíde vztýčil

egyptskú vlajku. Sultán mal čierny oblek a ani inak sa vôbec neodlišoval od Angličanov, ktorí bývali v *Mena House.*

Omar bol trocha sklamaný: sultána si predstavoval celkom inak. Starý Músá však v to ráno zhromaždil okolo seba všetky deti a predniesol prejav, ktorý si Omar uchoval v pamäti. S oduševnením a rozohnenými gestami vyhlásil, že ide o pamätný deň v dejinách Egypta a všetci môžu byť hrdí na to, že sú Egypťania; lebo raz príde deň, keď nebudú Angličania vládnuť Egypťanom, lež Egypťania Angličanom.

A tak bol Omar hrdý; ešte oveľa väčšmi ho, samozrejme, zaujímali vojaci, na rozdiel od sultána oblečení orientálne, vyzbrojení šabľami a puškami, ktorí hrozivým pohľadom strestali každého, kto sa odvážil priblížiť k sultánovmu sprievodu. Omar stál s ťavou bokom od Veľkej pyramídy, ako mu prikázal Músá, a mával na návštevníkov.

Keď ho Fuád videl, podišiel k nemu a Omar by bol v tom okamihu najradšej zutekal, no stál ako prikovaný a kŕčovito zvieral mocný *nabbút.*

„Ako sa voláš?" spýtal sa ho s úsmevom sultán. „Omar," odvetil zdvorilo chlapec, „syn Músu." „Ty si pohonič tiav?" „Áno," odpovedal Omar nesmelo.

Sultán sa hlasno zasmial, lebo mu čosi veselé zišlo na um: „Mohol by som sa na tvojej ťave odviezť späť?" Dozorcovia okolo urodzeného pána sa na seba sklamano pozreli.

Omar ochotne prikývol.

Medzitým k nim podišiel aj starý Músá. Ospravedlnil sa sultánovi za to, že je chlapec taký skúpy na slovo: „Je bojazlivý, urodzený pane, najdúch, ktorého som vychoval spolu so svojimi vlastnými deťmi!"

Omar sa v tej chvíli cítil malý a úbohý. Prečo len starý Músá musel spomenúť jeho temný pôvod? Omar sa hanbil.

Po výstupe na pyramídu - dobre živeného sultána musel tlačiť a ťahať hore dobrý tucet telesných strážcov - sa Fuád vrátil k Omarovi, ten prinútil ťavu kľaknúť si a sultán sa usadil na jej chrbte.

„K hotelu *Mena Housel"* zavolal na Omara a Omar viedol ťavu so sultánom k hotelu. Vojaci mu kliesnili cestu davom, ľudia po oboch stranách radostne volali a tlieskali. Pred vchodom Omar pomohol sultánovi zosadnúť. Ktosi z Fuádovho sprievodu vtisol chlapcovi do dlane niekoľko piastrov a Omar sa chcel s ťavou stiahnuť, keď sultán na malého pohoniča zavolal, či si s ním nechce vypiť limonádu. Omar by bol najradšej odmietol, lebo nebol smädný, lenže vtom k nemu pristúpil Músá, prikývol a pristrčil Omara až k urodzenému hosťovi. Sultán ho chytil za ruku a spolu vošli do hotelovej haly.

Omara ovial chlad. Na kamennej dlážke ležali koberce. Hoci bol deň, všetky okenice boli zavreté a na strope svietili červené a modré mosadzné lampáše. Steny boli vyzdobené maľovanými kachličkami. Dámy a páni v elegantných odevoch utvorili uličku, ktorou ruka v ruke kráčali Omar so sultánom.

„Limonádu pre mňa a môjho malého priateľa!" zavolal sultán a okamžite sa zjavil čašník v dlhej snehobielej galabiji. Niesol ligotavý mosadzný podnos s dvoma pohármi v tvare tulipána a zelenou limonádou. Omar jakživ nevidel takúto zelenú limonádu. Predavači nápojov pri pyramídach ponúkali červený ibiškový čaj, ale zelená limonáda?!

Omar pochyboval, či niečo zelené vôbec môže byť konzumovateľné. Lenže potom sultán Fuád zodvihol pohár, priložil si ho k perám a čakal, kým chlapec urobí to isté. Čo mal Omar robiť, vzal pohár a napil sa. Chuť sladkej tekutiny nebola len cudzia, ale taká odporná, že Omara naplo, musel vstať, a prudko

gestikulujúc si prerazil cestu pomedzi dav a vybehol von, kde zelenú limonádu vypľul.

Od toho dňa nevlastní bratia Omara nenávideli a často ho bíjali za veci, z ktorých ho obviňovali, hoci s nimi nemal nič spoločné.

Starý Músá síce do školy nikdy nechodil, ale bol to zbožný a múdry človek. Jedného dňa zhromaždil pred chatrčou okolo seba celú svoju veľkú rodinu, aby im predniesol jednu súru z Koránu. Ako dobrý moslim vedel Músá naspamäť všetkých 114 súr, a toho večera si vybral dvanástu.

„V mene Alaha milostivého, milosrdného," začal uvážlivo a rozpovedal im príbeh o Jozefovi, ktorý raz prezradil otcovi Jakubovi, že sa mu vo sne poklonili slnko, mesiac a jedenásť hviezd. Keď to otec počul, vystríhal ho, aby o tom nepovedal bratom, lebo by mu záviděli, a presne to sa aj stalo! Bratia zhodili Jozefa do studne, kde ho objavila karavána a tá ho za niekoľko strieborniakov predala mužovi menom Putifar.

Pri Músovom rozprávaní jeho synovia jeden po druhom vstávali a vytrácali sa, lebo pochopili otcov zámer, a keď už pri ňom ostal len Omar, starký zmĺkol. Od brehov kanála sa nieslo cvrlikanie miliónov cikád, len občas ich prerušili útržky hudby z parku hotela *Mena House*. Pred vchodmi do domov karavanserailu blkotali ohne a kde-tu zaznel z teplej noci krátky hlasný smiech.

„Vieš, ako ten príbeh pokračuje?" prerušil Músá dlhé mlčanie.

Omar pokrútil hlavou.

Músá teda pokračoval v rozprávaní už len pre Omara. Rozpovedal mu, ako sa Jozef stal správcom v Putifarovom dome, ako sa mu Putifarova žena ponúkala, ako sa Jozef pre krivé obvinenie dostal do väzenia i o tom, ako úspešne vykladal sny faraónovi, až sa naostatok stal jeho radcom. Músá vyrozprával Omarovi, ako veľkodušne sa Jozef zachoval, keď ho hladujúci bratia prišli prosiť o obilie, a ako im odpustil.

Keď Músá dokončil, bolo už neskoro, ale Omarovi sa nechcelo spať, lebo pochopil, prečo mu otec rozpovedal práve túto súru. Omar bol outsider a jeho bratia ho asi nikdy neprijmú medzi seba, lenže azda táto súra nehovorí, že práve tí, čo sú zatracovaní, sú schopní najväčších skutkov? Vo sne sa už videl ako poradca sultána, čo nosí európske šaty a preváža sa v čiernom koči, a v tú noc sa Omar rozhodol, že bude nasledovať Jozefov príklad.

Lenže Omar bol pohonič tiav, čo za dva piastre preváža cudzincov z hotela k veľkým pyramídam a namiesto vysnívaných nohavíc nosí dlhú galabiju, a jeho bratia si z neho robia posmech a prezývajú ho Omar Efendi, akoby bol nejaký urodzený pán, a nie malý chlapec.

Omar dôveroval len jednému človeku, a tým bol Hasan, mrzák, akých boli v Káhire tisíce. Hasan bol starý, prastarý, sám nevedel, koľko má rokov, ani kedy sa narodil, a od kolien dolu nemal nohy. Na kýpťoch mal natiahnuté staré odrezané pneumatiky, na nich chodil a pred sebou tisol drevenú debničku ozdobenú sklenenými korálikmi a úlomkami zrkadla, s ktorou si zarábal na živobytie ako čistič topánok. Debnička slúžila zákazníkom na opretie nôh a boli v nej uložené krémy, kefy a handričky. Deň čo deň sa chúlil pred vchodom do hotela *Mena House,* kefou búchal o debničku a jediným anglickým slovom, ktoré poznal, núkal hosťom svoje služby: *„Polishing, polishingl"*

Hasan sa díval na život zdola; pre neho sa človek končil driekom, vyššie nedovidel. Hasan vedel básniť o členkoch dám ako o vlahej mesačnej noci, a lýtka akejsi Francúzky vo vysokých čižmičkách ho privádzali do vytrženia.

Bol zvyknutý dívať sa na ľudí zdola a neprekážalo mu to. Neprekážalo mu ani, že ním pohŕdali, že sa pred ním zhovárali o veciach, ktoré neboli určené pre cudzie uši. Veď Hasan bol Nikto, a preto vedel oveľa viac než ostatní.

Väčšinu hotelových hostí poznal po mene, vedel, načo prišli, a keď niekomu raz vyčistil topánky, neomylne ho vedel spoločensky zaradiť. Hovorieval: „Človeka poznáš podľa topánok!"

Omara to prekvapilo, no ešte oveľa zvláštnejšie sa mu videlo, že Hasan si väčšmi váži ľudí v starých topánkach než v nových. Podľa neho si len zbohatlíci kupujú stále nové topánky, kým naozaj urodzení ľudia svoju vzácnu starú obuv veľmi starostlivo ošetrujú, lepšie povedané, dávajú si ju ošetrovať, a na topánkach to aj vidieť. Topánky vždy musia vyzerať tak, akoby to boli otcove svadobné, také musia byť pestované a udržiavané; také topánky prezrádzajú, že človek má štýl, ale najmä, že nevykonáva špinavú prácu ani nemusí chodiť pešo ako my. Pri týchto slovách sa Hasan zakaždým zadíval na svoje kýpte s navlečenými pneumatikami a Omar na svoje bosé nohy.

V útulku pre mrzákov v Aín el-Sira sa Hasan naučil čítať a písať a keď mu čas dovolil, odovzdával svoje vedomosti chlapcovi - palicou mu vyrýval súry z Koránu do udupaného prachu pred hotelom. Keď mal Omar desať, vedel napísať a prečítať prvú súru, ktorá sa začína slovami: *Al-hamdu lil-láh rabb al-alamín-r-rahmáni-r-rahím* - Chvála Alahovi, Pánovi svetov, milostivému, milosrdnému.

Omar veľmi túžil navštevovať školu, lenže starý Músá to rozhodne odmietol; ani on do školy nechodil, a predsa sa z neho stal poriadny a dokonca taký zámožný človek, že si mohol dovoliť prijať za svojho úplne cudzieho chlapca menom Omar Efendi.

Poznámka Omara hlboko ranila a s plačom sa rozbehol za Hasanom, ktorý sa pred hotelom venoval *polishingu* - čistil topánky akejsi vznešenej Angličanke. Keď dielo dokončil, zakýval na Omara, zabúchal kefou na debničku a žartom zavolal: „*Polishing*, sir! Jeden piaster!"

Potom však zbadal, že jeho mladý priateľ plače, a povedal: „Egypťan pozná dva druhy sĺz - slzy radosti a slzy smútku. Ak sa nemýlim, v tvojej tvári veru nevidím slzy radosti!"

Chlapec si chrbtom ruky utrel oči, pokrútil hlavou a čupol si na zem vedľa mrzáka. „Spýtal som sa," povedal zadŕhavo, „spýtal som sa Músu, či by ma nemohol poslať do školy..."

Hasan mu skočil do reči: „Viem si predstaviť, čo ti povedal," a veľkým oblúkom si odpľul do piesku. „Povedal, že školu nepotrebuješ; on sám do školy tiež nechodil, a predsa sa z neho stal poriadny človek, nemám pravdu?"

Omar prikývol. A v novom prívale sĺz vyhŕkol: „A ešte povedal, že si mohol dovoliť vychovať úplne cudzieho chlapca menom Omar Efendi. Počuješ, povedal: Omar Efendi!" Plačky si rukami zakryl tvár.

„Počúvaj, chlapče." Starký položil Omarovi na plecia špinavé hnedé ruky. „Si mladý, bystrý a máš dve nohy, ktoré ťa zanesú, kam budeš chcieť. Buď trpezlivý. Alah ti ukáže cestu. Tvoj život je predznačený ako dráhy nebeských telies. Ak sa Alahovi zachce, aby si navštevoval školu, budeš ju navštevovať. Ale ak sa rozhodol, že ostaneš pohoničom tiav, tak ním budeš po celý život. *Maleš* - nepomôžeš si."

Slová múdreho mrzáka Omara na chvíľu upokojili, a celkom iste by bol so svojimi snami počkal, kým mu Alah neukáže cestu, keby nebolo toho horúceho, veterného novembra, keď chamsín dvíhal do výšky kúdoly piesku, až sa obloha zatemnila ako v súdny deň - trvalo to sedem dní bez prestávky. Oči slzili, nikto sa neodvážil vyjsť von bez šatky na ústach, ktorá bránila piesku vniknúť do pľúc. Ľudia sa modlili, aby Alah zoslal dážď, ale Alah akoby poznal len ten horúci, dusivý, neľútostný vietor, ktorý ľudí oberal o dych.

Konečne na ôsmy deň, keď chamsín ustal a ľudia i zvieratá vystrašene povyliezali z úkrytov a lapali po dychu ako ryby na suchu, jeden chýbal: starý Músá. Jeho srdce nevydržalo vyčíňanie víchrice.

Hlavu mu prikryli bielym prestieradlom a posadili ho do vysokej leňošky, kde sedel celé dva dni obrátený tvárou k Mekke ako strašidlo, lebo pre nosidlá nebolo v dome miesta a obhliadač mŕtvol sa k nemu nemohol hneď dostaviť. Chamsín si vyžiadal priveľa obetí.

Omar sa po prvý raz ocitol zoči-voči smrti a mŕtvy Músá pod bielym prestieradlom mu naháňal taký strach, že ušiel k Hasanovi a prisahal, že do domu mŕtveho Músu sa už nikdy nevráti.

„Ty hlupák!" vyhrešil ho mrzák. „Vari si myslíš, že keď v noci budú v púšti vyť šakaly, Músá vstane a dverami odíde, alebo vstúpi na nebesia, ako hlásajú neverci?" A pritom si odpľul do piesku.

Omar sa zahanbil; hanbil sa za svoj strach a bál sa neznámeho. „A čo hlásajú neverci?" spýtal sa priamo.

„Ale, nič!" odvrkol Hasan namrzene, rukávom si utrel čelo a potom kývol hlavou smerom k hotelu *Mena House:* „Samí neverci, Angličania, Nemci a Francúzi! Samí židia a kresťania!" A pritom si po druhý raz odpľul, akoby sa mu bridila už len zmienka o nich.

„Ale veď ty z nevercov žiješ!" zvolal Omar. „Ako to, že nimi pohŕdaš?"

„Alah vie, čo robím," odvetil Hasan, „a dosiaľ mi nenaznačil, že by mu to bolo proti vôli." „Takže mu to je po vôli."

Mrzák pokrčil plecami a dlane otrčil k nebu. „A čo mám robiť? Ak Alah nechce, aby som žobral a kradol, musí súhlasiť s tým, že čistím nevercom topánky." Pri týchto slovách naraz zabúchal kefou na debničku. *„Polishing, polishing, Sir"*

Z hotela vyšiel akýsi vysoký pán v pieskovohnedej uniforme a zažmurkal do rozmazaného slnka na západe. Potom mu pohľad skĺzol dolu, podišiel rovno k Hasanovi a pravú nohu bez slova vyložil na debničku. Hasan sa dal predvádzať s kefami ozajstný šabľový tanec.

„To je fajnový pán," povedal mrzák Omarovi a ani pritom nezodvihol zrak od práce, „to sa pozná podľa topánok."

„Neverec s fajnovými topánkami!" opravil ho Omar.

Elegantný pán sa zrazu nahlas zasmial a oni sa preľakli, lebo im očividne rozumel a potom vylovil z náprsného vrecka klenutú fajku, s láskou si ju zapálil a prihovoril sa Hasanovi: „Poznáš veľa ľudí, starý?"

Hasan ponížene prikývol: „Veľa, *ja sajjid."*

„Počúvaj, starý," pokračoval elegantný pán, „som profesor a nasledujúce roky budem tráviť v Egypte. Hľadám sluhu, mocného mladého muža, čo by mi robil poslíčka, sprevádzal moju ženu na trhovisko, jednoducho, aby mi bol k ruke, rozumieš?"

„Áno, rozumiem, *ja sajjid."*

„A poznáš niekoho, kto by sa na túto úlohu hodil?"

„Musím porozmýšľať, *ja sajjid;* ale som presvedčený, že niekoho nájdem."

„Dobre," povedal elegantný pán a hodil mrzákovi mincu. „Skús nájsť dvoch alebo troch, aby som si mohol vybrať. Nech prídu zajtra o tomto čase do hotela. Nebudeš banovať." Potom bez pozdravu podišiel k jednej z drožiek stojacich pred hotelom a zmizol.

Omar sa posadil na Hasanovu debničku a prstom kreslil na drevo vlnovky. „Čo myslíš, vzal by si ma ten neveriaci sajjid?"

„Teba? *f a salám* - Nebesá!"

Omar zvesil hlavu. Hasanova reakcia sa ho dotkla a do očí mu vstúpili slzy.

Keď Hasan videl, čo spôsobil, chytil chlapca za ramená a zatriasol ním ako mladým stromom: „Ale no tak, veď sa hneď neurážaj!"

Na druhý deň Hasan podriemkaval pred vchodom do hotela, keď k nemu pristúpil elegantný pán v spoločnosti dámy a oslovil ho: „Dúfam, že si už niekoho našiel, starý!"

„Inšalah - buď vôľa Alahova!" odvetil Hasan. „Čaká vás v hotelovej hale."

V hotelovej hale pred nich predstúpil Omar. Nešikovne sa uklonil a povedal: *„Ja sajjid,* som váš sluha. Volám sa Omar."

Elegantný pán si vymenil pohľad s dámou a potom si obaja premerali Omara, ktorý stál v rozpakoch pred nimi a očividne sa nútil do úsmevu.

„Ty si jediný?" spýtala sa dáma najčistejšou arabčinou.

„Jediný, *ja sitti."*

„Koľko máš rokov?"

„Štrnásť, *ja sitti."*

„Pozrimeže, štrnásť, a myslíš si, že si na túto prácu dosť starý?"

„Áno, určite, *ja sitti."*

Elegantný pán si obradne zapálil fajku. „A čo hovoria na tvoje rozhodnutie rodičia?"

„Nemám rodičov," odvetil Omar, „otčim, ktorý ma prijal za vlastného, zomrel, a moji nevlastní bratia ma vyhnali. Našťastie ma však prichýlil Hasan; inak by som sa nemal kam podieť."

Pán s dámou si čosi po anglicky pošepkali, Omar im nerozumel, a tá vznešená pani ustavične krútila hlavou. Omar ešte nikdy zblízka nevidel takú krásnu dámu. Mala dlhé, sýtofialové šaty s okrovým čipkovým golierikom. Driek mala taký zošnurovaný, že jej ho mocný chlap mohol obopnúť dlaňami. Spod volánikov na leme jej vykúkali čižmičky vo farbe šiat s množstvom gombičiek.

No najväčší dojem na Omara urobila jej tvár: Bola biela a jemná, nie taká drsná od slnka ako tváre egyptských žien.

„Tak dobre," povedal elegantný pán, „budeš mať plat dvadsať piastrov, okrem toho stravu a ubytovanie. Priprav sa, zajtra ráno vyrážame do Luxoru. Presne o desiatej pred hotelom." Ani nevyčkal na odpoveď a aj s dámou odišiel.

Inšalah. Omar stál ako prikovaný, myslel si, že sa mu sníva, v hlave mu vírili tisíce myšlienok a v duchu počul mrzákove slová: *„Tvoj život je predznačený ako dráhy nebeských telies."*

„Hej, ty, zmizni odtiaľto!" Surový hlas hotelového sluhu vrátil Omara do reality. Chlap vysoký ako hora mu uštedril do chrbta úder trstinovou palicou. Necítil bolesť, zabolelo ho len gesto, ktorým ho odháňali ako dotieravého psa.

Pred vchodom do hotela čakal mrzák. „Hasan," zvolal Omar, „prijali ma!"

„Viem," odvetil mrzák a naširoko sa usmial. V dlani zvieral desať piastrov. „Za sprostredkovanie."

V tú noc sa Omar prikradol k svojej skrýši za Músovým domom a vzal si peniaze, ktoré si tam dlhé roky odkladal. Šatka, do ktorej si mince zaviazal, bola ťažká a Omara premkol pocit hrdosti. Na druhý deň zavčas rána stál pred hotelom *Mena House* a čakal. Nevedel, čo znamená desať hodín. Žiaden pohonič tiav na svete nepozná hodiny ani sa nimi neriadi. Omar sa krčil v tieni múrika, ktorým bol hotel obohnaný, a trpezlivo čakal, batôžtek s celým svojím majetkom a našetrenými mincami mal položený vedľa seba.

Pred hotelom zastala drožka a objavil sa *sajjid.* Hotelový sluha priniesol debny a kufre s farebnými štítkami a nakladal ich na drožku. Omar podišiel k nim a zaželal dobré ráno, ale nový pán si ho sotva všimol. Keď bola všetka batožina naložená, zjavila sa elegantná dáma v priliehavom cestovnom kostýme so slnečníkom

v ruke a *sajjid* jej pomohol nastúpiť. Omar sa s batôžkom usadil vedľa kočiša. Kočiš tľoskol jazykom a kone sa rozbehli.

Dlhá cesta do Káhiry sa zdala nekonečná a prach, ktorý koče a povozy vírili, farbil palmy po oboch stranách do siva.
Pouliční predavači bežali popri drožke, vyskakovali na stúpadlá a usilovali sa vnútiť cestujúcim retiazky, hlinené figúrky a sezamové pečivo, kým ich kočiš bičom neodohnal. Čím bližšie boli k mestu, tým väčší bol hurhaj.

Pri Izmailových záhradách drožka zabočila na promenádu pozdĺž Nílu a Omar po prvý raz v živote uzrel veľkú zelenú rieku, feluky s vysokými trojhrannými plachtami a kolesové parníky, ktorých komíny sa smerom nahor rozširovali ako rozkvitajúce kalichy kvetov, a ovládol ho taký úžas, že nebol schopný slova. Kočiš sa ho so smiechom spýtal, či po prvý raz vidí *Masr-al-Qáhiru* a Omar ani neobrátil hlavu, len energicky prikývol. Jeho svet sa dosiaľ končil tam, kde sa obzor spája s oblohou, jeden deň pochodu od Gízy, a ešte nikdy sa nezamýšľal nad tým, čo môže byť za horizontom.

Keď drožka prechádzala po moste ponad Níl, kočiš ukázal bičíkom na hotely na pravej strane - vysoké, poschodové paláce, celkom iné ako *Mena House*, od ktorého boli aj okolostojace palmy vyššie. Na pravom brehu Nílu bolo vôbec mnoho poschodových budov. Kočiš sa zrazu preľakol a z celej sily sa zaprel do oprát. „Automobil," zvolal a hlavou prudko pokynul dopredu.

Omar sa postavil a natŕčal krk, aby lepšie videl to čudo, ktoré im prichádzalo naproti. Počul, že existujú aj koče, čo jazdia bez koni, ale ešte nikdy také monštrum nevidel. Nenáhlivo, trasľavo a s fučaním sa blížil automobil na nízkom podvozku. Kočiš namiesto oprát držal v rukách akési koleso. Pri Alahovi, veď to sa naozaj pohybuje bez koni, akoby ho ťahala nejaká strašná, neviditeľná

sila! Deti s krikom utekali popri automobile, niektoré sa mu s roztiahnutými rukami stavali do cesty, akoby ho chceli rovnakou neviditeľnou silou zastaviť. Kočiš automobilu si razil cestu tak, že na cestu hádzal delobuchy, a deti sa s krikom rozutekali. Lenže pritom sa splašili kone a drožkár na kozlíku mal čo robiť, aby udržal opraty.

„Raz príde čas," zavrčal zlostne, keď auto prešlo, „že nebude treba koni. V Amerike už dnes jestvujú automobily, čo majú toľko sily ako sto koni. Sto koni, počuješ? Vieš si predstaviť, koľko zožerie sto koni? V celej Káhire niet drožkára, ktorý by mal sto koni!"

Omar prikývol. Sto koni zapriahnutých do jediného voza sa úplne vymykalo jeho predstavivosti.

„V Amerike," ozval sa opäť kočiš, „v Amerike jeden človek vyrába tristotisíc automobilov - každý rok. Vieš si to predstaviť?" Omar mlčal, lebo si nevedel predstaviť ani kde leží Amerika, nieto ešte tristotisíc automobilov, veď on mal čo robiť, aby pochopil, čo sa deje tu, pred jeho očami.

Na námestí pred železničnou stanicou sa tisli vozy, pomedzi ne sa náhlivo predierali elegantne oblečení ľudia, väčšinou Európania. Egypťania v typickom oblečení alebo livrejovaní sluhovia s kuframi, debnami a truhlicami si kliesnili cestu hlasnými zvukmi, aké vydávajú ťavy, keď ich bijú *nab-bútom.* Keď cudzinci v dave uviazli, sluhovia krátkymi palicami rozrážali okolostojacich. Vo vzduchu sa vznášal pach prachu, konského trusu a sladkastého pečiva, ktoré piekli malí chlapci na železných pieckach.

Sotva drožka zastala, zhrčil sa okolo nej asi tucet nosičov a každý sa usiloval uchmatnúť nejaký kus batožiny, takže koč bol v okamihu vyložený. Panstvo až teraz vystúpilo.

„Z cesty, ide anglický profesor!" kričal kočiš a idúc popredu, švihal bičíkom. „Z cesty, ide profesor Shelley a jeho žena!" Lenže

ani výkriky, ani švihanie bičíkom neboli veľmi účinné, a trvalo hodnú chvíľu, kým si cestujúci prekliesnili cestu k staničnej budove.

Stanica z bielych a červených kameňov vyzerala ako zámok. Vežičky, arkiere a lomené okná s červenými a modrými vitrážami pôsobili, akoby tam býval nejaký mocný paša. „Z cesty, ide profesor Shelley a jeho žena!" neprestajne opakoval kočiš a Omar konečne počul meno svojho nového pána, lebo dosiaľ ho nepoznal. V tom ustavičnom sácaní, štuchaní a tlačenici profesorova žena podchvíľou prenikavo vykríkla: „Ach Bože, ach Bože!" Najväčšia trma-vrma bola tam, kde železná mreža oddeľovala verejne prístupnú časť stanice od nástupísk, kam mali vstup len cestujúci. Zriadenci v červeno-zelených uniformách s honosnými zlatými šnúrami na hrudi strážili úzke priechody a púšťali len tých, čo sa mohli preukázať lístkom. Takto sa Omar po prvý raz v živote ocitol na železničnom peróne.

Akési čierne železné monštrum, vysoké ako dom, s červenými kolesami, fučalo, syčalo, odfrkávalo a podchvíľou vypustilo medzi koľajnice prúd vody, celkom ako rozkročená ťava pri napájadle. Vydávalo to kovové zvuky, aké Omar jakživ nepočul. Hneď za vagónom s uhlím za lokomotívou boli žlto a červeno natreté vozne prvej triedy. Vonku stáli páni v bielych oblekoch a klobúkoch so širokými strieškami a konverzovali so vznešenými dámami v pestrých šatách, kým sluhovia nakladali batožinu. Kameloti vykrikovali najčerstvejšie správy, predavači orieškov vychvaľovali svoj tovar a predavači žrebov, ustavične zaháňaní sprievodcami v uniformách, vyvolávali výherné šance až do výšky sto libier.

Omar si vykasal galabiju a vydriapal sa do kupé, ktoré jeden z uniformovaných zriadencov pridelil profesorovi. Nosiči kufrov cez okno podávali batožinu. Všetko prebiehalo bez zhonu, lebo ako na každej železničnej stanici na svete, aj v Káhire boli presne

stanovené časy odchodov, lenže tu mali len orientačnú hodnotu a vlak sa pohol až vtedy, keď sa všetci cestujúci riadne pousádzali.

V kupé sa vznášala vôňa nalakovaného dreva, zamatu a čerstvo naškrobených čipkových prikrývok. Vo výške hlavy zdobili steny zrkadlá so striebornými gombíkmi, pod oknom sa nachádzal vyklápací stolček a zo skrinky v rohu sa vykľulo otočné umývadlo, biele čipkované záclonky ostro kontrastovali s červenými prešívanými vankúšmi. Omar sa na tú krásu nevedel vynadívať, no potom sa zjavil sprievodca a buchnátom do chrbta a jednoznačným gestom ho prebudil z krásneho sna: „Padaj dozadu, štvrtá trieda je v posledných dvoch vozňoch."

Omar chvíľočku sníval, že bude cestovať prvou triedou ako *sajjid*, ale nebol smutný, veď aj cestovanie v štvrtej triede je dosť vzrušujúce. Pri vystupovaní stretol profesora, ktorý z dlhej čiernej cigary vyfukoval veľké sivé oblaky dymu.

„A nezabudni," zavolal za ním pokašliavajúc, „že v Luxore musíš vystúpiť, inak skončíš v Asuáne!"

Omar prikývol. „Dobre, *ja sajjid."*

Posledný vozeň bol prepchatý debnami a batohmi. Na stenách viseli klietky s domácimi zvieratami a hydinou a príšerne zapáchali. Kto mal šťastie, našiel si miesto na drevenej lavici. Väčšina cestujúcich však čupela na svojej batožine a dostať sa doprostred vagóna bolo nemožné. Omarovi neostalo nič iné, len sa pri dverách posadiť na batoh.

Trieskanie dverami a hlasné výkriky ohlasovali odchod vlaku. Hluk v železničnej hale preťal prenikavý hvizd, vlak zavzdychal, zaručal a potom sa pomaly, sotva badateľne rozbehol. Z otvorených okien zavanul dusný vzduch. Omar bol vzrušený ako ešte nikdy, lebo vlak naberal čoraz väčšiu rýchlosť, krehký drevený vozeň hádzalo na koľajniciach sem a tam ako hračku, a domy veľkého mesta za oknami sa mihali ako letiace vtáky.

Omara najväčšmi vzrušovali koľajnice. Nevedel si predstaviť, že by nemali konca a mohli viesť až do ďalekého Luxoru, či dokonca až do Asuánu a k nílskym kataraktom, o ktorých už počul; nie, Omar sa obával, že sa koľajnice niekde uprostred púšte skončia, vlak sa prevráti a cestujúcich pochová pod sebou.

Vlak medzitým nabral takú rýchlosť, že by mu už nestačil ani jazdec na koni a keby sa mu na koľajniciach náhodou postavila do cesty ťava alebo krava, v žiadnom prípade už nemohol zabrzdiť. *Inšalah.* Vystrašený šialenou jazdou chlapec zložil hlavu do dlaní položených na kolenách a ostal nehybne sedieť. Zodvihol hlavu len raz, keď sa vlak priblížil k brehu rieky a vagónom zaznelo hromadné „ach" a „och", lebo ľudia na lodiach, plaviacich sa hore a dolu prúdom, mávali na cestujúcich pestrými šatkami.

Časom Omar zaspal. Monotónne hrkotanie a hojdanie pôsobilo ako uspávací prostriedok, a keď zrazu zaškrípali železné brzdy a vlak vrachotil do akejsi stanice, chlapec preľaknuto vyskočil. „Bání Suvajf! Bání Suvajf!" vyvolával sprievodca na peróne ako muezín a k vchodom sa hrnuli masy ľudí. Nevystúpil skoro nik, no do preplneného vlaku sa tlačili stovky ďalších cestujúcich. Obliehané boli najmä vozne tretej a štvrtej triedy a Omar si musel potisnúť batoh ešte bližšie k susedovi. Smrad a horúčava mu vyrážali dych, ale drsní mládenci, silní chlapi s opálenou pokožkou sa sácali a tlačili, kým na plošinu nevyliezol aj posledný z nich. Mnohí boli ešte len výrastkovia.

Vlak sa opäť pohol a Omar zacítil štuchanec do boku. Otočil sa a videl dievčinu so svetlou pleťou.

„Na, vezmi si," povedala a Omar si vzal paličku, ktorou ho štuchla. Dievčina vytiahla spod šiat druhú paličku a ukázala mu, ako ju má obhrýzať.

„Čo je to?" spytoval sa Omar.

„Cukrová trstina," odvetilo dievča a vypľulo kus trstinového vlákna.

Omar neznámu vec ochutnal. Mala sladkokyslú chuť a výborne hasila smäd. Prikývol. „Dobré," povedal. „Ďakujem."

„Ak chceš, dám ti aj viac, mám jej dosť." Pri týchto slovách si dievčina odhrnula dlhú šatku omotanú okolo krku i hlavy, visiacu až po zem. V zástere mala celý zväzok cukrovej trstiny.

„Boli sme zberať cukrovú trstinu. Všetci v tomto vagóne idú zo zberu trstiny. Platia nám tri piastre na deň, deťom polovicu."

Omar sa na ňu zadíval a dievča vedelo, čo mu vŕta v hlave. „Asi by si chcel vedieť, či som dostala tri piastre, alebo len poldruha, však?" spýtala sa. Nečakala na odpoveď a hneď pokračovala: „Tri. Tento rok som po prvý raz dostávala tri piastre. Za dva týždne to je štyridsaťdva a spolu s otcom osemdesiatšťyri." Prstom ukázala na spoteného plešatého muža, ktorý driemal opretý o železnú tyč.

„Mám šestnásť rokov," povedalo dievča, „a ty?"

„Štrnásť."

„Volám sa Halima, a ty?" „Omar."

Halima si stiahla z hlavy šatku a Omar videl jej hladké čierne vlasy.

„Odkiaľ si?" spýtala sa.

Omar odvetil: „Z Gízy a cestujem do Luxoru..."

„Do Luxoru!" Halima zatlieskala. „Ja som z Luxoru, presnejšie z el-Kurny. Čo budeš robiť v Luxore?"

„Budem slúžiť u jedného anglického *sajjida."*

„Takže ty si sluha." Dievčina vysunula spodnú peru a uznanlivo prikývla. „A čo bude ten anglický *sajjid* robiť v Luxore?"

Omar pokrčil plecami: „Neviem, je to profesor." Halime sa zlovestne zablyslo v očiach a na čele sa jej vytvorila kolmá vráska. „Luxor je plný hľadačov pokladov. Prichádzajú odvšadiaľ, z

Anglicka, z Nemecka, z Francúzska, dokonca aj z Ameriky. Všetko odnášajú, darebáci."

Chlapec nechápal, prečo sa Halima tak rozčuľuje. V Gíze boli cudzinci veľmi obľúbení. Všetci pohoniči tiav v Gíze žili z cudzincov. Omar sa nevedel rozpamätať, že by niekedy viezol na ťave Egypťana. Radšej teda mlčal.

Slnko sa blížilo k poludniu a horúčava vo vagóne bola čoraz neznesiteľnejšia. Na ľavej strane sa lenivo prevaľoval sýtozelený Níl, na pravej sedliaci po zbere úrody rozorávali hnedé prašné polia a v diaľke sa blyšťala nekonečná púšť.

V Minjá zastavil vlak po druhý raz a rušná scéna sa zopakovala. Predavači ponúkali mydlo a výlisky olejnatých semien, iní s veľkými tabuľami lákali hostí do hotela *Savoy* a penziónu *Ibn Chasíb*. Šťastlivci v blízkosti dverí mohli vystúpiť a ponaťahovať si nohy alebo si do dlaní nabrať vody z obliehanej staničnej studne. Omar bol však vklinený uprostred vagóna a na vystupovanie nemohol ani pomyslieť.

„Ako ďaleko je ešte do Luxoru?" spýtal sa, keď sa vlak dal do pohybu.

Halima sa zasmiala. „To si ešte počkáš. Nasledujúca stanica sa volá Asijút a to je asi polovica cesty."

Omar si rukávom utrel pot z čela. Bol na smrť unavený a ustavičné otázky dievčaťa ho veľmi vyčerpávali. Napokon aj ona stíchla a opretí plece pri pleci obaja zaspali.

Za súmraku vlak pri Nag Hammádi prechádzal ponad Níl. Mostná konštrukcia hlasno zaprašťala a Omar s Halimou sa strhli. Vďaka blízkosti rieky a nočnému chladu sa aj vo vagóne lepšie dýchalo. Konečne, okolo polnoci, vlak vošiel do Luxoru.

Takto, príjemne pritúlený k Halime, by bol Omar veľmi rád cestoval aj ďalej, lenže cestujúci sa už jeden cez druhého hrnuli von.

„Prídeš ma navštíviť?" zavolala Halima v tlačenici pri vystupovaní.

„Ale ja predsa vôbec neviem, kde bývaš, Halima!"

„V Šajch Abd el-Kurna, na opačnej strane rieky. Pýtaj sa na Júsúfa. Môjho otca každý pozná!" A potom zmizla.

Omar si kliesnil cestu k vozňom prvej triedy. Pri príchode nočného vlaku z Káhiry bol vždy na nohách celý Luxor. Matky v čiernom s bábätkami v náručí, výrastkovia sa ponúkali za nosičov batožiny, hoteloví sluhovia so zvončekmi vychvaľovali vynikajúce ubytovanie, slepec, ktorému nikto nič nehodil, vyludzoval na *kamange* plačlivé tóny; vládla tam taká tlačenica, že ľudia, somáre a povozy okupovali ešte aj koľajnice.

Vpredu pri vozňoch prvej triedy bola trma-vrma znesiteľnejšia. Z hotela, v ktorom si profesor rezervoval ubytovanie, poslali nosičov, ktorí sa postarali o batožinu. *Sajjid* prikázal Omarovi, aby šiel s nosičmi, že mu ukážu, kde bude bývať. Potom spolu s paňou nastúpil do koča.

„Hej, efendi, nože vezmi aj ty niečo!" štuchol Omara jeden z nosičov. „Vari máš chromé ruky?"

„Nie, nie," zamrmlal Omar a pchal profesorovu batožinu na dvojkolesovú káru zapriahnutú za somárika. Navrch hodil svoj batoh a vyliezol za ostatnými.

Vuliciach Luxoru bola tma. Pouličného osvetlenia nebolo a pohoniči somárov a kočiši na seba upozorňovali prenikavými výkrikmi. V poriadku sa dostali do hotela *Winter Palace.*

Profesor a jeho žena boli ubytovaní v ľavom bočnom krídle. Omar odovzdal batožinu, zaželal panstvu dobrú noc a cez tmavý hotelový park prešiel k drevenej stavbe zakrytej vysokými oleandrami, kde býval hotelový personál i personál hostí.

Vminiatúrnej miestnosti, do ktorej poslali Omara, sa aj potme dalo rozoznať šesť poschodových lôžok; sotva si mal kde zložiť

batoh. Bol však taký uťahaný, že zaliezol na jednu z postelí a vzápätí tvrdo zaspal.

Nasledujúce ráno. Luxor sa jagá v slnku vychádzajúcom nad reťazou hôr na východe. Stromy hádžu dlhé tiene a skalné steny na opačnom brehu Nílu sa sfarbujú ohnivou červeňou. Najkrajší pohľad sa cestujúcemu núka z terasy hotela *Winter Palace*, kde sa smotánka stretáva pri raňajkách - páni v bielych oblekoch a dámy v cestovných kostýmoch pastelových farieb a veľkých klobúkoch čítajú noviny, prijímajú poštu a zhovárajú sa o posledných novinkách.

Novoprišelci ako profesor Shelley a jeho manželka zakaždým poskytujú vďačnú tému na rozhovor hŕbe zámožných povaľačov, ktorí v Luxore pre jeho mierne podnebie trávia jeseň a zimu. Takmer denne niekto poriada večierok a každý, kto niečo znamená, sa tam musí ukázať. Mustafa Aga, britský konzul v Luxore, raz za mesiac výstroji veľkú oslavu, ktorá sa má konať práve dnes večer, takže námetov na konverzáciu je po celý deň dosť.

Profesor Shelley zdvorilo pozdravil a sprevádzaný mnohými zrakmi zamieril k stolu, kde sedel muž zjavne sa odlišujúci od ostatnej spoločnosti. Mal na sebe vyťahaný sivý oblek s čiernym motýlikom. Krátke čierne vlasy a mohutné fúzy mal zanedbané, tvár opálenú ako domorodci, a to sa v tých časoch považovalo za mimoriadne ordinárne.

„Mr. Carter?" spýtal sa Shelley.

Oslovený vstal: „Howard Carter."

„Som profesor Shelley a toto je moja žena Claire."

Vymenili si britské zdvorilostné frázy a všeobecné ničnehovoriace poznámky o namáhavej ceste a o počasí a napokon Shelley vytiahol z vrecka list a položil ho na stôl pred Cartera.

Carter si prečítal odosielateľa *Highclere Castle* a akoby obsah listu poznal, ľahostajne ho strčil do vrecka.

„Skráťme to," povedal Shelley, nevšímajúc si Carterovo počínanie. „Prichádzam z poverenia základiny *Egypt Exploration Fund."*

Carter prikývol. „A dôvod, profesor?"

Shelley si prisunul stoličku bližšie a ticho povedal: „Páni v Londýne sa hnevajú. Dvíha sa proti vám mohutná vlna kritiky, mister Carter."

„Azda si nemyslíte, že..."

„Nie je podstatné, čo si myslím, mister Carter," skočil mu profesor do reči, „základina ma posiela, aby som vec podľa možnosti objasnil. Mali by ste mať pre pánov pochopenie, napokon, investovali množstvo peňazí..."

„Peniaze!" Carter sa pohŕdavo zasmial.

„Fakt je, že vo verejnosti kolujú mapy, navlas podobné tým, čo ste nakreslili v Údolí kráľov."

„Mapy som kreslil aj v Tel el-Amarne."

„A práve tie sa predávajú na čiernom trhu!"

Carter zdúpnel. Chvíľu sa neveriacky díval a potom si zakryl tvár rukami. „To som netušil," jachtal zdrvený.

„Teraz už, dúfam, chápete pochybnosti, ktoré zavládli v základine. Ale nevešajte hlavu, napokon, zatiaľ proti vám nemajú žiadne dôkazy. Vaše mapy sú jednoducho pridobre, Carter. Také dobré, že ich používajú aj vykrádači hrobov."

„Ale to je nehorázne," rozhorčil sa Howard Carter. „Keby som kreslil menej presné mapy, prepustili by ma pre zle odvedenú prácu. Teraz sú moje mapy príliš presné, a zasa ma kritizujú. To je nehorázne, počujete?"

„O kritike nemôže byť ani reči," prerušil ho profesor. „Možno sa mi podarí vec objasniť. Bolo by to v záujme nás oboch."

„Čo chcete robiť?"

„Oficiálne neprichádzam kvôli vykopávkam. Som turista, v Luxore trávim dovolenku a budem sa vo zvýšenej miere zaujímať o antické nálezy, možno dokonca niečo kúpim. Také čosi sa rýchlo rozchýri. Keď sa mi podarí nadviazať potrebné kontakty, rozšírim, že mám záujem aj o významnejšie objekty."

Carter zodvihol zrak: „To nie je zlé!" povedal zamyslene. „A preto by sme sa podľa možnosti radšej nemali poznať, chápete?"

Carter prikývol a zamiešal si kávu. „To je naozaj komické. Ešte pred niekoľkými rokmi chceli všetky vykopávky v Údolí kráľov zastaviť. Nemci tvrdili, že všetko, čo sa tam objaviť dalo, už bolo objavené. Lenže potom prišli Francúzi a na protiľahlej strane, v jednom z bočných údolí, kde Belzoni pred osemdesiatimi rokmi našiel Sethiho hrobku, objavili Amenhotepovu hrobku s múmiami Amenhotepa, Thutmosa, Sethiho, Merenptaha a Siptaha. Od tých čias je tam peklo. Takmer denne sa objavujú nové chýry o neuveriteľných nálezoch, pokladoch a klenotoch, ktoré priťahujú zberbu z celého sveta. Nikdy nejdem do údolia bez pušky. Veď sa len obzrite okolo seba."

„Chcete povedať, že..."

„Elegantné obleky a noblesné maniere klamú, pane. Radšej ani nechcem vedieť, koľkí z tých, čo tu posedávajú na terase, sú bývalí kriminálnici."

Howard Carter sa nikdy nevyjadroval veľmi škrobené a to mu narobilo dosť nepriateľov, dokonca ho zato považovali za čudáka a samotára a v spoločnosti nebol veľmi obľúbený. Pani Shelleyovú však divý Angličan fascinoval a hostí na hotelovej terase si bez ostychu premeriavala, akoby hádala, kto z nich bol v minulosti za čo trestaný.

„Miláčik, prosím ťa!" napomenul profesor manželku a potom sa opäť obrátil ku Carterovi: „A čo vy, povedzte úprimne, očakávate

v Údolí kráľov ešte nejaký fantastický nález? Napokon, egyptológia nežije z klebiet..."

„Ale ani zo spisov a múdrych traktátov!" vrátil mu to bleskovo Carter. „V radoch *Egypt Exploration Find* možno sú aj osvietené hlavy, ale dejiny Egypta sa nepíšu v Londýne, v Paríži ani v Berlíne," Carter ukázal palcom ponad plece, „dejiny sa, ak vôbec, píšu tam vonku, v blate, medzi kamením a pri teplote štyridsať stupňov v tieni, neviem, či chápete, o čom hovorím." A vzápätí sa však spýtal: „Ste tu po prvý raz?"

„Áno," odvetil Shelley, a Carter pokračoval: „Pozrite, keď som sem prišiel po prvý raz, mal som sedemnásť, a od tých čias ma táto krajina a jej minulosť už nepustili. Odvtedy tu žijem, pracujem a získavam skúsenosti, ktoré vám nemôže poskytnúť Oxford ani Cambridge. Veľké bohatstvo si tu nenahonobím, nanajvýš bohaté skúsenosti. Veď viete, ako sa vraví: archeológia je krásavica bez vena."

Profesor sa usmial: „Neodpovedali ste na moju otázku."

Carter sa zamyslel: „Pýtate sa, či očakávam fantastický nález?" Zodvihol zrak, zahľadel sa ponad Níl na druhý breh a tvárou sa mu mihol povýšenecky úsmev: „Musel by som byť blázon," na profesora sa pritom ani nepozrel a stále hľadel na druhý breh, „musel by som byť blázon, keby som nebol presvedčený, že sa tam nachádza niečo, čo ma raz preslávi."

Shelley sa pozrel na manželku a tá nadšene zvolala: „Rozprávajte, mister Carter, rozprávajte, prosím!"

Howard Carter už oľutoval, že na okamih stratil kontrolu a niečo naznačil, ale vzápätí sa už zasa ovládol a usiloval sa neopatrnú zmienku zľahčiť: „Viete, archeológovia ako ja živia svoje nádeje kamienkami z mozaiky. Čím viac kamienkov do mozaiky nájdete, tým väčšmi sa približujete cieľu. Najhoršie je, že kamienky sprvu poskytujú viac otázok než odpovedí. Lenže potom človek niečo

nájde, to mu zapadne do obrazu, ktorý si vytvoril, potom nájde ďalší kamienok, sprvu rovnako bezvýznamný ako tie pred ním, ale ten nenápadný kamienok mu odrazu poskytne kľúč k tomu, aby sa z mozaiky dal zrekonštruovať celý obraz."

Pani Shelleyová sa uprene dívala na Cartera.

„Poviem vám príklad. Vstup do hrobky kráľovnej Hatšepsut bol známy sto rokov. Lenže na ňom neboli žiadne nápisy, reliéfy ani kresby, a nikto netušil, kam vedie. Hornina sa drobila, chodba bola zasypaná sutinou a navyše sa kľukatila ako slimák. Napoleon začal sutinu odpratávať, ale po dvadsiatich šiestich metroch sa vzdal. Neskôr prišli Nemci, kopali ďalších dvadsať metrov a potom aj oni kapitulovali. Videlo sa im, že na podzemnú chodbu, ktorej význam nikto nepoznal, by to bola priveľká námaha. Keď som objavil hrobku Thutmosa IV., v sutine som našiel modrého skarabea s menom kráľovnej Hatšepsut. Zaujalo ma to. Zaoberal som sa legendárnou kráľovnou a dospel som k presvedčeniu, že aj jej hrob musí byť niekde v tomto okolí. Lenže kde začať? Jedného dňa som palicou prehŕňal skálie. Stál som tesne pred vchodom do chodby, kde kopal už aj Napoleon, a čo nevidím? Obrúsený kamienok s menom kráľovnej Hatšepsut. Vôbec som nepochyboval, že sa tam dostal z tej neidentifikovanej chodby. Muselo teda ísť o hrobku kráľovnej Hatšepsut."

„No a," prerušila ho netrpezlivo pani Shelleyová, „potvrdil sa váš predpoklad?"

Howard Carter si zo saka oprášil neviditeľný prach, akoby chcel naznačiť, že šlo o celkom bežnú záležitosť. Napokon odpovedal: „Áno, môj predpoklad sa potvrdil, hoci výsledok objavu vôbec nebol primeraný vynaloženej námahe. Museli sme použiť vzduchové potrubia a prepracovať sa cez tri predsiene, kým sme po dvesto metroch narazili na pohrebnú komoru."

„A čo bolo ďalej?"

„Ďalej nebolo nič. Bola prázdna ako všetky faraónske hrobky, čo sa doteraz našli. *Inšalah."*

„To znie, akoby vás to mrzelo," namietla Claire Shelleyová.

„Mrzelo?" Carter sa utrápené usmial. „Stálo ma to miesto! Ako by ste sa cítili vy, keby vás z večera na ráno vyhodili na dlažbu?"

„Prepáčte, to som nevedela!"

„Nič sa nestalo," zavrčal Carter, „verte mi, že to nebola žiadna slasť. Dlhé roky som sa udržiaval nad vodou maľovaním pohľadníc pre turistov, kus za jeden piaster. Deň čo deň som stál tu pred hotelom ako nejaký žobrák, a niekedy som priniesol domov dva piastre. To veru vôbec nebolo med lízať."

Z juhu zavial teplý vietor a červeno-biele markízy nad hotelovou terasou sa zatrepotali. Hore prúdom sa blížila biela jachta s vysokou trojhrannou plachtou, zamierila k prístavisku pred hotelom a medzi urodzenou spoločnosťou vyvolala obrovskú pozornosť.

„To bude zasa dáky strelený Američan," poznamenal Howard Carter, „zaplavili krajinu ako kobylky a každý, kto si myslí, že niečo znamená, prenajme si u Thomasa Cooka *da-habiju*. Taký hausbót stojí aj sto libier na mesiac. Za to sa ja musím celý rok hrabať v prachu a do úplného vyčerpania znášať črepy."

Shelley súhlasne prikývol: „Zdá sa, že odkedy Amelia Edwardsová podnikla prednáškové turné po Spojených štátoch, Američania objavili Egypt. Viete, že aj *Egypt Exploration Fund* má americkú sekciu?"

„Viem. Môj učiteľ Flinders Petrie mi často rozprával o lady Amelii. Istým spôsobom bola geniálna, dokonale ovládala umenie predať výsledky svojich výskumov."

„Škoda, že vy taký talent nemáte," skonštatoval profesor vecne.

„Žiaľ, máte pravdu. Máte úplnú pravdu."

Od juhu sa veľkou rýchlosťou približoval poštový parník z Asuánu. Vyrážal kúdoly čierneho dymu a prerývane húkal, aby sa mu biela *dahabija*, ktorá práve chcela priraziť k brehu, uhla.

„Pozrite sa," povedal Carter a ukázal na vlajku na zadnom stožiari lode. „Američan!" Loď mala kabínu s úzkymi vysokými okienkami a zasklenou verandou v zadnej časti, za ktorou bolo vidieť knižnicu. Na prove sa skvel zlatý nápis *Seven Hathors.*

„Loď si dal postaviť Henry Sayce," poznamenal Howard Carter. „Má na palube vlastnú knižnicu s dvetisíc zväzkami.
Toľko kníh nenájdete v celom Hornom Egypte!" A vážny muž sa po prvý raz od srdca zasmial. Aj Shelley sa rozosmial: „Mnohí hovoria, že Sayce sa väčšmi zaujíma o luxus než o vedu, ale povedzte, Carter, kde je napísané, že archeológovia musia žiť ako krti? Alebo azda už niekto predložil dôkaz, že úspechy v archeológii sú priamo úmerné chudobe archeológa?"

„Ó, nie," zvolal Carter s trpkosťou v hlase, „celkom iste nie, lebo potom by som ja musel byť zo všetkých najúspešnejší."

Kým na brehu uväzovali *Seven Hathors* a poštový parník sa prudkými zábermi lopatkových kolies blížil k mólu, priestranstvo pred hotelom *Winter Palace* ožilo. Nosiči s kárami sa predierali davom, predavači čaju a limonády ponúkali nápoje a ako na povel sa naraz prirútili všetky drožky z celého Luxoru. Otrhaní žobraví chlapci štuchali do každého Európana a natŕčali prázdne dlane, matky v čiernom a s deťmi v batohoch na chrbte, počerné prostitútky, čo sa tľoskaním ponúkali mužom, poštmajster v žltej uniforme so zlatými gombičkami a hoteloví sluhovia v bielych galabijách a červených fezoch, všetci sa nahlas prekrikovali, sácali a strkali, akoby od toho závisel ich život.

„Pozrite sa," povedal Carter pani Shelleyovej, „to je Egypt, to je život. Asi to nepochopíte, ale ani ja by som sa už nevedel v Londýne na Oxford Street postaviť do radu na drožku. Asi by som

zomrel. Žijem tu dvadsať rokov, potrebujem tento chaos, krik a smrad ťavieho trusu. Iste, Temža je úctyhodná rieka, ale čo je to v porovnaní s Nílom? Azda nie je Níl najvzrušujúcejšia rieka na svete - divá a zároveň lenivá, neskrotná i spútaná, špinavá ako odpadový kanál a súčasne blankytne čistá? Takýto život môžete milovať, alebo nenávidieť - a ja ho milujem."

Shelley a jeho žena sa fascinovane prizerali, ako ten drsný suchár nadšene hovorí o svojom živote, a skoro ho chápali: Táto krajina a jej obyvatelia si musia podmaniť každého Európana a Európa, Veľká Británia sa zdajú veľmi ďaleko, priam na druhom konci sveta.

„Zaregistrovali ste vôbec, že zomrelo jeho veličenstvo?" spýtal sa zrazu Shelley.

Carter sa zasmial: „Nemyslite si, že tu žijeme na inej planéte! Poštový parník z Káhiry dvakrát do týždňa privíža najnovšie noviny z celého sveta. Nech žije Jeho veličenstvo, Juraj Piaty." Z Carterovho ironického tónu bolo cítiť, že veru nie je monarchista.

„V Európe máme nepokojné časy," poznamenal profesor, „nikto nevie, ako Nemci zareagujú na naše zblíženie s Francúzmi."

„Zrejme rovnako negatívne ako Egypťania," odvetil Carter. „Dohodu medzi Francúzskom a Veľkou Britániou, že Maroko prenechajú Francúzom a Egypt Angličanom, tunajší ľudia chápu ako konský handel a ich nacionalizmus sa ešte posilnil. Myslím, že je len otázka času, kedy dôjde k ďalšej vzbure ako pod Arabi Pasom. Zavraždenie ministerského predsedu Butrusa Pašu Ghálího začiatkom roka môže byť len poplašný signál. Tiež sa stal obeťou egyptského nacionalistu."

„Ale v Káhire predsa máme generálneho konzula, ktorý má najvyšší dohľad nad Egyptom!"

Carter sa zasmial: „To možno platilo za lorda Cromera, ale odkedy bol do funkcie menovaný sir Eldon Gorst, panuje tu chaos."

„Sir Eldon je ťažko chorý."

„To je všeobecne známe a veľmi smutné; ale dôverne vám môžem povedať, že Gorst nemá ani takú autoritu ako Cromer, ani taký vplyv, aký by bol potrebný na preklenutie protikladov v tejto krajine. Veď si len uvedomte, že v Egypte ešte pred niekoľkými rokmi panoval zákon biča. Korbáč slúžil na vymáhanie všakovakých daní i na vynucovanie priznania pred súdom. Bičovanie oficiálne zrušili, ale v odľahlých častiach, kde sa chudobné obyvateľstvo neodvažuje vôbec ponosovať, úradníci korbáč ešte stále používajú. To je verejné tajomstvo."

„Tieto prípady treba zverejniť!" zvolal pobúrené profesor Shelley a jeho žena, ktorá napäto načúvala Carterovým slovám, súhlasne prikývla.

„Zverejniť? A načo? Všetci to predsa vedia, mnohí si dokonca myslia, že bola chyba zrušiť bičovanie. Vidia v tom prejav slabosti vlády. Autorita provinčných guvernérov, *mudirov* a ich policajtov upadla, kriminalita ustavične stúpa, daňová morálka po zrušení bičovania klesla na bod mrazu. Kto chce vládnuť tejto krajine, musí mať silu ako slon, hrubú kožu ako byvol a citlivosť ako jašterica."

„A všetky tieto vlastnosti sirovi Eldonovi chýbajú?"

Carter pokrčil plecami a otočil dlane k nebu: „Ako som povedal, Cromer to nie je. Britský konzul nemá krajine vládnuť, má jej pomáhať. O lordovi Cromerovi kolujú najonakvejšie historky. Raz vraj protestoval proti prepusteniu chedívovho anglického kočiša, inokedy bránil istého mužského člena chedívovej rodiny, ktorého žena každý deň tĺkla po ústach papučou, pomohol z kaše mladému britskému dôstojníkovi, ktorého oklamali pri kartách, a vynútil

súhlas od pána otrokyne, ktorá sa chcela vydať. Nič z toho nesúviselo s jeho funkciou, ale Cromer nemal zábrany, a tým si vyslúžil veľké sympatie."

„A čo chedív Abás Hilmi?"

„Egyptský vicekráľ bol za Cromera iný než dnes, hoci má to isté meno. Keď Abás Hilmi pred bezmála dvadsiatimi rokmi nastupoval na trón, bol mládenec; sotva sa vrátil z vojenskej akadémie vo Viedni a skúsenému generálnemu konzulovi lordovi Cromerovi, samozrejme, nesiahal ani po päty. Lenže to sa rokmi zmenilo, a dnes je to naopak, dnes sa britský generálny konzul nemôže rovnať chedívovi. Ich vzťah je veľmi napätý."

„Vidí sa mi," povedal profesor Shelley, „že my Angličania nie sme v tejto krajine veľmi obľúbení."

„Máte úplnú pravdu; ale to platí pre všetkých cudzincov, nielen pre poddaných Jeho veličenstva. Pochopte: Cudzinci podliehajú v Egypte zvláštnym zákonom, polícia dokonca nesmie vstúpiť do domu cudzinca, a čo im závidia najväčšmi -cudzinci neplatia dane. Veď sa len pozrite na tie lode - prepychové jachty a *dahabije.* A teraz sa pozrite na vlajky. Niekoľko amerických, britské, jedna nemecká, jedna talianska, ale ani jedna egyptská."

„Naozaj. A čo je na príčine?"

„Je to jednoduché: egyptská vlajka nejestvuje. Navyše sa za lode v Egypte platia vysoké dane; lenže cudzinci dane neplatia."

„Rozumiem."

„A predsa ako archeológ tu nemôžete zbohatnúť." Howard Carter si oprel hlavu do dlaní. „Občas naozaj neviem, z čoho budem žiť nasledujúci mesiac. Pracoval som už pre toľkých zamestnávateľov; najskôr pre *Fund,* potom pre Správu starožitností, pre amerického mediarskeho magnáta Davisa a teraz pre Carnarvona."

Shelley sa po dlhej pauze ozval: „Váš vzťah s lordom Carnarvonom nie je najlepší?"

„Kto vám to povedal?" vybuchol Carter.

„Carnarvon."

„Nuž, keď to vraví on... Viete, jeho lordstvo je dobrodruh, a ja som archeológ. Dobrodruhovia sú nepriateľmi vedy." Z vrecka vytiahol list, ktorý mu odovzdal profesor. „Aj tak viem, čo mi píše," povedal Carter s náznakom trpkosti v hlase, a pohľadom preletel riadky.

Profesor a jeho žena sa spýtavo pozreli na Cartera.

„Ako obvykle, aby som zastavil prácu na vykopávkach, že moje výsledky nezodpovedajú nákladom, ak nebude objav, nebudú ani peniaze."

Nazlostené pokrčil papier a hrču si vopchal do vrecka. Potom vstal, uklonil sa a opatrne sa rozhliadol na obe strany: „Ako som už povedal, pre vašu prácu by bolo lepšie, keby sme sa príliš často neukazovali spolu. Ale ak budete potrebovať moju radu, kedykoľvek mi môžete nechať v hoteli odkaz. Dva razy do týždňa si sem chodievam po poštu."

Zbehol po schodoch k prístavisku a stratil sa v dave.

Shelley a jeho žena sa na seba bez slova pozreli. Obaja mysleli na to isté: čudný človek, tento Howard Carter.

Omar z diaľky pozoroval, ako sa jeho panstvo zhovára s nejakým cudzím pánom. Sledoval chaos, ktorý zavládol pri príchode poštového parníka, ale pánov pritom nespustil z očí. Stačilo, aby profesor mávol rukou, a Omar hneď priskočil.

„*Ja sajjid?"*

„Obstaraj nám loďku. Musíme sa dostať na druhý breh!"

O chvíľu už na brehu rieky čakal čln a dlhý kostnatý prievozník odviezol profesora, jeho ženu Claire a Omara na druhú stranu.

Loďka ešte ani neprirazila k brehu, už sa zbehol húf kričiacich ľudí, ktorí ponúkali svoje služby, a keď profesor vyhlásil, že hľadá sprievodcu a dva osly do Údolia kráľov, dobrý tucet výrastkov a akýsi starší muž sa skoro pobili o prácu. Hlasný spor pokračoval ešte aj keď si už cudzinci vybrali, takže po neudržiavanej štrkovej ceste do údolia sa pohla celá procesia - na jednom somárovi profesor, na druhom jeho žena a za nimi si vykračoval Omar.

Na obtiažnej kamenistej ceste sa medzi sprievodcom menom Ibrahim a profesorom Shelleym rozprúdil zdanlivo bezvýznamný rozhovor. Profesor sa celkom nevinne spýtal, či Ibrahim náhodou nepozná nejaký utajený hrob, že by mal záujem o vykopávky. U Ibrahima však nenarazil na pochopenie, sprievodca sa dokonca takmer nazlostil a pri živote svojho starého, chorého otca sa dušoval, že je čestný človek, čo sa ešte nikdy ničoho nedovoleného nedopustil, a vykrádanie hrobov je predsa veľká neprávosť. Pritom niekoľkokrát prudko zvesil hlavu, akoby musel prosiť Alaha o odpustenie už pri tej myšlienke.

Prešli popri Sethiho chráme a dedine Abdul Naga a asi po dvoch hodinách sa dostali do Údolia kráľov. Shelley vyhlásil, že si chce prezrieť najlepšie zachované hrobky faraónov Sethiho I. a Amenhotepa II. Angličania zmizli v prvej hrobke a Omar ostal strážiť somáre. Prešla vari hodina, kým sa profesor so ženou vrátili.

Pred Amenhotepovým hrobom si Omar sadol do tieňa na schody a asi zadriemal, keď ho čosi štuchlo do pravého pleca: „Hej, vstávaj!" Pred ním stál urastený chlapec, možno o niečo starší ako Omar, medzi zubami niečo prevaľoval a uškŕňal sa: „Ty si sluha toho anglického *sajjida?"*

„Áno, ja som Omar, jeho sluha."

Chlapec si premiestnil orech na druhú stranu a premeral si Omara od hlavy až po holé päty. „Tvoj pán hľadá nejaké vykopávky, čo?"

Omar bol zmätený. Začul rozhovor medzi Shelleym a Ibrahimom, ale nevedel, ako sa má zachovať.

Cudzí chlapec jeho mlčanie prešiel s úškrnom, naklonil sa k Omarovi a pošepol mu do ucha: „Odkáž svojmu anglickému *sajjidovi*, že môže získať poklady, o akých sa mu nikdy ani nesnívalo. Povedz svojmu pánovi, aby po zotmení prišiel k Memnónovým kolosom na ceste do Gurnet Murrai, ale sám, jasné? Keď tam príde, nech zavolá heslo *Júsúf, Júsúf*, počuješ?" Schmatol Omara za plecia a zatriasol ním.

Potom zmizol, Omar sa ani nestihol spamätať. Trpezlivo čakal. Keď sa Shelley a jeho žena konečne vrátili, vzrušene im vyrozprával, čo sa prihodilo.

„Dúfam, že ta nemieniš ísť!" zvolala Claire pobúrené.

Profesor chytil manželku za ruku a usiloval sa ju upokojiť: „Čo sa mi môže stať, miláčik? Chcú odo mňa peniaze, keď im poviem, že pri sebe žiadne nemám, dajú si dobrý pozor, aby mi neublížili."

Claire zaprisahávala manžela: „Nesmieš ta ísť!"

„Ale to je jediná možnosť, ako sa k tým gaunerom dostať."

Na spiatočnej ceste došlo medzi manželmi k búrlivej hádke a Omar, ktorý dosiaľ bez slova kráčal popri nich, sa zrazu ozval: „*Ja sajjid*, ja by som mohol zájsť ku kolosom namiesto vás."

Profesor najprv pozrel na Omara, potom na Claire a prekvapene, skoro až pobavene zvolal: „Ty, Omar?"

„Omar nepozná strach, *ja sajjid*. Čoho by som sa teraz mal báť?"

Claire zareagovala prvá. „A prečo nie? Keď je Omar ochotný?"

„Nezmysel," zahundral Shelley, „chlapec predsa vôbec nevie, o čo ide."

„Vysvetlíš mu to. Omar predsa nie je hlúpy."

Shelley chvíľu mlčal. Uvažoval. Napokon sa ozval: „Tak dobre, chlapče, počúvaj," a rozpovedal mu o tajných mapách, na ktorých majú byť zakreslené hrobky, ktoré ešte neboli vykopané, a že *Egypt Exploration Fund* ho vyslal, aby odhalil autorov týchto máp a zistil, či slúžia vykrádačom hrobiek pri ich nekalej činnosti. „Pochopil si, čo som ti povedal?"

Chlapec veľmi sústredene počúval profesorov výklad a vzrušene odvetil: „Omar všetkému rozumel, *ja sajjid."*

Shelley ďalej upozornil Omara, že bude musieť vzbudiť dojem, že jeho pán má záujem o nálezy, ale prípadne aj o mapy na vlastné vykopávky. Jeho pán si neželá, aby k odovzdaniu tovaru a peňazí došlo na západnom brehu Nílu, ale na opačnej strane, v Luxore. Jeho pán je bohatý anglický podnikateľ, a hoci má veľmi veľa peňazí, je aj veľmi nedôverčivý. A potom profesor vyzval Omara, aby mu všetko zopakoval.

Shelley s prekvapením konštatoval, že chlapec zopakoval príbeh takmer doslova, a nebolo pochýb, že svoju rolu pochopil.

Keď sa útesy na západnom brehu sfarbili najprv do tmavočervená, potom do fialova a napokon do tmavohnedá, ten istý prievozník, ktorý ich prevážal predtým, prepravil Omara na druhý breh.

Na pokojnej hladine rieky sa trblietal odraz mesiaca ako tisíce svetiel. Zo všetkých strán sa nad vodou rozliehali pokriky, prerušované vŕzganím stožiarov a vesiel pomalých *dahabijí.* Uprostred rieky sa ozývalo len špliechanie vody, ktoré znelo, akoby sa o seba treli milióny zrniek piesku, no ako sa približovali k brehu, špľachot vody prehlušovalo takmer bolestné cvrlikanie a stonanie nespočetných cikád.

Prievozník vysvetlil Omarovi, že musí prejsť asi dvetisíc krokov smerom na juh, kým príde k miestu, kde sa mu postaví do cesty rákosím zarastené mŕtve rameno Nílu. Tam sa musí obrátiť a

kráčať smerom do vnútrozemia smerom na Gurnet Murrai a Dér el-Medínu, až sa na pravej strane objavia Memnónove kolosy. Minúť ich nemôže ani v tme, veď každý z nich je vyšší ako najvyššia budova v Luxore. Prievozník sľúbil, že kým sa Omar vráti, pospí si v člne na brehu.

Omar vyskočil na breh. Bolo tam priviazaných niekoľko člnov, medzi nimi aj jasne vysvietený hausbót, z ktorého zaznieval hlučný smiech a hlasité zvuky *darabuky*. Vzduch bol vlažný, zem pod nohami príjemne teplá a chlapec sa mimovoľne rozbehol. Sám nevedel, prečo sa ponáhľa, možno od vzrušenia, lebo si veľmi dobre uvedomoval dôležitosť svojho poslania.

Mŕtve rameno sa ohlasovalo už z diaľky kŕkaním žiab. Museli byť obrovské, lebo chrápali, trúbili, ba až revali ako ťavy na trhu. V skúpom svetle Omar medzi vyzberanými trstinovými poliami rozoznal ohyb chodníčka a spomalil. Srdce mu bilo až kdesi v hrdle. Neprešiel vari ani tisíc krokov, keď po pravej strane, v širokej terénnej priehlbine, zbadal dva vysokánske kolosy, vzdialené od seba na dohodenie kameňom. Hoci vytriešťal oči a v polotme sa usiloval zočiť nejakého človeka, zastal, načúval, okrem cvrkotu cikád a tlkotu vlastného srdca vôbec nič nepočul. Po prvý raz ho premkol nepríjemný pocit.

Monumentálne kolosy, dve zvetrané sediace figúry, boli vari desať ráz toľké ako človek a ich tmavé obrysy sa jasne črtali na pozadí reťaze západných skál, trblietajúcich sa v mesačnom svite. Omar uvažoval, či má čakať na ceste, ale potom sa rozhodol, že zbehne dolu ku kolosom a bude čakať tam.

Už podstavce, na ktorých kamenní obri sedeli, boli oveľa vyššie ako Omar. Obišiel každý kolos, nikoho však nevidel a práve chcel vyliezť na jeden zo soklov, aby mal lepší výhľad, keď v zátylku zacítil strašnú ranu. Potom sa okolo neho rozprestrela tma.

Omar nevedel, ako dlho bol v bezvedomí. Pomaly sa prebúdzal a na hornej pere mal akúsi odpornú ostrú alebo sladkastú chuť, ktorú nepoznal, a keď sa napriek bolesti v zátylku pohol, začul akýsi šuchot. Trvalo hodnú chvíľu, kým si chlapec uvedomil, že leží v tmavej uzavretej miestnosti na kope rákosia. Vzduch bol ťažký, páchol prachom, zvetraným kamením a zhnitým rákosím. Omar sa posadil a načúval. Zazdalo sa mu, že počuje kikiríkať kohúta, ale vzápätí sa rozhostilo ticho, ticho ako v hrobe.

Omar vstal, povystieral si ruky, roztiahol prsty a opatrne urobil niekoľko krokov, kým nenarazil na akúsi stenu. Pozdĺž steny postupoval doľava, asi po dvadsiatich krokoch nahmatal roh a šmátral ďalej. Steny neboli hladké. Omar cítil diery veľké ako dlaň a priehlbiny; a napokon narazil na čosi ako rám dverí, lenže dvere nenašiel; Márne búchal, tam, kde mali byť drevené dvere, rozliehal sa len tupý zvuk skália.

Zrazu odkiaľsi začul iný zvuk. Chvíľami to znelo ako syčanie, ale mohol to byť aj vreskot alebo pílenie kovu, a čím dlhšie Omar tomu čudnému zvuku načúval, tým zvláštnejší a neznámejší sa mu zdal.

Keď sa Omar po druhý raz prešmátral ku kamennému rámu dverí, zastal. Niekde tu predsa musí byť vchod. Veľmi opatrne, akoby sa pri každom kroku mohol niekam zrútiť, usiloval sa chlapec preskúmať miestnosť, ale už po niekoľkých krokoch narazil na prekážku, prehmatal ju a zistil, že to je podlhovastá truhlica plná handár a čohosi neidentifikovateľného, a popri nej sa dostal na opačnú stranu miestnosti. Potom chcel prejsť miestnosť po dĺžke, opäť však narazil na kamennú truhlicu, popri nej sa dostal na druhú stranu a tam nahmatal do kameňa vytesané koleso so šiestimi spicami a pred ním čosi ako konský záprah.

Omar pokračoval v hľadaní nejakého otvoru a vyliezol na kamennú truhlicu uprostred miestnosti. Dúfal, že aspoň v strope

nájde dieru. Oboma nohami sa postavil na koleso, natiahol ruky, ako len vládal, a usiloval sa nahmatať strop. Lenže nech sa akokoľvek snažil, siahal do prázdna. Pritom stratil rovnováhu a spadol. Začul prašťanie a pocítil kúdol prachu, ktorý zvíril, ale, našťastie, handry v truhlici stlmili pád a Omar sa nezranil. Zúfalý sa odplazil na hŕbu rákosia, ľahol si na chrbát a uvažoval, ako by sa z tohto väzenia vyslobodil.

Nemysli si, že Boh si nevšíma, čo robia hriešnici. On iba odkladá ich potrestanie na súdny deň. Vtedy budú mať vytreštené oči a budú sa ponáhľať s natiahnutými krkmi a so zdvihnutými hlavami. Nebudú vidieť jeden druhého a ich srdcia budú prázdne.

KORÁN 14:43, 44

Karakol, policajná stanica v Luxore, sa nachádzala na ulici el-Mahatta neďaleko hotela Winter Palace a profesorovi Shelleymu sa vôbec nedarilo presvedčiť službukonajúceho strážnika s plochým čelom, sediaceho za priehradkou z mliečneho skla, aby odložil noviny a písomne zaznamenal jeho prípad.
Muž v obdratom tmavom obleku s červeným fezom na hlave rezolútne odmietal venovať mu čo i len minimálnu pozornosť, nepomohla dokonca ani vyhrážka, že sa Shelley bude sťažovať na vyšších miestach. Naopak, hrdo sa vypäl za vŕzgajúcim písacím stolom a oznámil profesorovi, že najvyššou inštanciou, aspoň tu v Luxore, je on sám - *súb-mudir* Luxoru. Strážca poriadku zareagoval až na hrozbu, že profesor ohlási prípad konzulovi Mustafovi Agovi Ajatovi, ku ktorému je dnes pozvaný na večeru. Mustafa Aga bol britský konzul v Luxore, miestny panovník, u ktorého sa raz za týždeň na večierku stretávala smotánka. „Poznáte Mustafu Agu?" Profesor prikývol, hoci to nebola pravda. „Ja som Ibrahim el-Navavi," predstavil sa strážca poriadku a pravou rukou zasalutoval, „a Mustafa Aga si moje služby vysoko cení, sir."
„Dúfam, že aj ja budem môcť oceniť vaše služby, sir!" Slovo sír znelo trocha ironicky a Ibrahim el-Navavi to pochopil, napriek tomu z bočného priečinka vŕzgajúceho písacieho stola vytiahol

žltý hárok, úhľadne ho pred sebou vyrovnal a úradným tónom sa spýtal: „Vaše meno?"

„Profesor Christopher Shelley." „Bytom?"

„Lensfield Road 34, Cambridge, Anglicko." „A vy chcete ohlásiť zmiznutie vášho sluhu..." „... Omara Músu. Dnes v noci bol na druhom brehu Nílu a nevrátil sa."

„Možno sa utopil."

„Počujte, prievozník prisahá, že Omara na druhom brehu vysadil a celú noc čakal, kým sa vráti. Prišiel až po východe slnka a ohlásil Omarovo zmiznutie."

„Ale to predsa nič neznamená, pán profesor! Ja vám poviem, čo sa stalo: Váš sluha Omar sa dal za tmy previezť na druhý breh Nílu. Tam stretol nejakú hurisku. Každý chlap v Luxore vie, kde sa v noci zdržiavajú radodajné dievčatá. Huriska ho vzala na noc k sebe a Omar sa vám niekedy v priebehu dňa so zakaleným zrakom vráti."

„Omar má štrnásť!" namietol pobúrené profesor.

„To nič neznamená," odvetil *súb-mudir*. „Egypťan je v štrnástich rokoch dospelý muž."

Profesor Shelley dosiaľ tajil pravý dôvod Omarovho výletu na druhý breh Nílu, ale teraz uznal, že bude lepšie, ak ho *súb-mudirovi* prezradí. Vyrozprával mu teda, že sa zaujíma o archeologické nálezy, čo sa však, *inšalah,* nesmie nik dozvedieť, a akýsi neznámy ho v tejto súvislosti zavolal po zotmení k Memnónovým kolosom a že Omar sa dobrovoľne podujal na túto cestu namiesto neho.

Ibrahim el-Navavi sa na profesora dlho díval, potom odsunul papier s poznámkami nabok a povedal: „A prečo ste to nepovedali hneď, sir?"

„Čo by to menilo na skutočnosti, že môj sluha bez stopy zmizol?"

„Veľmi veľa, pán profesor, a možno aj všetko. Nikto na svete sa v noci nevydá dobrovoľne do Dér el-Medíny. To je odjakživa strašidelné miesto a vznáša sa nad ním tisícročná kliatba. Obyvatelia Dér el-Medíny pred tritisíc rokmi kopali hrobky faraónov, a hovorí sa, že po dokončení prác ich pozabíjali, aby nikto nevedel určiť polohu hrobky. Duše tých nešťastníkov sa dodnes po nociach túlajú po okolí."

„Táraniny."

„To nehovorte, pán profesor. Obyvateľov Dér el-Medíny ešte aj dnes považujú za vyvrheľov, nikto s nimi nechce mať nič spoločné. Prezývajú ich ľuďmi ‚z druhého brehu', lebo bývajú na druhom brehu Nílu, ale aj preto, že majú spojenie s oným svetom. Nemusíte tomu veriť, ale fakt je, že mesiac čo mesiac na oslavu boha Mesiaca Chonsa niekto bez stopy zmizne, a hovorí sa, že ho v Údolí kráľov zaživa zamurujú."

„A vy ako *súb-mudir* sa tomu nečinne prizeráte?"

„Ale kdeže!" El-Navavi sa zatváril rozhorčene. „Moji ľudia strávili veľa času hľadaním zmiznutých v Dér el-Medíne, lenže márne. Dôkazy nejestvujú, všetko sú len dohady."

Viditeľne rozrušený Shelley vylovil z vrecka saka fajku a zapálil si. Obláčiky, ktoré v pravidelných intervaloch vypúšťal ako lokomotíva, prezrádzali, aký je nervózny. „To predsa nie je možné, aby jedna dedina fanatikov či bláznov terorizovala celé mesto!"

Súb-mudir pokrčil plecami a chvíľu to vyzeralo, že jeho malá hlava zmizne pod golierom saka. „Vyšetrovať v Dér el-Medíne je ako bojovať so sedemhlavým drakom. Všetci neuveriteľne držia spolu. Za dňa stretnete len staré baby a v noci sa tam nik neodváži."

El-Navavi podišiel k zaprášenému regálu pri stene, z kopy papiera vytiahol nejaký spis a hodil ho na stôl: „Toto sú všetky

neobjasnené prípady. Ľudia, ktorí v noci bez stopy zmizli. Naposledy akýsi Nemec so ženou. *Inšalah."*

„A vy ste ešte nikdy nikoho nenašli?"

„Ale áno. Jedného Američana. Ale, aby som bol úprimný, nenašla ho polícia, lež supy, čo ráno a večer krúžia nad Údolím kráľov. Tomu mužovi chýbala dosť podstatná časť tela - hlava."

Shelley si mocne potiahol z fajky. Potom sa priam úpenlivo spýtal: „A čo budete teraz robiť?"

El-Navavi utrel chrbtom ruky prach zo spisu a rozpačito sklopil zrak. „Urobím vám láskavosť a pošlem do Dér el-Medíny hliadku, hoci sa už teraz môžem s vami staviť o čokoľvek, že to neprinesie žiadny výsledok."

Profesor sa rozlúčil a *súb-mudir* na neho ešte zavolal: „Ak vám môžem poradiť, nepokúšajte sa získať mapy vykopávok. Ako vidíte, každý pokus sa končí smrťou."

Profesor Shelley sa zarazil: „Čo tým chcete povedať?"

„Och, nič, vôbec nič! Zmiznutie vášho sluhu môže mať so všetkými týmito prípadmi len jedinú súvislosť," a pritom zaklopal na zaprášený spis, „všetci títo nešťastníci hľadali tajné mapy hrobiek v Údolí kráľov."

Shelley sa nedôverčivo pozrel na el-Navaviho. Čo ten chlap vie?

Dom konzula Mustafu Agu Ajata sa nachádzal na malom pahorku mimo mesta, uprostred hája eukalyptov a prastarých paliem, ktoré boli na oslavu vyzdobené svietiacimi sklenými guľami a pestrofarebnými mosadznými lampášmi. Pred vysokou železnou vstupnou bránou, akoby si vypadli z oka, stáli štyria strážcovia v štylizovaných bielych uniformách a v rukách držali fakle. Dom s vysvietenou zastrešenou terasou, oblúkovými červenými oknami a vežičkami po oboch stranách vyzeral ako palác z Tisíc a jednej noci a intenzívna korenistá vôňa grilovaného

mäsa a sladkých pražených orieškov sa miešala s trpkým pachom konského trusu. Kamangové trio vyludzovalo srdcervúce tóny. Väčšina hostí boli muži, ktorí sa doviezli na osvetlených otvorených kočoch, mali oblečené anglické obleky a cylindre, európskych dám nebolo veľa a oblečené mali dlhé šaty s volánikmi. Profesor Shelley chytil manželku pod pazuchu a spolu, zdraviac a prijímajúc poklony zo všetkých strán, kráčali k bielemu kamennému schodisku, kde stál domáci pán obklopený hlúčikom livrejovaného služobníctva.

Mustafa Aga Ajat bol malý, tučný chlapík neurčitého veku. Oblečený mal európsky odev, ale čierne kučeravé vlasy skrýval pod červeným fezom s ustavične poskakujúcim brmbolcom. Okrúhlu tvár mu lemovala hustá brada a nad pomerne malými očkami sa ježilo husté, dohora vytočené obočie.

„Vy musíte byť profesor Shelley z Cambridgea," uvítal Mustafa príchodzích s otvorenou náručou, „vitajte, vitajte!" Konzul mal smiešnu výslovnosť, všetky spoluhlásky zdvojoval a väčšinu samohlások zasa prehĺtal.

Shelley predstavil hostiteľovi svoju manželku, ktorú však Mustafa Aga sotva poctil pohľadom, a pochválil mu nádherný dom.

Mustafa Aga mávol rukou: „Ešte ani zďaleka nie je hotový! Pomaly pochybujem, či vôbec niekedy bude hotový. Asi dopadnem ako môj otec; dal si postaviť dom na stĺpoch Amonovho chrámu, najlepšie miesto v celom Luxore, a potom prišli archeológovia a vyhlásili, že ho treba odstrániť." Pri týchto slovách sa zasmial, až sa na ňom všetko otriasalo.

Keď zbadal nedôverčivé pohľady anglických hostí, zdvorilo sa spýtal: „Neveríte mi? Pri Alahovi, hovorím pravdu! Viete, chrám bol ukrytý pod zemou, vytŕčali z neho len vrcholce stĺpov -

výborné základy. Lenže to už je dávno. A teraz sa dobre zabávajte!"

Teatrálnym gestom Mustafa privolal *názira* Luxoru a vyzval ho, aby predstavil Angličanov ostatným hosťom. „To je starosta," dodal na vysvetlenie, „pozná ľudí lepšie ako ja."

Medzi stovkou hostí bol asi tucet konzulov z rôznych krajín, prednosta stanice s oficiálnym titulom *riaditeľ železnice*, vedúci telegrafného úradu, *súb-mudir* a policajný riaditeľ Ibrahim el-Navavi, akýsi americký boxer v bielom tropickom obleku s uchichotanou milenkou, naftový magnát z Kalifornie a polovica posádky z jeho lode, ďalej dagerotypista z Paríža, ktorý si ustavične vykrúcal odstávajúce fúzy, rôzni dobrodruhovia a bonviváni, ktorí trávievali leto na Côte d'Azur a v októbri každoročne prichádzali do Luxoru, a napokon kŕdlik bádateľov a archeológov z celého sveta, ktorí sa od ostatných hostí odlišovali obnoseným šatstvom a vážnymi rečami.

Jedna nápadná osoba priťahovala všetky pohľady: nabielo nalíčená dáma s čiernymi vlasmi pážacieho strihu v bielom pánskom obleku a s červenou kravatou okolo krku. „Lady Dawsonová," podstavil ju *názir*. Dáma si potiahla z dlhočiznej cigaretovej špičky, cez plece vyfúkla oblak dymu, premerala si profesora od hlavy po päty a stručne sa spýtala: „Angličania, alebo Američania?"

„Cambridge," odpovedal Shelley.

„To máte šťastie," poznamenala lady Dawsonová. „Viete, Američania tu nie sú veľmi obľúbení. Majú priveľa peňazí, ale nemajú spôsoby. V Luxore ešte aj dnes koluje historka o istom americkom dôstojníkovi, ktorý si v Núbii kúpil pygmejskú ženu. Mala len meter, ale bola dobre živená, chodila nahá a on si ju držal ako psíka. Francúzov a Talianov tu zasa majú za zlodejov - musím priznať, že nie celkom neprávom, lebo už vyviezli z krajiny

najhodnotnejšie archeologické nálezy. A Nemci, božemôj, tí sú zasa spoľahliví a usilovní, ale, žiaľ, aj veľmi šporovliví a lakomí, a niekedy radšej bývajú vo vykradnutých hrobkách, aby ušetrili za nocľah. Nie sú tu veľmi obľúbení. Veru, my Angličania sa najväčšmi približujeme predstave, ktorú majú Egypťania o kultivovaných Európanoch."

„Žijete v Luxore?" informoval sa profesor Shelley. Lady odklepla popol z cigarety do popolníka a urobila rozšafné gesto. „Dnes v Luxore, zajtra v Asuáne, o mesiac v Alexandrii..."

„Ako tomu smiem rozumieť?"

„Celkom jednoducho, žijem na hausbóte. Možno ste ho videli, volá sa *Izis."* A lady Dawsonová im vyrozprávala, že jej muža, sira Archibalda Dawsona, ktorý vlastnil niekoľko pradiarní bavlny v strednom Anglicku, pred piatimi rokmi počas svadobnej cesty po Egypte skosila malária. Ona od tých čias Egypt neopustila a na lodi, kde prežila najšťastnejšie chvíle svojho života, brázdi Níl, sama nevie prečo. Lady Dawsonová mala hlboký, zamatovo sfarbený hlas a pri reči koketné pohadzovala hlavou a upierala zrak k modrému klenutému stropu s maľovanými hviezdičkami.

„Unikátny zjav," poznamenala Claire Shelleyová, keď sa vzdialili, a profesor prikývol. Hoci bola nezvyčajne zhovorčivá, pôsobila veľmi tajuplne; dokonca sa zdalo, že celkom vedome vychutnáva záhadný dojem, ktorý vyvolávala.

Dagerotypista Jacques Guilberg, mimochodom, veľmi si potrpel, aby jeho profesiu označovali práve takto, s mahagónovým fotoaparátom na drevenom statíve sa pyšne ako páv prechádzal pomedzi hostí, a len čo zbadal nejaký nový motív, vnoril sa pod čiernu plachtu a na zabezpečenie dostatočného osvetlenia odpálil v zodvihnutej ruke vrecúško s explozívnym práškom - záblesk svetla privádzal hostiteľa Mustafu Agu Ajata do takého úžasu, že zakaždým nadšene zatlieskal ako malé dieťa.

Profesor a jeho žena, prirodzene, tiež neunikli objektívu Guilbertovho fotoaparátu a prv než sa nazdali, ocitli sa uprostred skupinky vytvorenej z námorníkov, amerického boxera, riaditeľa železnice a poltucta ďalších hostí, ktorých Guilbert nahnal dohromady a nútil ich rovno, vzpriamene a nehybne stáť a vytŕčať bradu. Guilbert zašiel v aranžovaní neprirodzeného postoja fotografických objektov tak ďaleko, že keď sa jeden z námorníkov na kraji zadného radu zaknísal, celý rad sa zrútil ako kocky z domina. A práve vtedy sa rozžiaril blesk v ruke Jacquesa Guilberta.

Howard Carter sedel v červeno-modro vzorovanom kresle a pobavene, ale v podstate ľahostajne pozoroval pochabé divadlo. Urodzení hostia mu neboli sympatickí a oni jeho unudenú prítomnosť trpeli len preto, že čudácky Angličan sa vždy postaral o nejaké prekvapenie, pričom im, samozrejme, nešlo o vedeckú hodnotu jeho objavov, ale o materiálnu. Shelley sa rozhovoru s Carterom vystríhal. Nechcel, aby niekomu zišlo na um, že sa pridobre poznajú. Namiesto toho Shelley oslovil Ajata a požiadal ho o radu v prípade zmiznutia jeho sluhu Omara.

Mustafa Aga Ajat v okamihu zvážnel a tučné čelo mu zbrázdili vrásky. Tváril sa prekvapene, ale tak ako všetci *ostatní* Egypťania, ani on nebol dobrý herec a profesor okamžite videl, že je o veci dávno informovaný. Chlapcovo zmiznutie, povedal Mustafa a skrížil si ruky na hrudi, je veľmi vážny problém, lebo zmiznutých je veľa, no dosiaľ ešte nikoho nenašli. A poradil profesorovi, aby v žiadnom prípade nepátral na vlastnú päsť, lebo to je mimoriadne nebezpečné.

Shelley chcel čosi povedať, ale vtom hudba zosilnela a spoza zlatozeleného brokátového závesu vystúpila kyprá čiernovlasá brušná tanečnica a do rytmu prudko mykala pravým bokom. V burácajúcom potlesku potom krásavica rozhojdala bujné poprsie,

horko-ťažko spútavané trblietavým živôtikom, a zohnuté ruky spínala nad hlavou, akoby mala zrastené zápästia. Nechty mala zafarbené henou na hnedočerveno a oči orámované čiernou linkou ako kedysi dávno Kleopatra. S pootvorenými ústami vyzývavo hľadela na hostí a vystavovala na obdiv dva rady dokonalých snehobielych zubov.

„Volá sa Fatma," pošepol Mustafa profesorovi, potom prevrátil oči k nebu, vzdychol a povedal: „Medzi Káhirou a Asuánom nemá páru."

Shelley nevedel, ako má reagovať, a preto len prikývol a zatlieskal. V tom okamihu sa do rytmu roztlieskali aj všetci ostatní a podnecovali Fatmu k čoraz extatickejším pohybom. Tanečnica bosými nohami dupkala po kobercoch, ktoré pokrývali bielu kamennú dlážku na terase, a vírila obláčiky prachu. *Kamangy* neprestávali opakovať tú istú kvílivú melódiu a na Fatminej hodvábne sa lesknúcej pokožke zasvietili drobné kropaje potu.

Len štyroch mužov v domorodom oblečení nechávala toľká chlipnosť chladnými: sedeli za stĺpom, v kruhu okolo mosadznej vodnej fajky, poťahovali si z čiernych náustkov, spojených pestrými hadičkami s filigránovou nádobou, z ktorej spod vrchnáka ozdobeného kužeľovitým červeným kameňom stúpali biele obláčiky. Najnápadnejší zjav spomedzi nich, plešatý starec, ktorý mal namiesto ľavej nohy protézu vystretú pod galabijou, vášnivými gestami ostatným čosi vykladal a podchvíľou sa ukradomky rozhliadal, či náhodou niekto nepovolaný nenačúva.

„V novinách som čítal," zamrmlal, „že generálny guvernér Eldon Gorst sa vrátil do Anglicka zomrieť."

„Toho nebude škoda," povedal chudý hnedovlasý mladý muž po jeho pravici. „V ničom sa nevyrovnal Cromerovi."

„To teraz nie je podstatné; dôležité je, že chedív vraj chce odcestovať do Wiltshiru navštíviť chorého."

„To nie je možné!"

„Choleru na neho!" rozčuľoval sa ďalší.

„To je potupa pre celý egyptský ľud," pridal sa tretí.

Jednonohý sa naklonil k susedovi, položil mu ruku na predlaktie a pokojne povedal: „Musíme Abbásovi Hilmimu v tej ceste zabrániť. Naši priatelia v Alexandrii už majú plán."

„Ako chceš zabrániť chedívovi, aby odcestoval do Anglicka?"

„Abbás Hilmi pocestuje fregatou *Komotnbo*. Cesta do Anglicka je dlhá. Chápete, čo vravím?"

Ostatní prikývli. „V každom prípade," pokračoval jednonohý, „Ibn Chadar, kapitán lode, je na našej strane."

„A je spoľahlivý?"

„Stopercentne. Za peniaze bude tancovať aj prorok Mohamed."

Práve v okamihu, keď sa kľačiaca Fatma s roztiahnutými nohami zakláňala dozadu a jej dlhé vlasy sa už-už dotýkali dlážky, dráždivá hudba naraz stíchla: Bolo počuť dupot kopýt, niekde zaznel výstrel, z parku sa ozývali vzrušené hlasy a prv, než Agovi ozbrojení strážcovia stačili zareagovať, prihnala sa tlupa zahalených jazdcov. Bolo ich päť či šesť, zo všetkých strán vtrhli na terasu, cestou zrážali stoly a lampy a s pokrikom *„La illah il allahl"* - Niet iného Boha okrem Alaha - spustili streľbu do prekvapených hostí.

Shelley strhol Claire na dlážku, hodil sa na ňu a spolu v tesnom objatí sa skotúľali za balustrádu, kde sa cítili v bezpečí.

Útok trval len niekoľko sekúnd. Jazdci zmizli v tme rovnako náhle, ako sa objavili. „Za mnou!" zreval *súb-mudir* Ibrahim el-Navavi, jednému zo šokovaných strážcov vytrhol flintu a vyrazil do tmy, kde zmizli jazdci, a Agovi strážcovia za ním. Mustafa Aga Ajat sa celý triasol, ale usiloval sa udalosť zľahčiť a vykrikoval: „Nič sa nestalo, nič sa nestalo!"

Americký boxer sa uškŕňal a držal si ruku s červenou krvavou škvrnou, dagerotypista Guilbert sa strachoval predovšetkým o fotoaparát, po jednonohom a jeho spoločníkoch nebolo ani stopy a tanečnica Fatma ležala nehybne na koberci, na ktorom sa ešte pred chvíľou zvíjala.

„Si v poriadku?" profesor pomohol manželke vstať a oprašoval jej prach zo šiat.

Claire prikývla. „Pozri!" povedala zrazu a ukázala na polonahú tanečnicu.

Na Fatminom ľavom pleci bolo vidieť malú čiernu dierku. Shelley si k nej kľakol a opatrne jej obrátil hlavu. Z pravého kútika úst jej vytekal slabý pramienok krvi.

„Rýchlo, lekára!" zvolal Shelley a Aga s divými gestami kričal: „Kde je doktor Mansúr?"

Doktor Šáfik Mansúr, vážený prednosta malej nemocnice v Luxore, palcom povytiahol Fatme pravé viečko, potom jej zodvihol ľavú ruku, ale po chvíli ju pustil. Mansúr pokrútil hlavou a pritisol Fatme na hrdlo dva prsty. „Je mŕtva," zašepkal.

Claire sa rozplakala a profesor ju objal. „Je toho na mňa priveľa," zavzlykala.

O dva dni neskôr denník *Luxor News* priniesol správu, že pri prestrelke medzi znepriatelenými nacionalistami prišla o život tanečnica Fatma z Nag Hammádi.

Omar nemal tušenia, ako dlho tam ležal. Dva, tri, štyri dni? V tichu a tme stratil chlapec akýkoľvek pojem o čase. Nevedel ani to, koľkokrát už prehmatal prederavené steny v zúfalej nádeji, že nájde voľajakú škáru, dvere alebo otvor. Nejako sa do tej príšernej kobky predsa musel dostať!

Občas sa mu zazdalo, že počuje hlasy, vtedy Omar otvoril ústa dokorán, aby lepšie počul, no v nasledujúcom okamihu všetko

stíchlo. Zmysly mu pomaly otupeli, nebol schopný uvažovať už ani o smrti, ktorá ho čakala. Od smädu a hladu, no aj vtedy, keď sa len chcel presvedčiť, že ešte žije, Omar cmúľal špinavé rákosie, ktoré mu slúžilo za lôžko, ale vzápätí ho veľkým oblúkom vypľul, lebo mu medzi zubami zavŕzgal piesok. Zišlo mu na um, že umieranie je odporne nudná záležitosť, a rozchichotal sa ako opitý.

Už prestal vrieskať na hluché steny, len aby počul ľudský hlas; a ak vôbec ešte bol schopný niečo si uvedomiť, tak len skutočnosť, že sa práve ocitol na hranici, kde sa končí život a začína sa smrť.

Zvuk, ktorý k nemu zrazu zhora prenikol, Omar nevnímal; neveril, že je skutočný, skôr si myslel, že ho zasa klamú zmysly ako už aspoň sto ráz. Nereagoval ani potom, čo sa otvoril strop, zasvietil na neho červenkastožltý lúč svetla a spôsobil mu bodavú bolesť v očiach. Až keď z otvoru spustili povrazový rebrík, Omar sa posadil a pozrel sa hore. Chvel sa od vzrušenia; akási zahalená postava sa pretisla otvorom a s petrolejovou lampou opatrne zostúpila dolu. Strop mal sotva štyri metre, ale Omarovi sa videlo, že to trvá nekonečne dlho.

V rozkmitanom svetle lampáša zrazu videl steny, ktoré už toľko ráz prehmatal rukami; videl bojový voz ťahaný koňmi, koleso so šiestimi spicami, bohov so zvieracími hlavami, kľačiace a kráčajúce postavy a nespočetné hieroglyfy. Hrobka! Omar prežil posledné dni v hrobe! Uprostred miestnosti stál sarkofág a keď sa natiahol, zbadal v ňom zvyšky akejsi múmie.

Tajomný záchranca s lampášom medzitým zostúpil dolu. Mal oblečenú roztrhanú galabiju, na hlave vrece a pomalým krokom sa blížil k Omarovi.

Omar ustúpil do rohu a s rukami opretými o stenu skĺzol na zem, akoby sa chcel zmenšiť a tak uniknúť osudu. Jediným pohľadom zmeral osem či desať krokov k povrazovému rebríku, ale prv, než sa k nemu obrovským skokom mohol dostať, neznámy sa hodil na

Omara. Chlapec pocítil úder do hlavy a stratil vedomie. Zdalo sa mu, že padá do nekonečnej prázdnoty, keď tu v ľavom ramene zacítil pálčivú bolesť a chcel skríknuť, ale olovená únava ho opäť premohla.

Len Alah vie, na ako dlho Omar opäť upadol do hlbokého bezvedomia, no keď sa prebral, videlo sa mu, že sa díva cez biely mliečny závoj a viečka ťažké ako olovo mu obmýva voda, a počul vzrušené hlasy: „Žije! Žije!" Cítil, ako ho nejaké mocné ruky zdvihli, vliekli po piesku a uložili do pichľavej trávy. Potom opäť stratil vedomie.

Omar otvoril viečka a uvidel pred sebou vráskavú tvár akéhosi muža, ktorého oči za hrubými okuliarmi vyzerali neprirodzene veľké.

„Ja som doktor Mansúr," povedal chlap, „počuješ ma?"

Omar nemohol dostať zo seba ani hláska. Prikývol a díval sa na otáčajúci sa ventilátor na strope.

Doktor sa pozrel nabok: „Poznáš tohto muža?"

Stál tam profesor Shelley. *„Ja sajjid,"* zašepkal chlapec. Vtom k nim pristúpila Claire a so slzami v očiach objala Omara. S lícom pritisnutým k jeho lícu - Omarovi to bolo veľmi príjemné - sa ho v rozpakoch spýtala: „Kde si len bol tak dlho, chlapče?"

Omar sa pokúsil o nesmelý úsmev, no neodpovedal, iba sa spýtal, ako sa tam dostal.

„Si v luxorskej nemocnici," odvetil profesor. „Akási pastierka kôz ťa našla ležať v mláke na druhom brehu Nílu. Povedz, ako si sa tam, preboha, dostal?"

Omar sa usiloval usporiadať si myšlienky, no hoci sa veľmi namáhal, nedarilo sa mu časovo zoradiť chaotické spomienky. „Neviem," odvetil unavene, „vôbec neviem, čo sa stalo. Ako dlho som bol preč?"

„Šesť dní," odpovedal Shelley. „A naozaj si na nič nespomínaš?"

„Ba áno," povedal chlapec, „na tmavú, dusnú kobku s bohmi a hieroglyfmi na stenách, myslím, že to bol starý hrob, a navyše tam bol taký ťažký, sladkastý pach..."

Shelley sa spýtavo pozrel na doktora Mansúra. Ten na chvíľu vyšiel z miestnosti a keď sa vrátil, podal Omarovi malú bielu handričku: „Bol to takýto pach?"

Omar okamžite spoznal sladkastú ťažobu.

„Chloroform," skonštatoval Mansúr.

„To nie je možné!" zvolal profesor Shelley zhrozene.

„Ba veru je. Úprimne povedané, hneď som si to myslel."

„Ale potom máme dočinenia s nebezpečnými zločincami, ktorí sa neštítia ničoho!"

„A vy ste o tom pochybovali, pán profesor? Veľké šťastie, že sme chlapca našli živého. Doteraz neprežil nikto z tých, čo sa stratili na druhom brehu Nílu."

Omar dosiaľ len pomerne ľahostajne počúval a teraz si prezeral zúbožené telo. Mal oblečenú dlhú bielu košeľu. Ruky a nohy ho boleli, mal ich obviazané a prv, než sa stihol niečo spýtať, doktor Mansúr mu povedal: „Neviem, ako dlho si v tej mláke ležal, ale muselo to byť veľa hodín a nílska voda je nebezpečná." Mansúr chytil Omara za ruku a opatrne mu začal snímať obväzy, až kým sa na predlaktí neukázala tmavočervená rezná rana: „Bilharzia."

„Čo je to?" spýtal sa Shelley.

„Bilharzia je druh parazitického cicavého červa, dlhého ako necht, ktorý sa vyskytuje najmä v stojatých vodách a s obľubou sa zavŕtava do ľudskej kože. Pritom prenáša nebezpečnú tropickú chorobu bilharziózu. Omar mal na tele sedem takých cicavíc. Museli sme ich odstrániť chirurgicky."

„A tým je nebezpečenstvo zažehnané? Nemohli ste..."

„Nie," prerušil ho Mansúr, „dôkladne som chlapca prezrel. Pritom som si však všimol čosi iné." Zmĺkol a ďalej snímal obväz. „Pozrite sa," ukázal napokon na ranu na chlapcovom ramene. Omar sa pozrel na ranu a vystrúhal grimasu.
Shelley pristúpil bližšie, prezrel si ranu a potom sa spýtavo zadíval na lekára.

Ten však len poznamenal: „Chceli ste niečo povedať, profesor Shelley?"

Shelley pokrútil hlavou. „Nie, nie, pán doktor. Len sa mi na okamih zazdalo, že rana má tvar sediacej mačky."

„Zdanie vás neklame," odvetil Mansúr, „je to znak sediacej mačky, vypálený rozžeravenou pečaťou."

„Ježišikriste," zastenala Claire a kŕčovito zovrela bielu mrežu na posteli.

Shelley si zo všetkých strán prezeral ranu, veľkú ako dlaň, pokrytú čiernou chrastou. „Bolí to?" spýtal sa napokon. Omar prikývol.

„A nevieš, ako si k tomu prišiel?"

„Nie, *ja sajjid.* Ale keď som v tom tmavom brlohu stratil vedomie a nevedel som, či sa mi sníva, alebo či som už mŕtvy, zrazu som v ramene pocítil pálčivú, pichľavú bolesť."

„Takéto mačacie božstvá sa našli v hrobkách faraónov. Zvyčajne bolí vytepané zo zlata." Profesor sa nervózne prechádzal po malej bielej miestnosti a Claire znepokojene zvolala: „Ale prečo by ich niekomu vypaľovali na rameno?"

Doktor Mansúr zodvihol zrak ponad strieborné obrúčky hrubých okuliarov: „Viete, *mistress,* podľa mňa ide o znak alebo varovanie nejakej tajnej organizácie, ktorá chce takto na seba upozorniť. Egypt je krajina veľkých rozporov, krajina nespočetných politických zoskupení, kde ľudia nevedia, kam patria. Oficiálne sme síce britské kondomínium, a hoci v niektorých záležitostiach

ešte stále podliehame tureckému sultánovi, v iných veciach vykonáva legitímne právomoci egyptský vicekráľ - chedív. Lenže chedív nesmie uzatvárať zmluvy s inými štátmi, egyptské štátne občianstvo nejestvuje, nemáme dokonca ani vlastnú vlajku."

Shelley zastal. „Pripúšťam, pán doktor, že to nie sú práve najideálnejšie pomery, ale pýtam sa vás, ako to súvisí s mojím sluhom Omarom? Veď ten chlapec má štrnásť rokov!"

„Omar je váš sluha!" odvetil chladne Mansúr.

„Vy si myslíte, že atentát bol namierený proti mne?"

Mansúr pokrčil plecami.

„To je neuveriteľná teória!" namietol profesor. „Veď to nemá žiadnu logiku. Pokiaľ viem, v Luxore sa zdržiava niekoľko stoviek Angličanov a niektorí tu žijú celé roky. Nevidím dôvod, prečo by trestali sluhu nového prišelca, navyše, ak ide o Egypťana."

Omar viac nepočul - utrpenie a únava urobili svoje a už viac nevládal držať oči otvorené. Nevidel ani to, ako sa doktor Mansúr a ostatní po špičkách vytratili.

Profesor Christopher Shelley ohlásil prípad nadácii *Egypt Exploration Fund* a spýtal sa, či vzhľadom na kritickú situáciu má pokračovať v získavaní informácií. Najmä Claire sa bála. Lenže v Londýne to nebrali tak vážne a do Luxoru poslali depešu nasledujúceho znenia: „Pokračujte. Odporúčame nosiť zbraň."

Na druhý deň sa Shelley vybral ku Carterovi, ktorý býval v domci či skôr v chatrči medzi Dra abú el-Nagú a el-Tarífom. Správa o Omarovom únose sa rýchlo rozniesla, no Carter sa správal veľmi zdržanlivo, hoci práve on poznal situáciu na opačnom brehu Nílu lepšie ako ktokoľvek iný. Shelleymu sa to videlo akési podozrivé.

Shelley prišiel neohlásený, no slnko už stálo nízko nad Údolím kráľov, preto si bol istý, že archeológ bude doma. Carter ho musel

zbadať už z diaľky, lebo mu vybehol naproti a energicky šermoval rukami. Mal oblečený zaprášený oblek a košeľu bez goliera a prv, než profesor stihol čokoľvek povedať, zvolal: „Azda som vám nepovedal, že by sme sa nemali stretávať? Nebolo by dobre, keby nás spolu videli!"

Profesor podal Carterovi ruku: „Ale choďte, neviem prečo. Ak ma naozaj niekto sleduje, a podľa udalostí posledných dní to je veľmi pravdepodobné, potom dávno vedia aj o našom stretnutí. Mimochodom, myslím, že Angličan, ktorý by prišiel do Luxoru a nestretol by sa s Howardom Carterom, by bol podozrivejší ako ten, čo sa s ním stretne. Nedá sa nič robiť, meno Carter sa stalo pojmom."

Archeológ sa cítil polichotený. „Tak poďte ďalej!" A urobil zdvorilé gesto smerom k domu.

Domec s rozmermi sotva štyrikrát päť metrov bol postavený z tehál z nílskeho bahna ako všetky domy na okolí. Na zeleno natretými drevenými dverami sa vstupovalo rovno do jedinej miestnosti, ktorá slúžila súčasne ako obývačka, spálňa, jedáleň, kuchyňa, kúpeľňa i knižnica. Okenice jediného, na východ obráteného okna boli dopoly zatvorené, takže v miestnosti bolo šero a Shelley sa len ťažko orientoval medzi hromadou debien a truhlíc, ktoré nahrádzali nábytok. Jediný stôl, štvorcové monštrum na vysokých nohách z hrubo otesaného dreva, bol zaprataný hrncami a riadmi, stohmi papiera, čiernym písacím strojom, hlinenými črepmi a množstvom nálezov. „Keby som bol vedel, že prídete, bol by som, samozrejme, upratal," ospravedlňoval sa Carter, „viete, toto je *môj* svet." Rukávom zotrel prach zo stolčeka, ktorý vytiahol spod stola. „Posaďte sa!"

Sám sa uvelebil na vysedenom lôžku pod oknom, až to vyzeralo, že sa v ňom stratí. „Toto je teda môj príbytok," skonštatoval Carter, „pripúšťam, veľmi prepychové to nie je. Nemám vodovod

ani elektrinu a správu do Luxoru sa mi podarí doručiť za dobrú hodinu, lenže -" zmĺkol a roztvoril okenice, „poznáte niekoho, kto má takýto výhľad?"

Shelley vstal. V diaľke sa vinul zelený pás nílskeho brehu, za ním pomalý prúd rieky a v žltom opare na druhej strane bolo vidieť Luxor - veľký chrám, hotel *Winter Palace* a štíhle minarety mesta.

„Počul som, že máte problémy," povedal Carter po dlhej pauze nemého obdivu.

„Problémy?" Shelley sa trpko zasmial. „Toho chlapca niekto skoro prizabil, omámil chloroformom a hodil do jamy. Zázrak, že to prežil."

„Dostane sa z toho?"

„Doktor Mansúr je o tom presvedčený. Vraví, že chlapec je silný a odolný ako mladý býček."

Profesorove slová prerušilo zachrípnuté krákanie z ktoréhosi rohu miestnosti. „To je Jenny," poznamenal Carter, „môj papagáj. Jenny nie je zvyknutá, že tu rozpráva aj niekto iný." Až teraz Shelley zbadal veľkého žltého vtáka, zaveseného dolu hlavou v bambusovej klietke.

Shelley pokračoval: „Celá vec je veľmi záhadná, pán Carter, a mám také tušenie, že by ste mi možno vedeli pomôcť."

„Ja? Prečo ja?" Archeológ znervóznel.

„Nuž, žijete v tejto krajine už skoro dvadsať rokov, sám ste už takmer Egypťan, poznáte ľudí a ľudia poznajú vás..."

„Neviem, čo tým chcete povedať, pán profesor."

„Viete, v súvislosti s Omarovým únosom sa objavilo niekoľko nejasností. Možno by ste ich vedeli vysvetliť. Po prvé si musíme uvedomiť, že dosiaľ bez stopy zmizol už tucet ľudí. Ale iba Omar sa po šiestich dňoch opäť objavil."

„Ďakujme Alahovi."

„Ďakujme Alahovi."

„A kde bol?"

„Omar si na nič nespomína, len na to, že bol zavretý v tmavej kobke, zrejme v nejakom hrobe. Akási koziarka ho našla ležať v bezvedomí v mláke. Až potiaľto by to mohla byť náhoda alebo omyl, lenže keď chlapca našli, na pravom ramene mal vypálenú sediacu mačku."

„Mačku, vravíte?"

„Poznáte taký symbol?"

Carter sa zamračil, akoby sústredene rozmýšľal.

„Mačku nie, to veru netuším," odvetil s predstieranou ľahostajnosťou.

„Ale nejaký zmysel to predsa musí mať, pán Carter!"

Carter však mlčal a Shelley sa akosi nevedel zbaviť dojmu, že nechce prezradiť, čo vie. Ako má toho tvrdohlavca priviesť k reči?

Shelley si spomenul na svoje pôvodné poslanie a bez okolkov pokračoval: „Mimochodom, v súvislosti s mapkami vykopávok, ktoré sa objavili, som sa vás chcel spýtať, kde ukrývate svoje nákresy?" Pri týchto slovách sa rozhliadol po tmavej miestnosti, premeral si debny naukladané na sebe, akúsi knižnicu zo surových dosák podložených tehlami, a pri najlepšej vôli si nevedel predstaviť, kde by tu mohli byť uložené tajné plány.

Carter zrejme uhádol profesorove myšlienky: „Tu nie!" hrdo sa usmial, vstal, podišiel k dverám a znútra ich zamkol. Potom zatvoril okenice, zapálil petrolejku a požiadal profesora, aby mu pomohol zodvihnúť stôl. Na kamennej dlážke ležal zošúchaný koberec. Carter ho odtiahol a pod ním sa objavili drevené dvierka. Keď ich šikovným pohybom nadvihol, dolu zívala hlboká, tmavá diera.

Carter vzal petrolejku a akoby to bolo úplne samozrejmé, povedal: „Ak dovolíte, pôjdem napred." A po rebríku, ktorý

Shelley nevidel, s lampášom v ruke zostúpil dolu. Odtiaľ zavolal: „Tak, a teraz vy, pán profesor. Dobre sa držte!"

Shelley nebol schopný slova; nasúkal sa do otvoru v zemi a keď zostúpil nadol, rozhliadol sa okolo seba. Steny nízkej miestnosti boli pomaľované postavami v životnej veľkosti, výjavmi zo života bohov i z každodenného života starých Egypťanov. Vpravo a vľavo boli v stenách dve niky, dosť veľké, aby sa v nich človek mohol narovnať, a na jednej strane kamenný portál, všetko ladené dozlata a všade boli zvislé stĺpce hieroglyfov. Shelley bol ohúrený.

„Vítam vás v dome Pet-Izisa!" povedal Carter s úsmevom.

Trvalo hodnú chvíľu, kým sa Shelley zmohol na slovo. „Carter," zajachtal, „Carter, čo je to?"

„Nachádzate sa v mieste posledného odpočinku Semovho kňaza Pet-Izisa, prvého proroka panovníka Ramzesa II., strážcu chrámu a správcu nehnuteľností Amonovho chrámu v Luxore." Ukázal na výjav zobrazujúci z profilu kráčajúceho muža s vyholenou lebkou v dlhom bielom rúchu. V sprievode za ním kráčali horológovia, kňazi času, a astrológovia, strážcovia mytologického kalendára, ako aj jeho žena, vyobrazená v menšej veľkosti, a nespočetný kŕdeľ detí. A pred sprievodom stáli postavy bohov so zvieracími hlavami: Amon, Mút a Chons, Ízis a Oziris.

Shelley pristúpil k stene, prstom prešiel po hieroglyfoch a pomaly čítal:

„Priblížil som sa k hranici Ríše mŕtvych a bol som vyzdvihnutý nad všetko pozemské. Uprostred hlbokej noci som v žiarivom svetle uvidel Slnko. Priblížil som sa k bohom zdola i zhora a zastal som im zoči-voči." Profesorovi sa od dojatia triasli ruky. „To ste objavili vy?" spýtal sa napokon.

„Žiaľ, nie," odvetil Howard Carter. „Viete, v týchto končinách je každý dom postavený nad hrobom z dávnoveku egyptských dejín, a to je zároveň aj odpoveď na vašu nasledujúcu otázku: Nie, keď

som po prvý raz prišiel do tohto domu, hrobka už bola prázdna a starčekovia, ktorí mi dom prenajali, tvrdili, že aj oni ho už našli prázdny."

„Veríte im?"

Carter pokrčil plecami. „Nemôžem dokázať opak. Viete predsa, že prvé hrobky boli vykradnuté už pred tritisíc rokmi. Dúfam len, že ma neprezradíte, pán profesor!"

„Neprezradím? Ako to myslíte?"

„Nuž, o hrobke dosiaľ nikto nevie. Nechcel som, aby sa to rozchýrilo, chcem mať svätý pokoj, veď viete, ako to myslím. Strávil som tu dolu nejednu noc, díval som sa na výjavy, porovnával som ich s inými, odkresľoval som texty a prekladal ich, a pritom som objavil niečo pozoruhodné. - Teda ma neprezradíte?"

„Dávam vám čestné slovo, pán Carter."

„Spytovali ste sa ma, kde ukrývam tajné plány. Moja odpoveď znie: Tu v tejto miestnosti!"

Shelley vzal Carterovi z ruky petrolejku a posvietil si na všetky štyri steny. V jednom rohu stálo vrece plné zlatožltého púštneho piesku, inak bola miestnosť prázdna. Profesor preklopal steny, hľadal nejakú dutinu, ale keď nič nenašiel, povedal: „To nechápem, vraveli ste predsa, že plány ukrývate v tejto miestnosti."

Carter prikývol. „Starí Egypťania boli rafinovaní a mali diabolskú fantáziu. Pet-ízis si musel vziať svoje tajomstvo do hrobu, je to tajomstvo, ktoré nepoznám, zrejme nejaké podklady o tajnom bohatstve chrámu, možno dokonca dôkazy o faraónových prechmatoch - objavil som tu totiž text, ktorému som nerozumel, ale je nanajvýš podozrivý."

Carter sa zohol a na čelnej stene zasvietil na pás hieroglyfov. „Prečítajte si toto!"

Profesor si kľakol a pustil sa do namáhavého lúštenia hieroglyfov: *„Iba bohovia Juhu a Severu poznajú moje tajomstvo, a kľúč k nemu je ukrytý vo veľkej stĺpovej sieni karnackého chrámu."* „Tomu nerozumiem, Carter, čo to znamená?" Archeológ sa usmial. „Tieto slová možno pochopiť len v celkom konkrétnej súvislosti." „V akej súvislosti, Carter?"

„Viete, pán profesor, odpísal som si všetky nápisy v tejto hrobke a vždy, keď som ich prečítal, ostali mi tri vety, ktorým som nerozumel. Mohol som sa poradiť s inými archeológmi, lenže to som nechcel, lebo by som bol musel prezradiť pôvod hieroglyfov. Toto je jedna z tých troch viet." „A ďalšie dve?"

„Tu." Carter pridržal lampáš pri hlave boha Amona s baraňou hlavou. „Vidíte?" Pred hlavou boha bolo vidieť hieroglyfy, ktorých preklad znel asi takto: *Postav sa pol stĺpa odtiaľto tvárou na sever a objavíš polovicu pravdy.* Potom Carter prešiel k vedľajšej stene, kde bol vyobrazený bradatý Oziris ako múmia. Hlavu Ozírisa lemovali slová: *Postav sa štvrť stĺpa čelom k západu a objavíš celú pravdu.*

„To je nanajvýš záhadné," skonštatoval Christopher Shelley. „Texty sa zrejme týkajú nejakého pohrebného rituálu."

„To znie celkom pravdepodobne," odvetil Carter. „Egyptská Kniha mŕtvych obsahuje množstvo textov, ktorým nerozumieme, lenže ja som ju dôkladne prehľadal, a nič podobné som tam nenašiel."

Shelley nervózne prešľapoval. „Prebudili ste moju zvedavosť, pán Carter. Prezraďte, našli ste riešenie?"

„Samozrejme," povedal Carter pokojne, akoby to bola tá najľahšia vec na svete. „Najskôr bolo treba vyriešiť otázku štyroch svetových strán." Carter sa postavil doprostred miestnosti, ukázal na Amona s baraňou hlavou a povedal: „Toto je juh." Potom ukázal na Ozírisa a vyhlásil: „A tamto je východ, jasné?"

Profesor prikývol.

„Druhá otázka, ktorú som musel vyriešiť, bola vzdialenosť *pol stĺpa*. Odpoveď som našiel v poznámke o kľúči, ktorý má byť ukrytý vo veľkej stĺpovej sieni karnackého chrámu. Stĺpy sú tam najvyššie v celom Egypte, každý meria sedemdesiat stôp. Polovica z toho je tridsaťpäť stôp. Taká dlhá táto miestnosť vôbec nie je. Pustil som sa teda do rátania, vyhotovil som si nákresy, a už som to chcel vzdať, keď mi jedného dňa zišlo na um, že stĺp sa dá rozdeliť na dve polovice aj pozdĺžne. Aj to by bolo pol stĺpa! Jeden stĺp v Karnaku má obvod tridsaťdva stôp. Polovica je teda šestnásť stôp a štvrtina osem. A teraz vyskúšame, či bola moja teória správna!"

Carter chytil profesora za rameno a krok za krokom spolu s ním odmeral vzdialenosť osem stôp smerom na západ od steny s Ozírisom a naznačil mu, aby ostal stáť. „A teraz dávajte pozor, profesor! Pozerajte sa stále dopredu na tieto iluzívne dvere!" Potom Carter podišiel k stene s vyobrazeným Amonom, obrátil sa a nahlas počítajúc, opäť odkrokoval šestnásť stôp, takže zastal sotva na dve dĺžky rúk za Shelleym.

V tom okamihu sa zem zachvela a bolo počuť čosi ako škrípanie kolesa. Shelley sa vystrašene pozrel na strop, akoby sa bál, že sa klenba na neho zrúti. Carter prudko zodvihol petrolejku a zvolal: „Ostaňte stáť, profesor! Ani sa nepohnite!" Portál, ktorý vyzeral ako vytesaný z kameňa, sa naraz pohol, lež nie ako dvere doľava či doprava, ale preklopil sa dopredu a po niekoľkých sekundách ostal v kúdole prachu vodorovne visieť ako padacie dvere.

„Carter, vy ste diabol!" Shelley vykašliaval prach z pľúc.

„Chceli ste predsa vidieť, kde ukrývam svoje plány. Tuto, pozrite!" Archeológ posvietil do otvoru v stene. V nike boli uložené spisy a hárky papiera.

„A čo ste našli, keď ste dvere otvorili po prvý raz?" spýtal sa Shelley váhavo.

„Nebudete mi veriť, pán profesor, ale nika bola prázdna."

„Prázdna? Ale to by znamenalo, že tajomstvo tohto mechanizmu odhalil už niekto pred vami!"

„Presne tak," odvetil Carter a videlo sa mu, že v Shelleyho tvári číta vpísanú nedôveru. „Neveríte mi?"

„Ale áno, pravdaže," odpovedal profesor. „Ibaže, povedali ste, že o tejto skrýši nikto okrem vás nevie."

„To je pravda."

„Carter!" zvolal Shelley rozčúlene. „Klamete. Veď ten mechanizmus ste sám ani nemohli otvoriť. Práve ste mi predsa predviedli, že na jeho spustenie treba dvoch ľudí."

Carter bol zvyknutý, že mu nedôverujú. Ani mu nezišlo na um, aby niečo vysvetľoval. Mlčky podišiel k vodorovne visiacej kamennej platni, oboma rukami sa do nej zaprel a s rovnakým škrípaním a vŕzganím vrátil ťažký kolos do pôvodnej polohy. Potom šiel do rohu, vzal vrece piesku a odvliekol ho na miesto, kde predtým stál profesor Shelley. Sám sa postavil na pôvodné miesto a padacie dvere sa opäť otvorili, akoby ich viedla nejaká tajomná ruka.

„Celé tajomstvo spočíva v tom," povedal takmer so smútkom v hlase, „že mechanika sa spúšťa, keď tieto dve vyznačené kamenné platne zaťažíte hmotnosťou najmenej šesťdesiat kíl. Toľko vážil dospelý chlap v časoch vlády Ramzesa II. Mám to vyskúšané - keby bolo vo vreci o desať kíl piesku menej, dvere by sa ani nepohli."

Profesor podišiel k archeológovi, podal mu ruku a povedal: „Pán Carter, prijmite moje ospravedlnenie. Myslím, že som vás podcenil. Myslím, že vás všetci podceňujú."

„To je v poriadku, pán profesor!" Archeológ zmierlivo mávol rukou. „Som na to zvyknutý. Kto pochádza zo Swatthamu a celý život žije len z peňazí iných, ten si musí zvyknúť."

Neskôr, keď Christopher Shelley schádzal popri skalných útesoch dolu k Nílu, rozmýšľal, že človek ako Carter musí vedieť oveľa viac, než pripúšťa.

Omar sa zotavoval rýchlejšie, ako predpokladal doktor Mansúr. Chlapec sa až oveľa neskôr dozvedel, že to bolo najmä vďaka drahým liekom, ktoré profesor platil z vlastného vrecka. Shelley sa cítil spoluzodpovedný za Omarov osud, a usiloval sa to všemožne napraviť. Zašiel dokonca tak ďaleko, že dal Omarovi vybrať jedno želanie: ak bude môcť, splní mu ho. Chlapec si vyžiadal deň na rozmyslenie a profesorova žena Claire sa obávala, že si vyberie nejaké nesplniteľné želanie; no Omar ich prekvapil. Mal jediné želanie - naučiť sa čítať a písať. Odvtedy Omar deň čo deň chodil k starému Tahovi, váženému recitátorovi Koránu, do školy, kde ho učili čítať prorokove slová a písať.

Po niekoľkých týždňoch si Shelley prenajal na ulici el-Bahr dom, kde Omarovi pridelili malú a tmavú miestnôstku pri kuchyni, ale aspoň v nej bol sám. V kuchyni vládla Nunda, urastená Núbijčanka so širokou tvárou a prsami ako melóny z Fajjúmu, ktoré sebavedome vystavovala na obdiv zašnurované do bieleho plášťa. Nunda mala priateľskú povahu, po dome sa od svitu do mrku rozliehal jej smiech. Ako všetci Núbijčania odmietala nazývať ľudí menami, videlo sa jej to príliš všedné, preto profesora oslovovala titulom „obdivuhodný prorok", jeho ženu „voňavá tamariška" a Omarovi Nunda hovorila vždy len „doktor". Ako na to prišla, ostalo iba jej tajomstvom, ale Omar sa cítil polichotený.

Azda po prvý raz v živote sa necítil malý a ponížený, ale vážený a ctený.

Núbijčanka Nunda podnecovala Omarove sexuálne túžby a dráždila ho svojím agresívne zmyselným telom. Omar nesmelo a pod rôznymi zámienkami vyhľadával jej blízkosť a uspokojil sa s tým, že sa Nundy tajne dotýkal. Nunda mala celkom iste dva razy toľko rokov ako Omar a, samozrejme, videla, akú pálčivú túžbu chlapec pociťuje, len čo sa ocitne v jej blízkosti. Najprv sa pohrávala s mocou, ktorú nad ním mala, a zdalo sa, že jej robí radosť vnášať zmätok do jeho duše, dokonca sa jeho citmi cítila polichotená, dráždivými pohybmi a dotykmi ho provokovala a čakala na jediné chlapcovo slovo. Lenže to neprichádzalo.

Panebože, veď Omar mal štrnásť, potreboval matku, nie milenku! Iniciatívu teda prevzala Nunda. Jedného dňa sa Omar v záhrade kúpal v drevenej kadi a Nunda mu zohrievala vodu. S vedrom sivého mydla pristúpila k chlapcovi a bez slova ho začala mydliť. Omarovo štíhle telo sa jej vzopälo v ústrety a Nunda ho zdanlivo ľahostajne natierala mydlom, a nevynechala ani chlapcov vzrušený úd. Tvár sa mu pritom stiahla do úškľabku a tak slastne prevrátil oči k popoludňajšiemu nebu, že mu z nich bolo vidieť len bielka. Omar v tom okamihu túžil mať telo pokryté čo najlepkavejšou špinou, aby Nunda v umývaní pokračovala ešte intenzívnejšie a neustávala. Jej prsia v bielom plášti viseli nad ním ako zrelé plody a keď Nunda zodvihla vedro a doliala chlapcovi horúcej vody, jeden prsník jej vykĺzol z odevu a zavisol pred ním nahý a zraniteľný, až chlapec tíško zastonal ako od bolesti a mokrou rukou siahol po svetlom zázraku, ktorý sa mu hompáľal pred očami. Zvraštený hrot pahorku bol olemovaný tmavým dvorcom, veľkým skoro ako dlaň. Chlapcova bezmocnosť Nundu rozosmiala. Lenže to bol iný smiech, než Omar u nej poznal. Nebolo v ňom ani za mak koketérie, skôr to bol dobromyseľný,

neopísateľne vrúcny úsmev. „Doktor," povedala Nunda celkom pokojne, „prečo bojuješ proti svojim citom? Buď rád, že nejaké máš!"

To sa už musel zasmiať aj Omar a začal Nundu hladkať, najskôr váhavo, potom čoraz vášnivejšie a pritom sa zvíjal ako ryba v plytčine Nílu. Ponoril sa do spenenej vody v kadi, prskajúc sa vynoril, pokúsil sa stiahnuť Nundu do vody, tá sa však vzpierala, že jej roztrhol plášť a odrazu pred ním stála celkom nahá. Nunda okamih váhala, potom vošla k chlapcovi do kade, posadila sa na neho a Omar cítil, ako do nej jemne vniká. Siahol za jej prsami a slastne zbadal, ako sa jej telo naplo a ako sa v krátkych intervaloch zachvieva od rozkoše.

Nundine pohyby boli čoraz silnejšie, vyrážala chrapľavé zvuky, prsty zatínala do chlapcovej hrude, až ho to bolelo. A hoci jej pohyby ešte v predchádzajúcom okamihu spôsobovali neopísateľnú rozkoš aj Omarovi, tento pocit sa v ňom zrazu zmenil na odpor a hnus, všetko sa v ňom vzoprelo a prudkým pohybom sa pokúsil vyslobodiť spod Núbijčanky. Lenže Nunda ho nohami tak pevne zvierala, že Omar sa ani s vypätím všetkých síl nemohol uvoľniť.

Vtom sa zúrivo vzopäl a uhryzol Nundu do prsníka, až od bolesti vykríkla a uvoľnila zovretie. Chlapec sa jej vytrhol a divo trieskal okolo seba rukami. Pritom zasiahol Nundu do tváre a z nosa sa jej spustil tenký pramienok krvi, ktorý jej na mokrej pokožke vytváral škaredé škvrny. Pálčivá nahota, ktorá mu ešte pred malou chvíľou spôsobovala takú rozkoš a slasť, sa mu teraz hnusila.

„Húriját!" jachtal Omar. „Húriját!" A ešte raz: „Húriját!" A do piesku vypľúval mydlovú vodu, ktorá mu v ústach zanechala odpornú chuť.

Príhodu si nevšimol ani profesor Shelley, ani jeho žena Claire, ktorej zvyčajne nič neuniklo, a medzi Nundou a Omarom to

vyzeralo, akoby sa nič nebolo stalo. Od toho dňa sa však k sebe správali s odstupom a už sa o tom ani slovkom nezmienili, a predsa - Omar už bol iný.

Profesor spočiatku radšej nebral Omara na vykopávky na druhom brehu Nílu. Shelleyho úlohou bolo zmapovať všetky stopy, indície a nálezy a vytipovať možné náleziská, v ktorých by *Egypt Exploration Fund* mohol začať s novými vykopávkami. Čoskoro sa ukázalo, že to je veľmi namáhavá práca, lebo profesor sa na každom kroku stretával s prejavmi nedôvery. Správy o významných nálezoch priťahovali tímy archeológov z celého sveta ako ťaví trus muchy. Zodpovedný za túto situáciu bol predovšetkým istý mladý Angličan menom William Carlyle, vzdialený príbuzný slávneho historika rovnakého mena, ktorý prerušil štúdium v Oxforde a trávil čas v Egypte.

Nikto presne nevedel, čím si tento jazykovo zdatný muž zarába na živobytie - ošumelý odev, ktorým sa zreteľne odlišoval od ostatných Angličanov, prezrádzal, že nie je veľmi zámožný. Sám Carlyle tvrdil, že pôsobí ako mimoriadny korešpondent pre *Timesy* a ďalšie noviny v Európe a žije z príjmov za články. To síce bola pravda, no okrem toho cestoval hore-dole medzi Alexandriou a Abú Simbelom, často sa na celé týždne ubytoval v niektorom malom, lacnom penzióne, zhováral sa s archeológmi a domorodcami a usiloval sa vyňuchať nejakú senzáciu. Raz ho videli debatovať na ťavom trhu, inokedy na bazári či v Údolí kráľov. Takto si obstarával informácie, ku ktorým sa nikto iný nedostal, a nikdy sa nedalo presne určiť, či je Carlylova prítomnosť náhodná, alebo či znamená, že v krátkom čase dôjde k významnému objavu.

Omar sa s Carlylom stretol po prvý raz v obchodíku s novinami pod arkádami hotela *Winter Palace*, kde chlapec kupoval

profesorovi *Timesy*. Carlyle ho oslovil, zo zvedavosti, ako obvykle, a spytoval sa, či noviny číta Omar. Omar odvetil, že je sluhom profesora Christophera Shelleyho z *Egypt Exploration Fund*. Dali sa do reči a mladý Egypťan vzbudzoval v novinárovi čoraz väčší záujem.

Omar sa čudoval, že Angličan píšuci pre londýnske noviny sa zaujíma práve o neho, cítil sa polichotený a bol zhovorčivejší, než sa voči cudziemu človeku patrilo. Prechádzali sa popri Níle po ulici el-Bahr a Omar rozprával o svojom záhadnom únose so šťastným koncom a vyslovil podozrenie, že sa stal obeťou zámeny a unesený pravdepodobne mal byť profesor, nech už dôvody boli akékoľvek.

Človek ako William Carlyle okamžite zavetril atraktívny príbeh a požiadal profesora Shelleyho, aby ho na druhý deň prijal. Shelley ho o prípade ochotne informoval, no Carlyle sa nedozvedel viac, než už aj tak vedel; azda okrem maličkosti - Omar nespomenul vypálený znak na ľavom ramene.
Carlyle sľúbil, že bude vo veci pátrať a profesora priebežne informovať.

Keď Omar šiel na druhý deň profesorovi po noviny, vyzeral novinára, ale Carlyle neprišiel. Od predavača sa dozvedel, že Carlyle býva v hoteli *Edfú* neďaleko železničnej stanice. Keď sa ani po dvoch týždňoch neobjavil, Omar sa rozhodol, že Carlyla vyhľadá v hoteli.

Hotel *Edfú* bol vykričaná nocľaháreň z dreva a s altánkom do ulice. Dvere tvoril záves z korálikov. Namiesto recepčného visela v úzkom vchode s ošarpanými stenami hnedá skrinka s kľúčmi. Po dlhom volaní sa prišuchtal akýsi starý zhrbený chlap, opierajúci sa o palicu. Otázka na Carlyla ho veľmi rozrušila. *Ja salám,* Angličan asi pred týždňom zmizol, jeho posteľ je nepoužitá, batožina nedotknutá a nájomné týždeň nezaplatené.

Omar bežal domov a ohlásil profesorovi, čo zistil. Spoločne sa vrátili do hotela *Edfú* a Shelley požiadal, aby sa smel pozrieť do Angličanovej izby. Bakšiš vo výške denného nájomného mu otvoril dvere do izby na prvom poschodí. Miestnosť nebola väčšia ako trikrát tri metre. Aby vôbec niečo videl, Shelley otvoril okenice, ktoré nahrádzali sklo na oknách. Posteľ bola ustlaná, železná konštrukcia s napnutým plátnom, vpredu otvorená, tvorila akúsi skriňu a v nej viseli rôzne kusy odevu.

Pod oknom stál hranatý stolík, na ňom kôpka nepopísaného papiera, držiak na pero zo slonoviny, účet za telegraf na šesťdesiat piastrov z 20. novembra, kniha W. M. Petrieho *Methods and Aims in Archeology,* vnútorná časť novín *Times* z 22. novembra 1911, tmavá fotografia s viacerými osobami a zvyšky sezamového chlebíka, na ktorom si už pochutnávali myši. Izba nepôsobila dojmom, že ju niekto v zhone opustil, a nič nenaznačovalo, že by sa nájomník z akéhokoľvek dôvodu nenápadne vyparil. O opaku svedčila najmä obálka s pätnástimi librami, ktorú Shelley našiel v náprsnom vrecku jedného saka.

Profesor preletel pohľadom noviny - boli v nich články o prelete Halleyho kométy, o zrušení otroctva v Číne a o úmrtí ruského spisovateľa Leva Nikolajeviča Tolstého -chýbala však akákoľvek súvislosť s Carlylom. Shelley potom vzal do rúk fotografiu a s veľkým prekvapením zistil, že ide o jednu zo snímok, ktoré urobil Jacques Guilbert na večierku u Mustafu Agu Ajata a boli na nej on, Shelley a Claire uprostred hlúčika iných, neznámych hostí v rozpustilej nálade.

Zhrbený starec si nevedel spomenúť, kedy naposledy videl Williama Carlyla. Na otázku, či mužovo zmiznutie ohlásil na polícii, len v rozpakoch pokrčil plecami. Občas sa stane, že niektorý z hostí prenocuje mimo hotela, ale teraz, keď už týždeň meškáš s nájomným, sa chystá ohlásiť vec na *karakól.*

Profesor Shelley mu povedal, že to nie je potrebné, urobí to sám, a potom s Omarom vyšli z izby a zišli po schodoch.

Ibrahim el-Navavi privítal profesora ako starého priateľa a teatrálne vyronil krokodíliu slzu od dojatia, že sa Omar tak zázračne zachránil. Carlylovo zmiznutie nestálo *súb-mudirovi* ani za to, aby o ňom založil spis, iba ironicky poznamenal, že keby mal dať hľadať všetkých, čo na niekoľko dní zmiznú z Luxoru, nevedel by od roboty, kde mu hlava stojí. Až keď mu profesor pohrozil, že bude informovať britského konzula Mustafu Agu Ajata, bol el-Navavi ochotný vyhlásiť pátranie a sľúbil, že sa ozve.

Profesor Shelley trávil nasledujúce dni kartografickým spracúvaním nových nálezov v Údolí kráľov, ktoré sa týkali faraóna Thutmosa II. Myšlienky mu pri tom krúžili okolo Carlylovho zmiznutia a vecí, ktoré nechal v hoteli. Po troch dňoch Shelley navštívil *súb-mudira*, ale, ako očakával, policajné pátranie neprinieslo ani najmenšie výsledky. Christopher Shelley sa teda vybral do hotela *Edfú*, aby ešte raz podrobne preskúmal Carlylovu izbu.

Na prvý pohľad sa zdalo, že v izbe je všetko ako predtým. Shelley neobjavil nič nové, ale čosi mu hneď udrelo do očí: Na stole pod oknom bolo všetko ako prv, iba fotografia chýbala. Zhrbený starec mu odprisahal na Prorokovu bradu, že sa v miestnosti ničoho nedotkol a na žiadnu fotografiu sa nepamätá. Prstami skrivenými od lámky sa premŕval vo veciach na stole, listoval v knihe a pritom z nej vypadol lístok. Shelley ho zodvihol. Na lístku bolo napísané jediné slovo, dva razy podčiarknuté:

IMHOTEP.

Inak nič.

Z hotela sa profesor vybral na ulicu el-Isbitálija oproti francúzskej nemocnici, kde mal ateliér a laboratórium Jacques

Guilbert, ako hlásal veľký červený nápis nad vchodom. Shelley si želal pozrieť snímky z večierka u britského konzula a Guilbert vytiahol stoh osvetlených sklených platní a povedal profesorovi, aby si ich prezrel oproti svetlu a povedal mu, ktoré si želá vyrobiť, vraj to nebude trvať dlhšie než dvadsaťštyri hodín. Profesor bol presvedčený, že nájde snímku, ktorá zmizla z Carlylovej izby, ale hoci si platne prezrel dva razy, hľadanú fotografiu nenašiel a presviedčal Guilberta, že videl inú fotografiu, na ktorej je on a jeho žena Claire. Guilbert ho ubezpečil, že to nie je možné, lebo okrem neho v Luxore niet iného dagerotypistu a len on má povolenie fotografovať urodzených hostí konzula, a spytoval sa, kde profesor tú snímku videl.

Shelley si to však nechal pre seba, lebo považoval za vhodnejšie zamlčať pravý dôvod svojho pátrania.

Nasledujúcu noc sa Omar strhol zo spánku, lebo sa mu zdalo, že začul tiché klopkanie na okno. Okno bolo nezvyčajne vysoké a úzke a cez škáry v okenici sa dalo vyzrieť von. No nech si oči akokoľvek namáhal, všetko zahaľovala tma. Omar sa nebál, dlho nerozmýšľal, odsunul závoru a otvoril okenicu. Na okamih nastalo ticho, ozývalo sa len prerušované cvrlikanie cikády, z diaľky bolo počuť psí brechot, keď zrazu k oknu pristúpila drobná postava. Omar ju okamžite spoznal. Bola to Halima, dievčina z vlaku. „Ty?" zvolal chlapec potichu.

Halima si pritisla ukazovák na ústa, pružne ako gazela sa vyšvihla na múrik a prepchala sa cez úzke okno. Oprela sa o parapet a tlmene sa ozvala:

„Prosím ťa, teraz sa ma na nič nepýtaj a počúvaj, čo ti poviem. Hrozí ti nebezpečenstvo. Nemôžem ti povedať prečo, ale ak ti je život milý, odíď od tých nevercov, odíď niekam, kde ťa nikto nepozná, vráť sa, odkiaľ si prišiel a nikomu nepovedz, čo si zažil."

Omar bez slova civel na dievčinu, no nevidel jej do očí. Keď zodvihol ruku, zbadal, že sa trasie. Dojatý, a predsa bezmocný ju pohladil po hladkých vlasoch a hoci nedúfal, že mu odpovie, predsa sa spýtal: „Prečo to robíš, Halima?"

Halima mlčala. Prerývané dýchanie prezradilo, že plače. Omar chcel dievčinu objať, ale výklenok okna bol priúzky a kým sa spamätal, Halima povedala: „Zbohom!", zoskočila z parapetu a zmizla v tme.

Omar však netušil, že nočné stretnutie sa nezaobišlo bez svedka. Claire, profesorova žena, sa prebudila na Halimino klopkanie a spoza závesu v spálni scénu pozorovala.

Omarovi sa v tú noc už nepodarilo zaspať, nevedel, čo ho rozrušilo väčšmi - pekná cudzia dievčina, alebo jej hrozivé slová. „Odíď niekam, kde ťa nikto nepozná, vráť sa, odkiaľ si prišiel!" Jej nežný hlas mu znel hlavou ako zvuky mosadzných zvončekov, akými ozdobujú ťavy. Omar v duchu videl, ako sa jej pomaly pohybujú pery, cítil jej blízkosť. V mäteži citov sa neubránil slzám, čo mu stekali po tvári, a nebol schopný jedinej jasnej myšlienky.

Jednou z Omarových úloh bolo ráno prestrieť stôl a keď sa panstvo usadí, podávať čaj. V to ráno Claire počkala, kým Omar vstúpi do salónu, a potom nadpriadla takýto rozhovor:

„Christopher?"

„Prosím, drahá?"

„Počul si dnes v noci to klopkanie na okno?"

„Nie, Claire, to sa ti muselo snívať."

„Ale ja som ho celkom jasne počula, a keď som pristúpila k oknu, v záhrade sa mihol tieň."

„Určite sa mýliš, drahá. Ja mám veľmi ľahký spánok, ale nič som nepočul."

A potom sa obrátil k Omarovi: „Omar, počul si dnes v noci niečo?"

Chlapec cítil, ako sa mu do hlavy nahrnula krv; no pokojne odpovedal: „Nie, madam, nič som nepočul." A zmizol v kuchyni. Počul, ako sa tí dvaja potichu zhovárajú, ale Nunda tak hrkotala riadom, že nerozumel ani slovo.

„Christopher!" ozvala sa opäť Claire.

„Prosím, drahá?"

„Omar nám klame, je falošný ako všetci Egypťania." „Prosím ťa, ako ti to zišlo na um?" „Omar mal dnes v noci návštevu. Bola to žena." „Si si istá?"

„Absolútne. Videla som ju na vlastné oči." Profesor Shelley sa pozrel manželke do tváre. „Dnes v noci? - Nuž čo, chlapec sa dostáva do takého veku..." „Klame!"

„Možno, Claire, no skús sa vžiť do jeho položenia. Ty by sa azda v jeho situácii priznala, áno, dnes v noci som mal v posteli ženu?" Profesor sa nahlas zasmial a potom sa rozhostilo dlhé ticho.

Napokon sa Claire opäť ozvala: „Si si istý, že Omar je úprimný? Chcem povedať, kto môže zaručiť, že nám nedali blchu do kožucha? Chlapca predsa okrem toho mrzáka nik nepoznal. Nemám pravdu?" A aby svoje slová zdôraznila, Claire nechtami poklopkala po stole.

Shelley ju chytil za ruku: „Miláčik, som presvedčený, že na špióna Omar nie je dostatočne rafinovaný. Myslím, že keby na mňa chceli nasadiť špeha, vybrali by nejakého ostrieľaného chlapa, nie takého naivného milého chlapca ako Omar."

„Kamufláž," skonštatovala Claire sucho.

„Kamufláž? Chceš azda povedať, že aj Omarov únos bol kamufláž? Veď mu skoro rozbili lebku, zhodili ho do kobky, kde ho skoro zožrali červy a ty vravíš, že to bola kamufláž! Chápem, že si robíš starosti, Claire, ale myslím, že zachádzaš priďaleko!"

Nočná návšteva Omara veľmi rozrušila, a hoci bral Halimino varovanie vážne, nevykoľajili ho jej slová, ale skôr stretnutie s ňou. Vyžarovalo z nej niečo, čo ho magicky priťahovalo, pri čom zabudol na všetky varovania. Nie, nechcel sa vrátiť, odkiaľ prišiel. Z čoho by žil? Vari má zasa robiť v Gíze pohoniča tiav?

Omar požiadal profesora, aby ho smel sprevádzať pri jeho cestách do Údolia kráľov, že by mu mohol pomáhať pri mapovaní a že sa nemusí znepokojovať. Omar tajne dúfal, že na druhej strane Nílu stretne Halimu. Shelley súhlasil a Omar sa mu stal neoceniteľným pomocníkom; meral vzdialenosti, zapisoval značky, ktoré Shelley zaznamenával do máp, vláčil kresliace náčinie a obdratý slnečník, ktorý na každom stanovišti najskôr musel vraziť do zeme.

Na ceste do Údolia kráľov Omar každé ráno prechádzal dedinou el-Kurna a vyzeral Halimu. Každé ráno sa mu ponúkalo rovnaké divadlo: ženy v čiernom, mladšie s odhalenou tvárou, staršie zahalené, niesli na hlavách náklad, niektoré niesli na pleciach hlinené krčahy s vodou, neumyté deti sa im vešali na dlhé rúcha a psy brechali na sliepky, čo hrabali v piesku. Okrem niekoľkých starcov, ľahostajne schúlených na zemi, nebolo vidieť žiadnych mužov.

„Pýtaj sa na Júsúfa. Môjho otca každý pozná!" zakričala na neho Halima vtedy na stanici. Jedného dňa - profesor dostal návštevu z Londýna - sa Omarovi naskytla príležitosť zájsť do Kurny sám. Prievozník, ktorého oslovil, Júsúfa poznal a opísal mu cestu k jeho domu. Mal ho nájsť hneď vedľa domu kamenára Hazíza a ten spozná podľa veľkých kamenných kolies pred domom.

Pred domom horela fakľa, znútra zaznievali plačlivé tóny a monotónna modlitba. Omar váhal, či má zaklopať, no vtom sa vo dverách objavila starena s rozpustenými sivými vlasmi, oboma

rukami sa bila do pŕs a potom sa, nahlas vykrikujúc modlitby, rozbehla preč, akoby ju naháňali čerti. Cez otvorené dvere Omar zazrel hlúčik ľudí, asi dvadsať mužov a žien, ktorí sa modlili ako v tranze a pritom sa knísali ako rákosie vo vetre.

Nikto si nevšimol, že Omar vstúpil, preto sa pripojil k modlitbe, akoby tam patril: *„Li-l-láh, il-aláh..."* Modliaci sa stáli okolo lôžka akéhosi drobného plešatého muža. Oči mal privreté, ústa naširoko otvorené a lapal po vzduchu. Omar ho hneď spoznal, bol to muž z vlaku, Júsúf. Pri jeho boku kľačala Halima. Dlhá čierna šatka jej zakrývala vlasy. Držala otcovu pravú ruku a pri modlitbe si ju ustavične pritískala na čelo. Muž mal tvár zmáčanú potom. Halima ho opatrne utierala a pritom jej padol pohľad na Omara. Tvár mala bledú, oči vpadnuté. Omar jej kývol, ale Halima nereagovala, len na neho ďalej civela, akoby hľadela kamsi cez neho. Ako dlho čakal na toto stretnutie, čo všetko jej chcel povedať, no teraz, v tejto tiesnivej situácii, ostali mĺkve aj ich pohľady. Halima sa opäť obrátila k otcovi.

Keď odtiaľ odchádzal, už sa stmievalo a Omar pochyboval, či sa ťažko chorý Júsúf dožije rána. Teraz už horeli fakle aj pred ostatnými domami. Stáli v krčahoch s vodou alebo boli len tak zapichnuté v piesku. Nikde nebolo ani živej duše. Cestu k prístavisku Omar prebehol. Prievozník nepovedal ani slovo a ani chlapcovi nebolo do reči.

Na druhý deň ráno sa ako blesk rozšírila správa: Cholera! Nemoc sa vraj šíri od delty smerom na juh. Cestujúcim prichádzajúcim zo severu prednosta stanice nedovolil vystúpiť. Vlaky museli prejsť zatvorené. Ani toto opatrenie, ani to, že sa ľudia zabarikádovali vo svojich príbytkoch, však nezabránilo tomu, aby sa cholera v Luxore rozšírila.

Zdravo vyzerajúci ľudia padali na ulici ako podťatí a o niekoľko hodín neskôr zomierali s vytreštenými očami i ústami. Zahalení sanitári z Červeného polmesiaca tisli po meste káry s vysokými kolesami, naložené mŕtvolami, lebo nebolo dosť rakví. Niektorých mŕtvych musela z domov nasilu vyvliecť polícia, lebo rodinní príslušníci si ich chceli v rozpore s nariadením *tnamura* vystaviť. Pred hotelom *Winter Palace* hliadkovali ozbrojení strážcovia a nikomu nedovolili vstúpiť. Všade bolo vidieť kúdoly dymu, lebo prísne predpisy prikazovali, aby každú miestnosť, v ktorej niekto zomrel, vydezinfikovali dymom. Nad celým mestom sa vznášal odporný pach karbolu a sírových výparov.

Keď sa nad Luxor zniesla noc, pred všetkými domami, v ktorých zúrila cholera, zapálili fakle na výstrahu, aby sa im každý vyhol, a zberači mŕtvol ani v noci nepoľavovali vo svojej práci, hrkotanie kár sa ozývalo po vyľudnených uliciach. Nastal čas pre potkany. Stovky sa ich vynárali z kanálov, najtučnejšie už boli skoro také veľké ako mačky, zaplavili žľaby a väčšinu neodradilo ani zaschnuté vápno, ktoré kvôli dezinfekcii sypali najmä tam. Ak niektorý z vypasených hlodavcov skapal, zbehli sa k nemu húfy súkmeňovcov a pustili sa do neho. Parazity s červenými chvostami sa nedali odohnať palicami ani hlasným krikom.

Pred domom profesora Shelleyho ešte fakľa nehorela, strach však mali všetci a keď sa Claire zachrípnutým hlasom posťažovala na kŕče v lýtkach, Nunda zo strachu začala nahlas spievať a Omar sa ozlomkrk rozbehol za doktorom Mansúrom. Lekár prišiel s objemnou taškou a vyšetril Claire. Shelley sa spýtavo pozrel na lekára. Doktor prikývol.

V tú noc Omar zapálil fakľu a strčil ju do krčaha pred dverami. Tmavý dom mu naháňal strach a zvyšok noci strávil vonku, schúlený pri stene a drkotajúc od zimy.

Strach bol silnejší ako únava. Omarovi sa vôbec nechcelo spať, ustavične skúmal, či nemá kŕče v lýtkach a zachrípnutý hlas, lebo sa mu nechcelo veriť, že by práve on mal byť nákazy ušetrený.

Clairin stav sa prudko zhoršoval, mala zimnicu, triasla sa ako osika a usilovala sa vstať. Lekár jej podal laudánum a ďalšie trpké odvary a vyhlásil, že ak prežije nasledujúci deň, má šancu prežiť. Shelley sa rozhodol, že bude svoju ženu informovať o jej stave, aby zaktivizoval jej vôľu žiť.

Takto sa Omar stal svedkom zápasu na život a na smrť. Videlo sa mu, že Claire zápasí o svoj život so samotnou smrtkou. Claire stonala, kričala, bila okolo seba, akoby chcela neviditeľného protivníka odohnať. Liala do seba medicíny, vyvrátila ich a hltala ďalšie odvary. Shelley ju držal za ruku a tisol chvejúce sa telo späť do vankúšov. Potom, uprostred noci, Claire príšerne vykríkla, potom ešte raz, akoby sa vymanila z nepriateľského zovretia, a ostala pokojne ležať. Len dýchanie mala hlasné a kašľavé.

Claire akýmsi zázrakom prežila a ďalším zázrakom bolo, že nik iný v dome sa nenakazil. Omar však ustavične musel myslieť na Halimu: Čo je s ňou? Vyhla sa jej nákaza?

Mudir vydal zákaz opustiť nakazené mesto. Policajné hliadky vo dne v noci strážili s odistenými puškami. Ak sa niekto chcel dostať na druhý breh Nílu, musel ukázať ferman s *mamurovým* podpisom, lenže ferman dávali len lekárom, ich pomocníkom z Červeného polmesiaca a hrobárom. Čo mal robiť?

Predstava, že by mal niekoľko týždňov prežiť v neistote, ho ničila. Už sotva vládal jesť, a čím dlhšie to trvalo, tým mu bolo jasnejšie, že nečinné čakanie ho zabije. Z tohto pohľadu bol Omarov pokus akýmkoľvek spôsobom preniknúť na opačný breh Nílu menej samovražedný, než sa zdalo.

Na druhý deň Omar oznámil profesorovi, že sa rozhodol dobrovoľne sa prihlásiť k zdravotníkom. Pravý dôvod, samo-

zrejme, zamlčal. Shelley najskôr reagoval pobúrené a varoval ho pred možnými následkami, no potom musel chlapca za jeho nezištnú ochotu obdivovať. Omar teda dostal ferman, bielu pásku na rukáv a rúšku na ústa a mohol sa voľne pohybovať.

Nádej na stretnutie s Halimou dovolila Omarovi zabudnúť na všetky hrôzy, s ktorými sa v nasledujúcich dňoch stretol: ľudí v smrteľných kŕčoch, príbuzných, ktorých museli násilím odtŕhať od mŕtvoly, malé deti s modrastými telíčkami. Mŕtvych bolo treba naložiť na dosky a na káre odviezť k cholerovým pohrebiskám, vykopaným na okrajoch mesta. Omar sa pri práci pokúšal myslieť na Halimu, no nepodarilo sa mu vytiahnuť z pamäti viac než len krátky útržok spomienky, svieži obrázok jej tváre v okne izby, a potom mu zrak opäť skĺzol na utrpenie naložené na káre.

Na tretí deň Omar ani veľmi neklamal, keď povedal, že sa cíti slabý, a keď ho uvoľnili z práce, rozbehol sa rovno k Nílu, kde sa vďaka fermanu dostal cez všetky hliadky a prikázal prievozníkovi, aby ho odviezol na druhý breh. Cestu do el-Kurny prebehol. Pred Júsúfovým domom na chvíľu zaváhal, no vtom sa otvorili dvere.

„Halima!" povedal Omar prekvapene. V posledných dňoch sa v ňom toho toľko nahromadilo, čo jej chcel povedať, no teraz, keď neočakávane stála pred ním, nevedel, ako začať. „Halima!" zopakoval nevýrazne.

Dievča vyšlo z dverí, podišlo bližšie a akoby im niekto dal znamenie, zrazu sa k sebe vrhli a padli si do náručia. Obaja plakali a usilovali sa jeden druhému holými rukami utierať slzy. Potom Halima vtisla Omara do domu.

Dnu bol nepríjemný zápach. Omar spoznal miesto, kde len pred niekoľkými dňami stálo lôžko starého Júsúfa. „Je mŕtvy?" spýtal sa váhavo.

Halima mlčky prikývla, potom sa zhlboka nadýchla a povedala: „Neprešli ani dva dni, a bola som sirota."

„Aj tvoja matka zomrela."

„Nikdy by som si nepomyslela, že to môže ísť tak rýchlo." „Máš nejakých súrodencov?" Halima pokrútila hlavou. „Čo chceš robiť?" „Alah mi ukáže cestu."

Omar sa prechádzal v skromne zariadenej miestnosti hore-dolu.

„Bol to taký silný chlap," ozvala sa dievčina, „malý, ale zdatný. Ani sám nevedel, koľko má rokov; myslela som si, že bude žiť ešte päťdesiat rokov."

„Veľmi si ho ľúbila?"

„Ľúbila som ho i nenávidela. Dokonca veľmi som ho nenávidela, ale teraz, keď je mŕtvy, vidí sa mi, akoby som ho len ľúbila."

Omar sa zadíval na Halimu. Vychutnával jej prítomnosť ako opitý, vôbec nebolo potrebné, aby rozumel jej slovám.

„Bol to tajuplný muž; bol mojím otcom, ale ak mám byť úprimná, vlastne som ho vôbec nepoznala. Bol svojhlavý a mnohé z toho, čo robil, som považovala za záhadné. Ešte aj keď zomieral."

„Ako to myslíš, Halima?"

„Keď som videla, že jeho svieca dohára, chytila som ho za ruku. Bol celkom pokojný, ale oči mu blčali a potom sa na mňa pozrel a niečo povedal. Najprv som si myslela, že hovorí moje meno, ale potom to tri-štyri razy zopakoval a ja som pochopila, že vraví: *Imhotep."*

„Imhotep? Čo by to mohlo znamenať?"

„Povedala som ti predsa, že Júsúf bol tajuplný človek."

„Súvisí to nejako s tvojím varovaním?"

„Nie," odvetila rýchlo Halima.

„Ale to varovanie ešte stále platí?"

Halima mlčala a Omar si ju privinul. Halima odvrátila hlavu, ani sa na neho nepozrela a povedala: „Bojím sa o teba, Omar, ale

nemôžem ti povedať prečo. Musíš odtiaľto preč, chápeš? Aj keď to bolí."

Omar odpovedal: „Taha ma naučil písať a čítať Korán. V tretej súre sa tam píše: *Nikto nezomrie, ak to nie je vôľa Alahova, ako sa píše v knihe, ktorá určuje čas všetkým veciam.* Načo by som teda utekal? Keby si Alah želal ukončiť môj mladý život, bol by mal na to už veľa príležitostí. A keby mi bolo súdené umrieť, Alahova vôľa by ma dostihla na vrchole hory Šajid i na samom dne Kattárskej preliačiny."

Napriek Omarovmu naliehaniu Halima nechcela prezradiť, kto sa skrýva za hrozbami. Omar sa preto rozhodol, že bude múdrejšie, ak sa vráti. Pobozkal Halimu na čelo a povedal, že sa vráti, zajtra alebo pozajtra.

Ako nákaza prišla, tak aj odišla, rýchlo a náhle, takmer cez noc. Horiacich fakieľ bolo čoraz menej, tí, čo prežili, sa na okamih zastavili, zdalo sa, akoby sa aj Zem na svojej nebeskej obežnej dráhe zastavila. Do kvílenia žien v čiernom sa miešali radostné spevy mladých, ktorí chválili Alaha, najmilosrdnejšieho, najmilostivejšieho. Ulice a námestia znova ožili, ľudia povyliezali z domov ako termity po búrke, roztopašné si navzájom prejavovali náklonnosť a akoby to nestačilo, sporo odetí alebo aj nahí tancovali okolo smradľavých ohňov a kŕmili ich svojimi šatami. Tak blízko majú k sebe peklo a raj.

Zdravotníkov, z ktorých prežil len každý tretí, oslavovali ako hrdinov, ale Omara pri slovách chvály a peňažných daroch hrýzlo svedomie. Lenže čo mal robiť? Azda sa mal verejne priznať, že ho do toho samovraždeného podniku nepriviedla obetavosť, ale vrúcna láska k dievčaťu? Omar sa rozhodol mlčať. Bolo to mlčanie, s akým sa počas svojho života mal stretnúť ešte viac ráz,

mlčanie, ktoré sa v ničom nelíši od vysloveného klamstva, zato však v mysli ostáva oveľa dlhšie.

Z tohto dôvodu i preto, že do veci bol zapletený aj profesor, Omar sa rozhodol informovať Shelleyho o svojej návšteve u dievčiny, o jej varovaní i o posledných slovách zomierajúceho Júsúfa. Nepadlo mu to ľahko.

Shelley sa na Omara užasnuto zadíval: „Vravíš, Imhotep? Imhotep?"

„Áno, Imhotep. *Ja sajjid.* Čo to značí?"

„To by som aj ja rád vedel!"

„Ale ste prekvapený, *ja sajjid."*

„Áno, som prekvapený. Možno je to naozaj náhoda, ale keď si to povedal, hneď mi zišla na um kniha, ktorú mal Carlyle na stole v hotelovej izbe."

„Ak sa nemýlim, bola to anglická kniha."

„Veľmi správne. Keď som si ju prelistoval, vypadol z nej lístok a na ňom bolo napísané meno: Imhotep!"

„Kto je Imhotep, *ja sajjid?"*

„Imhotep bol lekár, architekt, kňaz a mudrc. Žil dvaapoltisíc rokov pred naším letopočtom za vlády faraóna Džósera a považujeme ho za staviteľa prvej pyramídy. Pripisuje sa mu však aj najstaršia egyptská filozofia. Ako lekár vraj robil ozajstné zázraky, preto ho starí Egypťania v Memphise a tu v Luxore uctievali ako boha liečiteľstva. Sochy, ktoré sa našli, ho zobrazujú ako plešatého chlapa čítajúceho zvitok papyrusu. Pre svojho panovníka Džósera postavil posledné miesto odpočinku, aké kráľovi prislúchalo, stupňovitú pyramídu v Sakkáre - hovorí sa, že je to najstaršia stavba na svete. V okolí tejto pyramídy našli archeológovia množstvo črepov s jeho menom, takže je veľmi pravdepodobné, že je pochovaný niekde v tomto okolí. Inými slovami, je to hrob boha! Vedci predpokladajú, že ak starí

Egypťania pochovávali s takou nádherou svojich kráľov, aké bohatstvo potom museli dať do hrobu ozajstnému bohovi..."

Omar fascinovane načúval, ale netušil, akú súvislosť môže mať profesorovo rozprávanie s Carlylom a Júsúfom. Hoci -nezvyčajné to naozaj bolo.

„Čo vie to dievča?" spýtal sa zrazu profesor.

Omara vyľakal strohý tón a pokúsil sa Shelleyho upokojiť: *„Ja sajjid,* Halima je dobré dievča, nikdy by neurobila nič zlé, *inšalah."*

„Netáraj," namietol namrzene Shelley, „varovala ťa, musí teda niečo vedieť. V každom prípade vie viac, než pripúšťa." „To iste, *ja sajjid."*

„... a preto by sme to mali oznámiť polícii." „Polícii nie, polícii nie," skučal Omar, „Halima je dobré dievča."

„Ale je to v tvojom vlastnom záujme!" pripomenul mu profesor.

Pri týchto slovách sa Omar vystrel, akoby chcel telesnou výškou dodať dôraz svojim slovám, a prísne povedal: *„Ja sajjid,* dajte mi niekoľko dní, len niekoľko dní, a zariadim, aby Halima prehovorila. Prosím!"

Profesor Shelley najskôr odmietol a poznamenal, že by naozaj bolo najlepšie upovedomiť políciu, ktorá by na dievča vyvinula tlak, no napokon ustúpil Omarovmu naliehaniu a jeho argumentu, že predsa nikto nemôže zaručiť, že Halima povie polícii pravdu.

To profesor uznal. Ak niekto na svete môže priviesť to dievča k reči, je to Omar.

Nasledujúci deň zavčas rána sa Omar vybral do el-Kurny. V mesiacoch *dulkada* a *dulhedža* sa z močarín zvyčajne tiahla hmla biela ako mlieko. Všade sa vznášala vôňa vlhkého piesku a neviditeľné havrany a supy krákali svoju rannú pesničku. Kamenár

už pracoval, lebo bolo počuť syčanie kovu, keď sa *dotkne rotujúceho kameňa.*

Pred Haliminým domom sedel akýsi starec, vyrezával stolček a neprestal ani keď Omar pristúpil bližšie a pozdravil. Povedal, že prichádza za Halimou.

„Za Halimou?" Starý zodvihol zrak, prižmúrenými očami si premeral chlapca, potom sa opäť dal do práce a akoby mimochodom poznamenal: „Halima je preč."

„Preč? Kde?"

Starý pokrčil plecami: „Preč! Teraz tu bývam ja." „Ale dom predsa patrí..."

„Mustafovi Agovi Ajatovi," skočil mu do reči starý, „prenajal mi ho."

„A kde je Halima?" naliehal chlapec. „Ako sa voláš?" vyzvedal sa starec. „Omar Músá."

Starý sa na neho ani nepozrel, vstal, vošiel do domu a vrátil sa s listom, ktorý bez slova podal Omarovi. Omar vzal list a čítal:

„Môj drahý! Muž, ktorý Ti odovzdá tento list, pozná jeho obsah, lebo on zapísal každé slovo, ktoré som mu nadiktovala. Vedela som, že prídeš a že si nevezmeš k srdcu moje varovanie. Si tvrdohlavý chlapec. Ale neprepadaj pýche. Alah má rád len tých, čo prejavujú pokoru. Ak si voči Najmilosrdnejšiemu pokorný, opusti toto miesto, ktoré ti spôsobilo toľko útrap, lebo zlo ešte stále číha.

Mňa viac neuvidíš. Nepýtaj sa prečo. Niektoré veci nemožno pochopiť. Srdce mi krváca a moja duša plače pri myšlienke, že sa s tebou musím navždy rozlúčiť, ale určite je to tak lepšie. Ľúb ma vo svojich myšlienkach, tak ako ja budem ľúbiť teba. V mene Alaha milostivého, milosrdného, Halima."

Keď Omar zodvihol zrak, starý bol preč. Cez ranný opar sa predieralo červenkasté slnečné svetlo. Od brehu zaznievali pokriky

prievozníkov. Kdesi zahíkal tvrdohlavý osol a po nespevnenej ceste skackali kozy. Omar sa vydal na cestu.

Na kraji dediny el-Kurna, kde sa prašná cesta rozdvojuje a odbočuje doľava k Dér el-Bahrí a doprava k Údoliu kráľov, ešte stále bolo počuť prenikavý zvuk brusiča kameňov, slabo, ale zreteľne. Omar zastal. Odkiaľ ten zvuk pozná? Šiel ďalej a znova zastal. Nebolo pochýb: takéto syčanie počul v hrobke, do ktorej ho zavreli únoscovia.

Omar sa rozhliadol. Na západe sa rozsvecovali skaly, na východe, na druhom brehu Nílu, sa z ranného oparu dvíhal luxorský chrám. Aké záhady skrýva táto úžasná krajina? Kde v minulosti či súčasnosti sa skrýva kľúč ku všetkým tajomstvám?

BERLÍN, ULICA POD LIPAMI

Boh pozná tajomstvá nebi a zeme, Boh pozná tajomstvá ľudských sŕdc. On z vás urobil na zemi nástupcov vašich predkov. Ak niekto neverí, obráti sa hnev Pána proti nemu. Pánov hnev sa zväčší, ak neveriaci neuveria, a ak neuveria, budú zatratení.

KORÁN 35:36, 37

Jar v Berlíne. Z hotela *Bristol* na Wilhelmstrasse vyšla nápadne elegantne oblečená dáma. Krátke modro-čierne vlasy jej skoro úplne zakrýval široký klobúk s pestrými perami a v ruke si ako vychádzkovú paličku niesla svetlý slnečník zdobený volánikmi. Pristúpila k jednej z motorových drožiek čakajúcich pred hotelom, vodič jej okamžite otvoril dvere a pomohol jej nastúpiť.

„K Admirálskemu palácu!" povedala krásna dáma chladne a podľa výslovnosti sa dalo usudzovať, že je cudzinka.

„Admirálsky palác, Friedrichstrasse." Vodič zasalutoval a hneď sa pustil roztáčať kľuku vytŕčajúcu z prednej časti vozidla. Prudko ňou trhol smerom nahor a motor zapriadol.

Automobily, technický zázrak, ktorých v celom meste vraj premávalo už sedemtisíc, mali zakázané pohybovať sa rýchlejšie ako dvadsaťpäť kilometrov za hodinu, dáma z cudziny teda mala dosť času poobzerať si počas jazdy ulice, široké bulváry s kvetinovými záhonmi a fontánami, panské domy z gründerských čias s bohato zdobenými fasádami a vysokými portálmi zo skla a čierneho kujného železa namiesto dverí a okennými parapetmi z trblietavej medi alebo pompézne pozlátené.

Veľkolepé korzo, ktoré bolo kedysi vyhradené Ulici pod lipami, výkladnej skrini ríše, sa čoraz viac presúvalo západným smerom,

ku Kniežacej ulici, do Tauentzienstrasse a medzi Nollendorfské námestie a Námestie Viktórie-Lujzy, kde v krátkom čase ako huby po daždi vyrástli nespočetné kaviarne s hudbou, bary a byty s telefónnymi prípojkami pre takzvané herečky. Všade sa týčili reklamné stĺpy oblepené inzerátmi o zábavných podujatiach najrôznejšieho druhu, reklamami na pracie prostriedky, ale aj výstrahou berlínskeho policajného riaditeľa: „Vyhláška. Týmto sa vyhlasuje cestné právo. Cesta slúži iba na dopravu. Proti osobám, ktoré by sa protivili štátnej moci, budú použité zbrane. Beda zvedavcom." Plagát bol adresovaný najmä ľavicovým demonštrantom a veta „beda zvedavcom" sa stala obľúbeným terčom posmeškov zo všetkých strán.

Pri anglickom veľvyslanectve drožka zabočila do Ulice pod lipami. Bol začiatok mája, stromy žiarili sviežou zeleňou a šofér využil širokú, bezpečnú cestu na to, aby si v spätnom zrkadle poobzeral pasažierku.

Čo chce robiť osamelá dáma o piatej popoludní v admirálskom paláci? To nebude s kostolným poriadkom! Admirálsky palác je predsa dúpä neresti s pochybnou povesťou. O tomto čase sa tam presúvali ľahké dievčatá, ktoré sa za dňa na Tauentzienstrasse dávali pozývať na zmrzlinu a neskôr, krikľavo našminkované a nabielo napudrované sa oddávali konzumácii hriešne drahých koktejlov. Ťažko povedať, na „takú" je azda predsa len príliš vkusne oblečená a pestovaná, ale „poriadna" žena to tiež nebude - možno je to nejaká *demi-viérge,* „niečo medzi" ako mnohé v tomto meste.

Drožka zastavila pred admirálskym palácom. Nad vchodom stvárneným v pompejsko-byzantskom slohu, ktorý pripomínal skôr antický chrám, sa vypínali obrovské červené písmená a ohlasovali titul veľkolepej ľadovej pantomímy: YVONNE. Livrejovaní sluhovia otvárali dokorán dvere: uprostred stĺpov a mozaík,

červeného plyšu a vysokých paliem orchester vyhrával *Bolo to v Schönebergu, bolo to v máji* a naokolo panovala povznesená kaviarenská nálada - páni v konfekčných žaketoch, dámy vo flitrových róbach.

Cudzia dáma si našla voľný stôl, usadila sa v plyšovom kresle blízo orchestra a dlho sa premŕvala v kabelke. Napokon vytiahla dlhú cigaretovú špičku, vložila do nej cigaretu a počkala, kým si akýsi starší pán nevšimol jej nemohúcnosť a pripálil jej. S rozpačitým odkašľaním sa pokúsil nadviazať rozhovor, ale dáma sa tvárila, že nerozumie. Odpovedala po anglicky, a keďže pán touto rečou nehovoril, zdvorilo sa odporúčal.

„Hallo, lady Dawsonová!"

Dáma zodvihla zrak a uvidela vypasenú tvár mladého muža. Mal oblek a tvrdý golier, ale na prvý pohľad bolo vidieť, že na takéto oblečenie nie je zvyknutý a necíti sa v ňom najlepšie. „Podľa opisu som vás hneď spoznal," povedal trocha ťažkopádnou angličtinou, „dovolíte?"

„Vy ste teda pán Kellermann," skonštatovala lady. „Viete, o čo ide."

Kellermann sa v kresle zahniezdil. „Nuž, to by som práve nepovedal. Ale vy mi iste poviete, čo odo mňa očakávate, lady Dawsonová."

Lady Dawsonová vytiahla z kabelky obálku. Podozrievavo sa poobzerala, či ju niekto nepozoruje, a až keď sa presvedčila, že sa nikto nedíva, vytiahla akýsi papier a rozprestrela ho pred Kellermannom. Bol na ňom pôdorys rozľahlej budovy.

„Toto tu," lady Dawsonová ukázala cigaretovou špičkou na plánik, „je vchod, toto je predsieň, vľavo vedú schody na prvé poschodie. Tu stojí stráž, obvykle dvaja starší muži v uniforme. Na nich si treba dať pozor najmä pri spiatočnej ceste. Vchod do expozície je tu oproti oknu, strážnici ho teda ani nevidia, ani vás

nebudú počuť - ak, pravda, nepoužijete dynamit!" usmiala sa lady Dawsonová.

Kellermann si prižmúrenými očami prezrel plánik. „Až potiaľto je všetko úplne jasné, lady. Ale kde je ten prekliaty kameň?"

Angličanka ukázala na krížik v plániku: „Tu. V tejto miestnosti sú tri vitríny. V zadnej vitríne sú tri predmety, pieskovcová hlava v životnej veľkosti, drobná plastika čupiaceho pisára a vedľa nej čierny kameň, o ktorý mi ide. Je to úlomok, vlastne len časť kamennej platne, široký ako dlaň a lakeť vysoký, s miniatúrnymi písanými znakmi."

„A ten chcete?"

„Len ten, nič iné."

Kellermann si plánik ešte raz premeral, chápavo prikývol a potom so strojenou vľúdnosťou povedal: „Tak teda platí, lady; a koľko ste ochotná za tú vecičku zaplatiť?"

Lady Dawsonová poskladala plánik a spolu s obálkou ho prisunula ku Kellermannovi. „V obálke je polovica. Zvyšok dostanete pri dodávke."

Kellermann nazrel do obálky, potom si dlho a dosť bezočivo premeriaval lady Dawsonovú: „Dúfam, že vás smiem pozvať na koktejl, lady," na odpoveď však nevyčkal, luskol prstami a cez celú halu zavolal na čašníka vo fraku.

Lady Dawsonová mlčala, bola zaujatá pozorovaním rušného diania.

„Nič ma do toho nie je, lady," Kellermann sa zo všetkých síl usiloval nadviazať rozhovor, „ale za taký starý šuter vyvalíte toľko peňazí?"

„Máte pravdu."

„V čom?"

„Máte pravdu, že vás do toho nič nie je, *Herr* Kellermann!" Použila nemecké slovo a znelo to skôr ironicky, akoby si z neho robila žarty.

Kellermann, akoby si to nevšimol, pokračoval: „Nič ma do toho nie je, lady, ale ak je v tom šutri zlatá žila, mohol by som s tým pokladom predsa ujsť!"

Lady Dawsonová sa zasmiala: „Pre vás je bezcenný, dokonca absolútne bezcenný. A ak si chcete zaslúžiť celý honorár, mali by ste ten kameň obstarať čo najrýchlejšie a podľa možností bez rečí!"

Lady vstala, viditeľne namrzene vyfúkla dym z cigarety a so slovami „Čakám, že sa mi ozvete!" sa obrátila a zmizla v tlačenici.

O tri dni, 6. mája 1912, dostala lady Dawsonová v hoteli depešu: „Úloha splnená. Stretnutie - kasíno Piccadilly, večer osem nula nula. - K."

Na Leipzigerstrasse kameloti vykrikovali najčerstvejšie správy zo všetkých večerníkov: „Trojnásobná vražda pred budovou súdu." - „Starosta pohrozil demisiou." - „Cisár navštívil Janov." - „Krádež umeleckých predmetov v Letohrádku."

V Letohrádku? Staré múzeum sa predsa nachádza pri Letohrádku! Lady Dawsonová na Postupimskom námestí prikázala, aby drožkár zastavil, a kúpila si *Berliner Tagblatt.* Netrpezlivo preletela správu *Krádež umeleckých predmetov v Letohrádku:* „Neznámi páchatelia včera ukradli z múzea pri Letohrádku egyptské umelecké predmety nevyčísliteľnej hodnoty. Ide o plastiky a busty z egyptského ranoveku, ktoré pri jednej z expedícií v minulosti našli profesori Hermann Ranke a Ludwig Borchardt. Páchatelia vnikli do múzea v noci cez okno a nezanechali žiadne stopy. Popri vynikajúcej znalosti pomerov mali predovšetkým zarážajúce odborné vedomosti, lebo vzali len

najvzácnejšie exponáty. Policajný prezident začal rozsiahlu pátraciu akciu."

Lady Dawsonová zavrela noviny a zvolala: „Šofér, čo najrýchlejšie ku kasínu Piccadilly, Bülowstrasse!"

Kasíno v bielom patricijskom dome, obohnanom stĺporadím, pôsobilo navonok veľmi seriózne. Vedľa mosadzného zvončeka sa skvela vyleštená tabuľka s nápisom *Spolok družnosti,* preto vôbec nebolo podozrivé, keď do domu vchádzali osamelé dámy. Vrátnička, prehnane upäto oblečená päťdesiatnička s krátkym pánskym účesom otvorila, až keď návštevníčka vyslovila meno Kellermann, a stručne povedala: „Posledné dvere vpravo!"

Vstupná hala bola celá ladená do biela: vysoká biela kachľová pec, biely barový pult, biely klavír a prútený nábytok -všetko bolo biele. Naokolo posedávali unudení, nápadne pekní mládenci a pofajčievali, väčšinou však boli pripekní a trocha prituční. V priľahlej miestnosti, oddelenej bohatým brokátovým závesom a ladenej zasa do ružová, sa nachádzali všakovaké dámy a odtiaľto sa prechádzalo do súkromných salónikov. Lady Dawsonová zaklopala na posledné dvere vpravo.

Kellermann otvoril, ale prv, než stačil niečo povedať, lady Dawsonová na neho spustila: „Kellermann, vy ste sa asi zbláznili! Chcela som od vás jeden jediný kúsok, kvôli tomu kameňu by sa vôbec nikto nevzrušoval. A teraz toto!" Chrbtom dlane plesla po novinách.

„Psst." Muž si priložil ukazovák na ústa. „Aj steny majú uši." Potom vtisol lady do mohutného kresla a pokojne povedal: „Lady, chceli ste odo mňa ten kameň a ja som vám ho obstaral. Nechápem, prečo sa tak vzrušujete."

„Vy sa pýtate, prečo sa vzrušujem? Lebo máte v pätách políciu, Kellermann! A nepotrvá dlho a budú v pätách aj mne!"

„Nejestvujú žiadne stopy. Ani jediná stopa."

„Netárajte, to je predsa len otázka času! Uvažovali ste vôbec o tom, čo si s takou korisťou počnete? Vari si myslíte, že na taký horúci tovar tu nájdete kupca?"

Kellermann sa spustil do kresla oproti nej a energicky prikývol. „Samozrejme. Vás!"

„Mňa?" Lady Dawsonová vykríkla, že sa Kellermann zľakol. Potom sa nahlas a provokačne zasmiala. „Nuž, *Herr Kellermann*, na to by ste mali veľmi rýchlo zabudnúť!"

Ten sa však prefíkane usmial a pristúpil celkom blízko k lady Dawsonovej: „Všetko, alebo nič!"

„Vy ma teda chcete vydierať. No dobre. Koľko?"

„Povedzme päťtisíc."

„Vy ste sa zbláznili, Kellermann. Päťtisíc!"

„Päťtisíc a ani o marku menej. Môžete si to v pokoji rozmyslieť. Možno sa mi podarí nájsť aj ďalších záujemcov. Tu je moja adresa. Keď sa rozhodnete, ozvite sa mi."

Lady Dawsonová vstala. S hrozivým blýskaním v očiach vytrhla Kellermannovi z ruky vizitku a bez slova zmizla.

Berlínčanov krádež v múzeu veľmi nevzrušila. Veď bolo toľko zaujímavejších tém - napríklad potopenie Titaniku, ktoré si pred troma týždňami vyžiadalo poldruha tisíca životov. V sobotu 11. mája sa však do prípadu podarilo vniesť neočakávaný zvrat.

Citát z *Berliner Zeitung* toho dňa: *„Prípad krádeže v múzeu vyriešený - zlodej spáchal samovraždu. Berlín - Včera, v piatok, vo večerných hodinách bola privolaná policajná hliadka do penziónu na Alte Jakobstrasse. V jednej z prenajatých izieb na prvom poschodí našli mŕtvolu Herberta K., bez trvalého pracovného pomeru, ktorý ukončil svoj život strelnou zbraňou. Pri obhliadke izby polícia našla umelecké predmety pochádzajúce z minulotýždňovej krádeže v múzeu. Všetky, až na jeden malý, bezvýznamný predmet, boli zaistené a vrátené do expozície. Zlodej*

bez trvalého pobytu si zrejme pri čine neuvedomil, že umelecké predmety takého významu sú na čiernom trhu nepredajné, a v zúfalstve si siahol na život."

Malý penzión pri Königsgraben naproti obchodnému domu Tietz pôsobil dosť ošarpané. V noci sem doliehal hluk zo stanice na Alexandrovom námestí, aspoň do izieb v zadnom trakte, ktoré na štvrtom poschodí obývali dvaja Egypťania. Cudzí páni neboli ničím nápadní, veď v penzióne bývali takmer výhradne cudzinci, prevažne obchodní cestujúci a obchodníci z južnej Európy.

Muži sa zavreli v izbe číslo 43, miestnosti s bezútešným nábytkom a s okrúhlym stolom v rohu. Pri ňom v mierne ošúchaných kreslách sedeli Egypťania a zastretým zrakom civeli na malé čierne čudo, široké sotva ako dlaň a vysoké ako lakeť.

„Ak chceš vedieť, kde sa ukrýva med, musíš sledovať včely," povedal Mustafa Aga Ajat a zagúľal očami.

„Ale museli sme ho hneď zastreliť?" namietol Ibrahim el-Navavi.

Mustafa vybuchol, no vzápätí sa ovládol a zašepkal: „Veď nás vydieral, a s vydieračmi treba rýchlo skoncovať. Mimochodom, všetka česť, odviedol si dobrú prácu. Prezrel som všetky noviny, nikde ani najmenší náznak podozrenia, podľa nich to je jednoznačne samovražda. Nech žije Egypt!"

„Nech žije Egypt," zopakoval el-Navavi nevýrazne a po chvíli dodal: „A naša slávna minulosť."

Ajat medzitým vytiahol zvitok papiera a rozprestrel ho na stole. Na hárku boli nakreslené obrysy, ktoré vyzerali ako zmenšená ovčia koža. Aga položil čierny kameň na papier a pokúsil sa ho priložiť na obrys ako v skladačke. O chvíľu sa mu to podarilo a Ajat sa musel ovládnuť, aby nahlas nevykríkol: „Sedí, presne sedí!"

„Si si istý?" zapochyboval Ibrahim el-Navavi.

„Aha, len sa pozri!" Aga prisunul papier s kamenným úlomkom k el-Navavimu a ukázal na miesto zlomu. Bol nepravidelný, ale presne priliehal k nakreslenej čiare. „Sedí ako brada na prorokovi."

El-Navavi si so záujmom prezrel predlohu, potom sa pohodlne oprel a povedal: „Dúfam, že máš pravdu. Dúfam, že nás ten prekliaty kameň privedie k cieľu."

„K cieľu?" Mustafa Aga Ajat si náruživo zapálil cigaru. „Môžeme byť radi, ak nás táto akcia posunie o krok ďalej. O cieli ešte nemôže byť ani reči."

„Rozumieš znakom na tom kameni, teda, vieš vôbec povedať, či to celé stálo za to?"

„Samozrejme, že nie!" odvetil zlostne Aga. „Keby som to vedel, nepečiatkoval by som cudzincom pasy. Viem len toľko, že ide o demotické písmo, teda ešte staršie než koptské, a že kameň pochádza pôvodne z Rašídu v západnej delte Nílu."

„A ako sa dostal akurát do Berlína?"

„*Inšalah.* To je dlhá historka. Na začiatku bol Napoleon. Keď pred sto rokmi vstúpil na egyptskú pôdu, dal v Rašíde vystavať pevnosť. Pri stavebných prácach Francúzi narazili na kameň z čierneho čadiča, veľký ako koleso na voze. Bola na ňom akási vyhláška kňazov z Memfisu. Obsah bol pomerne banálny, ale pozoruhodné bolo, že ten istý text bol napísaný v troch rôznych typoch písma, v hieroglyfoch, demoticky a grécky. A vďaka tomuto kameňu sa o dvadsať rokov neskôr podarilo rozlúštiť hieroglyfy."

„A čo to má spoločné s naším kameňom?"

„Vydrž! - Tam, kde pred vyše sto rokmi našli trojjazyčný kameň, od tých čias pokúšali šťastie mnohí archeológovia -Francúzi, Taliani, Angličania, naposledy Nemci. Všetci dúfali, že nájdu niečo vzácne, zlato, drahokamy a vzácne sošky. Nádej je lano a mnohí blázni na ňom tancujú."

„Nič teda nenašli."

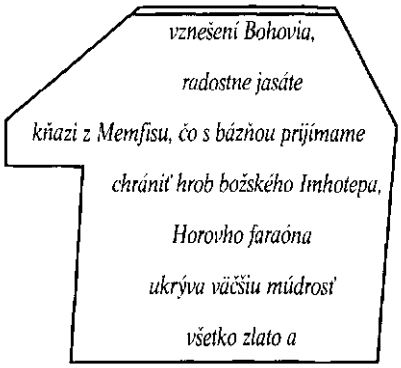
„Nič okrem niekoľkých útržkov textu, a tie darovali bádateľom, na pamiatku. Z úlomkov vyplýva, že tak ako rašídsky kameň tvorili akúsi listinu kňazov z Memfisu. Podobných úlomkov boli stovky a nikomu by nebolo zišlo na um, že jedného dňa budú mať taký význam. Zvyšok príbehu už poznáš."

„Máš na mysli tú príhodu s Kemalom?" „Presne tak."

„Povedz, ten Kemal je naozaj pastier kôz?"

„Už sedem rokov tam v okolí pasie kozy. Keď jedného dňa zapichol pastiersku palicu do zeme, pocítil, že na niečo narazil. Vyhrabal plytkú jamu a objavil malú, drobivú čiernu kamennú doštičku, z ktorej boli odlomené tri zo štyroch okrajov. Kemal ma neskôr vyhľadal a chcel mi úlomok predať. Vysmial som ho a povedal som mu, aby si s ním vydláždil vchod do domu, že také čosi sa nedá predať, lenže on začal nariekať, a preto som mu z ľútosti dal desať piastrov. Od tých čias ležala doštička u mňa v kancelárii na parapete. A ležala by tam dodnes, keby sa jedného dňa ten špehúň Carlyle nebol spýtal, čo znamenajú tie znaky. Vyrozprával som mu príhodu s Kemalom a desiatimi piastrami, obaja sme sa zasmiali a Angličan sa ma spýtal, či by si kameň nemohol vziať, že ho chce komusi ukázať. Súhlasil som. Po niekoľkých dňoch sa vrátil a vzrušene sa vypytoval na Kemala a presné miesto, kde úlomok našiel, vraj treba pohľadať ďalšie kúsky. Pokúsil som sa pritlačiť na Carlyla, aby mi povedal pravdu, ale on sa tváril tajnostkársky a snažil sa ma oklamať ako malého chlapca. Lenže to nepoznal Mustafu. Úlomok som mu vzal a poslal som ho jednému priateľovi do Káhiry, aby ho preložil, a ten zistil toto."

Z náprsného vrecka vytiahol akýsi papier a rozprestrel ho na stole:

„Všetko zlato," slabikoval *súb-mudir*. „Presne to, čo potrebujeme."

„A aj to nájdeme." Mustafa sa buchol päsťou do hrude. Potom zavinul kameň do hnedého papiera, zamrmlal čosi o neveriacich kresťanských psoch a hrdých synoch Egypta a keď balíček uložil do nemotorného kufra a kufor vytrepal na skriňu, vyhlásil: „Teraz je na rade Nadžíb ek-Kasar."

„Môžeme tomu Nadžíbovi ek-Kasarovi vôbec dôverovať?" vyzvedal sa *súb-mudir* opatrne.

„Dám za neho ruku do ohňa," odvetil Ajat. „Je to dávny druh Zaghlula a starý prívrženec našej veci. Čo by sme si bez neho počali? Veď on je jediný, čo študoval starú kultúru našej krajiny a môže nám v tejto veci pomôcť. Väčšina odborníkov sú bezbožní cudzinci, ktorí sa zaujímajú len o to, aby našu slávnu minulosť vyviezli z krajiny. Ulúpili nám všetko, našich bohov, naše obelisky, dokonca aj mozaikové dlažby, po ktorých kráčali naši predkovia. Jedného dňa nám odnesú ešte aj pyramídy a postavia si ich v Berlíne, Paríži či Londýne."

El-Navavi súhlasne prikyvoval. „Pre Európanov sme len nevzdelaní pohoniči tiav, pastieri kôz, pouliční predavači a čističi topánok, ľudia tretej či dokonca štvrtej kategórie, prisprostí na to,

aby si chránili dedičstvo otcov. Všetci Európania, ktorí už vyše sto rokov prichádzajú do našej krajiny, sú presvedčení, že musia meniť náš orientálny charakter. A čo je najhoršie, mnohí z nás im veria, zriekli sa najlepších moslimských vlastností a prevzali najhoršie vlastnosti Európanov. A na tom sa nič nezmení ani za lorda Kitchenera. Veď aj on je a ostane kresťanský pes, kolonialista, darmo stále vykrikuje *som jeden* z *vás.* Je a ostane Brit a všetci Briti sú nepriatelia. - Počúvaš ma vôbec?"

Mustafa Aga Ajat si ľahol na prikrytú hotelovú posteľ, ruky si skrížil v zátylku a hľadel na strop. Naozaj nepočúval, lež nie z nezdvorilosti, alebo preto, že by mu to bolo ľahostajné, naopak, všetko, čo *súb-mudir* povedal, sa na tajných schôdzkach nacionalistov povedalo a schválilo už tisíckrát.

„Práve rozmýšľam," povedal Mustafa a ani pritom neodvrátil zrak od bohato zdobeného štukového stropu, „práve rozmýšľam, kde by mohlo byť slabé miesto. Vieš, lady Dawsonová predsa nebola na stope hocijakému čiernemu kameňu. Aj ona hľadala konkrétny úlomok, ktorý by mohol byť kľúčom k veľkému objavu. Pýtam sa ťa, Ibrahim, odkiaľ to tá lady vie?"

„To je oprávnená otázka," odvetil el-Navavi. „Okrem toho, že musí byť zarážajúco dobre informovaná, isto má aj spojenie s archeológmi, a to nielen s anglickými!"

„Čo o tej dáme vlastne vieme?"

„Je to Angličanka a nevzťahuje sa na ňu prihlasovacia povinnosť. Okrem toho, ako vieš, žije na lodi. Je teda mimo akýchkoľvek egyptských zákonov a predpisov. Napokon, ty by si mal o tom vedieť viac než ja."

Aga čosi neochotne zahundral a napokon vyhlásil, že ani on nevie viac, než mu povedala lady Dawsonová, čo, samozrejme, môže a nemusí byť pravda, a práve vzhľadom na situáciu považuje jej informácie skôr za nedôveryhodné. Na večierkoch, na ktoré

bola pozvaná, však na neho urobila vždy ten najlepší dojem. „Lenže," dodal Ajat, „možno som sa dal omámiť jej krásou, čo ak sa za krásnou maskou skrýva diabol?"

Ako Mustafa rozprával, mal v tvári akýsi zmenený, priam zasnený výraz. Zvislé vrásky inak dodávali jeho tvári panovačný výraz, teraz sa však zdalo, že sa rozplynuli a čierne obočie, ktoré mu obvykle prevísalo cez oči, sa veselo vzpriamilo.

„Prepáč, ale musím sa spýtať, ako si to myslel?" vyzvedal el-Navavi, ktorý si Agovu premenu dobre všimol.

Mustafa naprázdno prehltol ako vždy, keď bol v rozpakoch.

„Myslím, že tá lady nás kŕmi rozprávkami," povedal napokon, „má väčšiu fantáziu než vykladači rozprávok v bazári. Aspoň ja som jej nikdy neuveril historku o manželovi, čo zomrel na svadobnej ceste."

Hľadanie Nadžíba ek-Kasara sa ukázalo zložitejšie, než pôvodne očakávali. Ek-Kasar študoval pätnásty či sedemnásty semester archeológie a mal najmenej tridsať rokov. Štúdium nebral veľmi vážne, niežeby ho nezaujímalo, skôr ho odrádzali mizivé vyhliadky na zamestnanie v Egypte. Radšej teda pomaličky študoval a na živobytie si zarábal príležitostnými prácami. Nebol veľmi prieberčivý. V jednej kaviarni na Friedrichstrasse, ktorá sa týmto označením honosila len kvôli konvenciám, si občas privyrábal ako predtančeník pre dámy v pokročilejšom veku. Bol štíhly, urastený a jeho tmavé oči už priviedli do vytrženia nejednu dobre situovanú vdovu. Nadžíb dostával za každý tanec päť fenigov a nezriedka mu pristrčili aj lístok s adresou a prísľubom, že nebude škodný.

V kaviarni však ek-Kasara nenašli a akási plavovlasá rozkysnutá matróna, čo za pultom obloženým zelenými secesnými kachličkami predávala žetóny na tanec, na otázku o Nadžíbovi

reagovala dosť podráždene a nakydala na neho, že je obyčajný podvodník, myslí si, že je veľmi múdry a hrabe len do vlastného vrecka, a preto mu zakázala vstup do lokálu. Ajata a el-Navaviho vypoklonkovala s ubezpečením, že nemá tušenia, kde Nadžíb býva a či vôbec má nejakú stálu adresu, a ani najmenej ju to nezaujíma.

Práve sa obrátili k mohutným otáčavým dverám z červeného mahagónu, keď Agu poťahal za rukáv akýsi mladý muž a spýtal sa, koľko sú ochotní zaplatiť, ak im prezradí, kde nájdu Nadžíba. Mustafa si mládenca premeral. Mal oblečený priliehavý oblek s krátkym sakom do pása. Golier a manžety mal z bieleho kartónu s plátenou štruktúrou a oči tmavo namaľované.

Chlapec povedal, že sa volá Willi a Nadžíba dobre pozná. Aga vopchal predtančeníkovi do náprsného vrecka päťmarkovku a ten ich vtisol do rohu za dverami a vyhlásil, že Nadžíba ek-Kasara nájdu v cirkuse Busch, len jednu zastávku električkou smerom na Alexandrovo námestie. Nadžíb tam vypomáha ako asistent hltača ohňa a zaklínača hadov. Willi už na odchode na nich ešte zakričal, že keby Nadžíba nenašli tam, majú sa pozrieť k Aschingerovi na rohu Georgenstrasse a Friedrichstrasse.

Cirkus Busch bolo zariadenie mesta Berlína a sídlil v kamennej budove na brehu Sprévy. Dostať sa dnu pred popoludňajším predstavením bolo priam nemožné. Jedna z uvádzačiek v červenej čiapočke však za kráľovské sprepitné vyhlásila, že priateľov zavedie k Alimu Pašovi, ako sa hltač ohňa honosne volal. Napokon sa ukázalo, že Ali Paša je rodený Berlínčan s exotickým menom Kalinke a starou mamou pochádzajúcou z Talianska, a návštevníkov privítal otázkou, či sú od polície, lebo všetci, čo sa dosiaľ vypytovali na Nadžíba, boli od polície. Ali Paša práve pred maringotkou nacvičoval nové číslo a nedal sa rušiť ani cudzincami. Vo vzduchu sa vznášal pach petroleja, ktorý si Ali Paša po dúškoch naberal do úst a najnepredstaviteľnejšími

spôsobmi ho horiaci vypľúval. Pomáhala mu krehká dievčinka s dlhými čiernymi vlasmi. Oblečené mala široké sivé mužské nohavice a červenú blúzku a Ali Paša ju oslovoval Emma.
Vraj nastúpila na Nadžíbovo miesto, zasmial sa. Nadžíb niekoľkokrát prišiel do práce opitý a navyše, Emma má krajšie nohy.

Cestou k Aschingerovi el-Navavi poznamenal, či človek ako Nadžíb ek-Kasar nebude predstavovať zvýšené riziko, ak ho do veci zasvätia. Pripomienka bola namieste, a preto sa dohodli, že Nadžíba zasvätia len potiaľ, pokiaľ to bude nevyhnutné.

Nadžíb sedel u Aschingera pri krčahu piva, prežúval žemľu a zastretým zrakom sa díval pred seba. V lokáli nebolo závesov ani obrusov, zato tam bol hluk. Nadžíb bol taký opitý, že chvíľu trvalo, kým mu Ajat a el-Navavi vysvetlili, kto vôbec sú, a keď to konečne pochopil, povedal im, aby prišli zajtra, najlepšie predpoludním, keď bude, možno, triezvy. Dôvod návštevy mu neprezradili.

Keď sa Ajat a el-Navavi na druhý deň predpoludním vrátili k Aschingerovi, Nadžíb pôsobil trocha triezvejším dojmom. Aspoň ich hneď spoznal a zaregistroval aj ich želanie, aby im preložil text na akomsi kamennom úlomku, ktorý majú v hoteli. Prv, než sa stihol spýtať, prečo sa zdržiavajú v Berlíne a odkiaľ ten čierny kameň pochádza a či tá vec náhodou nesúvisí s krádežou v múzeu pri Letohrádku, Aga podstrčil Nadžíbovi hnedú bankovku s poznámkou, aby sa radšej na nič nepýtal, ale ubezpečil ho, že ide o spoločnú vec.

Ajat a el-Navavi sa dohovorili, že Nadžíba privedú do penziónu pri Königsgraben naproti obchodnému domu Tietz a s niekoľkými fľašami piva ho zamknú v izbe, kým nesplní svoju úlohu. Ek-Kasar súhlasil. Text okamžite identifikoval ako demotický a upozornil ich, že útržky slov, vytrhnuté z kontextu, sa možno vôbec nebudú dať rozlúštiť.

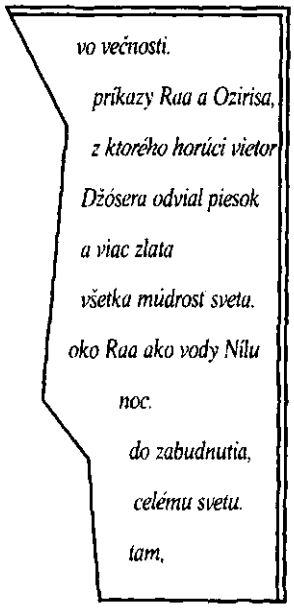
Zdalo sa, že jeho obava sa potvrdí, lebo keď Aga okolo obeda šiel Nadžíba skontrolovať, boli síce všetky fľaše prázdne, ale na papieri ešte nebolo ani slovo. Nadžíb však vyhlásil, že s prácou okamžite začne, ak mu prinesú ešte zopár fliaš piva.

Keď Ajat a el-Navavi popoludní odomkli izbu, ek-Kasar ležal na posteli a spal. Aga sa tak rozčúlil, že sa na neho holými rukami vrhol, vynadal mu do opilcov, ktorí porušujú prikázania islamu a zradili spoločnú vec. Nadžíb ek-Kasar ziapal, akoby ho na nože brali, a nebol schopný zrozumiteľne sa vyjadriť, kým el-Navavi pochopil jeho divú gestikuláciu a pristúpil k stolu, na ktorom ležal čierny kameň.

„Hej, pusť ho!" zvolal Ibrahim, ale Ajat bol taký rozohnený, že do opitého Nadžíba ďalej tĺkol a spamätal sa, až keď ho el-Navavi nasilu odtrhol od obete.

„Pozri!" povedal a ukázal na hnedý papier na stole, do ktorého bol kameň zavinutý.

Nadžíb napísal ceruzkou pod seba šestnásť úzkych riadkov.

Ajat a el-Navavi sa na seba bez slova pozreli a Nadžíb tíško skučal ako zbitý pes. Keď si Aga prečítal text druhý a potom aj tretí raz, s rukami v bok si zastal pred posteľou a brucho sa mu zlovestne nafúklo ako hrozivý búrkový oblak.

„Nadžíb," výhražné sa prihovoril neborákovi a urobil dlhú pauzu, „si si istý, že si sa nezmýlil?"

Ek-Kasar sa posadil, potom prikývol a ťažkým jazykom odvetil: „Ako si v takejto situácii môžem byť istý? Takéto texty možno interpretovať len v kontexte; ale preklad je v každom prípade správny."

„Ja sa len obávam," namietol Ibrahim el-Navavi, „že nám to veľmi nepomôže."

„Hej, chlape, nechráp!" Ajat priskočil k Nadžíbovi a zatriasol ním. „Ak je teda tvoj preklad správny, je ti na ňom niečo podozrivé?"

Ek-Kasar sa namáhavo zodvihol, ťažkým krokom sa odtackal k stolu, oprel sa oň, uprene sa zadíval na hnedý papier a povedal: „Jasné, že mi je niečo podozrivé!"

„A čo?" spýtal sa výhražné Ajat.

Nadžíb sa zasmial a zodvihol zrak, akoby chcel povedať: „Taký opitý, ako si myslíte, ani zďaleka nie som." Potom poklopal prstom po papieri a povedal: „Možno je to falzifikát - to je..." a urobil dlhú pauzu.

Na Agov vkus to už trvalo pridlho, zdrapil Nadžíba za ramená a sotil ho k toaletnému stolíku pri dverách, vopchal mu hlavu do porcelánového umývadla a z krčaha na neho nalial vodu. Nadžíb vyprskol a striasol sa, až voda striekala po izbe, a Aga mu hodil uterák.

„Ako to, že falzifikát?" skríkol vzrušene. „Odpovedz!"

Nadžíb sa utrel. Studená voda mu v okamihu vyčistila hlavu. Vrátil sa k stolu a ukázal na papier: „Tu sa spomína Džóser. Faraón Džóser vládol v tretej dynastii, teda pred štyriapol tisíc rokmi."

„No a?"

„Za vlády kráľa Džósera demotické písmo ešte vôbec nepoznali, objavilo sa až o dvetisíc rokov neskôr. Preto si myslím, že ide o falzifikát. Falzifikáty tohto typu vôbec neboli zriedkavé. V novších ríšach kňazi často zo žartu falšovali listiny."

„Ale prečo? Je na to nejaké vysvetlenie?"

„Iba dohady. Možno chceli položiť falošné stopy a odviesť pozornosť od nejakých tajných záležitostí."

Mustafa Aga Ajat rozhovor ukončil. Vytrhol Nadžíbovi nákres z ruky a Nadžíb zrazu cítil, že tí dvaja sú ako zelektrizovaní, ale nemal odvahu spýtať sa na dôvod. Ani keď ho Ajat začal prekvapujúco vyprevádzať, Nadžíb sa na nič nepýtal.

Egypťania sa na druhý deň vydali na cestu domov. Cestovali nočným vlakom z Mníchova do Ascony, odtiaľ mali rezervovaný lodný lístok do Alexandrie. Ajat s el-Navavim si vo vlaku vzali pohodlné lôžkové kupé. Oblečení ležali na posteliach, na spánok nemali ani pomyslenia, len rozhovor za Lipskom akosi zaspal.

Muselo to byť v noci okolo druhej, keď Agu z monotónneho hrkotania vlaku vytrhli akési čudné zvuky. Prichádzali od dverí, ktoré boli znútra zamknuté, a znelo to, akoby niekto bez potrebných nástrojov skúšal otvoriť zámku. Mustafa sa posadil. Tlmené zelené svetlo na strope vytváralo na dverách tmavý tieň.

„Ibrahim," zasyčal Aga potichu.

Oslovený len mrzuto zavrčal.

„Nič si nepočul?"

El-Navavi odpovedal záporne a osopil sa na Mustafu, aby ho nechal na pokoji.

Mustafa teda opäť zadriemal. Prepadli ho pochybnosti, či cesta do Berlína stála za tú námahu, či stopa, ktorú sledovali, vôbec povedie k cieľu. Mustafa zapochyboval aj o tom, či bol ek-Kasar správnym človekom. Zaiste, už v mladom veku sa pripojil k ich hnutiu, lenže teraz už osem rokov žije v cudzine. Čo ak ich vodí za nos a klame ako vypečený handliar na ťavom trhu? Problémy, otázky, všetko sa mu zrazu videlo obrovské a neriešiteľné a vtedy Mustafa zaspal.

Zobudil sa - ak totiž ten stav, v ktorom sa vzápätí ocitol, vôbec možno nazvať bdením, skôr naopak - na strašný úder do hlavy a pocítil súčasne bolesť i ochromujúcu bezvládnosť a od toho okamihu už všetko, čo sa pred ním odohrávalo, vnímal ako z veľkej diaľky: Niekto prehľadával ich batožinu, zrazu sa zablysol plameň, bolo cítiť dym, čmud, ľudia kričali a zaškrípala ručná brzda.

Mustafu Agu Ajata a Ibrahima el-Navaviho v bezvedomí vytiahli z dymiaceho kupé. Keď sa kašľajúc a chrčiac prebrali, ležali na násype a nad hlavami im fučala lokomotíva. Cestujúcim sa podarilo zahasiť oheň. Na otázku, čo sa stalo, im sprievodca v modrej uniforme oznámil, že sa zrejme zavarila os. Vlak pomaly prejde do najbližšej stanice, tam vagón odpoja a im, samozrejme, pridelia nové kupé. Spýtal sa, či sú v poriadku.

Vlak sa dal pomaly do pohybu. V kupé to vyzeralo hrôzostrašne: rozhádzaná obhorená batožina a šatstvo. Ajat okamžite začal hľadať čierny kameň, ale, ako predpokladal, úlomok bol preč.

„Inšalah," poznamenal Ajat sucho, z vrecka nohavíc vytiahol hnedý papier a strčil ho el-Navavimu pod nos.

Ibrahim el-Navavi si ešte stále šiel vykašľať dušu z tela a zasmial sa: *„Ja salám!"*

Veriaci! Pamätajte na milosť Božiu! Vtedy, keď proti vám vystúpilo nepriateľské vojsko, vyslali sme proti nemu víchor a neviditeľné oddiely anjelov. Boh videl, čo ste robili, keď vás nepriateľ zhora i zdola obkľúčil. Zakalil sa vám zrak, srdce vám od strachu búchalo až v hrdle a všeličo ste si mysleli o Bohu.

KORÁN 34:9, 10

Pobyt v Luxore sa Omarovi stal časom učenia. U Tahu sa učil čítať a písať a čoskoro odriekal súry ako skúsený recitátor Koránu v mešite. Profesorova žena Claire ho učila po anglicky, a Omar sa deň čo deň zabával tým, že lúskal úmrtné oznámenia a nekrológy na prvej stránke 77-*mesov* a učil sa ich spamäti, takže sa aj pri bežnej konverzácii vyjadroval škrobené a okázalo. Na Shelleyho veľké prekvapenie chlapec prejavoval mimoriadny záujem o jeho archeologické výskumy, dokonca sa ukázalo, že má výrazný talent a vie z hlavy odrecitovať všetkých tridsaťjeden dynastií po Alexandra Veľkého.

Profesor Shelley po dlhotrvajúcich rešeršiach vypracoval štyri výskumné projekty pre nadáciu *Egypt Exploration Fund,* medzi nimi aj pátranie po dvoch faraónskych hrobkách v Údolí kráľov, rozplánované na dve archeologické sezóny a po 120 pracovných síl na každú hrobku.

Omar už zabudol na strašný zážitok s únosom a prestal ďalej pátrať, ale pri profesorových výskumoch, ktorých sa s veľkým nadšením zúčastňoval, vždy znova a znova narážal na pomyselné hranice, ktoré nebolo radno prekročiť.

Intrigy, podvody, vraždy a zabitia boli v tých časoch v Egypte na dennom poriadku, a ani Luxor nebol výnimkou. Štát a vláda sa

nachádzali v žalostnom stave; skoro nikto nevedel, kto je jeho priateľom a kto nepriateľom. Oficiálne bol Egypt ešte stále súčasťou Osmanskej ríše so sultánom na čele. Jeho miestodržiteľom na Níle bol chedív Abbás Hilmi, vicekráľ s obmedzenou právomocou. Krajine vládol premiér, no on i chedív podliehali britskému generálnemu konzulovi, ktorý mal skutočnú moc, lebo Egypt bol už tridsať rokov britsko-egyptským kondomíniom.

Na prvý pohľad by sa dalo očakávať, že generálny konzul lord Kitchener bude v Egypte nenávidený a chedív zasa obľúbený. Lenže opak bol pravdou. Hrdý Ír s impozantnými fúziskami si získal veľkú popularitu už ako *sirdar*, hlavný veliteľ egyptskej armády. Vo funkcii generálneho konzula prejavoval veľké pochopenie pre potreby drobných ľudí, najmä felahov, ktorí sa neodvažovali nosiť turban alebo slušné šaty z obavy, že im nemilosrdní štátni úradníci vyrubia dane, ktoré by neboli schopní platiť. Naproti tomu chedív, napriek svojej európskej výchove, alebo azda práve preto, bol egocentrický, vypočítavý, despotický intrigán s nezodpovednými obchodnými záujmami a jeho ľud ho nemal veľmi v láske. Abbás Hilmi podporoval všetky možné politické zoskupenia a strany, len ak boli nejakým spôsobom namierené proti Angličanom. Politickú situáciu vyostrovala aj okolnosť, že mnohé zo strán boli znepriatelené na život a na smrť.

Najmä nacionalisti sa hlásili o slovo. Boli medzi nimi umiernení i radikáli, extrémisti i teroristi. Zastrelili premiéra Butrusa Pašu Ghálího. Vražedné sprisahanie proti jeho nástupcovi, Mohamedovi Pašovi Saidovi, chedívovi a lordovi Kitchenerovi, sa v poslednej chvíli podarilo zmariť. Krajinou tiahli ozbrojené hordy, pred ktorými si nikto nemohol byť istý.

V tých dňoch si Omar nič neželal väčšmi, než aby sa nacionalisti najrôznejších frakcií zjednotili v boji za spoločný cieľ - slobodný

Egypt, v ktorom by si pred zákonom boli všetci rovní. Profesor Shelley nemal o týchto ľuďoch vysokú mienku, hovoril, že sú zákerní, úplatní a odtrhnutí od reality, že sú bábkami, ktoré riadi chedív, a predpovedal, že sa to s nimi zle skončí. Omar mu neprotirečil, ale v srdci mu klíčila láska k vlasti, ba čo viac, vždy, keď sa zamyslel nad budúcnosťou Egypta, ktorá bola aj *jeho* budúcnosťou, v duši sa mu rozhostilo zvláštne teplo.

Veľmi sa ho dotklo, že v kaviarni *Kom Ombo* za železničnou stanicou, kde chodievali len domáci, pili kávu, čaj a zelenú limonádu a vo dvojiciach či vo štvoriciach pofajčievali vodnú fajku, sa k nemu nesprávali úctivo, ale prejavovali mu nedôveru, a dokonca si šepkali za jeho chrbtom, akoby nebol jeden z nich, ale cudzinec. Prispel k tomu aj sám, lebo raz pri čaji čítal *Timesy,* a to bola rovnaká provokácia, ako keby tam vztýčil britskú vlajku.

Jedného dňa prišiel do reči aj Júsúf, ktorého si všetci vážili a ktorého schvátila cholera, a medzi rečou zrazu padlo aj Halimino meno. Omar stŕpol, akoby ho zasiahol blesk, a s predstieranou ľahostajnosťou zavolal ponad stoly, či niekto vie, kde sa nachádza. Rozhovor razom ustal a všetky oči sa upreli na Omara.

Akýsi objemný, zavalitý mládenec, o ktorom bolo známe, že dáva prednosť rovnakému pohlaviu, sa zodvihol, pristúpil k Omarovi a bezočivo sa spýtal: „Pozrimeže, tak ty si zatúžil po Halime." A pritom sa mäsitou tvárou priblížil tesne k Omarovi.

Omar teploša odstrčil; pocítil, ako mu krv udrela do hlavy, no ovládol sa a s predstieraným pokojom odvetil: „Kde trčí Halima? Vie to niekto? Poznám ju," a takmer ako na ospravedlnenie dodal „zbežne."

„Vraj pozná zbežne Halimu!" zopakoval tučniak niekoľkokrát a pritom do rytmu zatlieskal, ostatní sa pridali a neprestajne vykrikovali: „Zbežne ju pozná, zbežne ju pozná!"

Keď napokon smiech ustal, tučniak si zastal pred Omarom, nešikovne napodobnil pohyby brušnej tanečnice a vyprskol: „Všetci poznáme Halimu dosť dobre, je to malá kurvička. Všetci sme jej siahli medzi nohy."

V tom okamihu sa Omar prestal ovládať, zúrivo ako ranené zviera sa vrhol na tučniaka a uštedril mu taký úder do žalúdka, že chlapík vykríkol, a začal ho škrtiť, až mu tučné očká vyliezali z jamôk. Ostatní sa s hulákaním prizerali, ale keď videli, že Omar by mohol tučniaka zabiť a nepustil ho, ani keď mu zmodrala tvár, niekoľkí odvážlivci sa vrhli na Omara a chceli ho nasilu odtiahnuť od jeho obete. Lenže Omar bol ako had, čo sa zahryzol do svojej obete a nepopúšťal, hoci ho šklbali traja dospelí chlapi, a možno by bol protivníka naozaj zahrdúsil, keby sa zrazu nebolo stalo niečo, na čo nebol nikto pripravený: Jeden z chlapov, ktorí pribehli tučniakovi na pomoc, mykol Omara za rukáv, obdratá látka sa roztrhla ako plachta vo vetre a odhalila mu vypálený znak na pravom ramene.

Účinok tejto udalosti bol neočakávaný. Omar i chlapi, čo sa usilovali spor urovnať, pustili jeden druhého a na okamih ustrnuli v úplnom ohromení. Kým stonajúci tučniak zalapal po vzduchu a klesol na zem, ostatní ako skamenení civeli na kontúry sediacej mačky, ktorú mal Omar vypálenú na ramene.

Vlokáli by bolo počuť spadnúť špendlík. Omar očakával nejakú reakciu, poznámku, otázku, čokoľvek, čo by vysvetlilo fatálnu situáciu, ale nič také sa nestalo. Nakoniec sa obrátil a bez jediného slova vyšiel von, iba v hlave mu vírili temné myšlienky.

Od toho dňa akoby sa nad Omarom vznášala kliatba. Mal pocit, že tí, ktorých priateľstvo vyhľadával, lebo si myslel, že im záleží na osude Egypta, sa mu vyhýbajú ešte väčšmi než predtým. Čo mal robiť? Všetky pokusy zaviesť rozhovor na vypálené znamenie

stroskotali; všetci, ktorých oslovil, sa odvrátili, akoby mal nejakú strašnú nemoc, ešte aj tí, s ktorými sa prv aspoň kamarátsky stýkal, no ktorí neboli svedkami osudnej udalosti, sa mu vyhýbali.

V časoch izolácie, ktorá ho väčšmi zbližovala s cudzincami než s krajanmi, Omar prešiel na súkromné štúdium a profesor Shelley a jeho žena ho pri tom všemožne podporovali. Príhodu v kaviarni *Kom Ombo* im dlho tajil, no keď ani po dlhých týždňoch rozmýšľania neprišiel na riešenie, zdôveril sa profesorovi.

Shelley sprvu nechcel veriť, že by vypálené znamenie mohlo byť príčinou všetkých mrzutostí, ale Omar na tom trval a bol si tým celkom istý. Bolo veľmi pravdepodobné, že sediaca mačka je poznávacím znamením niektorej nacionalistickej skupiny, ale to ešte nevysvetľovalo, prečo ho vypálili práve Omarovi. K politike sa nikdy nevyjadroval a k jeho únosu došlo vtedy, keď chcel, aspoň naoko, urobiť obchod s istými ľuďmi. Luxorský *súb-mudir* po roku vyšetrovanie zastavil, samozrejme, bez akéhokoľvek výsledku. Ak sa chceli dostať ďalej, museli vziať veci do vlastných rúk, ale to sa Shelleymu videlo trocha nebezpečné.

Spoločne teda hľadali niečo, čoho by sa mohli zachytiť, keď Omarovi zišla na um hrobka, kde ho držali v zajatí. Bol si istý, že sa musí nachádzať niekde v blízkom okolí kamenárskej dielne, lebo v tichu samoty počul typické zvuky brúsky. Keď to prekonzultovali s Howardom Carterom, ktorý mal dedinu el-Kurna archeologicky i kartograficky zmapovanú, zistili, že vo vzdialenosti tristo metrov od brusiarne kameňa prichádza do úvahy sedem hrobov, z nich tri majú priamy vstup a štyri sa ukrývajú pod domami, pričom všetky boli známe a vedecky spracované. Omar ich ubezpečil, že by hrobku spoznal aj poslepiačky, hoci ju nikdy nevidel osvetlenú.

Priamo prístupné hrobky boli hroby Amonovho kňaza Antefa, učenca Hapuseneba a generála Pereseneba. Žiaden z týchto hrobov

nezodpovedal rozmermi ani stavbou Omarovmu opisu. Museli ich teda vyčiarknuť zo zoznamu. Zvyšné štyri hrobky pod domami boli hroby Ipumreho, veľkňaza za vlády Amenofisa III., ránhojiča Imsetiho, Duamutefa, majordóma neznámej príslušnosti, a Teta-Kyho, učenca z 18. dynastie. Ale aj po obhliadke týchto hrobiek musel Omar konštatovať, že istotne nebol uväznený v žiadnej z nich.

Profesor Shelley, prirodzene, pri pátraní v el-Kurne predstieral vedecký záujem, no dedinčania sa voči votrelcovi aj tak správali krajne nedôverčivo a pátranie by pravdepodobne nebolo malo úspech, keby nebola prišla na pomoc náhoda.

Jedného rána zbadali túlavého psa, ako naháňa králika. Králik si bol zrejme svojou vecou istý, lebo odvážne kľučkoval a dovolil psiskovi, aby sa nebezpečne priblížil. Omar sa na naháňačku s úľubou díval a rozbehol sa za nimi. Zrazu sa mu však stratili a Omar sa už obával najhoršieho, keď tu zbadal, že pes zastal za jedným domom pri jame zakrytej hrubými trámami. Vrčal do škáry, ktorou mu králik ufrnkol.

Omar odohnal psa, zodvihol jeden trám a vyzeral králika. Nevidel ho, zato zbadal schodisko vysekané do pieskovca. Schody boli zvetrané, niektoré zničené, a viedli dobrých dvadsať stôp strmo dolu k dverám pozbíjaným z neotesaných drevených dosák, natretých zelenou olejovou farbou ako skoro všetky dvere y el-Kurne. Zvonka boli zavreté na obyčajnú závoru. Shelley ju odsunul a karbidovou lampkou posvietil dnu. Priľahlá, nahrubo vytesaná chodba sa stáčala doprava, po niekoľkých krokoch sa ešte raz stočila doprava a napokon sa skončila pri schodíku, od ktorého viedlo do hĺbky ďalšie kamenné schodisko. Omarovi sa nechcelo veriť, že by toto mohol byť vstup k jeho skrýši. Dobre si pamätal reliéfy a maľby na stenách, no zatiaľ bolo vidieť len holú skalu.

Dolu na poslednom schode Shelley zastal, lebo schodisko viedlo priamo ku kolmej šachte, ktorá mala rozlohu asi desať štvorcových stôp a bola taká hlboká, že svetlo lampy nedosiahlo celkom nadol. Preto bol teda vchod hore zatvorený len na obyčajnú závoru!

Vo vzduchu sa vznášal sladkastý pach netopierieho trusu a karbidová lampka syčala. Omar navrhol, aby zhora priniesli jeden z trámov slúžiacich na zakrytie vchodu, ale profesor ho presvedčil, že dosky sú prikrátke a aj keby boli dlhšie, neprešli by s nimi cez kľukatú chodbu. Omar bezradne zasvietil do nedostupnej šachty, keď vtom lúč svetla zasiahol strop a Omar zbadal mohutnú klenbu, z ktorej viselo lano -jeho koniec bol skrytý za akýmsi výstupkom. Lano bolo nové a vyzeralo, že ho často nepoužívali. Profesor uvoľnil spodný koniec, vyskúšal, či drží, a potom ho nad šachtou rozkýval.

Omar sa pozrel na Shelleyho a obom zrejme preblysla hlavou rovnaká otázka: Vydrží? Nie je to pasca? Nebezpečenstvo dodáva ľuďom odvahu. Omar bez slova vzal profesorovi lano z ruky, ešte raz zaň zaťahal a potom sa na rukách vytiahol hore a prehupol sa ponad šachtu. Potom lano hodil späť a Shelley si priviazal karbidovú lampku na opasok a na lane sa prehupol za Omarom.

Keď lano priviazali na hák, ktorý bol očividne na to určený, pustili sa ďalej po chodbe a došli do väčšej miestnosti. Uprostred dlážky zívala jama, vedľa nej poklop z dreva a na ňom navinutý povrazový rebrík. Omara premklo tušenie. Spomenul si, ako sa po nekonečných dňoch samoty v tme otvoril strop, dolu sa spustil povrazový rebrík a roztrasené svetielko lampáša strašidelné osvietilo steny hrobky.

Omar zaistil povrazový rebrík na drevenom príklope, držiak lampky chytil medzi zuby a pomaly zostupoval. Shelley ho nasledoval. Keď zišli dolu, Omar zodvihol karbidovú lampku.

„Áno," zašepkal, „všetko spoznávam, aj postavy bohov, aj bojový voz s kolesami o šiestich spiciach a tu..." zasvietil dolu, „sarkofág so zvyškami múmie. Áno, tu ma väznili, na tejto kope rákosia som ležal. Sám Alah vie, ako som sa odtiaľto dostal."

Profesor Shelley vzal Omarovi karbidovú lampku z ruky, aby si lepšie posvietil na hieroglyfy. „Ak sa nemýlim," povedal, keď si znaky dôkladne prezrel, „nachádzame sa v hrobke šľachtica menom Antef, ktorý pracoval pre faraóna ako krotiteľ koni."

Fascinovaný neočakávaným objavom si Shelley nevšimol, že Omar sa celý roztriasol ako v horúčke. Až keď sa ho niečo spýtal a nedostal odpoveď, zodvihol lampku a posvietil na chlapca. Omar kŕčovito zvieral povrazový rebrík. Spomienka na nekonečný čas v kobke ho zmohla a súril profesora, aby sa vrátili.

Keď sa opäť dostali na denné svetlo, Omar obišiel dom, za ktorým narazili na vchod do hrobky, a jeho podozrenie sa potvrdilo: Bol to dom starého Júsúfa.

Niekoľko dní po objave bol Omar bez vysvetliteľného dôvodu pripútaný na lôžko. Jeho organizmus odopieral akúkoľvek stravu a myšlienky mu krúžili okolo dievčiny a nešťastnej spleti okolností, a vo chvíľach na hranici sna a bdenia sa pýtal, či pre neho život ešte má nejaký zmysel, dokonca sa utrpeniu oddával tak vášnivo, ako sa iní oddávajú tajným nerestiam. Omar si o sebe vždy myslel, že je silná povaha. Nebola to pravda. *Ja salám,* nebola to pravda, bol slaboch, schopný hrdinsky znášať fyzickú bolesť, ale ak šlo o bolesť v duši, bol strachopud.

Leto bolo také horúce, že ani starí ľudia si takú nemilosrdnú páľavu nepamätali, a Níl sa napriek pravidelnému prívodu vody z Asuánskej priehrady o polovicu zmenšil. Omar vďačne prijímal vlhké uteráky, ktoré mu Nunda pravidelne prikladala na čelo. Od pamätnej príhody v záhrade spolu sotva prehovorili, a hoci Omar svoje hrubé správanie dávno oľutoval, ostal tvrdý.

Až teraz, v akomsi nevysvetliteľnom prívale citov strhol Omar Nundu k sebe, práve keď mu vymieňala uterák na čele, až vykríkla. Jej nežné črty, obliny pŕs a stehien vystupňovali jeho túžbu, a šikovne, na nemohúceho pacienta vlastne celkom nepatričné, sa vymanil spod Nundy a s víťazným, chlipným pohľadom ju obkročil stehnami a odhrnul jej tenké šaty. Nunda pred ním ležala rozkošnícky obnažená a on si ju vzal - divo a nespútané, ako keď paholok šľahá bičom kobylu, s neodolateľnou túžbou spôsobiť jej bolesť; a pri tomto pocite zabudol na Halimu.

Takýmto zvláštnym spôsobom sa Omar prekvapujúco, z jedného dňa na druhý, vystrábil. Prišlo to tak neočakávane, že sa naľakal sám seba a zbavený chmúrnych myšlienok a citov nechápal, ako mohol tak úporné myslieť na Halimu. Verný pes a verný kôň sú hodní viac než tisíc ženských.

Omar dovŕšil šestnásť rokov, mal svetlú pokožku, bol statný, pekne urastený a práve sa nachádzal v tej fáze života, keď si muž po prvý raz v živote myslí, že už prežil všetko, čo sa prežiť dalo, v akejsi zvláštnej kombinácii hlúposti a namyslenosti, ktorá sa u mužov v priebehu života opakuje so železnou pravidelnosťou.

Aj Omar sa čoskoro presvedčil o opaku. Už celé týždne kolovali chýry, že bude vojna, niekde v Európe: Rakúsko proti Srbsku, Nemecko proti Rusku a Francúzsku, Veľká Británia proti Nemecku a Turecku. Európa sa zdala ďaleko a Egypt sa tváril ako sfinga.

V prvý augustový piatok profesor Shelley zvolal celé osadenstvo domu a ako prednášateľ Koránu im s vážnou tvárou oznámil, že egyptský premiér 5. augusta podpísal dokument, ktorý prakticky zaväzuje Egypt vyhlásiť vojnu nepriateľom Veľkej Británie. Žiaden Egypťan nesmie uzavrieť zmluvu s občanom krajiny, ktorá sa nachádza vo vojne s Veľkou Britániou, žiadna egyptská loď

nesmie vplávať do nepriateľského prístavu a britské ozbrojené sily sú oprávnené vykonávať stanné právo v egyptských prístavoch i na egyptskej pevnine.

Claire zopäla ruky ako k modlitbe, ale potom iba prehltla a povedala: „Čo teraz bude, Christopher?"

Shelley pokrčil plecami; v prútenom kresle sedel strnulo ako bábka a s pohľadom upreným na strop povedal: „Musím byť pripravený, že ma kedykoľvek môžu povolať."

„To znamená..."

„Áno, to znamená, že sa musíme vrátiť do Anglicka." Shelley povedal *musíme;* lebo teraz, na pozadí hrozby, že ho povolajú do armády, sa mu Egypt videl ako ozajstný raj. Keď sem pred dvoma rokmi prišli, s Claire si v kalendári odškrtávali dni a nedočkavo rátali, ako dlho ešte zostanú; ale to sa rýchlo zmenilo. Odkedy sa presťahovali do vily, cítili sa tu doma. Zdalo sa, že v tej chvíli obaja mysleli na to isté.

„Ja sajjid," ozval sa nesmelo Omar, „keď sa budete musieť vrátiť do Anglicka, čo bude so mnou?"

Profesor mlčal. Omar si domyslel, čo to znamená. Doteraz sa ho vojna netýkala; ale zrazu bol sám postihnutý a hrozilo, že sa zo dňa na deň ocitne na ulici, bez práce, bez strechy nad hlavou, a Omar preklial vojnu.

Omar prevegetoval dlhé týždne v hlbokej melanchólii nádejí, obáv a s pocitom vlastnej nemohúcnosti. Profesor mu síce sväto-sväte sľúbil, že sa postará o jeho budúcnosť, keby musel opustiť Egypt, ale Omar veľmi dobre vedel, že v časoch núdze je každý aj tak odkázaný len sám na seba. Situácia sa medzitým vyostrila a ľudia v kaviarňach a na uliciach si kládli otázku: Čo bude ďalej?

Osemnásteho decembra sa na všetkých verejných priestranstvách mesta, pred úradmi a štátnymi orgánmi objavili žlté plagáty:

„Štátny tajomník ministerstva zahraničných vecí Jeho Britského veličenstva dáva na známosť, že Egypt bol vzhľadom na vojnový stav vyplývajúci z postupu Turecka postavený pod ochranu Jeho veličenstva a naďalej bude tvoriť časť britského protektorátu. Nadvláda Turecka nad Egyptom sa týmto skončila. Vláda Jeho veličenstva príjme všetky opatrenia na obranu Egypta a na ochranu jeho obyvateľstva a jeho záujmov."

Na druhý deň Angličania zosadili chedíva Abbása Hilmiho, ktorý sa zdržiava] v Konštantínopole, a najstarší žijúci princ z dynastie Mehmeta Alího princ Husajn KemaJ sa stal egyptským sultánom.

Povolávací rozkaz do Sýrie zastihol profesora Shelleyho na ceste do Dér el-Medíny. V Sýrii sa sústreďovali turecké vojská a Angličania sa odôvodnene obávali prieniku nepriateľov k Suezskému prieplavu. Priaznivou zhodou okolností sa stalo, že Omar a Shelley na spiatočnej ceste, ktorú prešli mlčky, stretli auto britskej armády s veľkými čiernymi megafónmi na streche, ktoré krokom prechádzalo po uliciach a ktosi neviditeľný z neho pomedzi prenikavé útržky vojenskej hudby, hlasnejšej ako volanie muezína, verboval okoloidúcich do egyptských pracovných oddielov.

O dva dni neskôr sedel Omar vo vlaku do Káhiry.

Myslel si, že sa zjednal len ako pracovná sila, no v skutočnosti zapredal svoju dušu. Lenže to vtedy ešte netušil. Za peniaze flinta strieľa, a dve libry na týždeň boli pre šestnásťročného chlapca hŕba peňazí. Vlak mal len vagóny štvrtej triedy, ale to Omarovi vôbec neprekážalo, veď treťou triedou ešte nikdy necestoval, oveľa nepríjemnejšie bolo, že dobrovoľníkov do vlaku natlačili ako dobytok na popravu. Dobrá pláca, strava a ubytovanie privábili tisíce chlapov; prichádzali odvšadiaľ - z Ausánu, Kom Omba, z Idfú a Armantu, z Kusu a Keny - a ich cieľom bola Ismailíja pri

Suezskom prieplave. Odtiaľ, tak znel rozkaz, treba vybudovať železničnú trať cez Sinajskú púšť.

Za dva dni cesty do Ismailíje opustili dobrovoľníci vagón len dva razy, vlak zastavil medzi stanicami, aby si mohli vykonať potrebu. Na cestu rozdali sucháre, chlebové placky z nekvalitnej múky a čaj z plechových šálok, štyri kusy na každé kupé. Na spánok nebolo ani pomyslenia, vo dne ani v noci. Jedni vyspevovali silácke pesničky, iní viedli oplzlé reči. Otupený, vydaný napospas svojmu okoliu, kvočal Omar na batohu a usiloval sa zahnať chmúrne myšlienky. Mal pokušenie zmiznúť z vlaku, keď dorazia do Ismailíje, a pustiť sa vlastnou cestou, lenže kam sa mal podieť?

Zavčas rána, na východe sa práve červeneli zore, dorazil vlak do Ismailíje. Britskí dôstojníci v zelených uniformách prenikavo vyrevovali povely, ktorým nikto nerozumel. Len vďaka energickej gestikulácii sa im napokon podarilo pred stanicou sformovať dobrovoľníkov do útvarov po tristo mužov.

Úzkymi uličkami mesta s polorozpadnutými nízkymi domčekmi sa preháňal ostrý vietor. Pred domami stáli kade so žeravými uhlíkmi, kopy haraburdia a všade bol príšerný smrad. Zahalené ženy nesúce na chrbtoch batôžky s malými deťmi sa vystrašene mihali okolo a mizli v nízkych dverách, iné zasa vychádzali pred domy a pokrikovali na chlapov posmešky sprevádzané obscénnymi gestami. Malí chlapci poskakovali popri kolóne dobrovoľníkov a skúšali napodobniť pochodový krok. Túlavé psiská vybrechovali a sliepky sa vystrašene rozpŕchli. Takto sa chlapi dostali k obrovskému stanovému táboru na okraji mesta.

Okolo priestranstva lemovaného neprehliadnuteľným radom britských vlajok boli v šachovnicových uličkách rozostavené špinavozelené podlhovasté stany, spolu asi tritisíc, a medzi nimi stany so zásobami a sklady, otvorené ohrady s ťavami, mulicami a

somármi, močovkové voznice ako zásobníky pitnej vody a latríny zakryté visiacimi plachtami.

Sinajský polostrov medzi Suezom a Akabským zálivom tvorí kamenistá púšť podobná stepi, na juhu sa týčia vysoké hory, na severe krasové útvary prechádzajú do širokých planín a korytá vyschnutých riek alebo oázy len kde-tu poskytujú obživu ojedinelým datľovým palmám, morušiam, kručinkám a saxaulom. Zato divej zveri je tu dostatok - hyeny a šakaly vychádzajú v noci na lov kozorožcov a gaziel a všade je plno jedovatých hadov. V tomto nebezpečnom kraji nočné teploty klesajú v zime až na bod mrazu, a cez deň nemilosrdne páli slnko.

Chlapi sa hlučne vrhli do stanov, akoby v nich bol nejaký rozdiel - všetky boli primitívne vybavené, plachty na piesočnej pôde, jedna prikrývka na osobu, uprostred železná skladacia konštrukcia s plechovým riadom a poľné fľašky potiahnuté plsťou. Omar sa náhodou ocitol v spoločnosti deviatich, takmer dva razy starších mužov ako bol sám. Chcel si obsadiť ležovisko hneď pri vchode, preto si naň hodil batoh, lenže to sa nepáčilo akémusi vysokému chudému starcovi, ktorý chlapca bez slova odtisol a hlavou pokynul smerom k zadnému rohu. Omar poslúchol. Starý sa volal Háfiz, viac sa z neho v prvých dňoch nepodarilo dostať.

Prvý deň sa skončil príhovorom plukovníka Róberta Salta na apelplaci, kde ich za výdatnej podpory egyptského dragomana oboznámil s pracovnými podmienkami: desať hodín denne s krompáčom a lopatou, každý deň mali položiť jednu míľu koľajníc. Niektorí chlapi hundrali. Salt ich vytiahol z davu, nabrýzgal im, že tlmočník nestačil tlmočiť, a potom ich vlastnoručne koženým bičíkom, ktorým si búchal po ľavej dlani a dodával vážnosť svojim slovám, vyhnal z tábora. Na ostatných to zapôsobilo a od toho okamihu sa Salta báli.

Ešte počas jeho príhovoru, kým stál na malom drevenom pódiu obklopený tuctom britských vojakov, sa od severu zodvihla víchrica. Najprv len trocha zvírila piesok a prach nad zemou, ale potom zosilnela a nastúpeným chlapom začali slziť oči. Zdalo sa, že Salta to vôbec nezaujíma, ďalej kričal do vetra a vyhlásil, že železnica cez Sinajský polostrov vlastne nie je britská záležitosť, ale na prospech všetkému egyptskému ľudu a pre každého Egypťana by malo byť cťou pracovať v tomto pionierskom oddieli. Niektorí chlapi si chceli vytrieť z očí piesok, no Salt na nich výhražné zreval, že ich povinnosťou je nehybne stáť a ak nie sú ochotní podrobiť sa britskej drezúre a britskému poriadku, ešte je čas odísť. Na jeho výzvu však nikto nereagoval a Salt nič inšie ani neočakával.

Salt, elegantný štyridsiatnik v uniforme ušitej na mieru a s úzkymi fičúrskymi fúzikmi, bol starý lišiak, ktorý vedel za-obchádzať so žoldniermi. Ako syn knihovníka z Walesu sa podľa otcovho želania mal stať kňazom, no keď sa v osemnástich rokoch musel rozhodnúť, namiesto sutany si vybral uniformu. Jeho študijné výsledky na dôstojníckej škole boli skromné až zlé, ale Róbert sa od začiatku vyznačoval mimoriadnou smelosťou a tvrdosťou. A keďže bitky sa nevyhrávajú hlavou, ale päsťami, a on sprvu nemal problémy ani so ženami, ani s nadmernou konzumáciou írskej whisky - tieto dve neresti boli v armáde mimoriadne rozšírené -, urobil Salt pozoruhodnú kariéru. V devätnástich rokoch spolu s Gordonom neúspešne bojoval v Chartúme, neskôr za vlády lorda Kitchenera slávil väčšie úspechy ako veliteľ jednotky, a jeho kariéra by sa bola uberala do nepredstaviteľných výšok, keby ho nebola zachvátila tajomná choroba, ktorá pre všetkých lekárov ostala záhadou. Salt sa dva mesiace zmietal v horúčke, nemohol sa udržať na nohách a nereagoval na žiadne lieky. Keď opäť vstal, pričom o vyliečení

nemohlo byť ani reči, bol Róbert Salt iný človek, jeho osobnosť sa zmenila. Náplňou života sa mu stali ženské a pijatika, navyše prepadol hráčskej vášni. Pri každej príležitosti, ktorá sa naskytla, vyťahoval karty a jeho dlhy v kasínach a u vojakov v oddieli vysoko presahovali jeho mesačný príjem. Povrávalo sa, že do egyptských pracovných zborov sa prihlásil dobrovoľne, ale v skutočnosti to bola degradácia, ba čo viac, bol to úplný koniec jeho kariéry.

Salt dohulákal a rozkázal tým, čo vedia čítať a písať, aby vystúpili z radu. Bolo ich asi dvesto. Potom sa spýtal, kto ovláda angličtinu tak dobre, že by vedel prekladať robotníkom rozkazy.

Omar sa prihlásil.

„Ako sa voláš?"

„Omar Músá, sir."

„Koľko máš rokov?"

„Osemnásť, sir," klamal Omar.

Plukovník chlapca obišiel, premeral si ho od hlavy po päty, potom si buchol bičíkom po dlani a spýtal sa: „A čo škola?"

„Nechodil som do školy, sir." A keď videl plukovníkov prekvapený pohľad, pokračoval: „Štyri roky som pracoval u jedného anglického profesora. Povolali ho do armády Jeho veličenstva, sir."

Omar stál vzpriamene, s dlaňami pritisnutými na stehná, akoby ani nemal na sebe galabiju, ale britskú uniformu, bradu mal zdvihnutú, ako sa patrilo na vojaka, či, lepšie povedané, ako si Omar myslel, že sa na vojaka patrí, a z miesta sa nepohol ani potom, keď sa Salt od neho odvrátil a s rovnakými otázkami sa obrátil na iného.

Ostalo ich asi dvadsať, čo vedeli čítať, písať a po anglicky. Jeden z nich mal namiesto predkolenia drevený pahýľ, ďalší bol krivý a

pohyboval sa len o paličke. Salt ich s nevľúdnym gestom vyradil, akoby to bol nejaký nepríjemný hmyz.

Kým sa tisíce ostatných nahrnuli do svojich stanov, aby sa skryli pred piesočnou búrkou, plukovník vyvolených zadržal a dával im inštrukcie, ako budú postupovať vo funkcii predákov, ako budú dodržiavať poriadok a disciplínu, a opakovane im prízvukoval, že aj v pracovných táboroch platí povinnosť zdraviť vojakov Jeho veličenstva.

Víchor zavýjal a lomcoval stenami stanov, vlajky okolo nástupiska rachotili ako vylágrované motory a Omar cítil, že mu medzi zubami vŕzga piesok.

„Stáť!" zreval Salt do víchrice, keď zbadal, že sa niekto z radu pohol. Potom im s veľkými ťažkosťami prečítal služobný poriadok, s ktorým mali predáci oboznámiť ostatných - štrnásť samostatných bodov, upravujúcich život a prácu v tábore a dovoľujúcich, aby stráže používali kopance a palicovanie.

Jemný púštny piesok im prudko, bolestivo šľahal do tvárí a Omar už dávno oľutoval, že sa nezdržal a nezamlčal svoje jazykové znalosti. Cítil, ako mu červenie tvár, ako mu oči vyliezajú z jamôk a začínajú slziť, a tvrdohlavého plukovníka už videl len veľmi nejasne. V jednom okamihu mu preblyslo hlavou, že skríkne, vrhne sa na Angličana a päsťou ho udrie do tváre, aby sa to šialenstvo už konečne skončilo, ale potom zvíťazil rozum a niečo v ňom odmietlo dožičiť plukovníkovi také víťazstvo. Stál pred nimi s provokujúcim výrazom prevahy v tvári, ktorý chvíľami prechádzal do takmer sadistického úsmevu, a Omarovi bolo jasné, že čaká iba na to, kým sa niekto z radu vzdá.

Salt zatiaľ ako šialený šibrinkoval bičíkom, akoby chcel svojim slovám dať väčší dôraz, očividne sa sám sebe veľmi páčil v póze hrdinu, čo odoláva ešte aj víchrici na Sinaji, a postupne sa dostával

do stavu, ktorému sa nevyrovnalo ani alkoholické opojenie pravou írskou whisky.

Lenže Alah trestá povýšenosť. Zrazu sa prihodilo čosi neočakávané: Saltov prenikavý, pichľavý hlas akosi zvláštne stíchol, plukovník už vyrážal len nezrozumiteľné zvuky, potom sa zasekol a ako zlomený strom, čo dlho odolával búrke, ale napokon predsa len dospel na hranicu svojich síl, sa v poslednom úsilí zaknísal a s vojenským držaním tela sa zrútil na zem. Dôstojníci ho odvliekli do jeho stanu.

Piesočná búrka neutíchla ani na druhý deň. Robotníci reptali v stanoch, lebo vypadlo zásobovanie. Mali len vodu a varenú ryžu, aj to len za jednu plechovú misku na osobu a deň. Muži nečinne polihovali v stanoch, hrali kocky, zhovárali sa alebo sa usilovali zaspať. Omar bol od samého začiatku v ťažkej pozícii, čupel v najodľahlejšom rohu a študoval pracovné plány, ktoré mu vydali. Ostatní ho nemali radi. Nie div, veď Omar bol najmladší a mohol im rozkazovať. Najmä v dlhom prenikavom pohľade starého kostnatého Háfiza cítil Omar nenávisť.

Nasledujúci deň piesočná búrka ustala a od prístavu sa pohol nekonečný sprievod kár a povozov ťahaných mulicami, ktoré privážali pražce a koľajnice. Britskí inžinieri začali narážať do štrkovitej pôdy koly a vytyčovali železničnú trať. Vydávanie nástrojov, lopát, krompáčov a košov viazlo, lebo väčšina skladu bola zaviata pieskom. Plukovník Salt sa už pozviechal a komandoval svojich dôstojníkov a tí zasa komandovali predákov. Kopáčov dosť nepremyslene porozdeľovali do čiat po tristo mužov.

Omar slúžil pod dôstojníkom menom Clarendon, jeho druhovia ho však prezývali krátko Claire. Bol to syn bohatého majiteľa ovčej farmy zo Shrewsbury, skôr dobrodruh než vojak, ako to už preukázal v Indii. Claire vyhlásil dennú normu a Omar prekladal

jeho slová do arabčiny: Denný úkol jedného robotníka predstavuje jeden kubický meter; stroje sa budú nasadzovať len v ťažkom teréne. Podľa britských výpočtov bolo treba každý deň položiť jednu míľu koľajníc a prvú výplatu im sľúbili po siedmich míľach. Egypťania sa s rozpustilým krikom vrhli do práce; ale Omar už po niekoľkých hodinách videl, že jeho chlapi síce šermujú lopatami ako diví, ale násyp na vytýčenom úseku sto stôp nenarástol ani o piaď, lebo chlapi nevedeli lopaty používať. To, čo na lopatu nabrali, za všeobecného veselia povysýpali prv, než sa náklad dostal tam, kde patril.

Omar sa rozbehol späť do skladu a žiadal 150 košov, no tie mu odmietli vydať, lebo každá jednotka mala nárok len na tridsať košov. Po desiatich hodinách práce nemali za sebou ani polovicu dennej normy a hrozilo, že stavebné práce budú trvať dvojnásobne dlhšie, než sa predpokladalo.

Plukovník Salt zvolal dôstojníkov a predákov na zasadnutie krízového štábu, zúril, vynadal dôstojníkom do debilných vagabundov a robotníkom do hnilých povaľačov a vyhlásil, že každého, kto nesplní úkol, osobne vyšľahá bičom.

„Sir!" Omar vystúpil z radu predákov. „Dovoľte mi poznámku."

Salt sa pred Omarom vypäl a ako mal vo zvyku, zašermoval mu pred očami bičíkom.

„Sir!" začal Omar. „Díval som sa na robotníkov, oni *nemôžu* pracovať rýchlejšie..."

„Ako to, že nemôžu, stále len počúvam, že nemôžu!" Salt sa zlomyseľné zasmial. „Veď ja tej lenivej zberbe ukážem."

„Nie," nedal sa Omar, „Egypťania nevedia zaobchádzať s lopatami. Viem to, videl som to pri archeologických vykopávkach. Dajte chlapom koše, široké, ploché koše, aby do nich mohli rukami nakladať piesok a kamenie, a uvidíte, že sa výkon zdvojnásobí."

Plukovník Salt sa zadíval na Omara. Jeho návrh bol nezvyčajný, ale logický. Chvíľu váhal a potom povedal: „Pripusťme, že máte pravdu. Koľko košov by sme potrebovali?"

„Najmenej pätnásťtisíc. Jeden kôš pre dvoch chlapov."

Jeden z dôstojníkov, ktorý mal na starosti sklad, namietol: „Ale na sklade máme len tisíc košov."

Salt zrúkol: „Tak zvyšných štrnásťtisíc niekde zoženiete!"

Koše prišli o dva dni a postup prác sa naozaj zrýchlil tak, že dôstojníci navrhovali, aby sa úkol zvýšil, najskôr na jedenapol a potom na dva kubické metre. Omar protestoval a pripomínal, že robotníci budú proti, ak im nezvýšia aj mzdu; ale vrchnosť si jeho námietky nevšímala.

Pás koľajníc sa predlžoval. Po týždni bolo položených osem míľ a ťažné zvieratá už po nich mohli prevážať ďalšie zásoby. Salt prikázal postaviť nový tábor, aby sa skrátili presuny robotníkov a ušetrený čas mohli venovať práci, lenže robotníci, ktorí si už na dlhé cesty zvykli, sa búrili.

Pre Omara bola železnica spočiatku len nejasným, abstraktným pojmom, čosi ako chiméra, ale keď videl pás koľajníc v púšti, priamy ako šíp, odrazu pocítil hrdosť; ba čo viac, s pribúdajúcimi kilometrami smerom na východ rástlo Omarovo sebavedomie, uvedomoval si, že je to aj jeho zásluha. Na mape, ktorú mal každý predák pri sebe, si denne modrou atramentovou ceruzkou značil nové úseky a papier potom nechával kolovať medzi robotníkmi.

Omar odložil galabiju a obliekal sa do olivovohnedej pracovnej rovnošaty britskej armády, lebo sa mu videlo praktické, že má toľko vreciek. Keby bol tušil, čo tým spôsobí, nikdy by to nebol urobil. Teraz sa totiž od ostatných Egypťanov odlišoval aj odevom, zdal sa im akýsi iný, a mnohí to chápali ako zradu.

Jednej noci sa Omarovi prisnilo, že stan, v ktorom spí, je v plameňoch. Dusil ho smradľavý dym z tlejúcej gumy. Zúfalo

rozhadzoval rukami a keď sa prebudil, videl, že to nebol sen, ale strašná skutočnosť. Stan bol prázdny. Východ bol zatarasený debnami s náradím, steny stanu naokolo horeli, pichľavá bolesť v pľúcach začínala byť neznesiteľná a Omara pomaly opúšťalo vedomie. V záchvate zúfalstva sa polonahý rozbehol proti horiacej stanovej plachte. Oheň mu ošľahol tvár, spálil mu lýtka, ale plachta sa zrazu so zasyčaním roztrhla a Omar sa vonku, na slobode, hodil na zem. Celé telo ho bolelo a keď s námahou otvoril oči, uvidel nad sebou starého Háfiza a hŕstku chlapov zo svojho mužstva.

V žiari plameňov na neho hľadeli zúrivé, zlostné, choré oči. Zbadal, ako jeden z chlapov zodvihol lopatu a so šialeným pohľadom sa na neho oboma rukami rozohnal. S reflexom, aký poznajú len tí, čo sa ocitnú v smrteľnom nebezpečenstve, sa Omar bleskovo odgúľal nabok, štvornožky prerazil pomedzi nohy okolostojacich, vstal a z posledných síl bežal do hlavnej časti tábora, kde mali stany dôstojníci. Niekoľkí Angličania mu s krikom vybehli v ústrety. Omar zajachtal niečo o podpaľačstve a o chlapoch, ktorí mu usilovali o život, a potom stratil vedomie.

Ukázalo sa, že popáleniny nie sú také vážne, ako sa sprvu zdalo. Plukovník Salt dostal záchvat zúrivosti, behal po tábore ako šialený, tĺkol bičíkom do stanov a reval: „Sabotáž! Mizerná banda! Postavím vás pred vojenský súd!" Britským dôstojníkom sa ho len horko-ťažko podarilo upokojiť.

Na druhý deň ráno musela Omarova jednotka do nohy nastúpiť, tristo chlapov. Salt s Omarom po boku kráčal popri nich. Každého štuchol rúčkou bičíka do pŕs a spýtavo sa pozrel na Omara, ale Omar len pokrútil hlavou. Keď prišli k Háfizovi, na okamih zaváhal, ale potom tiež pokrútil hlavou a to isté urobil aj pri ostatných, ktorých spoznal. Vyhováral sa, že bol príliš rozrušený a tváre si nepamätá.

Postojom, ktorý inštinktívne zaujal, nevediac prečo, Omar vyvolal neočakávanú zmenu. Z hlbokej nenávisti, ktorá necúvla ani pred zabitím, zrazu vyrástol rešpekt a obdiv, a hoci to na prvý pohľad pôsobí veľmi podivuhodne, pre Egypťana to nie je nič nezvyčajné.

Večer pri ohni si Omar prezeral plány, akoby sa nič nebolo stalo, keď k nemu pristúpil Háfiz. Starý Háfiz, ktorý mu za tri týždne, čo boli spolu, nepovedal ani slovo, sa ľahostajne zadíval do plameňa a spýtal sa: „Prečo si to urobil?"

Omar sa tváril, že študuje plány, ani nezdvihol zrak a odvetil: „A prečo si to *ty* urobil?"

Ťavím trusom živený oheň strašne smrdel a sipotavé, spevavé zvuky plameňov boli v tichu, ktoré sa rozhostilo, zvlášť výrazné. Rýchle pohyby, s ktorými Háfiz preberal koráliky na modlitebnej šnúrke, prezrádzali nepokoj.

„Mysleli sme si, že si zradca," ozval sa váhavo, „zradca nášho národa."

„Zato, že nosím nohavice ako oni a hovorím ich rečou?" skočil mu Omar do reči a hlavou ukázal smerom na dôstojnícke stany. „Pochádzam z Gízy, kde stoja veľké pyramídy a do dvanástich rokov som bol pohoničom tiav. Potom som dostal šancu sprevádzať do Luxoru jedného britského profesora ako jeho sluha, naučil som sa čítať a písať a po anglicky. Pri Alahovi, čo je na tom zlého?"

Ako rozhovor pokračoval, okolo Háfiza a Omara sa zhromažďovalo čoraz viac robotníkov, posadali si so skríženými nohami do piesku a pozorne sledovali každé slovo rivalov.

„V našej krajine," ozval sa Háfiz, „panuje stanné právo. To znamená, že my, synovia Egypta, vo vlastnej krajine nemáme ani najmenšiu moc. To je strašná nespravodlivosť. Zatiahli nás do vojny, ktorú sme nechceli, a z našich priateľov urobili nepriateľov.

Briti sa k nám správajú ako k hlúpym, nedospelým deťom, ktorým učiteľ hrozí palicou. Pritom naša kultúra prekvitala, keď ich krajina ešte ani nebola na mape."

Omar odvetil: „S tým súhlasím a tiež ma veľmi bolí, keď vidím, ako s našou krajinou a naším národom zaobchádzajú. Len sa mi vidí lepšie byť na strane Veľkej Británie než na strane Osmanskej ríše. Briti nám dali aspoň sultána a po vojne nám sľúbili nezávislosť..."

Jeho slová Háfiza rozzúrili, v očiach sa mu divo zablyslo, schytil hrsť piesku a chrstol ju do ohňa: „To sú prázdne sľuby, ak im veríš, si hlupák. Čo je sultán, ktorého dosadili kresťanskí psi? Úbožiak! Veď aj Prorok Mohamed, keď mu niektorí Arabi sľubovali, že ak bude jeden rok on uctievať ich bohov, potom budú oni uctievať Alaha, povedal: O, vy neveriaci, neuctievam, čo uctievate vy, a vy neuctievate, čo uctievam ja, a ja nikdy nebudem uctievať to, čo uctievate vy, a vy nikdy nebudete uctievať to, čo uctievam ja. Vy máte svoje náboženstvo, ja mám tiež svoje! Takto prehovoril, a nie inak. Angličan nikdy nepochopí orientálne náboženstvo a našu politiku, a náboženstvo a politika Britov je nepochopiteľná pre Orientálca."

Okolosediaci súhlasne prikyvovali a Háfiz sa obrátil k Omarovi: „Nechápeš to, ty britský paholok?"

Omar vyskočil, akoby sa chcel vrhnúť na Háfiza, ale dvaja chlapi sa mu postavili do cesty, a preto na starého len skríkol: „Neviem, kto z nás konal hanebnejšie! Ja som Britom dobrovoľne predal svoju pracovnú silu, ale nekonal som proti svojmu presvedčeniu. Ty, Háfiz, si podlý úbožiak, čo berie peniaze z ruky, ktorú by radšej opľul!"

Po jeho slovách sa ozval vzrušený krik, ktorý ukázal, že Omar so svojím názorom nie je sám. Nepochybne si svojím principiálnym postojom vyslúžil rešpekt. Robotníci sa síce k nemu nezačali

správať priateľskejšie, ale Omar sa už nemusel obávať o život ako predtým.

Práce plynulo pokračovali, dokonca to šlo rýchlejšie, než sa predpokladalo, lebo zásoby sa už dali privážať po nových koľajniciach. Dva razy za deň malá lokomotívka chrliaca oheň a dym s tuctom nákladných vagónov absolvovala vzdialenosť zo staveniska do Ismailíje a späť.

Jedného februárového dňa sa na severovýchodnom obzore zjavili tmavé kúdoly prachu, ktoré sa zväčšovali a približovali, a medzi robotníkmi zavládla panika. Britskí dôstojníci napokon vyhlásili, že ide o tureckých zajatcov na ceste do Káhiry.

Stretnutie uprostred sinajskej púšte sa stalo pamätným. Mlčky, vystrašení a utrápení strachom z budúcnosti sa tisíce otrhaných, vychudnutých Turkov vliekli popri vyjavených Egypťanoch. Kde-tu plachý pohľad, väčšinou však držali hlavy sklonené a mnohí boli obviazaní špinavými, schrastavenými obväzmi. Britskí vojaci na koňoch ich príkrymi povelmi držali v zástupe. Celkom otupení sa ťahali pozdĺž železničnej trate na západ a napokon zmizli za obzorom ako fatamorgána.

Omar s nimi súcitil, vždy stál na strane slabších, veď aj sám vždy bol slabší, a dlho sa mu nedarilo zaplašiť z mysle ten podivný zážitok. Hoci Turci boli nepriateľmi Egypťanov a Angličania boli na ich strane, sympatizoval skôr s nepriateľom než s priateľom, azda preto, že priatelia priateľmi a nepriatelia nepriateľmi sa stali z cudzej vôle, z jedného dňa na druhý. Omar vedel, že to mohlo byť aj opačne, Briti mohli byť nepriateľmi Egypta a Turci jeho priateľmi, a trvalo dlhé dni, kým dospel do štádia, že jeho city potlačila ľahostajnosť.

Pozdĺž železničnej trate v rozostupe päť míľ postavili nové stanové tábory, z ktorých chlapi chodili do práce. Po ďalších piatich míľach vždy postavili nový, ale zlikvidovali len každý

druhý starý tábor, aby popri železničnom násype ostalo na každých desiatich míľach jedno stanové mestečko slúžiace ako sklad a zásobovacie stredisko. Ochranu zabezpečovali malé oddiely.

V mieste, kde mala železnica rovná ako šíp preťať pahorky Gebel el-Kasr, postavili najväčšiu základňu. Plukovník Salt sem stiahol všetky pracovné oddiely a rozdelil ich do troch skupín. Britský oddiel pyrotechnikov za pomoci troch ton dynamitu vytvoril priesek cez vrchy. Prvá skupina odpratávala skálie, druhá vyrovnávala násyp a tretia kládla pražce a koľaje - po dvoch týždňoch bola prekážka zdolaná a pracovné oddiely sa pohli ďalej na východ.

Omar dostal od Salta rozkaz, aby spolu s Gerrym Buxtonom, britským dôstojníkom, strážil sklad el-Kasr. Bola to mimoriadne fádna úloha a k dispozícii mali desať britských vojakov a raz toľko egyptských robotníkov. Omar po prvý raz v živote držal v rukách pušku a po prvý raz v živote ľutoval, že prevzal zodpovednosť za útvar. Po desať chlapov v troch zmenách dvadsaťštyri hodín denne strážilo sklad. Oveľa väčšmi než denná horúčava a nočný chlad, väčšmi než ťažká práca na násype, však chlapov sužovala osamelosť nekonečného kamenistého Sinaja a nuda, keď nečinne polihovali v stanoch, pofajčievali a napriek prísnemu zákazu popíjali whisky z armádnych zásob. Nemalo zmysel hlásiť to Buxtonovi, lebo Buxton sa na tej mizérii sám podieľal.

Medzi Egypťanmi a Britmi takmer denne dochádzalo k rebéliám, kto má komu veliť, a k bitkám, ktorých uzmierenie si vyžadovalo oveľa väčšiu námahu než samotné stráženie skladu. Navyše ochorel kuchár a nikto nebol schopný zastúpiť ho a stravu celé dni tvoril len čaj, sucháre a sardinky, čo práve nenapomáhalo vylepšiť náladu; ba čo viac, situácia bola čoraz napätejšia, takže Gerry Buxton po masívnych vyhrážkach vyhlásil, že sa najbližším

vlakom odvezie na východ, aby Salta informoval o situácii a požiadal ho o pomoc. Zatiaľ mal pozície držať Omar.

Keď sa Buxton po dvoch dňoch ešte stále nevracal, Briti a Egypťania spoločne odmietli poslušnosť a nepomohlo ani Omarovo zaprisahávanie. Sklad bol vo dne v noci otvorený a nestrážený a karavány a pastieri kôz, čo náhodou prechádzali okolo, sa mohli bez ťažkostí obslúžiť. Na tretí deň sa Omar rozhodol, že pôjde Buxtona hľadať. Ráno nasadol na vlak smerom na východ a našiel ho na konci trate vo vzrušenej debate s britskými dôstojníkmi, akoby celkom zabudol na svoju úlohu. Ešte počas rozhovoru s plukovníkom Saltom v diaľke na západe bolo počuť obrovskú detonáciu a krátko nato zahalil púštne nebo čierny kúdol dymu.

„Sabotáž! Sabotáž!" kričal Salt ako ranený býk a rozbehol sa do tábora zhromažďovať okolo seba ozbrojených vojakov. Nikto ešte nevedel, čo sa vlastne stalo, ale plukovník hrozil, že ak vyletel do povetria sklad streliva v Gebel el-Kasr, Omar a Buxton pôjdu pred vojenský súd.

To, čo sa naozaj stalo, však predstihlo aj tie najhoršie obavy. Keď sa parná lokomotíva priblížila ku Gebelu, rušňovodič začal vzrušene gestikulovať smerom dozadu, kde na drevených laviciach otvoreného nákladného vozňa sedeli Salt, Buxton a Omar a hŕstka ozbrojených dôstojníkov. Omar sa vyklonil z vagóna, aby lepšie videl, ale dym z lokomotívy mu zastieral výhľad, no oceľová obluda vzápätí zaškrípala a zastavila uprostred púšte.

„Konečná!" zvolal rušňovodič a po železnom rebríku sa šplhal zo svojho miesta. Salt a ostatní ho nasledovali a opatrne sa blížili k rozďavenému kráteru, ktorý sa pred nimi otváral. Koľajnice trčali zo zeme ako polámané rákosie, diera v zemi mala šírku dobrých dvadsať stôp a aspoň takú hĺbku. Výbuch vytrhol pražce z násypu,

spolu s kamením a skálím ich rozmetal po priľahlom tábore, a pritom roztrhal stany a ohrady ako zúrivý chamsín.

Chlapi boli ako paralyzovaní od hrôzy. Panovalo príšerné ticho, nikde žiadne známky života, a zdesení chlapi pôsobili ako duchom neprítomní, kým si Salt nezačal teatrálne rozopínať vrchné gombíky na uniforme a lapať po vzduchu.

„To je sabotáž!" povedal plukovník potichu, takmer šeptom a niekoľkokrát zopakoval: „To je sabotáž!" Akoby mu tieto slová v stave maximálneho rozrušenia prinášali uspokojenie, akoby zbieral sily na obrovský výbuch zlosti, na aký boli všetci v jeho okolí zvyknutí. Nič podobné sa však nestalo. Salt mlčky prešiel okolo krátera, odťahoval potrhané stanové plachty a štuchal do haldy sutín, ktorými bol tábor pokrytý. Po posádke nebolo ani stopy.

Do cely takmer vôbec neprenikalo svetlo, ale na vine neboli len miniatúrne rozmery okna: Zamrežované okienko viedlo do svetlíka a ten bol ukončený ďalšou mrežou. Cely boli pod zemou a patrili bývalým kasárňam na okraji Ismailíje, ktoré slúžili ako hlavný stan britskému generálovi sirovi Archibaldovi Murrayovi.

Omara pri Gebel el-Kasri zatkli a dvaja ozbrojení vojaci ho odviezli do Ismailíje. Plukovník Salt ho obvinil z velezrady; vôbec nebral na vedomie Omarovo presviedčanie, že komplot sa odohral za jeho chrbtom a bez jeho vedomia. Salt síce nemal žiadne dôkazy, vyhlásil však, že na pojednávaní vojnového súdu uvedie mená svedkov.

Cela mala dĺžku desať krokov a sotva polovičnú šírku, pri každej stene stála tak odporne kyslasto zapáchajúca pričňa, že Omar sa spočiatku sotva opovážil dýchať. V prvých dňoch samoty v tomto stiesňujúcom prostredí prepadol Omara panický strach z blížiaceho sa konca. Vedel, čo znamená proces pred vojnovým tribunálom, aj to, že každý výrok o vine má za následok trest smrti zastrelením. V

zúfalstve z neodvratného konca, ktoré človeka oberá aj o posledné sily, zmocnilo sa Omara akési šialenstvo a nútilo ho s teatrálnymi gestami a mocným hlasom deklamovať obhajobu a verše z Koránu, hovoriace o Božej spravodlivosti, ako ho to naučil Taha. Dva razy denne mu popod dvere prestrčili jedlo, no Omar stravu odmietal - nie na protest, ale z neschopnosti v takejto situácii čokoľvek prehltnúť.

Na štvrtý deň jeho pobytu vo väzení, keď už hrozilo, že celkom príde o rozum, Omarovi naraz pridelili spoluväzňa. V skúpom svetle, dopadajúcom cez vysoké okno z mliečneho skla, rozoznal tmavého Egypťana so strhanými črtami, určite to nebol roľník ani pastier, skôr asi nejaký gramotný úradník.

Omar podal novému ruku a priateľsky povedal: „Volám sa Omar." Ten však ignoroval pokus o zblíženie a bez slova sa obrátil Omarovi chrbtom.

V noci sa Omar strhol, nič nevidel, iba cítil, že nový ho chytil za ruku a silno ním trasie. „Hej!" volal na neho potichu. „Hej, niečo sa ti snívalo, táraš zo sna."

Omar vyjachtal niečo na ospravedlnenie a vystrašene sa zahľadel do tmy.

„Čo si to bľabotal o dynamite?" ozvalo sa zrazu z tmy. „Kričal si: Všetkých vás vyhodím do vzduchu!"

„Neviem," klamal Omar.

„Volám sa Nadžíb ek-Kasar," zaznelo z protiľahlého lôžka.

„Omar Músá," odvetil Omar a potom nastala dlhá pauza. Omar napokon nazbieral posledné zvyšky odvahy a ticho povedal: „Briti ma obvinili zo sabotáže. Vraj som zodpovedný za výbuch na novej železničnej trati cez Sinaj..."

Nadžíb uznanlivo vypískol pomedzi zuby. „No a?"

„Čo no a?"

„Urobil si to?"

„Samozrejme, že nie!" zvolal Omar pohoršene a vtedy mu preblyslo hlavou, že jeho spoluväzeň by mohol byť špiceľ, ktorý ho má špehovať. „A ty?" spýtal sa zvedavo.

„Špionáž," odvetil ek-Kasar a opäť nastala nekonečná pauza.

„A čo si vyšpiónoval?" vyzvedal Omar.

„Nič, vôbec nič," rozčúlil sa Nadžíb ek-Kasar. „V Rašíde a Sakkáre som kreslil mapy, archeologické mapy. Vôbec som netušil, že ma celé týždne sledovali Briti."

„Vravíš, archeologické mapy?"

„Áno. Som archeológ. Študoval som v Berlíne. Keď vypukla vojna, musel som sa vrátiť do Egypta."

Omar sa posadil, hľadel do tmy a rozmýšľal, či sa má cudziemu chlapíkovi zdôveriť a povedať mu, že pracoval u profesora Shelleyho, lenže jeho nedôvera bola priveľká, a preto radšej mlčal.

„Nemajú právo takto sa k nám správať," vybuchol cudzí chlap. „Hnusní kolonialisti! Ale časy sa zmenia a potom..."

„Ticho!" napomenul ho Omar. „Stráže v noci načúvajú za dverami."

Počas rozhovoru, ktorý trval celú noc, Omar získal dojem, že ek-Kasar hovorí pravdu a že to v žiadnom prípade nie je britský špiceľ, ale napriek tomu sa rozhodol, že bude veľmi opatrný. Nenávisť voči Britom, ktorá zaznievala z Nadžíbových slov, mohla byť pasca.

Po týždni spoločného osudu Omar a Nadžíb pomaly začínali jeden druhému dôverovať. Opatrne sa navzájom oťukávali a využívali na to najmä noci, keď nemohli jeden druhého vidieť, len sa počuli. Slová vyslovené v tme, bez akýchkoľvek gest a mimiky, sa vnímajú intenzívnejšie. Keď sa Nadžíb v noci rozhovoril, vždy sa rozzúril na Britov a všetkých kolonialistov a jeho argumenty boli také presvedčivé, že Omarove pochybnosti o poctivosti spoluväzňa sa postupne rozplynuli.

Kým Omara sa zmocňovala čoraz väčšia skľúčenosť, Nadžíbovo radikálne presvedčenie akoby narastalo a Omar ho za to musel obdivovať. Nadžíb presviedčal Omara, aby sa nebál budúcnosti, že on má veľa priateľov a tí nikdy nedopustia, aby sa mu skrivil čo i len vlások na hlave, a ubezpečoval ho, že sa na neho môže vo všetkom spoľahnúť.

Omar Nadžíbovým upokojujúcim rečiam neveril a považoval ich za lacnú útechu v bezvýchodiskovej situácii. Lenže potom, jednej noci, sa odohrala podivuhodná udalosť: Omar sa zobudil; zdalo sa mu, že niekto zaklopal na zamrežované okienko cely.

„Nadžíb, Nadžíb!" zašepkal Omar. „Počuješ?"

„Áno," odvetil Nadžíb.

„Čo to je?"

„Azda som Alah?" spýtal sa Nadžíb. Klopkanie zosilnelo.

„Vstaň!" zašepkal Nadžíb. „Postav sa chrbtom k stene a podlož mi ruky."

Omar sa v tme prehmatal až k stene a urobil, ako mu Nadžíb kázal. Pomohol Nadžíbovi vyliezť na okno, odsunúť zástrčku a otvoriť okno smerom von.

„Čo sa deje, Nadžíb?" volal Omar zdola netrpezlivo. Nadžíb bol ťažký a už ho boleli ruky. Počul, ako Nadžíb s niečím manipuluje, a vystrašene sa spýtal: „Ako dlho ťa ešte mám takto držať?"

Nadžíb sa zachichotal a Omar by ho bol najradšej pustil, aby spadol, lebo mu neodpovedal, ale potom ho predsa len začul: „Vieš, aké je ťažké dostať fľašku cez železnú mrežu? Dolu!"

„Čo sa deje?" zopakoval Omar otázku a spustil Nadžíba dolu.

„Niekto nám na noc posiela pijatiku." „Čože?"

„Áno, pred oknom na šnúre visela táto fľaša." Vtisol ju Omarovi do ruky.

„Fľaša? Čo to má znamenať?" Omar mu fľašu vrátil.

Nadžíb sa pustil zubami odstraňovať korkovú zátku a sebavedome vyhlásil: „Povedal som ti predsa, že mám veľa priateľov." V tme bolo počuť, že Nadžíb z fľaše pije. „Whisky," zašveholil spokojne, „írska whisky."

Omar sa nezmohol na slovo. Nadžíb mu vtisol fľašu do rúk a povedal mu, aby sa poriadne napil, ale Omar nepovedal ani slovo. Privoňal si k fľaši, ale jej obsah sa mu bridil; nedotknutú ju vrátil Nadžíbovi a ľahol si na svoju pričňu.

Nadžíb vychutnával whisky ako vytúženú drogu, slastne krochkal, a keďže ho Omarovo mlčanie dráždilo, spustil oslavný monológ na chválu priateľstva a budúcnosť Egypta. Keď sa v záchvate eufórie pozabudol a nahlas vykríkol, Omar ho napomenul.

Už si myslel, že alkohol Nadžíba uspal, keď sa zrazu pustil šepkať plamenný prejav na slávu Saada Zaghlula, vodcu egyptských nacionalistov a ich spoločnej veci. Vždy, keď na chodbe zazneli čižmy dozorcov, musel Omar opitému spoluväzňovi rukou zakryť ústa. Potom sa vrátil na svoju pričňu a počúval Nadžíba, ktorý ešte aj v opitosti celkom rozumne vykladal, že Egypt patrí Egypťanom a nesmie patriť nikomu inému a že Britom by bol osud Egypta celkom ľahostajný, keby im nešlo o Suezský prieplav a námornú cestu do Indie. Nad ránom, keď už cez vysoké okno prenikli do cely prvé lúče svetla, Nadžíbovi oťažel jazyk a prestávky v jeho prejave boli čoraz častejšie, až napokon, Omar to najskôr vôbec nezbadal, Nadžíb zaspal.

Ešte pred ranným nástupom sa Omar pokúsil ukryť prázdnu fľašu a chcel ju spustiť do zinkového vedra v kúte, slúžiaceho na každodennú potrebu. Keď si hranatú fľašku zo všetkých strán obzeral, objavil čosi zvláštne: Na zadnej strane etikety, viditeľnej len keď sa človek pozrel cez sklo, boli rýchlymi ťahmi načrtnuté obrysy sediacej mačky - presne také, ako mal Omar na ramene.

Omar sa preľakol. Čo to znamená? Zadíval sa na spiaceho spoluväzňa a načúval jeho ťažkému dychu. Omar sa obvykle neľakal len tak pre nič za nič, no v tomto okamihu si želal, aby sa nikdy nebol prihlásil do pracovného oddielu. Fľaša v rukách sa mu triasla a cítil, ako mu po chrbte steká studený pot. Cez dvere prenikali kroky stráží a potom bolo počuť volanie „Ranný nástup - ranný nástup!" ako každé ráno. Nadžíb hlboko spal.

V zámke zarachotil kľúč a Omar bleskurýchlo strčil fľašu pod svoj matrac. Dozorcovi oznámil, že Nadžíb ochorel, celú noc mal kŕče v žalúdku, aby ho nechali na pokoji. Po skromných raňajkách - čaji a tmavom suchom chlebe -a raňajšom nástupe sa Omar vrátil do cely. Nadžíb nepríjemne chrápal.

S rukami skríženými pod hlavou Omar na prični civel do stropu, z ktorého opadávali malé trojuholníčky zhnitej olejovej farby. Od osudného únosu, pri ktorom takmer prišiel o život, už prešlo skoro päť rokov, no jeho pozadie sa dosiaľ nevyjasnilo. Záhadná udalosť síce zanechala množstvo stôp, no bez akéhokoľvek zmyslu, a Omar už na ňu zabudol, či skôr ju vytlačil z pamäti, vymazal ju; všetko pátranie sa mu videlo nezmyselné, ba dokonca nebezpečné a ukázalo sa, že najlepším liekom je nevedomosť. Možno sa Omar stal obeťou omylu, zámeny, čo, pravdaže, nevysvetľovalo úlohu, ktorú pritom zohrali Júsúf a jeho dcéra Halima.

Halima - ešte stále na ňu myslel. Dlho sa vyrovnával so sklamaním, že Halina ho oklamala, že ho svojou náklonnosťou chcela odlákať od niečoho, čo sa dialo za jeho chrbtom. Pravda, bol mladý a neskúsený, no nikdy neveril, že by mohla byť taká zákerná. Ak musela v noci náhle ujsť, istotne to neurobila dobrovoľne. Možno aj ona bola akýmsi nevysvetliteľným spôsobom zamotaná do nejakého sprisahania, nemal teda právo odsudzovať ju len zato, že zmizla.

Toto všetko blúdilo Omarovi hlavou, kým tam ležal a počúval Nadžíbov ťažký dych. Naozaj neočakával, že ho minulosť dostihne práve tu, vo väzenskej cele. Ako súvisia britskí okupanti s hrobkou pod Júsúfovým domom, s ním a s Nadžíbom? Súvisia *vôbec* spolu? Môže to byť hra náhody? Spomenul si na profesorove slová, keď raz poznamenal, že za najvýznamnejšie objavy ľudstvo nevďačí vede, ale náhode.

Ako sa má v tejto situácii zachovať? Má fľašu zahodiť a zamlčať, čo našiel? Alebo má Nadžíba osloviť a žiadať vysvetlenie, čo znamená symbol sediacej mačky? Omar nenachádzal odpoveď, a čím väčšmi sa usiloval rozmotať klbko faktov, otázok a nezrovnalostí, tým menej bol schopný jasne, logicky uvažovať.

Bol to momentálny popud, myšlienka, ktorá mu ešte pred chvíľou bola úplne cudzia: Omar vstal, zodvihol svojmu spoluväzňovi pravú ruku a odhrnul mu rukáv sivého mundúra.

V živote človeka sú situácie, keď sa toho, čo očakáva, zľakne väčšmi, než toho, čo neočakával. Omar predpokladal, že Nadžíb bude mať na ramene vypálený rovnaký znak ako on. Lenže teraz, keď ho videl na vlastné oči, ho od hrôzy striaslo. Vystrašene, akoby sa dopustil niečoho zakázaného, pustil Nadžíbovu ruku. A pritom sa Nadžíb prebudil.

Omar by bol najradšej zutekal, najradšej by bol niekde zaliezol, kamkoľvek, len do bezpečia, lenže v tom mu bránili múry cely, okované dvere a stráže, ktoré chodili hore dolu po chodbe. Cítil sa prislabý, príliš podriadený, aby len vyčkal, čo sa bude diať. Preto rýchlo vytiahol fľašu spod matraca a strčil ju Nadžíbovi pod nos.

Ten vyjavené cúvol, nevedel, čo to znamená, ale Omar mu prísne pokynul, aby si fľašu lepšie obzrel.

Nadžíbova tvár sa roztiahla do širokého úškrnu. Celé týždne, čo boli spolu, ho Omar nikdy nevidel smiať sa. Lenže Nadžíb mlčal, a Omara to privádzalo do zúrivosti. Odhodlane sa naklonil k

Nadžíbovi, vyhrnul si rukáv a strčil mu pod nos svoje vypálené znamenie.

Nadžíb vyskočil ako zasiahnutý bleskom, akoby sa prebral zo zlého sna a neveril vlastným očiam, dlaňou si pretieral oči a lapal po vzduchu. Chvíľu trvalo, kým sa spamätal. Napokon zajachtal: „To nie je možné. To nemôže byť pravda."

Omar si Nadžíba premeriaval pevným pohľadom. Hoci nevedel, čo sa stane v nasledujúcom okamihu, všetok strach z neho naraz opadol. Kochal sa v neistote, ktorú u spoluväzňa vyvolal, hoci to nemalo žiadnu logiku; len Nadžíb poznal súvislosti, Omar nie.

Má sa priznať, že nemá ani tušenia, ako k znameniu prišiel? To sa mu v nevidelo veľmi rozumné. Radšej teda mlčal a bol pevne odhodlaný, že to vydrží čo najdlhšie.

Nadžíb pokrútil hlavou. „Len si predstav, dva týždne tu sedíme v jednej cele a nevieme jeden o druhom, že obaja patríme k tadamanu."

Tadaman? Omar o tom nikdy nepočul, ale dával si dobrý pozor, aby sa neprezradil. Najskôr sa o tej organizácii chcel dozvedieť niečo bližšie.

„Čo si vravel, odkiaľ pochádzaš?" spýtal sa Nadžíb.

„Z Luxoru," odvetil Omar stroho.

„Výborne. Tadaman potrebuje ľudí všade. Uvidíš, dostanú nás odtiaľto." „Si si istý?"

Nadžíb prikývol. „Celkom istý. Tá fľaša predsa tiež bola znamenie. Presne vedia, kde sme, a chcú nám dať najavo, aby sme si nerobili starosti."

„Fľašou whisky?"

„No a čo?" Nadžíb rozpačito sklopil zrak. „Tadaman vie, že mám whisky radšej než čaj, rozumieš?"

Omar rozumel. Napriek tomu pochyboval o Nadžíbovom optimizme. Komu by sa mohlo podariť oslobodiť ich z britského

hlavného stanu a ako? Predovšetkým sa však zaoberal otázkou, ako by ľudia z tadamanu reagovali, keby zrazu zistili, že tu majú dvoch ľudí.

„Od začiatku som ti neveril," ozval sa zasa Nadžíb. „Výbuch na železničnej trati - všetka česť, podaril sa ti majstrovský kúsok!"

Omar mlčal.

„Majstrovský kúsok," zopakoval Nadžíb uznanlivo. „Keby naši nekonali, stálo by ťa to hlavu. Ale môžeš si byť istý: Budú konať!"

„Nech sa stane vôľa Alahova!" zamrmlal Omar a potom odbočil od nepríjemnej témy: „Ani ja som ti neveril, keď si povedal, že si kreslil archeologické mapy. Vraj mapy, dovoľ, aby som sa zasmial!"

Nadžíb zvážnel. „Pokojne sa smej, ale smiech ťa prejde, keď ti poviem, o čo šlo."

„Ja salám." Omar podišiel k dverám a načúval. „Vzduch je čistý, môžeš hovoriť."

„Prisahaj pri Alahovi, milosrdnom, že nikdy nevyzradíš ani slovo z toho, čo ti teraz poviem, inak by si to zaplatil životom."

„Prisahám pri Alahovi, milosrdnom."

„Si tadaman a ako tadaman máš právo vedieť všetko."

Omar prikývol a Nadžíb sa s vážnou tvárou rozhovoril:

„Na prelome storočia prišiel do Egypta jeden britský profesor menom Edward Hartfield, známy archeológ. Povrávalo sa o ňom, že je génius na jazyky, a naozaj, perfektne ovládal hieroglyfy, hieratické i demotické písmo, hebrejčinu, chetitčinu, babylónčinu a aramejčinu - taký génius sa narodí len raz za sto rokov. Tento Hartfield mal povolenie od vlády na vykopávky v Sakkáre a hľadal hrob Imhotepa..."

„Imhotepa?" Pri vyslovení toho mena akoby do Omara udrel blesk, cítil, ako mu telom prešiel prúd od hlavy až po päty a na okamih ho ochromil. Ako keď vietor rozfúka stránky otvorenej

knihy, zrazu sa mu vynorili útržky spomienok: Na lístku od žurnalistu Williama Carlyla, ktorý zanechal v opustenej hotelovej izbe, bol nápis *Imhotep* (dvakrát podčiarknutý, inak nič) a profesor Shelley mu podrobne rozpovedal o pátraní po Imhotepovi. Čo, pri Alahovi, môžu mať Nadžíb či Omar spoločného s Imhotepom? Po akých kľukatých cestičkách ich osud vedie pri hľadaní vysvetlenia nevysvetliteľných udalostí?

„Poznáš Imhotepov význam?" spýtal sa Nadžíb.

Omar prikývol.

„Najprv," pokračoval Nadžíb, „Hartfieldove výskumy nevzbudzovali väčšiu pozornosť než práce iných archeológov. V tomto povolaní často človek prežije celý život hľadaním niečoho určitého, a potom nájde čosi, čo nikto neočakával, a väčšinou sa s tým uspokojí. Hartfield bol iný. Objavil množstvo vecí, rovnako významné nálezy ako Mariette, Maspero a Petrie, ale zdalo sa, že čudáckeho archeológa nezaujímajú. Rozchýrilo sa, že narazil na hrobky z 3. dynastie, no z obavy, aby ho neodviedli od jeho cieľa, ich znova zasypal. Samozrejme, že jeho zvláštne správanie neostalo utajené. Káhirská Správa starožitností, dokonca aj polícia ho dali sledovať, ale nepodarilo sa im preukázať, že Hartfield robí niečo ilegálne. A keď ho oslovil Carter a spýtal sa ho na pravý dôvod jeho aktivít, Hartfield odvetil, že hľadá hrob Imhotepa, a to azda ako dôvod stačí.

Chlapi, ktorí pracovali pre Hartfielda, zarábali dobre, určite lepšie ako na všetkých ostatných vykopávkach v krajine, a preto bolo takmer nemožné získať od robotníkov bližšie informácie o profesorovej činnosti. Nikto nechcel stratiť prácu.

Po čase sa však rozchýrilo, prečo Hartfield všetko svoje úsilie sústreďuje práve na nájdenie Imhotepovho hrobu. Lepšie povedané, kolovali tri verzie: Podľa prvej sa mal v Imhotepovej hrobke nachádzať najväčší zlatý poklad na svete; podľa druhej

verzie mala Imhotepova hrobka ukrývať dokumenty obsahujúce všetky vtedajšie znalosti ľudstva, medzi nimi aj také, ktoré už upadli do zabudnutia a ich objaviteľ by dnes získal moc nad celým svetom."

„A tretia verzia?" spýtal sa Omar napäto.

„Tretia verzia tvrdila, že v Imhotepovom hrobe je oboje -všetko zlato a všetky poznatky ľudstva."

Omar ostal ako obarený, a hoci sa veľmi usiloval usporiadať si myšlienky a dať ich do súvisu s tým, čo práve počul, v hlave mu narastal zmätok. „Lenže to všetko," odvážil sa namietnuť, „sú predsa len dohady. Alebo azda jestvujú dôkazy? Aké dôkazy má v rukách ten profesor Hartfield? Nech ich predloží!"

„Žiaľ, to už nemôže urobiť."

„Ako to, že nie? Čo to má znamenať?"

„Hartfield zmizol. Jednoducho sa vyparil."

„Somariny!" namietol Omar nazlostené. „Britský profesor predsa nemôže len tak zmiznúť. Vrátil sa do Anglicka, možno sa svojich plánov vzdal, no možno našiel, čo hľadal, a teraz svoj nález tají. V žiadnom prípade si neviem predstaviť, že by sa profesor mohol rozplynúť. Mal predsa čatu kopáčov, jeho chlapi predsa musia vedieť, kde ho naposledy videli."

Nadžíb urobil chlácholivé gesto. „Samozrejme, deň Hartfieldovho zmiznutia je dobre známy. Naposledy ho videli večer 9. ramadánu neďaleko Rašídu. Dosvedčili to dvaja z jeho ľudí. Lenže odvtedy po ňom niet ani stopy."

„Prečo v Rašíde? Rašíd je predsa od Sakkáry vzdialený sto míľ. Čo hľadal Hartfield v Rašíde?"

„Počúvaj, kamarát. V Rašíde kedysi dávno archeológovia narazili na starý vzácny archív, ktorý založili staroegyptskí kňazi. Okrem iných zaujímavostí obsahoval aj kamennú dosku, ktorú objavili Napoleonove vojská a podľa nej vylúštili záhadu

hieroglyfov. Väčšina nespočetných tabuliek však bola rozbitá, z niektorých ostali len úlomky veľké ako prst, takže skladať historicky významné dokumenty z desiatok tisíc črepín by bola syzifovská práca. Ale i keby sa bol niektorý ústav podujal na takúto úlohu, vyhliadky na úspech boli minimálne, lebo v Rašíde už skúšali šťastie archeológovia z celého sveta a zdanlivo bezcenné kúsky si medzitým pobrali domov. Fragmenty sa teraz nachádzajú v múzeách a depozitoch v Londýne, Berlíne, Paríži, možno dokonca aj v New Yorku, a tí, čo ich vystavujú, zrejme ani nevedia, na akom poklade sedia. Ale vráťme sa k Hartfieldovi: Zrejme mal v rukách najdôležitejší úlomok s informáciou o Imhotepovom hrobe a jeho záhadnom obsahu; a predsa to nestačilo, aby ho našiel. Preto hľadal v Rašíde ďalšie úlomky."

„Božemôj!" Omar bol viditeľne rozrušený. Mlčal, ešte raz si premietal Nadžíbove informácie, a pritom pocítil obdiv k ožranskému nacionalistovi. Hovoril veľmi logicky a dôveryhodne, hoci Omar nechápal, ako súvisí tajný spolok s hľadaním Imhotepovho hrobu. Nebolo to síce nič rozporné, ale ani mu to nedávalo zmysel, preto poznamenal: „Jednému nerozumiem. Čo máš s tou vecou *ty* spoločného? Odkiaľ to všetko vieš?"

Nadžíb sa zasmial. „To je oprávnená otázka, hoci odpoveď sa priam natíska. Omar, ak profesorove zistenia súhlasia, potom ten, čo nájde Imhotepov hrob, ovládne celý svet, potom my Egypťania, Imhotepovi potomkovia, nesmieme dovoliť, aby ho našiel niekto iný. Poklad patrí nám, synom Nílu, a nie Angličanom, Nemcom, Francúzom či Američanom; len nám, chápeš?"

„Súhlasím s tebou, Nadžíb. Ale sú tí druhí vôbec tajomstvu na stope?"

„Nikto netuší, koľko ich vlastne je. Som si istý, že Briti pátrajú veľmi sústredene. Iba tak možno vysvetliť moje zatknutie. Obvinenie zo špionáže je len zámienka, aby ma dostali zo

Sakkáry. Okrem toho však v Luxore pôsobí aj skupina profesionálnych vykrádačov hrobov, ktorí nejakým spôsobom narazili na Imhotepove stopy."

„Čo sú to za ľudia?"

„Na ich čele stoja Mustafa Aga Ajat a Ibrahim el-Navavi, jeden je britský konzul, druhý šéf polície a luxorský *súb-mudir."*

„Naozaj?"

„Poznáš ich?"

„Áno, poznám ich veľmi dobre. Si si istý?"

„Celkom istý. Dopustili sa tej neopatrnosti, že ma podcenili; mysleli si, že Nadžíb ek-Kasar je hlúpy ožran a ničomník, ktorého možno zneužiť na kriminálne čachre. Ožran možno áno, ale pri Alahovi, Nadžíb v žiadnom prípade nie je hlupák. S pomocou tejto bandy sa nám podarilo dostať k úlomku z osudnej tabule. Ajat a el-Navavi sa v Berlíne bezohľadne zmocnili úlomku, úzkeho čierneho kameňa s demotickým textom. Vtedy som žil v hlavnom meste Pruská a oni ma vyhľadali, aby som im za pár špinavých mariek text preložil. Pracoval som korektne, videlo sa mi nebezpečné dať im nesprávny preklad. Skôr či neskôr by to bolo prasklo a oni by ma začali podozrievať. Nezbadali však, že som si urobil odpis."

„Ak tomu správne rozumiem, Nadžíb, dosiaľ sa z toho dokumentu o Imhotepovi objavili tri fragmenty, jeden má Hartfield a ten, povedzme, zmizol, druhý má Aga Ajat a tretí bol v Berlíne, ale teraz aj ten má Aga Ajat. To znamená, že britský konzul má v tomto okamihu najviac informácií."

„Znie to logicky, ale nie je to tak. Uvedom si, že Mustafa má jediný motív - peniaze; jemu ide len o to, aby našiel veľký zlatý poklad, z ktorého by mu podľa zákonov krajiny patrila polovica. Motívy tadamanu sú však šľachetné. Nikto z nás si nebude robiť nároky na poklad. Ak nájdeme Imhotepa my, bude z toho mať

osoh naša krajina, náš ľud. Všetci riskujeme život za spoločnú vec: Mustafa Aga Ajat už dávno nemá ten druhý úlomok. Ukryli sme ho na tajnom mieste."

„Ale pozná obsah textu, zrejme má aj odpis."

„Nepochybne. Ale aby som odpovedal na tvoju otázku: Tadaman vie aspoň toľko čo konzul Ajat."

„A čo hovoria tie dva fragmenty, ktoré poznáš?"

„Primálo na to, aby sa z toho dalo niečo usudzovať. Spomínajú sa v ňom kňazi z Memfisu, hroby božského Imhotepa a faraóna Džósera; a okrem toho len jednotlivé slová, ktoré nedávajú žiadny zmysel. Spomína sa piesok, tajomstvá ľudstva, noc a akási tekutina. Čím väčšmi sa tým človek zaoberá, tým je to zamotanejšie."

„A profesor Hartfield tie fragmenty poznal?"

„To vylučujem. Hartfield musel mať vlastný úlomok, ktorý ho priviedol na Imhotepovu stopu."

„Ale to predsa znamená, že ten, kto sa zmocní Hartfieldovho úlomku, bude mať najväčšiu šancu nájsť Imhotepa."

„Aj tak sa to dá povedať. Mohli by sme však vychádzať aj z toho, že Hartfieldov fragment sa stratil."

Omar vybuchol: „Tomu neverím. Hartfieldovo zmiznutie istotne nie je náhoda. Jeho zmiznutie logicky musí súvisieť s dokumentom. Niekto sa ho zmocnil, a pritom musel odstrániť profesora. Fragment teda ešte jestvuje; dokonca si myslím, že ho niekto veľmi dobre stráži."

Nadžíb dlho rozmýšľal a potom povedal: „Si múdra hlavička, Omar, si hoden byť členom tadamanu."

„Mne sa to vidí celkom jasné," odvetil Omar, „Hartfield sa stal obeťou ľudí, čo poznali jeho tajomstvo, chceli sa ho zmocniť, a pritom profesora odstránili. Otázka však je, kto to mohol byť? Kto vedel o Hartfieldových zámeroch?" Omar sa pozrel na Nadžíba.

Nadžíb pochopil Omarov pohľad a prudko pokýval dlaňou: „Viem, čo si teraz myslíš, ale mýliš sa: Tadaman nemá s Hartfieldovým zmiznutím nič spoločné. Keby za tým boli naši ľudia, mali by sme predsa úlomok a boli by sme o hodný kus ďalej."

Nadžíbovo vysvetlenie znelo presvedčivo. Omar však stále nechápal, ako je možné, že po Hartfieldovi niet ani *jedinej* stopy. Preto Omar nepopustil: „Vravíš, že sa vie, kedy Hartfield zmizol. Ľudia, čo s ním pracovali, predsa ešte niekde musia byť."

„Samozrejme, že sú."

„A nikdy sa ich na to nikto nepýtal?"

„Ale áno. Jeden z našich chlapov."

„A čo zistil?"

„Nič."

„Nič! To nie je možné! Niečo predsa musel nájsť, nejakú informáciu, nápadné správanie, alebo stopu, ktorú profesor zanechal."

„Nie."

„A vy ste sa s tým uspokojili?" „Áno. Čo

sme mali robiť?"

Omar pokrútil hlavou. „Hľadať ďalej. Kto bol ten chlap?"

„Neviem, zabudol som jeho meno, ale je to spoľahlivý človek, oddaný a verný tadamanu."

V rozhovore pokračovali až do noci. V tme ležali na pričniach a zhovárali sa, zmĺkli len vtedy, keď počuli, že sa priblížili stráže, ktoré sa k ich cele približovali a zasa od nej vzďaľovali s presnosťou hodinového stroja. Lenže kým zvuky presných hodín zvyčajne šíria príjemnú harmóniu, presne načasované kroky britských stráží vo väzení hlavného stanu v Ismailíji vyvolávali pravý opak. Noc čo noc tí istí strážcovia, tie isté čižmy a tie isté pliešky na podrážkach kráčali po tých istých chodbách a šírili

smrteľnú hrôzu. Ich kroky ozývajúce sa po chodbách sa dali spočítať, bolo ich štyridsaťsedem na jednu stranu dverí a dvadsaťšesť na druhú. Tento rytmus, bohvie prečo, len máločo mohlo narušiť, a v Omarovi to za bezsenných nocí vyvolávalo taký rozruch, že vždy v tichu napäto načúval, čo sa prihodilo. Pritom nešlo o nič dôležité, len o obyčajnú chodbu britského väzenia a strážca možno preto zmenil rytmus krokov, že niečo odpútalo jeho pozornosť, alebo ho pichlo v kolene.

Omar už začínal veriť Nadžíbovi a oslobodzovacím plánom tadamanu, no čím dlhšie sa ich pobyt v cele vliekol, tým väčšmi v ňom narastal strach. Vedel, že pojednávanie pred vojnovým tribunálom je veľmi rýchle, že niet času predvolávať svedkov a že ak dôjde k najhoršiemu, rozsudky sa vykonávajú ešte v ten istý deň. Nadžíbovi sa dobre hovorilo; bol síce obvinený zo špionáže, ale svojou údajnou činnosťou nespôsobil ozbrojeným silám Jeho veličenstva žiadne škody, kým trestný čin, z ktorého obvinili Omara, pokiaľ sa im ho podarí dokázať, patril do kategórie hrdelných zločinov. Okrem toho sa na každodenných vychádzkach na väzenskom dvore dopočul, že vojna sa pomaly chýli ku koncu, že Nemecko, Rusko, Rakúsko-Uhorsko a Osmanskú ríšu čaká zánik, Briti však zaznamenajú veľké víťazstvo. Omar sa obával, že tadaman by sa mohol vzdať svojho zámeru oslobodiť ich, a Briti zasa budú chcieť všetkých väzňov „spravodlivo" potrestať.

Raz, keď už stratil takmer všetku nádej, sa Omar v noci prebudil, lebo kroky dozorcu natoľko vypadli z monotónneho rytmu, že ho to úplne vystrašilo. Prekvapený Omar zaregistroval niekoľko rýchlych, krátkych krokov, nehlučnú pauzu a o niekoľko sekúnd bolo počuť tupý pád, po ktorom nasledovalo nezameniteľné štrnganie hrubým zväzkom kľúčov. To, že Omar vnímal celý dej tak intenzívne, bolo možné len vďaka úplnej tme, ktorá vládla.

O malú chvíľu v zámke cely zaštrkotal kľúč a vo dverách sa objavili dve územčisté postavy, ktoré v jasnom prenikajúcom svetle nebolo možné rozoznať. Vyzeralo to, že majú na hlavách natiahnuté vrecia a jeden ticho zvolal: „Nadžíb, poď, rýchlo!"

Omar si myslel, že Nadžíb spí, ale ten vyskočil a pošepkal votrelcom čosi, čomu Omar nerozumel, lenže zrejme narazil na odpor, lebo obaja odrazu, skoro súčasne povedali: „Nie!" a pokúsili sa vytiahnuť Nadžíba z cely.

Lenže Nadžíb sa vzpieral, pristúpil k Omarovi, chcel ho pretisnúť cez dvere, strhol mu rukáv a ukázal im vypálené znamenie. Obaja muži na chvíľu stŕpli. Na to neboli pripravení; dierami v kapucni sa pozreli jeden na druhého a potom jeden zasyčal: „V mene Alaha, milosrdného, tak poďte!"

LONDÝN V JESENI

Pokrytci, muži i ženy, patria k sebe. Prikazujú ľuďom, aby konali zlé skutky, znemožňujú im konať dobro a zatvárajú ruky. Zabudli na Boha a on zabudol na nich. Pokrytci sú nemravníci.

KORÁN 9:58

Mohutný deväťposchodový dom so stĺpovým portálom, ku ktorému sa vystupovalo po širokom vonkajšom schodisku, sa od všetkých ostatných budov podobného typu na Victoria Embankment v londýnskej City odlišoval tým, že ľudia, čo do neho vstupovali a z neho vychádzali, boli zdanlivo nenápadní. Na rozdiel od ministerstiev, poisťovní a lodných spoločností medzi Charing Cross a Blackfairs Bridge, kde osobní šoféri za pozornosti plebsu z neďalekých mestských častí Lambeth a Southwark privážali do práce lordov a starostlivo vykefovaných úradníkov, k budove Intelligent Service smerovali výhradne čierne drožky; väčšinou sa však návštevníci vynárali z davu pešo, chvatne vybehli hore kamennými schodami a zmizli v otáčavých dverách.

Melancholická nálada, ktorú Temža celkom nestráca ani v letných mesiacoch, túto jeseň už pomerne zavčasu ustúpila hmlistému počasiu - pravého Brita takéto počasie neznechucuje ani ho neničí, naopak, veď keď sa vo Westende objavia galoše a tvrdé goliere, je to neklamný znak, že nadišla divadelná a spoločenská sezóna, jediné ročné obdobie, ktoré šľachtic musí prežiť v Londýne, výnimku inak tvorí azda iba 3. jún - narodeniny kráľa Juraja.

V tomto roku predmet konverzácie pretromfol všetky doterajšie senzácie, lebo Veľká Británia, *Nech Boh ochraňuje kráľa,* vyšla z pustošivej vojny ako víťaz a v kluboch na Pall Mail a Old

Brompton Road silácke reči a vystatovanie nemali konca kraja. Zaiste, vojna si vyžiadala nespočetné obete, ale prevažne v zahraničí, v Londýne v dôsledku nemeckých vzdušných útokov lietadiel a vzducholodí oplakávali „iba" 670 obetí, čo je veľa, no predsa podstatne menej, než sa očakávalo od čias kráľa Eduarda. Veď prezident nemeckej spoločnosti balónového lietania predpovedal, že vzducholode grófa Zeppelina dokážu to, čo sa nepodarilo Napoleonovi, lebo tisíc vzdušných krížnikov môže naraz vysadiť stotisíc vojakov. Teraz sa rozchýrilo, že pôvodca tej hrôzy skončil v blázinci, a páni sa pritom tak smiali, až sa plieskali po stehnách.

Spravodajskej službe Jeho veličenstva neubudlo práce, len sa presunula do iných oblastí. Na čele inštitúcie už sedem rokov stál plukovník Geoffrey Dodds, a to pri explozívnosti tejto funkcie svedčilo o jeho neobyčajnom talente, pravda, ak v súvislosti s činnosťou spravodajských služieb (aj tak ide len o eufemisticky názov pre špionáž) vôbec možno hovoriť o talente. Vzhľadom na obmedzený priestor tu nebudeme Doddsa podrobnejšie opisovať, celkom postačí, ak sa sústredíme na podstatné črty jeho postoja.

Plukovník Geoffrey Dodds patril k ľuďom, ktorí posudzovali iných podľa ich nerestí. Bol presvedčený, že cnosti možno predstierať, ale neresti nikdy. Návrh, aby trávil život za čiernym viktoriánskym písacím stolom zdobeným karyatídami, by bol Dodds celkom isto rozhorčene odmietol, keby pri okupácii Barmy nebol stúpil na vlastnú mínu, ktorá mu spôsobila ťažké zranenia. Plukovník sa teda vrátil z Indie s chromou nohou a s presvedčením, že ak chce naďalej slúžiť Spojenému kráľovstvu, musí pritom sedieť. Plne sa stotožňoval so slovami umierajúceho kráľa Eduarda, ktorý povedal, že je úplne zbytočné ostať nažive, ak človek nemôže pracovať.

Dodds mal svetlú pokožku, červené vlasy a akýmsi zázrakom prírody čierne, odstávajúce fúzy, takže by vyzeral skôr ako vrátnik nejakého vykričaného domu v Soho - napokon, z minulosti prenikli náznaky, že tam naozaj krátko pôsobil ako pasák -, keby nebolo jeho maximálne uhladeného oblečenia od firmy Dunn & Co, ktoré na ňom musel obdivovať každý, kto ho stretol. Niektorí muži sa do tvídu a kašmíru obliekajú, ale nevedia ich nosiť. Dodds k nim nepatril; vyberanú garderóbu nosil s takou samozrejmosťou, akoby sa v nej narodil, hoci sa vôbec netajil, že pochádza z Lambethu, hneď za Waterloo Station. V príkrom rozpore so vznešeným zovňajškom však občas bolo jeho vyjadrovanie - Dodds nešetril obscénnosťami a štýlom vyjadrovania občas klesol tak hlboko, že nižšie sa ani nedalo.

Odhliadnuc od toho bol Dodds vysoko vzdelaný človek, všetko sa naučil sám, proti vôli predčasne ovdoveného otca, ktorý mal stánok s korením pri Covent Garden, čo síce ako-tak stačilo na živobytie, ale ani zďaleka neumožňovalo vyššie vzdelanie. Teraz žil Dodds v Kensington Gardens, vlastnil vzácnu zbierku kníh a obrazov koni z minulého storočia, bol členom Biblickej spoločnosti a dvoch klubov, do ktorých patril aj Rudyard Kipling a manažér automobilky Rolls Royce Claude Johnson, a velebil vojnu ako pôvodcu všetkých vecí (voľne podľa Herakleita).

Všetky aktivity tajnej služby prebiehali pod zakódovanými názvami, ktoré určoval plukovník Dodds, a v tejto súvislosti svojim agentom zvyčajne pripomínal príbeh ruského ministra zahraničných vecí Alexandra Izvoľského - ako varovanie a súčasne, aby demonštroval, aké dôležité sú krycie názvy: Izvoľskij, vtedy ešte ruský ataše v Kodani, sa dozvedel, že v cárskom diplomatickom zbore sa pripravuje reforma, a robil si nádeje na významný veľvyslanecký post v Berlíne. Poslal teda svojho komorníka, bystrého, vtipného chlapíka do Petrohradu, aby

sa v istých dobre informovaných kruhoch poprezvedal, aké má šance. Za účelom utajenia sa vyslanec dohodol so sluhom, že mu podľa situácie zatelegrafuje iba jediné slovko: *kapusta*, ak bol vybraný za nemeckého veľvyslanca, a *makaróny*, ak mu osud prisúdi Rím. V telegrame z Petrohradu však stálo celkom iné slovo, na ktorom sa nedohodli: *kaviár*.

Vždy, keď sa Dodds dostal až sem, vybuchol do hurónskeho smiechu, až sa celý natriasal a smial sa, čo mu sily stačili. Keď sa upokojil, zvyčajne pripomenul, že Izvoľskij bol nadaný diplomat, ale na špionáž nemal talent. Komorník totiž zvolil jediný správy krycí názov pre jeho nové postavenie: Izvoľského vymenovali za ruského ministra zahraničných vecí.

Akcia, ktorá bola na programe toho dňa, mala krycí názov *faraón*. Dodds dal dohromady mladý tím, aby objasnil neprehľadnú aféru, ktorá v londýnskej verejnosti vyvolala veľký rozruch. Poverenie dostal osobne od premiéra, prísne tajné, rozumie sa, veď človek nikdy nevie, či sa spravodajská akcia neskončí blamážou.

Podnetom bola nepodpísaná noticka v *Timesoch* zo 4. septembra 1918 o záhadnom zmiznutí profesora Edwarda Hartfielda v Dolnom Egypte. Hartfielda všetci poznali ako čudáka, ale odkedy rozlúštil fajjúmske tabule - súbor hieratických textov z 18. dynastie -, považovali ho v jeho odbore za absolútnu veličinu.

Schôdzka sa konala v mapovom salóne na najvyššom poschodí Intelligent Service - steny obložené drevom a osvetlené mapy Britského kráľovstva a jeho kolónií, ktoré dali salónu meno, uprostred dlhý, tmavý stôl a stoličky s opierkami, ktorých autorom bol dozaista Thomas Chippendale. Geoffrey Dodds sa usadil za vrch stola, po oboch pozdĺžnych stranách sa rozsadili šiesti agenti, jeden zapisovateľ, ktorý pri takýchto stretnutiach nemohol chýbať, ako aj starší pán, ktorého väčšina prítomných nepoznala a ktorý

ako roztržitý vedec listoval v stohu papierov. Na tabuli za plukovníkovým chrbtom boli pripevnené fotografie a nákresy a Dodds sa chopil trstinového ukazovadla.

„Toto je jediná jestvujúca fotografia profesora Edwarda Hartfielda, vek 54 rokov, naposledy bytom Bayswater, Gloucester Terrase 124, príslušník protestantsko-pietistickej cirkvi *low church*, manželka Mary, rodená Fischerová, obaja britskí štátni príslušníci."

Prítomní si horlivo robili poznámky.

„Fotografia je zrejme dva roky stará. Podľa výpovedí svedkov vyzerá dnes Hartfield asi takto." A pri tom Dodds ukázal na kresbu zachytávajúcu vráskavú tvár oveľa staršieho muža, než zodpovedalo jeho veku. Hartfield mal na nose malé okrúhle okuliare s kovovými obrúčkami a briadku s vyholenou špičkou brady.

„Profesora Hartfielda videli naposledy medzi 21. a 23. júnom - presne sa to už nedá zistiť - v Rašíde, v západnej delte Nílu. O Hartfieldovej kvalifikácii vám nemusím rozprávať, všetci ju veľmi dobre poznáte. Čo sa mi vidí dôležité, je, že uvedená osoba nedisponovala poverením od *Egypt Exploration Fund* ani od inej podobnej organizácie. Hartfield bol vedec na voľnej nohe a mal k dispozícii značný zdedený majetok, predovšetkým ide o nájomné domy v Bayswateri a Paddingtone. Jeho účty vo Westminster Bank Marylebone nevykazujú nijaké zvláštnosti, azda okrem toho, že posledná transakcia, ktorú potvrdil podpisom, sa uskutočnila 4. apríla. Odvtedy sa žiadne výbery pod jeho menom neuskutočnili."

Gerry Pincock, malý, územčistý chlapík s dlhými vlasmi, aké sa nosili za čias kráľovnej Viktórie, ktorého prezývali *barker*, čo znamená toľko ako havkáč, lebo sa do prípadov zvyčajne zahryzol ako pes, prerušil plukovníka a spýtal sa: „Sir, môžeme vylúčiť, že

sa inkriminovaná osoba stala obeťou nehody, zločinu alebo inej udalosti, ktorá nás neoprávňuje zasiahnuť?"

„To nie je otázka, ktorou by sme sa mali zaoberať," odvetil Dodds zjavne podráždene. „Každá z okolností, ktoré ste uviedli, mohla byť príčinou Hartfieldovho zmiznutia a v takom prípade by nás celá vec nemusela zaujímať. Lenže i keby malo ísť o celkom obyčajnú vraždu, niektoré indície to stavajú do úplne iného svetla. Dávajte teraz, prosím, dobrý pozor!"

Dodds pri výklade pôsobil akosi záhadne uvoľnený a po jeho tvári sa mihol priam šťastný úsmev. Vyžíval sa v tom, že svojich pracovníkov môže prekvapovať záhadnými problémami, a skutkový stav novej úlohy im vždy vysvetľoval v euforickej nálade ako nejaký orientálny rozprávkar.

Spokojne opretý, krátke ruky voľne skrížené na hrudi, prechádzal pohľadom striedavo z holej stolovej dosky na biely strop a pokračoval:

„Egypt, ako viete, je pod britským protektorátom a každoročne tam dôjde k významným nálezom. Predpokladám, že poznáte vykopávky v Britskom múzeu. Ani experti nie sú schopní povedať, či najvýznamnejšie objavy už boli urobené, alebo nás senzácie ešte len čakajú. Táto otázka rozdeľuje archeológov na dva tábory: Jedni tvrdia, že všetky hrobky faraónov, ktoré sa dosiaľ našli, už v dávnych časoch vyplienili vykrádači hrobov, takže tie, ktoré ešte len objavíme, budú tiež vykradnuté. Iná skupina zasa mieni, že jestvujú aj tak dobre zamaskované alebo utajené hroby, že upadli do zabudnutia už v dynastických dobách.

Po jednej z najfascinujúcejších historických osobností starého Egypta chýba akákoľvek stopa, totiž, ani to nie je celkom pravda, lebo už dlhé roky sa objavujú indície, ktoré naznačujú, že tomu mužovi je niekto na stope. No len čo niektorý archeológ niečo

zavetrí, zrazu niekto všetky stopy zmaže. Ten muž sa volá Imhotep."

Pri kvetnatej charakteristike Imhotepa Dodds zašiel do takej hĺbky, že niektorí prítomní už unudene prevracali očami a uvažovali, či náhodou omylom nezablúdili na seminár o archeológii.

Charles Whitelock, svalnatý Škót z Glasgowa s huňatým plavým obočím, napokon nespokojne poklopal päsťou po stole a zvolal: „Sir, prosím vás, nemohli by sme už prejsť k veci?"

Podráždený takouto reakciou na svoj exkurz do dejín Egypta sa Dodds vrátil k jadru veci. „Starí Egypťania sa topili v zlate," pokračoval, „takže v Imhotepovom hrobe by mohlo byť viac zlata, než obsahujú všetky súčasné zásoby zlata na svete."

Pincock ticho zahvízdal. Nato si vzal slovo starší pán, ktorého väčšina prítomných nepoznala a ktorý dosiaľ mlčal: „Dovoľte mi poznámku. Azda by sme sa nemali sústreďovať v prvom rade na zlato. V zachovaných textoch sa ustavične stretávame s informáciami o veciach, ktorým nerozumieme, no ich opis naznačuje, že starí Egypťania používali vedecké metódy a systémy, ktoré umožňovali stavať pyramídy a vysekávať zo skaly obelisky s hmotnosťou tisíc ton, prepravovať ich tisíce kilometrov a zásobovať kyslíkom a svetlom kľukaté chodby hrobiek do hĺbky dvesto metrov. Nájsť Imhotepov hrob by bola obrovská vedecká senzácia."

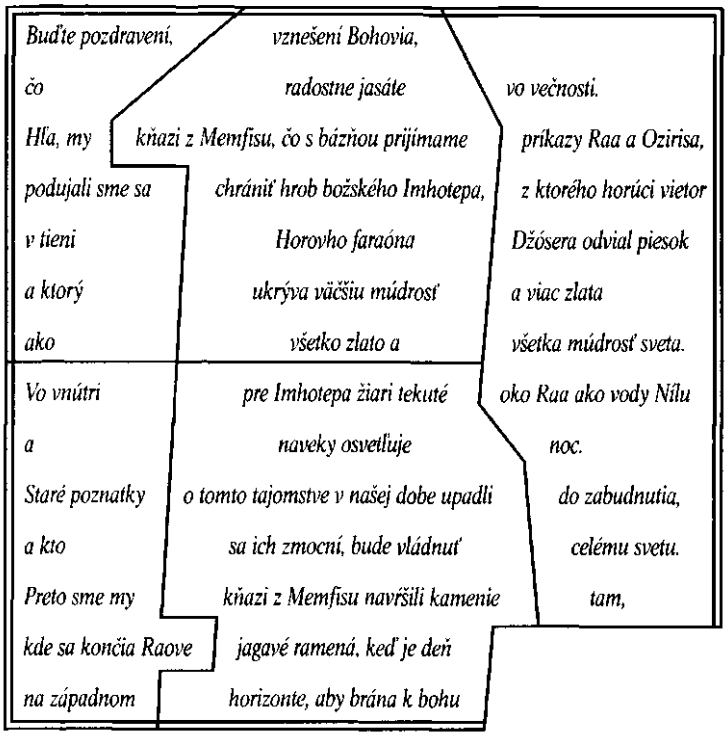
„Profesor Shelley," nadviazal Dodds, „je expertom na egyptské starožitnosti. Stručne povedané, Imhotepov hrob je príliš významný, než aby sme jeho objavenie prenechali iným. Vláda Jeho veličenstva si želá, aby iniciatívu prevzal Intelligent Service."

Prvý sa spamätal Whitelock: „A kto ešte je Imhotepovi na stope? Myslím, okrem Hartfielda."

„Práve to je prvý problém v tomto prípade," odvetil Dodds. „Nevieme, kto čo o celej veci vie, či do nej nie sú zapojené aj iné tajné služby. Isté je, že momentálne sa najmenej dve skupiny usilujú vyfúknuť objav jedna druhej. Na jednej strane je britský konzul v Luxore Mustafa Aga Ajat," Dodds ukázal na druhú fotografiu na tabuli „a policajný šéf z Luxoru Ibrahim el-Navavi, ktorého fotografiu nemáme. Obaja sú členmi bandy priekupníkov so starožitnosťami a majú vynikajúce kontakty s archeológmi, možno dokonca aj s britskými. Neľutujú žiadnu námahu ani peniaze a raz sa im už takmer podarilo vyhodiť nás zo sedla, lenže nerátali s lady Dawsonovou."

Pri vyslovení mena krásnej lady to v miestnosti zašumelo. V spravodajskej službe bola lady Dawsonová mimoriadne obľúbená, a to nielen pre svoj príjemný zjav, ale cenili si najmä jej konšpiračné schopnosti, ktoré využívala so ženskou rafinovanosťou a prefíkanosťou. Okolnosť, že po manželovej smrti žila v hausbóte na Níle, vyvolávala závisť, ale istotne nie nevraživosť. Pri hľadaní fragmetov tabuľky v Berlínskom múzeu skrížili cestu lady Dawsonovej Ajat a el-Navavi a takmer jej to prekazili, ale lady si vyžiadala posily a tie potom zinscenovali prepad v nočnom vlaku do Mníchova. Pincock v tejto súvislosti položil otázku, akú rolu hrali úlomky tej tabule, a dostal odpoveď, že Hartfield dúfal, že na tabuli nájde informáciu o polohe Imhotepovho hrobu. „Profesor Shelley," dodal Dodds, „vám o tom podá podrobnejšie informácie."

Profesor vstal a pomaly začal rozdávať lístky, ktoré mal pred sebou, ako na seminári. „Prvý úlomok som objavil v Britskom múzeu, v rámci svojich výskumov o novších nálezoch z Rašídu, ktorý Francúzi nazývajú Rossette. Keď mi váš nadriadený poskytol tajné informácie o úlomkoch, podarilo sa mi poskladať tento text:

„Vidíte," dodal profesor, „že koniec prvého úseku chýba, jasné je iba to, že ide o zlato a zrejme ešte o viac. Zo zvyšku sa zachovalo tak málo, že to nič nehovorí. Možno by viac úlomkov prinieslo viac indícií."

Posadil sa. Medzi agentmi zavládla bezradnosť. Nikto nevedel, čo má povedať.

„Kto sa o vec ešte zaujíma?" spýtal sa „havkáč" Pincock.

„Druhá skupina," povedal Dodds, „sa mi vidí podstatne nebezpečnejšia ako prvá. Ide o zoskupenie radikálnych nacionalistov, možno aj o niekoľko zoskupení. Protivníci, ktorí sú motivovaní politicky, sú vždy najnebezpečnejší. Nepoznáme hlavu organizácie ani počet jej členov. Vo svojom šialenom zámere odstrániť akýkoľvek zahraničný vplyv z Egypta sa neštítia ničoho.

Páchajú atentáty na britské inštitúcie, vyhadzujú do povetria železničné trate a potápajú lode na Níle, len aby na seba upozornili, a pritom ich domáce obyvateľstvo masívne podporuje, takže sa k nim dá ťažko priblížiť.. V celej krajine majú prívržencov, členov a skrýše, a najnebezpečnejšou spomedzi týchto rozdrobených organizácií, keďže má vysoko inteligentných a na všetko odhodlaných členov, je tadaman. Počet jeho členov odhadujeme na niekoľko sto aktivistov a niekoľko tisíc sympatizantov. Ako poznávacie znamenie používajú symbol sediacej mačky, aký sa vyskytuje v hieroglyfoch. Prečo si zvolili práve tento symbol, nevedno, možno sa však práve v ňom skrýva kľúč k zakladateľom alebo vodcom tejto organizácie - ale to je len hypotéza, nič viac."

Doddsov výklad teraz dospel do bodu, v ktorom prítomní zrazu zabudli na svoju profesionálnu zdržanlivosť a obdivuhodné sebaovládanie. Zavládlo úplné ticho, lebo každý sám premýšľal, ako by sa uvedeného problému čo najlepšie zhostil - ticho porovnateľné azda len so zlovestným tichom pred búrkou. Doddsovi agenti boli zvyknutí lámať si hlavu problémami ešte prv, než rozsiahle rešerše ukážu, či vôbec jestvujú, a považovali to za rovnakú výzvu, akou je pre herca recitovanie Byronových veršov. Dodds využil čas, aby si dal do poriadku bradu a jej končeky si prstami upravoval do želaného tvaru.

„Pane!" Havkáč Pincock sa spamätal ako prvý: „Ak som vám správne rozumel, pane, máme pri riešení problému do činenia s množstvom nepredvídateľných okolností. Nielenže nepoznáme pravý dôvod nášho pátrania, neznáme je aj miesto, počet aktérov a riziko, ktoré sa za tým skrýva. Je to ako rovnica so samými neznámymi, a takéto zadanie matematika vôbec nepozná!"

„Pincock!" rozčúlil sa plukovník. „Toto nie je univerzita, ale tajná služba Jeho veličenstva." Spokojná tvár sa mu pritom

zachmúrila a na čele sa mu vytvorili zlostné vrásky, takže zahriaknutý Pincock sa vzpriamil ako vojak a stručne odvetil: „Áno, pane!"

Doddsových výbuchov zlosti sa všetci obávali a Pincock veľmi dobre vedel, čo u plukovníka znamená takýto výraz: potiaľto, a ani o krok ďalej. Poznal Geoffreyho Doddsa a bolo mu jasné, že bojový plán má už dávno hotový, línie ďalšieho postupu vytýčené a úlohy všetkých aktérov vymedzené podľa presných pravidiel, celkom ako figúrky na šachovnici; beda tomu, kto by tieto pravidlá porušil. Pincock naozaj nemusel dlho čakať a Dodds začal vysvetľovať svoju stratégiu.

Vzhľadom na to, že Edward Hartfield bol do veci zapletený väčšmi než ktokoľvek iný, treba sa dostať na stopu profesorovi. Za týmto účelom sa malo mužstvo rozdeliť, prvá polovica (ďalej iba A) za podpory profesora Shelleyho má pátrať v Anglicku, druhá polovica (ďalej iba B) má hľadať Hartfielda v Egypte. V prípade, že sa hľadanú osobu alebo jej manželku nepodarí nájsť, sústredia sa na svedkov (priateľov, známych, náhodné kontakty), a ak ani táto etapa neprinesie úspech, zamerajú sa na publikácie, dokumenty a písomnú pozostalosť. Pokiaľ by sa v priebehu pátrania objavili nové, dosiaľ neznáme poznatky, najmä čo sa týka politických zoskupení, ale predovšetkým egyptskej tajnej organizácie tadaman, treba ich bezodkladne ohlásiť ústrediu a odtiaľ ich okamžite odovzdať všetkým agentom zúčastneným na akcii „Faraón".

Centrálou a veliteľstvom pre skupinu A a všetky aktivity na území Veľkej Británie je ústredie Intelligent Service, Victoria Embankment, hlavný štáb skupiny B sa bude nachádzať v Egypte na hausbóte lady Dawsonovej *Izis*, kotviacej v Luxore. Skupiny A a B budú podľa interných stanov spravodajskej služby vybavené rovnakými finančnými prostriedkami a právomocami, majú

oprávnenie podľa okolností použiť strelnú zbraň a pod falošným menom a s falošnou totožnosťou vystupovať pred štátnymi orgánmi. V prípade odhalenia akcie, zatknutia alebo uväznenia niektorého člena príslušný agent pri vyšetrovaní nesmie prezradiť svoju totožnosť ani svoju úlohu. Nadriadený orgán spravodajskej služby, ministerstvo vojny, akúkoľvek spojitosť poprie.

Vedomý si dôležitej úlohy, plukovník Dodds sa v kresle vzpriamil, víťazoslávnym pohľadom si premeral prítomných a potom pomaly, s dôrazom na každé slovo, povedal: „Páni, ste výkvetom svetového impéria, ktoré ovláda pätinu sveta, spravodajská služba Jeho veličenstva je najlepšia na svete. To majte na mysli pri každej akcii."

Plukovník ešte nedohovoril, keď vstúpil poslíček a na stôl pred Doddsa položil správu. Dodds ju najskôr namrzene odsunul, ale potom ju jedným okom preletel a veľmi nervózne sa zahniezdil.

„Práve som dostal nasledujúcu depešu od lady Dawsonovej," oznámil agentom. „Na úpätí migračnej duny, tri míle západne od Sakkáry, sa našla mumifikovaná mŕtvola ženy. Pravdepodobne ide o Mary Hartfieldovú, manželku profesora Edwarda Hartfielda. Na jej totožnosť sa usudzuje na základe listu adresovaného Mary Hartfieldovej, ktorý našli v šatách mŕtvej. List je datovaný 4. októbra 1918 a je podpísaný iniciálkou C. V liste sa spomína kamenný odtlačok, ktorý má byť odovzdaný za obnos 10000 libier. Miestom stretnutia je hotel Savoy v Káhire, dátum odovzdania 12. október, čas jedenásť nula nula."

„Kto je C?" zvolal vzrušene Pincock. V miestnosti zavládol nepokoj a všetci sa začali prekrikovať.

Plukovník Dodds ich nemohol uspokojiť, až napokon nahlas zvolal: „Ako vidíte, páni, zrejme máme do činenia s ďalším konkurentom."

Z KÁHIRY HORE NÍLOM

Boh stvoril dvanásť mesiacov v roku. Určil tento počet ešte v deň, keď stvoril nebesia a zem. Z nich podľa učenia pravého náboženstva sú štyri mesiace posvätné. V týchto mesiacoch si neubližujte. Ale môžete v nich svorne bojovať proti pohanom, lebo aj oni bojujú proti vám. Vedzte, že Boh pomáha bohabojným.

KORÁN 9:36

Omarov vzťah k Nadžíbovi ek-Kasarovi celkom isto nebol priateľstvom. Násilné vyslobodenie z vojenskej väznice v Ismailíji síce vnieslo do jeho života neočakávaný zvrat, no ich spojenectvo predsa len bolo účelové a Omar požíval všetky z neho vyplývajúce výhody výhradne vďaka vypálenému znaku na pravom ramene, ktorého význam mu síce už bol trocha jasnejší, no jeho pôvod bol ešte stále zahalený tmou ako hladina vody v hlbokej studni. Hoci veľká vojna po ich dobrodružnom úteku trvala už len niekoľko týždňov a neprávom vznesené obvinenia mali platnosť len v spojitosti so strašnou vojnou, Omar a Nadžíb nevedeli, či sa predsa len ešte nenachádzajú na listine hľadaných osôb britského ministerstva vojny, a preto sa sprvu radšej ukrývali.

V žiadnom meste na svete nie je život taký anonymný ako v Káhire. Deň čo deň sa niekde medzi pahorkom al-Mukattam a železničnou stanicou zrúti úzky, preľudnený dom a pochová pod sebou stovky bezmenných, nikde neprihlásených, neznámych ľudí, lebo generácie už stáročia podľa potreby a bez povolenia nadstavujú jedno podlažie na druhé, až kým slabé základy nepovolia, tehly a trámy nepodľahnú zemskej príťažlivosti a dom sa nezrúti. Preto nebolo nič ľahšie, než sa ukryť v starom, ošarpanom nájomnom dome v tieni citadely, v jednej z bočných

uličiek ulice Asaliba medzi mešitami Ibn-Tulúna a Sultána Hasana. Vďaka podpore akéhosi neznámeho príslušníka tadamanu sa delili o dve miniatúrne izbičky na šiestom poschodí s výhľadom na zadnú fasádu ďalšieho nájomného domu, ktorý sa od ich domu ničím neodlišoval a bol tak blízko, že pred nimi ani napriek najväčšej zdržanlivosti nemohol ostať skrytý život v ňom, vrátane porušovania svätých zákonov pôstneho mesiaca ramadánu.

Omar sa narodil ako mestské dieťa, a predsa sa v preľudnenom meste nikdy necítil doma - ľudia tu žili ako svetloplaché termity, na rozdiel od hmyzu však nemali možnosť vzlietnuť a začať niekde inde odznova. V špinavom, ošumelom labyrinte malebného starého mesta vo východnej časti sa necítil dobre, ustavične tam bolo cítiť prach a hnijúce fekálie, no najmä biedu.

Egypťania tu žili ako v stredoveku, rovnako sa obliekali a trpeli rovnakým nedostatkom. Ostali im tie isté drobné radosti, obmedzené najmä na zadymené kaviarničky s malými okrúhlymi stolčekmi na ulici, kde človek za dva piastre mohol zahnať nudu vlečúceho sa popoludnia. V domoch netiekla voda a, samozrejme, chýbali akékoľvek hygienické zariadenia. Muži, pokiaľ to považovali za potrebné, ale to bolo pomerne zriedka, chodievali sa kúpať do hamamu; ženy sa vody stránili, tváre si zakrývali závojom a so železnou pravidelnosťou rodili deti, na ktoré čakal taký istý život v tých istých kľukatých uličkách.

Dalo by sa očakávať, že Omara priťahovala skôr západná Káhira na protiľahlom brehu Nílu, pri Bahr al-Áma, Káhira víl a palácov v štvrti al-Gamaleja či Darb el-Masmat, rodisku chedíva Ismaíla. Európski prisťahovalci, Taliani, Gréci, Malťania, Francúzi a Briti tam v predchádzajúcich storočiach zaviedli západný štýl života i architektúry, a ostrov v Níle, pred výstavbou Veľkej priehrady v Asuáne každoročne zaplavovaný prívalmi bahna, premenili na botanickú záhradu, exkluzívny tenisový klub a dostihovú dráhu.

Tu stáli nádherné biele stavby - v inej časti mesta by takáto farba pôsobila provokačne, ako keby človek vošiel do mešity obutý -, lodné agentúry sa farebnými maľovanými plagátmi usilovali získať pasažierov do kajút prvej triedy, banky sľubovali diskrétnosť za prepážkami z dymového skla a v hoteloch *Shepheards* či *Semiramis* stál apartmán s výhľadom na Níl tri razy toľko, čo za rok zarobil zriadenec, stojaci v bielej uniforme pri vchode.

Nie, ani to nebol Omarov svet, a ľudia, ktorí v tých končinách žili svoje luxusné životy, v Omarovi nevzbudzovali závisť. Narodil sa na okraji púšte, pred bránami nekonečného mesta, a potreboval blízkosť púšte. Denná páľava, nočný chlad, nekonečný obzor na západe a hlasy, ktoré sa strácali v diaľke - to bol Omarov svet, ten ho magicky priťahoval ako vôňa ženy. Lenže ako mal uniknúť z veľkomesta?

Nadžíb bol presvedčený, že v bezpečí sú len tu, v chaose Káhiry, kde nežijú jednotliví ľudia, iba tisíce kópií, lebo jeden vyzerá ako druhý. Omar uznal, že návrat do Luxoru neprichádza do úvahy, ale v Káhire ostať nechcel. Na Nadžíbovu radu si dal nakrátko ostrihať vlasy a narásť úzku tmavú briadku, ktorá ho zmenila na nepoznanie, a najradšej nosil európsky odev.

Takto sa jedného dňa vybral do Gízy, ktorú pred ôsmimi rokmi opustil, no z pamäti mu nikdy nezmizla.

Akýsi nevysvetliteľný vnútorný mechanizmus spôsobuje, že ľudia majú sklon hodnotiť minulosť zhovievavo a všetky nepríjemnosti, hrôzy a problémy vytlačiť z pamäti, alebo sa na ne aspoň pozerať cez ružové okuliare, no Omar sa v tejto súvislosti nemusel ani najmenej namáhať. Na úpätí pyramíd prežil najkrajšie roky života, jeho svet siahal od obzoru po obzor. O veciach, ktoré boli za ním, nevedel nič, a ani ho nezaujímali.

Na ceste vedúcej z Káhiry k pyramídam v Gíze teraz premávali autobusy, čierne chrchľavé monštrá, ktoré vytlačili drožky ťahané

koňmi, lebo boli lacnejšie a rýchlejšie. Hotel *Mena House*, niekdajší zakázaný sen malého chlapca, nestratil svoj koloniálny charakter. Oproti vstupu do hotela ešte stále vyčkávali pohoniči tiav a nahlas vykrikovali na zákazníkov.

„Polishing, Sir, polishing!"

Omar si nízkeho, nenápadného človiečika pod nohami najprv ani nevšimol; teraz však v nemom úžase hľadel na mrzáka s odrezanými nohami, ktorý k nemu s vľúdnym úsmevom otŕčal kefu na topánky: *„Polishing, Sir!"*

„Hasan!" zvolal dojatý Omar. „Starý, dobrý Hasan!"

Úsmev na mrzákovej tvári vystriedal rozpačitý, neistý výraz a starký hodnú chvíľu váhal, či sa má tváriť, že cudzinca spoznal, alebo radšej priznať pravdu a priamo sa ho spýtať, kto je a či sa už niekedy stretli.

Omar uľahčil mrzákovi rozhodovanie, kľakol si na teplý asfalt, položil mu ruku na rameno a povedal: „Ja som to, Omar. Azda som sa tak veľmi zmenil?"

Vtom sa starkému opäť rozjasnila tvár, rukávom si rozpačito utrel nos a nesmelo odvetil: „Omar Efendi! Vďaka ti, Všemohúci, že si mi dožičil dožiť sa tohto dňa!" A potom, nehľadiac na ľudí vôkol, si padli do náručia.

„Omar Efendi," opakoval čistič topánok a krútil hlavou. „Často som na teba myslel, Efendi, mal som výčitky svedomia, že som ťa vtedy za desať piastrov predal cudziemu Angličanovi."

Omar sa zasmial. „Bol to dobrý človek - na Angličana. Naučil som sa čítať, písať a po anglicky, a bolo o mňa postarané, lenže potom prišla vojna a zrazu sa všetko zmenilo."

Hasan strčil kefu do skrinky zdobenej sklenenými korálikmi, ktorú ešte stále tisol pred sebou, a povedal: „Musíš mi všetko vyrozprávať, Efendi."

Omar zodvihol skrinku a spolu sa pobrali do záhrady hotela *Mena House.* Na hotelového sluhu, ktorý sa im chcel postaviť do cesty, Omar po anglicky zrúkol niekoľko šťavnatých výrazov, takže radšej poklonkujúc zmizol. Omar rozprával až do večera, kým slnko nekleslo za Veľkú pyramídu, ako to už tisíckrát videl. Nevynechal vôbec nič. Dôveroval láskavému mrzákovi, cítil k nemu synovskú náklonnosť a vedel, že aj Hasan miluje jeho otcovskou láskou.

V Omarovi sa prebudil aj niekdajší obdiv, ktorý k starému mrzákovi ako chlapec pociťoval, obdiv k jeho nezlomnej životnej energii. Hasan patril k vzácnemu typu ľudí, ktorí nenariekajú a netrpia, že sa život s nimi kruto zahral, a hoci isto nie sú šťastní, vyžaruje z nich spokojnosť a ich dokonalé sebaovládanie by mohlo slúžiť ako príklad pre mizantropov, ktorí sa v utrpení vyžívajú. Tí vidia len svoj vlastný ťažký údel, v kontakte s inými sú vždy nedôverčiví a nevedia hovoriť o ničom inom, len o vlastnom trpkom osude. Opúšťajú sa a padajú, utápajú sa v sebaľútosti a prijímajú almužny, lež nie preto, že by na to boli odkázaní, ale preto, aby vystavili na obdiv svoje nešťastie.

Hasan bol prihrdý na to, aby žobral, lebo almužna sa mu bridila, radšej si dával platiť za čistenie cudzích topánok. Raz Omarovi s hrdosťou v hlase rozpovedal príhodu o akomsi bohatom Židovi, ktorý mu pred hotelom hodil päť piastrov a myslel si, že robí dobrý skutok podľa svojej viery. Hasan mincu vo vzduchu chytil, hodil mu ju naspäť a zavolal na neho, aby ju radšej daroval nejakému chudákovi.

Keď Omar dohovoril, starký sa zatváril ustarostené. „Tadaman? Tadaman?" zopakoval niekoľkokrát. „Nikdy som o tom nepočul. Lenže to neznamená, pri Alahovi, že taká organizácia nejestvuje. Veru, myslím, že by som bol dokonca rád, keby existovala, lebo náš ľud musí znášať mnoho príkorí, a niektoré činy pôsobia ako

balzam na naše rany. Zaiste, neschvaľujem každý prostriedok, lenže Briti sa držia toho, čo považujú za správne a spravodlivé, a to je v ich, nie v našom záujme. Ak ťa nájdu, potrescú ťa."

„Zmenil som výzor," namietol Omar, „keď sa ráno pozriem do zrkadla, sám seba nespoznávam, a pre Britov aj tak všetci Egypťania vyzerajú rovnako."

„Budem sa modliť k Alahovi, najmilosrdnejšiemu, aby si mal pravdu.

Omar prikývol. „Oveľa nebezpečnejší sa mi vidí tadaman, ktorý ma násilne spravil svojím členom. Priznám sa, že niekedy sa bojím vlastných ľudí. Myslia si, že som im zaviazaný, lebo ma vyslobodili z temnice. Chcel som už aj ujsť, lenže to je riskantné. Tadaman má špicľov všade, a kým na Angličanovi zvyčajne vidieť, že je poddaným Jeho Veličenstva, žiadny Egypťan nemá príslušnosť k tadamanu vpísanú v tvári. Pritom to všetko bol pravdepodobne omyl..."

Omarovi nezostávalo veľa času, a predsa chcel aspoň nazrieť do chatrče, v ktorej prežil prvé roky života. Jeho bratia predali malý statok aj s ťavami a vybrali sa hľadať šťastie do veľkého mesta. Okolo polnoci sa Omar vrátil do Káhiry. Na ulici Asaliba panoval čulý ruch. Predavači kávy balansovali s tácňami ozdobenými zvončekmi pomedzi davy. Vo vzduchu voňali arašidy, ktoré akýsi malý chlapec pražil v starých plechovkách od sardiniek a marmelády. Pekárski učni roznášali na hlavách koše so sezamovým pečivom a všade bolo množstvo predajných žien každého veku, ktoré na okoloidúcich tľoskali jazykom.

Na rohu domu, kde Omar býval, sa nachádzala kaviareň Royal. Ustavične obsadené stolíky rozostavené na chodníku bránili ľuďom v chôdzi a Omar tam našiel Nadžíba, ako sa s kýmsi vzrušene zhovára.

Nadžíb predstavil svojho spolubesedníka ako Alího ibn al-Husajna. Chudý muž s tvrdými črtami a sivými vlnitými vlasmi bol obchodník s koreninami a pochádzal z Libanonu. Alí mal drobné, prefíkané, možno až zákerné očká, aspoň Omarovi sa tak od samého začiatku videlo. Nadžíb povedal, že Alí im obom ponúka výhodný obchod, a keď zbadal Omarov nedôverčivý pohľad, na upokojenie mu pošepol, že al-Husajn tiež patrí k organizácii, veď vie, ku ktorej.

Obchod, ktorý mal každému z nich vyniesť päťdesiat libier a úhradu všetkých výdavkov, na prvý pohľad nepredstavoval žiadne veľké riziko: Nadžíb a Omar sa mali odviezť loďou dolu do Asuánu a vyčkať tam na karaván zo Sudánu, privážajúcu z Chartúmu koreniny.

Omar bez rozmýšľania súhlasil. Tak veľmi túžil uniknúť z anonymného, chaotického virvaru veľkomesta, že zabudol na pochybnosti o seriózności Alího ibn al-Husajna. Mladosť a neskúsenosť mu bránili byť opatrným, navyše, jednou z určujúcich vlastností Omarovej povahy bola veľká dôverčivosť. V kontakte s ľuďmi si síce počínal veľmi obratne, lenže nevedel dosť dobre odhadnúť ľudí a jeho družné správanie, vyplývajúce zo životného optimizmu a nepokoja v duši, sa mu niekoľkokrát v živote malo stať osudným.

Nadžíb bol starší ako Omar, ale nebol mu ani oporou, ani pomocou, naopak, v dňoch, keď sa častejšie pozeral na dno pohárika, a tých bolo oveľa viac než dní, keď nepil, musel Omar krotiť Nadžíba a dávať pozor, aby sa niekde nepreriekol, alebo ho držať bokom od cudzích ľudí, aby neohrozil ich spoločný osud. Ich vzájomný vzťah už dávno prerástol do štádia, v ktorom spojenectvo nahlodala nedôvera a spoločný patriotizmus sa stal jediným motívom ich spolužitia. Už dlho nemali pravidelnú prácu - jednak sa báli, že by museli prezradiť svoju pravú totožnosť, a

jednak preto, že Nadžíb bol presvedčený, že tadaman nedovolí, aby jeho členovia zahynuli od hladu.

Omar a Nadžíb sa ani nestačili povypytovať, či za tento najnovší obchod vďačia organizácii, alebo ide o Husajnovu súkromnú záležitosť, lebo Libanončan im chvatne vysvetlil úlohu, na stôl položil **oblaku** so splnomocneniami a istým finančným obnosom, a zmizol. V Husajnovom správaní bolo čosi, čo nestrpelo odpor ani námietku, a Omar s Nadžíbom sa radšej na nič nespytovali. Na sedemnásty deň, vyhlásil Husajn, ich bude čakať tu v prístave.

V dokladoch, ktoré im Libanončan nechal, napodiv nenašli jeho adresu, ktorú, mimochodom, vôbec nepoznali, lež svoju vlastnú; no vyhliadka na tučnú odmenu a predstava, že na dva týždne uniknú z tmavého bytu, otupila všetky pochybnosti. Aby nevzbudili pozornosť, rezervovali si, každý zvlášť, plavbu poštovým parníkom do Asuánu. Plavba v miniatúrnych kabínkach s poschodovými pričňami, kde o riadnych lôžkach nemohlo byť ani reči, mala trvať tri a pol dňa.

Starý poštový parník menom *Bedrašein* mal široké lopatkové kolesá, vysoký komín, ktorý sa hore rozširoval ako tulipán, a tri paluby pre dobrú stovku pasažierov. V tmavých útrobách lode bola naložená pošta. Na hornej palube s arkádami na železných stĺpoch, ktoré mali tieniť pred slnkom, sa nachádzala jedáleň zariadená prúteným nábytkom a používali ju väčšinou iba Angličania.

Omar a Nadžíb mali dosť dôvodov, aby sa jedálni vyhýbali. Zvyčajne sa zdržiavali na strednej palube, kde boli ponatierané drevené lavice ako v železničnom kupé tretej triedy. Domorodci tu konzumovali prinesené zásoby, zhovárali sa, hrali dámu, spali alebo sa len dívali na plynúce údolie Nílu. Tu sa mohli cítiť bezpeční, a predsa si dávali pozor, aby ich spolu nevideli.

Horúčava dňa napriek pokročilej hodine ešte nepoľavila, preto sa Omar radšej uložil vo výklenku na zadnej palube a civel do tmy.

Na spánok nemal ani pomyslenia. Už prešli Samalut, okolo polnoci pristane *Bedrašein* v Minjá. Nikde na svete hviezdy nie sú tak blízko ako nad nočným Nílom a očarený Omar v zbožnej úcte na chvíľočku zabudol na svoj osud.

Do reality ho vrátili hlasy dvoch Angličanov na hornej palube. Ako dlho chce ešte takto žiť, blyslo mu hlavou, ako túlavý pes, ustavične na úteku pred šarhom, bez domova, vydaný napospas tadamanu a ľuďom, skrývajúcim sa v jeho pozadí? Veď ani táto úloha, ktorú sa práve chystal splniť, veľmi nemohla zmeniť Omarov názor na organizáciu, skôr naopak. Zoči-voči sa nezľakol nijakého protivníka, no hlboko vo vnútri mu hlodal nevysvetliteľný strach zo všetkého neznámeho a anonymného. Omar dospel k názoru, že by sa mal rozlúčiť s Nadžíbom i s tadamanom.

Z úvah ho chvíľami vytrhali útržky rozhovoru Angličanov na hornej palube a spočiatku ho veľmi nezaujímali, no potom si tí dvaja zrejme vošli do vlasov a ich hlasy zosilneli, takže Omar bez ťažkostí počul, o čom sa zhovárajú. Prvý, pedantný punktičkár, vyčítal druhému, bystrejšiemu a drzejšiemu, že koná nepremyslene a hlúpo, a zahrnul ho vodopádom vulgárnych nadávok, lebo tie, ktorým Omar rozumel, boli z najnevyberanejších. Vraj je už pomaly rovnaký ako šéf, tára rovnaké hlúposti a používa rovnako idiotské argumenty.

Zrazu vo vzrušenom rozhovore na hornej palube zaznelo meno, pri ktorom sa Omar strhol: Hartfield. Omar bol ako šibnutím prútika čulý ako rybička. Najprv síce pochyboval, či ide o nezvestného profesora, ale jeho podozrenie sa o chvíľu potvrdilo: Angličania hľadali profesora Edwarda Hartfielda.

Druhý pomerne rýchlo upokojil prvého, takže Omar už len s veľkou námahou, počul, o čom sa zhovárajú. Z útržkov rozhovoru usúdil, že sa chystajú do Luxoru, a pritom padlo aj meno Carter.

Omar dlho neváhal: Utekal do kabíny, na hlavu si narazil klobúk so širokou strieškou, ktorý si obľúbil už v Káhire, po strmých železných schodoch vybehol hore na prednú palubu a odtiaľ unudeným vychádzkovým krokom kráčal dozadu a predstieral, že sa zasnene pozerá do noci. Takto sa mu podarilo nepozorovane sa priblížiť k obom mužom.

Prvý bol malý, mal sotva tridsať a dlhé vlasy. Pohyby mal strohé a prudké, úplný opak druhého - ťažkopádneho starého chlapa, vyžarujúceho pokoj hraničiaci s ťarbavosťou. Keď sa k nim Omar priblížil, stíchli, preto si ich len nenápadne obzrel a dal sa na ústup.

Po polnoci, keď parník mocnými údermi lopatiek a za veľkého kriku ľudí na brehu vplával do prístavu v Minjá, rozospatý Nadžíb vyliezol z kabíny. Omar mu naznačil, že má pre neho dôležitú informáciu. Stáli vedľa seba na palube a predstierali, že unudene pozorujú pristávací manéver parníka, ale Omar v skutočnosti rozprával Nadžíbovi o svojom objave.

Nadžíb bol okamžite čulý ako rybička. „Vravíš, dvaja Angličania?"

Omar prikývol, ale neodvrátil zrak od brehu. „Jeden môže mať tridsať, druhý možno raz toľko." „A chcú vystúpiť v Luxore?" „Aspoň tak to ten mladší povedal." „Kedy budeme v Luxore?" „Zajtra ráno."

Nadžíb po dlhej pauze povedal: „Vidí sa mi, že obaja myslíme na to isté."

„Myslíš, aby sme sa Angličanom zavesili na päty?"

„Presne tak."

„A čo náš obchod?"

Nadžíb sa rozhliadol okolo seba, či ich niekto nepozoruje, ale v tme a tlačenici si ich rozhovor nikto nevšimol. „Musíme sa rozdeliť," povedal Nadžíb, „jeden pôjde do Asuánu, ako bolo

dohodnuté, a prevezme karavánu, a druhý ostane pri Angličanoch. Stretneme sa v Káhire."

Zavčas rána Omar s batožinou ako prvý vystúpil z lode. Nebolo to celkom bez rizika, lebo si musel dávať pozor, aby ho niekto nespoznal. Najmä si ho nesmeli všimnúť tí dvaja Angličania. Skryl sa za búdu z dosák a sledoval, ako vystupujú z lode. Každý mal obrovský staromódny kufor a batoh, akoby sa vypravili na dlhší pobyt.

Omar očakával, že na nich bude čakať drožka z nejakého hotela, ale nič také sa nestalo. Počkali, kým sa ľudia rozutekali, odmietli ponuku jedného úslužného drožkára a napokon zišli dolu k prievozu, kde sa v rannom vetre trepotali zvinuté plachty člnov. Teraz, v slnečnom svetle, Omar videl, že ten väčší je oveľa mladší, než sa mu v noci zdalo. Druhý mal svetlú, červenkastú pokožku, čo svedčilo o jeho írskom alebo škótskom pôvode, no mohlo ísť aj o poruchu krvného obehu.

Na druhom brehu Nílu mu nemohli uniknúť, ibaže by boli chceli do Chargy alebo do niektorej z oáz v Líbyjskej púšti, preto sa ich Omar teraz ani nepokúsil sledovať. Povedal si, že našťastie smerujú do miest, kde ich bude môcť bez ťažkostí pozorovať. Veď kam sa už mohli vybrať než do Kurny, nanajvýš ešte do Dér el-Medíny, alebo ich očakáva Carter, ktorého spomínali.

Pobyt v Luxore nebol pre Omara celkom bez rizika. Musel byť v strehu, aby ho nespoznali, preto zatiaľ upustil od sledovania Britov, a radšej sa sústredil na vlastnú bezpečnosť. Keď poštový parník zdvihol kotvy a Angličania boli na druhom brehu, Omar vzal lodný vak a vydal sa smerom k železničnej stanici, kde sa chcel ubytovať v jednom z nespočetných lacných hotelov.

Pritom sa stalo niečo, čo si neskôr ani pri najlepšej vôli nevedel vysvetliť; lenže nie je azda v našom živote určujúce práve to, čo nevieme vysvetliť? Omar prechádzal okolo starého hotela *Edfú*,

ktorý sa od čias, keď ho videl naposledy, vôbec nezmenil, možno iba v tom, že drevený altánok pred vchodom bol teraz ešte spustnutejší a ošarpanejší, a zrazu pocítil nevysvetliteľné nutkanie pozrieť sa, či tam ešte stále je ten istý starý krivý majiteľ.

V interiéri sa nezmenilo nič. Zelená omietka v úzkej chodbe opadávala zo stropu ako predtým, aj pestrá skrinka na kľúče bola na svojom mieste. Za pultom trónil akýsi vypasený plešatec a hrdo oznámil Omarovi, že on je nový majiteľ, a spýtal sa, čo môže pre neho urobiť. Na otázku, či má voľnú izbu a koľko by stála, tučniak odvetil, že nie je sezóna, preto je hotel prázdny a Omar si môže vybrať a na cene sa určite tiež dohodnú.

Omar si vybral izbu na prvom poschodí, v ktorej svojho času býval novinár William Carlyle; v porovnaní s ostatnými izbami predsa len pôsobila najlepšie. Do knihy hostí sa Omar zapísal ako Háfiz el-Ghafar, Sárija Quadri 4, Káhira -meno patrilo kľučiarovi v dome, kde Cmar býval, a ulica bola od jeho bytu vzdialená niekoľko blokov. Cítil sa pomerne bezpečne.

Omar si musel rozmyslieť, ako sa k Britom najlepšie priblíži. Ešte raz si premietol rozhovor na palube parníka *Bedrašein* a uvedomil si, že tí dvaja v žiadnom prípade nemôžu byť archeológovia. Od čias strávených s profesorom Shelleym veľmi dobre poznal archeológov a vedel, ako sa vyjadrujú. Čo len môžu chcieť od Hartfielda?

Omar sa hodil na posteľ, ruky si skrížil pod hlavou a zahľadel sa na protiľahlú stenu, na ktorej bola pôvodne biela tapeta pokreslená spleťou pornografických čarbaníc, vyznaní lásky, arabských a anglických mien a cien za hotelové služby. Omar uvažoval takto: Profesor Hartfield je nezvestný. Ak jeho zmiznutie súvisí s tabuľovým úlomkom, o ktorom hovoril Nadžíb, potom sú dve možnosti: Prvá, že Hartfield v tajnosti ďalej hľadá Imhotepov hrob. Druhá, že niektorá zo znepriatelených skupín sa zmocnila

jeho informácií a profesora odstránila - uniesla, zajala, zavraždila. No možno Hartfield všetko neprezradil a teraz ho potrebujú väčšmi než predtým, a možno najväčšmi ho potrebujú tí dvaja záhadní Angličania.

Pri týchto úvahách Omarovi zišlo na um, že aj on kráča v ústrety temnému osudu, osudu, ktorému v reťazi udalostí podľahlo už niekoľko ľudí, pričom všetci sledovali ten istý cieľ. Najprv chcel nechať všetko tak a začať niekde nový život, zabudnúť na úmorný strach, čo mu nedal spávať. Lenže potom na neho opäť zapôsobila akási nevysvetliteľná, priam magická príťažlivá sila a vrátila ho na stopu ako psa, čo si ide za svojím. Možno to bol prejav Omarovej pýchy, možno sa chcel vyvyšovať nad iných a dokázať, že práve jemu sa to podarí, a hoci akákoľvek domýšľavosť mu v iných otázkach bola úplne cudzia, v tomto prípade sa pravdepodobne predsa len prejavila.

Veľmi rád by bol navštívil profesora Shelleyho, hoci ani nevedel, či sa po veľkej vojne vôbec vrátil. Navyše, videlo sa mu priveľmi riskantné nadviazať kontakt s britským občanom. Iste, Shelleymu vďačil za veľa dobrého, Omar si dokonca na neho spomínal s pocitom náklonnosti, veď ich vzťah ďaleko prerástol vzťah pána a jeho sluhu. Lenže Omar je už pol roka obvinený zo zločinu a svoju nevinu nemôže dokázať, takže ťažko možno predpokladať, ako by Shelley reagoval. Shelley bol predsa len Brit a Omar sa nachádzal na zozname hľadaných osôb britskej správy protektorátu.

Omarova prvá cesta viedla za prievozníkom, ktorý prevážal dvoch Angličanov na druhý breh Nílu. Chlapík si pri pohľade na neodmysliteľný bakšiš spomenul, že tých dvoch *sajjidov* odviezol k hausbótu *Izis*, patriacemu akejsi fajnovej anglickej lady. Prievozník vytáral Omarovi aj to, že ľudia v el-Kurne vravia, že Mr. Carter v Údolí kráľov objavil obrovské množstvo zlata a

drahokamov, poklad však nikto nevidel, lebo Carter vchod do. hrobky znova zasypal a postavil tam strážcov, ktorí areál vo dne v noci strážia. Takéto historky, samozrejme, kolovali od tých čias, čo Howard Carter z opusteného údolia urobil zmysel svojho života, teda vyše dvadsať rokov.

Slnko na západe klesalo a farbilo skaly pohoria do svetlofialova. Omar sa dal vysadiť na breh kúsok obďaleč a posledný úsek cesty k hausbótu prešiel pešo. V bezpečnej vzdialenosti zastal a čakal. Na hausbóte práve zažínali lampy a Omar sa pod rúškom súmraku nepozorovane priblížil k lodi.

Cez pootvorené dvere na palube zaznieval vzrušený rozhovor dvoch mužov a jednej ženy. Podľa odpadkov, ktoré v pravidelných intervaloch vylietavali z okna, Omar usúdil, že v kuchyni na korme pripravujú večeru. Kuchár zápalisto debatoval s druhým Egypťanom na palube, ktorého oslovoval Gihán a ktorý občas vybehol z kuchyne a potom sa zasa vrátil s nejakou vecou. Keď dennú páľavu vystriedal príjemný chlad, Omar využil stonanie a vŕzganie bielych paluboviek na dlážke a po mostíku nepozorovane prekĺzol na loď. Štvornožky preliezol na prednú palubu, vyhliadol si dva sudy s vodou, za ne sa ukryl a pozoroval dianie v salóne.

Žalúzie boli zatiahnuté, ale cez vetracie otvory Omar spoznal oboch Angličanov. Sedeli pri tmavom, podlhovastom drevenom stole uprostred miestnosti a skláňali sa nad akousi mapou, oproti nim sedela lady v dlhom arabskom rúchu, s vlasmi skrytými pod šatkou. Medzi nimi sa prechádzala ohnivočervená pruhovaná mačka. Menší z Angličanov, ktorého jeho druh oslovoval Gerry, ceruzkou spájal akési body na mape a kreslil kolieska okolo niektorých obcí, kým druhý si horlivo robil poznámky.

Chvíľu trvalo, kým sa Omar zorientoval v rozhovore. Šlo o anonymné nálezisko akejsi mŕtvoly v delte Nílu, ktorá, súdiac podľa Gerryho čiar, súvisela s rôznymi miestami v Dolnom Egypte

a mala niečo do činenia aj s pátraním po Imhotepovi. Zdalo sa, že záhadou nie je samotná mŕtvola, ale skôr miesto, kde ju našli, kdesi mimo akéhokoľvek diania, a to zvádzalo k špekuláciám.

Odrazu zaznelo meno Hartfield a Omar si už myslel, že mŕtvola bol profesor Hartfield, no z rozhovoru vyrozumel, že šlo o profesorovu manželku.

Lady Dawsonová poznala pozoruhodné detaily, uvádzala mená a fakty, ktoré presvedčili Omara, že ona hrá v celej záležitosti kľúčovú rolu: lady Dawsonová, agentka britskej tajnej služby? Omar si spomenul na časy strávené s profesorom Shelleym a zišlo mu na um, že aj Shelley a jeho žena sa s peknou lady stýkali. Azda len Omar neslúžil v dome špióna, a ani o tom nevedel?

Bola to veľmi vzrušujúca predstava a Omar ju vôbec nevylučoval. Čo ak mu Shelley umožnil navštevovať školu a naučiť sa po anglicky len nato, aby ho neskôr nasadil ako agenta proti jeho vlastnému ľudu, a realizáciu tohto zámeru prekazila len vojna? Čo ak nočné prepadnutie pri Memnónových kolosoch zinscenovali Briti, aby podnietili jeho nenávisť k egyptským nacionalistom? Nie div, že Omar v tej chvíli pocítil pálčivé nutkanie vyliezť zo svojho úkrytu a vrhnúť sa na tých dvoch chlapov a zákernú lady, hoci bolo jasné, že by ťahal za kratší koniec.

Pre Egypťanov je typické, že na každú urážku a pohanu reagujú výbuchom zlosti a žiadajú krvnú pomstu, no vzápätí po prudkom výbuchu upadajú do úplnej letargie. V tom sa podobajú africkým slonom, ktoré zdanlivo ľahostajne znášajú aj silnú bolesť, kým sa nenaplní miera ich trpezlivosti, a potom celkom chladnokrvne a premyslene zaútočia na nepriateľa. Keby sa teraz prezradil, zaiste by ich vyplašil, a hoci by sa mu určite uľavilo, v konečnom dôsledku by zbytočne a hlúpo prehral a najviac by uškodil sám sebe.

Ak chce Britom naozaj niečo vyviesť, musí ich tak oklamať, aby sa táto odporná zberba nikdy nezmocnila Imhotepa.

Omar jedným uchom načúval rozhovoru a súčasne sa usiloval usporiadať si informácie, ktoré počul: Niekde medzi Rašídom a Fuwou v púšti nílskej delty našli mŕtvolu Mary Hartfieldovej. Po profesorovi však nebolo ani stopy. Lenže práve od neho si Angličania sľubovali rozhodujúce informácie. Ak Hartfielda a jeho ženu prekvapila náhla piesočná búrka, a takmer všetko tomu nasvedčovalo, potom pri nej zahynul aj profesor. Veď keby sa mu bolo podarilo uniknúť, nemal by pokoja, kým by nenašiel ženinu mŕtvolu a riadne ju nepochoval. Na druhej strane všetci, čo pátrali po Imhotepovi, poznali profesora Hartfielda. Nebolo vylúčené, že Hartfielda niekto uniesol alebo zavraždil a zmocnil sa jeho dokumentov, a smrť jeho ženy bola len zinscenovaná, aby odpútali pozornosť od prvej vraždy.

Každý, koho Omar v tejto súvislosti poznal, podľa neho bol schopný vraždy: tadaman hľadal moc a vplyv; britská tajná služba nechcela moc dožičiť nikomu inému, a Aga Ajat vetril veľký lup a fascinovalo ho všetko, za čím tušil peniaze.

Omar sa tak ponoril do úvah, že prestal kontrolovať okolie a zabudol, že sedí medzi sudmi, debnami, fľašami a vedrami, urobil neopatrný pohyb a zhodil fľašu, ktorá sa rozletela na tisíc kúskov. Na okamih zaváhal, či má skočiť hlavičku do Nílu, alebo sa pokúsiť ujsť bokom po mostíku, no potom si inštinktívne vybral druhú možnosť a prv, než sa Angličania zjavili na palube, jeden dokonca s puškou, Omar bol už na brehu a zmizol v tme.

Z bezpečnej vzdialenosti, na dohodenie kameňom hore prúdom, ešte chvíľu pozoroval ruch na lodi a videl, že chlapi prečesávajú palubu. Začul domnienku, že fľašu zhodila mačka. Nato sa muži stiahli a Omar sa vrátil na miesto, kde na neho čakal prievozník.

NA KONZULÁTE V ALEXANDRII

Keby Boh tak rýchlo ľuďom uštedroval zlo, ako si oni nástojčivo vyžadujú dobro, bol by ich osud dávno spečatený. Tých, čo neveria, že sa raz s *nami stretnú, ponechávame v ich omyloch. Nech blúdia.*

KORÁN 10:12

Nosiči kufrov, hoteloví poslíčkovia, prenajímatelia izieb a pouliční obchodníci sa ako posadnutí diablom vrhli na pasažierov zostupujúcich po úzkom rozhojdanom mostíku z paluby lode *Mediterrané.* Prístavní dozorcovia v ošúchaných bielych uniformách sa usilovali trstenicami odohnať najdotieravejších od cestujúcich z Európy. Západný prístav v Alexandrii, kde pristávali veľké luxusné parníky európskych lodných spoločností, sa menil na peklo a ľudia v prístave sa správali, akoby šlo o život.

Akýsi výrastok prenikavým hlasom ponúkal šťukovce, chobotnice a morské ježky. Celý sortiment mal zavesený na palici cez plece. Iný vychvaľoval svoje chlebové placky a medové koláče; predavači nápojov núkali čaj a limonádu, akýsi slepec, ktorý svoje nešťastie vystavoval na obdiv pod čiernymi okuliarmi, vnucoval dámam kvety a hrbatý starec ohnutý pod ťarchou svojho nákladu zasa lákal kupujúcich na košíky a prútené kufre.

Mediterrané bola jednou z najrýchlejších, ale aj najluxusnejších stredomorských lodí a trasu z Marseille prekonala za päť dní, štrnásť hodín a tridsať minút. Nie div, že po mostíku schádzalo len samé urodzené panstvo, a nie div, že osadenstvo prístavu v Alexandrii vyvádzalo ako zmyslov zbavené. Za mnohodetnou rodinou - otec, matka a tri nedospelé dcéry s guvernantkou -, ktorá vzbudila pozornosť elegantným oblečením a upätými prikrývkami

hlavy, vyšli na mostík štyria páni v tmavých oblekoch, každý s množstvom batožiny. Cez kričiaci dav sa pretisol akýsi urodzený pán s paličkou a bielymi rukavičkami a s odmeraným vzrušením mával na pánov na lodi.

„Dovoľte, aby som sa predstavil, Sachs-Villatte!" uklonil sa zdvorilo a zrazil paty, ako keď sa plavec chystá skočiť do vody. Doktor Paul Sachs-Villatte, muž s vyberaným vkusom a spôsobmi, bol francúzskym konzulom v Alexandrii a veľkým obdivovateľom umenia. Pochádzal z Alsaska, čo vysvetľovalo jeho nezvyčajné meno a do istej miery i jeho lásku k Beethovenovi, hoci inak Nemcov nenávidel ako mor.

Tmaví páni stredného veku, ktorí sa predstavili vzápätí, boli profesor Francois Milléquant, archeológ a vedúci egyptského oddelenia v Louvri z Paríža; profesor Piérre d'Ormesson, historik na univerzite v Grenobli a člen tamojšej Akadémie vied; Edouard Coursier, jazykovedec na Collége de France v Paríži; a Emil Toussaint z francúzskej tajnej služby Deuxiéme Bureau.

Stačilo nepatrné gesto a na batožinu sa vrhla svorka nosičov, na ktorých Sachs-Villatte zavolal adresu: Francúzsky konzulát, ulica el-Horria 12. Potom pánov odpoklonkoval k obrovskému kabrioletu značky Lorraine-Dietrich, zaparkovanému obďaleč, ktorý s veľkým potešením sám šoféroval.

Alexandrijské nábrežie, široký pás zelene lemovaný vysokými palmami, akoby objímalo more otvoreným náručím prirodzeného zálivu. Mesto vraj založil Alexander Veľký tak, že hodil na zem plášť a jeho obrysy obkreslil mečom do piesku. Paláce, vyslanectvá, sídla lodiarskych spoločností a mondénne hotely mu dodávali európsky ráz - niečo medzi Nizzou a Monte Carlom.

V pouličných kaviarničkách posedávali urodzené oblečení páni a sem-tam dokonca aj európske dámy, popíjali, pofajčievali, zhovárali sa a diskutovali o zákaze predaja alkoholu v Amerike, o

chrípkovej vlne, ktorá sužovala celú Európu a vyžiadala si milióny obetí, i o pokusoch v Nemecku a v Amerike prenášať reč a hudbu éterom. Na hony vzdialené od novej doby, v ktorej dvaja odvážni letci za šestnásť hodín prekonali vzdialenosť z Nového Foundlandu do Škótska a do Európy prenikol nový hudobný štýl zvaný džez, aby si razom podmanil koncertné sály, kluby a temravé bary, mesto vystavovalo na obdiv svoju západnú tvár, no zatajovalo, že v ňom drieme orientálna duša. Mudiri, mamuri, omdahovia a šejkovia v dlhých bielych galabijách sa stretali s hrdými uniformovanými dôstojníkmi britského okupačného vojska a šarže domácej armády sa pýšili zlatom a leskom svojich uniforiem. Pochmúrny, biedny svet gaunerov, vreckárov, mrzákov a hladujúcich, ktorý v Káhire neobišiel ani noblesné štvrte, bol v Alexandrii vytesnený na predmestia, alebo sa tu aspoň ukazoval z vľúdnejšej, malebnejšej stránky.

Francúzsky konzulát na ulici el-Horria sa v ničom neodlišoval od budov na parížskej Rue de Saint Honore, londýnskej Pall Mail alebo berlínskej triede Pod lipami, a vzbudzoval honosný, dobre udržiavaný a architektonicky dokonalý dojem. Keď konzul zastavil pred vstupným portálom, dvaja decentne oblečení sluhovia otvorili dvere kabrioletu a Sachs-Villatte pozval pánov do salóna s výhľadom do záhrady, zariadeného ako múzeum, s červenými hodvábnymi tapetami a zláteným nábytkom v štýle Ľudovíta XV., no mosadzné a medené kanvice a čierno-biele damascénske dlaždice predsa len prezrádzali aj orientálne črty.

Sluhovia bez vyzvania priniesli čiernu spenenú kávu v miniatúrnych štíhlych šáločkách, pečivo z lístkového cesta, pooblievané medom a citrónovou šťavou, a k tomu koňak, samozrejme, francúzsky. Všetko bolo také vkusné a decentné, akoby to pripravovala jemná ruka pani konzulovej, no opak bol pravdou: Paul Sachs-Villatte, bez pričinenia ezotericky orientovanej matky

vychovaný prsnatou guvernantkou a po skončení štúdia práv na želanie autoritatívneho otca tri roky a tri mesiace ženatý s alsaskou šľachtickou dcérkou, nikdy nenašiel správny vzťah k druhému pohlaviu a po rozviazaní nešťastného manželského zväzku ostal slobodný, čo spočiatku nevzbudzovalo žiadnu pozornosť, až kým si v diplomatických službách, ktoré ho na začiatku kariéry zaviali do Maroka, nevšimli jeho mládenecký život, najmä však podozrivé pánske večierky, ktoré usporadúval.

Poľutovaniahodná búrlivá aféra so svalnatým telesným strážcom marockého kráľa takmer ukončila kariéru mladého kultúrneho atašé, keby nebolo bývalo zásahu istého vysokopostaveného úradníka na francúzskom ministerstve zahraničných vecí, ktorý mal rozhodnúť o jeho osude a hrozil mu disciplinárnymi opatreniami najrôznejšieho druhu. Tento úradník, všetkými, čo sa s ním stýkali, prezývaný „doktor C", naznačil Sachs-Villattovi, že hroziace disciplinárne konanie vôbec nezačne, ba čo viac, postará sa mu o vyšší post v tej istej platovej triede v inej krajine, ak v budúcnosti popri svojej oficiálnej činnosti bude plniť aj úlohy agenta tajnej služby.

Vtedy pred siedmimi rokmi Sachs-Villatte nemal inú možnosť, len sa dať preložiť do Alexandrie, kde prevzal vedenie špionážneho oddelenia pre Egypt a Blízky Východ, zameraného v prvom rade proti Veľkej Británii a menej proti tunajším krajinám. Veď už 120 rokov, odkedy admirál Nelson pri Abúkíre porazil Napoleonovu flotilu, správalo sa Anglicko ako vládca Stredomoria a medzi Anglickom a Francúzskom napriek formálnym zmluvám panovala rivalita, v ktorej mimoriadne závažnú úlohu zohrávali tajné služby.

Sachs-Villatte sa usiloval zaranžovať stretnutie čo najfamiliárnejšie a najosobnejšie, aby nevyľakal vedeckých pracovníkov z Francúzska, ktorých prilákal do Egypta pod inou

zámienkou a pravý dôvod cesty im oznámil až tesne pred odchodom. Sachs-Villatte získal pre Francúzsko oficiálnu licenciu na vykopávky v Sakkáre. Cieľom výskumov a vykopávok, na ktoré bolo z neznámych zdrojov k dispozícii 25 000 frankov, mal byť komplex hrobov severne od stupňovitej pyramídy, kde už pred polstoročím skúšal šťastie veľký francúzsky archeológ Mariette, no po dvoch týždňoch márneho hľadania sa sklamaný vzdal.

Licencia však slúžila Sachsovi-Villattemu len ako zámienka. Cieľom akcie, ktorú Deuxiéme Bureau označoval ako *Vacance*, čo v preklade môže znamenať prázdniny, ale aj „voľné miesto", bolo sledovať aktivity ostatných tajných služieb v súvislosti s pátraním po Imhotepovom hrobe.

Vyhliadky Francúzov na úspech neboli horšie než pre ostatných rivalov, skôr naopak. Keď sa profesor Milléquant dopočul o informáciách o Imhotepovom hrobe, ktoré sa mali objaviť na množstve textových fragmentov, spomenul si, že v archíve sa nachádza korešpondencia medzi Berlínskym múzeom a Louvrom. Šlo o akademickú korešpondenciu týkajúcu sa dvoch čadičových úlomkov s textom, ktoré podľa Francúzov mohli patriť k sebe, no obsah textu v dôsledku chýbajúcich kúskov ostal nevyjasnený. Louvre sa dostal k odpisu berlínskeho textu, no ďalšie výskumy zastavili, lebo obsah sa im z vedeckej stránky nevidel dosť závažný.

Francúzski archeológovia od čias, keď tam Mariette objavil katakomby so sarkofágmi 24 posvätných býkov, mali v Sakkáre čosi ako domovské právo, takže nová licencia na výkopy nevzbudzovala žiadne podozrenie. Sakkára, nekropola niekdajšieho hlavného mesta ríše Memfisu, sa rozkladá na ľavom brehu Nílu od skalných útesov Abú Roaš až po List v dĺžke asi tridsať míľ a jej názov je pravdepodobne odvodený od boha mŕtvych Sokára, ale to je iba domnienka ako ostatne veľa vecí v

tejto oblasti. V ostatných častiach Egypta už dávno hľadali podzemné poklady a snorili v starých stavbách, iba o túto bohom zabudnutú lokalitu, kde zašlú slávu pripomínalo len niekoľko malých zvetraných pyramíd, sa nikto nezaujímal, a ani Mariettov objav nebol výsledkom cieleného vedeckého výskumu, ale dielom náhody: Mariette sa vybral koňmo na juh a skoro sa zrútil do jamy uprostred púšte, z ktorej sa vykľul vstup do podzemného labyrintu.

Hoci sa Sachs-Villatte veľmi usiloval, na konzuláte panovala napätá atmosféra; hostia boli vyčerpaní z päťdňovej plavby i z búrky, čo zúrila celú noc v okolí Malty, oveľa väčšiu úlohu v tejto súvislosti však zohrávali okolnosti, za akých sa k tejto úlohe dostali. Deuxiéme Bureau ich dlhé mesiace cieľavedome sledoval, a pritom odhalil veci nehodné vedcov ich postavenia, ktoré veľmi ľahko mohli zruinovať ich kariéru i povesť.

Zle pomyslieť, čo by sa stalo, keby vyšlo najavo, že profesor Francois Milléquant, vážený pán v najlepších rokoch, ženatý otec dospelej dcéry s vyhliadkou na sobáš so samotným štátnym tajomníkom ministerstva vnútra, udržiava vzťah priečiaci sa mravom i zákonom, ktorý by sa azda najvýstižnejšie dal pomenovať slovom posadnutosť, so svojou nevlastnou dcérou, nežným čiernookým deväťnásťročným dievčaťom, pochádzajúcim z prvého manželstva jeho ženy Justíne.

Samozrejme, páni navzájom nepoznali svoje zraniteľné miesta, hoci všetci tušili, že tu nikto z nich nie je dobrovoľne. Napríklad o profesorovi d'Ormessonovi zo starého šľachtického rodu by nikto nepovedal, že prepadol hráčskej vášni, robí ilegálne obchody s umeleckými predmetmi a vystavuje falošné znalecké posudky. Nezanedbateľný vedľajší príjem mu slúži na úhradu dlžôb z hazardných hier, ktoré mu po predaji zámku na brehu rieky Isére dávno prerástli cez hlavu.

Aj Coursier, jazykovedec z Collége de France, štyridsaťročný starý mládenec s jazvou na pravom líci, ktorý predal zdedené statky v okolí Aubussonu a od tých čias sa svojmu povolaniu venoval skôr z vášne než pre zárobok, by bol celkom isto veľmi rozhorčene odmietol ponuku tajnej služby, keby nebolo istej príhody, ktorá sa stala pred troma či štyrmi rokmi a v Paríži vzbudila veľkú pozornosť. Neďaleko Suresnes, bokom od Allée de Longchamp, našli zastreleného operného speváka Louisa de Bergerac. De Bergerac bol jedným z Coursierových najlepších priateľov, kým sa nedostali do ostrého sporu kvôli istej baletnej umelkyni menom Cleo de Merode, ktorá svojho času spríjemňovala pobyt v Paríži aj belgickému kráľovi Leopoldovi. Potýčka sa skončila súbojom na pištole neďaleko Allée de Longchamp a spevák v ňom našiel smrť, čo nepochybne veľmi prekvapilo aj samotného Coursiera, ktorý držal pištoľ v ruke po prvý raz v živote. Pátranie po vrahovi bolo bezvýsledné, lebo boli len dvaja svedkovia - sekundanti Coursiera a de Bergeraca, a tí odprisahali, že budú mlčať. Edouard Coursier sa nikdy nedozvedel, ako sa tajnej službe podarilo odhaliť pravdu. Postavený zoči-voči voľbe, či bude pracovať pre spravodajskú službu, alebo sa radšej presťahuje do cely v mestskom väzení v Paríži, si však bez váhania vybral činnosť pre Deuxiéme Bureau.

Všetci podliehali vedúcemu oddelenia pre Blízky Východ Emilovi Toussaintovi, nízkemu päťatridsiatnikovi s čiernym zrasteným obočím a vlasmi sčesanými do čela podľa vzoru rímskych cisárov a ustavične zamestnanému svojimi nespočetnými fajkami, ktoré vyťahoval zo všetkých vrecák, no len veľmi zriedkavo si niektorú aj pripálil. Toussaint si bol vedomý, že jeho zverenci sú vydierateľní, a zhováral sa s nimi veľmi nevyberaným tónom, ba ešte aj široký úsmev, ktorým chcel z času na čas rozjasniť svoju zachmúrenú tvár, pôsobil na ostatných akosi

provokačne. Ešte aj Sachs-Villatte bol vo vzťahu k Toussaintovi obozretný, lebo nevedel, iba tušil, že taký vysokopostavený agent istotne pozná aj jeho minulosť.

To vysvetľuje dlhú, zdanlivo nekonečnú pauzu trápneho mlčania, ktorá zrazu nastala a len občas ju prerušilo tlmené odkašľanie, čo však atmosféru nezlepšilo, skôr naopak - bolo jasné, že všetci zúčastnení sa cítia mimoriadne nepríjemne. Toussaint si napchával fajku, Coursier, ktorý, ako sa zdalo, to znášal relatívne najlepšie, klopkal prstami po stole, konzul si nekonečne dlho miešal kávu v šálke a všetci sa na neho uprene dívali.

Sachs-Villatte po prvý raz zapochyboval, či od týchto ľudí možno očakávať požadovanú angažovanosť. On vymyslel, že by úlohu mali zveriť tímu odborníkov, a on vymyslel aj to, ako ich získajú. Pol tucta agentov, ktorí už na prípade pracovali, vnieslo do veci viac zmätku než svetla, najmä preto, že nemali potrebné odborné vedomosti.

„Rád by som," ozval sa obradne konzul a odložil lyžičku, „vám podal stručnú situačnú správu. S problémom ste boli oboznámení a viete, o čo ide. Tajná služba prikladá záležitosti takú dôležitosť, že ju za žiadnu cenu nechce prenechať Britom alebo nejakým egyptským nacionalistom. Navyše, ide aj o národný záujem. Napokon, dosku z mesta Rossette, ktorý dnes nazývajú Rašídom, predsa rozlúštil Francúzsky učenec." Konzul sa odmlčal. „Nevieme presne," pokračoval po chvíli, „kto všetko je tajomstvu na stope, ale musíte byť pripravení na to, že konkurentov je viac než dosť. Moji ľudia vypátrali tri skupiny, ktoré hľadajú Imhotepa: Prví sú Briti. Ich celkový počet nepoznáme, ale odhadujeme ho asi na desať. Centrálu majú na vode, je to hausbót menom ***his*** a momentálne kotví v Luxore. Ich možnosti a finančné prostriedky prezrádzajú, že sú našimi najväčšími konkurentmi. Druhá skupina

je početne najväčšia a najmenej prehľadná. Zrejme dokonca ide o niekoľko skupín operujúcich pod rúškom nacionalizmu. Pokiaľ viem, nemajú žiadnych expertov, vedcov ani archeológov, a predsa ich aktivity nesmieme podceňovať, lebo majú podporu širokej verejnosti. Tretiu skupinu tvoria priekupníci s umeleckými predmetmi a starožitnosťami a ich centrum je v Luxore. Pracujú profesionálne, ale predovšetkým poskytujú úplatky. Musia mať obrovské finančné zdroje a keďže vieme, akú významnú úlohu v tejto krajine zohráva korupcia, musíme ich brať vážne. O aktivitách z nemeckej strany máme iba dohady. Nemáme dôkazy, že by aj Nemci pátrali po Imhotepovi, nemajú ani oficiálnu licenciu; lenže, pravdu povediac, vôbec by som sa nečudoval, keby ich nečinnosť bola iba predstieraná."

Coursiera úloha celkom zaujala a spýtal sa konzula: „Čo myslíte, kto má najlepšiu východiskovú pozíciu? Alebo inak, ako hodnotíte naše šance?"

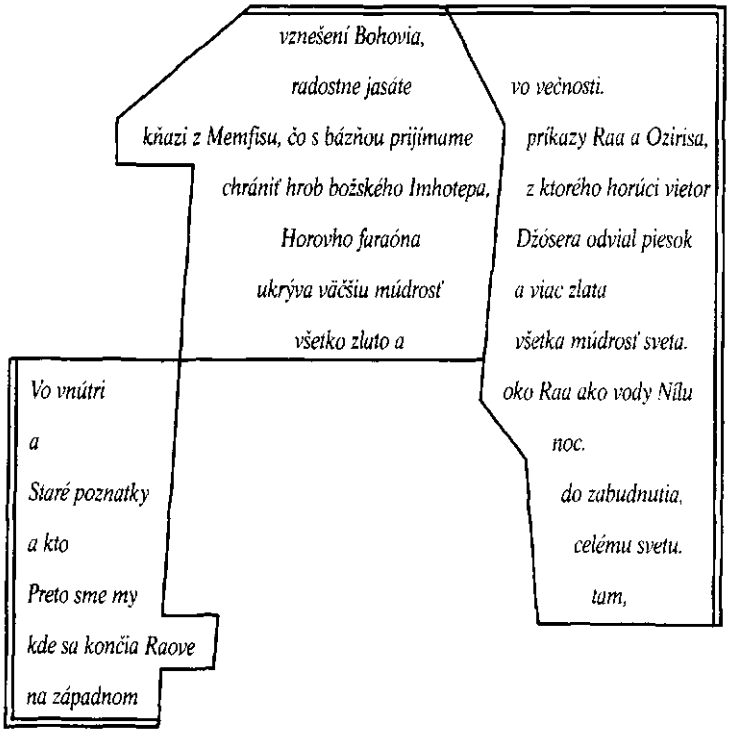
Odpovede sa ujal Toussaint: *„C'est clair comme l'eau de roche* (to je predsa nad slnko jasnejšie)! Máme v rukách všetky tromfy. Ak vychádzame z toho, že kľúčom k riešeniu je doska z Rašídu, máme k dispozícii *tri* fragmenty, kým všetci ostatní majú len dva."

„Ak, pravda, Imhotepa nehľadajú aj Nemci!" namietol Milléquant.

„A zabudli ste na korešpondenciu s Louvrom!" doplnil d'Ormesson.

„To momentálne neviem posúdiť," odvetil konzul. „No kým sa nepreukáže opak, vychádzajme z toho, že máme najúplnejšie informácie."

Jeho slová vyvolali u Coursiera smiech. Z cestovnej tašky vybral niekoľko husto popísaných hárkov, navlhčil si prst, vytiahol jeden z papierov a rozprestrel ho na stôl.

Coursier sa smial, smial sa nahlas a samopašne, na zlosť Toussaintovi, ktorému sa to videlo veľmi nemiestne.

„Monsieur!" povedal rázne. „Deuxiéme Bureau vás prizvalo ako znalca na písmo; keby sme boli mali záujem o komika, boli by sme sa obrátili na Comédie Francaise."

Poznámka sadla a rozjarenému Coursierovi razom ovisli kútiky.

„Mimochodom," pokračoval Sachs-Villatte, „mali by ste sa pridržiavať Champolliona. Ak sa nemýlim, aj on vyučoval na Collége de France a hieroglyfy rozlúštil za oveľa ťažších podmienok, hoci Nemci a Angličania tvrdili, že hieroglyfy dávno poznajú."

Coursier videl, že s Toussaintom nie sú žarty. Kto raz uviazne v jeho sieti, nemôže očakávať zľutovanie a slučka sa pri každom prejave odporu utiahne ešte pevnejšie, ako keď sa lapené zviera usiluje vyslobodiť z pažeráka veľkého hada. Toussaint mal pravdu, ich východisková pozícia nebola taká zlá, ako sa zdalo. Výhodné mohlo byť najmä to, že ostatní o Francúzoch nevedeli.

„Ak vám dobre rozumiem," oslovil profesor Milléquant Sachsa-Villatteho, „budeme v Sakkáre naoko robiť vykopávky, ale v skutočnosti budeme hľadať Imhotepa."

Konzul prikývol. „Najal som vám dvadsaťpäť robotníkov. To nie je tak veľa, aby to neúmerne zaťažilo náš rozpočet, ale zasa to nie je tak málo, aby nás niekto mohol podozrievať, že vykopávky robíme len naoko. K dispozícii vám budú od pozajtra. Ubytovanie je zabezpečené v ubytovni francúzskej misie na okraji púšte. Dnes, prosím, prijmite moje pozvanie a prenocujete v hosťovských izbách v záhradnom pavilóne."

Coursier sa nespokojne zahniezdil. Bolo na ňom vidieť, že chce niečo povedať, a Sachs-Villatte sa ho spýtal: „Máte nejaké námietky, monsieur?"

„Nie, nie," ubezpečil ho Coursier a veľmi sa usiloval, aby jeho otázka znela seriózne: „Ale pripusťme, že pri výkopoch v Sakkáre natrafíme na Imhotepov hrob. Čo potom?"

Nastala dlhá pauza, akoby Coursier vyslovil niečo nepredstaviteľné, nepochopiteľné ako kvadratúra kruhu; Sachs-Villatte sa pozrel na zaskočeného Toussainta, Toussaint sa pozrel na d'Ormessona; ten však pokrčil plecami a pozrel sa na Milléquanta. Profesor zopakoval: „Áno, čo potom?"

Sachs-Villatte sa už tri mesiace nezaoberal ničím iným než hľadaním Imhotepovho hrobu, zvážil všetky možnosti a eventuality, dal si poslať najschopnejších mužov a od Deuxiéme Bureau vybavil rozpočet, s ktorým mohol dať prekopať celú

Sakkáru, len nad jedinou otázkou sa dosiaľ nezamyslel: Čo by sa stalo, keby naozaj narazili na tajomstvom opradený hrob? Dokonca ani nemal plán, ako sa má kto zachovať. Konzul bol v úzkych, no keďže odpovedať musel, povedal: „V takom prípade vstup okamžite zasypete a v úplnej tichosti vyčkáte na ďalšie inštrukcie z Paríža."

Taká odpoveď nezapôsobila veľmi motivačne a na ďalších, pomerne ľahostajných otázkach a odpovediach to aj bolo poznať. Dočerta s celou tajnou službou! Beznádej, bezradnosť, ba až bezmocnosť, ktorá každého z nich doma vo Francúzsku vohnala do spárov spravodajskej služby, lebo tí ľudia naozaj boli schopní zničiť im život, sa teraz zmenila na vzdor a pobúrenie. Akurát Sachs-Villatte cítil, že musí prítomných napomenúť: Všetci vedia, načo prišli, a každý si musí splniť svoju vlasteneckú povinnosť.

„Vive la Francel" Coursier, osudom obdarený riadnou dávkou irónie, zareagoval na konzulove slová pokrikom, ktorý je pre každého Francúza posvätný. Keď však videl, že sa na neho upreli všetky zraky a v nasledujúcom okamihu hrozil trápny škandál, rýchlo sa spýtal: „Skôr či neskôr sa stretneme s Britmi, egyptskými nacionalistami alebo s Nemcami - čo potom?"

Na túto otázku už bol Sachs-Villatte pripravený: „K tomu vôbec nesmie dôjsť! Deuxiéme Bureau si však uvedomuje, že to nie je vylúčené. V takom prípade platí zásada utajenia: V žiadnom prípade nesmú vzniknúť pochybnosti o vašej archeologickej činnosti. Preto sa musíte usilovať, aby akcia vyzerala prísne vedecky. Vo vašich poznámkach a náčrtoch sa meno Imhotep vôbec nesmie objaviť. Operatívne porady a diskusie v prítomnosti alebo na dosluch robotníkov sú zakázané, lebo si nemôžete byť istí, či niektorý z nich nevie po francúzsky. V prípade, že by došlo k neočakávanej konfrontácii alebo ku konfliktu či k situácii, ktorá by si vyžiadala okamžité zastavenie prác, použijete heslo *faraón.*

Heslo platí v hovorenom styku medzi vami i pri komunikácii medzi tímom v teréne a centrálou v Alexandrii. V takom prípade treba všetky stopy podľa možnosti odstrániť a vyčkať na nové inštrukcie."

Zvolené heslo pravdepodobne vyvolá u čitateľa úsmev, lebo dokladá naivitu, s akou niekedy tajné služby pristupujú k problémom, a nie je nijaká zvláštnosť, že starostlivo a s vynaložením obrovskému ľudského i materiálneho potenciálu pripravené akcie stroskotajú na maličkostiach. Heslo *faraón* bolo také jednoduché, že jednoduchšie ani nemohlo byť, a tak sa stalo, že Francúzi i Angličania, za najprísnejších bezpečnostných opatrení spustili akciu pod tým istým heslom. Azda najpikantnejšie na celej veci pritom je, že Imhotep vôbec nebol faraón.

Emile Toussaint si medzitým pripálil fajku a vyfukoval obláčiky sladkastého dymu ako lokomotíva. Uvzato škúlil na papier pred Coursierom, ktorý jeho pohľad zachytil a prisunul mu ho so slovami: „Ja som to čítal už stokrát a verte mi, na nič som neprišiel."

V návale zlosti, vyprovokovanom neskrývanou ľahostajnosťou všetkých zúčastnených, buchol d'Ormesson päsťou po stole. On jediný sa so svojím osudom zmieril, a dokonca aj pocítil vzrušenie, že sa zúčastní na takom nezvyčajnom výskumnom projekte. „Takto," zvolal rozčúlene, „sa nikam nedostaneme. Načo sú nám smiešne riadky so smiešnymi útržkami akýchsi slov, veď si ani nie sme istí, či naozaj pochádzajú z tej tabule, ktorú hľadáme. Potrebujeme hmatateľné dôkazy, stopy, indície, nie dohady!"

Jeho slová najväčšmi zasiahli profesora z Louvru. Nejestvuje zraniteľnejší cit ako česť profesora. Milléquant vytiahol z náprsného vrecka malé okuliare so zlatými obrúčkami, gracióznym pohybom si ich nasadil, vystrel ruku za papierom a potom spustil ako na prednáške: „Uvedený text, páni, je jednoznačne

fragmentom čadičovej platne, ktorej úlomky sa objavili v Paríži, Berlíne a Egypte. Spojitosť medzi berlínskym a egyptským fragmentom je nepochybná, lebo sa dokonale dopĺňajú a ak ich čítame spolu, neprotirečia si. Čo sa týka segmentu pochádzajúceho z Louvru, nemožno ho síce dať do priamej súvislosti s týmito úlomkami, ale ak sa dobre pozrieme na sled riadkov, aj tu je súvislosť nepochybná. Navyše, veľkosť písma, hĺbka gravúry a osobitosti písma dokazujú, že máme do činenia s tým istým objektom. Hladký ľavý a spodný okraj nášho úlomku naznačujú, že ide o rohový segment."

„*Ce sont de contes en l'air* - taľafatky!" skočil mu do reči profesor d'Ormesson. „Dobre, pripusťme, že máte pravdu, ale potom predsa musíte priznať, že kým sa nenájdu všetky chýbajúce časti, môžete si ten svoj úlomok strčiť za klobúk, veď ani nevieme, či hľadáme *jeden* úlomok alebo dva, či tri, a či ešte spočívajú niekde v pustatine okolo Rašídu, alebo ich niekto vykopal už pred sto rokmi a dnes sa povaľujú v nejakom múzeu medzi stovkami iných črepín."

Milléquant pokrčil plecami a bezradne obrátil dlane k nebu. Aj on musel priznať, že ich pozícia nie je najoptimálnejšia. Archeológia môže byť opojnejšia ako ópium a osviežujúcejšia ako šampanské, ale aj nezáživnejšia ako vyprahnutá púšť. Ale nespočíva azda práve v tom pôvab ich úlohy?

Odkiaľkoľvek budeš prichádzať, vždy obracaj svoju tvár k Svätému chrámu. On pochádza od tvojho Pána. A Boh sa díva, ako konáte.

KORÁN 2:144

V karavanseraili dobrú míľu juhovýchodne od Asuánu Nadžíb ek-Kasar v dohodnutý deň prevzal päť dební korenín zo Sudánu. Podnebie, horúčava a milióny tučných, čiernych ovadov a múch mu z krátkeho pobytu urobili peklo a Nadžíb sa ponáhľal najať si volský povoz a dopraviť náklad k prístavisku. Starý felah so zvráskavenou tmavou tvárou mu to za odmenu päťdesiat piastrov prisľúbil. Cena bola síce úžernícka, lenže Nadžíb žil celé dni v strachu a netúžil po ničom inom, než sa odtiaľ čo najrýchlejšie dostať.

Poslednú noc prežil v hoteli *Abtal el-Tahir,* lacnom brlohu so zaklincovanými oknami proti horúčave; malebnému hotelu *Cataract* s hrdzavočerveným altánkom sa vyhýbal, sčasti preto, že bol drahý, ale najmä preto, že jeho hosťami boli väčšinou Angličania. Lenže aj v *Abtal el-Tahiri* sa to cudzincami hemžilo a Nadžíb, v ustavičnom strachu z odhalenia, sa zavčasu utiahol do izby a zaspal nepokojným spánkom. Dušu mu zožierali strach i nenávisť. Briti okupovali najkrajšie časti krajiny a Egypťania ešte stále márne čakali na sľub spred vojny, že im krajinu vrátia.

Starec mlčky kráčal popri káre ťahanej volmi, na ktorej sa viezol Nadžíb so šatkou na hlave proti páliacemu slnku. Preblyslo mu hlavou, že bude rád, keď spolu s nákladom dorazí na miesto. Až teraz pochopil, na čo sa vlastne dal. Takmer na každej odbočke hliadkovali policajti pod dohľadom britských vojakov.

Nečudo, že Nadžíb, zahĺbený do úvah, nevnímal krásy okolitej krajiny. Obrovské oblé pieskovcové skaly vytŕčali z púštneho piesku ako okrové slony a na brehoch Nílu sa tisli zvieratá k napájadlám. Kde-tu stáli palmy, osamotene, akoby neznesli konkurenciu, a vejáre sa im lascívne ako brušné tanečnice knísali v horúcom púštnom vetre.

Nadžíbov nepokoj stupňovali aj pochybnosti, prečo si Alí ibn al-Husajn nevyzdvihol náklad sám, prečo túto úlohu zveril práve jemu a Omarovi, hoci ani nemohol vedieť, či sa im dá dôverovať. Nadžíb sa zadíval na debny. Boli pozbíjané z neohobľovaných dosák, spojené pásmi tenkého plechu a hore mali arabský nápis *Chartúm-Káhira*. Nadžíb akosi nebol vo svojej koži, v hlave mu vŕtal neznámy obsah debien a čím väčšmi nad svojím nebezpečným poslaním uvažoval, tým väčšie pochybnosti sa ho zmocňovali, či naozaj prevážа koreniny, či sa v debnách neskrýva niečo tajuplné a zakázané. Raz ho už obvinili z trestného činu, ktorý nespáchal, a Nadžíb sa obával, aby aj toto nebola pasca.

Starec s ťahavým pokrikom *ééja* zastavil povoz a Nadžíb sa strhol. Pri vykladaní im pomohol jednooký zamestnanec lodnej poštovej prepravy v turbane a s páskou na oku, ktorý oznámil Nadžíbovi, že parník vypláva až v neskorých nočných hodinách, a spýtal sa ho, kam s nákladom cestuje.

Nadžíb odvetil, že do Káhiry, ukázal na nápis na jednej z debien a zamestnanec mu dovolil odniesť náklad na palubu už teraz. Pred desiatou parník nevypláva, povedal a žmurkol na Nadžíba, že na ulici Amir el-Gúš nájde povoľné dievčatá aj za päť piastrov.

Nadžíb mu dal bakšiš a odišiel s pevným predsavzatím, že sa stratí v chaose asuánskeho bazáru a k nákladu sa už nevráti. Všade vôkol panoval čulý ruch. Predavači z juhu, prešibaní synovia púšte, sa zjednávali s domácimi obchodníkmi a vymieňali ovocie, kožušiny a krásne koberce za potraviny a oblečenie. Škriekajúca

hydina v prútených klietkach akoby chcela prekričať pouličných predavačov s veľkými mosadznými tácňami na hlavách, ponúkajúcich cukrovinky a pečivo aj červené a zelené osviežujúce nápoje. Obchodníci predávali galabije žiarivých farieb, vrecia so surovou bielou bavlnou, bižutériu z pestrofarebného skla a esencie a lacné parfumy šíriace tisíce vôní. A pomedzi to sušené ryby, krvavé mäso a bublajúce kotlíky s diabolsky ostrými omáčkami, ktoré sa predávali v miniatúrnych porciách.

Hoci to bola pastva pre oči a aj otupený nos mal čo robiť s novými a novými dojmami, Nadžíb sa v bazári ani trocha neupokojil. V každom kupcovi, v každom cudzincovi videl špeha, zradcu, v každom človeku, ktorý sa tisol davom, tušil prenasledovateľa, a postupne sa dostával do stavu podobného šialenstvu.

Nadžíb sa neodvážil zastať, hnal sa uličkami krytými vrecovinovými strieškami proti slnku, akoby mal v pätách roj včiel, a nevedel sa rozhodnúť. Cítil sa ako pod vplyvom nejakej drogy, ktorá mu zasiala do duše zmätok a nepokoj a úplne ho zbavila psychických síl; dal sa unášať ako papierová lodička na vode a nechal veci plynúť, ako rozhodne osud, ale pritom si neprestal uvedomovať vlastnú situáciu. Zničený a vyčerpaný klesol na stoličku v akejsi pouličnej kaviarni, prevrátil do seba niekoľko kalíškov anízovej pálenky a šálok čiernej žbrndy a upadol do mátožného stavu hlbokého zúfalstva, v ktorom zabudol na všetko okolo seba.

Vo svojom zúfalstve ani nezbadal, že sa zvečerilo a zlaté *svetlá* premenili bazár na svetielkujúci cirkus ako výjav z Tisíc a jednej noci. K Nadžíbovmu vedomiu neprenikla ani plačlivá, miestami až kvílivo divoká hudba, s ktorou potulní muzikanti chodili z kaviarne do kaviarne, a pravdepodobne by bol zaspal, keby mu niekto nebol položil ruku na plece.

Nadžíb sa strhol, akoby ho šľahli bičom, a bol presvedčený, že sa musí rozlúčiť so slobodou. Keď ťarbavo vstával, ani mu na um nezišlo, že by mohol ujsť. Až keď neznámy prehovoril a upozornil ho, že je čas ísť, ak nechce zmeškať loď, Nadžíb v ňom spoznal jednookého.

Pri Alahovi, milosrdnom, veď to si on sám nahnal taký strach, že nebol schopný rozoznať prelud od skutočnosti, a vlastne ešte stále nevedel, či si to všetko náhodou len nenahovára a či naozaj mechanicky kráča popri jednookom, alebo sa mu to iba sníva. Nesnívalo sa mu: Nadžíb sa vliekol, bezmyšlienkovito odpovedal na otázky jednookého, načúval jeho neodbytnému hlasu, no vôbec nerozumel, čo hovorí.

Loď už bola preplnená, jednooký vyinkasoval od Nadžíba cestovné a prepravné za náklad a prenechal ho osudu. Na lodi bolo len niekoľko kabín, lenže tie už boli obsadené a navyše v nich bolo neznesiteľne horúco, preto si Nadžíb našiel miesto v prednej časti lode medzi nákladom, kde počas plavby príjemne povieval chladivý vetrík.

Uložil sa na dve zo svojich debien, ruky si skrížil na hrudi a civel na jasnú hviezdnu oblohu. Z hlavnej paluby k nemu doliehala hlasná vrava, pod ním v čudesnom nepravidelnom rytme špľachotali vlny, len obrovské lopatkové kolesá pracovali úplne rovnomerne. Strach, ktorý ho dlhé hodiny prenasledoval, postupne ustúpil príjemnej ľahostajnosti, ba priam istote, že je v bezpečí.

Nadžíb dúfal, že v Luxore sa k nemu pripojí Omar, a už tisíc ráz preklial chvíľu, keď ho pustil vlastnou cestou. Ak chce byť Omar v dohodnutom termíne v Káhire, musel by cestovať touto loďou, lenže Omar nenastúpil. Nadžíb teda pokračoval v ceste sám, sám so svojím tajomným nákladom. Cesta dolu Nílom trvala dva a pol dňa a noci a najmä po nociach mal Nadžíb dosť času na úvahy o svojom šéfovi a jeho čudesných metódach. Čím dlhšie o ňom

hútal, tým väčšmi si uvedomoval, že Alí ibn al-Husajn je zlý človek. Nech by bol tisíckrát členom tadamanu, nech by akokoľvek miloval Egypt, isté je iba to, že hanebne zneužil ich situáciu a za peniaze ich vystavil nebezpečenstvu, ktoré nebol ochotný sám znášať. Ak všetko pôjde podľa plánu, zajtra prevezme neporušený náklad a ich vybaví sprepitným. Ak nastanú nejaké komplikácie, ostane tým, čím je - obchodníkom s koreninami, ktorého nik nepozná a o ktorom ani nik nevie, kde býva.

Nadžíbovi zišlo na um, ako sa zachová, ak ho al-Husajn nebude čakať. On dohodu presne dodrží, lenže čo bude s debnami, ak al-Husajn nepríde? Nadžíba opäť zachvátil nepokoj a ten prerástol do takej zúrivosti, že v noci, kým parník vplával do prístavu v Káhire, vytiahol dýku, na jednej z debien uvoľnil úzku dosku a na niekoľko prstov ju nadvihol. Nevidel nič, ale pod prstami cítil drapľavú vrecovinu, a tak ju dýkou rozrezal. Vysypal sa biely prášok. Ópium!

Čo Nadžíb už niekoľko dní tušil, čoho sa obával, stalo sa skutočnosťou: Alí ibn al-Husajn zneužil ich vlastenectvo a dôverčivosť na svoje nekalé kšefty. Ak toto má byť akcia tadamanu, Nadžíb ek-Kasar s tým nechce mať nič spoločného. A kým opatrne, aby nikto nič nezbadal, debnu zasa zatvoril, a kým sa mu ruky triasli od hrôzy a desu, že by ho mohli odhaliť, úporné rozmýšľal, akým spôsobom sa al-Husajn na nich nakontaktoval a prečo si pre tento špinavý obchod vybral práve ich. Vôbec nič mu neprichádzalo na um.

Mysľou mu však vírili tisíce iných otázok. Ako sa má teraz zachovať, keď už al-Husajna odhalil? Zaiste, má lotra v hrsti, mohol by ho vydierať, požadovať za mlčanie veľa peňazí a z noci na ráno sa stať tiež takým istým boháčom ako al-Husajn. Prečo by sa nemohli rozdeliť na polovicu? Lenže al-Husajn by ho mohol vyzradiť Angličanom, a to by bol Nadžíbov koniec.

Nadžíb roztrasené vdýchol nočný vzduch. Na brehu blikali svetlá Bání Suvajfu. Ako sa má zachovať, aby al-Husajn pochopil, že Nadžíb pozná obsah debien? Možno by stačila jemná narážka, zdanlivo bezvýznamná poznámka, a al-Husajn by sa zľakol a prehodnotil by výšku honoráru.

Lenže al-Husajn je tvrdý chlapík, čo drsne a bezohľadne sleduje svoje egoistické ciele. Pravdaže, Nadžíb ek-Kasar je v porovnaní s takým banditom malá ryba a v súboji by mu musel podľahnúť. No potom si spomenul na konzula Mustafu Agu Ajata a jeho úplatného *súb-mudira* v Berlíne. Podcenili ho, a on sa zmocnil odpisu rašídskeho fragmentu. Isto sa ešte aj dnes radujú z jeho náramnej hlúposti.

Zmätený a zmietaný pochybnosťami, aké sa zmocňujú ľudí s nalomenou životnou energiou, Nadžíb na druhý deň ráno vplával do prístavu v Káhire, kde na neho čakal al-Husajn s hŕstkou lokajov. Al-Husajn, ako zvyčajne v európskom odeve a napriek horúčave s naškrobeným bielym golierom a šviháckym motýlikom, ktorý mu dodával čosi smiešne dandyovské, a s aroganciou vlastnou zbohatlíkom jeho razenia, nestrácal čas prejavmi vďaky či uznania.

Nadžíba sa to dotklo a ak ešte pred chvíľou váhal, ako sa zachovať, teraz si dodal odvahy a dal sa strhnúť k poznámke, že vzhľadom na vysokú rizikovosť nákladu, obaja predsa vedia, o čo ide, nesúhlasí s dohodnutým honorárom, a pripomenul, že ho tá akcia mohla stáť hlavu.

Alí ibn al-Husajn ignoroval Nadžíbovu pripomienku; no zdalo sa, že ho znepokojila Omarova neprítomnosť. Vyhlásil, že Omar je nespoľahlivý naničhodník, a nebol ochotný prijať Nadžíbovo vysvetlenie. Naopak, pohrozil mu, že ak Omara do pozajtra neprivedie, dostane pocítiť jeho korbáč.

Lokaji medzitým naložili náklad na káru s veľkými kolesami, ťahanú somárom, akých po zlých cestách starého mesta hrkotali tisíce. Alí nastúpil do koča s vraníkom a vydal sa opačným smerom než kára. Nadžíb rozmýšľal, koho má sledovať, či je dôležitejšie poznať úkryt al-Husajna, alebo skrýšu ópia? Napokon sa rozhodol sledovať al-Husajna, lebo si povedal, že keď bude vedieť, kde býva, on sám ho dovedie k skrýši.

V preplnených uliciach koč napredoval veľmi pomaly. Na ulici al-Quasr el Ali na pravom brehu Nílu sa miešali trúbiace automobily s povozmi ťahanými volmi a somármi a premávka tu bola taká hustá, že chvíľami všetci stáli a Nadžíb vôbec nemal ťažkosti sledovať koč. Na námestí el-Tahrír, križovatke veľkých ulíc mesta, ktorú lemujú vysoké, honosné budovy, al-Husajnov koč zabočil na východ, na námestí al-Falaki opäť zmenil smer a zamieril k železničnej stanici Báb el-Lug a keď ju po pravej strane minul, pokračoval v ceste južným smerom.

Nadžíb na okamih zaváhal, či ho al-Husajn nespozoroval, lebo nepochybne šiel obchádzkou, k cieľu sa totiž mohol dostať aj oveľa jednoduchšie, no napriek tomu ostal koču v pätách. Koč ešte niekoľkokrát zmenil smer, až napokon zabočil do bočnej uličky pri mešite Ibn Tulúna. Odtiaľto nemôže byť ďaleko kaviareň *Royal*, kde al-Husajna náhodou stretli, a aj ich byt je vzdialený len pár krokov.

Väčšina domov v Káhire má okrovú farbu, ale koč zastavil pred domom, ktorý sa od ostatných odlišoval svetlozelenou fasádou. Otvorila sa vysoká brána, cez ktorú nebolo nič vidieť, a koč zmizol. Nadžíb chvíľu počkal, potom sa odvážil priblížiť k domu. Dom ani ulica nemali meno, v týchto končinách to však nebolo nič nezvyčajné a ani dom sa okrem farby ničím neodlišoval od ostatných. Okenice na všetkých štyroch poschodiach boli zatvorené, pred dverami sa týčila kopa smetia ako pred všetkými

ostatnými domami, a predsa Nadžíba akosi magicky priťahoval. Niekoľkokrát ráznym krokom prešiel hore-dolu po ulici a pritom nespúšťal zrak z domu.

Nevedel to vysvetliť, ale mal akýsi neurčitý dojem, že v tom dome, o ktorom ani nevedel, či tam býva el-Husajn alebo niekto iný, sa odohráva čosi, čo je aj pre neho dôležité. Bolo by stačilo, keby z domu vyšiel sluha, poslíček alebo pomocnica z kuchyne, Nadžíb by sa ich bol niečo pospytoval, ale vysoká brána ostala zatvorená a Nadžíb sa radšej vzdialil, aby ho neodhalili, keď šiel okolo už piatykrát.

Po príchode do bytu, ktorý obývali spoločne s Omarom, spamäti nakreslil cestu spletitými uličkami k zelenému domu; lebo bol pevne odhodlaný, že al-Husajna navštívi ešte pred Omarovým príchodom, pod zámienkou, že si ide po plácu. Lenže všetko sa zvrtlo inak.

Nadžíb po namáhavej ceste tvrdo a dobre spal a ráno ho prebudilo mocné búchanie na dvere. Dvaja muži, Egypťania v ošúchaných európskych šatách, sa domáhali, aby ich pustil dnu. Oznámili mu, že ich posiela Alí ibn al-Husajn, aby ho k nemu priviedli. Nadžíb si spomenul na peniaze, ktoré mu bol Alí dlžný, navliekol si galabiju a bez najmenšieho odporu ich nasledoval. V polovici cesty Nadžíb zistil, že ho vedú k inému domu, než v ktorom Alí včera zmizol, a spýtal sa, kam idú. Jeden z nich, chlapík s buldočou tvárou, ovisnutým obočím a plochým boxerským nosom len namrzene mávol rukou, ale neodpovedal. Druhý, územčistý drsniak s úprimnou tvárou, ktorá prezrádzala, že pod temným pohľadom sa predsa len skrýva celkom dobré srdce, stručne odvetil, aby vydržal, že o chvíľu budú u al-Husajna. V Nadžíbovi rástlo podozrenie a keď sa na úpätí pahorku Mukattam zjavili baraky a chatrče najchudobnejšej spodiny, pozbíjané z dreva a plechu, dostal strach. Tu žili bezmenní páriovia, ktorým

osud odoprel aj tie najzákladnejšie potreby. Živili sa odpadkami z trhovísk a smetísk a tým, čo vyžobrali, a často aj ukradli ich deti v Helváne, Rode a Gezíre. V noci bola táto lokalita obávaná, lebo každý, kto sem nepatril, riskoval, že ho zabijú. Deň čo deň v nepreniknuteľnej spleti cha**trč** Mukattamu mizli ľudia, ktorí sa už nikdy nemali vynoriť.

Aké plány s ním má al-Husajn? Chce ho odstrániť, aby nevyzradil jeho kšefty s ópiom? Nadžíb už neveril, že by ho sem priviedli, aby mu vyplatili odmenu.

Nadžíb nebol strachopud, ale skúsenosti posledných dní spôsobili, že pociťoval čoraz väčší strach, strach prameniaci z neistoty, ktorou al-Husajn držal v šachu svojich ľudí. Nadžíb poznal ľudí, akýsi šiesty zmysel mu prezrádzal ich úmysly prv, než si to uvedomil. Šiesty zmysel mu napokon vnukol aj nasledujúci krok: Nadžíb urobil prudký skok nabok, pritom zrazil akúsi ženu s dieťaťom, a nastal zmätok. Preletel pomedzi dva rady domov, zmizol za najbližším rohom a potom sa celkom pomaly, pokojne a nenápadne pustil po špinavej ulici.

V tlačenici párov si Nadžíb myslel, že je v bezpečí, dúfal, že keď sa priblíži k Asunkorovej mešite, ktorej kupolu a minarety už videl, podarí sa mu uniknúť, no vtom zbadal na ceste svorku ľudí s boxerom na čele. Nadžíb sa obrátil, ale zberba mu odrezala cestu aj odzadu. Keď sa pomaly priblížili, boxer pristúpil k Nadžíbovi a takou silou ho udrel do tváre, že na okamih stratil vedomie a keď sa prebral, strážcovia ho kopancami hnali pred sebou ako dobytok.

Zastali pred domom ozdobeným hrdzavými kúskami plechu. Okná nemal, iba dvere s odsunutou závorou. Boxer otvoril a sotil Nadžíba do tmavej miestnosti.

Keď si Nadžíbove oči privykli na skúpe svetlo prenikajúce štrbinou v strope, uvidel pred sebou al-Husajna. Sedel na jednej z

debien, ktoré Nadžíb dopravil do Káhiry, a z očí mu šľahali blesky.

„Naozaj si si myslel, že ma oklameš?" ozval sa tichým hlasom; ale práve v tichom tóne bolo čosi hrozivé. „Ty, červ, chceš oklamať mňa, Alího ibn al-Husajna?"

„Alí Efendi," odvetil Nadžíb, „o čom to hovoríš? Svoju úlohu som splnil, ako si prikázal. Iste vieš, že to bolo spojené z mnohými rizikami..."

Al-Husajn ho prerušil odmietavým gestom: „Ty potrat smradľavej ťavy, siahol si na cudzí majetok. Veď ja ti ukážem, ako pochodí ten, čo sa pokúsi oklamať Alího ibn al-Husajna." Lusknutím privolal boxera, ten pristúpil k Nadžíbovi, surovo sa doň pustil a napokon ho úderom do žalúdka zložil. Druhý z chlapov mu vylial na hlavu vedro zapáchajúcej vody a Nadžíb sa opäť spamätal. Vstal. Z pravej nosnej dierky mu cícerkom tiekla krv.

„Pri Alahovi, milosrdnom," zabľabotal Nadžíb, „vôbec neviem, o čom hovoríš. Toto sú debny, ktoré som v Asuáne prevzal a v dohodnutom termíne som ti ich odovzdal. Prečo ma dávaš biť?"

„Poznáš obsah debien?"

Nadžíb zaváhal. Má tvrdiť, že úlohu splnil a nič nevie, alebo má priznať, že jednu debnu otvoril a našiel v nej ópium? Lenže vrece bolo rozpárané, to nemohol poprieť, veď ostali stopy, preto sa Nadžíb radšej priznal; áno, neospravedlniteľná zvedavosť ho dohnala k tomu, že jednu debnu otvoril, videl ópium a debnu okamžite zasa zavrel.

Alí ibn al-Husajn vstal a rad za radom pootváral všetkých päť debien. Plné vrecia boli ešte tam. Nadžíb sa spýtavo pozrel na Alího, akoby chcel povedať, veď sa pozri, neviem, čo mi vyčítaš. No prv, než Nadžíb mohol otvoriť ústa, al-Husajn zúrivo hrabol do

každého rozrezaného vreca, vytiahol zovretú päsť a jej obsah vychrstol Nadžíbovi do tváre, že to zabolelo.
„Vieš, čo to je?" reval rozzúrený al-Husajn. „Vieš, čo si za moje peniaze priviezol z Asuánu do Káhiry?" „Piesok?" spýtal sa vystrašene Nadžíb. „Päť debien piesku!"

„Ale ja som ten biely prášok predsa na vlastné oči videl!"

Al-Husajn sa pohŕdavo zasmial. „Takže ty si videl prášok! A zrejme sa ti tak zapáčil, že si ho dal svojmu spoločníkovi, debny si naplnil pieskom a navrch si dal vrece s pravým obsahom, aby pri náhodnej kontrole nevzniklo podozrenie, však?"

„Pri brade Prorokovej, to nie je pravda!" zvolal Nadžíb. „Tak to nebolo!"

Alí ibn al-Husajn pristúpil tesne k Nadžíbovi a hrozivo pomaly mu položil ruky okolo hrdla. Zlosť v ňom vrela, tvár sa mu sfarbila do purpurová a vyzeral, že každú chvíľu praskne. Temné črty sa mu skrivili do odpornej grimasy, al-Husajn stisol ruky, otvoril ústa a zreval: „Kde je ten Omar? Zaškrtím ho holými rukami!" A pritom triasol Nadžíbom, akoby z neho chcel vytriasť priznanie.

Nadžíb sa vôbec neusiloval vyslobodiť. Vedel, že to nemá zmysel, a na pokraji bezvedomia sa poddal svojmu osudu.
Hlavou mu vírili tisíce myšlienok a z nich, napodiv, myšlienka, že by ho Husajn mohol zabiť, bola pomerne málo výrazná. Možno podvod spáchali jazdci karavány. Cesta z Chartúmu do Asuánu trvala tri týždne. Nebolo nič ľahšie ako vymeniť tovar. Alebo ten jednooký na parníku: priveľmi horlivo sa ponúkol, že postráži náklad. A potom mu zišla na um ešte jedna absurdná myšlienka: Môže dôverovať Omarovi? Čo ak si tú príhodu s Angličanmi vymyslel len preto, aby zmizol?

„Chcem vedieť, kde je ten Omar!" Al-Husajnov hlas k nemu doliehal ako z veľkej diaľky. Stisk povolil a Nadžíb náhlivo zalapal po vzduchu. „Efendi," zachrčal, „už som povedal, Omar

ostal v Luxore; ale on sa vráti, ver mi, Alí Efendi. Na Omara sa môžeš spoľahnúť!" Nadžíb to vyslovil, hoci si vôbec nebol istý, či Omarovi možno dôverovať.

„Veď ja ho pohľadám!" zaburácal al-Husajn. „Pohľadám a nájdem ho! Modli sa k Alahovi, aby som ho našiel! Inak..." al-Husajn si priložil dlaň k hrdlu a urobil veľavravné gesto.

Potom dal telesným strážcom znamenie. Tí schmatli Nadžíba, odvliekli ho do akejsi komory bez okna, spútali mu ruky i nohy, sotili ho do rohu a odišli.

Alí ibn al-Husajn v sprievode svojich dvoch telesných strážcov ešte v ten istý deň nastúpil na parník do Luxoru.

Odkedy sa Omarove a Nadžíbove cesty rozišli, prešlo sedem dní, sedem pomerne neúspešných dní, ak, pravda, nepovažujeme za úspech, že Omar odhalil lady Dawsonovú ako špiónku britskej tajnej služby. Ani tí dvaja chlapi, ktorým už bol niekoľko dní v pätách, ho neposunuli ani o kúsok ďalej; ako mylný sa ukázal najmä Omarov predpoklad, že naraz sa niekde vynorí profesor Hartfield. Omar bol o tom skalopevné presvedčený, lebo lady Dawsonová s tými dvoma mužmi sa na tretí deň vybrali na namáhavú cestu do Údolia kráľov, cestou sa zastavili v domčeku Howarda Cartera a spolu s ním sa vydali po strmom horskom chodníčku ďalej. Omar z diaľky videl, ako Carter s veľkou mapou v ruke krokmi odmeral akýsi areál, a z jeho gestikulácie pochopil, že sa návštevníkov usiluje presvedčiť o niečom veľmi nepravdepodobnom.

S hrčatou palicou v ruke, prestrojený ako miestny felah, sa Omar priblížil k skupinke na dosluch, priateľsky na nich zamával a pritom sa usiloval zachytiť aspoň útržky ich rozhovoru. To, čo počul, však nesvedčilo o tom, že by hľadali Imhotepa, skôr šlo o akéhosi neznámeho faraóna, ktorého hlinenú pečať, kalich a

drevenú truhličku Carter pravdepodobne našiel. Ani lady Dawsonová, ktorá sa pred slnkom chránila subtílnym slnečníkom, ani agenti v klobúkoch so širokými strieškami sa ani zamak nezaujímali o tajného poslucháča, lebo boli presvedčení, že človek jeho stavu nemôže rozumieť ich reči. Omar sa teda usadil obďaleč na kameni a dozvedel sa, že lord Carnarvon, ktorý financoval Carterove vykopávky v Údolí kráľov, je skupáň, že jeho jediným záujmom je dostať sa lacno k drahocennostiam, že veda ho vôbec nezaujíma a že Carter už neraz mal sto chutí na všetko sa vykašľať.

Omarovi sa podarilo zachytiť, že Carter má nejaké senzačné informácie, s ktorými sa zveril lady Dawsonovej a jej agentom, ale pred lordom Carnarvonom ich tajil. Na Omarovo veľké prekvapenie však nešlo o Imhotepov hrob, ba dokonca nespomenuli ani profesora Hartfielda, ktorý mal v tejto veci kľúčové postavenie. Pozoruhodná prichodila Omarovi iba poznámka agentov, že Carter ich od budúceho týždňa zastihne v hoteli *Mena House* v Káhire. Omar usúdil, že všetky ostatné aktivity britskej tajnej služby sa budú odohrávať v Dolnom Egypte a prv, než vzbudil podozrenie, rozhodol sa, že na druhý deň sa poštovým parníkom vráti do Káhiry.

V izbe hotela *Royal* sa Omar hodil na posteľ a uvažoval. Sliedil za agentmi, lebo si myslel, že ho privedú na Hartfieldovu stopu. Lenže teraz, v Luxore, je od cieľa vzdialenejší než kedykoľvek predtým; dokonca zapochyboval, či vtedy na hausbóte dobre počul. Čo ak si pri hľadaní strateného profesora niečo vsugeroval a už ani nevie rozlíšiť, čo je realita a čo výplod fantázie? Pri tomto pomyslení sa ho zmocnila zlosť. Zlostil sa sám na seba, že nie je schopný udržať na uzde vlastnú fantáziu.

„Alah akbar - Alah je veľký", skvel sa arabským písmom načmáraný nápis na protiľahlej stene, sivej a ošumelej, a pod tým

vyznanie nejakého európskeho cestovateľa: „Jane for ever" - Jane bolo dvakrát podčiarknuté. Na stene sa to len tak hemžilo čarbanicami panákov, vyobrazení zvierat podobných hieroglyfom v kráľovských hrobkách na druhom brehu a, samozrejme, chýbať nemohli ani tradičné obscénnosti, z ktorých jedna Omara zvlášť rozveselila - kresbička mala znázorňovať penis, ale podobalo sa to skôr na revolver než na pohlavný úd Egypťana, a nejaký ďalší hotelový hosť k tomu červenou ceruzkou dopísal komentár: *Maleš* - čo sa dá robiť.

Omar bol skľúčený. Takmer sa hanbil odísť do Káhiry a predstúpiť pred Nadžíba, o ktorého osude vôbec nič nevedel, a chvíľami sa pohrával s myšlienkou, že využije príležitosť a vyslobodí sa z osídel tadamanu. Celkom sa mu to pozdávalo, veď taká príležitosť sa tak skoro už nenaskytne; lenže vzápätí sa ho zmocnili pochybnosti: je zasvätený do toľkých tajomstiev organizácie, že tadaman ho nenechá len tak odísť, a napokon by sa to mohlo skončiť tak, že ho nebudú prenasledovať len Briti, ale aj nacionalisti.

Omar sa teda vrátil do Káhiry. Byt našiel opustený, ale to ho sprvu neznepokojilo; jediné znamenie od Nadžíba bol lístok na stole s akýmisi čudnými čmáranicami, ktoré mu vôbec nič nehovorili. Až keď sa Nadžíb ani po dvoch dňoch neukázal, Omar sa rozhodol, že kamaráta pohľadá. V kaviarni *Royal* na rohu nič nezistil; hlavný, ktorý s mosadznou táckou zavesenou na troch retiazkach a naloženou plnými šálkami predvádzal nad hlavami hostí priam žonglérske kúsky, Nadžíba už dlhšie nevidel a tvrdil, že muža menom Alí ibn al-Husajn vôbec nepozná.

Omar sa celý deň bezcieľne potuloval džungľou domov. Káhira v ňom vyvolávala zmätok, ba čo viac, naháňala mu strach: všade návaly hlučných ľudí; ničomníci, ktorí nevedeli nič iné len kradnúť; polovyhladovené deti tenučkými rúčkami žobrali o

bakšiš; bosé stareny zahalené až po oči, s obrovskými nákladmi na hlavách; britskí vojaci predvádzali svoje parádne uniformy; a pomedzi to záprahy s oslíkmi, predavači s kárami na vysokých kolesách, čoraz väčší počet fučiacich, rachotiacich automobilov, brechajúce túlavé psy a všade, kam oko dovidelo, mačky - mačky s matnou, dolepenou srsťou, špinavé a zúbožené ako ulice, v ktorých žili.

Hoci nemal kam ísť, Omar túžil čo najskôr z tohto mesta uniknúť.

Neskoro večer sa vrátil do svojho príbytku v bezmennej budove na bezmennej ulici. Dúfal, že tam nájde Nadžíba, alebo nejaké znamenie od neho, ale márne. Namiesto toho sa Omar zahľadel na papier, ktorý už pri jeho príchode ležal na stole, no dosiaľ mu nevenoval pozornosť.

Keď sa pozorne zadíval na chaotické čiary, rozpoznal, že ide o plán mesta, a hoci tam nebolo ani jediné slovko, Omar spoznal námestie *Salah ad-Dín,* mešitu sultána Hasana i oblúk ulice Asaliba, len niekoľko krokov od ich príbytku. Na jednom mieste v spleti ulíc bol krížik, ktorý zrejme označoval niečo zvláštne.

S plánikom v ruke sa Omar na druhý deň vydal na cestu. Netušil, kam ho kresba zavedie, a vôbec nedúfal, že stretne Nadžíba, ale akési nevysvetliteľné nutkanie ho hnalo k označenému miestu. Bola to jedna z tých prapodivných náhod, ktoré nazývame osudom a ktoré neskôr vyvolávajú len pochybovačné krútenie hlavou.

Pred zeleným domom na bezmennej ulici Omar zastal. Tu to musí byť. Keď už došiel tak ďaleko, rozhodol sa, že zaklope. Vôbec netušil, čo ho čaká, a bol napoly presvedčený, že naletel nejakej fantazmagórii. Azda mi len zíde na um nejaká výhovorka, pomyslel si.

Otvoril akýsi sluha, pohŕdavo si Omara premeral a povýšené, stroho, ale vôbec nie odmietavo povedal: „Môj pán Alí ibn al-Husajn sa nezdržiava v dome. Čo si želáš?"

Každý iný na Omarovom mieste by bol pri neočakávanom stretnutí stratil reč, alebo by len niečo vystrašene zajachtal a vzal nohy na plecia. Jednou z Omarových vlastností však bolo aj to, že si v neočakávaných situáciách zachoval chladnú hlavu a vedel rýchlo reagovať.

„Som priateľ tvojho pána Alího ibn al-Husajna," odvetil pokojne, „obaja sme členmi istej organizácie, veď vieš, čo mám na mysli. Musím s ním hovoriť!"

Tajomná narážka priviedla sluhu do pomykova, nevedel si ju nijako vysvetliť, preto radšej zvolil priateľskejší tón: „Ver mi, efendi, nikdy by som ťa neodmietal, ale Alí ibn al-Husajn odcestoval, Alah mi je svedkom!"

Omar odstrčil sluhu nabok a vkročil do tmavej vstupnej haly. Kamenná dlážka bola povykladaná množstvom kobercov, z vysokého stropu viseli mosadzné svietniky a v kamennom bazéne na pravej strane špľachotala voda. Vedľa viedli nahor schody vysekané z kameňa.

„Nesmiem ťa pustiť dnu, efendi. Zavolám paniu!" protestoval sluha vysokým, prenikavým hlasom.

Prv, než stačil zavolať o pomoc, objavila sa na schodoch pani, prilákaná krikom. Bola zahalená v čiernom závoji, ako sa na vydatú ženu patrí, a jej dlhé rúcho sa vyznačovalo vyberanou jednoduchosťou. „V poriadku, Júsúf," povedala a dala sluhovi znamenie, aby sa vzdialil. Potom pristúpila celkom blízko k Omarovi a sňala si z tváre závoj.

Omar ostal stáť ako obarený. Suverenita, s ktorou ešte pred chvíľou vystupoval, bola razom preč. Omar stál bez pohybu, akoby mu železná obruč neľútostne zvierala hruď a bránila srdcu biť, akoby mu čosi zadržiavalo dych v pľúcach a nedovolilo mu pohnúť sa, a díval sa žene do očí. Žena zodvihla pravú ruku a bez slova ju položila Omarovi na hruď.

„Ja saláml" povedal potichu Omar a pomaly, váhavo, neveriacky dodal: „Halima."

Halima prikývla. Oči sa jej leskli a aj Omar bojoval so slzami. Musel sa veľmi ovládať, aby Halimu nestrhol do náručia, nevyobjímal ju a nepoláskal, ako keď sa človek po dlhoročnom odriekaní vráti domov.

Ako dlho už Halimu nevidel? Koľko rokov prešlo, odkedy odišiel z domu v el-Kurne, šesť či osem? Aký sklamaný, aký roztrpčený bol vtedy jej listom, v ktorom sa s ním navždy lúčila. Vedel ho naspamäť, čítal ho sto ráz, každé slovíčko, vybozkával ho ako dieťa svoju najmilšiu hračku, a predsa jej slová na rozlúčku nechápal. „Halima," zopakoval nečujne, „Halima, ty si tu?"

Halima pokrčila plecami. Tvárou jej preletel jemný úsmev, akoby sa chcela ospravedlniť za nečakané stretnutie. Tlmené svetlo v kamennej hale ich úplne neosvetľovalo, viac zakrývalo než prezrádzalo, ale Omar Halimu aj tak vnímal, cítil ju, voňal, vetril, lebo za celé tie roky na ňu ani na okamih nezabudol. Jej blízkosť na neho pôsobila ako chamsín v púšti, ktorého neviditeľná páľava bolestivo napína pokožku, rozpálenému Omarovi stekal po tele studený pot a nebol schopný usporiadať si city. Pozeral sa na Halimu srdcom, rozumom ju nevidel. Niečo v jeho vnútri sa takémuto pohľadu bránilo, hovoril si, že Halima *nesmie* byť v dome Alího ibn al-Husajna.

Pani! Panebože, to nemôže byť pravda! Práve ten, komu by ju bol najmenej žičil, mu Halimu ukradol. Prečo, preboha, len šla za takým netvorom ako Alí ibn al-Husajn? Prečo nič nehovorí? Prečo sa mu túto nepochopiteľnú situáciu neusiluje vysvetliť? Prečo nepovie, že ho ešte stále ľúbi, tak ako on stále rovnako ľúbi ju?

Veľmi túžil pohladkať ju, no čosi mu v tom bránilo. Čas Halimu zmenil. Nie že by bola škaredšia, menej pekná alebo menej pôvabná, nie, zmena bola v jej vystupovaní, už to nebolo

vystupovanie dievčaťa. Pred ním stála životaskúsená, dospelá žena a Omar bol pri pohľade na ňu úplné motovidlo.

Premkol ho strach, bál sa, že by Halima v tejto absurdnej situácii mohla povedať niečo, čo by medzi nimi všetko pokazilo, že by mohla povedať: Odíď a už nikdy sa nevracaj, už nikdy sa nesmieme stretnúť! - ako to už raz urobila. Omar sa teda priam zúfalo pokúsil predbehnúť ju, niečo povedať, len aby ho neodmietla, a preto zajachtal, inak sa jeho nesúvislé slová nedali nazvať, niečo o Nadžíbovi, priateľovi, ktorého tu hľadá, lebo ho najal al-Husajn.

Halima s odpoveďou dlho váhala. Premeriavala si Omara, pokiaľ to temná miestnosť dovoľovala, Omarovi sa to videlo ako večnosť; potom odvetila potichu a s povýšenosťou, ktorá mu od začiatku naháňala strach: „A inak mi nemáš čo povedať?"

Ach, prečo to len povedal! Až teraz si uvedomil, aké trápne boli jeho slová. Cítil, že sa mu krv valí do hlavy a dúfal, že si Halina nevšimne, ako očervenel. Zbadal, že sa rýchlo obrátila, vrhla nesmelý pohľad k schodom, potom pristúpila k nemu a strhla ho do náručia.

Omar vôbec neočakával takýto prekvapujúci zvrat, poddával sa jej ako poslušné dieťa, čo v matkinom náručí hľadá blaženú istotu a nie je schopné opätovať jej city, dokonca si uvedomil, že sa nesmelo brániť jej citovému vzplanutiu.

Halima mu chytila hlavu do oboch dlaní a bozkávala ho a Omar sa cítil ako ešte nikdy. Pomaly sa uvoľnil, jeho vnútro sa otvorilo a on objal milovanú ako topiaci sa slamku, živelne, prudko, až to zabolelo.

Ani jeden z nich nevedel, ako dlho tak stáli. Akoby sa prebudili z nejakého príjemného sna, obaja odrazu otvorili oči. Omar sa na smrť preľakol: Pred nimi stál sluha Júsúf. Oči mal sklopené a bez toho, aby sa na Halimu pozrel, povedal: „Pani, je čas."

Na Halimu Júsúfova prítomnosť zjavne zapôsobila oveľa menej, a aby Omara zbavila strachu, ktorý mal vpísaný v tvári, povedala: „Môžeš mu dôverovať, je to môj najvernejší sluha." A pri tom chytila Júsúfa za ruku.

Halima deň čo deň v tom istom čase v sprievode sluhu odchádzala na trh za nákupmi, ktoré Júsúf v košoch odnášal domov. Podobalo sa to rituálu a keby ho bola chcela posunúť či azda celkom vynechať, bolo by si to vyžadovalo siahodlhé vysvetľovanie; veď Halima viedla veľkú domácnosť, mala na starosti dobrý tucet sluhov a paholkov a ustavične sa meniaci počet slúžok, dievčat, ktoré sa na trhu ponúkali za stravu a ubytovanie, lebo ich rodina odvrhla, alebo napriek vhodnému veku ešte neboli vydaté. Okrem toho v al-Husajnovom dome žila aj druhá žena, mladučké stvorenie, takmer ešte dieťa, ale s prednosťami zrelej ženy. Alí ibn al-Husajn si ju vzal za druhú ženu, čo síce neodporovalo mravom a zvykom krajiny, ale hrdej Halimy sa to veľmi dotklo.

„Máme si toho toľko čo povedať," povedala Halima a Omar prikývol: „Ale nie tu."

„Nie, tu nie," odvetila Halima. „Poznáš veľkú bránu na bazári Chán al-Chalílí. Za bránou zahneš doprava do uličky obchodníkov s kobercami. Prvý obchod patrí Achmedovi Amerovi. Achmed mi je veľmi zaviazaný. Napoludnie budem u neho na teba čakať. Zbohom."

Omar vyšiel na ulicu ako v mrákotách. Fasády domov sa mu hojdali pred očami a zvuk ulice k nemu doliehal ako z veľkej diaľky. Zaknísal sa, aspoň tak sa mu videlo, a zabočil do ulice Assurugíja, lebo vedel, že vedie na sever k veľkému bazáru. Nevnímal ľudí okolo seba, nevidel povozy ani automobily, ktoré sa predierali uličkami, videl len Halimin obraz - jej pôvabnú postavu na schodisku a tvár v prítmí vstupnej haly, a hoci mu z úst

nevyšiel ani hlások, v hlave si ustavične opakoval jediné slovo: *Halima.*

Omar prišiel k veľkej bráne, kde sa začínalo handlovanie, handrkovanie a dohadovanie, a rýchlo našiel obchodníka s kobercami. Predstavil sa a Achmed Amer odprevadil hosťa po strmom schodisku nahor, kde na neho v malej miestnôstke čakala Halima.

Sedela na koberci poskladanom do balíka, aké sa povaľovali všade naokolo alebo boli naukladané pri stene až po samý strop. Cez zatvorené okenice prenikali jagavé pruhy slnečného svetla. V miestnosti voňala vlna a akýsi prostriedok proti hmyzu, ale Omar v tom okamihu vnímal iba Halimu.

Bez slova sa pred ňou vrhol na kolená, rukami jej objal boky a položil jej hlavu do lona, akoby sa hanbil, akoby sa chcel skryť. Halima jeho gesto pochopila a pohladila ho po vlasoch. Takto chvíľu spočívali a každý sa usiloval usporiadať si myšlienky.

Omar cítil teplo vychádzajúce z Haliminých stehien a Halima cítila, ako jej Omarove slzy zmáčajú rúcho.

„Nemusíš plakať," povedala Halima, hoci sama ledva zadržiavala slzy, dlaňou mu vošla do vlasov a zodvihla mu hlavu, aby mu videla do tváre.

„Veď neplačem," odvetil Omar a rukávom si utrel slzy z líc. Potom hlboko vzdychol a bezradne sa spýtal: „Prečo sa to len muselo takto skončiť?"

„Osud sám mieša karty, my s nimi môžeme len hrať." Halima sa usmiala, ale v jej úsmeve sa skrývala trpkosť.

„Prečo sa to muselo takto skončiť?" zopakoval Omar a pokrútil hlavou. „Si šťastná?"

„Šťastná?"

Halima neodpovedala a Omar si všimol, že odvrátila hlavu k oknu, aby skryla slzy.

„Prečo si sa potom vydala za toho Alího ibn al-Husajna? Prečo?" Keď videl, že Halima nechcel odpovedať, vstal a sadol si vedľa nej tak, aby nemohla uhnúť jeho pohľadu. „Prečo, Halima?"

„Naozaj to chceš vedieť?" „Musíš mi to

povedať, Halima!" „Ale nepoteší ťa to."

„Nebudem trpieť väčšmi, než ako trpím."

Halima vyhrnula Omarovi rukáv na galabiji a odhalila vypálené znamenie. Nežne ho lícom pohladila a potom prerušovane prehovorila, akoby starostlivo vážila každé slovo:

„Neviem, či si niekedy rozmýšľal o tom, čo sa stalo vtedy v el-Kurne."

„O čom to hovoríš, Halima?"

„O tomto!" Halima položila prst na Omarov znak. „Keby si vedel, kde ťa vtedy držali v zajatí..."

Omar preglgol a potom odvetil: „Viem to, Halima. Nedalo mi to pokoja. Jedného dňa mi prišla na pomoc náhoda. Začul som zvuk brusiča kameňa, jediný zvuk, ktorý ku mne do tej kobky prenikol. Prehľadal som jeho okolie a narazil som na dom tvojho otca. Bol to šok."

„A čo si si pomyslel o mne?"

Omar pokrčil plecami a uhol pohľadom. „Pravdu povediac, nevedel som si to vysvetliť. Predovšetkým som nevedel, akú úlohu si v tom hrala."

„A dnes?"

„Dnes? Ani dnes to neviem, a skutočnosť, že si sa vydala za toho al-Husajna, všetko ešte väčšmi komplikuje."

Halima ľavou rukou nežne zakryla Omarovi ústa, akoby sa bála, že povie niečo nepekné. „Nehovor ďalej, môj najdrahší!" zaprosila. „Všetko ti vysvetlím. Len mi musíš veriť, sľúb mi to!"

Chvíľu mlčky sedeli vedľa seba, potom sa Halima váhavo ozvala: „Júsúf, môj otec, bol v Šejch abd el-Kurne váženým

človekom. Ďaleko za hranicami našej dediny vedeli, aký hrdý je na to, že je Egypťan. Júsúf jediný sa opovážil odporovať arogantným Britom, ktorí sa správali ako páni našej krajiny. Milovala som svojho otca za to, že bol taký, a prineskoro som zbadala, že sa v jeho blízkosti pohybuje čoraz viac pochybných ľudí, darebákov a tlčhubov. Plamennými rečami volali po novom, suverénnom, slobodnom Egypte a ustavične opakovali slovo *tadaman*. Nevedela som, čo to znamená, a spýtala som sa Júsúfa, svojho otca. Vysvetlil mi, že *tadaman* je organizácia egyptských vlastencov, ktorých cieľom je oslobodiť krajinu a ich poznávacím znamením je mačka - zviera spriahnuté s tajomnými silami, ktoré vidí aj potme a všetky mocnosti ho uctievajú. Potom si ma privinul, nežne ma pohladil po vlasoch a prekvapujúcim výhražným tónom povedal, že to nesmiem nikdy nikomu prezradiť, lebo zradcov čaká smrť. Krátko nato zmizli viacerí ľudia, Egypťania, ale aj cudzinci, o ktorých sa môj otec, keď na to prišla reč, vždy vyjadroval veľmi pohŕdavo a nazýval ich nepriateľmi krajiny, ktorých stihol spravodlivý trest. Na moju otázku, aký trest ich to stihol, môj otec vyhlásil, že ich zaživa zamurovali do hrobiek z faraónskych čias. Veľmi ma vystrašilo, ako bezcitne to povedal, a od tých čias som svojím otcom pohŕdala.

Ty si sa dostal do kontaktu s tadamanom omylom. Júsúf ťa považoval za britského špióna; tadaman od samého začiatku neveril, že profesor prišiel do Luxoru nakupovať starožitnosti. Videli v ňom britského agenta, ktorý mal odhaliť ich organizáciu. Preto sa rozhodli, že profesora, jeho ženu a jeho sluhu zabijú.

Ty si im padol do rúk prvý. Vôbec to nebolo plánované, jednoducho to tak vyšlo. Keď ťa v noci privliekli a hodili do hrobky, strašne som sa preľakla. Hneď som ťa spoznala a zúfala som si. Ako som ti mala pomôcť? Ak šlo o zámery tadamanu, Júsúf nepoznal zľutovanie a celkom isto by si v tej diere bol pošiel

od hladu, keby som si od otca nevytrucovala tvoj život: azda by sa dalo povedať, že som s ním uzavrela obchod. Bol to nedôstojný obchod, ale hlavné, že si sa zachránil."

„Nedôstojný obchod? Ako tomu mám však rozumieť, Halima?"

Omar podľa neistoty v očiach milovanej ženy videl, ako ťažko jej padne povedať pravdu. „Neuhádneš, akú cenu môj otec požadoval za tvoj život?"

Omar sa preľakol. „Začínam to tušiť," odvetil potichu.

A Halima pokračovala: „Medzi druhmi môjho otca bol jeden, ktorý sa vyznačoval mimoriadne bezohľadnými a krutými spôsobmi: Alí ibn al-Husajn. Hoci som bola takmer ešte dieťa, zapáčila som sa mu. Chcel ma za ženu a Júsúf mu to prisľúbil. Lenže ja som sa bránila tak mocne, ako mi to len mojich šestnásť rokov dovoľovalo. Hrozila som, že mu rozdriapem tvár, ak sa ku mne priblíži, pri najbližšej príležitosti ujdem a viac sa nevrátim. Takto som si al-Husajna istý čas udržiavala od tela. Keď som už nevidela žiadnu inú možnosť, ako ťa zachrániť, sľúbila som, že sa za al-Husajna vydám, ak ťa pustia..."

Halima upierala pohľad do zeme. Hanbila sa pozrieť Omarovi do očí, takže nevidela jeho slzy, slzy zúfalej zlosti, za ktorými sa mu celá miestnosť rozplynula ako obzor v poludňajšej páľave. Omar sa rozvzlykal, nahlas a bez zábran ako dieťa, nedbajúc na slzy. V strašnom zmätení duše ho najskôr trápila len jedna myšlienka, že to nie je pravda, že si Halima všetko len vymyslela, lebo nevedela, čo by mu mala povedať. No čím dlhšie trvalo jej pohnuté mlčanie, tým istejší si bol, že hovorila pravdu. V divom, bezbrehom zúfalstve si zaumienil, že toho ničomníka raz zabije, až sa napokon neudržal a nahlas vykríkol: „Zabijem ho, ja ho zabijem!"

Halima si rýchlo privinula Omarovu hlavu na hruď, aby jeho výkrik nikto nezačul, a hladkala mu šiju, kým jeho vzlyky neustali a neustúpili príjemnej harmónii, akú vedia vyvolať len usychajúce

slzy. Cez šaty prenikalo teplo jej tela. Omar pocítil žiadostivosť, ba čo viac, zmocnila sa ho pálčivá túžba v nasledujúcom okamihu sa jej zmocniť, bez ohľadu na to, že by to v danej situácii nebolo počestné. Omar chcel mať Halimu pre seba, chcel ju vlastniť a viac nepustiť. Bola mu všetkým, jeho láskou, jeho životom, jednoducho nebol ochotný zmieriť sa s myšlienkou, že by Halima v nasledujúcom okamihu mohla vstať a vrátiť sa k al-Husajnovi, nikdy. Keby to urobila, Omarov život by stratil zmysel.

Ako tak uvažoval, Omar zrazu cítil, že Halima chytila jeho ruku a vedie ju po svojom tele - bola to nežná výzva a súčasne znamenie, že cíti to isté, čo on, a Omara zaplavil pocit nevýslovného šťastia a optimizmu, že aj táto situácia musí mať východisko. V mäteži citov a s vedomím, že sú stvorení jeden pre druhého a nič na svete ich nemôže rozdeliť, klesli na zaprášenú hŕbu orientálnych kobercov, láskali sa a bozkávali, až kým vyčerpaní z vášnivej hry nespočinuli v nežnom objatí.

Akoby sa prebúdzal zo sna a postupne si uvedomoval novú realitu, Omar pomaly precital.

„Čo bude s nami ďalej?" spýtal sa bezradne.

Halima sa posadila. Prstom nervózne obkresľovala geometrický vzor na koberci. „Neviem, Omar. Viem len, že ťa milujem."

„Musíme ujsť," odvetil Omar.

„Ujsť? Kam?"

Omar pokrčil plecami.

„Al-Husajn a jeho ľudia by nás prenasledovali po celom Egypte," povedala Halima, „a nevzdali by sa, kým by nás nenašli, ver mi."

Omar chytil Halimu za ramená: „Ak ma naozaj miluješ, pôjdeš so mnou. Ujdime do Európy, do Anglicka alebo do Francúzska. Tam nás istotne nebudú hľadať."

„Mýliš sa," odvetila Halima, „tadaman má ľudí aj v Európe, a ponížený a do krvi urazený al-Husajn nebude ľutovať námahu a bude nás prenasledovať po celej Európe. Al-Husajn vie majstrovsky využívať iných, ktorí ani nepoznajú jeho meno a bydlisko, a necúvne ani pred vraždou, a pritom si ani nezaspím' prsty. Al-Husajn pozná všakovaké triky, ak ide o jeho vlastnú kožu. V jeho spálni som za vysokým zrkadlom objavila tajné dvere vedúce k požiarnemu rebríku, po ktorom môže kedykoľvek ujsť cez zadný dvor. Zrejme sa obáva, že by sa mu niekto mohol pomstiť za jeho nekalé kšefty. Nikdy mi o tej chodbe nerozprával."

„Lenže práve tie nekalé kšefty nás zviedli dohromady!"

„Viem," odpovedala Halima.

Omar civel na zatvorenú okenicu, cez ktorú im zapadajúce slnko posielalo svoje žiarivé lúče, takže sa v úzkej miestnosti vytvárali sivomodré kužele prachu. Uvažoval. Akoby sa proti nim sprisahala celá krajina. Omara premkol strach; no radšej by si bol odhryzol jazyk, než by sa so svojím pocitom priznal Halime. Keď si uvedomil, ako pokojne a odovzdane mu opisovala svoju krížovú cestu, bez sebaľútosti a nežiadala od neho vďaku, musel ju obdivovať. Takmer sa zahanbil za svoju zbabelosť.

Zdalo sa, že Halima uhádla jeho myšlienky: Chlácholivo ho chytila za ruku, no nepozrela sa mu do očí, aby ho nepriviedla do rozpakov, a Omar jej bol za to gesto veľmi vďačný. V ďalšom rozhovore sa obaja náročky usilovali hovoriť o samých bezvýznamných veciach, akoby chceli zabudnúť na svoju zúfalú situáciu, keď tu zrazu sa Halima spýtala, ako ju Omar vôbec našiel. Omar jej vyrozprával o náčrtku, ktorý mu zanechal Nadžíb ek-Kasar a ktorý Omara priviedol na správnu stopu, keď sa Nadžíb niekoľko dní neukázal.

„Nadžíb ek-Kasar?" Halima sa zatvárila neveriacky. Potom pokrútila hlavou a vyrozprávala Omarovi, že jej muž drží ek-

Kasara v zajatí a že sa s niekoľkými kumpánmi vybral do Luxoru, aby tam našiel akéhosi ek-Kasarovho kamaráta.

„Ten kamarát som ja," povedal Omar pokojne.

„To som si mohla myslieť," odvetila Halima.

„A čo chce odo mňa?"

„Al-Husajn tvrdí, že si ho ošmekol o zásielku ópia zo Sudánu."

„Azda tomu neveríš?" „A čo ak je to

pravda?"

„V mene Alaha milostivého, milosrdného, nie," zvolal Omar pobúrené, „spoločne sme sa vypravili do Asuánu vykonať al-Husajnov obchod, ale v Luxore sa naše cesty rozišli. Odvtedy som Nadžíba nevidel."

„Nech je ako chce," odvetila Halima, „al-Husajn ťa v každom prípade hľadá."

Po strmých schodoch vyšiel sluha Júsúf a zakašľal. Na polceste sa zastavil a potichu zvolal: „Pani, už je čas!"

Halima vedela, že svoj denný režim bude musieť dodržiavať ešte úzkostlivejšie než inokedy, len aby nevzbudila podozrenie.

Rozlúčila sa preto rýchlo, priam chladne; ale sľúbila, že na druhý deň v rovnakom čase opäť príde.

Omarova situácia nemohla byť komplikovanejšia a bezvýchodiskovejšia, a malodušného človeka by sa celkom isto zmocnilo hlboké zúfalstvo. Lenže Omar sa v živote naučil, že práve malodušnosť a zúfalstvo v ňom mobilizujú netušenú energiu a bystria um, takže v zdanlivo neriešiteľnej situácii vždy urobí to, čo je správne.

Tadaman bol pre neho roky vzorom a vzpruhou, navyše mu vďačil za svoj život, no čím viac vedel o jeho zákulisí a členoch, tým väčšmi ho nenávidel. Saad Zaghlul možno bol ctihodný človek. Briti ho ako vodcu egyptského nacionalistického hnutia

poslali do vyhnanstva na Maltu a neskôr na Seychely, a aj väčšina jeho prívržencov strany Wafd určite tiež boli čestní ľudia. Lenže za extrémistami, ktorí sa hlásili k tadamanu a zviditeľňovali sa najmä atentátmi, sa skrývalo mnoho kriminálnych živlov, a tí mysleli len na vlastný prospech a v organizácii si chceli vynahradiť vlastné životné neúspechy.

Jednou z charakteristických vlastností organizácie bola anonymita členov. Len niekoľkí poznali mená a ak ich aj poznali, nevedeli, kto je v hierarchii organizácie nad kým nadradený, teda kto má koho poslúchať a kto má vydávať rozkazy. Aj samotná hlava organizácie bola neznáma, a to vytváralo priestor pre špekulácie; lenže práve z neistoty svojich členov tadaman ťažil.

Omar, samozrejme, vedel, že ak vystúpi z organizácie, ktorá sa ho takým osudným spôsobom zmocnila, jeho život nebude stáť ani za deravý groš. Musel teda zvážiť, či má pred Husajnom predstierať nevedomosť, alebo či sa má skryť a v bezpečí čakať, kým sa pre neho a Halimu nenaskytne príležitosť na útek.

Ak sa skryje, Husajn a jeho ľudia ho budú hľadať a neprestanú, kým ho nevypátrajú, a jeho zmiznutie budú považovať za dôkaz viny. No keď sa prihlási, Husajn aj tak nebude veriť jeho ubezpečeniam, že s ópiovou aférou nemá nič spoločné. Navyše hrozilo, že Husajn by Omara mohol odhaliť, lebo dosiaľ zrejme netušil, že tým mládencom, ktorému vďačil za manželstvo s Halimou, je Omar. Vtedy, keď sa Omar stal obeťou osudného omylu, sa nestretli a Omar nevedel, či Husajn vôbec pozná jeho meno. Zrejme dávno zabudol, prečo sa mu Halima po počiatočnom odmietaní napokon oddala. Al-Husajn nie je človek, ktorý ľpie na minulosti, a vonkoncom sa nezaoberá záležitosťami, ktoré prebehli podľa jeho plánu. Tým sa zásadne odlišoval od Omara.

Keď v Omarovi opadla prvá vášeň, zmocnili sa ho pochybnosti, či Halima k nemu pociťuje rovnakú náklonnosť ako v mladých

rokoch, či ich neočakávané stretnutie iba nezapálilo iskru a spomienkami neoživilo plamienok, ktorý v nasledujúcom okamihu zhasne. Táto myšlienka ho prenasledovala tak intenzívne, že na druhý deň, keď sa opäť stretli na dohodnutom mieste, sa Omar pristihol, ako podozrievavo hodnotí každé Halimino slovo, najnepatrnejšie gesto a v náhodných a celkom neutrálnych prejavoch hľadá dôkaz pre svoje podozrenie.

Halima mala spoľahlivý zmysel pre takéto citové výkyvy a Omarova nervozita jej nemohla ujsť, preto sa ho na to pri treťom stretnutí, keď ležali v objatí, spýtala.

Azda sa jeho pochybnostiam možno čudovať? Omar sa vôbec neusiloval brániť svoje citové výkyvy. Život ho naučil, že city sa knížu ako koruna stromu vo vetre; a od ich prvého stretnutia uplynul dlhý čas. Najväčšmi však Omara znepokojovala ich spoločná budúcnosť. Halima žije životom vznešenej dámy, rozkazuje početnému služobníctvu a užíva blahobyt urodzeného domu. Omara privádzala do zúrivosti predstava, že by Halima na úteku musela žiť v chudobe bez budúcnosti, a po tieto dni, keď sa tajne stretávali u obchodníka s kobercami, prežíval hlbokú depresiu. Neraz bol rozhodnutý ujsť a viac sa nevrátiť; lenže napokon vždy zabudol na svoje predsavzatie a opäť netrpezlivo čakal, kedy sa Halima zjaví.

Halima ho varovala, aby viac nevkročil do svojho bytu na predmestí, tvrdila, že dom zrejme strážia. Obchodník s kobercami, dobrotivý starec s bielou hriadkou a hrubými okuliarmi v kostenom ráme, ponúkol Omarovi útulok v sklade na dvore; a Omar mu z vďaky cez deň pomáhal prať koberce. Bola to úmorná práca s drsnou kefou a smradľavým mydlom, pri ktorej mu ruky sčerveneli a napuchli ako neforemné gumové lopty.

Len čo Halima a Omar zapudili pochybnosti a prijali rozhodnutie, že spoločne ujdú do Európy, chlapca sa opäť zmocnil

pocit trpkosti. Halima mu rozpovedala, že al-Husajn sa vrátil z neúspešnej cesty a teraz sa k nej správa veľmi bezohľadne a podráždene. Od toho okamihu sa Omar zmietal medzi nedočkavosťou a slepou zúrivosťou na al-Husajna. Bol chorý pri predstave, že Halima po chvíľkach spoločného šťastia musí byť tomu chlapovi po vôli. V okamihoch horkosti Omar vyskočil a ako väzeň so zaťatými päsťami behal hore-dolu po miestnosti, kde sa spoločne oddávali láske. Skôr či neskôr, raz ho celkom isto zabijem, hovoril si, zabijem ho!

Al-Husajnov hnev ešte narástol, keď mu jeden z lokajov priniesol správu, že Nadžíb ek-Kasar sa akýmsi záhadným spôsobom zbavil pút a ušiel z väzenia. Al-Husajn dostal záchvat zúrivosti, po poslovi hodil stoličku, vytiahol revolver, ktorý ustavične nosil pri sebe, a naslepo sa dal strieľať do stropu. Nebolo to prvý raz, čo Halimu premkol strach, živelný strach; no to v nej len upevnilo rozhodnutie opustiť svojho muža. Čoskoro príde deň, keď svoj hnev namieri proti nej, a deň, keď sa al-Husajn dozvie o jej schôdzkach s Omarom, jej prinesie rozsudok smrti.

Každé popoludnie, keď sa stretli, sa milovali, lebo si to žiadali ich telá, vyprahnuté po dlhom odriekaní; ale láska medzi pozväzovanými a naskladanými balmi kobercov čoraz väčšmi pripomínala akt zúfalstva a pomaly už neboli schopní zahnať strach. Halima nevedela, kto sa skrýva za Nadžíbovým útekom; či mal tajných pomocníkov, alebo ušiel sám. Jej počiatočná istota sa postupne zmenila na zdržanlivosť a ich vzťah tým veľmi trpel.

Nadžíb ek-Kasar bol svetaskúsený človek, dlhé roky prežil v Európe a v situácii, keď chceli hľadať útočisko v neznámej, cudzej krajine, by im istotne bol mohol pomôcť; lenže kde ho mali hľadať? Naostatok si Omar spomenul na starého Hasana. Mrzák pred hotelom *Mena House* bol jediný, kto im mohol pomôcť. Ek-

Kasar vedel o ich priateľstve, vedel, že mrzákovi môže dôverovať, a keby hľadal Omara, celkom isto by sa na starkého obrátil.

Halima mu podstrčila väčšiu sumu peňazí, ktorú najskôr rozhorčene odmietol, ale napokon predsa len vďačne prijal; teraz mu dobre padlo, že má peniaze a mohol si na dlhú cestu k pyramídam dokonca dovoliť autobus. Hasan čupel na obvyklom mieste. Vyzeral, akoby mu ani nepribúdali roky, pokiaľ Omarovi siahala pamäť, takmer sa nezmenil.

Hasan hneď zbadal Omarov bezmocný pohľad a mlčky ukázal na lavičku v parku, obklopenú hustými oleandrami, ktorú od hotelového vchodu nebolo vidieť.

„Už sa na teba pýtali," povedal mrzák, keď sa mocnými pažami vyšvihol na lavičku.

„Nadžíb ek-Kasar?" Mrzák prikývol. „Kde je?"

„Čo ja viem?" odvetil Hasan, odtrhol lístok oleandra a strčil si ho medzi zuby. „Správal sa veľmi podozrievavo a na všetky otázky odpovedal úsečné a neurčito. Nevedel som, čo si mám o ňom myslieť. Napokon povedal, že sa ešte vráti. Čudný chlapík!" Mrzák širokým oblúkom vypľul rozžuvaný list.

Omar sa začal rozprávať, čo sa prihodilo, odkedy sa naposledy stretli: o záhadnom obchode pre Alího ibn al-Husajna, márnom pátraní po britských agentoch i o neočakávanom stretnutí s Halimou, Omar dokonca nezamlčal ani ľúbostné dobrodružstvo s Halimou a ich spoločné plány na útek a vykreslil mrzákovi aj bezradnosť, ktorá ho morila. Uľavilo sa mu.

Hasan najprv bez slova civel pred seba a potom začal pomaly pokyvovať slnkom ošľahanou hlavou, akoby si nemohol vytvoriť definitívny názor. Napokon sa zhlboka nadýchol, jeho krátke, ale mocné telo zaujalo priam výhražnú pozíciu a s pohľadom upreným pred seba povedal: „To nesmieš urobiť, to nesmieš urobiť."

„Čo?" skríkol Omar.

„Je to jeho žena. Nesmieš mu ju odviesť."

„Ale on je zločinec. Trýznil ju a bojím sa, že ju zabije, keď sa o nás dozvie!"

„Aj tak. Pred Alahom milostivým, milosrdným, je Halima zákonitou manželkou Alího ibn al-Husajna a nikto na tomto či na onom brehu Nílu nemá právo vziať mu jeho ženu."

„Ale povedal som ti predsa, ako k tomu sobášu došlo!"

„Sväté zákony Koránu sa nepýtajú na okolnosti, za ktorých k sobášu došlo, pýtajú sa, *či* k sobášu došlo, alebo nie. Dala Halima al-Husajnovi slovo?"

„Áno, ale ..."

„Je teda jeho právoplatnou manželkou a nikto nemá právo upierať mu jeho ženu, ani ty."

Mrzákove tvrdé a neoblomné slová vrhli Omara do hlbokého zúfalstva. Nikdy si nemyslel, že by múdremu starcovi mohol niekedy v živote odporovať. Hasan bol pre neho do dnešného dňa autoritou, predovšetkým v morálnom ohľade, lenže to sa razom zmenilo. Omar ani na okamih nezapochyboval o správnosti svojho konania. Azda má nechať Halimu tomu netvorovi? Nikdy.

Omar prezradil mrzákovi, kde býva. Keby sa Nadžíb vrátil, mal mu povedať jeho adresu. Starký mu to s vážnou tvárou prisľúbil a Omar sa vydal na spiatočnú cestu. V autobuse si našiel miesto na sedenie v poslednom rade. Uvažoval. Trápilo ho, že musí mrzákovu radu zavrhnúť, ale predstava, že by sa mal vzdať Halimy, ho deprimovala ešte väčšmi. Zaiste, Hasan bol múdry starý muž a všetky jeho rady zatiaľ boli správne, lenže staroba je slabá útecha. Omar chcel žiť s Halimou a ona chcela žiť s ním, hoci sa zdalo, že všetky zákony tohto sveta sa spriahli proti nim.

Pri spoločných úvahách sa Omar a Halima najskôr rozhodli ujsť do Anglicka. Omar ovládal jazyk krajiny a od profesora Shelleyho sa naučil veľa o kultúre a dejinách Veľkej Británie. Peniaze na

cestu neboli problém. Halima ubezpečila Omara, že dá do záložne svoje šperky a budú mať dostatok peňazí, aby z nich celý rok vyžili. Omar sa v cestovnej kancelárii *Cook's* na nábreží Nílu informoval na možnosť dostať sa z Alexandrie do Southamptonu a zhrozil sa, keď zistil, že lodné lístky predávajú len oproti predloženiu platného víza. Vľúdna miss za bielou prepážkou sa ho dokonca začala vypytovať na meno a adresu, takže Omar sa zvrtol na podpätku a zdrvený opustil cestovnú kanceláriu.

Hoci od atentátu na železnici prešli štyri roky, Omar bol skalopevné presvedčený, že Angličania ešte stále majú jeho meno na zozname hľadaných osôb. Lenže ako to má zistiť, a pritom neohroziť seba ani Halimu?

V Káhire v tých časoch boli demonštrácie proti cudzincom takmer na dennom poriadku. Atentáty na britských úradníkov a štrajky na pošte a železnici situáciu ešte vyostrovali. Rozvášnené davy na protest proti okupantom vyhadzovali do povetria telegrafné stĺpy, koľajnice a zavodňovacie kanály. Zaghlul bol vo vyhnanstve, krajina už dlhší čas nemala vládu a britský vysoký komisár lord Allenby sa zúfalo usiloval primäť predsedu vlády jeho Veličenstva, Lloyda Georgea, aby prikročil k zmene pomerov.

Tieto okolnosti si zasluhujú zmienku, lebo práve ony mali najväčší vplyv na ďalší vývoj udalostí.

V jeden z prvých horúcich jarných dní sa v obchode s kobercami pod veľkou vežou neočakávane objavil Nadžíb ek-Kasar. Omar sa už vzdal nádeje, že Nadžíba ešte niekedy uvidí.

Nadžíb mu rozpovedal, že adresu mu dal Hasan, lenže na rozdiel od prvého stretnutia starec pôsobil zdržanlivým, neveľmi ochotným dojmom, preto sa najskôr musel presvedčiť, či ho starký nechcel vlákať do pasce. Tri dni pozoroval obchod s kobercami, no

okrem jednej zahalenej ženy, ktorá prichádzala vždy v rovnakom čase a v rovnakom čase odchádzala, si nič podozrivé nevšimol.

Omar musel Nadžíbovi siahodlho vysvetľovať, kým ho presvedčil, že zahalená manželka al-Husajna je jeho milovaná dievčina, ktorej vďačí za život, a že sa tu nemá čoho obávať. Nadžíbove pochybnosti sa rozplynuli, až keď mu Omar rozpovedal o plánoch na útek a stroskotanom pokuse dostať sa do Anglicka.

Nadžíb odvetil, že šťastnou zhodou okolností sa aj on pohráva s myšlienkou opustiť krajinu, a ubezpečoval Omara, že by bol z Káhiry dávno odišiel, keby mu nechýbali peniaze na loď. Halime sa Nadžíb zapáčil. Zapôsobili na ňu najmä jeho skúsenosti a chladnokrvné uvažovanie, ktorým sa tak veľmi líšil od citlivého Omara. Vyhlásila, že v trojici majú väčšie šance na útek, a ponúkla sa, že Nadžíbovi zaplatí cestu. Nadžíb im prezradil, že o niekoľko dní dôjde k zrušeniu britského protektorátu a za egyptského kráľa vyhlásia sultána Fúáda. S tým bude spojená generálna amnestia, takže im zo strany Britov už nebude nič hroziť.

Halima naliehala. Jej situácia bola zo dňa na deň hrozivejšia, lebo al-Husajn medzitým vypísal na Omarovu a Nadžíbovu hlavu odmenu vo výške sto libier, a bolo jej jasné, že ak niektorého z nich objavia, aj ona bude stratená. Nadžíb sa skrýval u matkinej sestry. Tam bol v bezpečí a spolu s Omarom vôbec nevychádzali na ulicu, lebo ani v ruchu a zhone veľkého bazára si nemohli byť istí pred udavačmi.

V deň vyhlásenia nezávislosti (samozrejme, šlo o fiktívnu nezávislosť, lebo bezpečnostná a obranná politika krajiny aj naďalej podliehala vláde Jeho veličenstva), v tento pamätný deň z nevyspytateľnej vôle Alahovej došlo k udalosti, ktorá otriasla Omarovým pevným presvedčením a prebudila v ňom pochybnosti, či starý mrzák predsa len nemal pravdu.

Omar a Nadžíb sa mali stretnúť pod veľkými hodinami na ulici Abd el-Chálik, kde sa nachádzali cestovné kancelárie väčšiny lodných spoločností. Omar so záujmom sledoval príjazd bieleho automobilu, ktorý sa vyznačoval tým, že šofér bez striešky sedel vonku, kým jeho pán, asi urodzené oblečený Angličan s blýskavým monoklom, si sedel v uzavretej kabíne, chránený pred prachom a slnkom. Auto zastalo pred portálom *United Mediterranean*, na dohodenie kameňom od Omara. V tom istom okamihu zbadal aj Nadžíba.

Omar zakýval na Nadžíba, no prv, než sa stihli zvítať, z rôznych smerov sa vyrútili traja muži, odsotili ich a takmer súčasne začali strieľať na Angličana, ktorý práve vystupoval z auta. Omar a Nadžíb stáli ako priklincovaní; neboli schopní pohybu ani keď už zločinci vystrieľali zásobníky, revolvery odhodili na cestu a zmizli v uličkách vedúcich k opere.

Na ulici ležalo tvárou dolu Angličanovo groteskne skrútené nehybné telo. Pod bruchom sa mu vytvárala mláka čiernej krvi. Prsty na ľavej ruke, hrôzostrašne trčiacej do výšky, sa mu chveli, akoby ho triasol elektrický prúd, potom ruka bez života plesla na dlažbu. Zo všetkých strán pribehli ľudia, všade sa ozýval krik a Omar si až teraz uvedomil, že oni dvaja s Nadžíbom stoja pri obeti najbližšie. Omar schmatol Nadžíba za rukáv a tisol ho cez dav zvedavcov, ktorí sa v okamihu zbehli na mieste činu. Angličanov šofér, Egypťan, ktorý sa pred atentátnikmi ukryl za automobil, to zbadal a s panickým krikom na nich ukázal: „Zadržte ich! Vrahovia!"

Niekoľkých odvážlivcov, ktorí sa Omarovi a Nadžíbovi postavili do cesty, odsotili. Omar a Nadžíb bežali ako o život. Vedeli, že sú nevinní, že sa svedkami atentátu stali iba náhodou, ale súčasne si boli vedomí, že by ako obyčajní svedkovia museli prezradiť svoju totožnosť, a to by pre nich malo strašné dôsledky. Omar poznal

krivoľaké ulice a uličky smerom k železničnej stanici a Nadžíb ho nasledoval. Keď sa dostali do bezpečia, spomalili krok a ponorili sa do zhonu na námestí pred stanicou. Tam sa rozdelili a každý inou cestou zamieri] k obchodu s kobercami na bazári.

Keď sa Halima dozvedela, čo sa stalo, zalapala po vzduchu. Klesla na bal kobercov, tvár si skryla do dlaní a zúfalo sa rozplakala ako malé dievčatko. Videlo sa jej, že je všetko stratené. Omar mlčal. Z mysle mu neschádzali slová starého mrzáka. Nadžíb stál medzi oknami, opieral sa o stenu a civel na akýsi nejestvujúci bod na strope.

„Čo budeme robiť?" spýtal sa Omar vyzývavo, takmer cynicky. Poznal Nadžíbov výraz, keď rozmýšľa, veď spolu na najužšom priestore prežili dosť dlhý čas.

„Poznám správcu prístavu v Alexandrii," ozval sa váhavo a Halima sa na neho s očakávaním pozrela. „Totiž, poznám možno nie je to správne slovo, ale aspoň viem, že je skrz naskrz úplatný. Librové bankovky na neho pôsobia ako droga. Za pár hnedých papierikov urobí všetko. Už niekoľkokrát riskoval svoju funkciu a nechal v prístave odomknuté brány do skladiskových priestorov. Príslušníci tadamanu si odtiaľ odniesli plné nákladné autá amerických a britských cigariet. Po krádeži brány zamkol a polícia si lámala hlavu, ako to všetko mohli ukradnúť."

„Lenže my nepotrebujeme americké cigarety!" namietol namrzene Omar.

„Nie," odvetil Nadžíb, „nepotrebujeme cigarety, ale môžeme jeho služby využiť inak."

„Tak už povedz!" naliehala Halima.

„Podľa mňa je reálne, že by nás Georgios, tak sa správca volá - je totiž gréckeho pôvodu ako mnohí Alexandrijčania - prepašoval cez pasové a colné kontroly na loď smerujúcu do Európy."

„Ako čiernych pasažierov?" Halima urobila rukou odmietavé gesto.

„Akých čiernych pasažierov? Georgios pozná posádky lodí a posádky lodí nie sú o nič menej úplatné ako zamestnanci prístavu." „Chceš povedať, že by sme si mohli kúpiť lístky a za úplatok sa tajne dostať na loď?" „Celkom určite."

Halima bola naraz plná energie. Vyhlásila, že peniaze pri akcii nehrajú rolu. Môže dať do záložne svoje šperky a okrem toho má prístup k niekoľkým stovkám libier v hotovosti, ktoré al-Husajn ukrýva v dome.

„Zabije ťa, keď zistí, že mu chýbajú peniaze," povedal Omar, ale hlas mu neznel veľmi znepokojene, lebo vedel, že to je ich jediná šanca.

Halima chytila Omara za ruku. „Vôbec o tom nepochybujem," odvetila s trpkým úsmevom, „ale to sa mu nepodarí. Dôverujem ti." Omar jej stisol ruku.

Nadžíb dosiaľ sedel bokom na bale kobercov, no teraz si pred nich kľakol a potichu sa ozval: „Lenže musí to ísť rýchlo!" zašepkal. „Keď al-Husajn zbadá, že Halima ušla, musíme už byť na lodi, alebo aspoň v prístave v Alexandrii. Jasné?"

Omar a Halima prikývli.

„Najlepšie bude, keď sa rozdelíme. Teda, každý by sa mal pokúsiť pretĺcť sa do Alexandrie sám. Aj ty, Halima, V trojici alebo vo dvojici by to bolo priveľmi nebezpečné."

„Dobre," povedal Omar, lebo argument sa mu zdal logický. „A kedy?"

„Zajtra," odvetil stručne Nadžíb. „Nesmieme strácať čas. Prvý vlak do Alexandrie odchádza okolo šiestej."

„To nie je možné!" namietla Halima. „Al-Husajn nikdy neodchádza z domu pred deviatou. Prv sa nemôžem vzdialiť, bolo by to podozrivé."

Dohodli sa, že Halima sa do Alexandrie dostane najbližším možným vlakom. Stretnú sa pod vežou na móle, každú celú hodinu. Je tam taký ruch, že nehrozí, že by ich objavili.

Halima vytiahla zo záhybov šiat zväzok bankoviek, od oka ich rozdelila, polovicu podala Omarovi a polovicu Nadžíbovi. Obaja si peniaze mlčky schovali. Potom Halima objala Omara. Pritisla si ho krátko, ale tak mocne, že to zabolelo a Nadžíb odvrátil pohľad.

„S Alahovou pomocou," povedala, než zostúpila po úzkych schodoch dolu, „s Alahovou pomocou sa všetko podarí."

Keď zmizla, Omar ostal stáť ako ochromený, vyplašený zmätenými citmi. Akýsi vnútorný hlas mu hovoril: Priveď ju naspäť! Nesmieš ju nechať odísť, teraz ju nesmieš pustiť! Iný hlas ho zasa nabádal, aby zachoval pokoj a postupoval uvážlivo. Len tak sa im môže podariť obalamutiť osud.

„Ty sa trasieš." Nadžíb pristúpil k Omarovi a chytil ho za ruku. Omar odvrátil hlavu.

„Nemusíš sa hanbiť," zavrčal Nadžíb, „nie je hanba báť sa o ženu. Veľmi ju miluješ?"

Omar nereagoval, ale Nadžíb odpoveď ani neočakával.

V tú noc, poslednú, ktorú mali prežiť v Káhire, Omar nemohol spať. Myšlienka, že navždy opustí svoju krajinu, ho veľmi trápila. Už nikdy nepocíti na tvári chamsín, ktorý pred sebou ženie piesok a prach, nikdy nezacíti pach stojatej vody, ktorá sa vznáša nad brehmi Nílu, a nikdy neuvidí na nebi južné hviezdy, jagavé ako drahocenné klenoty. Bál sa hovoriť cudzím jazykom, v cudzej krajine, oblečený ako Európan. Omar miloval Egypt, miloval túto krajinu, hoci by sa nikto nemohol čudovať, keby to tak nebolo. V tejto krajine totiž žijú iba dva druhy ľudí - tí v tieni a tí na svetle, a Omar celý život prežil v tieni. Človek si na tmu privykne rýchlejšie než na svetlo.

Samotná predstava, že s Halimou začne nový život, mu však vlievala odvahu a dokonca sa pri tej myšlienke nečakane usmial, lenže jeho úsmev bol skôr reakciou na neistotu než na radostné očakávanie nasledujúceho dňa. Omar začal nový deň tým, že z peňazí, ktoré mu dala Halima, päťlibrovú bankovku s krátkym poďakovaním nechal obchodníkovi s kobercami a potom navštívil jeden z množstva obchodíkov s obnoseným šatstvom v bazári, kde sa dalo nájsť oblečenie pre každý vkus a každý mešec. Dohodli sa, že na útek si oblečú európske šaty, aby sa vyhli akémukoľvek podozreniu, a Omar si vybral svetlý ľanový oblek s trocha vyťahanými nohavicami a viditeľne ošúchanými rukávmi, lacné oblečenie, v ktorom jeho nositeľ celkom iste nebude nápadný. Zelená vojenská taška z celtoviny, v ktorej od stavby železnice u Angličanov uschovával všetko, čo mal, dostatočne zahmlievala jeho skutočný pôvod.

Takto sa po únavnej ceste vlakom dostal do Alexandrie. Po východe z orientálnej železničnej stanice malo mesto nepopierateľný európsky ráz. Omar videl, že je tam rovnako rušno ako v Káhire, ibaže mesto je oveľa modernejšie, prehľadnejšie a oveľa menej chaotické ako bezmenné uličky hlavného mesta.

Nadžíb už bol na mieste a tváril sa dosť rozrušené, lebo správca prístavu Georgios len s použitím celého Nadžíbovho presviedčacieho umenia a s podmienkou, že dostane dvojnásobok toho, na čom sa dohovorili, súhlasil, že im pomôže. Georgios povedal, že najbližšia loď do Európy odchádza až o päť dní a on nevie, či pre nich bude môcť niečo urobiť. Zajtra odchádza z Alexandrie loď do Neapola, ale posádka je pod ustavičným dozorom, lebo prednedávnom sa na lodi podarilo ujsť do Talianska akémusi hľadanému nacionalistovi a ten potom písal do novín jedovaté články. Ešte dnes v noci však vypláva *Königsberg,* loď baltickej plavebnej spoločnosti Lloyd, ktorej kapitán mu je z

rozličných príčin zaviazaný; skrátka, na dolnej palube je voľná jedna kabína, kapitán im dokonca môže vystaviť príslušné doklady, aby sa v Hamburgu bez ťažkostí dostali z lode.

Nemecko? Omar sa zatváril zúfalo, lebo dúfal, že sa dostanú do Anglicka, kde by sa bol aspoň vedel dohovoriť. Ale Nemecko?

Nadžíb, ktorý dlhé roky prežil v Berlíne, to videl celkom inak. Iste, jeho spomienky na Berlín nebol veľmi ružové, lebo sa živil najmä príležitostnými prácami a zvyčajne sa pretĺkal na okraji legálnosti, ale človek sa tam aspoň nemusí báť o život. A keď sa Omar zamyslel, či ešte dnes unikne všetkým prenasledovateľom, alebo bude v strachu vyčkávať na vhodnejšiu príležitosť, radšej súhlasil.

Lenže kde je Halima? Omar prehľadal celé mólo, či ju niekde vo vriacom dave neobjaví, ale Halima neprichádzala a Omara sa pri pohľade na kričiace masy ľudí zmocňovala trpkosť zmiešaná so strachom, že Halimin útek odhalili, niekto zo služobníctva ju zradil a al-Husajn im už je v pätách. Omar sa cítil mizerne; v tej chvíli by nebol schopný ani vziať nohy na plecia, tak veľmi ho sužoval strach.

Nadžíb videl, ako sa Omar trápi, a usiloval sa ho upokojiť: „Hlavu hore, veď ona príde!" a zatiahol priateľa k múriku na nábreží, odkiaľ sa opretí o lakte kochali v pohľade na more ponad kotviace lode a do chrbta sa im opieralo zapadajúce slnko.

„Osud je spravodlivý," ozval sa Nadžíb a širokým oblúkom si odpľul do vody, „ak Halima príde, bude vôľa Najvyššieho, aby ste boli svoji; a ak nepríde, budeš sa musieť podriadiť jeho vôli."

Omar mlčky prikývol, hoci ho táto myšlienka trýznila, akoby mal v útrobách dýku. Egypťan nepozná sebaľútosť. Vie, že všetko, čo zakúša, je vôľa Alahova.

„Počkáme ešte do celej hodiny," poznamenal Omar a pozrel sa na Nadžíba so strachom, že by jeho návrh mohol odmietnuť. „Ak nepríde, pôjdeme sami."

„V poriadku," súhlasil Nadžíb, „ale už len do celej hodiny. Inak loď vypláva bez nás."

Pred Omarom sa rozďavila temná prázdnota. Život mu nikdy neprichodil nezmyselnejší. Túžba, neopísateľne silné želanie ujsť s Halimou kamsi ďaleko a začať s ňou nový, lepší, šťastný život, sa naraz rozplynula. Zrazu si kládol otázku, čo si so svojou budúcnosťou počne, sám, bez cieľa. Prečo chce ešte vôbec ujsť, načo, pre koho?

V strachu sa čas zdá nekonečný a Omar nevedel, ako dlho civel do vody pred sebou. Cítil len Nadžíbovu ruku na pleci, akoby ho chcel prebudiť z čiernych myšlienok. Omar zodvihol zrak a Nadžíb pokynul hlavou nabok: Niekoľko krokov od nich sa drobnými krôčikmi prechádzala urodzená dáma v európskom odeve. Oblečený mala priliehavý cestovný kostým do polovice lýtok, šibalský klobúčik podľa poslednej módy a v ruke kufor. Halima? Bola to skutočnosť, alebo fatamorgána? Nie, to nebol klam, tá elegantná dáma naozaj bola Halima.

Opatrne, akoby sa najskôr musel presvedčiť, či sa nezmýlil, Omar podišiel k dáme. Aj jej chvíľu trvalo, kým ho spoznala.

„Halima!"

„Omar!"

Nadžíb ich súril, aby sa ponáhľali, a napomínal, aby sa nesprávali tak nápadne.

V prízemnom domčeku správy prístavu s chaotickým množstvom dverí označených veľkými číslicami a písmenami čakal správca Georgios. Bol zjavne rozrušený, ani nie preto, že robil niečo zakázané, ale skôr pre tú nehanebnú sumu, ktorú si za to dal zaplatiť. Georgios bol egyptský úradník a každý vedel, že

egyptský úradník nevyžije zo svojho platu. Byť v tej dobe úradníkom predstavovalo najlepšie ospravedlnenie za korupciu a Georgios, ktorý musel uživiť ženu a štyri deti, by bez týchto pomerne pravidelných príjmov vôbec nebol mohol existovať. Často ilegálne prevádzal ľudí na zahraničné lode, väčšinou to boli ľudia, ktorí sa dostali do konfliktu so zákonom, alebo takí, čo jednoducho chceli ujsť a nezanechať stopy. Georgiova obvyklá taxa predstavovala dvadsať libier, čo zodpovedalo jeho mesačnému príjmu; ale Georgios si ľudí, ktorí vyhľadávali jeho služby, vždy pozorne prezrel a podľa ich vystupovania odhadol ich majetkové pomery. Od Omara, Nadžíba a Halimy žiadal skoro dvojnásobok obvyklej sumy, čiže sto libier; a upozornil ich, že ak sa im to vidí priveľa, môžu to predsa ešte skúsiť inde.

Nadžíb sa takmer neudržal, vyzeralo to, že sa v každom okamihu vrhne na Georgiosa, odvlečie ho na najbližšiu policajnú stanicu a podá na neho trestné oznámenie. Lenže čo by im to pomohlo? Správca prístavu by, prirodzene, všetko poprel, navyše, a to bolo oveľa horšie, oni by boli museli prezradiť svoju totožnosť, a to nesmeli. Halima preto dala správcovi prístavu sto libier a Georgios vybavil s kapitánom lode *Königsberg* všetky potrebné formality, vrátane falošných dokladov, takže po zotmení mohli „celkom legálne" vstúpiť na palubu.

Königsberg bola kombinovaná osobná a nákladná loď s výtlakom 3800 registrovaných ton a raz mesačne zabezpečovala linkovú dopravu medzi Hamburgom a Alexandriou, pričom množstvo nákladu bolo vždy neporovnateľne väčšie než počet pasažierov. Plavba do Nemecka bola veľmi pohodlná, ale kombinácia plavby loďou do Neapola s prestupom na vlak bola o dve tretiny rýchlejšia.

Trom cestujúcim pridelili kabínu na dolnej palube, kde zvyčajne umiestňovali sluhov a sprievodcov panstva cestujúceho na oboch

horných palubách. Nadžíb, ktorý sa ako jediný už plavil po mori, vyhlásil, že kabína bez okien je síce mizerná, ale takto aspoň uniknú pozornosti ostatných cestujúcich.

Keď loď hodinu pred polnocou zodvihla kotvy, Omar, Halima a Nadžíb spolu s ostatnými cestujúcimi stáli na hornej palube. Omar držal Halimu v objatí a svetlá Alexandrie pred nimi sa ustavične zmenšovali. Halima tíško plakala a triasla sa. Omar si ju silno pritisol, takže si ani nevšimla, že aj on sa trasie.

Nikto neprerieko ani slovo, no všetci cítili to isté: Šťastie, že spoločne ušli, a strach z budúcnosti. *Inšalah.*

BERLÍN, MEDZI POLICAJNÝM TRHOM A URANIOU

Veriaci! Nespolčujte sa so židmi ani kresťanmi. Oni sú si navzájom priateľmi. Kto sa s nimi spolčí, stane sa jedným z nich. Boh neusmerní nespravodlivých.

KORÁN 5:52

Dúfali, že ak ujdú do Európy, zbavia sa kliatby minulosti; dúfali, že začnú viesť nový, ničím nezaťažený život bez strachu z prenasledovania. Preto opustili Egypt a rozhodli sa pre neistú budúcnosť. Lenže ak aj človek môže ujsť pred prítomnosťou, minulosti neutečie.

Keď Omar, Halima a Nadžíb po dvojtýždennej plavbe vystupovali v Hamburgu z lode, bezradní, kde sa v neznámej krajine podejú, pristúpil k nim akýsi muž v elegantnom sivom obleku. Na hlave mal šoférsku čiapku ozdobenú zlatou šnúrou, na rukách rukavičky a pohyboval sa strnulo, akoby prehltol pravítko. Neočakávane im zastal cestu a kultivovaným, zdržanlivým tónom ich oslovil: „Panstvo prichádza z Egypta?"

Nadžíb, ktorý jediný rozumel jeho jazyku, súhlasne odpovedal a spýtal sa, prečo ho to zaujíma.

Muž v sivom sa namrzene tváril, že otázku prepočul, a pokračoval: „Potom musíte byť páni Omar Músá a Nadžíb ek-Kasar."

Keď Omar začul svoje meno z úst neznámeho, pochytil ho panický strach; schmatol Halimu za ruku a chystal sa ujsť, stratiť sa v dave. Nadžíb, zvedavý, odkiaľ ten človek pozná ich mená, ho však zadržal a zasyčal: „Len pokoj. Vyčkaj." A potom sa opäť obrátil k neznámemu: „To sú nepochybne egyptské mená. Čo od tých ľudí chcete? Azda ich hľadá polícia?"

Otázka vylúdila na mužových perách úsmev. Tváril sa, že neodhalil Nadžíbovu taktiku, a usiloval sa získať si ich dôveru inak. „Dovoľte, aby som sa predstavil," mierne sklonil hlavu, ale zvyšok tela zostal strnulý ako peň, „volám sa Hans Kalafke, ale volajú ma iba Jean. Som tajomník, šofér a komorník baróna Gustava-Georga von Nostiz-Wallnitz, azda ste už o ňom počuli."

Že či o ňom počul! Nadžíb preglgol. Von Nostiz-Wallnitz bol jedným z najbohatších ľudí v Nemecku, vlastnil dobrý tucet firiem v ťažkom priemysle, vlastnú banku, považovali ho za šedú eminenciu nemeckej strany stredu a jeho meno poznalo každé dieťa: Oceľový barón. *Ja salám!* Čo len oceľový barón môže od nich chcieť?

Omar v Nadžíbovej tvári čítal prekvapenie, ba až zdesenie, a vrhol na neho spýtavý pohľad.

„Pán barón si želá zhovárať sa s vami," poznamenal Kalafke, aby predišiel prípadným ďalším otázkam, „mám vás odviezť do Berlína. Dovolíte?" A nečakajúc na ich reakciu, vzal Halime, Omarovi a Nadžíbovi z rúk batožinu a vykročil k stoeweru stojacemu na nábreží.

Nadžíb sa zúfalo usiloval vysvetliť situáciu Omarovi a Halime. Halima sa kŕčovito držala Omara a Omar zasa zaprisahával Nadžíba, aby si uvedomil, že to je len odporný trik polície, že ich určite chcú zatknúť a nasledujúcou loďou poslať späť do Egypta.

Keď prišli k vozidlu, Nadžíb požiadal Kalafkeho o chvíľu strpenia, aby sa pozhováral s priateľmi. Sluha, zvyknutý poslúchať, sadol za volant tmavej limuzíny a zdanlivo nezúčastnene sa zahľadel do prázdna.

„Odkedy posiela polícia limuzíny so šoférom?" spýtal sa Nadžíb a pohľadom ukázal na Hansa Kalafkeho.

Omar pokrčil plecami. Nadžíb mal pravdu. Naozaj to nevyzeralo na trik polície. „Lenže odkiaľ pozná naše mená? A odkiaľ vie o našom príchode?"

„Ale predovšetkým, čo od nás chce?" zasiahla do debaty Halima a bezradne sa obzrela, či predsa len niekde neuvidí nejakých ukrytých policajtov.

Diskusia sa neočakávane preťahovala a Kalafke zbadal, že Egypťania sú neistí, preto vystúpil z auta, pristúpil k Nadžíbovi a povedal: „Chápem vaše pochybnosti, pane, ale ubezpečujem vás, že barón Nostiz má tie najlepšie úmysly!"

„Vy viete, o čo ide?" spytoval sa Nadžíb.

„Pane!" Kalafke sa zjavne musel premáhať, aby Nadžíba takto oslovil, ale potom pokračoval: „Neprislúcha mi miešať sa do záležitostí pána baróna; ale aj keby som mal vedomosť o plánoch pána baróna, považoval by som za svoju povinnosť mlčať. No ubezpečujem vás, že barón Nostiz je čestný muž."

Nadžíb preložil Kalafkeho slová a Omar s Halimou sa na seba bezradne pozreli.

„Čo značí, že je čestný muž?" spýtala sa Halima.

„Čestný muž? V našom jazyku taký výraz nemáme. Značí toľko, že ide o veľmi poctivého človeka, ktorému možno dôverovať."

„A ty tomu drožkárovi veríš?"

Nadžíb pokrčil plecami. Napokon podišiel k šoférovi, ktorý sa medzitým opäť usadil za volantom: „A ak odmietneme ísť s vami?" spýtal sa a ruky si založil vbok.

„Pane, nemôžem vás nútiť. Mojou úlohou je tlmočiť vám žiadosť pána baróna. Ale - barón Nostiz nie je zvyknutý, že niekto odmietne jeho želanie. Neviem, ako by reagoval."

„Chcete povedať, že by sme mohli ísť svojou cestou a nič by sa nám nestalo?"

„Nemôžem vám v tom zabrániť."

Po týchto slovách Čudesného sluhu sa trojica rozhodla, že dobrodružstvo podstúpia, a nastúpili do auta.

Mestský palác oceľového baróna sa nachádzal na Friedrichstrasse medzi Policajným trhom a Uraniou. Barón von Nostiz-Wallnitz síce mal aj vilu v Grünewalde, kde sa venoval predovšetkým svojmu koníčku - chovu poštových holubov, no odvtedy, čo mu pred niekoľkými rokmi zomrela manželka Edigna, prezývaná Edi, barón odchádzal na vidiek už len ojedinelé a dával prednosť ruchu veľkomesta.

Berlín bol ako sud s pušným prachom. Pravicoví extrémisti zavraždili ministra zahraničných vecí Walthera Rathenaua. Politické atentáty boli na dennom poriadku. Inflácia vyvolaná reparáciami, ktoré od Nemecka požadovali víťazné mocnosti, naberala obrátky. Stredná vrstva schudobnela; len pár jednotlivcov rozmnožilo svoj majetok do nepredstaviteľných rozmerov. Barón von Nostiz-Wallnitz patril k nim.

Palác na Friedrichstrasse, prepychová okrová budova z gründerského obdobia s vysokými nablýskanými oknami a žalúziami, bol obohnaný čiernym železným plotom a pred mohutnou vstupnou bránou vo dne v noci bdela skupina ozbrojených strážcov, za čo si od Berlínčanov vyslúžil posmešnú prezývku U starej pušky.

Napriek tomu, že sa v meste plnom hladujúcich a nezamestnaných tak nehanebne vystatoval so svojím bohatstvom, oceľový barón nebol neobľúbený; k excentrickému spôsobu jeho života totiž patrilo aj to, že sa ho pravidelne zmocňovala potreba konať dobro a nahlas o tom rozprávať, či skôr nechať iných, aby o tom rozprávali. Vôbec nebolo zriedkavosťou, že cestou v luxusnej limuzíne po bulvári Pod lipami stretol žobráka, vystúpil, pospytoval sa neboráka na jeho meno a osud, a podľa potreby ho

obšťastnil tu bytom, tam pracovným miestom alebo prevzatím jeho dlžôb, a akousi šťastnou zhodou okolností sa nablízku vždy nasky-tol fotograf alebo reportér z *Berlínskych novín* alebo z *Morgenpostu*, ktorý o pozoruhodnej udalosti patričným spôsobom poreferoval.

Nostiz-Wallnitz rád konal dobro, lebo, ako sám hovorieval, statky sú pominuteľné, kým city pretrvajú večnosť, a ako príklad vždy uviedol časopis *Berliner Illustrirte*, ktorého novoročné číslo stálo dve marky, kým silvestrovské osemdesiat, a pritom nebolo o nič lepšie, bohatšie ani krajšie.

Keď Omar, Halima a Nadžíb dorazili na Friedrichstrasse, zvečerievalo sa. Auto zastavilo pred stĺpovým portálom a plešatý sluha v sivej pruhovanej veste uvítal návštevníkov so slovami, že pán barón ráči prosiť.

Dom sa vnútri otváral halou cez dve poschodia, uprostred rozdelenou bielym mramorovým schodiskom. Na čierno-bielej kamennej šachovnicovej dlažbe boli prestreté perzské koberce. Jediným nábytkom boli dve mohutné kožené kreslá, fajčiarsky stolík a obďaleč veľké biele krídlo. Zo stropu visel krištáľový luster, za ktorý by sa nebol musel hanbiť ani sultán v Káhire, a nazberané zamatové závesy dávali priestoru vážnosť a pripomínali múzeum.

Trojica medzitým odložila nedôveru, ich neistota ustúpila vzrušenej zvedavosti, keď sluha, kráčajúci po schodisku pred nimi, hore zastal pred dvojkrídlovými dverami a naznačil návštevníkom, aby počkali. Bez slova zmizol, o chvíľu sa vrátil a pridržal im otvorené dvere, čo Omar, Halima a Nadžíb pochopili ako pokyn, aby vstúpili.

Otvorila sa pred nimi miestnosť ponorená do rozptýleného svetla: pri stenách až po strop stáli knihovne, medzi dvoma oknami prezdobený čierny písací stôl obrovských rozmerov a za ním sedel

muž s červenou hlavou a riedkym bielym vencom vlasov, s cigarou v ľavej ruke, a pravou podpisoval akési písomnosti na pultíku - mechanicky, bez toho, aby ich poctil pohľadom: barón Gustav-Georg von Nostiz-Wallnitz.

Keď zodvihol zrak od holého, úzkostlivo naleštěného písacieho stola, tučná tvár sa mu na okamih rozjasnila, pokúsil sa usmiať, no akosi sa mu to nepodarilo, takže ostala len akási nešťastná grimasa, lebo Nostiz nebol zvyknutý usmievať sa. Dokonca mu pôsobilo vyslovenú námahu aspoň sa tváriť vľúdne a sám to vysvetľoval takto: Som bohatý, nemám dôvod na smiech.

Keď sa Nostiz zodvihol, videli, že barón je síce veľmi rozložitý, no vzrastom mimoriadne maličký a ľavú nohu ťahá za sebou. Kroky, ktorými sa priblížil k návštevníkom, pôsobili nemotorne a akoby si vyžadovali nadľudskú námahu. Barón hostí privítal, odpoklonkoval k vzorovaným kreslám a keď sa usadili, bez okolkov spustil:

„Zaiste vás veľmi prekvapilo, že váš príchod do Hamburgu bol očakávaný, a nepochybne ste váhali, či prijmete moje pozvanie; veľmi dobre to chápem. Chcel by som vás ubezpečiť, že sa z mojej strany nemáte čoho obávať. Naopak, to *ja* som prosebník, ktorý by vás chcel o niečo požiadať."

Prosebník? Nadžíb jeho slová preložil, potom pozrel na Omara a Omar pozrel bezradne na Halimu.

„A odkiaľ ste vôbec vedeli, že prídeme?" vyzvedal sa Nadžíb zdvorilo.

„Poviem vám to, a potom hneď pochopíte, o čo ide." Okázalo, skoro až nešikovne si Nostiz zapálil ďalšiu cigaru a bafkajúc malé biele obláčiky, obrátil sa na Nadžíba: „Nepochybne ste sa zamýšľali nad tým, kto mohli byť tí ľudia, čo vás vyslobodili z pazúrov Alího ibn al-..."

„Al-Husajna?"

„- veľmi správne, al-Husajna. Myslím, že inak by ste asi ešte stále sedeli s putami na rukách v plechovej búde v Káhire ako zajatec toho zločinca."

Keď Halima začula, že barón vyslovil meno al-Husajn, vyskočila a zrakom neisto prebehla od dverí späť k Nadžíbovi, akoby čakala len na znamenie na útek. Nadžíb ju však gestom upokojil a naznačil jej, aby si sadla.

„Odkiaľ o tom viete?" spýtal sa Nadžíb podozrievavo.

Barón vystrel ľavú, chromú nohu, s úľubou sa zadíval na cigaru a na Nadžíba sa ani nepozrel: „Pozrite sa, náš svet sa zmenšil. Cesty a železnice spájajú krajiny, vzducholode a lietadlá lietajú z kontinentu na kontinent. Z Ríšskej pošty na predmestí Berlína môžete poslať telegram do celej Európy. Prejav Lloyda Georgea na Janovskej konferencii sa cez Berlín za sedemdesiat minút dostal do Londýna. Chcem tým povedať, že dnes každý vie všetko a je veľmi ťažké niečo naozaj utajiť, iste chápete, ako to myslím."

„Nie, vôbec nechápem," odvetil Nadžíb.

Barón von Nostiz-Wallnitz si obradne odkašlal: „Niekoľko ulíc odtiaľto je sídlo ríšskej tajnej služby a hovorí sa, že je to jedna z najlepších tajných služieb na svete. Jej ľudia už dlhší čas sledujú pozoruhodné aktivity francúzskej a britskej tajnej služby vo vašej krajine. Dlho nepoznali ich cieľ a veľmi ich rozčuľovalo, že prizývajú nových a nových archeológov. Predstava, že by sa tajná služba niektorej európskej krajiny mohla zaujímať o archeologické výskumy, sa im videla absurdná. Tajné služby nežijú z minulosti, tajné služby žijú z budúcnosti. Nikoho nezaujíma, čo bolo; záujem tajnej služby sa sústreďuje na to, čo bude alebo čo by mohlo byť. Francúzi i Briti teda museli mať nejaký iný dôvod, prečo sa zaujímali o archeológiu. Netrvalo dlho, a naša tajná služba pravý dôvod odhalila.

V rôznych múzeách na svete sa nachádzajú úlomky hlinenej tabuľky, ktoré, keď sa poskladajú, označujú polohu záhadného hrobu zo staroveku. Istý britský archeológ menom Hartfield vraj vlastnil najväčšiu časť tabule a tvrdil, že v hrobe sa nachádzajú poklady nevyčísliteľnej hodnoty, okrem zlata, šperkov a umeleckých predmetov aj dokumenty obsahujúce stratenú múdrosť ľudstva.

Tajné služby sa zaujímali najmä o to posledné. O obsahu hrobu kolovali tie najsenzačnejšie fámy: od tajných chemických a fyzikálnych vzorcov cez zázračné nápoje až po informácie o ďalších tajných skrýšach. Od napoleonských čias strašia medzi ľuďmi neuveriteľné historky a vážení vedci sa zaoberajú fantastickými teóriami, podľa ktorých Egypťania poznali nám neznámu formu energie a vedeli meniť magnetickú silu pólov. Skrátka a dobre, keby bola pravdivá čo i len časť týchto domnienok a špekulácií, ich objaviteľ by získal pred ostatným svetom taký vedomostný náskok, že by mohol ovládnuť celý svet. Lebo ak niečo ovláda svet, tak sú to vedomosti."

Nostiz-Wallnitzov prejav sa dostával do patetických výšin, ktoré prezrádzali, ako intenzívne sa témou zaoberal, a jeho návštevníkom sa pomaly vyjasňovalo, prečo barón narazil práve na nich. Iba otázka, *ako* sa k nim dostal, ešte stále visela vo vzduchu, neobjasnená a tajomná ako sfinga v Gíze.

V krátkej chvíľke oddychu im barón ponúkol koňak z krištáľovej karafy, ktorý však hostia s vďakou odmietli. Nadžíb využil situáciu a spýtal sa baróna, ako sa mu podarilo nájsť ich.

„Poviem vám to," odvetil Gustav-Georg von Nostiz-Wallnitz a tvárou sa mu opäť mihol váhavý, no nevydarený pokus o úsmev, aký už raz videli. „Informácie získavam z prvej ruky. Friedrich Freienfels, šéf tajnej služby, bol môj spolužiak; celé roky sme drali tú istú školskú lavicu a milovali tú istú ženu - nemáme pred sebou

žiadne tajnosti. Keď mi môj priateľ Friedrich vyrozprával historku o tom záhadnom hrobe v Egypte, zatúžil som sám sa vydať po jeho stopách."

Nadžíb, Omar a Halima sa na seba bez slova pozreli.

„Viem, čo si teraz myslíte," povedal Nostiz a jediným dúškom do seba prevrátil pohárik koňaku. „Myslíte si, že to je pochabý nápad zunovaného milionára a o niekoľko týždňov ho to zasa prejde; lenže ja vás ubezpečujem, že to tak nie je. Odkedy som sa o tej veci dopočul, na nič iné nemyslím -ja, Gustav-Georg von Nostiz-Wallnitz by som mohol vytvoriť niečo trvalé, moje meno by bolo razom známe na celom svete." Pri týchto slovách sa mu v očiach zaiskrilo ako malému chlapcovi pri pohľade na neočakávaný darček a žily, ktoré mu navreli na oboch spánkoch, prezrádzali, aký je vzrušený.

„Ktovie," pokračoval barón, „ktovie, ako dlho mi je ešte súdené žiť! Keď sa dnes obzriem dozadu, musím si položiť otázku: Čo si vlastne dosiahol? A na ňu jestvuje jediná odpoveď: Jediné, čo som dosiahol, sú peniaze, kopa špinavých, zbytočných peňazí; peňazí, ktoré majú zo dňa na deň menšiu hodnotu a čochvíľa si s nimi budem môcť akurát utrieť zadok. A jedného dňa tu nebudem a vôbec nikto si to nevšimne. Viete, nikdy mi nebolo dopriate mať deti a moje meno umrie spolu so mnou. O päťdesiat rokov ľudia povedia: Barón Nostiz? Kto to bol? Nikdy som o ňom nepočul. Tá predstava ma ničí - človek žije šesťdesiat, sedemdesiat rokov, a potom stačí jedna nová generácia, a nikto si na neho nespomenie!

Keby ste vedeli, ako len závidím pestovateľovi kvetov, ktorý môže dať ruži svoje meno, alebo astronómovi, ktorý objaví nejakú miniatúrnu, pre vývoj ľudstva celkom bezvýznamnú hviezdičku; lenže tá bezvýznamná, zanedbateľná hviezdička nesie jeho meno, a to meno bude ešte aj o tisíc rokov vytlačené v učebniciach astronómie. Musí byť úžasné umierať s takým vedomím. Keď ja

zajtra umriem, budem si pripadať malý, bezvýznamný a úbohý, lebo to, čo som zo svojho života na tejto zemi urobil, je tiež malé, bezvýznamné a úbohé."

Po týchto slovách naraz videli malého nepekného baróna so všetkým jeho bohatstvom v celkom inom svetle. Lenže čo od nich chce?

„Neodpovedali ste na moju otázku, pán barón," naliehal Nadžíb. „Ako ste prišli práve na nás a čo od nás očakávate?"

Nostiz sa opäť nesmelo a šibalsky usmial. „Povedal som vám predsa, že ríšska tajná služba je najlepšia na svete, lepšia ako Deuxiéme Bureau v Paríži, ako Secret Service Jeho veličenstva. Freienfels a jeho ľudia na vás narazili už dávno, presnejšie v deň, keď Omar Músá prenasledoval britských agentov na parníku na Níle. Agenti zasa boli pod *naším* dohľadom. Zákonite nám musel byť nápadný niekto, kto mal rovnaký záujem ako my. Najskôr sme vás považovali za agenta nejakej cudzej, neznámej mocnosti, no po niekoľkých dňoch si vás naši ľudia preklepli a zistili, že patríte k tadamanu a že aj tadaman pátra po tajomstve. To sme dovtedy nevedeli. Všetko ostatné už išlo takmer samo od seba. Najprv sme narazili na osobu menom Alí ibn al-Husajn, potom na Nadžíba ek-Kasara a napokon na Halimu al-Husajnovú."

Omar sa nervózne pohniezdil. Predstava, že tento muž vie o nich viac, než im je milé, mu naháňala strach. Azda naozaj vie všetko?

„Povedz mu," obrátil sa Omar k Nadžíbovi, „že sme sa členmi tadamanu stali nedobrovoľne a že tadaman nám je v pätách, lebo sme nesplnili jeho príkazy. Nech to vie!"

Nadžíb pretlmočil Omarove slová a barón Nostiz ich ubezpečil, že aj to vie a v istom zmysle ho to upokojuje, lebo extrémisti akéhokoľvek druhu sú nevypočítateľní, teda nespoľahliví a celkom nepoužiteľní na úlohy ležiace mimo okruhu ich záujmov.

Z rozhovoru vyplynulo, že Nemci ich celé týždne sledovali, dopodrobna poznali ich súkromný život, ba čo viac, nenápadne riadili ich osud. Správca prístavu v Alexandrii ich nesúril náhodou, aby sa poponáhľali na nemeckú loď: podplatili ho nemeckí agenti; prišiel si teda na svoje dvojnásobne, od nich za prevoz a od Nemcov za to, že ich naložil na nemeckú loď.

Nie je veľmi príjemné postupne sa dozvedať, ako človek v posledných týždňoch žil. Ktovie, čo tento šibnutý barón ešte vie a čo má za lubom?

„Povedzte už konečne, čo od nás chcete!" ozval sa namrzene Nadžíb. „Všetko ste si o nás zistili - dobre; priviezli ste nás do Berlína - tiež dobre; azda môžeme vychádzať z toho, že ste nekonali celkom nezištne. Čo teda od nás chcete?"

„Chcem vám niečo navrhnúť."

„A čo by to malo byť?"

„Aby ste pre mňa pracovali. Nájdite mi, nájdime spoločne hrobku Imhotepa!"

Nostiz vstal, podišiel ku knihovní, vyklopil chrbát jednej knihy a stena sa ako mávnutím čarovného prútika odsunula a odhalila regál s množstvom spisov a pozväzovaných dokumentov. Na barónovej tvári sa pritom objavil neprítomný, priam zasnený výraz. Očividne vychutnával údiv hostí a s veľkým pôžitkom rozšafné ukázal na regál: „Nezaháľal som. Tu nájdete všetko, čo je dnes dostupné o Imhotepovi - vrátane poznatkov zahraničných tajných služieb a ich aktivít."

Omar a Nadžíb pristúpili k regálu a obdivovali starostlivo popísané dokumenty, rukopisy a obaly, kým Nostiz zdanlivo náhodne vybral akýsi spis, otvoril ho a pri jednej fotografii sa zastavil. Halima pristúpila k nemu, a keď uvidela fotografiu, vykríkla.

„To je môj otec!"

Ukázala na holohlavého muža v skupine iných chlapov. Teraz aj Omar spoznal fotografiu z jedného večierka u Mustafu Agu Ajata. Spoznal profesora Shelleyho a jeho ženu Claire, riaditeľa železnice v Luxore, lady Dawsonovú, policajného šéfa Ibrahima el-Navaviho uprostred najlepšej zábavy.

„Tá fotografia," ozval sa Omar, „pochádza z čias pred vojnou, to je neuveriteľné. Vtedy som bol ešte chlapec a slúžil som profesorovi, *ja salám."*

Nostiz spokojne prikývol: „Vidíte, ako dôkladne som sa pripravil."

Omar pokrútil hlavou: „Nazhromaždili ste obrovské množstvo materiálu, *ja sajjid*, zdá sa, že tu máte materiály všetkých tajných služieb. Prečo chcete spolupracovať práve s nami?"

„To je celkom jednoduché." Barón vrátil spis na miesto. „Vidí sa mi, že ste najbližšie k vyriešeniu záhady. Všimol som si, že cesty všetkých, čo hľadajú Imhotepa, sa skrížia s vašou cestou vždy, keď odhalia niečo nové, a je jedno, či sú to archeológovia, dobrodruhovia alebo tajní agenti. Jedným slovom, vy ste vždy o krok vpredu."

Barónove slová zneli veľmi lichotivo, a predsa sa mu nepodarilo rozptýliť ich pochybnosti. Zaiste, pod ochranou takého vplyvného muža sa budú môcť v Berlíne aspoň istý čas cítiť v bezpečí, lenže v zovretí tajných služieb, do ktorého sa skôr či neskôr dostanú, sa im nepodarí dlho utajiť svoju totožnosť, a al-Husajn určite tak ľahko neprestane po nich pátrať; a potom sa opäť budú musieť triasť o holý život. Do Egypta sa v najbližšom čase v žiadnom prípade nebudú môcť vrátiť. Ako si to barón predstavuje?

Nostiz všetky ich námietky odmietol. Raz sa rozhodol, že Imhotepov hrob nájde, a na to potrebuje ich pomoc. Jeho pohľad jasne prezrádzal, že váhanie hostí nad jeho ponukou ho hnevá -

prejavovalo sa to aj tým, že medzi prstami nervózne šúľal už tretiu alebo štvrtú kubánsku cigaru.

„Problém Alí ibn al-Husajn sa v dohľadnej dobre vyrieši sám od seba," povedal veľavýznamne, no bez bližšieho vysvetlenia, „a čo sa týka vašej totožnosti, pre mňa je hračkou obstarať vám akýkoľvek pas."

Čudácky barón nebol zvyknutý jednať sa, niekoho do niečoho nútiť či niekoho o niečo prosiť. Ešte aj cisára si možno kúpiť, hovorieval, keď ešte cisár vládol, všetko je len otázka ceny; a čím dlhšie Nadžíb, Omar a Halima počúvali tohto malého škaredého chlapíka, tým jasnejšie im bolo, že to myslí smrteľne vážne.

Ľudia ako barón Nostiz, osudom obdarení všetkými pozemskými statkami, si voľkajú v predstave, že sú nešťastní, a preto si kladú nové a nové, zdanlivo nedostižné ciele. Šťastie v súkromnom živote už barón nehľadal, azda preto, že ho v minulosti zažil, alebo, a ani to by nebolo nepravdepodobné, považoval také šťastie za nemožné; ale tá pálčivá, takmer nedosiahnuteľná myšlienka na čosi, čo nikdy nemal a keby to dosiahol, aspoň o krôčik by sa priblížil k nesmrteľnosti, vyvolávala v jeho očiach zvláštny jas.

Odmietnuť ponuku takéhoto muža by nebolo len hlúpe, ale aj riskantné. Ako malé dieťa, s ktorým sa dá vychádzať, kým mu človek všetko robí po vôli, no len čo sa mu nejaké želanie nesplní, začne vyvádzať, aj u tohto nepekného muža zrejme mohli očakávať veľký výbuch zlosti, ba dokonca by sa ho asi museli aj báť.

Nostiz ani nevyčkal na nejakú reakciu či odpoveď, zodvihol sa, akoby sa dávno dohodli, stlačil elektrický zvonček a vľúdne povedal: „Kúsok odtiaľto, v hoteli Kempinski, som pre vás dal rezervovať izby. Kalafke vás tam zavezie."

Zjavil sa Kalafke a vyprevadil Omara, Halimu a Nadžíba pred vstupnú bránu, kde už na nich čakala limuzína.

Z ÚDOLIA KRÁĽOV DO SAKKÁRY

Boh pozná tajomstvá nebi a zeme, Boh pozná tajomstvá ľudských sŕdc. On z vás urobil na zemi nástupcov vašich predkov. Ak niekto neverí, obráti sa hnev Pána proti nemu. Pánov hnev sa zväčší, ak neveriaci neuveria a ak neuveria, budú zatratení.

KORÁN 35:36, 37

Medzi čudesnými postavami, ktoré rok čo rok prichádzali do Údolia kráľov západne od Luxoru, bol Howard Carter podistým najzáhadnejší. Hoci mal sotva štyridsaťsedem rokov, zhrbený pod ťarchou problémov, zatrpknutý a uzavretý, pôsobil ako starec. V Luxore ho bolo vídať len zriedka, zvyčajne v stredu, keď si chodil po poštu, alebo na trhovisku, ako si do batoha nakladá chlebové placky, trochu zeleniny a proso pre papagája. Ustavične nosil klobúk so širokou strieškou proti slnku; jeho zaprášený oblek, ktorý neodkladal ani v najväčších horúčavách, už zažil aj lepšie časy, podobne ako i vychádzková palica, ktorú mal vždy pri ruke.

Pri pohľade na Howarda Cartera nikto nepochyboval, že je Angličan, ale to nemalo vplyv na vzťah ľudí k nemu, jednoducho už patril k inventáru Údolia kráľov ako Sfinga ku Gíze a keby sa niekedy, pravda, okrem nedele, neobjavil, medzi miestnymi obyvateľmi by to vyvolalo znepokojenie. Carterovi síce v mnohých veciach vyčítali príslovečnú anglickú nedbalosť, ale jeho každodenný rytmus bol presný ako hodinky. Obýval prízemný tehlový domček neďaleko cesty spolu s papagájom a somárom, čo dávalo podnet na množstvo vtipov. Každé ráno si skontroloval čas na vreckových hodinkách z čistého niklu a potom sa presne o siedmej vydal na cestu do údolia. Vracal sa večer o siedmej (v zime už o piatej), rovnako presne ako ráno. Dvanásť hodín medzi

tým trávil úmornou prácou v páľave, prachu a špine, verný neochvejnej viere, že raz nájde faraónsky hrob, ktorý ešte nevyplienili zlodeji.

V prvú novembrovú nedeľu sa Carter vrátil oveľa neskôr ako zvyčajne. Po príchode najskôr zaopatril somára, až potom vošiel do domu, vyzul sa a oslovil papagája: „Nehnevaj sa, že idem tak neskoro."

„Šikovný chlapík!" zaškriekal papagáj a predviedol skoro polovicu svojej slovnej zásoby, lebo okrem „šikovný chlapík" vedel už len „kašli na to", a aj to len ráno, keď vstával, takže teraz večer už Carter túto proklamáciu ani neočakával.

„Ako dlho sa už vlastne hrabeme v tej prekliatej mulde? Nevieš, však? Päť rokov!"

„Šikovný chlapík, šikovný chlapík!" ozvalo sa mu spoza chrbta.

„Päť rokov pre nič, úplne pre nič. Ľudia nás už musia mať za bláznov; ale ja," Carterov hlas naberal na hlasitosti, „som nikdy nestratil nádej, a zdá sa, že moja výdrž sa konečne vyplatila. Niečo som našiel. Jenny, predstav si, urobil som objav!"

Carter neobratne postavil vodu na čaj a pokračoval: „Ani sa nepýtaš, čo som našiel? Tuším ťa to vôbec nezaujíma, čo?"

„Šikovný chlapík, šikovný chlapík."

Carter pristúpil k papagájovej klietke a pustil sa mu názorne vysvetľovať: „Šestnásť schodov a potom múr s pečaťou uprostred. Vieš, čo to znamená? To znamená, že za ten múr tritisíc rokov nenazrela živá duša. To znamená, že ja, Howard Carter zo Swatthamu v Norfolku, som prvý, čo našiel neporušenú hrobku, ktorú ešte nevyplienili zlodeji. Počuješ, Jenny?"

Nebolo nič nezvyčajné, že sa Carter zhováral s papagájom. Priam ho zbožňoval a väčšinou ho nechával voľne poletovať po dome; Jenny bola aj k cudzím taká prítulná, že sa čoskoro preslávila v celom okolí.

Toho večera bol Carter bez seba; už ani sám neveril, že sa karta obráti a všetka námaha sa mu vyplatí. Doterajšia bilancia rokov strávených v Údolí kráľov bola mizerná a hodnota nálezov skromná. A hroby, ktoré dosiaľ našiel? Všetky boli vyplienené a veľmi chudobne vybavené. Primálo na to, aby si vyslúžil uznanie, aspoň trošku uznania.

V jeho rodnom Norfolku ľudí ako Carter nazývali sedmoslivkármi, niktošmi a žobrákmi, čo podistým nie je také žiaduce ako nájsť šťastie a bohatstvo; no Carter tým nikdy netrpel ani sa za to nehanbil. Až do istého dňa minulej jesene, keď si ho lord Carnarvon zavolal nabok.

Rozhovoru predchádzala krátka aféra s Evelyn, dcérou jeho lordstva. Evelyn po prvý raz sprevádzala otca, ktorý dvakrát ročne prichádzal do Luxoru, aby skontroloval priebeh prác, ktoré financoval. Dievčina práve dovŕšila dvadsiatku, bola nižšieho vzrastu a neobyčajne pekná, a Carter sa pod pohľadom jej tmavých, bystrých očí premenil na zaľúbeného septimána. Uvedomoval si, že by mohol byť jej otcom, a sám by sa nikdy nebol opovážil priblížiť sa jej, keby mu dievčina nebola vyjavila svoje city - najskôr nežnými dotykmi a potom obdivnými, vrúcnymi listami, aké môže napísať len mladé zaľúbené dievča.

Pozornosti Jeho lordstva by bol ich platonický vzťah zaiste ostal dlho skrytý, keby sa len Evelyn nezačala prekvapujúco zaujímať o egyptské dejiny a vykopávky v Údolí kráľov a zanedbávať módne časopisy a spoločenské podujatia, ktoré, ako sa zdalo, boli dosiaľ náplňou jej života.

Vzťah medzi Carterom a Carnarvonom stál od samého začiatku na hlinených nohách. Carter pohŕdal lordom pre jeho peniaze a Carnarvon, naopak, pohŕdal Carterom pre jeho chudobu, ktorú mu neraz nezaobalene vyhodil na oči. Ani v spomínanom rozhovore nešlo o „rojčenie nezrelého dievčaťa", ako sa vyjadril lord

Carnarvon, a už vôbec nebola reč o láske, alebo o veľkom vekovom rozdiele medzi ním a Evelyn, čo by Carter bol akceptoval, ale predovšetkým o peniazoch či skôr o majetok, bez ktorého v urodzenej anglickej spoločnosti nemôže nikto obstáť. Carnarvon Carterovi jasne povedal, aby si nerobil nádeje.

Prirodzene, povedal Carter, to sa dalo očakávať, a ako nejaký babrák, čo nič netušiac urobí veľkú hlúposť, sa ospravedlnil a napísal Evelyn list na rozlúčku, aby bola rozumná a že sa už nikdy nesmú stretnúť. Na druhý deň lord a jeho dcéra odcestovali.

Lenže, ako to už často býva, to, čo malo byť ukončením romantickej lásky, stalo sa jej ozajstným začiatkom. Evelyn bez otcovho vedomia pravidelne vypisovala do Luxoru listy, týždeň čo týždeň, a vôbec nedúfala, že dostane odpoveď. Bolo by to priveľmi riskantné. Úprimné listy dojímali Cartera k slzám a každý nový list nosil celý týždeň pri sebe, aby si ho kedykoľvek mohol znova prečítať, a naostatok ho podľa vzoru starých Egypťanov odložil do hlineného krčaha a uvoľnil miesto pre ďalší.

Od tých čias Carter kopal už len zo vzdoru a zúfalstva a v nádeji, že by ho jediný veľký objav mohol preslávi ť na celom svete ako piráta sira Francisa Drakea. A v snoch, ktoré osamelých ľudí prenasledujú oveľa častejšie a intenzívnejšie ako iných, Carter hlboko pod zemou odkrýval hrobky a poklady a debny plné zlata, ktoré mali slúžiť faraónom na ich púti do Večnosti.

V noci pred objavením tajomného múra sa Howardovi Carterovi prisnil sen, ktorý bol celkom iný než to, čo sa mu zvyčajne snívalo - postavy boli jasné, farebné a prihovárali sa mu zrozumiteľnou rečou. Z hlbín po nekonečných schodoch vystupoval Anupev s hlavou šakala a žiarivými očami, ktorý pri súde nad mŕtvym kladie na váhu jeho srdce, a za ním dlhý rad bielych postáv podobných múmiám a s rukami skríženými na hrudi, ktorých poslaním je

pomáhať ľuďom na druhý svet a ktoré neprestajne prenikavo vykrikovali: „Tu som! Tu som!"

Carter videl sám seba, ako spí na prični, Anupev nakláňa dychtivú papuľu tesne k nemu, tak blízko, že cíti jeho smradľavý dych, a hlbokým, zachrípnutým hlasom začína rozprávať: Tutanchamón odpočíva desať krokov na západ a ešte raz desať krokov na sever hlboko v zemi, ale nech sa Carter neopovažuje narušiť jeho pokoj, lebo toho, kto by narušil pokoj faraóna, zasiahne pomsta Ozirisa, boha mŕtvych. Potom mu do dlane odrátal šestnásť čiernych kamienkov a povedal, že každým ďalším kameňom, ktorý by zodvihol, by sa prehrešil voči bohom podsvetia, a prv, než sa ho Carter mohol niečo opýtať, Anupev a jeho nekonečná procesia sa rozplynuli ako dym a Carter sa zobudil.

Desať krokov na západ a desať na sever. Odkedy Carter objavil pod zemou zapečatený múr, sen mu neschádzal z mysle. Azda má tých šestnásť kamienkov, čo mu Anupev odrátal do dlane, znázorňovať šestnásť schodov vedúcich k zapečatenému múru?

Muž ako Carter, ktorý celý život hľadá v podzemných labyrintoch poklady minulosti, nepozná strach. Strach mu naháňajú azda len ľudia ako Carnarvon, chladnokrvní a sebaistí, čo idú aj cez mŕtvoly. Varovaniu Anupewa v sne, aby sa vystríhal narušiť pokoj faraóna, preto nevenoval najmenšiu pozornosť.

Papagáj Jenny medzitým zaspal; Carter sŕkal čaj a zajedal ho suchou chlebovou plackou, a uvažoval, čo ďalej. Zmluvy na archeologické vykopávky so Správou starožitností v Káhire a dohody s lordom Carnarvonom jasne hovorili, že nález musí okamžite ohlásiť. Rex Engelbach, anglický generálny inšpektor Správy, i lord Carnarvon si výslovne želali byť prítomní. Lenže, na druhej strane, kto by mu mohol niečo vyčítať, keby sa teraz tajne vypravil do Údolia kráľov? Je to *jeho* hrobka, *jeho* objav, ktorý ho

stál mnoho rokov života. Naučil sa, že na svete sú len dve skupiny ľudí - víťazi a porazení -a on patrí k porazeným. Niekoľko rokov sa na neho lepila smola, a aj tí, čo zo začiatku stáli pri ňom, už mali pre neho len súcit.

Nepokoj, ktorý sa Cartera zmocňoval, keď si spomenul na zapečatený múr, bol teda úplne pochopiteľný. Nebol si istý, či sa konečne pretrhne reťaz neúspechov, ktoré ho sprevádzali po celý život. Azda Howard Carter z Norfolku predsa len bude dieťaťom šťasteny? A čo ak sa len strašne strápni, čo ak bude všetkým len na posmech, možno sa mu dokonca verejne vysmejú, ak za múrom opäť bude len prázdna komora.

Hnaný mučivými predstavami si Carter osedlal somára a za skúpeho mesačného svitu sa vydal na cestu do Údolia kráľov.

Údolie kráľov tvorí kamenistá kotlina medzi strmými skalnými stenami a ani pred tisíckami rokov podistým nevyzeralo inak. V celom Egypte niet iného miesta, kde by krajina bola v takom súzvuku s večnosťou, a to bol istotne dôvod, prečo si ho faraóni Novej ríše vybrali za miesto posledného odpočinku. Vo dne nad útesmi ustavične krúžia supy, v noci sa po kamenistých chodníčkoch preháňajú hladné šakaly.

Carter sa zastavil pri ohrade, ktorá slúžila kopáčom na odkladanie náradia a nástrojov, no najmä ako zásobáreň vody.
Somára priviazal o mrežu a znútra vytiahol lampáš a ťažký železný sochor. S tyčou v jednej ruke a lampášom v druhej zostupoval po schodoch vedúcich nadol. Asi uprostred lampáš odložil, aby osvetľoval celú šachtu, sadol si na posledný schodík, ruky skrížil na kolená a zložil si na ne hlavu.

Ako tak sedel a uvažoval, či koná správne a primerane, Cartera sa odrazu zmocnil nevysvetliteľný pocit, že sa naňho z nočnej tmy upierajú čiesi oči a pozorujú ho. Najprv chcel absurdnú myšlienku

zavrhnúť a pripisoval ju svojmu vnútornému rozpoloženiu, no potom na kamenistej dlážke zreteľne začul kroky, a vyskočil.

„Je tam niekto?" zavolal váhavo, akoby sa bál odpovede.

Lampáš mu bránil vidieť čokoľvek mimo šachty. Vzrušene vybehol hore schodmi.

Pred ním stála drobná postava, napriek čudnému kostýmu ju okamžite spoznal: Lady Dawsonová.

Lady mala úzke jazdecké nohavice, ktoré sa pod kolenami prudko rozširovali, a upäté sako, aké nikdy nenosievala; no Cartera oveľa väčšmi prekvapilo puzdro na pištoľ, ktoré mala Joan Dawsonová zavesené na boku cez sako.

„Vy?" spýtal sa Carter neveriacky a zároveň začudovane.

„Čakali ste azda niekoho iného?" zakontrovala pohotovo lady.

„Ak mám byť úprimný, nečakal som nikoho."

„Ja takisto; ale z diaľky som uvidela svetlo. Bola som zvedavá." Lady Dawsonová hovorila veľmi nenútene, akoby túlať sa nocou po Údolí kráľov bola tá najsamozrejmejšia vec na svete, a zvedavo dodala: „Čo tu robíte v takú neskorú, či skôr včasnú hodinu?"

Carter rozmýšľal. To skôr on by bol mal právo spýtať sa lady na dôvod jej prítomnosti; lenže lady Dawsonová bola preňho natoľko tajomná osoba, že na otázku rýchlo zabudol, hlavou pokynul smerom k jame so šestnástimi schodmi a povedal: „Pojmy včas a neskoro pre faraóna nehrajú rolu, faraón pozná len večnosť."

Carter naschvál hovoril tajomne, v žiadnom prípade nemal v úmysle informovať nevolanú návštevníčku o svojom objave. O to väčšmi bol prekvapený, že sa lady Dawsonová ďalej nepýtala a akoby jeho poznámku dokonale pochopila, ľahostajne odvetila: „Vy si teda myslíte, že ste objavili hrobku faraóna?"

Povýšenosť, s akou sa k nemu dáma správala, archeológa rozhnevala a odpovedal jej tak arogantne, ako len vedel: „Ako azda viete, našiel som už celý rad faraónskych hrobiek, lenže mali

jednu chybu - zlodeji ich už za dávnych čias vyplienili. No v tomto prípade, zdá sa, mi bola šťastena naklonená."

„A čo vás vedie k tomuto názoru?"

Carter zodvihol lampáš a chytil lady za ruku. „Poďte!" Keď zastali pred múrom na dne šachty, posvietil na pásku vtlačenú do omietky. Páska, široká sotva ako dlaň, znázorňovala dvoch šakalov stojacich proti sebe. Jasne bolo vidieť ich špicaté hlavy a vztýčené uši.

Lady Dawsonová, dosiaľ chladná a pokojná, odrazu zneistela. „Čo to znamená?"

„Hneď vám to poviem, lady Dawsonová!" Carter prešiel rukou po tajomnom odtlačku. „Je to pečať hrobárov z Mesta mŕtvych. Zapečatili takto každý hrob, každý podzemný priestor, ktorý vyhotovili, na znak toho, že sú hrdí na svoju prácu, ale aj preto, aby odradili vlamačov alebo preukázali vlámanie."

„Hovorí sa, že kopáčov hrobov po vykonanej práci zabíjali."

„To je jedna z mnohých legiend v oblasti egyptológie. Neverte všetkému, čo hovoria sprievodcovia turistov v Luxore."

Lady Dawsonová sa zasmiala. Obdivne pohladila pečať. „A čo teraz urobíte?" napokon sa spýtala.

„Práve som o tom rozmýšľal," klamal Carter.

„Už vidím, akú slávu zožnete!" lichotila mu lady. „Našiel už vôbec niekto faraóna v neporušenom hrobe?"

„Nie, ešte nikto," odvetil Carter. „Všetky kráľovské múmie, ktoré poznáme, sa našli v dvoch skrýšach. V dávnych časoch ich z obavy pred vykrádačmi hrobov založili kňazi. Pootvárali všetky hroby, ktoré poznali, a múmie faraónov zhromaždili na tajnom mieste. Znie to cynicky, ale neskôr sa ukázalo, že to bolo veľmi potrebné, lebo vykrádači hrobov v nasledujúcom období neušetrili ani jedinú hrobku."

Carter a lady Dawsonová mlčky civeli na pečať. Hoci už bola pokročilá ročná doba a cez deň už slnko nevystupovalo vysoko, skala bola napriek nočnému chladu ešte prehriata. Z diaľky zaznievalo zavýjanie šakalov a ticho občas prerušili kamene padajúce zo skalných stien, ktoré strhávali so sebou ďalšie a rútili sa do údolia ako skákavce unikajúce pred prenasledovateľmi.

„Viem, čo si teraz myslíte," ozval sa archeológ, „pýtate sa, ako si ten Carter môže byť taký istý, že narazil na neporušený faraónsky hrob. Nuž, poviem vám to: Archeológia je síce veda, lenže kým vedy žijú z reality, archeológia žije z možnosti. Keby som nepovažoval za možné, že vykrádači hrobov a kňazi, hoci vyvíjali úplne protichodnú činnosť, *jeden* hrob prehliadli, musel by som upadnúť do hlbokej depresie a zavesiť svoje povolanie na klinec. V archeológii nič nie je nemožné. Keď našli hrobku kráľovnej Hatšepsut, dosť hnusné miesto posledného odpočinku pre ženu takého formátu, takmer nikomu nezišlo na um hľadať druhý hrob kráľovnej. Načo, aj kráľovná predsa môže byť pochovaná len v jednom hrobe. A predsa, Hatšepsut mala dve hrobky. Keď bola prvá spolovice dokončená, nevidela sa jej dosť krásna. Nepriaznivé pôdne pomery spôsobili, že kamenári nemohli pracovať dosť jemne; preto dala na inom mieste, kde sa predpokladalo lepšie podložie, vyhĺbiť druhú hrobku. Prvú zasypali. Pravdepodobnosť, že sa čosi také stane, sa rovná takmer nule - a predsa k tomu došlo. V porovnaní s tým je moja teória, že na hrobku *jedného* faraóna celý svet zabudol, oveľa pravdepodobnejšia."

„Súhlasím," vyhlásila lady Dawsonová, „ale odkiaľ viete, že práve toto je hrob faraóna; totiž, rovnako by tu predsa mohol byť pochovaný nejaký minister alebo vezír."

Carter sa povýšenecky usmial. „Teoreticky máte pravdu, lady Dawsonová, ale prax ukazuje, že v tomto údolí pochovávali len faraónov Novej ríše, a potom sú tu predsa aj tie nálezy..."

„Nálezy?"

„Už roky nachádzam na tomto mieste hlinené črepy, amulety a doštičky s menom Tutanchamóna, a tie nenájdete nikde inde v celom Egypte. Môže to mať iné vysvetlenie, než že tu je Tutanchamón pochovaný?"

Lady Dawsonová pokrčila plecami a trocha zvysoka sa spýtala: „Čo ste povedali, ako sa volal ten váš faraón?"

„Tutanchamón. Pripúšťam, nebol to významný panovník ako Sethi či Ramzes, ale bol kráľom, posledným zo slávnej dynastie. K moci sa musel dostať už ako dieťa. Keď zomrel, bol ešte mladíkom, a niet pochýb, že ho pochovali so všetkými poctami, aké náležali faraónovi jeho epochy."

Lady sústredene hľadela na stenu, ktorá jej stála v ceste. Za týmto nenápadným múrom má byť pochovaný faraón?

„Podistým si kladiete otázku, prečo zabudli práve na tohto faraóna. Vysvetlenia môžu byť dve: po prvé Tutanchamón sa ničím nepreslávil a o niekoľko sto rokov jeho meno upadlo do zabudnutia. Druhá príčina je technického rázu." Carter zodvihol lampáš do výšky a posvietil na okolie jamy.

„Tamto je vchod do hrobky Ramzesa VI., mimochodom, rovnako bezvýznamného panovníka, lenže jeho hrobku vyplienili už v dávnych časoch. Vykrádači hrobov pritom zahádzali vchod do Tutanchamónovej hrobky kamením. Možno to bola náhoda, možno úmysel, neviem. Faktom je, že to Tutanchamóna zachránilo pred drancovaním. Je to jedna z tých slávnych náhod, z ktorých archeológia žije."

Lady Dawsonová prikývla. „Tak to vám gratulujem, Carter. Zdá sa, že ste dieťaťom šťasteny."

Pri týchto slovách sa Carter mimovoľne strhol. On, a dieťa šťasteny? Ani sa na to neopovážil pomyslieť. Napokon rezignovane povedal: „Viete, ja by som to nenazýval šťastím, skôr výdržou. Myslíte si, že neviem, že ma tu všetci považujú za blázna, pánov kolegov archeológov nevynímajúc? Práce slávnych profesorov s platmi štátnych zamestnancov a nárokom na penziu nás predsa ubezpečujú, že v Údolí kráľov sa už našlo všetko, čo sa nájsť dalo. A potom príde nejaký čudák zo Swatthamu v Norfolku, bez jediného groša, odkázaný na podporu excentrického lorda z Highclere, a strávi pol života kopaním na mieste, z ktorého všetci ostatní už pred desiatkami rokov zutekali. Nikomu nezazlievam, že ma majú za blázna."

„Ale tento úspech potvrdí, že ste mali pravdu," poznamenala lady Dawsonová. A po krátkej pauze: „Vy sa s lordom Carnarvonom veľmi neráčite, však? Chcem povedať, váš vzťah má čisto obchodný charakter, nie?"

„Aj tak by sa to dalo povedať. Jeho lordstvo ráči dávať kopať. Carnarvon zbiera starožitnosti a vláda mu z každého nálezu sľúbila polovicu. Dosiaľ ho to však stálo viac, než dostal. Niekoľko alabastrových krčahov, jedna škatuľka, to je všetko. Mizerný výnos. Ani ja by som na jeho mieste neskákal od nadšenia."

„A nikdy ste neuvažovali pustiť sa do nejakého iného projektu?"

„Mylady!" Carter zvýšil hlas. „Človek ako ja nerobí to, čo chce, ale to, čo môže. Ja si jednoducho nemôžem dovoliť venovať sa svojim záujmom, mojím osudom je venovať sa záujmom iných. Najprv som bol vazalom *Exploration Fundu*, potom sluhom Jeho lordstva. Vždy som musel držať hubu a robiť, čo odo mňa žiadali. Prečo sa spytujete?"

„Viem o jednom projekte, ktorý ma celkom priťahuje."

„To som teda zvedavý."

„Imhotep."

„Imhotep?" Carter sa preľakol a zmĺkol. Akoby v ňom samotné vyslovenie mena vyvolalo šok, akoby lady povedala niečo zakázané, tajomné, o čom sa nepatrí hovoriť. „Imhotep," poznamenal napokon a z jeho hlasu bolo cítiť, že mu to je nepríjemné, „predstavuje jedno z najväčších tajomstiev archeológie, myslím, že pre človeka úplne nepostihnuteľné. Niektoré tajomstvá znamenajú výzvu a volajú po riešení; no sú aj také, ktoré presahujú horizont súčasnosti a keby sme ich dnes odhalili, priniesli by ľudstvu iba škody a nešťastie."

Carterove slová lady Dawsonovú znepokojili. Chladnú Angličanku hocičo nevyviedlo z miery, no teraz pristúpila ku Carterovi a podráždene sa spýtala: „Viete o Imhotepovi viac. Porozprávajte mi všetko, čo viete, všetko!"

Carterovi bolo nepríjemné, že na neho tak nástojčivo nalieha, preto odstúpil a chystal sa vrátiť na miesto sochor, ktorý zodvihol pri vstupe do hrobky. Na odchode mrzuto, akoby mimochodom, precedil: „Nič o tom neviem, vôbec nič, počujete, a som celkom rád."

Na lady sa viac neobzeral, zavrel železnú mrežu pred vstupom, odviazal somára a vydal sa na spiatočnú cestu.

Chvíľu mlčky kráčali vedľa seba. Carter ponúkol lady, aby sa zviezla na somárovi, no ona odmietla. Keď došli na rázcestie, kde sa ich cesty rozchádzali, na východe nad Nílom sa zapaľovali ranné zore.

„Tak teda, veľa šťastia," povedala lady stručne a pobrala sa svojou cestou. Carterovi neostalo nič iné, len za ňou zavolať pozdrav. Potom vysadol na somára a zabočil k svojmu domcu, no čudné stretnutie mu neschádzalo z mysle.

Pravdaže, záhadná lady vždy mala v sebe niečo tajomné a kto ju lepšie poznal, musel dokonca mať dojem, že sama robí všetko preto, aby tak pôsobila, lenže teraz sa objavila tak neočakávane, že

si to Carter ani pri najlepšej vôli nevedel vysvetliť. Okrem robotníkov zatiaľ o objave nikto nevedel, a ani kopáči nemali tušenie, čo sa za múrom môže skrývať. Bolo teda nočné stretnutie náhodné? Carter tomu veľmi neveril.

Nikdy mu nebola sympatická, možno aj preto, že sa usilovala koketovať s lordom Carnarvonom, a treba priznať, že to robila mimoriadne pôvabne; no Carter mal veľmi dobre vyvinutý akýsi šiesty zmysel na posudzovanie úprimných či neúprimných pohnútok a ten mu hovoril, že lady Dawsonová nie je nič iné než vrcholne zákerná intrigánka, hoci na takéto tvrdenie nemal žiadne hmatateľné dôkazy. Ľudia tohto typu sa vyznačujú tým, že oscilujú medzi extrémnym odmietaním a extrémnym zaliečaním, a tieto vlastnosti boli Carterovi rovnako odporné ako šľachtická nafúkanosť lorda Carnarvona.

Neočakávané stretnutie s lady Dawsonovou mu však aspoň zabránilo urobiť veľkú hlúposť; lebo čím väčšmi o tom rozmýšľal, tým hlúpejší sa mu videl plán, že hrobku tajne otvorí a potom zasa uzavrie. Porušil by všetky dohody, no najmä by si zruinoval povesť seriózneho archeológa, a to by znamenalo koniec jeho kariéry. Nie, Carter sa rozhodol, že viac nebude myslieť na Evelyn a pošle Carnarvonovi telegram, aby sa, pokiaľ mu to čas dovolí, zúčastnil otvárania hrobky.

Po príchode domov sa ešte pokúsil zaspať, a hoci bol fyzicky veľmi vyčerpaný, zmocnil sa ho taký nepokoj, že vstal, previezol sa cez Níl do Luxoru, zašiel na poštu a podal pre lorda Carnarvona telegram nasledujúceho znenia: *Konečne fantastický nález v údolí stop veľkolepá hrobka s nepoškodenou pečaťou stop do Vášho príchodu všetko zakryté stop gratulujem stop*.

Nebola to síce celkom pravda, ale Carter si predsavzal, že kým nedostane od lorda nové pokyny, vchod do hrobky zahrnie

kamením a štrkom. Hrobku to ochráni pred nepozvanými hosťami a Cartera pred ďalším pokušením.

Keď sa Carter predpoludním vrátil domov, hneď videl, že sa niečo muselo stať. Otvoril dvere, no v miestnosti bolo úplné ticho - nezvyčajné, znepokojujúce ticho. Chcel zavolať na papagája, aby zaškriekal svoje obligátne ranné *kašli na to,* no vtom uprostred miestnosti na dlážke zazrel hada hrubého ako ruka. Čierne lesklé telo sa prudko zvíjalo a v hrtane malo akúsi hrču, nebolo pochýb, čo to je. Navôkol boli roztrúsené žlté pierka, dôkaz nerovného súboja.

Profesor Francois Milléquant bol od samého začiatku presvedčený, že areál výkopov severne od pyramídy v Sakkáre neprinesie dosť nálezov a ešte zväčší napätie medzi členmi tímu, a jeho obavy sa potvrdili. Hoci spoločne obývali jeden, navyše veľmi stiesnený priestor a všetci štyria museli spať v jednej spálni, Milléquant a d'Ormesson už komunikovali iba písomne alebo prostredníctvom Toussainta a Coursiera.

Vyzeralo to asi takto: „Pán Toussaint, povedali by ste, prosím, pánu d'Ormessonovi, že jeho najnovšia teória je nanajvýš nekvalifikovaná a nelogická a neposunie nás ani o krok ďalej?" A d'Ormesson, hoci bol v tej istej miestnosti a všetko počul, reagoval: „Pán Toussaint, oznámte, prosím, pánu Milléquantovi moju odpoveď: Už nie som ochotný strácať čas s diletantmi." Zvyčajne však to málo, čo si chceli povedať, dali na papier a ten potom z bezpečnostných príčin spálili.

Dostatočným dôvodom na nevraživosť bola už samotná okolnosť, že traja slávni vedci nedobrovoľne musia pracovať na tom istom projekte; ak je navyše spochybnená integrita ich osobnosti a každý o každom tuší jeho temnú minulosť, stávajú sa nepriateľmi na život a na smrť, usilujú sa vzájomne znevážiť svoje

úspechy, zatajujú nové poznatky, a tým napokon škodia spoločnému poslaniu. Coursier bol zo všetkých najvyrovnanejší a v styku s Milléquantom i d'Ormessonom dodržiaval aspoň základné pravidlá slušnosti, tí dvaja sa však už po niekoľkých týždňoch tak rozvadili, že d'Ormesson zabudol na svoj šľachtický pôvod a uštedril Milléquantovi také šťavnaté zaucho, až mu veľkým oblúkom odleteli okuliare v zlatom ráme a spadli na zem. Dôvodom bol rozhovor pri spoločnej večeri, ktorý po počiatočných škriepkach vyústil do búrlivej hádky: Milléquant nazval kolegu úbohým prznitelom umenia a vyhlásil, že mu už dávno mali zakázať vykonávať činnosť.

Šťastie, že členom tímu v teréne bol aj Emil Toussaint z Deuxiéme Bureau. Nebol už najmladší, no prísnym výzorom a drsným, priamym vyjadrovaním si vyslúžil autoritu, dokonca aj od profesorov, takže neraz musel pôsobiť ako zmierovací sudca, keď sa páni verbálne napadali a hrozilo, že prejdú do fyzického útoku.

Po dlhých týždňoch sondáže severne od pyramídy faraóna Džósera síce našli množstvo črepov a zvieracích múmií, no v podstate nič nenaznačovalo, že by tam mohli objaviť niečo významnejšie, preto sa presunuli ešte o kúsok ďalej smerom k zborenému chrámu Izis a v západo-východnom smere sa pustili do sondáže. Pokojne mohli kopať aj pri ceste do Dahšúru alebo východne od zádušného komplexu Sechemcheta či pred dverami domčeka, v ktorom bývali, lebo pri výbere lokality nemali žiadny iný motív, než nájsť nejakú stopu po Imhotepovi.

Dávno sa vzdali pôvodného zámeru kamuflovať archeologickými prácami pátranie po ďalších dokumentoch, lebo konzul Sachs-Villatte im napriek masívnej podpore francúzskej tajnej služby nemohol poskytnúť žiadne nové poznatky, o ktoré by sa mohli oprieť. Hľadali teda povestnú ihlu v kope sena, navyše museli predstierať, že hľadajú všetko, len nie Imhotepa.

Nálada v tíme bola na bode mrazu, keď začiatkom novembra narazili na vrstvenú klenbu, pod ktorou sa nachádzal prázdny priestor. Boli iba pár stovák metrov vzdialení od bodu, v ktorom pred sedemdesiatimi rokmi Mariette narazil na pohrebisko posvätných býkov, a aj okolnosti boli podobné. Lenže Mariette mal čosi, čo im chýbalo: pri svojom prieskume sa cielene opieral o antickú literatúru, v ktorej bola poloha hrobky presne opísaná.

Profesor Milléquant prenáhlene vyhlásil heslo *faraón,* čo spôsobilo, že verejné vykopávky boli zastavené a ďalšie práce pokračovali v najužšom kruhu. Ukázalo sa však, že to bolo predčasné. Objavená komora bola hrobkou Džóserovho vyberača daní Nefera, aspoň teda pochádzala z rovnakého obdobia ako Imhotep. Aj táto hrobka však bola opakovane vyplienená a okrem múmií opíc a ibisov a niekoľkých obitých krčahov neobsahovala nič, čo by stálo za reč.

Hoci hrobka bola z vedeckého hľadiska bezvýznamná a v pátraní po Imhotepovi ich neposunula ani o kúsok ďalej, Milléquant svoj objav oslavoval ako veľkú udalosť a konzul Sachs-Villatte mal čo robiť, aby mu zabránil publikovať nález v tlači. Milléquant trval na tom, aby hrobku preskúmali. Bol presvedčený, že treba vylúštiť všetky hieroglyfy, ktorými boli steny posiate, či predsa len neobsahujú nejakú zmienku o Imhotepovi.

D'Ormesson bol, akože inak, proti. Profesor z Grenoblu vyhlásil, že hrobku predsa objavili, otvorili a prehľadali už mnohí pred nimi a je veľmi pravdepodobné, že votrelci skúmali aj hieroglyfy, ktoré im mohli poskytnúť cenné informácie o ďalších tajných hroboch.

Milléquant s ním rozhodne nesúhlasil. Podľa neho bolo nereálne, že by vykrádači hrobov v minulom storočí vedeli čítať hieroglyfické písmo. To bol dosť presvedčivý argument a Sachs-Villatte rozhodol, že Neférovú hrobku s dvoma komorami najskôr očistia od skália a potom ju podrobnejšie preskúmajú.

Robotníci ešte vynášali kamene, a Pierre d'Ormesson sa už pustil do lúštenia nápisov na stenách, ktoré boli na niektorých miestach zámerne zničené, inde zle zachované. Podobné nápisy sa našli už aj v iných hrobkách. Boli to prosby mŕtveho, adresované Hórovi a jeho otcovi Ozirisovi, ktorí mohli dať nebohému schopnosť zariadiť si život na onom svete podľa vlastných predstáv. Týždeň vynášali z hrobky piesok, stavebný odpad a skálie, až potom mohli pomýšľať na skúmanie zvieracích múmií a krčahov, nachádzajúcich sa východne od vlastnej pohrebnej komory, ktorá až na jednoduchý kamenný sarkofág bola vykradnutá.

Dva prasknuté krčahy vysoké ako chlap a sedem menších, popísaných hieroglyfmi, okrem piesku a kamenia neobsahovali vôbec nič. Pracovať v komore bolo pomerne nebezpečné, lebo priestory z raných dôb architektúry mali ploché alebo zašpicatené stropy a často stačilo nepatrne zmeniť rozloženie hmôt, aby sa zrútili.

Profesor d'Ormesson na rozlúštenie hieroglyfov potreboval dva týždne a pracoval prevažne v noci. Nadchýnal sa poéziou spevov a pri spoločnom jedle často spamäti prednášal úryvky ako recitátor Koránu v mešite.

V neveľkom obydlí bolo postupne čoraz tesnejšie, lebo Milléquant a Toussaint prinášali z Neférovej hrobky stovky múmií opíc a ibisov a menšie krčahy či to, čo z nich ostalo, a vŕšili to v dome. Batôžky múmií, najmenšie sotva dlhšie ako lakeť, no ostatné aj veľkosti dieťaťa, síce nepáchli, ako ubezpečoval parížsky profesor, no jemný prach, ktorý sa z nich šíril, bol onedlho taký neznesiteľný, že sa Francúzi ponosovali na dýchacie ťažkosti a slziace oči a urýchlene hľadali iné miesto na ich uskladnenie.

Okrem Milléquanta, ktorý si pripisoval objavenie hrobky a cítil sa pritom ako Mariette, nálezy nikoho z tímu nenadchli.

Hieroglyfické texty z archeologického hľadiska nemali veľký význam, lebo sa v takejto alebo podobnej podobe vyskytli už v mnohých iných hroboch, zopár reliéfov bolo pôdnymi zosuvmi alebo zlodejmi zničených a inventár sa pri podrobnejšom prieskume ukázal taký nezaujímavý, že dokonca aj Milléquant súhlasil s Coursierovým návrhom, aby múmie a krčahy vrátili na miesto. Mimochodom, o Imhotepovi nebolo nikde ani zmienky.

V tejto situácii sa rozhodli, že bude lepšie, ak zvieracie múmie a nálezy črepov nebudú odnášať späť robotníci; i keby Neférovú hrobku zamurovali alebo inak uzavreli, rozchýrilo by sa to a pritiahlo zlodejov a vykrádačov hrobov. Francúzom nešlo ani tak o to, aby zachránili obsah hrobky, ale skôr si uvedomovali, že by prilákali pochybnú zberbu, ktorá by z nich už nespustila oka, a oni by nemohli pokračovať vo svojej pôvodnej úlohe.

Dohodli sa teda, že veci v noci odnesú späť do hrobky, vchod uzavrú a na druhý deň budú vo vykopávkach pokračovať na inom mieste. Egyptskému predákovi povedia, že inventár poslali do múzea v Káhire. Okolo polnoci boli hotoví s prácou, ktorá by v tajnom pozorovateľovi nepochybne vyvolala nejednu otázku. Ostávalo už len zamurovať vchod, to mal urobiť Edouard Coursier, a pred tým si ešte urobili prestávku.

Vnoci sa ochladilo, no vzduch v domčeku bol ťažký a bolo tam toľko prachu, že radšej ostali vonku. Fľaša červeného vína šla z ruky do ruky a nad pohrebným okrskom vládlo mŕtve ticho. Zdalo sa, že aj šakaly a ostatní obyvatelia púšte sa uložili na odpočinok.

„Bolo to zbytočné, celkom zbytočné!" povedal d'Ormesson a nahnevane kopal do zeme. Hoci nebol obrátený k Milléquantovi, profesor pochopil, že poznámka bola adresovaná jemu, a tak sa obrátil k Toussaintovi a povedal:

„Profesor d'Ormesson zajtra začne nový výkop, ktorý nás zavedie Imhotepovi na stopu!"

Toussaint sa zasmial a odpil si z fľaše. „Keby sme len vedeli, ako ďaleko sú druhí. Niekedy rozmýšľam, či by sme to tu nemali zabaliť a začať odznova niekde inde."

„Ako to myslíte?" spýtal sa d'Ormesson.

„Nuž, možno by sme niekde v archívoch našli viac než tu v teréne. Buďme úprimní, najcennejšie informácie predsa máme z písomností uložených v múzeách a mnohé majú viac ako desiatky rokov."

„Ja tu s tým veľmi ochotne seknem," prerušil ho d'Ormesson, no vzápätí zdúpnel. Odkiaľsi sa ozvalo tlmené dunenie a pôda sa otriasla ako pri zemetrasení.

„Kde je Coursier?" skríkol Milléquant do noci. „Coursier!" Ticho.

Milléquant, d'Ormesson a Toussaint sa rozbehli k Neférovej hrobke. Toussaint držal v ruke karbidovú lampku. „Coursier!" zavolal do tmy. „Coursier!"

Vsvetle lampy bolo vidieť, že sa zem nad Neférovou hrobkou preliačila.

„Coursier! Coursier!" neprestajne volali. Na mieste, kde bol pôvodne vstup, civela rozďavená diera a stúpal z nej kúdol prachu.

„Ježišmária, Coursier," jachtal Milléquant.

Toussaint sa spamätal prvý, cez ústa a nos si previazal vreckovku a vstúpil do krátera.

„Vy ste sa zbláznili!" Milléquant zdesene obiehal okolo otvoru a neprestajne opakoval: „Vy ste sa zbláznili!"

Toussaint bol voči sebe rovnako tvrdý ako voči iným. S karbidovou lampkou na opasku odhodlane zostupoval do hĺbky. Bolo to veľmi namáhavé, lebo steny hrobky boli potrhané alebo zaklinené do seba, navyše musel byť pripravený, že sa pod jeho ťarchou ešte väčšmi zosunú.

Keď došiel na dno krátera, Toussaint uvidel, že aj vstup do hrobky sa zrútil; no kamenné kvádre sa do seba tak zaklinili, že vznikla aspoň nízka chodbička. Dlho nerozmýšľal, držiak lampky uchopil do zubov a opatrne, aby sa žiadneho kameňa nedotkol, štvornožky vliezol dnu. V tom okamihu si vôbec neuvedomoval, aké je to nebezpečné. •

Hlavná komora mala prevalený strop, ale v ľavom prednom rohu, ústiacom do chodby, sa ešte dalo postaviť. Toussaint posvietil lampou dnu. Syčiaci karbid, unikajúci zo štrbín pod držiakom, ho takmer omámil. Hustý jemný prach mu zahmlieval zrak a Toussaint dovidel sotva na dva metre. Lúč svetla však stačil, aby zbadal, že kamenná platňa, ktorá dosiaľ podopierala zvyšky stropu, je zaseknutá len na bočnom murive a iba zázrakom sa ešte celkom nezrútila.

Toussaint mimovoľne vtiahol hlavu medzi plecia a aby unikol hroziacemu nebezpečenstvu, urobil niekoľko krokov dopredu smerom k bočnej komore, kde boli veľké krčahy. Priechod veľkému tlaku zhora odolal, a murivo na ľavej strane tiež. V nejasnom svetle lampky videl, že strop rozdrvil krčahy, lebo črepy predného krčaha boli rozmetané všade naokolo ako po explózii a zadný bol zavalený kvádrami.

Lenže aké to boli kvádre! Niektoré vysoké ako chlap, no široké sotva ako dlaň, chaoticky navŕšené v sutine, akoby ich tam pohádzala ruka nejakého obra, alebo polámané na kusy. Medzi nimi vznikli dutiny, medzery a škáry, v ktorých sa dalo skryť. Toussaint do každej zasvietil, no po Coursierovi nebolo ani stopy.

Toussaintovi preblyslo hlavou, že ak je Coursier pochovaný pod týmito sutinami, potom každá pomoc prichádza neskoro, no ak v okamihu zosuvu vôbec nebol v komore, možno unikol a slepo sa rozbehol do noci, nevedno kam. Ako tak rozmýšľal, Toussainta zrazu zachvátil paralyzujúci strach, pocit, ktorý v snahe pomôcť v

prvom okamihu potlačil; no teraz ho predstava, že by sa skala nad ním mohla zrútiť a pochovať ho pod sebou, tak omráčila, že ho nohy celkom prestali poslúchať.

Toussaint stál ako skamenený a márne sa usiloval urobiť . krok, a keď už nevedel, čo si počať, lebo strach, že ho tam zasype, v ňom ešte narastal, päsťami si silno stisol lýtka a prinútil stuhnuté telo, aby kleslo na zem. Napokon sa štvornožky, hoci pokojne mohol kráčať vzpriamený, plazil k východu a karbidovú lampku tlačil pred sebou.

V mieste, kde napadané skálie nechalo voľný len nízky priepust, zrazu Toussaint zbadal stuhnutú ruku. Predlaktie, ktoré k nej patrilo, bolo uprostred privalené vari metrovým prasknutým kvádrom. Toussaint pochopil, že k ruke iste patrí aj telo. Coursier!

Toussaint prisunul lampku čo najtesnejšie k ruke. Prach naokolo bol od krvi sfarbený dotmava. „Coursier!" zajachtal Toussaint potichu, „Coursier!" Vedľa ruky ležal tmavý zvitok papiera, akoby Coursierovi vypadol z ruky. Toussaint ho zodvihol.

Žiaľ za človekom, s ktorým už niekoľko týždňov žil na takom úzkom priestore, sa u Toussainta prejavil neočakávaným spôsobom. Do očí sa mu vovalili slzy a tvrdý chlapík, ktorý si nepamätal, kedy naposledy plakal, sa naraz rozvzlykal; vzápätí však pocítil, že ho nohy opäť poslúchajú, naozaj, mohol sa hýbať, a tak sa čo najrýchlejšie vrátil na povrch.

Milléquant a d'Ormesson tam mlčky stáli a spýtavo sa pozerali na Toussainta. Ten iba prikývol a rukou pokynul k domčeku. Malo to znamenať toľko ako: Už sa nedá nič robiť. Poďme!

V domčeku Emile Toussaint vyrozprával ostatným, ako našiel Coursiera. Sedeli okolo jediného stola, nalievali sa červeným vínom a Milléquant s d'Ormessonom sa po dlhom čase opäť spolu zhovárali. Toussaint si zrazu spomenul na zvitok papiera, ktorý

našiel pri Coursierovej ruke, a vybral ho z vrecka. Profesori sa so záujmom prizerali, ako sa ho usiluje vyrovnať.

„Toto som našiel pri Coursierovej ruke," povedal Toussaint a naťahoval papier cez hranu stola. Bol to starý sivohnedý baliaci papier, na mnohých miestach natrhnutý a doudieraný, veľký asi ako otvorená kniha. Toussaint ho položil doprostred stola, aby si ho všetci mohli prezrieť.

Papier vyzeral dosť starý a dochytaný, lebo kresby hrubou tesárskou ceruzou na niektorých miestach už ani nebolo vidieť. Boli to prevažne drobné geometrické útvary, trojuholníky, štvorce a kruhy pospájané priamkami. Obraz dopĺňali záhadné dvoj- a trojciferné čísla.

„Neviete, čo by to mohlo byť?" spýtal sa Toussaint sťažka.

D'Ormesson si pritiahol papier, zo všetkých strán ho poobracal, pozrel sa naň proti svetlu, potom ho posunul k Milléquantovi a povedal: „Nemám tušenia."

„Muselo to vypadnúť Coursierovi z ruky. Ako inak by sa to tam dostalo?"

Milléquant sa oprel o operadlo drevenej stoličky a oboma rukami uchopil papier, aby naň dopadalo svetlo lampy zo stropu, a potom si začal čosi mrmlať, no ostatní tomu nevenovali pozornosť.

„Mohlo sa to stať komukoľvek z nás," povedal d'Ormesson, riadne si glgol, a potom si rukávom utrel ústa a s námahou hľadal vhodné slová. „Zajtra ho odtiaľ musíme dostať. Máte nejakú predstavu, ako to urobiť, Toussaint?"

Toussaint pokrčil plecami: „Potrebujeme zdvihák. Ak sa nám podarí nadvihnúť kamennú platňu, ktorá Coursiera privalila, pokojne ho môžeme vytiahnuť, hoci isté nebezpečenstvo tam predsa len je!"

„Bol to fajn chlapík," poznamenal profesor d'Ormesson pre seba, „a pritom mi zo začiatku vôbec nebol sympatický. Vyzeral, akoby

sa väčšmi vyznal v ženských než v dejinách staroveku; myslel som si, že keď ide o peniaze, je schopný všetkého. Poznám takých ľudí."

Toussaint pokrútil hlavou: „Bol to vynikajúci vedec a pokojne by bol mohol žiť zo zdedeného majetku, na Collége de France pracoval pre radosť."

Milléquant si začal obradne čistiť okuliare, pritom však nespúšťal zrak z papiera ležiaceho pred ním na stole, a z času na čas zašomral: „Zaujímavé, zaujímavé!" a pokyvkával hlavou.

Toussaint a d'Ormesson sa prisunuli bližšie. „Čo si o tom myslíte, profesor?" spýtal sa Toussaint.

Milléquant si typickým teatrálnym spôsobom nasadil okuliare v zlatom ráme, rukou poklopkal po obchytanom papieri a povedal: „Nie som si istý, ale vidí sa mi, že ide o situačný plán Sakkáry."

Kolegovia sa na neho zarazene pozreli. Ak to naozaj je situačný plán, potom vyzerá celkom inak než ostatné plány, ktoré používali.

„Samozrejme, ide o *starý* plán!" dodal Milléquant, „má najmenej päťdesiat rokov. Len sa pozrite, aha!" ukázal na pravý dolný roh, kde boli zreteľné písmená A a M.

„A bodka, M bodka? Čo to znamená?" vyzvedal sa Toussaint. „Čo si myslíte vy?" obrátil sa Milléquant k d'Ormessonovi. „Zdá sa, že myslíme obaja na to isté," odvetil d'Ormesson. „Auguste Mariette." „Správne."

Všetci traja razom vytriezveli. d'Ormesson si papier pritiahol bližšie, ostatní s natiahnutými krkmi pozorne sledovali jeho počínanie.

„Aha," povedal Milléquant a ukazovákom poklopkal po trojuholníku uprostred papiera. „To je Džóserova pyramída. Severovýchodne od nej Userkafova pyramída, juhozápadne Unova a ešte kúsok ďalej Sechemchetova. Štyri trojuholníky, ktoré takmer vytvárajú priamku."

„Pripusťme, že vaša teória je správna," poznamenal Toussaint, „potom by severovýchodne od Džóserovej pyramídy muselo byť zakreslené pohrebisko posvätných býkov."

„Správne!" zvolal vzrušene d'Ormesson, „Pozrite sa, táto mriežka, to je serapeum."

Postupne sa v pláne orientovali, lokalizovali jednotlivé hrobky zakreslené ako štvorčeky, i kolieska, ktoré mali špeciálny význam ako napríklad Mariettov dom blízko serapea, a odčitovali vzdialenosti uvedené v metroch.

Samozrejme, že spolu s plánom sa vynorilo množstvo otázok. Napríklad, ako sa k nemu Coursier dostal, prečo ho v Neférovej hrobke mal pri sebe a prečo im existenciu dokumentu zatajil. Bolo pomerne nepravdepodobné, že Coursier našiel plán v Neférovej hrobke, práve vtedy, keď do nej vrátili bezcenný inventár. Skrýval plán nejakú informáciu, ktorú pred nimi Coursier z akýchkoľvek dôvodov chcel zatajiť? Bolo v Neférovej hrobke predsa len niečo významné, čo uniklo ich pozornosti?

Ešte v tú noc sa rozhodli, že vyhlásia heslo *faraón,* aby informovali konzula Sachsa-Villatteho o Coursierovej smrti, zastavia práce a s vyslobodením tela počkajú, kým nedostanú detailnejšie pokyny z Alexandrie. Robotníci začnú na druhý deň s výkopmi na opačnom konci areálu, severne od domca, a vstup do Neférovej hrobky sa najskôr zamrežuje.

Na spánok v tú noc nemali ani pomyslenia: Milléquant sníval o tom, že *jeho* hrob je predsa len významnejší, než všetci pripúšťali; d'Ormesson síce kolegovi záviel úspech, ale predsa by len bol najradšej, keby už bolo hľadaniu koniec; a Toussaintovi neschádzala z mysle Coursierova vystretá ruka, trčiaca spod hŕby skál.

Namiesto spánku sa radšej pustili porovnávať Mariettov plán so svojimi súčasnými plánmi. Bola to veľmi namáhavá práca, lebo pri

každom objekte museli uvažovať, či bol objavený v poslednej dobe, alebo bol známy už za čias Marietta. Celkom jednoznačne sa však potvrdilo, že ide o mapku Sakkáry.

Takáto mapka sama osebe neznamenala žiadnu záhadu, preto si nevedeli vysvetliť, prečo ju Coursier pred nimi tajil. Keď v starom pláne identifikovali všetky zakreslené objekty, ostal im jediný krúžok označený krížikom, ktorého význam nepoznali. Nachádzal sa západne od Džóserovej pyramídy, neboli pri ňom zaznačené žiadne kóty a zrejme sa nachádzal v teréne, ktorému archeológovia dosiaľ nevenovali väčšiu pozornosť.

Milléquant teda vyšiel s otázkou, či už Mariette nemohol pátrať po Imhotepovi, no odpoveďou mu bol iba d'Ormessonov búrlivý smiech, ktorý vyhlásil, že Mariette svoje výskumy síce dokumentoval veľmi lajdácky a keď niečo hľadal, radšej než staré písomnosti používal pušný prach, no pátranie po Imhotepovi by v žiadnom prípade nebol mohol utajiť.

Veľa nechýbalo a boli by si opäť vošli do vlasov, keby Emil Toussaint nebol zmierlivo zasiahol poznámkou, že sa v predchádzajúcich týždňoch venovali aj oveľa menej významným indíciám a že by azda stálo za to pustiť sa po záhadnej Mariettovej stope; veď v archeologickom výskume nič nie je nemožné. Zdôraznil však, že v žiadnom prípade nestojí na Milléquantovej strane, a navrhol, aby dali vek a pravosť Mariettovho plánu overiť tajnej službe, lebo Milléquantova myšlienka sa mu vôbec nevidí taká absurdná.

Na druhý deň ráno provizórne uzavreli Neférovú hrobku železnou mrežou. Nevzbudili pritom pozornosť, lebo aj ostatné hrobky na okolí boli zabezpečené rovnakým spôsobom. Milléquant poslal konzulovi Sachsovi-Villattemu do Alexandrie telegram nasledujúceho znenia: *Faraón-stop-účasť nevyhnutná-stop-Milléquant.*

Dr. Paul Sachs-Villatte pricestoval do Sakkáry na druhý deň vlastným kabrioletom značky Lorraine-Dietrich, ktorý sám šoféroval, no dva kilometre pred Sakkárou si prenajal somára - chcel šetriť automobil a nechcel spôsobiť zbytočný rozruch. Ukázalo sa, že sa rozhodol správne, lebo v celom rozľahlom areáli Sakkáry bolo v tých dňoch rušno ako v mravenisku. Hemžilo sa to tam turistami z celého sveta, ktorých prilákali fantastické reportáže v časopisoch. Autobusy cestovnej kancelárie *Cook's* sa na vysokých kolesách knísali po nespevnenej ceste púšťou takmer až k samotnej Džóserovej pyramíde a vzorne pripravení sprievodcovia vo všetkých jazykoch ospevovali architektúru geniálneho Imhotepa.

Vo francúzskom baraku sa konala porada o ďalšom postupe. Emilovi Toussaintovi z Deuxiéme Bureau sa už vrátila chladnokrvnosť a tvrdosť, a navrhol, aby Coursierovo telo nechali tam, kde je, a ohlásili, že je nezvestný; podľa neho by každé iné riešenie spôsobilo zbytočné komplikácie. Profesori s tým nesúhlasili a ani konzulovi Sachsovi-Villattemu sa to veľmi nepozdávalo, napokon, oficiálne oznámenie by zmobilizovalo úrady a pravdepodobne by sa aj noviny zaujímali, za akých okolností došlo k tragédii. Utajenie ich poslania by bolo ohrozené.

Napokon sa zhodli na konzulovom návrhu, aby mŕtveho Coursiera v noci tajne vytiahli, sanitkou francúzskej misie previezli do Alexandrie a odtiaľ s oficiálnym úmrtným listom naložili na loď do Marseille. Ak celú akciu precízne naplánujú, od vyslobodenia mŕtvoly po odchod lode by nemalo prejsť viac ako osemnásť hodín. Realizáciou poverili Toussainta.

Najbližšia loď, ktorá prichádzala do úvahy, *Fraternité,* mala zdvihnúť kotvy napozajtre večer; preto bolo treba vytiahnuť Coursierovo telo v noci druhého dňa. Zdviháky a tyče boli

pripravené. Toussaint a d'Ormesson sa dobrovoľne podujali na nebezpečnú úlohu. Hodinu po západe slnka sa vydali na cestu.

Sakkárska rovina bola zahalená do ticha, a hoci z jasného hviezdnatého neba dýchal chlad, slnkom prehriaty púštny piesok ešte vyžaroval príjemné teplo. Na dvoch somároch, ktoré boli inventárom baraka, odviezli k hrobke nástroje, lampy a skladacie nosidlá z plachtoviny. Pod zámienkou prepravy chorého objednali na polnoc sanitku. Toussaint a d'Ormesson nemali viac než tri hodiny.

Sachs-Villatte strážil pred vstupom, Milléquant ostal v baraku. Pre prípad, že by nastali neočakávané udalosti a museli by okamžite ukončiť vyslobodzovacie práce, mali dohodnuté svetelné signály.

Prvý sa odvážil zostúpiť do hrobky Emile Toussaint - bez nástrojov, vyzbrojený iba lampou. D'Ormesson spustil dolu na lane oba zdviháky a tyče; potom zostúpil sám. Triasol sa na celom tele, starý urodzený profesor nebol zvyknutý na takú námahu. No možno ho rozrušila aj nanajvýš neobvyklá úloha, na ktorú sa podujal.

„Človeče, veď vy sa trasiete ako osika!" zvolal Toussaint, keď profesor zostúpil do hrobky.

„Vari je to zázrak?" odvetil d'Ormesson. „Napokon, takéto veci nerobím každý deň."

„A pritom nás to najťažšie ešte len čaká."

D'Ormesson sa usiloval zorientovať. Preliačený tunel, ktorý sa pred nimi otvoril, pôsobil hrozivo a veľa nechýbalo, a profesor by sa bol vrátil, keby nebolo Toussainta: Bez slova sa zohol a zmizol pod zaklinenými kamennými doskami.

D'Ormesson nemal na výber, musel ho nasledovať. Zhlboka sa nadýchol, klesol na kolená a po štyroch sa pustil za Toussaintom. Úzka chodbička mala šesť-sedem metrov, no pri predstave, že by

sa hŕba skál nad ním mohla kedykoľvek zrútiť, sa mu aj sedem metrov videlo nekonečných. D'Ormessonovi zišlo na um, že ani nevedia, ako dostanú Coursierovo telo cez úzky tunel.

Na konci tunela Toussaint hlasno vykríkol. D'Ormesson nerozumel, čo volá, najskôr si myslel, že sa zranil na úlomku skaly; ale Toussaint nehybne stál, ruku s lampou vystieral pred sebou a vyjavené civel na zem.

'„Počujte, čo sa stalo?" D'Ormesson oboma rukami zatriasol Toussaintom.

Ten mlčky ukázal na kamennú dosku pred sebou.

„A čo má byť? Preboha, Toussaint, čo sa deje?" Ešte nikdy nevidel ostrieľaného Toussainta, ktorý si vedel poradiť v každej situácii, takého vyplašeného.

„Coursier!" zajachtal Toussaint. „Je preč."

„Čo to má znamenať? Azda chcete povedať, že vstal z mŕtvych ako pán Ježiš?"

„Neviem," zašepkal Toussaint vystrašene.

„Vy žartujete, Toussaint!"

„Nie!" zvolal Toussaint zúrivo, schmatol d'Ormessona za golier a sotil ho na zem. „Aha, pozrite sa. Spod tohto kameňa mu trčala ruka. Videl som to na vlastné oči, pochopte, a teraz je doska odsunutá a Coursier je preč. Preč!"

D'Ormesson posvietil lampou do otvoru pod kameňom, potom sa pomaly obrátil, prebehol kužeľom svetla po rozbitom kameni a napokon zasvietil Toussaintovi do tváre.

Toussaint si rukou zaclonil oči. „Čo to robíte? Zbláznili ste sa, d'Ormesson?"

D'Ormesson spustil lampu a Toussaintove tvrdé črty zahalili strašidelné tiene. Chvíľu sa na seba mlčky pozerali.

„Viem, čo si myslíte," ozval sa Toussaint. Pohľad vyjavené upieral na kamennú dosku.

D'Ormesson namrzene mávol rukou. „Povedal by som, že mi minimálne dlhujete vysvetlenie."

„Aké vysvetlenie?" vybuchol Toussaint. „Ja si to sám neviem vysvetliť! Viem, asi pochybujete o mojom zdravom rozume, ale prisahám, týmito očami som videl Coursierovu ruku pod týmto kameňom. Aha, pozrite sa..." Toussaint postavil lampu na zem. „Táto tmavá škvrna je krv. A tu, aha, tadiaľto niečo ťahali. Teraz mi už azda veríte."

D'Ormesson sa zohol. Naozaj, na prednej strane kamennej dosky bola veľká tmavá škvrna, ktorá pri bližšom pohľade vyzerala ako zaschnutá krv. D'Ormesson sa zodvihol, zamyslene si pretrel čelo a povedal: „Toussaint, pripusťme, že ste naozaj videli Coursiera ležať pod týmto kameňom, lenže, prepáčte, potom nám dvojnásobne dlhujete vysvetlenie."

„Dočerta s vaším vysvetľovaním! Ja predsa sám neviem, čo si mám o tom myslieť. Sám sa Coursier v žiadnom prípade nemohol vyslobodiť. Bol predsa mŕtvy. Mŕtvy, mŕtvy, mŕtvy!" Toussaint kričal na profesora, až sa ozvena odrážala od stien, a pri tom už vari po stý raz svietil do každého rohu a neprestával krútiť hlavou.

Nebolo ľahké vysvetliť situáciu konzulovi Sachsovi-Villattemu. Keď mu oznámili, že Coursierovo telo zmizlo, rozosmial sa, lebo to považoval za žart, a museli vynaložiť veľa energie, kým ho presvedčili, že to myslia vážne. Noblesné zdržanlivý konzul zúrivo zanadával, až sa profesor, hoci podistým nebol žiadny svätuškár, strhol, a krátkymi krokmi začal divo pobiehať hore-dolu pred prevaleným vstupom do hrobky.

„Viete vôbec, čo to znamená?" zvolal priškrteným hlasom do tmy. „Niekto nás už dlhší čas pozoruje. Ale to nie je všetko! Coursier zrejme pracoval pre druhú stranu."

„Pre druhú stranu?"

„Pre Britov, Nemcov, nacionalistov, Američanov, čo ja viem?"

„Dovoľte mi poznámku," ozval sa d'Ormesson, „vaša argumentácia nemá logiku. Pripusťme, že Edouard Coursier z dôvodov, ktoré nepoznáme, naozaj pracoval pre niekoho iného, a pripusťme, že naozaj utrpel smrteľný úraz. Veď ten Niekto by bol blázon, keby na seba upozornil tým, že mŕtveho Coursiera vytiahne von."

Profesorov argument bol celkom logický, lenže ten, kto Coursiera tajne vytiahol, musel mať nejaký dôvod. Bola to groteskná situácia. Deuxiéme Bureau zmobilizuje špičkového agenta a špičkový tím odborníkov, aby pozorovali aktivity iných tajných služieb, a zrazu sa ukáže, že boli sami sledovaní.

Profesor Milléquant za týchto okolností odmietol pracovať ďalej a zdôraznil, že Coursier možno predsa len niečo vedel, možno narazil na Imhotepovu stopu, a pritom niekomu skrížil cestu a ten Niekto necúvol ani pred vraždou. Za takýchto okolností je predsa celkom reálne, že sa Neférová hrobka nezrútila sama od seba, ale cudzím pričinením.

Milléquant a d'Ormesson boli pevne presvedčení, že odpoveď na tieto otázky je ukrytá v mapke, ktorú našli pri Coursierovi; Sachs-Villatte bol príliš zdrvený, aby si vytvoril vlastný názor, a Toussaint o tom pochyboval.

Na druhý deň vyplávala z Alexandrie *HMS Alexandra* a nabrala kurz na Southampton. Na palube mala zaletovanú cínovú rakvu. Úmrtný list bol vystavený na meno Charles Whitelock, Glasgow. Prevoz hradilo britské ministerstvo zahraničných vecí, oddelenie Intelligence Service.

Muži stoja vyššie ako ženy, lebo Boh ich uprednostnil, a tiež preto, že muži sa delia o svoj majetok so ženami. Cnostné ženy sú pokorné a chránia si to, čo Boh nariadil ochraňovať. Tie ženy, ktoré budú azda neposlušné, varujte! Vyhraďte im osobitné miesta na spanie a bite ich.

KORÁN 4:38

Stretnutie s melancholickým barónom prinieslo neočakávaný zvrat v ich osude. Omar, Halima a Nadžíb, pripravení na život plný odriekania, sa odrazu stali súčasťou berlínskej smotánky a len zmienka, že sú priateľmi baróna von Nostiz-Wallnitz, im otvárala všetky dvere. Barón im dal k dispozícii elegantný priestranný byt v jednom zo svojich veľkopanských nájomných domov medzi Ríšskou bankou a berlínskou činohrou, v štvrti, kde nebolo vidieť nezamestnaných, ktorí sa inak ponevierali všade, ani nekonečné zástupy žobrákov pred vývarovňami. Nadžíb dva razy denne učil svojich priateľov nemčinu, zvyšný čas trávili v barónovom súkromnom archíve.

Trvalo tri týždne, kým si prezreli a preštudovali barónove materiály, a nepredstaviteľné množstvo poznatkov, ktoré pritom získali, ich uviedlo do stavu ozajstnej eufórie. Omar a Nadžíb dobrovoľne trávili v archíve celé noci, robili si poznámky a vyvíjali teórie, aby ich vzápätí zavrhovali. Potvrdilo sa im, čo dosiaľ iba predpokladali: lady Dawsonová poťahovala nitky britskej tajnej služby a bola Imhotepovmu tajomstvu najbližšie, v tesnom závese za ňou nasledovala skupinka okolo Mustafu Agu Ajata. Zdalo sa, že egyptskí nacionalisti, medzi ktorými kľúčovú úlohu zohrával Alí ibn al-Husajn, sú nezmieriteľné rozvadení a

zameraní len na vlastný prospech, čo negatívne ovplyvňovalo ich pravé poslanie. Čo sa týkalo francúzskej tajnej služby, jej činnosť bola pomerne nepriehľadná, lebo často striedala miesta i objekty svojho záujmu, ba pri povrchnejšom pohľade by jej aktivity boli mohli pôsobiť nekompetentne a naivne, keby nebolo prefíkaného Toussainta, od ktorého bolo možné očakávať aj hru na niekoľko strán a rôzne iné rafinované krycie manévre.

Dôkazom solídnej práce nemeckej tajnej služby bola samotná skutočnosť, že sledovala všetky ostatné tajné služby a počínala si tak nenápadne, že ostatní pochybovali, či vôbec Nemci vedia o operácii Imhotep. Freienfels síce sprvu považoval barónove aktivity za neškodnú zábavku, no teraz mu neušlo, že Nostiz angažoval vlastný, pomerne kompetentný tím, ktorý by s využitím všetkých informácií, ktoré mu Freienfels poskytol, pokojne mohol konkurovať aj ríšskej tajnej službe; ba dokonca hrozilo, že mu zlížu smotanu.

Došlo teda k schôdzke v bare hotela *Adlon*, pri ktorej na oboch stranách padli ostré slová. Nostiz po štyridsaťročnom priateľstve vyhlásil, že Freienfelsa viac nepozná, a ten mu zasa vynadal do podliakov a egoistov. Freienfels vyhlásil, že záležitosť medzitým nadobudla priveľký význam, než aby ju mohol prenechať takému rojkovi, ako je on, a ak to Nostiz nechápe, je mu ho veľmi ľúto.

Barón von Nostiz-Wallnitz to nepochopil. Zavolal si Omara a Nadžíba, oboznámil ich s novou situáciou a spýtal sa, či napriek tomu môžu pre neho pracovať, a prisľúbil im všemožnú osobnú pomoc.

Angličania, Francúzi ani Nemci napriek veľkému aparátu nedosiahli žiadne pozoruhodné výsledky, odvetil Omar a povedal barónovi, aby to považoval za odpoveď na svoju otázku. Podľa neho nemá zmysel prekopávať lopatami púšť a hľadať Imhotepovu

hrobku, ak človek nepozná ani miesto, kde by génius mohol byť pochovaný.

Von Nostiz vyhŕkol ako zelektrizovaný: „Vy teda neveríte, že leží v Sakkáre?"

„Nejde o to, či veríme, dôležité je, že to nevieme!" namietol Nadžíb. „V žiadnej z pyramíd niet ani zmienky o tom, že by staviteľ faraónovej pyramídy odpočíval na tom istom mieste ako jeho panovník, ani že by bol pochovaný v tieni pyramídy. Možno nie je celkom nepravdepodobné hľadať Imhotepa v Sakkáre, lebo Sakkára bola mestom mŕtvych Memfisu a Memfis bol hlavným mestom Starej ríše; ale v žiadnom prípade to nie je isté!"

„To znie, akoby ste sledovali celkom inú stopu!"

„Skôr by som povedal, že sledujeme stopu inej stopy," povedal Omar. „Myslím, že by sme mali pokračovať tam, kde skončil ten, čo bol k rozlúšteniu záhady najbližšie."

„Koho máte na mysli, Omar?"

„Profesora Hartfielda. Hartfield mal najrozsiahlejšie poznatky a zrejme aj rozhodujúci úlomok tabuľky, ktorá je kľúčom k tajomstvu."

„Lenže Hartfield je mŕtvy. Nejakí agenti ho zavraždili. To je predsa jasné."

„Vôbec nič nie je jasné," namietol Omar, „kým sa nenájde Hartfieldovo telo, jasné nie je vôbec nič!"

Barón rozčúlene zašermoval rukami: „Azda si vážne ne: myslíte, že pani Hartfieldovú zavraždili, profesora uniesli a teraz ho niekde v tajnosti nútia pokračovať v práci?"

„Vylúčené to nie je..." zamyslel sa Omar.

„A o čo opierate svoje tvrdenie?"

Omar pokrčil plecami. „Možno je to len fixná idea; ale mám také tušenie. I keby Hartfield predsa len nebol medzi živými, musíme vypátrať, čo sa s ním stalo."

Nadžíb prikývol a barón pokýval hlavou. „Kedy Hartfield zmizol?" spýtal sa napokon.

„Podľa údajov vo vašom archíve to budú takmer presne štyri roky. Vyplýva to zo správy v londýnskych *Timesoch* zo 4. septembra 1918. Hartfieldovú ženu Mary neskôr našli mŕtvu päť kilometrov západne od Sakkáry. Po profesorovi niet ani stopy."

„Vravíte, päť kilometrov západne od Sakkáry? Čo, dočerta, mohla pani Hartfieldová hľadať v Líbyjskej púšti?"

Omar sa trpko zasmial: „Keby sme to vedeli, o hodný kus by sme pokročili; lenže to nevieme. Medzi vašimi dokumentmi som však narazil na jednu zaujímavú informáciu. Ríšska tajná služba údajne zistila, že mŕtva pani Hartfieldová mala vo vrecku akýsi list..."

„Dajte pokoj s listom! Mŕtvi predsa nemávajú pri sebe listy. Ten list jej určite niekto strčil do vrecka, aby odpútal pozornosť. Oveľa väčšmi by ma zaujímalo, čo bolo príčinou smrti. Ako prišla pani Hartfieldová o život?"

„To zo spisu nevyplýva. Stojí tam len: Neboli zistené žiadne stopy cudzieho zavinenia."

Barón sa zamyslene prechádzal po izbe. Naraz sa spýtal: „A čo bolo v tom liste?"

„Šlo o akési stretnutie v káhirskom hoteli Savoy a odovzdanie odtlačku kamennej dosky za sumu, ktorá človeku vyráža dych."

„Koľko?"

„Desaťtisíc britských libier!"

„Desaťtisíc libier? To je kopa peňazí."

„To je celý majetok. Lenže - Hartfieldovci neboli chudáci. Neboli na odkázaní na tie peniaze. Nájomné domy v Bayswateri a Paddingtone im vynášali viac, než mohli minúť za celý život. Vychádzame teda z toho, že pani Hartfieldová na ponuku nepristúpila."

Nadžíb zalistoval v podkladoch a vybral kópiu spisu tajnej služby, ktorý sa týkal záhadného listu. „Aha," povedal a poklopal na papier, „odovzdanie odtlačku sa malo uskutočniť 12. októbra 1918 o jedenásť nula nula. Ibaže k nemu už evidentne nedošlo."

Nostiz sa zamyslel. „Vychádzajme z toho, že máte pravdu a Hartfield je ešte nažive. Kde by ste začali pátrať?"

„Počujte," odvetil bez zaváhania Omar, „ja by som nehľadal tam, kde to doteraz skúšali všetci, v Sakkáre, ale najskôr by som preskúmal prostredie, z ktorého Hartfield pochádzal, v Londýne. Nemyslím si, že by sme mali vyhodnocovať poznatky cudzích tajných služieb. Ak sa chceme dostať ďalej, no najmä ak chceme ostatných predbehnúť, musíme vykročiť vlastnou cestou."

Barónovi sa zapáčila Omarova rozhodnosť a už nasledujúci deň mu obstaral pas a vízum, a vybaveného pozoruhodnou finančnou hotovosťou, poslal Omara do Anglicka. Halime sa zapáčil berlínsky spoločenský život, ostala teda tam, a Nadžíb dostal z najvyšších miesto povolenie na preskúmanie archívu Nového múzea. Naoko mal katalogizovať egyptské exponáty, v skutočnosti sa však zaujímal o správy z archeologických vykopávok a korešpondenciu všetkých nemeckých archeológov, ktorí kopali v Egypte.

Príslušný pracovník ministerstva najskôr zamietol jeho žiadosť, na barónov príhovor mu však povolenie nakoniec udelil samotný minister. Dôvodom takejto zdanlivo prílišnej opatrnosti ministerstva bola aféra, o ktorej sa písalo na celom svete. Istý berlínsky archeológ našiel pred desiatimi rokmi v Egypte vápencovú bustu kráľovnej Nefertiti a protizákonne ju doviezol do Nemecka. Keď sa vec rozchýrila, došlo dokonca ku konfliktu na diplomatickej úrovni a Egypťania sa od tých čias márne usilovali získať späť svoje vlastníctvo.

Omar odcestoval linkovým parníkom do Dôveru, odtiaľ rýchlikom do Londýna, presne o 18 hodín 10 minút vystúpil na Victoria Station, nasadol do čierneho taxíka a popri Buckinghamskom paláci, Park Lane a Marble Arch zamieril smerom na Bayswater. Neďaleko Paddington Station, v ohybe Harrow Road, sa Omar ubytoval v hoteli *Midland*, ktorý, aspoň podľa prospektu, patril k prvotriednym zariadeniam, a kým vypĺňal prihlasovací lístok, spýtal sa, ako ďaleko je Gloucester Terrace.

Recepčný pochválil jeho skvelú angličtinu,, napravil si naškrobené manžety a horlivými gestami ukázal Omarovi, že musí tri razy zahnúť za roh, nie je to ďalej ako päť minút. Omar si celkom nalačno šiel ľahnúť a vyspať sa.

Na druhý deň svietilo slnko, čo, mimochodom, v Londýne vôbec nie je také zriedkavé, ako sa vraví. Omar si dal bohaté anglické raňajky a vydal sa na cestu. Hoci bol v Londýne prvý raz, mesto mu prichodilo známe. Mená ulíc a fasády domov mu boli známejšie ako v Berlíne, lebo profesor Shelley a jeho žena Claire mu za dlhých zimných večerov v Luxore Anglicko, a najmä Londýn dopodrobna opísali.

Od Káhiry a každého iného mesta v Egypte sa Londýn odlišoval tým, že ulice boli čisté a doprava organizovaná. Automobilov tu bolo oveľa viac ako kočov, poschodové autobusy na vysokých kolesách, a dokonca aj pouliční predavači, ktorých bolo v Káhire ako múch, sa v Londýne správali s vyberanou odmeranosťou.

Prvé prekvapenie Omar zažil, keď pred domom na Gloucester Terrace 124, bielym dvojposchodovým mestským domom z raného viktoriánskeho obdobia, o čom svedčil najmä strohý stĺpový portál, našiel mosadznú tabuľku s menom Hartfield, ktorá sa tak ligotala, že ju istotne leštili aspoň raz za týždeň. To isté platilo aj pre držiak zvončeka, za ktorý Omar odvážne potiahol.

Vo dverách sa zjavil bielovlasý starec s úslužnými pohybmi lokaja a vzápätí za ním aj dáma stredných rokov a navlas rovnakých spôsobov, ibaže mala oblečené mužské nohavice a v zuboch stískala cigaretu.

Omar nevedel, ako vyzerá profesor Hartfield, no bol si istý, že tento muž nemôže byť Hartfield. Predstieral teda, že kedysi pre profesora pracoval, teraz prišiel na návštevu do Anglicka a rád by sa s Hartfieldom pozhováral, lebo sa už štyri roky nestretli. Pri týchto slovách sa žena nedôverčivo zamračila, odstrčila starkého nabok a spýtala sa Omara na meno. Omar odpovedal podľa pravdy, prečo by mal klamať?

Dáma Omarovi stručne objasnila dôvod svojho nezvyčajného oblečenia - prácu v záhradke - a potom sa mu predstavila ako Amália Dounceová, z matkinej strany príbuzná pani Hartfieldovej, jej tety, nech ju Pánboh oslávi. Pani Dounceovú už nebolo možné zastaviť. V prívale slov vychrlila na Omara, že je už pätnásť rokov dobrým duchom tohto domu a počas ciest Hartfieldovcov, ktoré v minulosti často trvali aj niekoľko mesiacov, im viedla domácnosť a vedie ju aj ďalej, keď je pani Hartfieldová mŕtva a profesor nezvestný. Úrady však nechcú vyhovieť jej žiadosti a vyhlásiť profesora za mŕtveho, lebo vraj niektoré indície tomu nenasvedčujú.

Amália Dounceová bola podľa vlastného vyjadrenia jedinou oprávnenou dedičkou Hartfieldovského majetku a jej úsilie v tomto smere bolo úplne pochopiteľné a legitímne. Omara však pri rozhovore medzi dverami prekvapilo, ako nápadne zdržanlivo sa zhovorčivá dáma zatvárila, keď sa jej spýtal na indície, ktoré stoja v ceste jej dedičským nárokom. Povedala mu, že sa s profesorom Hartfieldom naposledy stretla v lete 1918, ak neráta, že sa jej prednedávnom zjavil vo sne ako žobravý mních, v dlhej kutni previazanej povrazom. Trpko sa zasmiala a povedala, že sú to už

tri týždne, no ešte teraz sa občas strhne zo sna a vidí, ako sa k nej mních, či Hartfield, alebo tvár, ktorú videla vo sne, s úškrnom blíži.

Omar nemal chuť počúvať ďalšie výklady snov pani Dounceovej, preto sa rozlúčil, v reštaurácii *King's Arms* zjedol nejakú maličkosť a po Bayswater Road sa pobral do blízkeho Hyde Parku. Posadil sa na lavičku za Serpentíne Bridge, prizeral sa množstvu labutí a vodných vtákov, ktoré sa tam tmolili, a uvažoval, čo si má myslieť o pani Dounceovej. Zaujímavá sa mu videla poznámka, že úrady na základe akýchsi indícií odmietajú vyhovieť jej žiadosti a vyhlásiť profesora za mŕtveho. Vydal sa teda na bayswaterský súd.

Mohutná stará stavba mala v sebe čosi hrozivé ako všetky budovy súdov na svete a Omarovi trvalo skoro hodinu, kým sa prepracoval na príslušné oddelenie k sudcovi Kitterbellovi, vysokánskemu šľachovitému mužovi s ježkom na hlave, ktorý si už takmer štvrťstoročie zarábal na živobytie a s ním spojený nárok na penziu tým, že od pondelka do piatka sedel za tmavým ošúchaným písacím stolom a na základe predložených písomných dokladov rozhodoval o tom, koho zbavia svojprávnosti či vyhlásia za mŕtveho, a táto úloha mu do čela nad nosom vyryla hlboké zvislé vrásky.

Omar predložil sudcovi svoj pas a vyhlásil, že môže podať doplňujúce informácie k prípadu Hartfield, ktorého tento súd odmietol vyhlásiť za mŕtveho. Sudcu Kitterbella Omarova horlivosť veľmi nenadchla, lebo citeľne narušila jeho denný program, určovaný dvoma stohmi spisov týčiacich sa pred ním na stole, a prinútila ho zavolať slečnu Sparkinsovú, osôbku, ktorá v zime i v lete chodila v čiernom a bola členkou *Women's Social and Political Union*, kde sa grupovali sufražetky. Slečna Sparkinsová

po dlhom čakaní priniesla prípad v podobe dvoch spisov a Kitterbell sa do nich zahĺbil.

Omar zatiaľ vyrozprával sudcovi tú istú historku, ktorou už obšťastnil pani Dounceovú, že pracoval u Hartfielda, že ho štyri roky nevidel a že si myslí, že je profesor už dlho mŕtvy. Omar dúfal, že s ním sudca nebude súhlasiť a pri tej príležitosti ho oboznámi s dôkazmi, že to tak nie je. Nemýlil sa.

Kitterbell zareagoval na Omarove slová pomerne prudko a požiadal ho, aby predložil dôkazy o svojom tvrdení. Potom vytiahol zo spisu príkaz na úhradu dvadsaťtisíc libier z banky Marylebone a položil ho na stôl. Na tlačive boli nasledujúce údaje: Káhira, 4. apríla 1921 a roztrasený podpis „Hartfield" a ako adresa číslo účtu v káhirskej Misr Bank, z ktorého, ako ukázalo šetrenie, požadovanú sumu oproti predloženiu splnomocnenia riadne a bez komplikácií vybrali. Ani Westminster Bank, ani Misr Bank nevyslovili žiadne pochybnosti o pravosti podpisov, a keďže mŕtvi zvyčajne nepodpisujú bankové prevody, je viac než pravdepodobné, že Hartfield je ešte medzi živými. Archeológovia bývajú čudáci a stránia sa verejnosti, a človeku, ako je Hartfield, to v týchto nepokojných časoch ani nemožno vyčítať. Sudca sa spýtal, či Omar Músá môže smrť profesora Hartfielda odprisahať alebo vie uviesť svedkov, ktorí by jeho úmrtie odprisahali.

To však Omar nemohol a ani to nemal v úmysle; dosiahol, čo chcel, a zdalo sa, že jeho tušenie sa potvrdilo: Hartfield žije niekde v Egypte a je veľmi nepravdepodobné, že by o svoje poznatky prišiel a v hľadaní Imhotepovej hrobky ďalej nepokračoval.

Lenže kde začať? Videlo sa mu nezmyselné hľadať človeka v krajine, ktorá je väčšia ako Anglicko, Francúzsko či Nemecko, navyše, keď sa ten človek skrýva. To by bolo horšie, ako hľadať ihlu v kope sena, a bolo by to nad Omarove sily. Co vie pani Dounceová? Omar nepochyboval, že vie viac, než bola ochotná

priznať. Ale prečo robila také tajnosti? Sľubovala si od toho vyplatenie dedičstva, alebo azda bola s Hartfieldom spolčená? Prečo nespomenula pochybnú finančnú transakciu? Ak spravuje profesorove financie, musela predsa o nej vedieť.

Omar sa teda na druhý deň vrátil na Gloucester Terrace a chcel sa pani Dounceovej spýtať, či vie o profesorovom bankovom príkaze z apríla minulého roka, ktorý jednoznačne dokazuje, že profesor Hartfield žije. Omarova otázka len potvrdila podozrenie pani Dounceovej, že cudzinec chcel niečo celkom iné, než navštíviť starého priateľa. S cigaretou v kútiku úst mu vynadala do špehúňov a pohrozila, že ak okamžite neprestane, zavolá políciu, mimochodom, povedala, podpis na bankovom prevode je falošný a nech sa tu Omar viac neukazuje.

Lenže Omar nebol človek, ktorý sa v zamotaných situáciách tak ľahko vzdáva; preto ešte raz navštívil aj sudcu Kitterbella a pohoršeným tónom sa spytoval, či sudca vie, že podľa pani Dounceovej je podpis na bankovom doklade sfalšovaný. Kitterbell sa v prvom rade usiloval zbaviť dotieravého informanta, preto namrzene zagúľal očami a potvrdil, že pani Dounceová vyjadrila pochybnosti o Hartfieldovom podpise, no prizvaný súdny znalec jeho pravosť jednoznačne potvrdil.

Keď sa však sudca začal vypytovať, prečo sa pán o prípad tak zaujíma, Omar sa okamžite porúčal.

Kým Omar pátral v Londýne, vôbec netušil, že v Berlíne sa mu osud chystá uštedriť ranu, ktorá ho zasiahne tvrdšie než všetko, čo dosiaľ zažil. Bola to porážka, na akú človek nezabudne celý život, hoci rany sa už dávno zahojili.

Všetko sa začalo na jednom z pravidelných štvrtkových koktailových večierkov baróna Georga von Nostiz-Wallnitz. Keby bolo našou úlohou charakterizovať cieľ tohto podujatia, potom by

ho azda najlepšie vystihovala formulácia „vidieť a byť videný": veľtrh márnosti, ktorého sa z prestížnych dôvodov musel zúčastniť každý Berlínčan vyššieho stavu. Koho barón Nostiz pozval, ten do neho patril, a kto nebol medzi pozvanými, ten vedel, že je zle.

Motali sa tam herci, režiséri i autori, spolu s konštruktérmi automobilov a majiteľmi elektrární, ktorí v honbe za spoločenským úspechom neváhali merať dlhú cestu z Hornej Lužice a Žitavskej panvy. Na týchto večierkoch sa zrodila nejedna hviezda, nejednu premiéru tam roznosili na kopytách, angažovali tam boxerov, iniciovali obchody a robili politiku. Ešte dva dni pred svojím zavraždením tam minister zahraničných vecí Walther Rathenau veselo debatoval s F. W. Murnauom, ktorého nemý film *Nosferatu* nadchol všetkých prítomných.

Na jednom z týchto koktailových večierkov sa na radosť mnohých pánov objavila aj Halima a so svojou nemčinou, podfarbenou arabským prízvukom, zožala veľký obdiv. Pri tejto príležitosti došlo k bezvýznamnej príhode, iba neskôr sa ukázalo, že to nemohla byť náhoda. Max Nikisch, populárny reportér *Berliner lllustrirte,* v tlačenici vrazil do Halimy a oblial ju červeným vínom - Nikisch pil výhradne červené víno -, ktoré zanechalo na jej šatách nepeknú škvrnu.

Nikisch sa kedysi previezol na cirkusovej motorke po oceľovom lane na vežu kostola cisára Wilhelma a od tých čias o ňom bolo známe, že ho nič nevyvedie z rovnováhy, no teraz len jachtal akési slabomyseľné ospravedlnenia, že ho to veľmi mrzí, a ponúkol sa, že Halimu odvezie domov a škodu jej zaplatí. Halima nechcela v poliatych šatách ostať dlhšie na večierku a ponuku prijala.

Nikisch, drobný, mľandravý mužíček, niečo ako Rudolpho Valentino, mal tmavé lesklé vlasy podľa poslednej módy úhľadne začesané dozadu. Na jeho krku nemohol chýbať motýlik, niekedy prúžkovaný, inokedy bodkovaný, ale vždy červený, a vyberanú

obuv si kupoval u Waldmüllera na Kniežacej ulici. Sivý Mercedes-Benz bol síce trocha nad jeho pomery, ale to okrem neho nikto nevedel.

Ani to, prečo napriek štyrom krížikom na chrbte ešte nezakotvil v manželskom prístave, nevedel nikto okrem Nikischa. V berlínskej spoločnosti bol jedným z najobletovanejších starých mládencov a ženy, ktorým dvoril, čo však bolo veľmi zriedkavé, si mohli kadečo namýšľať. Nikisch bol stále starosvetsky, ba až prepiato zdvorilý, a vždy dôsledne dbal, aby vyvolenú bytosť nežného pohlavia nekompromitoval. Dosiaľ sa ani najnehanebnejším klebetníkom, a tých veru bolo v kluboch a salónoch medzi Leipzigerstrasse a Dorotheenstrasse neúrekom, nepodarilo usvedčiť ho z pomeru s niektorou dámou.

Toľko na vysvetlenie, prečo Nikischova príhoda v nasledujúcich dňoch vyvolala taký rozruch. Presne podľa očakávania Nikisch vo všetkej počestnosti odviezol Halimu domov a ako drožkár vyčkal, kým sa neprezlečie, aby ju, ako sľúbil, zaviezol späť na večierok k barónovi. Lenže Nikisch ju v ten večer už nespustil z očí, strúhal jej všemožné komplimenty a pri rozlúčke sa jej spýtal, či ju na druhý deň smie vidieť.

Halima nebola z Egypta zvyknutá na lichôtky ani na pozvania na schôdzky; Nikischove jemné spôsoby jej lichotili, preto súhlasila. Pri raňajkách jej poslíček priniesol kyticu žltých ruží a list. Halima sa nevedela rozpamätať, že by niekedy v živote dostala kvety, a v liste bolo pozvanie na prechádzku po obchodoch a ponuka, že jej za zničené šaty kúpi nové.

Vybrali sa teda do istého salónu neďaleko Alexandrovho námestia, kde si podávajú kľučky ľudia z takzvaných lepších kruhov. Nové šaty boli žlté, siahali do polovice lýtok a na ľavom boku boli nazberané do veľkých záhybov. Halima namietala, či azda nie sú prinápadné pre ženu z Orientu, no Nikisch len mávol

rukou a vyhlásil, že krásna žena musí nosiť krásne šaty a že pre Halimu nie je ani tá najkrajšia garderóba dosť krásna.

Nikisch nešetril komplimentmi a Halima ich vnímala ako perlivé šampanské, ktoré ju dovádza do stavu nepoznaného šťastia. Dosiaľ bola vždy len slúžkou a trpiteľkou, ale nikdy sa neponosovala, lebo sa to priečilo jej pôvodu a výchove. A naraz sa ocitla v úlohe dámy, ktorú rozmaznávajú a okiadzajú, a cítila sa ako znovuzrodená.

Hoci sa jej v Berlíne čnelo za Omarom, ani on sa k nej nesprával tak úctivo a uhladene ako tento Nemec; Omar sa *nevedel* tak správať, predsa len mal dušu Orientálca. Barón Nostiz oznámil Halime, že Omar ju pozdravuje, no v Londýne sa zdrží dlhšie, lebo neočakávané okolnosti si vyžadujú jeho prítomnosť. Tak sa stalo, že Halimine city sa nečakane obrátili smerom k Maxovi (volala ho „Mats", lebo x nevedela vysloviť).

Spoločne navštívili „Scalu", slávne varieté, kde akýsi kapitán menom Westerhold predvádzal model lode na diaľkové ovládanie, ktoré v tých časoch vzbudilo veľkú senzáciu, lebo to vyzeralo, akoby loď riadil nejaký neviditeľný duch. Zablúdili aj do obskúrnych tingeltanglov a kabaretov na Friedrichstrasse a pozreli si najslávnejšie nemé filmy tých čias - *Dr. Mabuse* od Fritza Langa v kine Osteň a Murnauov film *Nosferatu* na Kniežacej ulici, vo vzmáhajúcej sa západnej časti mesta, kde orchestre vo frakoch sprevádzali mihotavé obrázky na plátne. Videli ich spolu večerať v *Adlone*, a okolo polnoci pred Meierovým stánkom na rohu Friedrichstrasse a Taubenstrasse, kde predávali najlepšie fašírky v meste.

Práve tu, pred stánkom s fašírkami medzi Uraniou a činohrou, po dňoch hrejivých stretnutí Max vyznal Halime lásku.
Výstižnejšie by azda bolo povedať, že ju zaprisahal, aby ho vyslyšala, lebo už bez nej nemôže žiť.

Halima stála ako skamenená v svetle syčiacej plynovej lampy, trocha sa triasla, no nie nočným chladom, ale od dojatia zo závažného návrhu. Max si Halimu pevne privinul, pocítil chvenie a teplo jej tela a vyzval ju, aby mlčala. „Teraz nič nehovor!" zaprosil úpenlivo. „V živote sú situácie, keď je každé slovo zbytočné. A toto je taká situácia."

Halima musela potláčať slzy, ani nevedela prečo. Ten zvláštny muž ju fascinoval, bol silný a suverénny, a predsa sa neočakávane stával šarmantne slabým, a naopak. Chcela, *musela* mu vysvetliť toľko vecí, kým nebude neskoro, a preto sa pod plynovou lampou na rohu Friedrichstrasse a Taubenstrasse, zimomravo schúlená v jeho náručí, pustila rozprávať Maxovi svoj príbeh.

Najskôr mu rozpovedala o biednom detstve, ako spolu s otcom pracovali na trstinových plantážach, o prvom stretnutí s Omarom i o vysokej cene, ktorú musela zaplatiť za jeho záchranu. Halima nič nevynechala, ani izoláciu a neľudské zaobchádzanie v manželstve s al-Husajnom, ani to, ako sa jej manžel hnusil. Rozprávala o nečakanom stretnutí s Omarom i o spoločnom rozhodnutí ujsť z Egypta. Len skutočné pozadie ich známosti s barónom von Nostiz-Wallnitz Halima zamlčala.

„Vidíš," zakončila Halima, „máš do činenia s cudzoložnicou, ktorá ušla manželovi, a to je podľa Svätej knihy islamu strašný hriech. Som jedna z tých žien, o ktorých Alah hovorí, že im treba vyhradiť osobitné miesto na spanie a biť ich. Lebo muž sa so ženou smie rozviesť, ale žena s mužom nie."

Halima očakávala, že jej slová vyvolajú v Maxovi odpor a nevôľu, predpokladala, že si Max vymyslí nejakú výhovorku a vytratí sa. Nebolo by ju to prekvapilo, dokonca tajne dúfala, že sa to stane, aspoň by bola ušetrená všetkého, čo jej v opačnom prípade mohlo priniesť len bolesť.

Lenže nič také sa nestalo. Max si Halimu ešte tuhšie privinul a tvár jej posial bozkami. Chápavým otcovským tónom povedal: „Halima, prichádzaš z ďalekej krajiny, kde panuje iná morálka a vládnu iné zákony. Teraz si však v Európe, a tu v Nemecku je všetko iné. Si žena a máš rovnaké práva ako muž. Ak sa tvoj muž k tebe zle správal, máš právo opustiť ho, rovnako ako on teba. Mimochodom, pre muža, ktorý ťa miluje, sú to celkom bezvýznamné argumenty."

„Ale čo Omar?!" Halima sa zúfalo usilovala vymaniť z objatia a rozhorčene búšila lakťami do Nikischa. „On miluje mňa a ja milujem jeho!"

Zdalo sa, že Maxa to nezaskočilo. Stisol jej ruky a pokojne odvetil: „Láska má vlastné zákony, ktoré sa vymykajú logike. Ak dnes hovoríš, že Omara miluješ, už zajtra to môže byť inak. Urobím všetko, čo budeš žiadať. Ak ma pošleš preč, odídem; ale nikdy ťa neprestanem milovať."

V tej chvíli Halimu zaliali slzy a vyhŕkla: „Tak odíď, prosím ťa, odíď! Už nikdy sa nesmieme stretnúť, nikdy!"

Akoby očakával takúto reakciu, Max bez akejkoľvek známky ľútosti a bolesti chytil Halimu pod pazuchu a zamával na taxík. Otvoril jej dvere do auta a kým nastupovala, letmo jej pobozkal ruku. Halima už nevidela, ako jej na kraji chodníka kýva, lebo plakala a nariekala ako dieťa.

Omar sa zahryzol do prípadu ako buldog. To, čo sa dosiaľ dozvedel o Hartfieldovi, mu prichodilo príliš nepodstatné, než aby sa tým zaoberal. Povedal si, že o pomeroch na Gloucester Terrace 124 musí vypátrať viac.

Omar bol presvedčený, že pani Dounceová, ktorá fajčila ako fabrický komín, hrá v prípade nekalú rolu, no nevedel, ako sa dostať k ďalším informáciám. Zišlo mu na um, že by sa mohol

poprezvedať u susedov, no po chvíli to zavrhol: Vo veľkomeste ako Londýn si každý žije sám pre seba, takže by sa asi veľa nedozvedel a navyše by bol musel rátať s rizikom, že sa chýr o jeho aktivitách donesie pani Dounceovej a upozorní ju na hroziace nebezpečenstvo. Omar sa preto rozhodol pre najjednoduchšie, ale zároveň najvyčerpávajúcejšie riešenie: Zaujal nenápadnú pozíciu na opačnej strane ulice a od siedmej ráno do desiatej večer sledoval pohyb v dome na Gloucester Terrace 124.

Azda žiadna iná činnosť nie je taká úmorná a nudná ako takéto pozorovanie. Hodiny, ktoré by inak preleteli ako víchor, zrazu prichodia človeku nekonečne. Omar sa teda prechádzal hore dolu po protiľahlej strane ulice, rozdelenej ostrovčekom, rátal dlažobné kocky, učil sa naspamäť čísla prechádzajúcich automobilov a dva razy denne, napoludnie a večer, si kúpil najnovšie vydanie novín a opretý o roh domu ich čítal.

Prvý deň nepriniesol vôbec nič, odhliadnuc od toho, že sa ráno okolo pol ôsmej odchýlili dvere a akási neidentifikovateľná ruka vtiahla dnu fľaše s mliekom, ktoré tam pred chvíľou položil mliekar. Mliekar! Mliekari a holiči predsa vedia všetko!

Omar na druhý deň vystriehol mliekara a do dlane mu vtisol librovku - pre obyčajného človeka celkom slušný peniaz. Vydával sa za súkromného detektíva, čo v Londýne dvadsiatych rokov nebolo nič mimoriadne, a vyzvedal sa na pomery v dome na Gloucester Terrace 124. Ukázalo sa, že príroda neobdarila mliekara bohvieakou inteligenciou a jeho obzor nesiaha ďalej než po prah domových dverí, takže na všetky detailnejšie otázky odpovedal priateľským, no prihlúplym úsmevom a šermoval Omarovi pred očami dlaňou s troma roztiahnutými prstami: „Pani Dounceová, tri fľaše, sir."

Toho dňa Omar zahliadol už len komorníka, ktorý sa vrátil po dvoch hodinách, zrejme z nákupu. Aspoň čosi však bolo jasné:

pani Dounceová asi nebude veľmi pohostinná osoba; zrejme žije veľmi utiahnuto.

Omar, otupený nudou, nasledujúci deň večer prineskoro zbadal, že ktosi vyšiel z domu. Zazrel už len vysokého muža v trenčkote; no prv než prebehol na druhú stranu a zavesil sa mu na päty, neznámy sa mu stratil v tme. Omar si bol istý, že to nebol komorník, lebo neznámy bol mohutnejší a nemal takú ťažkopádnu chôdzu. Omara však zarazilo najmä to, že neznámeho muža nevidel prichádzať.

Na druhý deň, v piatok, sa zopakoval obvyklý scenár: ráno prišiel mliekar, poštár sa v dome číslo 124 nezastavil, okolo desiatej odišiel komorník, a potom sa už nič pozoruhodné neudialo.

Okolo ôsmej večer, práve sa stmievalo a Omar už neveril, že sa niečo stane, došlo k neočakávanej udalosti. Vchodové dvere sa otvorili a vyšla z nich pani Dounceová v sprievode akéhosi muža. Bol to neznámy v trenčkote. Ruka v ruke zišli dolu ulicou smerom k Sussex Gardens. Omar ich z bezpečnej vzdialenosti sledoval. Žartovali, zdalo sa, že sú dobre naladení a po chvíli vošli do jednej z mnohých čínskych reštaurácií, ktoré tu na každom rohu vyrástli ako huby po daždi.

Omar sa presvedčil, že pani Dounceová a jej spoločník sa usadili, a potom ich nasledoval. Dvojica sedela v zadnom rohu, pri stole oddelenom bambusovou mriežkou a množstvom zelene, takže sa Omar odvážil zaujať miesto pri stole na protiľahlej strane a nemusel sa obávať, že ho zbadajú. Chcel si zapamätať mužovu tvár.

Drobný Číňan mu s hlbokým úklonom priniesol jedálny lístok a Omar spoza neho úkosom pozoroval dvojicu. Až keď k nim podišiel hlavný a spýtal sa, čo si chcú objednať, muž sa musel obrátiť a Omar uvidel jeho tvár.

V mene Alaha, milostivého, milosrdného! Veď ten muž vedľa pani Dounceovej bol William Carlyle! Áno, o tom nebolo pochýb, bol to William Carlyle, novinár, s ktorým sa Omar zoznámil pred mnohými rokmi pod arkádami hotela *Winter Palace* v Luxore a ktorý jedného dňa záhadne zmizol - ostalo po ňom len sako, obálka s 15 librami, kniha a pokrčená ceduľka s jediným, dva razy podčiarknutým slovom: *Imhotep.*

Omar sa horko-ťažko orientoval v neočakávanej situácii. Pani Dounceová - profesor Hartfield - Carlyle - medzi týmito troma ľuďmi musí byť nejaká súvislosť, tri osudy sa záhadným spôsobom zbiehajú okolo jedného bodu. V každom prípade musí jestvovať nejaká príčina, že Hartfield, ak je ešte medzi živými, i Carlyle, o ktorého fyzickej existencii nemôže byť pochýb, z jedného dňa na druhý bez stopy zmizli. Omarovi vírili hlavou tisíce myšlienok, no žiadna neprinášala riešenie. Situácia, ktorej bol práve svedkom, žiaľ, tiež neumožňovala žiadny .jasný záver.

Carlyle a pani Dounceová si objednávali a Omar pozoroval ich pohyby a gestá, ktoré často prezradia viac než slová. Jazyk môže klamať, oči nie. Len čo sa hlavný vzdialil, Carlyle chytil pani Dounceovú za ruku a dlho, bez jediného slova sa jej díval do očí. *Ja salám!* To veru nebol pohľad, akým sa na seba pozerajú príbuzní, znám' a tobôž obchodní partneri! Tí dvaja musia mať spolu pomer.

„Vybrali ste si, pane?" Malý, usmiaty Číňan zrazu stál pred Omarom a čakal na jeho objednávku. Omar zmätene odložil jedálny lístok a vľúdne odvetil: „Ďakujem, rozmyslel som si to!" a nenápadne sa vytratil z lokálu.

Ochladilo sa a od Long Water v neďalekom Hyde Parku stúpali prvé jesenné hmly. Omar si vyhrnul golier a zamyslel sa. Ak William Carlyle a Amália Dounceová majú pomer, a podľa toho, čo videl, to bolo viac než pravdepodobné, potom sa natíska otázka,

čo s tým má spoločné Amáliin strýko Edward Hartfield? Hartfield a Carlyle sa museli poznať, spoločný záujem o Imhotepa nemohol byť náhodný, no ak sa poznali, prečo potom postupovali oddelene?

Omar dosiaľ tvrdošijne odmietal predstavu, že nezvestný Hartfield je mŕtvy, no odrazu sa nemohol ubrániť pocitu, že profesor už naozaj nie je medzi živými. Možno to bol nezmysel a nevedel to dokázať, no Omar bol synom púšte a synovia púšte si väčšinou tvoria úsudok podľa pocitov. Nerozhodný, ako sa zachovať, došiel k hotelu Midland.

Recepčný mu spolu s kľúčom odovzdal aj telegram z Berlína. Nadžíb mu písal, aby sa okamžite vrátil, ak mu záleží na Halime. Čo to znamená? Omar nechápal.

I keby bol Omar pochopil priateľovo varovanie, bolo by neskoro, lebo v Berlíne medzitým došlo k mnohým zmenám. Na Ulici pod lipami vietor zrážal lístie zo stromov a ráno, najmä v okolí Letohrádku a pri Ríšskom sneme, kde mestom preteká Spréva, sa vo vzduchu vznášal pach hmly. Pršalo ešte viac než v upršanom lete a ceny chleba, mäsa a zeleniny boli zo dňa na deň vyššie. Mnohé automobily na kraji cesty boli označené nápisom *Na predaj* a muži s ceduľkami *Hľadám prácu* na hrudi i na chrbte už patrili ku koloritu mesta.

Na každom rohu postávali čierni obchodníci a priekupníci, no najmä díleri drog. *Coco*, tak nazývali kokaín, bol veľmi v móde, rovnako ako morfium, a drogy v tých časoch stáli v Berlíne len zlomok ceny, ktorú za ne bolo treba zaplatiť v Paríži či Londýne. V jednom pivničnom bare na Leipzigerstrasse akási obstarožná, krikľavo našminkovaná kabaretná umelkyňa večer čo večer vyspevovala:

„ Čo je ako bozky sladšie, že to mám jak chlapa radšej? Ani láska, ani rum, ja si pichám morfium."

Pesnička mala veľký úspech a ľudia sa od smiechu plieskali po stehnách. V Berlíne sa žilo ako na pokraji sopky, ľudia dychtili za akýmkoľvek rozptýlením, žili z jedného dňa na druhý, akoby každý mal byť posledný - hlavne, že je zábava. Charleston a šimy boli favoritmi tančiarní a chalani na zadných dvoroch biednych nájomných domov si popiskovali pesničku „Strýčko Bumby z ďalekej Kalumby", preslávenú šiestimi spievajúcimi pánmi vo frakoch, ktorí si hovorili Comedian Harmonists.

Aféra s Maxom Nikischom Halimu tak rozrušila, že sa zamkla vo svojej izbe a celú noc a celý deň zúfalo nariekala. Milovala Omara a nebol žiaden dôvod prestať ho milovať; lenže ona, nanešťastie, milovala aj Maxa, a jediný dôvod prestať ho milovať bol Omar.

Zmietaná citmi a prenasledovaná strachom, že by mohla niektorému ublížiť, sa Halima na druhý deň sama vrhla do rušného nočného života a vybrala sa na záťah po krčmách na Jeruzalemskej ulici, čo, pravda, nie je veľmi elegantná štvrť, kde ju nadránom našla policajná hliadka, ako sa opitá opiera o železnú bránu verejnej toalety, pomerne populárnej inštitúcie, navštevovanej výhradne pánmi, ktorí vyhľadávali rovnaké pohlavie.

Policajti navrhli Halime, že ju odvezú domov, no tá na nich vychrlila záplavu nevyberaných nadávok v arabčine i nemčine, odmietla uviesť svoje meno a pohrozila im, že barón von Nostiz-Wallnitz ich dá všetkých pozatvárať. Halima teda strávila krátky zvyšok noci v cele policajnej stanice na Leipzigestrasse. Jej totožnosť napokon overili telefonátom s barónom Nostizom a

Nadžíb odviezol Halimu domov, kde upadla do hlbokého spánku, aby sa večer, vytriezvená, prebrala a prepukla do usedavého plaču.

Nadžíb si už dávnejšie všimol, aká zúfalá je Halima, a pokúsil sa ju utešiť. Varoval ju pred nemeckými mužmi, ktorých vzťah k ženám je iný než u Egypťanov. Keď Egypťan odprisahá žene lásku, platí jeho prísaha celý život, u nemeckého muža vydrží nanajvýš jednu noc. Upozornil Halimu, aby sa vystríhala mužov, ktorí jej budú robiť komplimenty, lebo všetci chcú to isté.

Halima nakričala na Nadžíba, že nepotrebuje, aby ju poúčal, a že na rozdiel od nemeckých mužov sú Egypťania bezohľadní egoisti, ktorí poznajú len seba, a ani on nie je výnimkou. Pri hádke, v ktorej sa vzájomne častovali tými najnevyberanejšími nadávkami, až napokon Nadžíb nazval Halimu kurvou, si Halima do cestovnej tašky napchala pár vecí a než za sebou zabuchla dvere, zakričala, že po zvyšok niekoho pošle.

Motorovou drožkou sa odviezla na Kniežaciu ulicu v západnej časti mesta, obývanú prevažne umelcami, hercami a novinármi. Nikisch býval na poslednom poschodí šesťposchodového domu, ktorý mal na prízemí kino; ale Nikisch nebol doma. Halima sa hanbila zavolať mu do redakcie, preto sa posadila na dlážku pred dvere a po chvíli zaspala.

Max Nikisch sa vrátil okolo polnoci a našiel spiacu Halimu opretú o dvere. Keď ju chcel odniesť dnu, strhla sa, no potom ho spoznala a usmiala sa. Chcela niečo povedať, ospravedlniť sa a všetko mu vysvetliť, no nezmohla sa na slovo a Max pri pohľade na jej rozpaky jej položil ukazovák na pery, akoby chcel povedať: Psst, nemusíš mi nič vysvetľovať.

Halima mu dovolila, aby ju odniesol do veľkoryso zariadeného salónu s dvoma obrovskými šikmými oknami. Pod jedným oknom stál hranatý gauč s modrým koženým poťahom, presne podľa poslednej módy. Max položil Halimu na gauč tak, aby nad sebou

videla nočnú oblohu, a ona sa nevzpierala. Teraz, keď bol Max pri nej, by mu bola dovolila čokoľvek, bola šťastná, akoby to bol len sen.

„Vôbec nie si prekvapený, že som prišla," poznamenala Halima, keď sa k nej Max pritisol.

„A mal by som byť?" Max sa naklonil nad ňu a pozrel jej do očí.

„Áno," odvetila Halima. „Videla by som, že si moje odmietnutie bral vážne."

„Ach, veď ja som ho bral vážne, smrteľne vážne. Bol som smutný. Ale vedel som, že sa vrátiš. Rozum nemôže zvíťaziť nad citmi."

„Len keby si si nebol taký protivné istý," povedala Halima v rozpakoch, „a keby si sa tak neznesiteľne neovládal!"

Nikisch sa zasmial. „Sebaovládanie je základom mravnosti, hovorí jeden náš básnik."

„A ty nikdy nerobíš nič nemravné? - Totiž, čo musí urobiť žena, aby..."

„Pokračuj!"

„... aby si sa s ňou vyspal?"

Max sa na Halimu dlho díval a keď zaznamenal každý odtienok jej mimiky, vzrušené mihanie v kútikoch očí a chvenie drobných nosných dierok, nežne si na ňu ľahol. Ruky jej zodvihol nad hlavu a pomaličky sa na nej začal rytmicky pohybovať hore-dolu. Halima privrela viečka a nebránila sa.

Maxove nežné pohyby uviedli Halimu do akéhosi tranzu, v ktorom na všetko zabudla, presne tak, ako si to vysnívala, a odrazu sa aj ona začala vzpínať, až upadla do divých, extatických pohybov ako utrápené zviera a rukami divo trieskala okolo seba, akoby sa pred tým mužom - a pred svojimi citmi bránila, a pritom si nič neželala väčšmi, než ho milovať.

O dva dni sa Omar vrátil z Londýna a keď sa dozvedel, čo sa stalo, celý svet sa mu zrútil. Zúfalý behal a blúdil po veľkom meste, neschopný jasnej myšlienky. Prečo, prečo, opakoval si ustavične.

Na Moste cisára Wilhelma za Dómom zastal a dlho civel do lenivého prúdu. Chcelo sa mu umrieť; no čím väčšmi sa k tej myšlienke približoval, tým väčšiu nenávisť pociťoval, nenávisť k tomu chlapovi, čo mu ukradol ženu. Zbraň! Musí si obstarať revolver, šesť nábojov bude stačiť. Na stanici na Alexandrovom námestí sa také veci dajú kúpiť. Zdrvený sa vliekol dolu Ulicou cisára Wilhelma smerom k tržnici, zabočil do Neue Friedrichstrasse a ocitol sa pred stanicou na Alexandrovom námestí.

Zvečerilo sa, mesto zahalili tisíce matných svetiel. Húfy ľudí sa úzkymi východmi valili zo stanice. Všade vôkol sa ponevierali priekupníci a nezamestnaní a Omar si každého premeriaval, či pod kabátom neskrýva to, čo hľadal. Jeden mu ponúkol kokaín v balíčkoch, druhý, že vymení polovicu prasaťa za klavír, tretí zašveholil, že má zásielku Créme Mouson, šesťdesiat kusov v kartóne. Revolver? - To nie. Ale azda Kalle Elsner. Kde? - U Aschingera na Alexandrovom námestí, ale až po desiatej.

Na Alexandrovom námestí zúril dopravný chaos. Akoby sa tu naraz stretli všetky autá, autobusy, taxíky a električky z celého Berlína.

Drobná, sotva osemnásťročná blondínka poťahala Omara za rukáv: „Hej, pane, nechcel by si si pošpásovať?"

„Nechcem si pošpásovať, chcem revolver!" zavrčal Omar nevľúdne lámanou nemčinou a pokúsil sa tej malej striasť.

Lenže slečna sa nedala a drobnými, vzrušenými krôčikmi cupitala popri Omarovi: „Revolver? Čo si šibnutý? Neprivolávaj nešťastie, chlape."

Omar sa pozrel na dievčinu. Neprivolávaj nešťastie! Vyslovila to celkom spontánne a jednoducho, a predsa to znelo ako veta z Koránu. Veď je to na smiech! Zrazu sa zjaví neznáma malá kurvička, aby mu napravila hlavu.

„Ja som Tilly," povedala dievčina, lebo si myslela, že v pánovi prebudila záujem; otrčila mu pod nos dlaň s piatimi roztiahnutými prstami a mrkla na neho: „Päť, ako pre teba."

„Čo päť?"

„No päť tisíc. Za ten špás!"

Omar pochopil. Toľko v tých časoch stál funt čaju alebo lacná košeľa.

„U mňa sa kúri. Je to hneď vedľa policajného prezídia. No tak, nebuď suchár. Nemôžeš predsa nechať neplnoleté dievča, aby samo šľapalo chodník!"

Tilly mala úprimnú, peknú tváričku. Neposlušné plavé vlasy jej v divých kučerách padali do čela a ona sa ich v pravidelných intervaloch s vysunutou spodnou perou usilovala odfúknuť. Bola štíhla a jemná, no mala neprehliadnuteľné bujné poprsie.

„Ty si neni odtiaľto, čo?" spýtala sa, lebo Omar ešte stále neodpovedal. „Vyzeráš voľajako smutne. Šak ja ťa už dám do laty."

Akoby dostal náhle vnuknutie, Omar siahol do vrecka, vytiahol zväzok bankoviek a podal ich dievčine. Tilly urobila pukerlík ako malé dievčatko a peniaze si strčila do ošúchaného zamatového vrecúška, ktoré mala namiesto kabelky.

Vykúrená izba sa nachádzala v treťom dvore na prízemí, hneď vedľa vchodu a Tilly pyšne oznámila Omarovi, že sa o izbietku delí s kamoškou, ktorá predáva cigarety v jednom nočnom podniku v Charlottenburgu, takže v noci má kvartír len pre seba. Omar sa zvalil do krikľavého kvetovaného ušiaka, ktorý nemohol zaprieť, že pochádza ešte z predchádzajúceho storočia, a díval sa

na dievčinku, ktorá sa začala vyzliekať, akoby to bola tá najsamozrejmejšia vec na svete.

„Ty si tuším chceš nechať handry na sebe, čo," poznamenala Tilly a zasvätene zagúľala očami, akoby to bol nejaký mimoriadny pôžitok. „Jak chceš." No potom si všimla, že Omar hľadí kamsi poza ňu a myšlienkami blúdi kdesi veľmi ďaleko, a tak si Tilly kľakla pred neho, chytila ho za ruky a povedala: „Ty tuším nepotrebuješ babu do postele, ty si potrebuješ pokecať. Tak spusti. Uvarím ti kafčo."

Akoby Omar čakal len na to, rozhovoril sa, vylieval si srdce a rozprával a rozprával, o svojej láske k Halime, o dobrodružnom úteku i o nečakanom konci, o prázdnote, ktorú má v srdci, a bezradnosti, ktorú cíti.

Tilly pozorne počúvala, ani raz ho neprerušila a keď skončil, po dlhom mlčaní povedala: „Keď chceš vedieť, žiadna ženská nestojí za to, aby za ňou človek behal. Ver mi, ak ťa miluje, vráti sa - každý má nárok na kopanec -, ak sa nevráti, tak ťa nikdy nemilovala."

Jednoduché slová prostitútky priniesli Omarovi nečakanú úľavu a Tilly s uspokojením sledovala, že sa usiluje vystrúhať na tvári úsmev. „Si milé dievča," poznamenal, „povedz, prečo to robíš?"

Tilly by bola podivnému hosťovi odpustila čokoľvek, akúkoľvek podlosť či špinavosť, ktorých, boh je svedkom, zažila už neúrekom, ale túto vetu, tie stupídne slová, ktoré počula od každého druhého zákazníka, mu odpustiť nemohla. Odvetila teda rovnako stupídne: „Dobre, keď to chceš vedieť, mám z toho radosť a zarobím viac než nejaká frajlička v kancelárii, jasné?"

„Prepáč," povedal Omar, „nemyslel som to tak."

„Nuž," poznamenala Tilly, „matka mojej matky, teda moja starká, zamladi tiež šľapala na Alexandráku, a predstav si, že sa z

nej stala počestná žena. A podľa zákonov pána Mendela sa deti podajú skôr na starých rodičov než na otca a na matku."

Omara pobavilo, ako mu vedecky zdôvodnila svoj spôsob života, a začali sa zhovárať - o živote a o umení, špeciálne o vzťahoch medzi pohlaviami; a hoci k ničomu nedošlo, spokojne sa pobrali k Aschingerovi, kde aj v noci ležali na stoloch zadarmo žemle, pili pivo a zhovárali sa, vylievali jeden druhému svoje najskrytejšie vnútro, lebo vedeli, že sa o chvíľu rozídu a nikdy viac sa nestretnú.

Hoci sa na jeho situácii nič nezmenilo, Omar sa po tomto čudesnom rande cítil podstatne lepšie. Samozrejmosť, s akou Tilly kráčala životom, urobila na neho veľký dojem a pokúsil sa potlačiť sebaľútosť, ktorej sa predtým celé dva dni naplno oddával.

Na druhý deň sa Omar dostavil k barónovi Nostizovi, ktorý sa začal všemožne ospravedlňovať, veď Halima sa s Nikischom zoznámila u neho, a bol veľmi prekvapený, keď z Omarových úst počul, že žiadna žena nestojí za to, aby za ňou človek behal, že ak ho miluje, vráti sa sama, a ak sa nevráti, potom ho nikdy nemilovala. Po tomto úvode prešli k hlavnému bodu programu.

Omar prekvapil baróna konštatovaním, že v prípade Imhotep objavil novú stopu, stopu, na ktorú pred mnohými rokmi už raz narazil, no v dôsledku nepriaznivých okolností ju opäť stratil. Skrátka, muž menom Carlyle, ktorý bez stopy zmizol z hotela v Luxore a zanechal po sebe lístok so slovom Imhotep, sa teraz opäť objavil v Londýne; o jeho totožnosti nemôže byť pochýb, a nachádza sa v náručí netere profesora Hartfielda. O Hartfieldovi sa minulý rok našla jedna známka života, bankový doklad, o ktorý jeden horlivý londýnsky sudca opiera svoje rozhodnutie a odmieta vyhlásiť profesora za mŕtveho.

„Vy si teda myslíte, že Hartfield žije?" nadšene zvolal barón Nostiz.

Omar bezradne pokrčil plecami: „Najmenej dva rovnako logické argumenty zasa hovoria, že je mŕtvy. Isté je len jedno: Kto nájde Hartfielda, živého či mŕtveho, ten pri riešení prípadu Imhotep riadne pokročí. Preto som sa rozhodol, že Hartfielda nájdem!"

Barón Gustav-Georg von Nostiz-Wallnitz nervózne ďubkal cigarou v popolníku. „Dovoľte mi otázku: Ako si to predstavujete?"

„Rátam sa vašou podporou," povedal Omar chladne. „Ako iste viete, v Egypte mám nepriateľov, ktorí mi usilujú o život, takže vrátiť sa do Egypta ako Omar Músá by bola samovražda. No keby sa vám podarilo obstarať mi falošný pas, všetko by bolo iné. Odídem do Egypta a nevrátim sa, kým Hartfielda nenájdem."

„To je maličkosť!" Malý tučný barón sa zasmial. „Všetko, čo potrebujeme, je fotografia a meno."

„Háfiz el-Ghaffar," Omar uviedol meno bývalého kľučiara, ktoré už raz použil v Káhire, „ulica Quadri 4, Káhira."

Keď sa Nadžíb dozvedel o Omarovom pláne vrátiť sa do Egypta, všemožne sa usiloval odhovoriť priateľa od jeho zámeru. To si už rovno môže streliť guľku do hlavy, veď s al-Husajnom nie sú žarty. Nadžíb ubezpečil Omara, že chápe jeho žiaľ za Halimou, ale v žiadnom prípade neschvaľuje jeho samovražedný úmysel; jeho by späť do Egypta nedotiahol ani pár koni, to si radšej bude zarábať na živobytie ako predavač novín. Omar by mal ďakovať Alahovi, milostivému, milosrdnému, že je v bezpečí. S jeho, Nažíbovou, pomocou v žiadnom prípade počítať nemôže.

Omar odvetil, že Nadžíbovu pomoc nepotrebuje a jeho plány vôbec nesúvisia s Halimou. Chce len nájsť Hartfielda, živého či mŕtveho, a barón mu obstará falošný pas. Nechá si narásť bradu, akú mal predtým a akú nosí sedem miliónov Egypťanov.

Debata podľa očakávania vyústila do búrlivej hádky a Omar s Nadžíbom sa nadobro rozišli. O dva dni pán Háfiz el-Ghaffar

odcestoval vlakom do Mníchova a odtiaľ ďalej do Terstu, kde mal v cestovnej kancelárii Norddeutscher Lloyd rezervovaný lodný lístok do Alexandrie, samozrejme, v prvej triede.

SIDI SÁLIM

Veriaci! Bojte sa Boha! Hľadajte spôsob, ako sa k nemu priblížiť, a bojujte na jeho ceste. Azda raz budete šťastní. Ale neveriaci, ak by im aj všetko na svete patrilo, a ešte aj viac, nepostačí im to, aby sa vykúpili z trestov v súdny deň. Veru, nič od nich neprijmeme. Bude ich čakať bolestivý trest.

KORÁN 5:39, 40

Vždy, keď Níl v súlade s večným poriadkom vystúpil z brehov, jeho sýtozelená farba sa zmenila na hnedú a priniesla život celému Egyptu. *Ízis,* starý, zvyčajne mierumilovne lenivý hauzbót lady Dawsonovej, sa divo mykal na lanách, vlny oň plieskali oveľa prudšie než inokedy a od západu dul silný vietor.

Smerom od Luxoru, na opačnej strane rieky, prievozník zápasil s vetrom. Varoval cudzinca, že v čase záplav môže byť nebezpečné pustiť sa do tmy a proti vetru, no úctyhodný bakšiš rozptýlil jeho obavy. Plachetnica sa nebezpečne nakláňala a prievozník sa pustil odriekať modlitbu, aby si dodal odvahy.

Lady Dawsonová sa na to divadlo pozerala zo salóna. „To musí byť on!" povedala chladne a ukázala na škrupinku vo vetre. „Francúzi vždy meškajú, nepoznám nepresnejší národ."

Agent Gerry Pincock, prezývaný „Havkáč", pristúpil k nej. Bol na nepoznanie zmenený; od príchodu do Egypta mal vlasy ostrihané na ježka a vyzeral oveľa lepšie ako predtým. Lord Carnarvon s dcérou Evelyn pricestovali z Londýna; a kde bola Evelyn, tam nemohol chýbať ani Carter. Sedel pri vysvietenom stole uprostred miestnosti pred hŕbou máp a dokumentov a nejavil ani najmenší záujem o dianie na zúriacom Níle.

„Radšej mal ostať v hoteli," poznamenal Pincock, ktorému podistým nechýbala odvaha, no pri pohľade na plachetnicu, ktorá sa čoraz väčšmi nakláňala, ho zachvátili obavy; muž v člne bol pre nich veľmi dôležitý.

Nevyzeralo to, že by sa plachetnica hýbala z miesta; skôr sa zdalo, že prievozník má čo robiť, aby sa ubránil vetru a aby sa plachetnica neprevrátila. Lady Dawsonová napokon stratila trpezlivosť a požiadala hostí, aby sa posadili.

Joan Dawsonová zaujala svoje obvyklé miesto za vrchstolom. Po jej pravici sedel lord Carnarvon, vedľa neho Pincock, naľavo Carter a Evelyn, ktorú otec nespúšťal z očí. Egyptský sluha v bielej galabiji podával sherry a whisky na okrúhlom mosadznom podnose a Pincock vstal, zodvihol pohár a s vážnou tvárou prehovoril: „Pripíjam na pamiatku ctihodného Charlesa Whitelocka, ktorý prišiel o život pri svedomitom výkone služby v prospech Britského impéria. Podľa našich informácií bol včera uložený na večný odpočinok v škótskom Glasgowe. Na Charlesa!"

„Na Charlesa!" Prítomní povstali.

„Bol Whitelock ženatý?" spýtal sa Carnarvon po minúte ticha.

„Ženatý?" Lady Dawsonová sa ironicky zasmiala. „Agenti a archeológovia si nemôžu dovoliť byť ženatí. Nie, Charles Whitelock mal iba *jedinú* lásku, no tej sa upísal na život a na smrť - Intelligence Service. No aj tak je to trapas."

„Trapas," zopakoval Pincock a prevrátil do seba ďalšie sherry, „to sa môže stať každému."

Lord Carnarvon si pritiahol stoličku: „Ako sa to vôbec stalo? Totiž, ako došlo ku konfrontácii s Francúzmi?"

„Poviem vám to," odvetil Pincock. „Už dlhšie sme sledovali pánov z Deuxiéme Bureau - hoci, musím priznať, občas sa mi vidí, akoby Francúzi sledovali *nás*. Asi si myslia, že niekde ukrývame Hartfielda. V každom prípade Paul Sachs-Villatte, oficiálne

francúzsky konzul v Alexandrii, je v skutočnosti špičkovým agentom francúzskej tajnej služby. Riadi malý, vynikajúco vybavený tím agentov a odborníkov, a zdá sa, že majú informácie, ktoré nepoznáme. Zaoberajú sa totiž vecami, ktoré sa nám zdajú úplne nepochopiteľné, začali kopať na miestach, ktoré naši experti vyhodnotili ako úplne nezmyselné. Musíme teda vychádzať z toho, že vedia viac ako my. V tomto zmysle som podal hlásenie do Londýna a požiadal plukovníka Doddsa o posily. Dodds sa spamätal, prisľúbil nám všemožnú podporu a vyzval nás, aby sme sa vyjadrili konkrétnejšie. No ešte kým sme stačili odpovedať, veľvyslanectvo v Káhire nám doručilo telegram od Doddsa: Nič nepodnikať, čakať na nové pokyny. Neskôr sme sa dozvedeli, že jeden z francúzskeho tímu, jazykovedec Edouard Coursier, sa obrátil na britskú tajnú službu. Oznámil im, že ho hnusným vydieraním prinútili zúčastniť sa projektu Imhotep, on však vôbec netúži podporovať vydieračské metódy Deuxiéme Bureau, a v prípade záujmu je ochotný poslúžiť svojimi vedomosťami britskej korune."

„Museli sme postupovať veľmi opatrne," prerušila „Havkáča" lady Dawsonová, „Francúz totiž mohol byť aj podvodník. Preto som navrhla, aby sa Charles Whitelock najskôr s Coursierom spojil a pozrel sa mu na zúbky. Whitelock bol spomedzi nás najlepším hercom. Vedel sa vynikajúco vydávať za britského turistu a bez akéhokoľvek podozrenia nadviazal kontakt s Coursierom. Francúza vyhodnotil ako seriózneho a dôveryhodného, a mal dojem, že sa veľmi teší, ako sa v noci vyparí z francúzskeho tábora. Sachs-Villatte a jeho ľudia narazili na hrobku nejakého Imhotepovho súčasníka, vzhľadom na vytýčenú úlohu to však bol celkom bezvýznamný nález, preto sa rozhodli, že otvor v noci zamurujú a vstup zasypú pieskom a kamením. Whitelock ich z bezpečnej vzdialenosti sledoval a do

blízkosti hrobky sa odvážil, až keď Francúzi odišli na krátku prestávku do búdy. Zostal tam len Coursier. V hrobke mal skrytý svoj najdôležitejší majetok a Whitelock sa ponúkol, že mu pomôže. Nerobil to celkom nezištne - Whitelock mal pri sebe falošnú archeologickú mapku, ktorá mala vyvolať dojem, akoby o Imhotepovom hrobe bol vedel už Auguste Mariette. Stálo nás veľa námahy, kým sme pozisťovali všetky informácie o Mariettovi a označili jedno miesto, o ktorom predpokladáme, že sa tam ani pri najstarostlivejšom hľadaní okrem piesku a skália nenájde vôbec nič. Plán mal Francúzov zlákať na falošnú stopu, aby sa nám na chvíľu prestali lepiť na päty. Lenže, čo sa nestalo: Strop sa zrútil. Coursier unikol, ale Whitelock ostal pochovaný pod kamennou doskou."

„Okolo jednej v noci," pokračoval Pincock, „prišiel celkom zničený Coursier. *Ízis* v tom čase kotvila pri el-Bedrašejne, asi tri míle od miesta nešťastia. Keď sme sa dozvedeli, čo sa stalo, boli sme ako ochromení. Lady Dawsonová si jediná zachovala chladnú hlavu. Upozornila nás, že ak nájdu Whitelocka, všetko sa prezradí, minimálne by sa Francúzi dozvedeli, že sme im v pätách. S Coursierom sme sa teda rozhodli, že sa vrátime k hrobke a pokúsime sa Whitelocka vytiahnuť. Francúzi tam zanechali zdviháky. S ich pomocou sa nám podarilo nadvihnúť kamennú platňu, pod ktorou ležal Whitelock. Keď si na to spomeniem, aj to bolo pomerne nebezpečné. Mŕtveho Whitelocka sme vliekli pol míle púšťou, potom sme ho holými rukami zahrabali do piesku. Pod rúškom tmy sme potom v noci zabezpečili všetko ostatné. Chudák Charles!"

Lady vstala a podišla k oknu. Vonku ešte vždy zúrila víchrica. Plachetnicu už v tme nebolo vidieť. „Asi sa vrátili," poznamenala lady Dawsonová.

Carter ešte stále sedel zahĺbený v papieroch a „Havkáčovmu" rozprávaniu vôbec nevenoval pozornosť. „Musíte mu to prepáčiť," ospravedlňoval sa lord,. „Carter je priveľmi rozrušený," a žičlivo ho potľapkal po pleci. „My sa teraz musíme rozhodnúť, ako budeme postupovať ďalej."

„Práve preto som vás sem pozvala," povedala stroho lady, akoby zmeneným tónom chcela svojim slovám dodať väčšiu vážnosť.

„Nechápem," odvetil lord Carnarvon a Carter zodvihol zrak. „Čo má *môj* objav spoločného s vaším projektom?"

Carter skormútene uhol pohľadom a Evelyn vedela prečo. Jej otec použil formuláciu *„môj* objav", akoby sa *on* dvadsať rokov hrabal v špine, akoby to ani nebol Howard, kto obetoval celý život, aby urobil takýto objav, a on teraz povie *„môj* objav". Evelyn cítila, ako ho to bolí, a sama pocítila bolesť.

Lady Dawsonovej stvrdli črty, v očiach sa jej zaiskrilo a napokon s namrzeným povzdychom povedala: „Lord Carnarvon, myslím, že vychádzate z nesprávnych predpokladov. V tomto prípade vôbec nejde o môj alebo váš projekt, ale o záležitosť štátneho významu. Nad akciou Imhotep vzhľadom na význam celej záležitosti prevzal záštitu sám minister vojny ako splnomocnenec vlády Jeho Veličenstva. To značí, že v prípade potreby sa musíme podriadiť nariadeniam ministra vojny."

„To je zaujímavé," odvetil lord Carnarvon nenapodobiteľným ironickým spôsobom, aký je vlastný iba Britom, a najmä britským lordom. „Ja však stále neviem, čo má vaše dlhé a neúspešné hľadanie akéhosi staviteľa pyramíd, ktorého nikto nepozná, spoločné s mojím objavom. Pravdepodobne ide o prvý prípad, keď sa našla neporušená hrobka faraóna, a my vôbec netušíme, čo nás čaká za zapečatenou stenou."

„Práve o to ide," poznamenala lady Dawsonová, ktorá ani v chúlostivých situáciách nestrácala pokoj. „Práve preto, že bola po

prvý raz objavená neotvorená faraónska hrobka a že nevieme, čo nás tam čaká, bude ruch a zmätok okolo celej veci väčší než všetko, čo bolo dosiaľ."

Carter pokrútil hlavou. „Mohli by ste sa vyjadriť trocha jasnejšie? O čo tu vlastne ide?"

Do diskusie zasiahol Pincock. „Vymyslel to Geoffrey Dodds a myslím, že je to geniálny nápad. Dosiaľ sme veľkú časť energie venovali utajovaniu svojej vlastnej činnosti. Lenže váš objav, lord Carnarvon, priláka do Luxoru novinárov z celého sveta a je veľmi pravdepodobné, že do Údolia kráľov sa nahrnú historici a archeológovia, kým na ostatných archeologických lokalitách v Egypte bude pusto a prázdno ako nikdy predtým."

„Chápem," prerušil ho Carnarvon. „Kým my tu budeme otvárať faraónsku hrobku, vy budete v tichosti, nepozorovane pracovať v Sakkáre."

„Presne tak. Na budúci týždeň príde do Káhiry tím archeológov z Oxfordu. Povolenie na vykopávky im zabezpečil osobne náš minister vnútra. Vedúci tímu, profesor Winberry, zhotovil mapu, v ktorej sú zakreslené všetky doterajšie prieskumy v Sakkáre, a pri tom narazil na jednu oblasť, menšiu ako futbalové ihrisko, kde sa s neznámych príčin ešte nikdy nekopalo."

„To znie celkom sľubne."

„Prosil by som o maximálnu diskrétnosť. O pozadí akcie je informovaný len Winberry. Ani jeho kolegovia nevedia, čo vlastne hľadajú."

„Úžasné, úžasné!" nadchýnal sa lord.

Carter na rozdiel od neho šomral čosi o somarinách a impotencii a napokon povedal nahlas: „Objav sa nedá vynútiť, pravdepodobnosť, že niečo objavíte, musí narastať a rast si vyžaduje živnú pôdu. Živnou pôdou archeologického výskumu sú informácie, informácie a ešte raz informácie. Keby som nebol mal

informácie, ku ktorým sa nikto predo mnou nedostal, nikdy by som nebol našiel Tutanchamónovu hrobku. V Údolí kráľov je ešte veľa miest, o ktoré nikdy nezakopla motyka, no bolo by veľkým nezmyslom začať kopať len preto, že sa tam ešte nikdy nekopalo. Ale to je len môj osobný názor."

Lady Dawsonová namrzene mávla rukou a obrátila sa k lordovi Carnarvonovi: „Čo myslíte, koľko času budete potrebovať, aby ste hrobku otvorili a nálezy vedecky vyhodnotili?"

„Počujte, lady," Carter jej stroho skočil do reči, „my" - naozaj povedal *my* - „sme urobili objav, ktorý možno - hovorím, možno - vynesie na božie svetlo najvýznamnejšie nálezy, aké v dejinách archeológie boli objavené, a vy sa pýtate, ako dlho nám bude trvať, kým ich vytiahneme." Nahnevane tresol dlaňou po stole: „Ten faraón leží pod zemou tritisíc rokov, a vy nám chcete vnútiť akýsi harmonogram prác! To je absurdné a z vedeckého hľadiska nezodpovedné. Tá hrobka je môj objav" - povedal *môj* - „a *ja* rozhodnem o tom, koľko času si bude vyžadovať odborné a vedecky nespochybniteľné vyzdvihovanie." Carter vyskočil, vyšiel zo salóna, oprel sa o zábradlie a zadíval sa do noci.

Víchrica už poľavila, Evelyn tichými krokmi podišla ku Carterovi. Položila mu ruku na rameno a zmierlivo povedala: „Chápem tvoje rozhorčenie, Howard, agenti tajnej služby sú chrapúni, lenže s tým nič nenarobíš. Nesmieš si to tak brať k srdcu."

„Sú zlomyseľní, arogantní a hlúpi," zasyčal Carter a chytil Evelyn za ruku. „Veď ja im ukážem."

V tom okamihu k nim pristúpil lord Carnarvon. Tváril sa ustarostené, no zrejme sa väčšmi strachoval o dcéru než o Carterovo duševné rozpoloženie, veď čo keby sa s ním Evelyn priveľmi zblížila?

„Carter," povedal zmierlivo, „nevravím, že nemáte pravdu, lenže tá záležitosť s Imhotepom zrejme naozaj má štátny význam, a keď je o tom presvedčená vláda Jeho veličenstva, asi by nebolo správne ignorovať ministra vojny. Možno by nám ešte mohol byť pri našom úsilí nápomocný. V živote sú situácie, keď je múdrejšie ustúpiť, než tvrdošijne trvať na svojom. Myslím, že kým dôjde k škandálu, mali by ste si to ešte raz rozmyslieť."

Evelyn chytila Cartera za ruku a mlčky ho odviedla späť do salóna.

Carter sa posadil, podráždene sa popremŕval v nejakých papieroch a akoby mimochodom sa spýtal: „Tak, čo to odo mňa chcete?"

„Pochopte," odvetila lady, „tajná služba Jeho veličenstva nemá v úmysle znižovať význam vašich zásluh. My od vás očakávame toto: Chceli by sme, aby ste svoje termíny zosúladili s našimi, totiž, boli by sme vám zaviazaní, keby ste sa pri svojej činnosti riadili podľa nás."

Prv než Carter stačil čokoľvek namietnuť, lord Carnarvon prikývol.

Z brehu zaznelo volanie. Pincock vyšiel von, pozrieť sa, čo sa stalo. Keď sa vrátil, bol bledý ako krieda. „Čln sa stratil. Obávam sa, že sa potopil."

„A čo je s Coursierom?" spýtala sa vzrušene lady.

Pincock pokrčil plecami.

Volal sa Háfiz el-Ghaffar a nosil pestovaný európsky odev a fúziky, ktoré ho robili podstatne starším a dávali mu takmer noblesný vzhľad. Človek však môže zmeniť meno, oblečenie, ba dokonca aj názory, a predsa ostáva ten istý. Po príchode do Alexandrie, ktorú pred niekoľkými mesiacmi s Halimou opúšťal a dúfal, že povedú nový, šťastný život, sa Omara zmocnila clivota.

Čo ostalo z jeho nádejí? Omar bol prenešťastný, hromadil sa v ňom hnev oklamaného, pocit, s ktorým sa žiaden muž ľahko nevyrovnáva.

Barón von Nostiz-Wallnitz ho vybavil potrebnými finančnými prostriedkami, preto si Omar celkom v súlade so svojím zovňajškom kúpil na vlak do Káhiry lístok do prvej triedy a po prvý raz v živote videl, že Egypt je aj bohatá krajina: Obchodníci a vysokí úradníci, mudirovia a nazírovia so svojimi ženami v pestrých odevoch sa diametrálne odlišovali od prostého ľudu v zadných vagónoch, ktorými dosiaľ cestoval aj Omar.

Ako vždy, keď potreboval radu, spomenul si najsamprv na starého mrzáka. Bol síce proti Omarovmu zväzku s Halimou, dokonca sa preto pohádali, no aj tak bol mrzák jediný, komu mohol slepo dôverovať. Omar prišiel do Káhiry v noci, ubytoval sa v hoteli *Mena House* a spomenul si, ako ho pred dvadsiatimi rokmi z luxusného hotela vyhnali. Ráno pri pohľade z okna mu zrak zablúdil na neďaleký karavanserail, kde ho starý Músá naučil používať *nabbút* a vysvetlil mu, že symbolizuje mužovu silu. Vápnom natreté chatrče sa vôbec nezmenili, len ľudia boli iní.

Okrem Hasana. Pokiaľ Omarovi siahala pamäť, mrzák bol prastarý, a hoci aj jemu roky pribúdali, Omarovi sa videl mladší. Srdečne sa zvítali, starý spor bol zabudnutý a Omar vyrozprával mrzákovi, ako sa mu vodilo.

„Nevravel som ti to?" vyhlásil Hasan a prižmúril pravé oko, ktorým videl oveľa lepšie ako druhým. „Lenže, kto už berie vážne mrzáka?" A priateľsky štuchol Omara do brucha.

„Najhoršie je," odvetil Omar, „že ju ešte stále milujem a keby sa zajtra vrátila a povedala, že ..."

„Ty si sa zbláznil!" zvolal mrzák nazlostené. „Ty si sa tuším naozaj zbláznil. Taká žena si zaslúži zbičovať! Mal by si ju hnať púšťou, kým nepadne a neumrie od smädu. Hlupák!" Hasan chcel

zmeniť nepríjemnú tému a s uznaním pozorne skúmal kvalitu Omarovho fajnového obleku. „Stal sa z teba ozajstný sajjid, chlapče. Kto by si to bol pomyslel? Mám šťastie, že vôbec strácaš čas so starým mrzákom."

Omar ho odviedol nabok a vyrozprával mu pravý dôvod svojho návratu do Egypta. Povedal mu, že pricestoval pod menom Háfiz el-Ghaffar na falošný pas, lebo sa musí skrývať pred al-Husajnom a jeho ľuďmi; a aby ho, pri Alahovi, milostivom, milosrdnom, nevyzradil. Jeho prvoradým záujmom je profesor Hartfield; lebo kto nájde Hartfielda, ten sa výrazne posunie ďalej. Porozprával mu aj o ceste do Londýna a o neočakávanom objavení Williama Carlyla, ktorý kedysi dávno zmizol z Luxoru a teraz, zdá sa, má pomer s Hartfieldovou neterou, čudnou ženskou z Bayswateru, čo fajčí ako komín a nosí mužské nohavice.

Mrzák sústredene rozmýšľal. „Vravíš, že nosí mužské nohavice a fajčí ako komín? A je tenká a má červené vlasy?" „Áno," odvetil Omar.

„A ten Carlyle? Nenápadný, trocha nižší ako ona a má vysoké čelo?"

„Áno, ale odkiaľ to vieš?"

„Boli tu, v hoteli *Mena House.* Veľmi dobre sa na nich pamätám. Správali sa ako zaľúbenci, držali sa za ruky a hrkútali si ako holúbkovia zjari. A pritom tá lady už mala jar dávno za sebou. Odhadujem, že môže mať vyše päťdesiatky."

„A kedy to bolo?" Omar sa zohol a potriasol mrzáka za rameno. „Všimol si si na nich ešte aj niečo iné?"

Hasan prikývol. „Drahé topánky. Obaja mali topánky z jemne vypracovanej teľaciny, z britskej teľaciny, staré, ale pestované. Naozaj urodzení ľudia!"

„Podľa teba teda nemohli zavraždiť profesora, aby sa zmocnili jeho obrovských majetkov?"

„Vylúčené."

„Prečo?"

„Hartfield žije."

„Odkiaľ to vieš?"

„Poviem ti to, synak. Všímam si ľudí v drahých topánkach, ale mojej pozornosti neuniknú ani tí, čo majú obuv nekvalitnú. No ak sa človek v drahých topánkach dá dohromady s človekom v nekvalitných topánkach, spozorniem, lebo kvalitné i nekvalitné topánky zvyčajne ostávajú medzi svojimi."

„Nemohol by si sa vyjadriť trocha jasnejšie?"

„Nuž, jedného dňa prišla do hotela akási tajuplná osoba, chlap v obnosenom obleku. Tie šaty sa k nemu akosi nehodili, z každého pohybu, ktorý urobil, bolo jasné, že sa v tom prestrojení cíti zle. Potom som sa mu pozrel na topánky, a hneď mi bolo všetko jasné: Mal vlastnoručne vyrobené sandále z lacných kožených remienkov, ktoré vytvárali ondrejský kríž v kruhu, v písme nevercov písmeno X - symbol mníšskeho rádu žijúceho v skalách pri Sidi Sálime. Ten čudne poobliekaný chlap bol mních, preto ma hneď zaujal. Aké však bolo moje prekvapenie, keď sa v hotelovej hale stretol s pánom a dámou vo fajnových anglických topánkach. Urodzení ľudia nikdy neodmietnu čističa topánok, preto som sa spýtal, či by som pánovi nemohol poslúžiť. A keďže práca chvatná je málo platná, stal som sa svedkom zaujímavého rozhovoru, z ktorého som usúdil, že profesor Hartfield sa zdržiava na utajenom mieste, ktoré im muž odmietal prezradiť. Angličania, samozrejme, nevedeli, že majú do činenia s mníchom. Profesor si zrejme vyžiadal nejaké materiály, ktoré poslovi odovzdali, asi si mysleli, že ich privedie na profesorovu stopu. Lenže mních s tým počítal. Ospravedlnil sa, že si musí vybaviť nejaký telefonát, a odišiel do kabínky v hotelovej hale. Angličania netušili, že telefónna kabínka má aj zadný východ, a mních im zadnými dverami ušiel."

Omar s vyvalenými očami počúval mrzákovo rozprávanie a potom sa váhavo spýtal, akoby sa obával odpovede: „Ale ty si vedel, odkiaľ mních prišiel. Prezradil si im to?"

Hasan si dlaňou poklopal po čele: „Prečo by som to robil? Boháči majú nepríjemný zlozvyk, že zaplatia len to, čo si človek vypýta. Nevedia, čo je bakšiš, a kto nedá čističovi topánok bakšiš, nemôže očakávať, že mu čistič pomôže. *Maleš."*

„Ale Carlyle a pani Dounceová sa istotne tak ľahko nevzdali!"

„Prosím ťa!" Hasan mávol rukou. „Dva týždne ho hľadali! No aj keby boli hľadali ďalšie dva týždne, nenašli by ani stopu, lebo nevedeli, že to bol mních. Vynikajúco som sa zabavil."

„Ty si čertovský chlapík!" poznamenal Omar. „Lenže mne tvoje čertoviny veľmi pomôžu. Si si istý, že ten kláštor v horách nenašli?"

„Celkom istý! Nenašli ani najmenšiu stopu; a po dvoch týždňoch úplne vyčerpaní odcestovali." Hasan sa potuteľne zachichotal ako zlomyseľný Ifrít z Tisíc a jednej noci.

Záležitosť s Hartfieldom bola čoraz zložitejšia. Pri Alahovi, milostivom, milosrdnom, aká súvislosť môže byť medzi profesorom a mníchmi zo Sidi Sálimu?

V hotelovej recepcii, vedľa priečinkov s kľúčmi, visela na stene mapa dolného Egypta. Sidí Sálim bol, ktovie prečo, označený malým trojuholníčkom. Omar prekvapene zistil, že neďaleko skalného kláštora sa nachádza mesto Rašíd, kde Hartfield objavil úlomok, ktorý mal byť rozhodujúcou informáciou o Imhotepovi. Omar hneď zašípil súvislosť.

„Ty si blázon," povedal Hasan, keď videl Omarov zamyslený výraz, „zahryzol si sa do veci, na ktorú by si radšej mal zabudnúť. Takú somarinu môžu vymyslieť len Európania. Ako mohli starí Egypťania vedieť čosi, čo dnes nevieme? Toto," a mrzák ukázal na luxusný automobil, ktorý práve zastavil pred portálom, „toto je

moderná doba, jeden z najväčších vynálezov ľudstva. Azda si myslíš, že čosi také nájdeš v Imhotepovom hrobe?"

„To nie," odvetil Omar, „ale myslím, že obsah jeho hrobu je pre ľudstvo oveľa významnejší než taký automobil. Nechceš ísť so mnou?"

„Ja? A kam?"

„Do Sidi Sálimu, do kláštora."

„Nech ma Alah ochraňuje pred toľkou nafúkanosťou!" zvolal starý mrzák. „Sidi Sálim, chlapče, je odtiaľto vzdialený vyše tisíc míľ, niekde v nekonečnej delte. Ja som z Gízy odišiel len raz v živote, ešte som nemal dvadsať a vybral som sa do Benhy na preteky tiav; no dostal som sa len do Káhiry. Na stanici bola taká tlačenica, že ma sotili na koľajnice pred prichádzajúci vlak. Vidíš predsa, ako to dopadlo." Ukázal na kýpte dolných končatín. „Ja že mám ísť s tebou do Sidi Sálimu? Nie, starého mrzáka odtiaľto nedostaneš."

Hasana nepresvedčilo ani Omarovo ubezpečenie, že najme automobil, hoci v takom vozidle ešte nikdy nesedel.

Omar váhal, či sa má sám pustiť na cestu ku kláštoru v horách. Veď ani nevie, čo ho tam čaká. Ak sú tamojší mnísi takí rafinovaní, že sa preobliekajú a miznú cez zadné dvere telefónnych kabínok, sotva možno očakávať, že sa voči cudzincovi budú správať veľmi priateľsky. Lenže nikoho iného Omar nesmel do veci zasvätiť. Ak chcel v pátraní pokročiť, neostávalo mu nič iné, len sa vypraviť na cestu do Sidi Sálimu.

Emile Toussaint zvyčajne neodkladal fajku ani v tých najvypätejších chvíľach, a keď odrazu začal fajčiť čierne cigarety, bol to neklamný odraz jeho psychického stavu; no len ľudia v jeho okolí vedeli, ako sa vnútri naozaj cíti. Toussaint od začiatku označoval Britov ako mocnosť stojacu za sprisahaním v súvislosti so

zrútením Neférovej hrobky, a sebakriticky priznával, že sa k projektu staval priveľmi ľahkovážne. Vzápätí však prešiel do útoku proti Deuxiéme Bureau, ktoré ich malo chrániť pred ostatnými tajnými službami. Konzul Sachs-Villatte s ním vrelo súhlasil.

Francúzsky tím sa teda v nasledujúcom období sústredil väčšmi na pátranie po potenciálnych protivníkoch, než na svoju pôvodnú úlohu, hľadanie Imhotepovej hrobky. Francúzska tajná služba obratom vyhovela Toussaintovej požiadavke, aby im pridelili ďalších dvoch špičkových agentov, no ich príchod do Alexandrie vyvolal nové napätie, lebo priniesli aj výsledok expertízy archeologickej mapky, nájdenej pri domnelej Coursierovej mŕtvole, ktorý potvrdil Toussaintovo tušenie: Mapka bola falošná a papier starý sotva desať rokov, navyše, s najväčšou pravdepodobnosťou britského pôvodu.

V tejto súvislosti, samozrejme, vyvstala otázka, čo mali Briti za lubom. Bol to len obyčajný manéver na odpútanie pozornosti, zúfalý krok, ktorý mal zakryť, že sami prešľapujú na mieste a obávajú sa, že by ich Francúzi mohli predbehnúť? Alebo už našli stopu a nechcú, aby im Francúzi skrížili plány?

Tajní agenti ako Toussaint si z dvoch možností vyberú vždy tú horšiu, a preto do sídla konzulátu v Alexandrii zvolal zasadnutie krízového štábu, na ktorom mali prerokovať ďalší postup, ale najmä to, ako by sa dalo dostať k všetkým informáciám britskej tajnej služby.

Zdalo sa, že ešte aj ústredie Deuxiéme Bureau vie o Britoch viac než agenti v teréne: Z Paríža prišla telegrafická šifra s informáciou, ktorá bola celkom nová pre Toussainta i pre Sachsa-Villatteho, že hauzbót lady Joan Dawsonovej slúži ako centrála britskej tajnej služby v Egypte a jeho majiteľka akciu vedie. Noví agenti Moniac a Malraux - mladí, plní energie, jeden pripomínajúci vzhľadom

gorilu, druhý skôr dlhú latu, takže ich spoločné účinkovanie vyvolávalo všeobecnú pozornosť - sa ponúkli, že hauzbót potopia metódou, ktorá našla široké uplatnenie v uplynulej svetovej vojne. Konzul Paul Sachs-Villatte však ich ponuku odmietol. Potopený hauzbót je francúzskej tajnej službe nanič. Oveľa dôležitejšie je vypátrať, čo Briti vedia, a na to je potrebné nasadiť Britom do kožucha vlastného agenta, alebo získať dvojitého špióna.

Informácia, že lord Carnarvon a jeho archeológ Carter našli v Údolí kráľov neporušenú hrobku neznámeho faraóna, vyvolala vo Francúzoch pochybnosti. Milléquant tvrdil, že to je možné, ale Toussaint to považoval len za ďalší manéver na odpútanie pozornosti. Londýnske *Timesy* priniesli bombastický článok a odvtedy noviny nepísali o ničom inom, no zatiaľ sa nikomu nepodarilo nahliadnuť do zamurovanej hrobky a ani termín otvárania ešte nebol určený. D'Ormesson sa vyjadril, že už to je dôkazom neseriózności informácie, lebo podľa neho by žiaden archeológ v takejto situácii nebol schopný tak dlho mlčať o svojom objave a chladnokrvne rozposielať pozvánky na otváranie hrobky.

Poradu na francúzskom konzuláte nečakane prerušil telefonát *súb-mudira* z provinčného mestečka Kús, vzdialeného päťdesiat kilometrov severne od Luxoru. Felahovia v ohybe rieky vytiahli z vody mŕtvolu akéhosi Francúza, ktorý mal pri sebe doklady na meno Edouard Coursier.

Sachs-Villatte najskôr vyhlásil, že to je vylúčené, že to musí byť omyl. No na *súb-mudirovu* otázku, kde sa teda živý Coursier nachádza a či mu nechýbajú doklady, musel konzul priznať, že Coursier pred dvoma týždňami zmizol -bližšie podrobnosti neuviedol. Keď však *súb-mudir* mŕtvolu opísal a spomenul aj jazvu na pravom líci, Paul Sachs-Villatte zbledol.

Všetci prítomní odmietali vziať na vedomie konzulove slová, lebo si ani pri najlepšej vôli nevedeli predstaviť, ako sa ich kolega

mohol vyslobodiť zo zavalenej hrobky, preplávať proti prúdu šesťsto kilometrov a potom sa utopiť. Profesor Milléquant v rôznorodom tíme zvyčajne pôsobil ako upokojujúci faktor a rozrušiť ho mohli len poznatky vedy, no teraz si strhol okuliare v zlatom rámiku, neveriacky si pretrel oči a spustil spŕšku nevyberaných nadávok, ktoré z úst muža jeho úrovne pôsobili asi tak, ako keby kňaz porušil siedme prikázanie. Milléquant vyhlásil, že ide o odpornú frašku, a niekoľkokrát zopakoval, že ľutuje, že sa dal naverbovať, a že kým sa nevyšetrí záhadná smrť Edouarda Coursiera, odmieta akúkoľvek ďalšiu spoluprácu.

Ešte toho istého večera konzul a Emile Toussaint odcestovali do Luxoru, kde previezli Coursierovo telo, aby v suteréne nemocnice doktora Mansúra identifikovali svojho bývalého kolegu.

Luxor bol plný novinárov. Všade vládol ruch a zhon, hotely boli preplnené a prievozy na opačný breh Nílu na dlhé dni vypredané, ak sa chcel človek dostať na druhú stranu, stálo ho to poriadny bakšiš.

Lord Carnarvon denne usporadúval tlačové konferencie v hoteli *Winter Palace*, no nepovedal nič nového. Na presuny do okolia si kúpil americký automobil Ford, čierny ako všetky autá tejto značky. Howard Carter mal dvadsaťštyri hodín denne ochranku, lord mu dokonca dal k dispozícii vlastného osobného strážcu, aby ho neobťažovali reportéri, lebo Carnarvon predal exkluzívne práva na zverejnenie výsledkov archeologického výskumu londýnskym *Timesom*, ktorých šéfredaktor bol jeho dobrým priateľom.

Úspech robí priateľov dokonca aj zo súperov. Lord Carnarvon a Howard Carter v týchto dňoch dospeli k nevídanému súzvuku, jediný mráčik na jasnom nebi tvorila Carterova láska k Evelyn. Lady Dawsonová stanovila termín otvárania hrobky na 29. novembra, dovtedy sa mal do Egypta dostaviť dvanásťčlenný tím

britskej tajnej služby pod vedením Geoffreyho Doddsa a pustiť sa do pátrania po Imhotepovi. Ani Carter, ani Carnarvon však neboli schopní nečinne čakať na vzdialený termín. Otváranie hrobky sa v médiách prezentovalo ako spoločenská udalosť storočia, pozvánky už boli rozposlané, keď sa ich odrazu zmocnili pochybnosti, či sa ich podujatie predsa len nemôže skončiť fiaskom - čo ak hrobku už v pred stáročiami vykradli, znova zamurovali a opatrili novou pečaťou?

Ich obava nebola celkom neodôvodnená, lebo Carter vpravo od vlastného areálu hrobky narazil na zamurovaný otvor. Na miesto činu sa už dostavil aj Pecky Callender, britský archeológ, ktorý kopal južne od Luxoru a s Carterom ho spájal pomerne priateľský vzťah (ak človek ako Carter vôbec mohol mať priateľov), a štvorica sa po nekonečnej diskusii rozhodla, že nasledujúcu noc rozšíria dieru, v ktorej sa nachádzal vstup do hrobky, a otvorom v stene sa do nej pokúsia zboku vniknúť.

Celý areál Údolia kráľov bol uzavretý a vďaka uzáverám ich plán nevzbudil pozornosť. Carter s Callenderom vpravo od zahasprovaných dverí odhádzali sutiny a ani nie po dvoch metroch narazili na zamurovanú dieru. Ich nádeje klesli na bod mrazu.

Teda predsa! Aj túto hrobku už niekto otvoril, ibaže sa do nej votrelci nedostali cez dvere, ale - zrejme z dôvodov utajenia - cez otvor v bočnej stene.

Rozľútostený Carter sa so slzami v očiach tak zúrivo pustil rúbať železnou tyčou do muriva, že voľne poukladané kamene vzápätí povolili. Callender mu priskočil na pomoc, kamene spoločnými silami povyberali a za okamih sa pred nimi rozďavila veľká diera, ktorou človek mohol vkĺznuť dnu.

Prvý sa do otvoru nasúkal Carter, tlačiac pred sebou petrolejku. O chvíľu sa ako v tranze vrátil, no na zvedavé otázky ostatných iba bez slova ukazoval do otvoru v hĺbke a naznačoval, aby sa sami

pozreli. Lord Carnarvon šiel napred, za ním nasledovala Evelyn a poslední sa do otvoru vopchali Callender a Carter.

Ocitli sa v obdĺžnikovej miestnosti s rozmermi asi štyrikrát osem metrov. Svetlo jedinej lampy hádzalo na steny hrozivé tiene, všade vôkol sa váľali truhlice, figúry a rôzne nástroje. Pri ľavej stene boli zložené súčiastky z dvoch pozlátených kočov, vpravo stáli dvaja strážcovia v životnej veľkosti, ozbrojení kopijami, a zo sklených očí vysielali k návštevníkom hrozivé pohľady. Oproti nim ležala hŕba skvostne vypracovaných skriniek, debničiek, škatuliek, balov látky a krčahov.

Vo vzduchu sa vznášal pach suchého prachu a pri každom kroku sa zodvihol taký kúdoľ, že sa tam o chvíľu takmer nedalo dýchať. Koľko tisícročí sa tento prach, tento vzduch nepohol? Koľko tisícročí sa týchto predmetov nedotkol lúč svetla? Pred koľkými tisícročiami na túto posvätnú pôdu naposledy vkročila ľudská noha?

Nikto sa neodvážil povedať čo i len slovko. Mlčali Carter, lord Carnarvon i Callender, ba dokonca aj Evelyn, ktorej veselá zhovorčivosť sa Carterovi tak páčila, stála ako nemá. V tej chvíli sa cítili ako votrelci. Kým ostatní rozochvené hľadeli na tú nádheru, ktorú pospolitý ľud dal na poslednú cestu smrteľnému faraónovi, Carter sa usiloval usporiadať si myšlienky. Vedel, že toto je len predsieň hrobky, ktorá sa môže skladať aj z viacerých komôr. Lenže kde je sarkofág s mŕtvym kráľom?

Carnarvon a Evelyn sa úctivo vzdialili. Chladnokrvný lord bol dojatý, dcéra ako omámená hľadala u otca oporu. Triasla sa ako osika, no nielen od chladu novembrovej noci, ale najmä od vzrušenia. Poslední vyšli z hrobky Carter s Callenderom a vonku si všetci štyria padli do náručia. Inokedy nesmelý Carter pobozkal Evelyn tak vášnivo, akoby to ani nebol on, no ani prísny lord proti tomu nenamietal.

Skoro ráno, keď sa začalo rozvidnievať a nad údolím sa rozľahol prvý škrek supov, bol otvor zamurovaný a zasypaný skálím. A každý zo štvorice musel slávnostne odprisahať, že sa nikdy ani slovkom nezmieni o tom, čo sa tu v posledných hodinách odohralo.

Omar nedbal na mrzákovo varovanie. Skalný kláštor Sidi Sálim sa možno nachádza na odľahlom mieste, mnísi sú možno zákerní a cesta je istotne spojená s nepredvídateľnými rizikami, no on chcel, ba priam *musel* vypátrať, kam vedú Hartfieldove stopy.

Omar nastúpil do vlaku na Damanhúr. Cestou mu zišiel na um list, ktorý našli u mŕtvej pani Hartfieldovej, podpísaný iniciálou „C", čo muselo znamenať, že profesorova žena „C." poznala. Čo ak „C." bol William Carlyle? Ak by sa to potvrdilo, potom by táto okolnosť a lístok nájdený v jeho hotelovej izbe v Luxore znamenali, že Carlyle sa nezaujíma len o profesorovu neter, ale aj o Imhotepa. Dokonca by to vyvolávalo pochybnosť, či náklonnosť k Amálii Dounceovej len nepredstiera, aby sa ľahšie priblížil k Hartfieldovi. Omar si nevedel predstaviť, že by sa nejakému chlapovi mohla páčiť taká drsná sufražetka v mužských nohaviciach a s cigaretou v ústach. Pravdu povediac, vôbec si nevedel predstaviť, že by sa niektorý muž mohol zaľúbiť do ženy, ktorá nevyzerá ako Halima. Omar sa však úporné usiloval zabudnúť na ňu. Kým sa vlak prepletal nekonečnou deltou na severozápad, Omarovi zišla na um ešte jedna vec: Slečna Dounceová mu predsa pri jeho návšteve v Londýne rozprávala, že ju prenasleduje sen, v ktorom sa jej zjavuje profesor v čiernej kutni! V mene Alaha, milostivého, milosrdného, pomyslel si Omar, aké nevyspytateľné sú cesty osudu!

V Damanhúre Omar vystúpil, kúpil si jednoduchý pracovný odev a zásobil sa potravinami na tri dni. Jediným motorovým

vozidlom v meste sa dal odviezť do provinčného mestečka Disúk, vzdialeného 25 kilometrov a ležiaceho na ľavom ramene delty, na ktorom čas nezanechal skoro žiadne stopy. Noc strávi] v hoteli *El-Sátí* a odtiaľ zatelegrafoval barónovi von Nostiz-Wallnitz, že sa nachádza asi sto kilometrov východne od Alexandrie a chystá sa do Sidi Sálimu, kde azda nájde profesora Hartfielda, s pozdravom, el-Ghaffar.

Hotel pôsobil ošumelo ako karavanserail, a presne podľa toho vyzerali aj hostia - väčšinou obchodníci z Alexandrie a Káhiry, ktorí sa tu zabávali s gréckymi ľahkými dievčatami, ktoré bohvie prečo ponúkali svoje služby práve tu. Omar sa bez problémov prispôsobil situácií a bez zdráhania sa pripojil k luze, smial sa na vulgárnych vtipoch a popíjal lacnú bielu rakiju, ktorá rozväzuje jazyk a rúca zábrany rýchlejšie ako púštna víchrica hrady z piesku.

Omar takto nadpriadol rozhovor s majiteľmi hotela, dvoma objemnými plešatými tučniakmi, no len čo im prezradil cieľ svojej cesty, tváre im potemneli. Zdalo sa, že ich Omarove plány znepokojili, a keď spomenul kláštor Sidi Sálim, v očiach sa im objavil strach. Vyrozprávali mu, že koptskí mnísi zo Sidi Sálimu sú so všetkými ostatnými znepriatelení na život a na smrť, a v pravidelných intervaloch sa usilujú vyhubiť obyvateľov rovnomennej osady Sidi Sálim modernými zbraňami kombinovanými s prastarými čarami a jedmi, ktorých receptúry ukrývajú v rozľahlých katakombách hlboko pod zemou. Nikto nevie nič bližšie, lebo do kláštora nikdy nikto nevstúpil, a tí, ktorým sa to podarilo, za to zaplatili životom.

Kláštor Sidi Sálim bol opradený takými strašidelnými a zlovestnými legendami, že Omar nemohol nájsť povoz so somárom, ktorý by ho tam odviezol. Akýsi starec, čo v najzadnejšom kúte reštaurácie sŕkal čaj a s pôžitkom si poťahoval z vodnej fajky, ktorá zvláštne voňala a vyludzovala bublavé zvuky,

napokon prisľúbil, že návštevníka za desať egyptských libier odvezie na rázcestie vedúce na západ do Rašídu a na východ do Sidi Sálimu. O starcovi menom Alí koloval chýr, že sa nebojí smrti ani diabla, lebo je sám zlý, úplatný a nepoctivý (úžernícka cena to potvrdzovala), no nikto iný nebol ochotný podujať sa na túto úlohu.

Chlapi v hoteli nešetrili varovaniami a čudovali sa, prečo sa taký mladý muž dobrovoľne vydáva do tých končín. Naposledy sa o to pokúšal akýsi profesor z Anglicka, no ten sa vybral na cestu z Fuvy, ležiacej pár míľ dolu Nílom. Profesor zmizol a viac sa nevrátil. Nikto nevedel žiadne podrobnosti, pamätali si len to, že to mohlo byť pred jedným či dvoma rokmi.

Prekvapujúca stopa po Hartfieldovi Omara natoľko vzrušila, že najradšej by sa bol vydal na cestu ešte v ten večer; lenže starý Alí odmietol, povedal, že si potrebuje pospať, a požadovačne natrčil dlaň. Bola zmrzačená, okrem palca a ukazováka nemal prsty a prekvapený Omar sa až neskôr dozvedel, že v minulom storočí zlodejom za trest odtínali prsty a zbojníkom celé ruky. Alí si nezameniteľným spôsobom pošúchal ukazovák a palec, a Omar pochopil jeho dôraznú požiadavku o preddavok. Dal mu päť libier, starý sa pred veľkorysým sajjidom uklonil a vyhlásil, že zajtra ráno na svitaní bude čakať pred hotelom.

Omar v noci nemohol spať, oblečený driemal na posteli a načúval neobvyklým zvukom prichádzajúcim z púšte. Izby sa nedali zamknúť; presnejšie, jediným kľúčom v hoteli bolo možné odomknúť všetky dvere, no nezdalo sa, že by to niekomu z hostí prekážalo. Omar sa tak rozrušené díval v ústrety nadchádzajúcim udalostiam, že by podistým nebol mohol zaspať ani pri zamknutých dverách. Predstava, že neďaleko, v odľahlej časti nílskej delty, sa skrýva rozuzlenie tajomstva, po ktorom, , pátrajú

tajné služby celého sveta, mu nedala spať. Znepokojovala ho len myšlienka, že strojcami komplotu by mali byť koptskí mnísi.

Na svitaní ešte ani nedoznelo prvé kikiríkame, a Omar už bol na nohách, schmatol batôžtek a vykradol sa po vŕzgajúcich schodoch. Z diaľky počul hrkotať dvojkolesovú káru, ktorá bola aspoň taká stará ako pohonič a vydávala nariekavé zvuky. Z káry sa šíril príšerný smrad, lebo Alí na nej obvykle vozil na trh klietky so sliepkami.

Starý tvrdošijne mlčal, klátil sa na kozlíku ako mŕtvola, iba podchvíľou plesol opratami na miniatúrneho somárika a zažmurkal na obzor, akoby pochyboval, že sa vôbec niekedy rozvidnie. Takto sa mlčky dve hodiny viezli na sever, miestami vyjazdenými cestami, miestami však aj skratkou, po nedotknutej zemi. Omar čoskoro spozoroval, že keď sa obydlia stratili za obzorom, starý sa orientoval podľa slnka, ktorého žltobiele lúče osvetľovali temný terén z prachu a vlhkej horúčavy. Akoby tu všetko bolo mŕtve; ešte aj pichľavé kriaky, čo kde-tu vyrazili zo zeme a vytvárali bizarné obrazy, boli vysušené a nejavili známky života. Ako tu, v tejto pustatine, môžu žiť ľudia?

Vzduch nehybne stál a dusná horúčava bola čoraz neznesiteľnejšia. Na káre ležala hrubá taška z kozľacej kože, aké pastieri v týchto končinách používali na nosenie vody, a mlčanlivý starec si z nej podchvíľou dal hit, len jeden, no taký mocný, že sa mu brucho nadulo ako žabe.

Zrazu - cestovali už asi tri hodiny - sa Alí rozhovoril, ukázal smerom na východ, kde sa na obzore objavila reťaz vrchov, a povedal, že tým smerom idú a asi polovicu cesty už majú za sebou. Vzápätí sa však opäť zahalil do nekonečného mlčania a kým vydal ďalší zvuk, prešla podistým aspoň hodina. Prižmúrenými očami sa ponad pravé plece pozrel na juh, kde sa obloha začínala zaťahovať, a povedal *chamsín*, čo môže značiť číslovku päťdesiat, alebo aj

rovnomennú púštnu víchricu, ktorá sa síce vyskytuje predovšetkým počas päťdesiatich dní po rovnodennosti, no občas aj v jesenných dňoch, ako bol tento.

Omar vedel, aký nebezpečný môže byť chamsín, ak si človek nenájde úkryt, preto sa rozhliadal, no široko-ďaleko nevidel nič, kde by sa mohli schovať. Vrátiť sa nemohli, lebo piesočná búrka prichádzala odzadu, preto sa museli ponáhľať k pahorkatine na východe. Omar sa usiloval výkrikmi popohnať somára, no toho nič nemohlo vytrhnúť z pomalej chôdze. Omar teda vytrhol Alímu bičík a plesol somára, až poskočil a naozaj pridal do kroku.

Do krvi urazený pohonič netušenou silou vydrapil Omarovi bič, oboril sa na neho a nabrýzgal mu do babrákov, lebo ak presilený somár zastane, nič na svete s ním už nepohne. Došlo k ruvačke, starý Alí vytiahol nôž, s krikom sa vrhol na Omara a zasiahol ho do ľavej ruky, takže sa mu rukáv sfarbil dočervena. V strachu, že by ho Alí mohol zabiť, Omar schmatol batoh a vyskočil z voza.

Akoby starý čakal len na to, pritiahol somárovi opraty, širokým oblúkom obišiel Omara a pustil sa, odkiaľ prišli. O chvíľu už z diaľky bolo počuť len hlasné nadávky.

Omar si prezrel ranu na predlaktí. Na šírku dlane pod lakťovým zhybom mu čepeľ rozťala košeľu a vnikla do mäsa. Omar si roztrhol rukáv, omotal ho pevne okolo rany a pokúsil sa zastaviť krvácanie. Potom sa bezradne poobzeral na všetky strany a rozhodol sa pešo pokračovať v ceste k pahorkatine, kde už musel byť kláštor. Bol rád, že sa striasol čudáckeho starca, a nepochyboval, že sa k cieľu dostane aj bez jeho pomoci.

Omar však nerátal so smädom, ktorý ho v neznesiteľnej spare čoraz väčšmi moril. Alího ešte asi hodinu videl ako nepokojnú bodku tancujúcu na obzore, a potom, okolo poludnia, sa zrazu rozplynul ako kvapka v piesku. V tom okamihu sa vzduch pohol, najskôr Omarovi takmer nebadane príjemne schladil spotený

chrbát, a vzápätí sa zjavili aj malé obláčiky prachu. Omar sa rozbehol, aby sa skryl medzi skaly, ktoré síce boli čoraz bližšie, a predsa skutočnú vzdialenosť nevedel odhadnúť.

Omar si nedožičil ani chvíľu oddychu a neúnavne sa hnal na východ. Jazyk mal prilepený na podnebie a medzi zubami mu škrípal piesok. Oči sa mu zaliali slzami a púšť sa pred ním rozplynula ako fatamorgána. Len ďalej, dunelo mu v hlave, a čím dlhšie bežal, tým mal hlavu ťažšiu. Omara ovládli pochybnosti, aké sa ho zvyčajne zmocňovali v kritických okamihoch: čo ak nemá dosť síl, čo ak to nevydrží, čo ak ho starý oklamal a zaviedol ho do pasce a teraz na neho číhajú jeho kumpáni? Alí bol podozrivo mlčanlivý a zrazu sa mu videlo, že chlapi v hoteli mali pravdu, keď ho varovali. Lenže na návrat už bolo neskoro.

Dýchal čoraz hlasnejšie a ťažšie ako kôň, keď napína nozdry. Omar klial, fučal a kričal, čo mu sily stačili. To mu pomohlo. Pri stavbe železnice pre Angličanov vydržal aj horšie útrapy a táto spomienka mu vliala čerstvé sily. Prešiel však len niekoľko sto metrov a opäť zastal. Vypľúval piesok, bolo to odporné. V hrudníku ho pichalo, akoby cítil hrot dýky. V zúfalstve, že vydržal len takú krátku námahu, sa ho opäť zmocnili pochybnosti, či sa dostane k cieľu.

Sivočierna obloha a čoraz hustejšie kúdoly prachu mu zacláňali cieľ pred očami, a odrazu Omar stratil orientáciu -kopce i skaly zmizli. Nízko nad zemou sa valili mraky piesku a syčali ako vriaca voda. Čo robiť? Omar sa ďalej trmácal tým smerom, kde tušil cieľ. Víchrica zosilnela, trhala mu šaty z tela. Len teraz nezastať, tak krátko pred cieľom. Dýchalo sa mu ťažko. Omar mal pocit, že vdychuje viac piesku než vzduchu, kašľal a vypľúval a vťahoval hlavu medzi plecia, aby sa vietor nemal o čo oprieť, batoh pritisnutý na brucho a na hruď.

Milióny zrniek piesku mu dorážali do tváre ako miniatúrne strely a Omar cítil, ako červenie. Kedysi ako dieťa rád vystavoval tvár bičujúcemu piesku, často sa postavil tvárou proti vetru a zdalo sa mu, akoby ho zasiahol osviežujúci prúd vody. Lenže teraz, blúdiac bez orientácie dookola, sa ho zmocnil strach, že niekde vyčerpané klesne a prikryje ho piesok ako pani Hartfieldovú. Bol si pomerne istý, že ak nestratil smer, musí byť blízko cieľa.

Piesok bol čoraz hlbší, ako býva na úpätí bludných dún alebo na záveternej strane spevnených ciest; no hoci si Omar v tej tme išiel oči vyočiť v nádeji, že uzrie nejakú terénnu vyvýšeninu, nevidel vôbec nič. Zúfalý a vysilený klesol na zem, obrátený chrbtom k víchrici a dúfal, že takto jej najskôr odolá. Starý Músá, syn púšte, poznal všetky rastlinky a kamienky po mene a vždy ho varoval, aby sa voči púšti nesprával nafúkané. Músá hovorieval, že púšť je ako boh, a bohovia vyžadujú pokoru. Omar si mimovoľne spomenul na slová svojho otčima, celkom sa mu zdalo, že počuje jeho zastretý hlas. *Ja salám*, naozaj počul hlasy, ktoré spievali s chamsínom. Omar zatajil dych, myslel si, že blúzni; no potom to začul znova; nejasné volanie prerývané vetrom ako zbožná ťahavá modlitba.

Omar sa pokúsil vstať a zápasiac s víchricou sa predieral smerom, z ktorého prichádzali zvuky. Lenže odkiaľ vlastne prichádzali? Nevedel to určiť, preto sa rozhodol, že pôjde doprava. No už po niekoľkých krokoch zapochyboval, či neblúdi v kruhu, a práve v okamihu, keď zúfalý chcel opäť klesnúť na zem, víchrica naraz pretrhla tmu, a hmlu plnú prachu ako jagavý meč preťal lúč slnka a dopadol na vysoký, polorozpadnutý kamenný oblúk, zrúcaninu, ktorou sa preháňal chamsín a ťahal za sebou sivočierny vír piesku.

Sidi Sálim! Čo iné môžu byť tieto opustené zvyšky ľudskej civilizácie?

Zdalo sa, že nie je ďalej, než na dohodenie kameňom, no Omar nestačil urobiť ani krok, a fatamorgána sa rozplynula. Ostal len plačlivý spev, ktorý počul už prv; no aj ten teraz prichádzal z opačnej strany. Omar sa dral vpred, nestrácal z očí smer, a naraz sa ocitol pred vysokým polozrúcaným oblúkom brány, ktorá však nikam neviedla, lebo pred ňou i za ňou bol len samý piesok.

Vpravo od ruiny videl Omar čosi ako múr, či skôr zvyšky múru, niekde len do výšky kolien a zaviate pieskom, inde vysoké aj niekoľko metrov a čudesne krivolaké. Do jedného z výklenkov sa skryl pred piesočnou víchricou a usiloval sa zorientovať.

Murovaných oblúkov podobnej veľkosti a podobného tvaru tam bolo viac, akoby ľudia pred stovkami rokov opustili celé mesto v púšti. Neďaleko sa múr v pravom uhle stáčal k dlhočiznej stene s dverovým otvorom a dierami namiesto okien, aké mávajú domy v tejto oblasti. Omar sa habkavo vliekol popri múre a keď cez vchod vstúpil dnu, zistil, že sú to obvodové múry domu, ktorému chýba strecha. Bol tam však aspoň ako-tak chránený pred vetrom, preto sa rozhodol, že si odpočinie, a v kúte vyčerpané klesol na batoh.

Bol vyprahnutý ako pôda v okolí Nílu zavčas zjari, cítil sa mizerne a zranená ruka ho bolela. Z driemot ho vytrhol strašný spev, aký dosiaľ nikdy nepočul. Diera v zemi, zamrežovaná železnými tyčami hrubými ako ruka, pôsobila ako lievik. Omar štvornožky priliezol k otvoru, no v hĺbke nič nevidel. Len do uší mu prenikali výkriky bolesti a srdcervúci chorál prerušovali zvuky podobné úderom biča.

Omar sa nevdojak obzrel, či neuvidí nejaký vstup do tajomného podsvetia, no nič nenašiel, a preto sa rozhodol, že dom, z ktorého zvuky vychádzali, obíde zvonka. Práve chcel prekĺznuť cez vchod, ktorým sa dostal dnu, keď pod nohami začul dutý zvuk uvoľnenej kamennej platne. Opatrne vyskúšal, či ho udrží, a pritom objavil čosi zvláštne: Takmer dva metre dlhá, no sotva dva palce hrubá

kamenná platňa bola tak presne vyvážená, že ak sa človek postavil na jeden koniec, druhý koniec sa pomaly dvíhal ako pysk veľryby, kým opačný koniec sa noril do zeme. Železná tyč bránila, aby sa doska vrátila späť do vodorovnej polohy.

Od otvoru viedlo nadol strmé, úzke schodisko, nahrubo vysekané do skaly, zalomené v pravom uhle, čo znemožňovalo rýchly pohyb hore i dolu, zrejme presne podľa zámeru staviteľa. Omar by vlastne bol mal aspoň zaváhať, dokonca by sa dalo povedať, že bolo šialenstvom takto konať; no niečo ho priťahovalo ako magnet, nepripúšťalo žiadne pochybnosti a zbavovalo ho aj posledných zvyškov zdravého úsudku.

Schody sa končili v akejsi klenutej sieni s troma opornými piliermi, na ktorých blikali olejové lampky a vydávali nejasné žltozelené svetlo. Miestnosť bola prázdna až na rad hlinených krčahov siahajúcich po kolená, niektoré až do výšky človeka, ktoré zaberali celú pravú stranu siene a boli plné vody, vody z cisterny, ktorej murovaný otvor bol viditeľný v dlážke. V hale vládlo ťaživé dusno a vo vzduchu sa vznášal odporný sladkastý pach.

Omar prešiel sieňou v smere, z ktorého sa čoraz väčšmi približoval spev. Spevákov mohlo byť zo šesť, viac sotva, no ich sonórne ponosy v jazyku, ktorému Omar nerozumel, zvučali priestorom hlasnejšie ako hlas muezína, ba zdalo sa, že mnísi používajú spletité chodby kláštora ako rezonančný priestor, ktorý dodával ich litániám väčšiu vrúcnosť.

Na opačnom konci siene bolo dvoje dverí, lepšie povedané otvorov, lebo dvier tu dolu nebolo. Pravý otvor viedol do neosvetlenej chodby, z ktorej nebolo počuť zvuky, v ľavom otvore bolo vidieť horný stupienok ďalšieho schodiska. Viedlo priamo dolu, na rozdiel od vstupu však bolo široké, pohodlné a obložené svetlou kamennou dlažbou. Dolu sa v pravom uhle k hornému priestoru otvárala pozdĺžna miestnosť, ktorá vyzerala ako stĺpová

loď kresťanského chrámu. Vpravo i vľavo medzi stĺpmi stáli dlhé, úzke, nahrubo otesané stoly pre päťdesiat i viac ľudí. Na stenách za stolmi Omar uvidel vyobrazenia svätcov tlmených farieb v životnej veľkosti, niektoré čierne od sadzí a opraskané.

Plačlivé spevy boli čoraz zreteľnejšie, no aj tvrdé povely, údery bičom a stonanie a náreky boli čoraz jasnejšie. Pri Alahovi, milostivom, azda toto môže byť kláštor? Omar zatiaľ nevidel živej duše, a to bolo ešte čudnejšie. Na okamih nerozhodne postál v tieni stĺpa, no potom odvážne pristúpil k bočnému portálu, ktorým dopadal lúč svetla, a pri pohľade, ktorý sa mu naskytol, ho zamrazilo.

V širokej, jasne osvetlenej chodbe s množstvom zamrežovaných ciel po oboch stranách stál akýsi bradatý mních v čiernom odeve a okolo neho sa v extáze zvíjal asi tucet zúbožených bytostí s vyholenými hlavami, niektorí nahí alebo polonahí, s bielou pokožkou a vydutými bruchami, aké Omar videl u hladujúcich detí na Sinaji. Nevypočítateľní ako skrotená zver, klátili sa v kruhu a drmolili modlitby, duchom na míle vzdialení od reality. Blázni! preletelo Omarovi hlavou. To nebola len prílišná zbožnosť, z tvárí im sršalo šialenstvo; a podchvíľou, keď sa niektorý z tých úbožiakov chcel bezdôvodne vrhnúť na suseda, čierny mních ho udrel bičom, že sa zvíjali a skuvíňali ako týraná zver.

Fascinovaný pohľadom na mnohonásobné delírium, Omar ako prikovaný zastal vo dverách a neustúpil, ani keď sa muž s bičom v kutni obrátil k nemu. Mních sa preľakol väčšmi než Omar; akoby neveril vlastným očiam, akoby videl strašidlo, tancujúcim mníchom už nevenoval ani pohľad a pomaly, s vystretou rukou pristúpil k Omarovi, akoby sa chcel opatrne presvedčiť, či sa nestal obeťou preludu.

Omar priateľsky pokýval hlavou, no mních jeho gesto nepochopil, preľakol sa a na obranu zodvihol bič. Sklonil ho, a; ,'keď videl, že sa Omar nebojí.

„Kto si, cudzinec?" spýtal sa mních so strojenou zdvorilosťou, akoby si chcel nepriateľského votrelca nakloniť.

„Volám sa Háfiz el-Ghaffar," zvolal Omar nahlas, aby prehlušil rituálne spevy. Akoby im pokynul nejaký neviditeľný dirigent, blázni odrazu zmĺkli a tupými očami sa zadívali na neznámeho muža, niektorí sa zahanbene odvrátili, iba dvaja vychudnutí starci, ktorí napriek známkam telesného úpadku mali v tvárach vpísanú múdrosť vekov, nabrali odvahu, pristúpili bližšie a votrelca si zvedavo obzerali. „Vonku zúri chamsín," dodal Omar na vysvetlenie.

„Chamsín." Mních niekoľkokrát pokýval hlavou a odvetil: „My nerozlišujeme vrtochy prírody; lebo nič nie je pominuteľnejšie ako vietor a nečas. Čo je piesočná búrka proti večnosti? Iskrička vo večnom ohni. No ako si sa sem vôbec dostal?"

Omar zrazu zistil, že na túto otázku vôbec nebol pripravený, a odpoveď by bol najradšej vzal späť, lenže už bolo neskoro: „Som archeológ a zablúdil som tu. Chcel som do Rašídu."

„Do Rašídu?" Zdalo sa, že mních sa naľakal, lebo zrazu zatlieskal, obrátil sa k zvedavcom stojacim v kruhu a zvolal: „V mene Ježiša Krista, späť do ciel!"

So šomraním a ponosami, niektorí aj s plačom ako deti, sa blázni odšuchtali do ciel a mních sa dal chvatne zamykať mreže na tmavých kobkách, v ktorých bolo vidieť len prične prikryté rákosím.

„Sem cudzinec zablúdi veľmi zriedka," vyhlásil muž v kutni, keď pozamykal klietky, „pravdu povediac, odkedy tu žijem, a to je veru oveľa dlhšie, než žije priemerný Egypťan, sem ešte neprišiel nik, aspoň nie až sem. Raz sme akéhosi cudzinca zachránili pred

smrťou od smädu. Našli sme ho ležať v púšti dve míle odtiaľto. Vybrali sme sa poľovať na hady, a našli sme jeho."

„Poľovať na hady?"

„Lovíme hady pre obživu. Chytíme viac, než stačíme skonzumovať. Dva razy do roka, na sviatok Zjavenia Pána a na svätého Ondreja, ktorý je patrónom nášho kláštora, dostávame od alexandrijského patriarchu obilie, jedno vrece na osobu, priveľa pre rádového brata, ktorému sa pôst stal zmyslom života. Poď a presvedč sa!"

Vtisol Omara so nízkeho otvoru na konci miestnosti a po piatich schodoch nahor do akejsi nízkej komory, kam vysokou vetracou šachtou vnikalo svetlo. Kamenné nádoby a okrúhle murované ohnisko uprostred prezrádzali, že je to kuchyňa. V jednom rohu visela napnutá plachta s akýmisi čudnými girlandami. Omar pristúpil bližšie a zbadal, že sú to zavesené sušené hady. Vzápätí sa mu však naskytol ešte príšernejší pohľad: Mních odsunul drevené veko jednej z nádob a pokynul mu, aby nazrel dnu. Omar preľaknuto odskočil: V kadi sa hmýrili tucty hadov hrubých ako ruka a vzájomne sa požierali.

Keď sa vrátili do chodby s celami, mních chytil Omara za ruku a cez protiľahlú bráničku ho po točitých schodoch ťahal hore, do priestoru podobného kostolu, s točenými stĺpmi a zalomeným chórom smerujúcim zrejme na východ. Lavice zo surového čierneho dreva boli vzorne zoradené a Omar podľa ich počtu usúdil, že v kláštore žije oveľa viac mníchov, než dosiaľ videl, alebo že kedysi kláštor zažil aj lepšie časy.

Vpravo od vchodu v jednoduchých drevených debničkách ležali stovky lebiek, každá mala na čele namaľovaný ondrejský kríž a dátum úmrtia, pod nimi debničky s kosťami. Vľavo stáli regály z rovnakého tmavého dreva s prastarými knihami. Na krížových pultíkoch ležalo zopár otvorených foliantov, niektoré mali aj

poldruha metra a boli nádherne ilustrované žiarivými farbami, na ktoré nikdy nedopadol lúč denného svetla.

„Pozri," povedal čierny mních a zdalo sa, že temná tvár sa mu rozjasňuje, „tu sú v podobe litier a číslic na večné veky zapísané všetky múdrosti sveta, ktoré nám zanechali naši predkovia, múdrosť Orientu i západnej civilizácie."

Omar fascinovaný pristúpil k jednej z otvorených kníh a chcel si v nej zalistovať, no pobožný muž sa mu postavil do cesty: „Stoj, cudzinec! Neopováž sa dotknúť niektorej z kníh. Je to nebezpečné!"

„Nebezpečné? Ako to myslíš?"

Mních sa teatrálne prekrižoval, odtiahol Omara nabok a potichu zašepkal: „Iste ťa prekvapilo správanie mojich rádových bratov. Každý z nich je múdrejší ako ja, no všetkých sa zmocnila záhadná nemoc. Hovoria jej choroba múmií alebo koptská nemoc. Choroba múmií preto, že napáda archeológov, ktorí prichádzajú do styku s múmiami, a koptská preto, že sa vyskytuje aj u mníchov, ktorí sa zaoberajú koptskými knihami a rukopismi. Každý z mojich bratov prečítal stovky kníh a každý má v sebe múdrosť našich predkov, ktorá je neporovnateľná s tým, čo vie ľudstvo dnes. Lenže, podľa všetkého, Pán Boh na prirodzenú ochranu pred vševedúcnosťou stvoril pliagu, ktorá napadne každého, kto sa priblíži k absolútnemu poznaniu."

„A ty?" spýtal sa vzrušene Omar. „Kto si ty a čo si urobil, že sa ťa koptská nemoc dosiaľ nedotkla?"

„Ja som Menas, najbiednejší z bratov, a moje vedomosti nie sú väčšie ako vedomosti duševného mrzáka, sú presne také, aké sa vyučujú na školách Koránu a na univerzitách."

„Ty si nikdy nečítal žiadnu z kníh, čo sú tu?"

Menas pokrútil hlavou. „Nie. Niečo mi bratia povedali, lenže čo sú sprostredkované vedomosti oproti vlastnej skúsenosti! Stovky

rokov, odkedy je táto pliaga známa, sa dodržiava zvyk, že jeden z bratov, ten, ktorého Boh obdaril najslabšou hlavou, má zákaz čítať v týchto knihách. Jeho úlohou je dohliadať na ostatných, keď upadnú do záchvatu slabomyseľnosti."

„A ich stav sa mení?"

„Pravdaže, ustavične. Ty si ich videl vo fáze pomätenosti, keď sú ako deti. Správajú sa ako deti a potrebujú sústavný dozor, aby jeden druhému neublížili. Potom nasleduje fáza osvietenia, v ktorej študujú knihy a nasávajú poznatky a blížia sa k absolútnemu poznaniu."

„A ako rýchlo sa ich stav mení?"

„Niekedy aj v priebehu poldňa, a potom zasa môžu byť tri dni v poriadku. Raz už mali aj fázu, ktorá trvala dva týždne. Nikdy nevieme, čo nás čaká, a to je asi dobre. Keby sa koptská nemoc riadila podľa hodín a dní, mohli by sa jednej veci venovať tak dlho, až by získali úplné poznanie. Lenže Boh ich takto chráni pred absolútnym poznaním, a každý vie, že jeho jasný rozum sa v nasledujúcom okamihu môže zakaliť."

Pri týchto slovách sa Menas nohou oprel o kľačadlo a spod čiernej kutne vykukol čierny pletený sandál s ondrejským krížom v kruhu. Vtedy si Omar spomenul pravý dôvod svojej návštevy v kláštore a zauvažoval, či sa nemá priamo spýtať na profesora Hartfielda. Lenže čo ak Menas odpovie, že o ňom nikdy nepočul, a bude trvať na tom, že sem cudzia noha vkročila naposledy pred polstoročím? Rozhodol sa teda získať čas a porozmýšľať, ako využiť situáciu. Rašíd bol odtiaľto vzdialený jeden deň cesty, bolo teda veľmi pravdepodobné, že sa profesor s mníchmi stretol; no Omar netušil, čo sa pri stretnutí mohlo odohrať.

„A vy kláštor nikdy neopúšťate?" vyzvedal sa Omar.

„Čoby nie," odvetil mních, „my nežijeme uzavreto. Cesta k poznaniu vedie týmto svetom, ibaže sa jej smer neriadi všednými

udalosťami. Všedný svet je nepriateľom všetkého metafyzického. Pre nás sú dôležité celkom iné veci než pre väčšinu ľudí. Väčšina ľudí sa neriadi tým, čo má v hlave, ale tým, čo má v bruchu. Človek s plným bruchom je v každom ohľade mierny. Sýti nerobia revolúcie, sýti nepremýšľajú, sýti nechávajú žiť - iste vieš, čo mám na mysli."

Omar prikývol, hoci vôbec nechápal, o čom mních hovorí, a zdvorilo sa spýtal, či by nemohol v kláštore prenocovať, veď chamsín dozajtra istotne utíchne.

Menas odvetil, že ak sa uspokojí s tým, čo tu majú, môže ostať, a odviedol Omara najskôr späť do chodby s celami a potom ešte ďalšími schodmi do iného pivničného priestoru s prázdnymi kobkami, ktoré vyzerali, akoby boli pripravené pre nečakané návštevy. Na rozdiel od ciel mníchov na hornom podlaží boli zariadené nahrubo otesaným dreveným nábytkom; pričňou, stolom, stoličkou a debničkou s krčahom na vodu z pálenej hliny. Omar sa dychtivo napil, Menas zapálil petrolejovú lampku a zaželal mu v mene Božom dobrú noc.

Omar si umyl ranu, ľahol si na tvrdé lôžko a rozmýšľal, ako bude ďalej postupovať. Nevedel, čo si má myslieť o Menasovi a jeho pomätených bratoch; či by boli schopní nasilu tu držať Hartfielda. Omar chvíľu podriemkaval, potom vstal, chytil očadenú lampku a poháňaný akýmsi nevysvetliteľným nutkaním sa vydal na prieskum po tajomnom kláštore.

Všade bolo ticho, spevy stíchli, len z vetracích šácht kde-tu vyšlo strašidelné šušťanie. Cestu späť si Omar značil trstinou z lôžka, ktorú rozsypal po chodbe. Väčšina miestností, do ktorých vošiel, bola prázdna. Kamenné dlážky boli starostlivo pozametané, akoby čakali na nových obyvateľov. V jednej neuzamknutej miestnosti našiel hŕbu zbraní, pušiek, revolverov a pištolí a dve debničky výbušniny.

Omara najväčšmi priťahoval kostol so zakázanou knižnicou. Nikdy nepočul o koptskej nemoci. Možno ho mních chcel iba vystrašiť, aby sa neopovážil nazrieť do starých foliantov. Ako hriešnik, ktorého láka zakázané ovocie, sa Omar pustil prezerať steny plné kníh, no dával si pozor, aby sa žiadnej nedotkol.

Kdesi uprostred Omar zistil, že listiny, knihy a rukopisy nie sú usporiadané podľa vedných odborov, ako by sa na vedeckú knižnicu patrilo, ale chronologicky, podľa veku, zľava doprava a zhora nadol, presne opačne ako arabské písmo. Väčšinu titulov Omar aj tak nevedel prečítať, lebo boli v sahidčine, achmimčine a bašmurčine, či ako sa tie koptské jazyky volajú.

Akoby zabudol na čas, Omar sa dostal až ku knihám z novoveku, ktoré boli väčšinou vytlačené v arabčine alebo angličtine, a preto ho mimoriadne zaujali. Na konci nekonečných regálov, z chronologického hľadiska teda už v súčasnosti, naďabil na celú stenu kníh s jedinou témou: Imhotep. *Ja salám*, kde sa človek pozrel, všade boli folianty, pergamenové zvitky a mapy s nápisom Imhotep, a na samom spodku rad záznamov s menom Edward Hartfield.

Teraz už Omar nepochyboval, že medzi mníchmi zo Sidi Sálimu a profesorom z Bayswateru bola nejaká súvislosť. Veľmi rád by bol tie mapky a rukopisy z police vytiahol, lebo vedel, že už asi nebude mať takú skvelú príležitosť, no potom si spomenul na Menasovo varovanie i na pomätených mníchov, a zaváhal.

Ešte nikdy nemusel zvádzať taký veľký boj sám so sebou, nikdy sa nezmietal v takých pochybnostiach. Čo ak rozlúštenie tajomstva okolo Imhotepa leží priamo pred ním, napísané na papieri perom alebo ceruzkou? Čo ak sú mu mnísi už dávno na stope, možno vedia veci, ktoré žiadny smrteľník ani netuší. Čo ak už dávno tajne ovládajú celý svet, a nikto o tom nevie?

Omarovi bilo srdce až v hrdle. Opatrne pridržal lampku pri každom zväzku, jazýček plameňa kde-tu nebezpečne oblizol vysušený starý papier. S pomocou rúčky na pero, ktorú tam našiel, chcel odhrnúť stohy máp a papierov, no nešikovným pohybom ich zvalil zem, takže spisy a dokumenty sa rozsypali ako lístie figovníka.

Omar načúval, či buchot niekoho nepriláka. Ostalo však ticho a Omar sa pustil drievkom zhŕňať papiere na kopu. Pri tom narazil na plochú črepinu veľkú sotva ako dlaň. Asi ležala medzi spismi a bola celá čierna. Omar spoznal demotické písmo, no prečítať ho nevedel. Pri Alahovi, to musí byť chýbajúci úlomok z rašídskej dosky, posledné ohnivko z reťaze indícií, roztrúsených po celej Európe.

Ale prečo práve tu, v kláštore v horách? Hoci sa otázka priam natískala, Omar sa usiloval nevenovať jej pozornosť; situácia, v ktorej sa nachádzal, bola priveľmi nebezpečná, aby sa zaoberal zákonmi logiky. Najskôr si chcel úlomok skryť a ujsť. Lenže to bolo príliš riskantné: I keby sa mu podarilo dostať sa z kláštora a ujsť pred chamsínom, mnísi by krádež veľmi rýchlo objavili a Omarov zámer by bol odhalený. Odkresľovať neznáme písmenká sa mu videlo neisté, navyše boli zle viditeľné a vyžadovalo by to priveľa času.

Zrazu mu zišlo na um riešenie, ktoré s obľubou používal profesor Shelley i ostatní archeológovia, ktorých poznal. Lenže na to potreboval kus papiera približne rovnakej veľkosti ako originál. Na oltári kaplnky ležal otvorený misál. Omar knihu pribuchol, obrátil ju zadnou stranou hore a vytrhol poslednú, nepotlačenú stranu. Papier ponoril do kade so svätenou vodou, nasiaknutý priložil na predlohu a dlaňou ho z celej sily popritískal.

Keď sa po niekoľkých minútach na vlhkom papieri objavila štruktúra kamennej platne, Omar s ním chvíľu mával vo vzduchu a

potom si ho vysušený ukryl pod košeľu. Na spiatočnej ceste do cely Omar prechádzal popri akomsi otvore, ktorý sa ničím neodlišoval od množstva ostatných dverí, až na jednu maličkosť, ktorá vzbudila jeho zvedavosť: Pohľad do otvoru zakrýval prastarý otrhaný záves.

Omar chvíľu načúval, a keď nič nepočul, záves opatrne odhrnul. Roztvorila sa pred ním veľká miestnosť, oveľa lepšie osvetlená a celkom iná ako ostatné. Neopracovaný drevený nábytok, stôl, stoličky a skrinky so stohmi kníh, máp a spisov pôsobili, akoby sa človek ocitol v stredovekej študovni. Neporiadok bol pokrytý pavučinami a Omarovi zišlo na um, že sem už veľmi dlho nikto nevkročil. Lenže prečo sa tu potom svieti?

Omar sa pokúsil zorientovať v tom zmätku, keď mu pohľad zablúdil na otvorenú skriňu na ľavej strane, plnú popísaného papiera: Uprostred hárkov papiera, listín a zdrapov na zemi bez pohybu sedela vychudnutá postava s bielymi vlasmi v zaprášených šatách. Omarovi najskôr zišlo na um, že muž je mŕtvy, no keď podišiel bližšie a zohol sa k nemu, do mužových očí sa vrátil život a vráskavá tvár sa mu dokonca skrivila do strašidelného úsmevu.

Starký sedel bez jediného pohybu, so skríženými nohami ako egyptský pisár a podobal sa väčšmi na prízrak než na človeka z mäsa a kostí, a Omara by vôbec nebolo prekvapilo, keby naraz, tak nečakane ako sa zjavil, opäť zmizol. Lenže nič také sa nestalo.

„Profesor Hartfield?" spýtal sa Omar opatrne.

Chudý muž zodvihol hlavu a zakalený pohľad uprel kamsi za Omara. „Hartfield je mŕtvy," odvetil monotónne, „ja som jeho *ka*, energia, čo ho drží pri živote, rozumieš?"

Omar nerozumel. Starí Egypťania označovali ako *ka* nesmrteľnú silu, ktorá sa ako ochranný plášť rozprestierala okolo človeka, preto často zobrazovali ľudí s dvojitými obrysmi. Čo mal na mysli, keď povedal, že je Hartfieldovo *ka*.

Ako tak rozmýšľal, starý muž monotónne pokračoval: „Prebývam v Hórovom oku, vo vajci sveta. Hórovo oko mi dáva večný život. Chráni ma, aj keď sa zavrie. Obkolesený lúčmi obieham po dráhach. Načúvajúc túžbam srdca, preniknem kamkoľvek. Som a žijem..."

Sotva dopovedal, hrôzostrašná postava sa schúlila ako hadica bez vody, hlava mu klesla medzi plecia a ruky ovisli, akoby sa rečou vyčerpala všetka jeho energia.

Omar napriek čudnému tónu rozpoznal anglický prízvuk v jeho hlase. Musí to byť profesor Hartfield, a zrejme upadol do rovnakého šialenstva, aké zachvátilo ostatných obyvateľov kláštora. Opatrne, aby ho nevystrašil, si Omar kľakol pred neho, jemne sa ho dotkol a potichu povedal: „Profesor Hartfield, počujete ma?"

Muž sa pri jemnom dotyku vzpriamil, otriasol sa ako pes, keď vybehne z vody, a opäť prehovoril: „Nedotýkaj sa ma, cudzinec; lebo ja som *ka*. Som *ka* Edwarda Hartfielda. Každý, kto sa dotkne *ka* iného človeka, musí zomrieť."

Omar sa mimovoľne strhol; no tesne pred cieľom sa nechcel vzdať, a preto pristúpil na hru šialeného starca: „Povedz mi, *ka* Edwarda Hartfielda, povedz mi, ako si sa sem dostal, a povedz mi, kto sú tvoji nepriatelia."

Hartfield počúval Omara s otvorenými ústami. Podľa nepokojných viečok bolo vidieť, že rozumie, a po chvíli ťaživého mlčania, bez toho, aby Omara obdaril pohľadom, sa muž ozval: „Koptskí mnísi sú moji nepriatelia. Držia ma tu v zajatí ako zviera, a keby neboli odkázaní na moje poznatky, podistým by ma už dávno boli zabili."

„A ako si sa sem dostal?"

Hartfield úporné mlčal. Sklopil tupý pohľad, hlava sa poddala zákonom gravitácie a klesla mu na prsia a ruky mu bezvládne

ovisli. Akoby ho tá jediná zmysluplná veta natoľko vyčerpala, že si musel odpočinúť.

„Ako si sa sem dostal, Hartfieldovo *kal"* Omar nástojčivo zopakoval otázku. Zúfalo chmatol bezduché telo za ramená a zatriasol ním, no márne. „Hartfieldovo *ka*, počuješ ma?" volal Omar pridusené, aby ho vonku nikto nezačul. „Vieš niečo o Imhotepovi?"

Len čo vyslovil meno Imhotep, do mužových bezvládnych údov akoby sa vrátil život. Naširoko rozďavil ústa a zalapal po vzduchu, potom privrel oči ako pri modlitbe a s ohnutými rukami, s dlaňami obrátenými nahor, celkom iným tónom než prv, odriekal: „Ó, ty, čo si prinútil sily vesmíru, aby vzklíčili, Imhotep, ktorého telo žiari ako Boh Slnka Ra, čo nám otvára cestu k Svetlu a svojím duchom vytláča temnotu nevedomosti, ó, Najväčší z najväčších, čo kedy kráčali po tejto zemi, ty vlastníš nektár bohov, oči máš z lazuritu a telo biele ako lotosový kvet, ty, čo takto predstupuješ pred tvár vládcu svetov a prechádzaš po Ríši mŕtvych ako poľovník po žírnych pôdach Nílu, ty si ozajstným stvoriteľom života, a ja sa skláňam pred tvojou všemohúcnosťou. Bohovia stvorili nebo, kde sa vznášajú ako zlatí sokolí, ale ty, Imhotep, si stvoril zem a jej zázraky. Tvoj jedinečný duch uviedol do pohybu pyramídy, akoby to boli detské hračky, ty si premenil nebeské svetlo na kvapalinu a uzavrel ho do skla, aby ho bolo možné použiť v noci, ty si jedinou vetou vrátil človeku večný život, ktorý mu bohovia odobrali. Chvála ti, najbožskejší zo všetkých pozemských ľudí, chvála ti, veľký Imhotep."

Hartfield hovoril prerývane, zadŕhavo, jeho modlitba sa podobala spevu koptských mníchov, a keď skončil, telo mu opäť ochablo ako balón, z ktorého vypustili vzduch, a ostal nehybne sedieť.

„Kde je Imhotep, Hartfieldovo *ka?"* zvolal Omar vzrušene. „Vieš, kde je pochovaný?" Lenže šialenec neodpovedal. Strnulo podriemkaval, a keď sa Omar dotkol jeho pleca, v tej istej polohe sa zvalil nabok a ostal ležať.

Zrazu sa v chodbách kláštora rozľahlí hlasy a vo dverách stál Menas. Sprevádzali ho dvaja mocní mnísi s tupým výrazom, ktorý Omarovi nahnal strach. Postavili sa mu do cesty a Menas, ktorý sa k nemu predtým správal veľmi vľúdne, sa na Omara osopil: „Čo tu sliediš, cudzinec? My sme ti poskytli prístrešie, a ty takto zneužívaš naše pohostinstvo? Čo tu hľadáš, kto ťa poslal?"

Omar sa chcel vyhovoriť, že nemohol zaspať, bezradne blúdil po chodbách a zablúdil, no prv, než mohol niečo povedať, dvaja chlapi Omara na Menasov pokyn schmatli a po schodoch a cez dve chodby ho vyvliekli k akejsi okrúhlej kobke so štyrmi zamrežovanými otvormi. Menas kráčal za nimi, odsunul dlhočiznú závoru na jednej z mreží a mnísi sotili Omara do temnice. Mrežu zamkli a odišli.

Omar mal pocit, že sa mu to iba sníva, až teraz, schúlený na piesčitej dlážke mal čas premýšľať o udalostiach posledných hodín. Pri reálnom pohľade nemal jeho život väčšiu cenu než deravý groš. Menas zrejme vytušil pravý dôvod jeho návštevy, vedel, že hľadá Hartfielda i to, že šialení mnísi ho v cele nechajú umrieť hladom a smädom. Možno raz vyhodia jeho mŕtvolu do púšte ako úbohú pani Hartfieldovú, ktorá Koptom musela byť na príťaž. *Inšalah.*

Tma vyostruje zmysly a Omar sa rozpamätal na podivnú modlitbu k Imhotepovi, ktorú odriekal šialený Hartfield.

Profesor použil formulácie z egyptskej Knihy mŕtvych, často citovanej zbierky zbožných prosieb. Podobné modlitby sú vyryté na stenách všetkých hrobiek zo starých čias a nie sú ničím mimoriadnym. Ale čo znamenala veta, že Imhotep pohol

pyramídami, že skvapalnil svetlo nebies a ľuďom vrátil večný život? To predsa boli tri odveké túžby človeka. Celé tisícročia ľudia špekulujú, akým spôsobom, podľa akých astronomických zákonov vznikli pyramídy, ešte aj dnes najväčšie stavby vytvorené ľudskou rukou, a dnešná veda si stále kladie otázku, ako by sa dalo svetlo zachovať v inej forme energie, i to, kde hľadať recept na večný život. Pozná Hartfield odpoveď?

Z diaľky k Omarovi prenikali zvuky, podľa ktorých identifikoval denné rituály kláštorného života, najmä ustavičné spevy a modlitby. Dúfal, že mu prinesú aspoň krčah vody, no keď uplynul celý deň, vyskočil a zúrivo, či skôr v smrteľnom strachu lomcoval zamrežovanými dverami a kričal o pomoc, až sa jeho hlas rozliehal po chodbách kláštora, no keď pochopil, že volá márne, sadol si do kúta a zaspal.

Nevedno, ako dlho driemal, odrazu sa strhol, otvoril oči a v blikotavom svetle lampky pred sebou videl Hartfielda. Profesor si priložil na ústa ukazovák, aby bol Omar ticho. Pôsobil celkom inak než predtým. Tupý, ospanlivý pohľad mu zmizol z tváre a odhliadnuc od vystrašeného výrazu, vyzeral celkom normálne.

„Kto ste a ako ste sa sem dostali?" spytoval sa profesor tlmene.

„Volám sa Háfiz el-Ghaffar," odvetil Omar, „a hľadám vás, pán profesor!"

„Mňa?" Hartfield sa tváril prekvapene. „Ako ste ma tu, preboha, našli?"

Omar uvažoval a potom odvetil: „Myslím, že máme spoločný záujem."

„Panebože," poznamenal Hartfield potichu, „to by ste nemali robiť. Ak vám je život milý, zabudnite na to. Máte pred sebou celý život. Prestaňte hľadať Imhotepa. Úpenlivo vás prosím."

Hartfield sotva dopovedal, keď zrazu bleskurýchlo zakryl dlaňou Omarovi ústa a sfúkol lampku. V tme bolo počuť blížiace sa kroky, no napokon sa vzdialili tým istým smerom, odkiaľ prišli.

„Vyslobodím vás odtiaľto," povedal profesor potme, „poďte!" a chytil Omara za ruku.

Omar ako v mrákotách pochyboval, či to profesor myslí vážne, či je vôbec schopný dostať ho odtiaľ, no uvedomil si, že to je pravdepodobne jediná možnosť uniknúť živý z príšerného kláštora.

Hartfield zvonka zamkol mrežu a Omar sa naslepo šuchtal za ním. Angličan sa tu vyznal, musel tadiaľto ísť nespočetnekrát, lebo s istotou námesačníka našiel správnu chodbu. Keď prišli do osvetlenej siene s hlinenými krčahmi, z ktorej strmé schody viedli nahor a von, Hartfield povedal: „Utekajte, utekajte, čo vám stačia sily a priveďte pomoc. Potrebujeme tucet ozbrojených mužov. Neviem, či je vonku deň alebo noc. Ak je deň, choďte stále na severozápad, za zapadajúcim slnkom; ak je noc, nespúšťajte z oka Sírius, je to najjasnejšia hviezda, nemôžete si ju pomýliť. Tak sa dostanete do Rašídu. Boh s vami!" A potisol Omara na kamenné schodisko.

„Pán profesor!" bránil sa Omar. „Bez vás nejdem. Prečo nechcete ísť so mnou?"

Hartfield sa rozhneval: „Na dlhé vysvetľovanie niet času. Nie som celkom zdravý. V pravidelných intervaloch upadám do záchvatov delíria a strácam vedomie. V takom stave by som vám bol na príťaž. Ohrozilo by to môj i váš život." A ustarostené dodal: „Mimochodom, nikdy by som neodišiel bez svojej ženy. Niekde ju tu ukrývajú..."

„Ale...," vykĺzlo Omarovi; zvyšok vety radšej prehltol.

„Hľadám ju, vždy, keď mi to zdravotný stav dovolí. Keď som objavil vás, hľadal som Mary. A teraz zmiznite!"

Omar zaváhal, no potom radšej mlčal. Vyšiel hore schodmi, uvoľnil posuvnú kamennú dosku a otvorom vykĺzol von. Bola noc. Omar sa pozrel na oblohu. Nad ním žiarili hviezdy. Chvíľu mu trvalo, kým našiel najjasnejšiu z nich a pevným krokom sa vydal za ňou.

V TIENI PYRAMÍDY

Slnko nesmie dobehnúť Mesiac a noc nesmie vpadnúť do dňa. Každá z týchto vecí si kráča po svojej nebeskej dráhe. Veru, niesli sme ich potomstvo v Noemovej arche, potom sme zhotovili koráby, na ktorých plávajú ďalej. Keby sme chceli, potopili by sme koráby a nik by im nepomohol a nezachránil by ich. Zachraňuje ich iba naša milosť pre život v časnosti.

KORÁN 35:40-44

Deň otvárania Tutanchamónovej hrobky, 29. november, bol čoraz bližšie. Azda nikomu archeologický objav nezmenil život natoľko ako Howardovi Carterovi. Kedysi nesmelý, utiahnutý a všetkými vysmievaný vedec sa stal stredobodom pozornosti celého sveta a akoby nikdy nebol iný, správal sa naraz ako sveták a dobiedzajúcich reportérov a zvedavcov odháňal ako dotieravé muchy. Ešte aj lord, ktorý ho dlhé roky ponižoval ako biedneho niktoša, sa musel zmieriť s tým, že z Cartera sa stal rázny a sebavedomý človek, ktorý sa vyhrieva v slnku neskorej slávy.

Nikto okrem štvorice, ktorá tajne vnikla do predsiene hrobky, síce netušil, čo od objavu môže očakávať, ale medzi novinármi a senzáciechtivými povaľačmi, ktorí zaplavili Luxor, sa deň čo deň objavovali nové chýry a akýsi mimoriadne dobre informovaný zdroj rozšíril správu, že v hrobke sa skrýva zlatý poklad v hodnote milión libier šterlingov. Nečudo, že Cartera na každom kroku sledovali a tajne pozorovali.

Pre lady Dawsonovú a ľudí z Intelligent Service prebiehal komplot presne podľa plánu.

Vyzeralo to, že z Luxoru sa stal pupok sveta, lebo záujem dobrodruhov a archeológov o objav v Údolí kráľov predstihol

dokonca aj záujem o pyramídy v Gíze, o nekropole v Sakkáre ani nehovoriac.
Lady sa najskôr chcela dostať loďou trocha nižšie a zakotviť pri el-Bedrašejne, niekoľko kilometrov od Sakkáry, no Gerry Pincock namietal, že odchod lode z Luxoru práve v tom čase by vzbudil pozornosť, preto sa dohodli, že sa nepozorovane odvezú vlakom do Helvánu, ubytujú sa v niektorom turistickom hoteli a všetky ostatné akcie budú riadiť z východného brehu Nílu.

Geoffrey Dodds vyslal z Londýna tím archeológov, tucet kvalifikovaných pracovníkov zasvätených do problematiky, ktorí sa ubytovali v turistickej ubytovni v dedinke Mitrahine, dobrú míľu východne od Sakkáry.

Vedúci tímu, John Kaminsky - Angličan poľského pôvodu, čo vysvetľovalo jeho nezvyčajné priezvisko - vyslovil predpoklad, ku ktorému nezávisle a bez jeho vedomia dospeli aj Francúzi: že Auguste Mariette, ktorý poznal areál lepšie ako vlastný kabát, mohol Imhotepovu hrobku objaviť už v minulom storočí, no z akýchsi neznámych príčin nález zatajil a vstup zasypal. Po vyhodnotení všetkých dostupných dokumentov z uvedeného obdobia Kaminsky vyhotovil prehľad všetkých výkopov, do ktorých sa Mariette pustil, vrátane tých, čo vzápätí zastavil, a tajnej službe predložil návrh, aby pokračovali vo výkopoch na vyznačených miestach, kde by mohli naraziť na dosiaľ neznámu stopu. Briti chceli pracovať čo najnenápadnejšie, a okolnosť, že celý svet sa hrnul do Luxoru, kde Carter pripravoval otvorenie Tutanchamónovej hrobky, im prišla vhod.

Nebolo síce veľmi pravdepodobné, že takýmto spôsobom pokročia dopredu, no keď sa vyčerpali možnosti rozsiahlejších akcií, musel Dodds pristúpiť na *každú* alternatívu a toto bola *jedna* z nich.

Dodds sa pomaly dostával do časového stresu. Akcia Imhotep už trvala niekoľko rokov, pohltila značné finančné prostriedky, a minister vojny, ktorý sa o vec zaujímal väčšmi, než bolo tajnej službe milé, sa pravidelne informoval a pravidelne prejavoval sklamanie; minister sa uštipačne vyjadril, že tajná služba Jeho veličenstva skôr vypátra dezertéra vo východoázijskej džungli než na pohrebisku veľkom sotva ako londýnsky Hyde Park múmiu, ktorá už nemôže ujsť. Dodds túto, ako sám povedal, urážku, odkázal lady Dawsonovej, a od tých čias medzi Londýnom a Luxorom panovali napäté vzťahy.

Na rozdiel od Francúzov, ktorí pri vykopávkach neďaleko využívali ako pomocné sily miestnych dedinčanov, Kaminsky cudziu pomoc odmietal, po prvé nechcel, aby bolo do veci zasvätených priveľa ľudí, a po druhé bol presvedčený, že nezáleží na množstve prekopanej zeminy, ale na presnosti určenia lokality. Na špeciálnych úsekoch, napríklad v labyrinte posvätných býkov, ktorému Kaminsky z mnohých príčin prikladal osobitnú dôležitosť, pracovali iba v noci, aby nemuseli Správe starožitností nič vysvetľovať. Angličania mali vybavenie, ktoré im umožňovalo nocovať vonku, a stany a plachty, aké sa pri vykopávkach používali na ochranu pred slnkom a vetrom, im slúžili skôr ako ochrana pred zvedavými pohľadmi. Veľmi sa usilovali pracovať čo najnenápadnejšie.

Zdalo sa, že lady Dawsonová mala pravdu. V deň, keď Howard Carter plánoval otvorenie Tutanchamónovej hrobky, bola nekropola v Sakkáre ako vymetená. Predzvesť archeologickej senzácie prilákala turistov a odborníkov na *jedno* miesto, a hoci priama účasť bola dožičená len niekoľkým, všetci chceli byť aspoň nablízku.

Carter priebeh akcie dokonale zinscenoval. Do Údolia kráľov mali vstup len pozvaní hostia, spomedzi nich len jediný novinár -

Arthur Merton z londýnskych *Timesov*. Jeho reportáž z otvárania predsiene, ktorej obsah Carter už poznal, a preto sa mohol pokojne pustiť do práce, sa stretla so svetovým ohlasom, a prvé fotografické zábery veľkolepých zlatých postelí, stoličiek, kočov a darov z alabastru a slonoviny vyvolali medzi ľuďmi nevídaný rozruch. Všetci hovorili len o Luxore a o Údolí kráľov. Na Sakkáru sa zabudlo a Angličania mali voľné ruky.

Kaminského tím najprv prekopal sondu priečne k vstupu do labyrintu posvätných býkov v nádeji, že sa zopakuje situácia, aká priniesla šťastie Carterovi. Lenže už po dvoch dňoch bolo jasné, že šťastné náhody sa neopakujú, a pri odkrývaní labyrintu žiadny iný vstup do hrobky nenašli.

Ďalšie nádeje upierali na nespevnenú cestu, kľukatiacu sa cez pol Sakkáry, po ktorej privážali turistov bažiacich po poznaní. Kaminsky po celej dĺžke cesty v nepravidelných, náhodných odstupoch narážal do kyprej zeminy dvojmetrové sondy. Keď sa po štrnástich márnych pokusoch vzdal a dal diery znova zasypať, lady Dawsonová sa nemohla ubrániť škodoradosti.

Mužstvo sa zišlo večer v okrúhlom vojenskom stane, ktorý Angličania postavili severovýchodne od stupňovitej pyramídy obďaleč cesty do Dahšúru. Nálada bola mimoriadne napätá. Kaminsky vyhlásil, že tajná služba Jeho veličenstva je nepochybne slovutná inštitúcia, no dejiny starého Egypta sú predsa len nad jej sily; bol presvedčený, že sa pustili do veci, ktorá nemá racionálny základ a je len šialeným výplodom nejakých perohryzov na Victoria Embankment v Londýne, a to, čo nikdy nejestvovalo, nemožno ani nájsť.

Joan Dawsonová pripomenula profesorovi, že dosiaľ sa všetky výkopy realizovali na miestach, ktoré sám označil, a spýtala sa, kde by teda mohol byť Imhotep pochovaný, ak nie v Sakkáre. Po krátkej a búrlivej diskusii sa spoločnosť rozdelila na dva tábory -

Kaminsky požadoval zastaviť práce, lady Dawsonová zasa trvala na tom, aby pokračovali.

Uprostred vzrušenej diskusie zaznel výstrel. Tesne popri stane sa mihli jazdci a vzápätí za nimi ďalší, a keď Angličania vybehli, aby sa pozreli, čo sa deje, vo vzdialenosti sotva štvrť míle videli streľbu zo štyroch či piatich pušiek a v nasledujúcom okamihu sa nocou rozľahli ďalšie výstrely. Jazdci zmizli tak rýchlo, ako prišli, na sever smerom na Abú Gurab, a človek mohol mať pocit, že sa mu to celé iba zdalo.

Ťaživé ticho, ktoré sa rozprestrelo nad púšťou, zrazu preťal smrteľný ston umierajúceho koňa. Strašný zvuk zasiahol Angličanov do špiku kostí, a keď neutíchal, ale naopak, bol ešte hrôzostrašnejší, Pincock schmatol revolver a vyzval chlapov, aby ho nasledovali.

Vyzbrojení fakľami a odistenými zbraňami sa Pincock a šiesti muži vydali smerom, odkiaľ prichádzalo bolestné erdžanie. Už z diaľky videli, že na zemi sa zvíja zviera. Keď podišli bližšie, zbadali aj druhého koňa. Bol mŕtvy. Vedľa neho ležali dvaja vystretí muži. Pincock zodvihol zbraň, zamieril presne na hlavu zmietajúceho sa koňa a potiahol kohútik. Kôň sa na okamih vzopäl, naposledy kopol zadnými nohami a potom zavládlo ticho.

Muži na zemi boli prevŕtaní guľkami. Ani jeden nejavil známky života. Pincock súril, aby rýchlo zmizli, zložili stan a stiahli sa do Mitrahínu; no Kaminsky a ostatní vedci protestovali. Vzbudilo by to priveľkú pozornosť. Spoločnými silami odvliekli mŕtvoly k stanu.

Sivovlasý muž stredného veku, a hranatou tvárou a nápadne malými očkami mal v bruchu krvácajúcu dieru od guliek. Druhý, s tmavou pokožkou, podstatne mladší, s úzkou hriadkou, mal niekoľkonásobne prestrelený hrudník a jedna guľka mu zasiahla aj krčnú tepnu.

Lady Dawsonová sa s odporom odvrátila. Kaminsky si pritisol dlaň na ústa. Ostatní šokovane a bezradne postávali. Jediný, kto si zachoval chladnú hlavu, bol Pincock.

„Čo to môže znamenať?" rozmýšľal chladne, priam ľahostajne. Staršiemu prehľadal vrecká zakrvaveného saka a našiel zväzok hnedých libroviek, muselo to byť najmenej päťtisíc. Aj druhý bol oblečený do európskych šiat, no vrecká mal prázdne, ale okolo drieku mal omotaný široký pás s nábojmi, starožitný výtvor z kože.

Pincock povolil jeden z remienkov, ktoré držali pás pohromade, a zahvízdal. Vytiahol biele vrecko, otvoril ho, naslinil si prst, vopchal ho do vrecka a oblizol. „Kokaín," vyhlásil a poobzeral sa dookola. Potom mŕtveho muža prevrátil nabok a odopol mu opasok.

V priehradkách Pincock našiel ešte ďalšie vrecká s bielym práškom. „Sakramentsky nepríjemná záležitosť!" poznamenal.

„Naopak!" odvetil John Kaminsky. „Teraz je predsa jasné, že útok nebol namierený proti nám. Zrejme sa tu v okolí potuluje niekoľko drogových bánd. Mne ich teda nie je ľúto."

Pincock však namietol: „Toto sa nezaobíde bez asistencie polície. To mi vôbec nevyhovuje."

„My sme nič zlé neurobili!" namietol Kaminsky. „Neviem, čoho by sme sa mali obávať."

Vtom k nemu pristúpila lady Dawsonová a z očí jej sršal hnev. „Hneď vám to poviem, sir. Podozrivé je už to, že sme tu. Azda chcete tvrdiť, že tucet archeológov a agentov britskej tajnej služby prišiel do Sakkáry na dovolenku? Nezabúdajte, že aj Egypťania už roky pátrajú po Imhotepovi, a bola by som veľmi nerada, keby naše podujatie pre takú hlúpu náhodu skrachovalo!"

„A čo chcete robiť?" spytoval sa zneistený John Kaminsky.

Lady si vložila čiernu cigaretu do dlhej špičky a vyhlásila: „Mŕtvoly odnesieme tam, kde ste ich našli, stan ešte dnes zložíme a do rána zahladíme všetky stopy."

Hoci jej tón nepripúšťal žiadnu diskusiu, predsa sa len rozprúdila vzrušená debata, pri ktorej Pincock zodvihol opasok s nábojmi a skôr mimochodom poznamenal: „Chlap sa volá Háfiz el-Ghaffar. Má to vypálené na spodnej strane opaska."

Lady Dawsonová pokrčila plecami. Meno bolo v kruhoch britskej tajnej služby neznáme.

Keď po ôsmich hodinách nad nekropolou v Sakkáre vyšlo slnko, všetky stopy boli zahladené a Angličania sa stiahli do Mitrahínu. O čosi neskôr akýsi anonym zatelefonoval na policajnú stanicu v el-Bedrašejne a ohlásil, že v noci sa severovýchodne od Sakkáry strieľali dve bandy pašerákov drog a v priekope pri ceste do Abú Roaš ležia dve mŕtvoly.

Barón Gustav-Georg von Nostiz-Wallnitz bol zvyknutý rozhadzovať milióny a prijímať rozhodnutia veľkého významu, no teraz už dva dni vzrušene pobiehal sem a tam a natešene vykrikoval: „Čertovský chlapík, naozaj, čertovský chlapík!" Príčinou jeho nadšenia bol rukou písaný list z Egypta a kúsok pokrkvaného papiera s akýmisi čudnými odtlačkami, ktorý v ňom bol vložený.

Omar sa po dvoch dňoch dostal do Alexandrie a ubytoval sa mimo centra v hoteli *Al-Salamek,* odkiaľ poslal barónovi telegram so správou, že za podivuhodných okolností našiel profesora Hartfielda, no najmä objavil hľadaný fragment, ktorý posiela najbližšou poštou do Berlína a čaká na ďalšie inštrukcie.

Nadžíb ek-Kasar, obklopený knihami, spismi a dokumentmi, sedel v barónovej pracovni v mestskom paláci nad odtlačkom a barón ho spoza písacieho stola veľmi bedlivo pozoroval.

Nadžíb počiarkal papier ceruzkou, aby vystúpilo písmo, a teraz sa usiloval odkresliť zle čitateľné alebo úplne neidentifikovateľné znaky. Nadžíb najskôr dlho neveril, že by naozaj mohlo ísť o chýbajúci úlomok čadičovej dosky z Rašídu, a možno ani nežičil Omarovi taký úspech, no keď rozlúštil prvé slová a vzápätí narazil na meno „Imhotep", všetky jeho pochybnosti sa rozplynuli.

Ani Nadžíb však nesedel nečinne. Pri rešeršiach v Starom múzeu naďabil na dve pozoruhodné informácie.

Po prvé našiel starú korešpondenciu medzi parížskym Louvrom a berlínskym múzeom, ktorá sa týkala práve hľadanej tabule. Múzeá si vymenili odtlačky a v berlínskom archíve bolo uložené faksimile predstavujúce ľavý spodný roh tabule.

Po druhé Nadžíb pri zhromažďovaní materiálu v jednom britskom odbornom časopise narazil na starý článok s jednoznačným titulom *Some Unpublished Demotic Fragments from the Rashid Area*, ktorého autorom bol istý profesor Christopher Shelley.

Jeden z fragmentov, taký maličký, že by si ho vôbec nebol všimol, mu tvarom a písmom pripomenul známe časti tabule. Text sa začínal staroegyptským pozdravom: „Buďte pozdravení", a Nadžíbovi okamžite zišiel na um začiatok textu na úlomku Mustafu Agu Ajata, „vznešení Bohovia". Nebolo ťažké dať tie dva úlomky dohromady a priložiť ich k berlínskemu fragmentu, takže vznikla zmysluplná veta: „Buďte pozdravení, vznešení Bohovia, čo radostne jasáte vo večnosti."

Pravdu povediac, text nemal veľkú výpovednú hodnotu; v každom prípade im chýbali akékoľvek konkrétne informácie o Imhotepovom hrobe i jeho záhadnom obsahu.

Von Nostiz nervózne fajčil jednu cigaru za druhou a usiloval sa vylepšovať Nadžíbovi náladu potokmi kávy a koňaku.

„Nepustím vás odtiaľto, kým to nerozlúštite!" vyhlásil a na dôkaz, že to myslí smrteľne vážne, tresol päsťou po stole.

Nadžíb niečo zamrmlal, akoby mu nadmerné množstvo alkoholu zatemnilo úsudok, no opak bol pravdou; Nadžíb bol čulý ako rybička, cítil, že sa blíži k rozhodujúcemu poznatku, a od stola by ho nebol dostal ani pár volov.

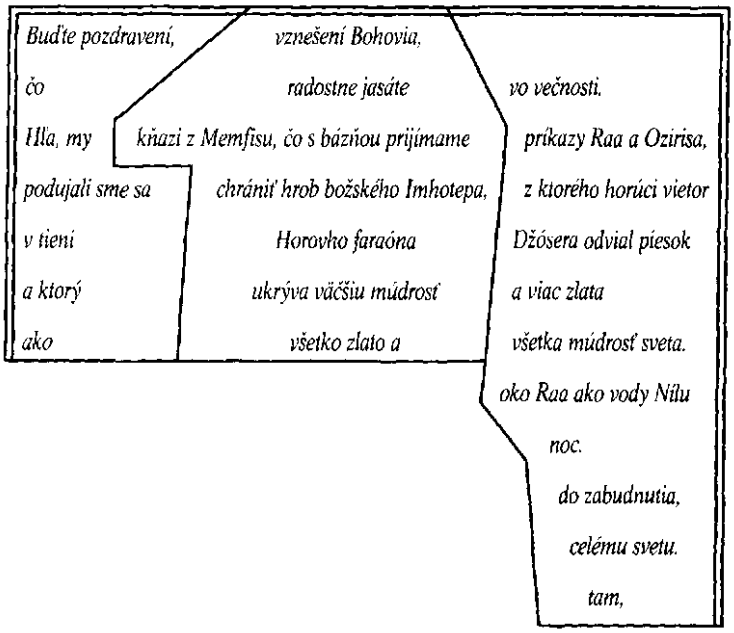
Neskoro večer sa už dym v miestnosti dal krájať a na stole stála prázdna fľaša, keď tu odrazu Nadžíb odhodil ceruzku, významne si odkašlal, akoby chcel jasným hlasom predniesť niečo veľmi významné, a vyhlásil: „Mám to!"

Nostiz, ktorý už hodnú chvíľu špiritizoval vo foteli a zmietaný striedavými pocitmi nádeje a beznádeje od nervozity rozdrvil niekoľko zapálených cigár, vyskočil, a ako mu to len ľavá chromá noha dovolila, vrhol sa k písaciemu stolu, kde ležalo päť usporiadaných hárkov papiera veľkých ako dlaň, a vzrušene zvolal: „Vravte, Nadžíb, tak už vravte!"

Nadžíb vychutnával okamih maximálneho napätia s predstieranou ľahostajnosťou človeka, ktorý už všetko vie; no v skutočnosti cítil, ako mu v sluchách pulzuje krv, a mal čo robiť, aby sa mu ruky úplne neroztriasli.

„Preboha vás prosím, tak už vravte!" zopakoval barón a v jeho tóne naozaj zaznievala úpenlivá prosba, aká z jeho úst azda ešte nevyšla. „Nechcem to zadarmo!" dodal zaliečavo. „Ak vyhráme, splním vám akékoľvek želanie, Nadžíb, dávam vám svoje slovo!"

Prísľub z barónových úst nebol márny. Nadžíb nepochyboval, že Nostiz slovo dodrží a pri posudzovaní rozsahu, veľkosti a hodnoty želania nebude malicherný - lákavá predstava ho na okamih očarila; no potom mu zrak opäť zablúdil na hárky papiera. Prisunul ich k sebe ako skladačku a pomaly, s bázňou čítal, prstom ukazujúc na každé slovo:

Chvíľu bolo úplné ticho, Nadžíb i barón cítili účinky textu spred niekoľkých tisícročí. Nadžíb sa spamätal prvý: „Pán barón, iste ste si všimli, že..."

„Čo?"

„Tabuľka ešte ani teraz nie je úplná." Ukázal na pravý dolný roh.

„Aha, tu chýbajú dva riadky. Je to ako začarované, vidí sa mi, že práve tie dva riadky obsahujú rozhodujúcu informáciu o polohe hrobky."

„Dobre, dobre," odvetil Nostiz, „uvažujme predsa pozitívne. Predpokladajme, že tabuľka je pravá a že sme nesadli na lep nejakým machináciám..."

„Touto otázkou sme sa zaoberali dosť dlho," prerušil ho Nadžíb namrzene, „ak nedôverujete mojim znalostiam, pán barón, azda by

vás mohlo presvedčiť to, že sa úlomkami zaoberajú renomovaní archeológovia."

„Nechcel som sa vás dotknúť, Nadžíb, len som si chcel overiť svoju úvahu. Ak som teda správne pochopil, z textu vyplýva, že Imhotepova hrobka jestvuje a podľa informácií ľudí, ktorí ju videli pred tritisíc rokmi, obsahuje obrovské množstvo zlata a poznatky, ktoré už vtedy, pri jej znovuobjavení, boli zabudnuté, a podľa presvedčenia kňazov boli také fantastické, že by mohli zmeniť svet. Panebože!" Barón zalapal po vzduchu.

„Celkom správne," odvetil Nadžíb, „už samotná informácia človeku vyráža dych; lenže keď si predstavíme, ako blízko cieľa sme, a že nám už chýba len pár mizerných slov, no práve tie sú rozhodujúce, povedzte - nie je to na porazenie?"

Nostiz pohľadom skúmal chýbajúce miesto na pravom dolnom okraji, porovnal ho s odtlačkom od Omara, pokrútil hlavou a povedal: „Tie chýbajúce dva riadky môžu patriť k berlínskemu fragmentu i k Hartfieldovmu úlomku..."

„A vy si myslíte, že to je náhoda, že nám chýba práve ten rozhodujúci úlomok?" Nadžíb sa trpko zasmial.

Nostiz pokrčil plecami.

„Ani náhodou!" zvolal Nadžíb. V očiach mu zlostne iskrilo. „Poviem vám, čo si myslím: Ten malý, ale rozhodujúci kúsok odlomil človek, ktorý pozná vstup do hrobky! V Berlíne o Hartfieldovom fragmente nikto nevedel, a bez neho text nedával žiadny zmysel. Lenže Hartfield, uznávaný egyptológ, berlínsky fragment zrejme poznal a s jeho pomocou lokalizoval presnú polohu hrobky. No Hartfield je opatrný človek - rozhodujúci rožtek tabuľky odlomil, a preto nikto okrem neho tajomstvo nepozná. Iba ak..." „Iba ak čo?"

‚Je totiž ešte jedna možnosť: Omar je spriahnutý s Hartfieldom a hrá dvojakú hru."

„Myslíte si, že Omar by bol toho schopný?"

Nadžíb stisol pery a vystrúhal grimasu.

„Váš vzťah už nie je najlepší, však?" poznamenal Nostiz.

„Veru nie; ale s istotou nemôžem nič tvrdiť."

„Neviem si to predstaviť. Veď keby bolo vaše podozrenie správne, Omar by poslal telegram: Ľutujem, Hartfielda som nenašiel. A iste by nám neposielal úlomok. Nie, nie, ste na zlej stope, zabudnite na osobnú nevraživosť."

„Len mi to zišlo na um," ospravedlňoval sa Nadžíb.

Barón sa zamyslel. „Omar vie, kde sa Hartfield nachádza. Načo ešte čakáme? Vyberme sa za ním!"

Nadžíb chcel protestovať, namietnuť, že sa už do Egypta nechce vrátiť, lebo sa obáva o život, no nestihol. Sluha ohlásil návštevu a prv, než ju stačil pozvať do salóna, Halima stála vo dverách. Po tvári jej stekali slzy a celá sa chvela od plaču.

Nadžíb ju nevidel, odkedy odišla k Maxovi Nikischovi, a dosiaľ jej tento krok neodpustil, azda aj preto, že by sa bol sám o ňu rád uchádzal, no keď teraz stála pred ním ako bezmocná kôpka nešťastia, podišiel k nej, objal ju a spýtal sa, čo sa jej prihodilo.

Halima bez slova vytiahla z kabelky poskladané noviny, ukázala na článok na titulnej strane a plačlivým hlasom zvolala: „A ja som ho tak milovala!" A vzápätí zamdlela.

Barón zazvonil na sluhu, aby privolal gazdinú a rýchlo poslal po lekára, potom spoločne uložili Halimu na kvetovaný gauč v salóne. Gazdiná priniesla vlhké uteráky a položila ich bezvládnej Halime na čelo. Netrvalo dlho a Halima sa prebrala. Ospravedlňovala sa, no barón jej pokynul, aby si šetrila sily a nerozprávala. Až teraz mali konečne čas pozrieť sa na osudný článok:

Prestrelka v púšti

Káhira - Pri prestrelke medzi dvoma znepriatelenými bandami drogových priekupníkov južne od Káhiry prišli o život dvaja Egypťania. Ide o obchodníka s korením libanonského pôvodu Alího ibn al-Husajna a o muža menom Háfiz el-Ghaffar, ktorého polícia dosiaľ nepozná.

Nadžíbovi klesla ruka s novinami. Pozrel sa na Nostiza, Halime sa pozrieť do očí neopovážil.

„Ja som ho tak milovala," vzlykala Halima a nik z prítomných nepochyboval, že nemá na mysli al-Husajna, ale Omara, ktorý vycestoval do Egypta s falošným pasom na meno Háfiz el-Ghaffar.

„Zajtra odchádzame do Egypta," vyhlásil barón a poslal po Kalafkeho, aby vybavil všetky potrebné formality.

Halima vstala: „Idem s vami!"

V Káhire ich prvé kroky viedli na *karakól* v centre mesta, kde sa chceli poprezvedať na podrobnosti nešťastia. Leto sa iba začínalo a v uliciach napriek silnému vetru panoval veselý ruch - akoby so svojím žiaľom boli celkom sami.

Halima sa s Nikischom rozlúčila úprimným bozkom a ospravedlnením, ktoré jej práve zišlo na um. No povedala mu aj trpkú pravdu, že medzi nimi je koniec, že to bol omyl, zmätenie citov, aké sa raz za život môže prihodiť každej žene; Max to pochopil, zaželal jej veľa šťastia v živote a na rozlúčku jej daroval medailón s Pannou Máriou, ktorý nosil pri sebe od štrnástich rokov.

Pri rozlúčke netiekli slzy a zazneli len pekné slová, lebo v tých týždňoch, ktoré prežili šťastne ako deti, pochopili, že Východ a Západ sa síce fyzicky môžu zblížiť a jedného na druhom priťahuje práve to cudzie, no ich duše sa nikdy nespoja.

Nadžíb sa usiloval poskytnúť Halime útechu a zdalo sa, že sa pritom citovo zblížili ako nikdy predtým. Žiaľ otvára srdcia a ktovie, ako by sa to bolo skončilo, keby sa neboli vybrali na *karakól*, kde im príslušný úradník za úctyhodný bakšiš ochotne zodpovedal všetky otázky, a hoci sa podľa správnosti mal interesovať o ich nevšedný záujem, vôbec na nič sa ich nespytoval.

Dozvedeli sa, že al-Husajnovo telo identifikovala jeho druhá žena Leila a už ho aj pochovali, kým slobodného Háfiza el-Ghaffara identifikovala matka.

Informácia o el-Ghaffarovej matke všetkých troch veľmi prekvapila. Vedeli predsa, že Omar nemal otca ani matky, a zrazu zapochybovali, či mŕtvy Háfiz el-Ghaffar bol Omar.

„Ako ste vlastne prišli na to meno?" spýtal sa Nadžíb baróna.

„Omar ho vyslovil, celkom spontánne, aj s adresou. Nemal som dôvod pátrať po ňom," odvetil barón. „Môžete si dať vystaviť pas na akékoľvek meno a akúkoľvek štátnu príslušnosť, všetko je len otázka ceny."

Pri káve v jednom z elegantných podnikov na promenáde pozdĺž Nílu debatovali, čo urobia, a v bezradnej, vykoľajenej Halime dokonca skrslo podozrenie, či nejde o fintu niektorej z tajných služieb, aby ich vlákali do pasce, keď Nadžíbovi zišlo na um navštíviť mrzáka Hasana pred hotelom *Mena House* v Gíze. Ak im niekto môže pomôcť, je to práve on.

Barón zle znášal piesočnú búrku, ktorá zatemňovala oblohu, preto sa rozhodol, že radšej ostane v hoteli *Semiramis*, a Nadžíb s Halimou sa vypravili na cestu do Gízy.

Mrzák Hasan sa krčil na múriku vedľa vchodu do hotela. Hoci sa okolo hotela prevaľovali kúdoly prachu a zhoršovali viditeľnosť, Nadžíb starkého hneď spoznal.

„A kde je Omar, priateľu?" spýtal sa, keď mu Nadžíb predstavil Halimu. Netušil, aké city v nich jeho otázka vyvolá.

Nadžíb neodpovedal a zoširoka sa prezvedal, či niečo počul o prestrelke pri Sakkáre.

Hasan sa pozrel na Halimu a prikývol, akoby jej chcel vysloviť sústrasť, no namiesto toho povedal: „Iste si rada, že si sa zbavila al-Husajna. Omar mi o tebe veľa rozprával!"

„A čo ten el-Ghaffar?" spytoval sa netrpezlivo Nadžíb.

„Rovnaký zloduch ako jeho pán. Oficiálne bol kľučiarom v jednom z al-Husajnových domov, no v skutočnosti to bol jeho najvernejší komplic. Alah potrestá každého, kto si to zaslúži."

Nadžíbovi zrazu svitlo. Už vedel, kde to meno počul, a pochopil, prečo si ho Omar vybral. Háfiz el-Ghaffar bol kľučiar v nájomnom dome, kde kedysi spolu bývali.

Keď Halima pochopila súvislosti, hodila sa Nadžíbovi okolo krku, od radosti sa rozplakala a do víchrice zvolala, že miluje len Omara a nikoho iného.

Lenže, kde je Omar?

Barónovi sa uľavilo, keď počul novinu. Nasledoval telefonát do hotela *El-Salamek* v Alexandrii, kde im potvrdili, že istý Háfiz el-Ghaffar je u nich ešte stále ubytovaný, no momentálne je mimo domu a spýtali sa, či mu majú niečo odkázať.

Nostiz, Halima a Nadžíb okamžite odcestovali do Alexandrie a podvečer už vystupovali z taxíka pred hotelom. Nebolo to veľmi elegantné ubytovanie, navyše, mimo centra, no práve preto veľmi vhodné pre ľudí, ktorí nechceli vzbudiť ani najmenšiu pozornosť.

Recepčný im oznámil, že el-Ghaffar je v jedálni, a poslal poň poslíčka.

Halima sa roztriasla. Zaťaté päste si pritískala na pery a drobnými krôčikmi sa nervózne prechádzala po hotelovej hale. Mala pocit, že sa na neho neopováži pozrieť. A čo ak sa Omar na ňu ani nepozrie, ak jej nabrýzga ako nejakej pobehlici a zavrhne ju; nemohla by mu to vyčítať.

Cez sklenené dvere orámované bielymi ornamentmi ho videla prichádzať. Niet pochýb, je to on. Chcela sa k nemu rozbehnúť, vrhnúť sa mu do náručia, no stála ako prikovaná. Nohy ju neposlúchali. Halima sa bála.

Omar bez jediného slova pristúpil k Halime a prikývol, akoby chcel povedať: Vedel som, že sa vrátiš. Nepovedal však nič a objal ju. Mlčal, aj keď Halima zašepkala: „Odpusť. Milujem ťa."

Nadžíb a barón sa chvíľu držali v úzadí, no potom Omara zahrnuli otázkami a on im celú noc musel rozprávať, ako sa z Disúku dostal ku kláštoru Sidi Sálim v skalách, ako našiel profesora Hartfielda a ako unikol šialeným mníchom. Vyrozprával im, ako v kláštornom archíve objavil čadičovú tabuľku, i o záhadnom správam profesora Hartfielda, ktorý neočakávane upadá do stavu šialenstva a mení sa na meravú sochu. Baróna sa pri Omarovom rozprávaní zmocnila ozajstná horúčka, priam žiaril a neprestajne opakoval, že toto je najšťastnejší deň v jeho živote.

Nadžíb informoval Omara o preklade textu na tabuľke, no nezabudol pripomenúť, že im ešte stále chýba rozhodujúca informácia, čo vyvoláva podozrenie, že Hartfield časť tabuľky odlomil, aby zmazal stopy. Napokon sa dohodli, že na druhý deň odídu do Rašídu a odtiaľ ďalej do Fuvy. Tam si najmú osly na cestu do Sidi Sálimu a vyslobodia profesora Hartfielda.

Omar sa obával, že namáhavá cesta bude nad barónove sily, no ten len mávol rukou. Vyhlásil, že sa nedá pripraviť o plody svojej práce, a ak to nepôjde inak, na vlastných rukách vynesie Hartfielda z kláštora.

Na druhý deň si prenajali automobil a odviezli sa do Fuvy. Barón sa napriek júnovej horúčave držal veľmi statočne. U kováča v Rašíde nakúpili zbrane, názir im predal starý vojenský stan a na všetku výstroj a zásoby vody na päť dní Nostiz kúpil päť mulíc s prísľubom, že ak mu nebudú vyhovovať, obchodník ich vezme

späť. Omar, Nadžíb a barón sa vydali na cestu. Halima ostala v hoteli.

Na rozdiel od prvej cesty do Sidi Sálimu, keď bol vydaný napospas pohoničovi Alímu, si teraz Omar zaobstaral znamenitú mapu. Z Rašídu hore Nílom viedla kvalitná cesta smerom do Fuvy. Po dvoch hodinách odbočili na karavánový chodník, najskôr popri najjužnejšom ramene slaného jazera Burullus a potom močaristým terénom na východ. Pri akejsi bezmennej riečke, ktorá sa lenivo kľukatila z juhu na sever, sa chodník prudko skrúcal doprava a viedol na Sidi Sálim.

Nostiz nikdy v živote nesedel ani na koni, nieto na mulici, no útrapy znášal pozoruhodne statočne. V zelenohnedej uniforme a tropickej helme, akú v Egypte nosili najmä Angličania, ďalekohľadom bedlivo pozoroval terén, aby sa náhodou nestretli s mníchmi zo Sidi Sálimu.

Omar mal takýto plán: Vo vzdialenosti asi tri hodiny od Sidi Sálimu sa utáboria v nízkom poraste, odpočinú si a potom, po zotmení, sa bez batožiny prikradnú ku kláštoru. Vezmú so sebou len najmocnejšiu mulicu - aby prípadne mohli Hartfielda odviezť.

Mlčky si skontrolovali zbrane. Nadžíb a Omar sa pri stavbe železnice na Sinaji naučili strieľať. Nadžíb mal veľkokalibrovú arabskú pušku, staromódnu, no spoľahlivú, ľahkú a praktickú. Omar bol vyzbrojený revolverom Nagant kalibru 7.62. Barón mal v puzdre vojenskú pištoľ značky Mauser s dlhou hlavňou. Keďže vďaka chromej nohe unikol vojenskej službe i svetovej vojne, zbrani nedôveroval a vyhlasoval, že ju použije len v krajnom prípade.

Ich jedinou výhodou proti početnej prevahe šialených mníchov, ktorí tiež boli vyzbrojení, bol moment prekvapenia. Vedeli, že musia nepozorovane vniknúť do labyrintu, oslobodiť profesora a tak nenápadne, ako prišli, sa vypariť. Sedeli teda spotení v stane a

rozoberali jednotlivé možnosti oslobodzovacej akcie. Omar nakreslil do udupaného piesku pôdorys kláštora, ako si ho zapamätal, a cestu vedúcu ku kobke, v ktorej držia profesora. Pritom opisoval všetky detaily, ktoré mu utkveli v pamäti.

„Ostáva už len jeden problém," vyhlásil, keď skončil s opisom. „Čo urobíme, ak Hartfield odmietne ísť s nami?"

Barón na Omara prekvapene vyvalil oči: „Prečo by mal odmietnuť? Mnísi ho predsa držia v zajatí!"

„Iste. Lenže keď som sa ho pýtal, prečo nejde so mnou, odvetil, že nechce odísť bez manželky, ktorú tiež väznia niekde v kláštore."

„Ale pani Hartfieldová je predsa mŕtva!" vybuchol barón.

„Veď to. Obávam sa, že keď sa to profesor dozvie, dostane šok."

„Potom ho musíme vylákať z kláštora pod zámienkou, že ho privedieme k manželke!" zamiešal sa Nadžíb do diskusie. „Je to síce klamstvo, ale inak ho odtiaľ asi nedostaneme."

Po zotmení sa všetci traja s jednou mulicou, ktorú z nedostatku fantázie pomenovali Sulajkou, vydali na cestu. O chvíľu zbadali reťaz skál, na ktorých úbočí sa ukrýval kláštor. Vľavo popri jarku rástli kríky a nízke stromčeky. Hoci cúvajúci mesiac z veľkej časti zakrývali nízke oblaky, ich oči si už natoľko privykli na tmu, že nemali problémy s orientáciou.

„Aha!" Omar ukázal smerom na západ.

„Preboha!" Nostiz zastal. „Veď to je zrúcanina kostola uprostred púšte."

Pred matne žiariacim obzorom sa vypínal oblúk vysokej klenby. Bol to neskutočný obraz, fascinujúci ako divadelná kulisa. A hoci Omar priateľom kláštor veľmi podrobne opísal, obaja boli prekvapení, ba priam zarazení, lebo to, čo ich očakávalo, bolo celkom iné, než si predstavovali. Nočný prízrak uprostred mŕtvej púšte pôsobil skôr romanticky než hrozivo a zdalo sa im

neuveriteľné, že by sa tu mohli odohrávať také hrôzy, ako im opísal Omar.

Omar načúval: „Nepočujete ten spev?"

Nadžíb a barón zatajili dych. „Znie to ako vzdialené volanie v lese a chvíľami ako skučanie týraného psa," zašepkal Nostiz.

„To mnísi spievajú litánie. To nám vyhovuje - kým sú zahĺbení do spevu, nemusíme sa ničoho obávať, lebo brat Menas na nich musí dozerať."

Všetko prebiehalo presne podľa Omarovho plánu. Barón zaujal pozíciu s odistenou pištoľou v jednom rohu otvorenej miestnosti, z ktorej viedli kamenné schody dolu. Omar stúpil na pohyblivú dosku, ako mávnutím čarovného prútika sa objavili schody, a Nadžíb s Omarom zmizli.

Nostiz od Omara vedel, že mnísi sú ozbrojení, nevypočítateľní a nebezpeční, a predsa nepociťoval ani najmenší strach. Odvahu mu dodával neopísateľný pocit, že sa prvý raz v živote púšťa do riskantnej, chlapskej a hrdinskej akcie, úplne inej než všetko ostatné v jeho doterajšom usporiadanom živote plnom termínov, pravidiel a konvencií. Musel zostarnúť, aby zakúsil čosi také, a opäť sa prihlásila neodbytná myšlienka, že dosiaľ všetko v živote robil zle.

V sieni s krčahmi vody na pravej strane musel Omar presviedčať Nadžíba, aby šiel ďalej. Spev mníchov bol čoraz hlasnejší a Nadžíb si odistil pušku. „Vieš, čomu vôbec nerozumiem?" pošepol Omarovi. „Ako to, že nikde nestoja stráže?"

„Jediný, kto má v hlave jasno a prichádzal by do úvahy, je Menas," odvetil Omar. „Lenže ten musí strážiť svoje ovečky, aby sa navzájom nevykántrili. Len čo ich na chvíľu spustí z očí, vrhajú sa na seba ako divá zver. Mimochodom, sem zablúdi len blázon. Blázon ako my."

Omar zadržal Nadžíba. Na konci chodby svietilo svetlo. Spev sa približoval. Kráčali opatrne. Na konci chodby sa Omar pritisol k stene a nazrel za roh. Pohybom hlavy naznačil priateľovi, aby sa pozrel na spievajúcich mníchov.

Nadžíb sa po krátkom letmom pohľade s hnusom odvrátil. Odporné grimasy, pomätené gestá šialených mužov, ktorí celé roky nevideli denné svetlo, sa mu bridili. Prečo sa správajú tak čudne? Nadžíb to nechápal a Omar ho ťahal preč. Odkradli sa preč, po strmom schodisku vystúpili na ďalšie podlažie - Nadžíb by bol už dávno zablúdil - a konečne prišli k profesorovej kobke.

Omar opatrne odhrnul záves zakrývajúci vchod. Hartfield sedel v rovnakej polohe, ako keď sa s ním Omar stretol po prvý raz, a hoci meravý pohľad upieral rovno na záves, zdalo sa, že návštevníkov nevníma.

„Poď!" Omar dal Nadžíbovi znamenie a vkĺzli do vysvietenej miestnosti. Mlčky si prikľakli k duchom neprítomnému profesorovi a Omar tíško prehovoril:

„*Ka* profesora Hartfielda, počuješ ma?"

Bledý starec sa zrazu začal mechanicky pohybovať ako bábka a neprirodzeným hlasom povedal: „Ja som *ka* Edwarda Hartfielda. Kto ma volá?"

„*Ka* Edwarda Hartfielda, prišli sme, aby sme ťa odtiaľto odviedli. Odvedieme ťa do bezpečia, kde sa nebudeš musieť obávať šialených mníchov."

„Ja nechcem odísť," odvetil Hartfield nevýrazne, „tu som doma, tu je môj život. Zmiznite, inak chytia aj vás."

„*Ka* Edwarda Hartfielda," opäť ho oslovil Omar, no jeho hlas znel nástojčivejšie, „prišli sme, aby sme ťa odviedli k tvojej manželke Mary..."

„Ja som *ka* Edwarda Hartfielda," zopakoval profesor monotónne, „neviem, o čom hovoríte, ja som *ka* Edwarda Hartfielda."

Omar a Nadžíb sa na seba pozreli. Čo teraz? Mohli len čakať, čakať, kým pominie fáza šialenstva. Lenže dovtedy mnísi skončia s litániami, a nikto nevie, ako by profesor zareagoval, keby sa ho pokúsili odviesť násilím.

„Kde je Mary?" spýtal sa zrazu profesor: „Kde je Mary?"

Nadžíb okamžite zareagoval: „Vaša žena je v Alexandrii. Prišli sme, aby sme vás odviedli k nej. Nerobte okolky a poďte s nami!"

„Kde je Mary?" zopakoval profesor a jeho hlas znel naliehavo a výhražné.

„Ak pôjdete s nami, privedieme vás k vašej žene," zopakoval Nadžíb.

Nasledovala dlhá pauza. Profesor mlčal a jeho tupý pohľad bol nevypočítateľný, neprezrádzal, čo sa v ňom odohráva. A potom sa stalo čosi neočakávané: Hartfield sa zodvihol zo svojej neobvyklej polohy, obrátil sa k dverám a ťarbavo ako námesačník vykročil na chodbu, dolu schodmi, popri koridore vedúcom k spievajúcim mníchom - s Omarom a Nadžíbom v pätách. Boli takí vyjavení, že sa nezmohli na slovo a len sa mlčky zakrádali za profesorom a s obavami sa dívali, kam sa vyberie.

Takto si veru profesorovo oslobodenie nepredstavovali. Očakávali, že ak *aj* nepoužijú násilie, predsa len budú musieť Hartfielda s námahou tlačiť po chodbách, a teraz profesor neomylne vedie ich!

Pred úzkymi schodmi vedúcimi von Hartfield zastal. Pohľad strnulo upieral na schody, akoby jedného z nich púšťal dopredu, lebo nepoznal mechanizmus, akým sa dvere otvárali. Omar sa bez zaváhania pustil popredu, zaprel sa do kamennej dosky a potom jeden po druhom vykĺzli von.

Nostiz čakal s odistenou zbraňou a keď videl, že všetci traja vystupujú z otvoru, od radosti a prekvapenia vykríkol. Akcia netrvala dlhšie ako pol hodiny, oveľa kratšie, než plánovali. V

nočnej spare, ktorá ich naraz obklopila, sa profesor zapotácal. Ktovie, kedy sa naposledy nadýchol čerstvého vzduchu. Omar a Nadžíb ho podopierali. Teraz nesmeli strácať čas. Boli si istí, že keď mnísi zbadajú, že profesor zmizol, najprv prehľadajú kláštor, a to im zaberie dosť času, no museli rátať aj s tým, že ak ho nikde nenájdu, pustia sa ich prenasledovať.

Horko-ťažko vyložili duchom neprítomného profesora na mulicu. Hartfield sa nebránil. Potom sa mlčky vydali na sever, na pravej strane mali stružku s riedkym porastom.

Omar, Nadžíb i barón boli myšlienkami veľmi ďaleko a každý v duchu hľadal vlastnú cestu k Imhotepovej hrobke.

Najťažšie sa im videlo primäť profesora, aby prehovoril. Boli si pomerne istí, že Hartfield pozná vstup do hrobky; dokonca bolo veľmi pravdepodobné, že hrobku už aj navštívil - sám, alebo na nátlak mníchov. Lenže ako to tajomstvo z neho vymámiť?

Ešte pod ochranným pláštikom noci dorazili do tábora k ostatným zvieratám. Omar navrhoval, aby sa zbalili a vrátili do Rašídu. Nadžíb bol proti, ale barón, ktorý v tejto situácii sršal neuveriteľnou energiou, súhlasil. Po krátkom oddychu zbalili stan a vydali sa na spiatočnú cestu.

Hartfield všetko trpezlivo znášal, jedol a pil, čo mu predložili, a mlčky sa viezol na mulici. Keď sa rozvidnelo, na obzore sa objavili domy Rašídu. A ešte toho istého večera Omar, Nadžíb, barón a profesor v prenajatom automobile dorazili do hotela *El-Salamek* v Alexandrii, kde na nich čakala Halima.

Halima ich prekvapila informáciou, že ju už celé dni pozoruje akýsi muž v európskom odeve - Egypťan to nie je -stále jej je v pätách a len teraz, keď sa vrátili, zrazu zmizol. Nostiz vyhlásil, že musia okamžite odísť, a na ráno objednal automobil na cestu.

Hartfieldov psychický stav sa v zhone predchádzajúcich dní navidomoči zlepšoval, na otázky odpovedal správne, ale sám sa,

napodiv, vôbec na nič nespytoval. Poslúchal, ako si privykol za dlhé roky v kláštore.

Omar navrhol, aby sa ubytovali v hoteli *Mena House*, tam sa podľa neho medzi ostatnými cudzincami stratia a ani do Sakkáry odtiaľ nebolo ďaleko.

„Kto sú tí cudzinci?" vyzvedal sa mrzák Hasan a ukázal na Nostiza a Hartfielda.

Omar mu všetko rozpovedal a starký sa nestačil čudovať, s akými význačnými ľuďmi sa jeho priateľ stýka.

„Počul si o lordovi Carnarvonovi?" spýtal sa Hasan.

„O Carnarvonovi? Čo je s ním?"

„Je mŕtvy."

„Čože? Carnarvon je mŕtvy?"

„Zomrel pred dvoma dňami. Týmito dverami ho vyniesli."

„Ako sa to stalo? Veď ešte vôbec nebol starý!"

Mrzák prikývol. „Podivná príhoda. Carter a Carnarvon otvorili v Luxore pohrebnú komoru akéhosi faraóna. Vytiahli múmiu, a lord po niekoľkých dňoch odpadol. Keď sa prebral, blúznil o akomsi veľkom čiernom vtákovi, a v noci, keď umrel, v celej Káhire vypadol prúd. Nikto nevie, čo sa stalo, ale všetci hovoria, že je to faraónova kliatba. Mal by si sa mať na pozore!"

„Po prvé," odvetil Omar, „Imhotep nebol faraón. A po druhé, ja nie som poverčivý. A čo Carter?" „Nič. Vyprázdňuje hrobku."

„Vidíš. Ani on tomu neverí."

Mrzák vždy všetko posudzoval triezvym rozumom, no teraz pokrčil plecami, akoby chcel povedať: Čo už ja o tom môžem vedieť!

Barón sa dobrovoľne podujal oznámiť Hartfieldovi správu o úmrtí jeho manželky. Počkal na jasnú chvíľku, ktorých bolo čoraz viac, a súcitnými slovami, ktoré by od takého chladného človeka sotva niekto očakával, objasnil profesorovi, kde a za akých

okolností našli Mary Hartfieldovú a že všetko nasvedčuje tomu, že ju zavraždili koptskí mnísi.

Hartfieldova izba sa nachádzala medzi barónovou a Nadžíbovou a jeden z nich ho dvadsaťštyri hodín denne strážil. Profesor prijal Jóbovu zvesť statočne, akoby len potvrdzovala čosi, čo už dávno tušil.

„Rozumeli ste mi?" spýtal sa barón naliehavo.

Profesor odvetil: „Áno, rozumel som vám. Moja žena je mŕtva."

„Je mi ľúto," ospravedlňoval sa barón, „že Omar a Nadžíb vás vylákali z kláštora pod zámienkou, že vás privedú k manželke. No bola to jediná možnosť. Prepáčte."

Profesor prikývol, a vtom vošli do izby Omar, Halima a Nadžíb. Chvíľu všetci mlčky sedeli a potom im profesor položil prvú otázku: „Prečo ste ma odtiaľ vytiahli?"

„Potrebujete súrne lekársku starostlivosť," vyhlásil Omar náhlivo. „Zavezieme vás do britskej nemocnice."

„To je od vás veľmi milé," odvetil Hartfield, „ale preto ste život neriskovali. Nehrajme sa na slepú babu. Viem, čo odo mňa očakávate, no sklamem vás - odo mňa sa nič nedozviete, vôbec nič!"

„Pán profesor," ozval sa Nadžíb, „vieme o Imhotepovi viac, než si myslíte. Okrem informácií, ktoré sme zozbierali od britskej, francúzskej a nemeckej tajnej služby..."

„Od tajných služieb?"

„Vy ste nevedeli, že sa tou vecou už dlho zaoberajú všetky tajné služby?"

„Nie, to som nevedel. A ku komu patríte vy?" „My nemáme s tajnými službami nič spoločného. My hľadáme Imhotepa preto, lebo nechceme, aby taký úspech zaznamenala ktorákoľvek z tajných služieb."

„Vravíte, úspech?" Hartfield pokrútil hlavou. „Neviem, či v prípade Imhotepovej hrobky možno hovoriť o úspechu."

„Okrem informácií od tajných služieb," pokračoval Nadžíb, „vieme aj o vašom rašídskom fragmente." Vytiahol ceduľku, na ktorej bol napísaný celý text.

Edward Hartfield váhal. Vyzeral prekvapený a barón pohybom ruky naznačil, aby profesora priveľmi nezaťažovali. No profesor náhlivo preletel zrakom riadky a keď dočítal, tvárou sa mu mihol sotva badateľný úsmev. Podal list papiera Nadžíbovi.

„Ak dovolíte, niečo by som vám poradil..." Viac však už nepovedal. Nevedno, či to spôsobilo vyčerpanie, alebo strašná choroba - profesor klesol do kresla a ťažko dýchal. Položili ho na posteľ a Halima si k nemu sadla.

Barón, Omar a Nadžíb odišli na večeru do hotelovej reštaurácie s nádherným výhľadom na pyramídy v Gíze. Večer, keď sa ich fialová silueta dvíha zo svetlejšieho pozadia, vyzerajú ako neprekonateľné hory a pôsobia priam hrozivo.

Nik z trojice nemal chuť do jedla. Nie preto, že by im nechutila tunajšia európska kuchyňa, nie, jedlo bolo znamenité, no každý rozmýšľal, ako by sa úbohému profesorovi dalo pomôcť. Najmä Nostiz uvažoval o dôvodoch, ktoré viedli profesora k takému úpornému mlčaniu. Hartfield nebol typ, ktorý by zamlčoval informácie pre vlastný prospech. A už vôbec si barón nevedel predstaviť, že by profesor mohol byť spriahnutý s koptskými mníchmi.

Zrazu sa v reštaurácii zjavila Halima. „Blúzni," povedala potichu a obzrela sa, či nikto nenačúva. „Hovorí o Imhotepovi, nič iné som nerozumela. Hovorí po anglicky."

Omar vstal, kývol ostatným, aby ostali, a s Halimou odišiel do profesorovej izby. Hartfield dýchal krátko a nepravidelne, nepokojne sa prehadzoval z boka na bok a pritom rozprával akési

nezmysly o tieňoch faraóna, o Raových jagavých ramenách a o tajných dverách.

„Rozumieš tomu?" spýtala sa vzrušene Halima.

Omar sa sklonil tesne k profesorovej tvári, akoby chcel odčítať slová z jeho pier. „Nie," odvetil napokon, „viem len to, že ho trápi rovnaký problém ako nás. Hovorí o tabuľke, na ktorej je text o Imhotepovej hrobke. Jeho reč je ako celok nesúvislá, ale jednotlivým slovám jasne rozumieť."

Napokon si Omar začal zapisovať útržky slov, vychádzajúce z profesorových úst. „Možno sa z nich neskôr bude dať niečo poskladať."

Halima si sadla k Omarovi. Ruku mu položila na predlaktie a mlčky sa prizerala, čo píše. Osud profesora Hartfielda ju veľmi dojímal, no ešte väčšmi ju vzrušovala Omarova blízkosť. Bola šťastná, že je opäť pri ňom, a hoci sa správal pomerne zdržanlivo, nezazlievala mu to.

Omar si zrazu odtiahol ruku. Hartfield náhle prešiel do arabčiny, a hoci Omar musel uznať, že ju ovláda plynulo, predsa bola tá zmena nezvyčajná. Keď mu profesor v kláštore Sidi Sálim povedal, že je *ka* Edwarda Hartfielda, hovoril po arabsky, akoby v tomto človeku proti sebe bojovali dve bytosti s odlišnými povahami.

„Tisíc - krokov - od hrobky - kráľa - brána k poznaniu -voda - Imhotep."

Hartfieldovi klesla hlava ako po nadľudskom fyzickom výkone. Dych mal pokojný a pravidelný. Hlboko spal.

„Myslím," poznamenal Omar a hľadel na popísaný list papiera, „že nám Hartfield prezradil viac, ako mu je milé."

Zbehol dolu do hotelovej haly, kde barón a Nadžíb popíjali pri bare, a bez slova pred nich položil na pult papier.

„Čo je to?" spytoval sa Nostiz.

„Zapísal som si všetko, o čom Hartfield v horúčke blúznil. Toto tu je najzaujímavejšie. Napodiv to povedal po arabsky." „Tisíc krokov od hrobky kráľa?" Barón sa zamyslel.

Nadžíb namietol: „Tisíc krokov, ale ktorým smerom? Na juh, na sever, na západ, alebo na východ?"

Pozreli sa na seba: „Teraz aspoň vieme," vyhlásil Nostiz, „že Imhotepova hrobka sa nachádza v okruhu tisíc krokov od Džóserovej pyramídy. Keby sme poznali dĺžku kroku, mohli by sme opísať kružnicu a na nej musí byť vchod."

„Krok je exaktná dĺžková miera starých Egypťanov," poznamenal Nadžíb. „Jeden krok sú dve stopy, teda 66 centimetrov. Polomer vychádzajúci zo stredu stupňovitej pyramídy by teda mal 660 metrov."

„Senzácia!" Barónovi sa od vzrušenia leskli oči ako vždy, keď šlo o Imhotepa. Nostiz bol presvedčený, že je celkom blízko cieľa. Pre neho akcia vstupovala do novej fázy a od jeho zámeru ho nemohlo odradiť vôbec nič - upozornenia ani vyhrážky, a tobôž neistota z toho, čo ich čaká. Bolo to ako droga, inak sa jeho správanie nedalo opísať, neprekonateľná túžba po dobrodružstve, ktorá sa raz za život v rôznej forme zmocní každého, a nejednému sa stane osudnou.

Barón, pochopiteľne, naliehal na Omara a Nadžíba, aby sa na druhý deň vybrali do Sakkáry. Halima ostala pri profesorovi Hartfieldovi.

Až na mieste sa ukázalo, že to, čo sprvu vyzeralo ako presný geografický údaj, je priam neriešiteľný problém, lebo kruh okolo Džóserovej stupňovitej pyramídy mal niekoľko kilometrov a odmerať polomer v zvlnenom teréne bolo takmer nemožné. Začali na západnej strane, kde bol terén najmenej preskúmaný, a pomáhali si sto metrov dlhou šnúrou, ktorou šesťapolkrát odmerali potrebnú vzdialenosť. A hoci nepoužívali žiadne archeologické

náčinie, lebo dúfali, že narazia na kamenný val, ktorý sa spomínal v texte na rašídskej doske, po niekoľkých hodinách hľadania v neznesiteľnej páľave ešte nemali preskúmanú ani tridsatinu kružnicového oblúka. Omar a Nadžíb boli vysmädnutí a zničení, len Nostiz posadnuto pokračoval v práci.

Halima v hoteli *Mena House* zatiaľ prikladala profesorovi na čelo a na hruď vlhké uteráky a usilovala sa zmierniť záchvaty horúčky. Miestami mal také silné kŕče, že sa obávala o jeho život a napriek barónovmu zákazu chcela poslať po lekára.

Okolo poludnia sa Hartfield na chvíľu prebral z delíria a požiadal o pohár studenej octovej vody, ktorým vraj mnísi zo Sidi Sálimu zmierňovali záchvaty. Potom sa upokojil.

„Si ku mne milá," povedal Hartfield, „ako sa voláš?"

„Halima."

„Ako sa ti odvďačím?"

„Nerobte si starosti," odvetila Halima a pohladila profesora po ruke.

„Kde sú ostatní? - Kde sú ostatní?" zopakoval Hartfield, keď zbadal, že Halima neodpovedá.

Obávala sa, že by ho odpoveďou zbytočne rozrušila; no keď veľmi nástojil, napokon pravdivo odpovedala: „Odišli do Sakkáry."

„Ako len môžu byť takí naivní. Nikdy Imhotepa nenájdu." „V horúčke ste blúznili..."

Hartfield sa vzpriamil. „Ach, bože," zamrmlal po anglicky a potom po arabsky pokračoval: „Čo som povedal?"

„Povedali ste, že Imhotep je pochovaný tisíc krokov od stupňovitej pyramídy, nič viac. Teraz to celé premeriavajú a dúfajú, že nájdu vstup do hrobky."

„To nesmú urobiť!" zvolal Hartfield v prudkom rozrušení. „Musíš ich zadržať!"

„Nemôžem. Nostiz je ako posadnutý; nikto ho nezadrží, a Omar s Nadžíbom len vykonávajú jeho pokyny." „Halima, chceš, aby skončili ako ja?" Halima sa pozrela na profesora. Čo tým chcel povedať? „Môj život," ozval sa Hartfield, „je zruinovaný. Zruinovaný, lebo som od neho požadoval viac, než mi patrí." „Nerozumiem, čo tým chcete povedať, pán profesor." „Vieš, veda občas naráža na hranice poznania a viera jej zakazuje prekročiť ich. Totiž, jestvujú veci, ktoré človek môže spoznať, a predsa by to nebolo múdre, lebo presahujú jeho obzor. Kto verí v bohov, ovládne svoju namyslenosť; lenže pýcha je najvlastnejšia ľudská vlastnosť. Už v Starom zákone sa ľudia usilovali byť ako Boh. No Boh ich potrestal. Aj Imhotep bol taký človek. Schopnosti, ktorými ho bohovia obdarovali, mu dovoľovali robiť veci, ktoré majú ľudia zakázané. Imhotep chcel zrealizovať to, o čo sa Egypťania po stáročia usilovali symbolicky: uchovať v tele nie ľudskú dušu, lež *ka* - životodarnú silu. Mohli by sme povedať, že hľadal akúsi formu nesmrteľnosti, večného života. Objavil tajný prostriedok - baktériu, či vírus, alebo ako by sme to dnes nazvali; Egypťania boli v tejto oblasti oveľa ďalej, než si vieme predstaviť..."

„Lord Carnarvon!" zvolala Halima.

„Carnarvon?"

„Bol pritom, keď Howard Carter otváral Tutanchamónovu hrobku. Neporušený hrob," dodala. „A teraz je mŕtvy."

„Kliatba faraónov," povedal profesor, „môže mať mnoho podôb. Imhotep uväznil *ka* v ľudskej bunke, aby sa stalo nesmrteľným a nemenným, no neuvedomil si, že človek nemôže takúto existenciu prežiť pri zdravom rozume. Preto každý, koho sa dotkne Imhotepov tieň, v nevyspytateľných, čoraz častejších intervaloch upadá do stavu šialenstva, zbavený toho najpodstatnejšieho, čo ho robí človekom." Trpko sa zasmial. „Imhotepa stihol strašný

koniec! Uctievaný ako boh, odsúdený na večný život a degradovaný na úroveň zvieraťa - ako koptskí mnísi, ktorí sa zmocnili môjho tajomstva, alebo ako ja - lebo nemám dosť síl, aby som tento stav ukončil."

„Myslím, že vám rozumiem," povedala Halima.

„Imhotep," pokračoval Hartfield, „sa priblížil k nesmrteľnosti, no nezískal ju. V pomätení zmyslov spáchal samovraždu a jeho súčasníci ho pochovali ako faraóna - so všetkými hmotnými statkami, zlatom a drahocennosťami. A jeho poznatky vytesali do stien, aby sa géniove myšlienky nestratili."

Halima sa nesmelo ozvala: „A vy, pán profesor, ste jeho hrobku videli?"

Nasledovala dlhá pauza. „Veď sa na mňa pozri," odvetil napokon. „Do Imhotepovej hrobky vedie troje dverí. Prvé majú meno ‚brána pokoja', druhé sa nazývajú ‚bránou túžby' a tretie .bránou šialenstva'. Kto prejde treťou bránou, na toho padne ‚tieň smrti' - milióny choroboplodných zárodkov, ktoré sa tisícky rokov deň čo deň rozmnožujú a niet pred nimi úniku. Ja som to okúsil prvý; potom ma vydierali mnísi zo Sidi Sálimu. Vyzradil som im vstup do hrobky. No neverili mi, až na jedného všetci vošli dnu, a kláštor sa onedlho zmenil na blázinec. Teraz sa navzájom kántria."

„Pri Alahovi, milosrdnom, milostivom!" zvolala zdesene Halima. „Nesmú ten hrob nájsť."

Hartfield sa ľahostajne díval pred seba a prikývol. „Preto som ti to vyrozprával."

Halime sa preháňali hlavou najstrašnejšie predstavy. V duchu videla, ako Omar vchádza do hrobky. Videla, ako prechádza prvou, druhou i treťou bránou, a s výkrikom, akoby tieň smrti zasiahol ju, vytrielila z izby, prebehla cez hotelovú halu, pred vchodom sa vrhla k prvému taxíku a zúfalo kričala: „Do Sakkáry - rýchlo, rýchlo!"

Hasan, ktorému neuniklo nič dôležité v hoteli *Mena House*, sa zmätenej scéne z diaľky prizeral, no nevedel si ju vysvetliť.

„Nemôžete ísť rýchlejšie?" osopila sa Halima na šoféra.

Ten síce zošliapol plynový pedál starej fordky naplno, no pritom pokojne, akoby viedol ťavu, vyhlásil: *„Inšalah, ja sajjid*, Alah stvoril čas, no o chvate nepovedal nič."

Halima Omara už dva razy stratila, tretí raz by to už neprežila. *Nesmie* sa to stať. Omar nesmie vstúpiť do hrobky. Halima sa zrazu pristihla, že sa modlí, že úpenlivo prosí Alaha, aby zabránil nešťastiu. Azda ju Alah takto trestá za to, že sa vzoprela jeho vôli a opustila al-Husajna, ktorému prisahala vernosť? Chcela pykať a bola by prijala akýkoľvek trest, len nie to, že Omar zošalie.

Auto vírilo pred sebou hustý kúdol prachu a už z diaľky bolo vidieť, ako sa k nim ženie. Nostiz naznačil ostatným, aby zastali. Taxík kdesi na polceste zastavil, Halima vyskočila a letela po kamenistom teréne k trojici mužov, ktorí ju až teraz spoznali.

„Čo sa stalo?" zavolal na ňu Omar z diaľky.

„Našli ste Imhotepa?" spýtala sa Halima vzrušene.

Barón namrzene mávol rukou a naznačil, že zatiaľ nemali úspech.

Halima sa vrhla Omarovi okolo krku. Zasypala ho bozkami a v radostnom vzrušení volala: „Alah to chcel! Je to vôľa Alahova!"

Omar ani ostatní chlapi najprv nechápali, čo sa deje. Keď sa Halima upokojila a vyrozprávala im Hartfieldov príbeh, barón vyjadril neskrývané pochybnosti, či nejde len o profesorov trik, ktorým ich chce odradiť od ďalšieho prieskumu.

Omar a Nadžíb mu však pripomenuli profesorov stav a vyhlásili, že človek v jeho rozpoložení by nebol schopný takých intríg. Napokon sa však dohodli, že sa okamžite vrátia do Gízy a pozhovárajú sa s Hartfieldom.

Pred hotelom na nich čakal mrzák Hasan. Vyzeral rozčúlený.

„Bol tu Carlyle," pošepol Omarovi.

„Carlyle?" Omar bol taký prekvapený, že sa na nič iné nezmohol.

„Hotel opustil veľmi náhlivo; no oveľa zvláštnejšie je, že som ho vôbec nevidel prichádzať. A vieš predsa, že mne nič neunikne." Mrzák pokrčil plecami.

Omar sa usiloval nájsť motív Carlylovej neočakávanej prítomnosti, no Nadžíb ho štuchol do boku a povedal: „Poď!"

Po širokom kamennom schodisku vybehli hore do profesorovej izby.

Hartfield ležal s roztvorenými očami na posteli. Nohy mal skrútené v akomsi neprirodzenom kŕči. Pravú ruku so zovretou dlaňou mal položenú na hrudi, ľavá mu nehybne ovísala. Na dlážke ležal povraz s uzlami na koncoch, aký používajú pohoniči tiav. Hartfield bol mŕtvy. Niekto ho zaškrtil.

Nostiz a Halima vstúpili do izby. Nikto nepovedal ani slova. V Omarovi sa miešala ľútosť so zlosťou. Nepochyboval, kto bol páchateľom zločinu.

Lenže dokonalá vražda nejestvuje a v tomto prípade vrah prehliadol nenápadného čističa topánok pred hotelom.

„Musíme zavolať políciu," povedal Omar.

Nostiz prikývol.

Omar pristúpil k lôžku a pokúsil sa narovnať nebožtíkovi ruky i nohy. Zovretú päsť na hrudi mal profesor stuhnutú a Omar ju len horko-ťažko otvoril. Zdalo sa, že zviera medailón zavesený na krku; no keď mu ho vybral z dlane, uvidel malú, tmavú, takmer pravouhlú črepinu: Akoby Hartfield v okamihu smrti chcel len jedno - zachrániť tento predmet.

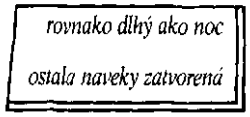
Nadžíb vzal prívesok a dlho sa naň díval. Barón zbadal na úlomku písmo, podobné písmu na rašídskej doske a pochopil, o čo ide. No vzápätí sa stalo čosi, na čo nikto z prítomných nebol

pripravený: Nadžíb sa nahlas rozosmial. Pri pohľade na mŕtveho profesora znel jeho kŕčovitý, sardonický smiech strašne a Omar ho za toľkú hrubosť už-už chcel udrieť do tváre. Nadžíb sa spamätal a náhle stíchol.

„Sedem slov," povedal vážne, „celé tajomstvo sa ukrýva v týchto siedmich slovách, to je neuveriteľné."

Barón vytiahol preklad textu rašídskej dosky, ktorý ustavične nosil pri sebe. Podal ho Nadžíbovi, no ten ho odsunul. Poznal ho spamäti.

„Sedem slov!" zopakoval Nadžíb a ukázal na dva riadky.

„Posledná veta na rašídskej doske znie: ‚Preto sme my kňazi z Memfisu navŕšili kamenie tam, kde sa pri západe slnka na obzore končia Raove jagavé ramená, keď je deň rovnako dlhý ako noc, aby brána k Bohu ostala naveky zatvorená.'"

Nostiz bol z nečakaného rozuzlenia ako zelektrizovaný. Ako dlho tápali v tme, a pritom je riešenie také jednoduché. Za čias Imhotepa bola len *jedna* stavba, ktorá vrhala tieň. A pri západe slnka ukazoval tieň na východ. Vstup do Imhotepovej hrobky teda musí byť presne tam, kde sa pri rovnodennosti, 21. marca alebo 23. septembra, tieň končí. Lenže ktorú rovnodennosť mali kňazi na mysli - jarnú, alebo jesennú?

„Viete, koľkého je dnes?" spýtal sa barón a rozhliadol sa.

Nadžíb prikývol, Omar a Halima nereagovali. Do jesennej rovnodennosti ostávali ešte tri dni. No koho to ešte zaujíma? Pre nich sa táto kapitola skončila. Pochopili, že jestvujú tajomstvá,

ktoré nepotrebujú rozuzlenie, a otázky, ktoré nepotrebujú odpovede, a že niektoré otázky a tajomstvá sú jednoducho zasvätené večnosti.

Omar ohlásil vraždu na *karakól* v Gíze. Opísal temné úklady Williama Carlyla a Hartfieldovej netere Amálie Dounceovej i to, že Carlyla tesne po čine videli náhlivo opúšťať hotel. Polícia vyhlásila pátranie a Carlyla objavili v elegantnom hoteli *d'Orient*, vyhľadávanom prevažne Angličanmi, neďaleko parku Esbekija. Omar identifikoval Carlyla ako hľadaného muža a mrzák dosvedčil, že ho videl pri úteku z hotela *Mena House.*

Keď mu Omar vchrstol do tváre obvinenie, že zavraždil Hartfielda, aby sa s jeho neterou zmocnili dedičstva, ukázalo sa, že Carlyle má slabšie nervy, než by sa očakávalo od vraha, a zosypal sa. Priznal sa, že ho na čin naviedla pani Dounceová, vyhrážala sa, že ho opustí. Carlyle ňou bol taký posadnutý, že by to znamenalo jeho koniec.

Cestou späť do hotela Omarovi v otvorenom taxíku zišli na um dve veci: Po prvé nechápal, ako môže chlap prepadnúť sufražetke, akou je Amália Dounceová. No život ho už naučil, že vypočítateľné sú len dráhy hviezd a všetko ľudské je nevyspytateľné. Druhá otázka, ktorá mu vŕtala hlavou, bola, ako má povedať barónovi, že s vecou, na ktorú ho najal, už nechce mať nič spoločné. Chcel s Halimou začať nový život, kdekoľvek, len ďaleko od Sakkáry.

Pri večeri v hoteli *Mena House,* na ktorej sa pravidelne schádzali, barón Nostiz toho večera chýbal. Chaotické udalosti posledných dní nimi tak otriasli, že Omar, Halima ani Nadžíb tomu nepripisovali žiadny význam. Až keď im priniesli dezert, múčnik z praženej ryže a karamelu, a baróna ešte stále nebolo, Omar poň zašiel do izby. Bola prázdna.

„Je preč," povedal Omar, keď sa vrátil k stolu.

Trojica sa na seba pozrela a všetkým zišlo na um to isté. Nostiz nebol človek, ktorý by sa vrátil z kratšej cesty, tobôž tak blízko cieľa. Vzal si do hlavy, že vykoná veľký čin, ktorý jeho meno zachová na večnosť. Aj ho vykonal, či skôr, myslel si, že ho vykonal.

Lenže o ľudskej sláve rozhoduje budúcnosť. Na druhý deň ráno našli baróna Gustava-Georga von Nostiz-Wallnitz mŕtveho. Zastrelil sa vlastnou vojenskou pištoľou značky Mauser 660 metrov východne od stupňovitej pyramídy v Sakkáre. Jeho telo ležalo len niekoľko krokov od murovanej nádrže, ktorá je už niekoľko generácií vyschnutá a felahovia ju používajú ako jamu na odpadky.

O niekoľko dní turisti neďaleko našli v tvrdej zemi vyrytý nápis:

VEČNOSŤ JE NEUCHOPITEĽNÁ.

Toto je teda príbeh Omara Músu, ktorý opísal v denníku; no Músov príbeh sa ešte nekončí. Myslím, že viem, prečo v denníku chýba koniec - Omar nechcel, aby mu tú vec niečo pripomínalo.

So slušným majetkom, ktorý jemu, Halime a Nadžíbovi podľa závetu rovnakým dielom zanechal barón Gustav-Georg von Nostiz-Wallnitz, si Omar vybudoval novú existenciu. Spolu s Halimou sa vrátil do Berlína, na Kőnigstrasse si kúpili malé starožitníctvo a niekedy okolo roku 1930 sa zosobášili.

Nadžíb najskôr ostal v Káhire, no o dva roky sa aj on vrátil do Nemecka a usadil sa v Düsseldorfe, kde v krátkom čase premrhal všetky peniaze. Musíme podľa pravdy priznať, že Omar a Nadžíb nikdy neboli ozajstní priatelia. Osud ich akýmsi nepochopiteľným spôsobom zviedol dohromady, a to bol jediný dôvod ich dlhoročného zväzku. Je teda celkom pochopiteľné, že sa rozišli - možno pre niekoho neočakávane, a hoci obaja žili v tej istej krajine, nestýkali sa.

Vráťme sa však na začiatok nášho príbehu - k nenápadnej ceduľke s nápisom „VRAH Č.73" a k vražde profesora Hartfielda, ktorá s ňou zdanlivo vôbec nesúvisí - alebo je to azda naopak?

Keď sa William Carlyle na Omarovo naliehanie priznal k vražde, egyptské úrady ho ako cudzinca vydali do Anglicka a v Londýne ho odsúdili na trest smrti. Odvolací súd neskôr zmenil rozsudok na doživotie.

Dozvedel som sa to v Londýne, na Gloucester Terrace 124, kde som sa vybral hľadať profesorovu neter Amáliu Dounceovú. Omar dvojposchodový ranoviktoriánsky dom opísal tak podrobne, že som ho zbadal už z diaľky. Najskôr ma vôbec neprekvapilo, keď som namiesto mosadzného štítka s menom Hartfield našiel úzku

plastovú ceduľku s nápisom Claytonová. No keď som zazvonil a otvorila mi mimoriadne atraktívna dáma v strednom veku, spomenul som si na Juliet Claytonovú, s ktorou som sa zoznámil v aukčnej spoločnosti Christie's a ktorej správanie vo mne vtedy - boli to už dobré dva roky - vyvolalo množstvo otáznikov.

A hoci u žien si človek nikdy nemôže byť ničím istý, lebo mnohé si doslova potrpia na to, aby sa novým účesom, mejkapom či štýlom obliekania z času na čas na nepoznanie zmenili, v tomto prípade mi prebleslo hlavou, že elegantná dáma musí byť sestrou Juliet Claytonovej. Nemýlil som sa.

O Juliet Claytonovej som sa vôbec nezmienil a povedal som, že som známy pani Dounceovej. Dáma mi odvetila, že pani Dounceová bola jej matka, no pred niekoľkými rokmi umrela na rakovinu pľúc. Amália Dounceová sa v 30. rokoch vydala za istého Herberta Claytona zo Sussexu a z ich manželstva sa narodili dve dcéry - Juliet a Sarah.

Sarah Claytonová žila v dome sama a dámy z jej vrstvy, keď si človek získa ich dôveru, bývajú veľmi zhovorčivé. Vďaka tejto okolnosti som sa dozvedel mnoho cenných informácií, predovšetkým to, že manželstvo jej rodičov nebolo veľmi šťastné, lebo medzi nimi ako tieň stál akýsi Carlyle. Hoci si odpykával doživotný trest - podrobnostiam sa slečna Claytonová najskôr vyhla - jeho meno vždy vyvolávalo medzi rodičmi konflikty. Keď mal Carlyle asi sedemdesiat, zvyšok trestu mu vzhľadom na vek odpustili, a jeho prvá cesta viedla za Amáliou Claytonovou. Clayton, jej manžel, opustil spoločnú domácnosť, začal piť a za pol roka sa upil k smrti. Zato Carlyle bol u nich pečený - varený. Sarah Claytonová zdôraznila, že hoci pol života presedel vo väzení, bol nezvyčajne činorodý a k dievčatám sa správal veľmi otcovsky.

Pristihol som sa, že som slečnu Claytonovú prestal vnímať. Jej slová vo mne vyvolali množstvo dohadov, preto som sa taktne spýtal, či k pánu Carlylovi náhodou nepociťovali sympatie.

Pravdaže, odvetila Sarah Claytonová, a zdôraznila, že ten úbožiak si predsa trest odpykal a napokon, šlo o veľmi záhadnú, vzdialenú záležitosť. Z jej rozprávania som sa dozvedel, že o prípade často hovorili, dokonca sa mi videlo, že starý pán okrem svojho „prípadu" žiadnu inú tému nepoznal a veľmi dôkladne sa ním zaoberal.

Spýtal som sa slečny Claytonovej, či ho pritom Amália podporovala. Samozrejme. A dcéry?

Pokiaľ to bolo možné, áno.

A meno Omara Músu, dôležitého svedka, nikdy nespomínali?

Pri tomto mene slečna Claytonová náhle ukončila konverzáciu. Spýtala sa, či som od polície a čo vôbec od nej chcem, a že mi už toho povedala až priveľa. Vyzvala ma, aby som odišiel.

Poslúchol som, no z hotela *Gloucester* som jej dal poslať kyticu kvetov s mojou navštívenkou a niekoľkými slovami poďakovania za informácie. Netrvalo dlho a v. mojej izbe zazvonil telefón. Sarah Claytonová sa ospravedlňovala, že bola nezdvorilá, ale to vraj iba preto, že ten príbeh je taký delikátny a ona sa tak rozrečnila. Mala však pocit, že viem o veci viac, než by si želala, a preto ma na druhý deň pozvala na čaj, ak súhlasím.

Prirodzene, súhlasil som, a čaj, ktorý podávala *(Whittard Darjeeling first flash)*, bol naozaj znamenitý. No ešte väčšmi ma prekvapila prítomnosť jej sestry - Juliet Claytonovej. Keď sa jej Sarah zmienila o mojej návšteve, hneď sa na mňa rozpamätala a navrhla, aby sme sa stretli. Vedela, že nepopustím, kým nezískam potrebné informácie, a z obavy, aby som s nesprávnymi informáciami nenapáchal viac škody, rozhodli sa, že mi povedia pravdu.

Tak som sa dozvedel, čo sa naozaj stalo, a keď som k tomu pridal ostatné poznatky, vyšlo mi toto:

William Carlyle po prepustení z väzenia mal jediný cieľ - pomstiť sa Omarovi Músovi. Bol presvedčený, že bez Omarovej svedeckej výpovede by po Hartfieldovej vražde bol unikol. Celé roky ho hľadal - najskôr v Egypte, potom v Berlíne, a napokon vypátral, že sa po bombardovaní presťahoval do Düsseldorfu. Aj tu zohrala dôležitú úlohu náhoda.

Juliet mala v spoločnosti Christie's na starosti zasielanie aukčných katalógov a jedného dňa narazila na meno Omar Músá, Königsallee, Dűsseldorf. Keď sa Carlyle dozvedel, že sa Omar prihlásil na aukciu egyptského umenia, v hlave sa mu zrodil diabolský plán.

Vďaka akýmsi pokútnym kontaktom, ktoré zrejme mal ešte z väzenia, zaobstaral si Carlyle takzvanú smrtiacu injekciu, ktorá paralyzuje krvný obeh a v priebehu niekoľkých sekúnd spôsobuje smrť. Obe dámy ma ubezpečili, že o pláne nevedeli, najmä Juliet prisahala na všetko, čo jej je sväté, že by mu inak nikdy nebola prezradila, s akým aukčným číslom Omar na dražbu príde.

V zmätku okolo prípravy podujatia však Juliet celkom uniklo, že v aukčnej sieni sa nachádzali dvaja muži toho istého mena - neskôr sa ukázalo, že Omara celé roky sledovali agenti rôznych tajných služieb. V akcii Imhotep žiadna zo spravodajských služieb ani o krôčik nepokročila; no Nemci a Angličania (francúzska Deuxiéme Bureau medzitým pátranie zastavila) dospeli k presvedčeniu, že Omar Músá vie o veci najviac. Ponuku britskej tajnej služby na stotisíc libier Omar odmietol so slovami, že nemá tušenia, o čom hovoria.

Juliet Claytonová, samozrejme, nemohla tušiť, že dražiteľ s číslom 135 nie je Omar, ale agent, ktorý chcel krycím menom zviesť konkurenciu na falošnú stopu.

Carlyle nevidel Omara takmer päťdesiat rokov, a navyše bol taký posadnutý túžbou po pomste, že si ani on nevšimol omyl. Po čine ušiel do Bristolu k akémusi kamarátovi z väzenia, no už o niekoľko dní dostal porážku a zomrel.

Otázka, kto napísal ceduľku s nápisom „VRAH Č.73" a ukryl ju do mačacej plastiky, ostala nezodpovedaná. Vzhľadom na to, že Omarove osobné doklady mal pri sebe agent britskej tajnej služby, prichádzal by do úvahy agent iného štátu, ktorý všetko sledoval. No všetko môže byť aj celkom inak, a pre náš príbeh to vôbec nie je podstatné.

Baiernrain, august 1990, P.V.